B I B L I O T H E C A

SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM

T E V B N E R I A N A

FLAVIVS ARRIANVS

VOL. I

ALEXANDRI ANABASIS

CVM EXCERPTIS PHOTII
TABVLAQVE PHOTOTYPICA

EDIDIT

A. G. ROOS

ADDENDA ET CORRIGENDA ADIECIT

GERHARD WIRTH

EDITIO STEREOTYPA
EDITIONIS ALTERAE (MCMLXVII)

MONACHII ET LIPSIAE
IN AEDIBVS K. G. SAUR MMII

ADMONEBVNTVR, QVI HVNC LIBRVM LEGENT,
VT ADDENDA ET CORRIGENDA CONSVLANT
LATERCVLO □ IN MARGINE APPICTO

Die Deutsche Bibliothek – CIP-Einheitsaufnahme

Arrianus, Flavius: Flavius Arrianus / ed. A. G. Roos. - Monachii ; Lipsiae : Saur
(Bibliotheca Teubneriana)
Vol. 1. Alexandri Anabasis. -
Ed. stereotypa ed. 2 (1967) /
addenda et corrigenda adiecit Gerhard Wirth. - 2002
ISBN 3-598-71239-1

Gesamtherstellung: Strauss Offsetdruck GmbH, Mörlenbach

PROLEGOMENA

Codices mss. Arriani Anabaseos exstant, quod sciam, 38, quorum 31 etiam Indicam exhibent. Inter eos unus est, unde ceteri omnes originem traxerunt. Cuius codicis accurata descriptione praemissa quo iure eum ceterorum archetypum esse statuerimus, exponemus, tum agemus de codicibus apographis, quomodo cum libro primario et inter se cohaereant. Postremum de ceteris subsidiis criticis, de veteribus editionibus, de ratione huius editionis sermo erit.[1])

CAPUT I

DE CODICE ARCHETYPO

Codicem illum archetypum mihi repperisse videor Vindobonensem histor. Gr. 4, olim 14, quem siglo A indicabo. Fuit Augerii de Buisbecke; f. 1r ascriptum est: *Augerius de Bousbecke comparavit Constantinopoli.*[2])

Bombycinus est, saeculi XII exeuntis vel XIII incipientis, 495 m. m. × 260 m. m.; pars scripta cuiusque

---

1) Hanc praefationem passim emendatam repetivi e dissertatione mea inaugurali: *Prolegomena ad Arriani Anabaseos et Indicae editionem criticam adiecto Anabaseos libri primi specimine.* Groningae, MCMIV.

2) Augier-Ghislain de Busbec (1522—1592), Ferdinandi Imperatoris apud Sublimem Portam legatus (anno 1555—1562), plus centum codices graecos in orientis regionibus comparatos Bibliothecae Vindobonensi dono dedit, cf. *Nouv. Biogr. générale* VII, p. 878.

folii 310 m. m. × 190 m. m. Singulae paginae 26 lineas habent. Constat foliis 160; praeterea maior pars folii primo praemissi superest, . picturam coloribus distinctam et nominibus ascriptis ornatam exhibentis, nempe Alexandrum a Victoria coronatum.[1]) Post Alexandri caput atramento rubro litteris minutissimis hi versus ascripti sunt, quos metrum ipsum medio aevo pactos esse arguit.

θέσις μὲν ἀλέξανδρον ὠνόμασέ σε
φύσις γενναία νίκανδρον ἔδειξέ σε
τύχῃ δεξίᾳ κλέανδρος ὤφθης μέγας
γνώμῃ δὲ λαμπρᾷ ἀρίστανδρος ἐρήθης. (sic)

Continet Arriani Anabasin, inde ab *-γέλλει τοῖς ὁπλίταις*, I 1, 8, f. 1—136, et Indicam, usque ad *ὑπ' ἀλεξάνδρου ἂν τῆς πολυπραγμοσύνης*, 43, 10, f. 137—160. F. 1v ascriptum est, codici duo folia deesse: quod qui ascripsit, primum et ultimum in animo habuisse videtur; in initio enim unum folium perisse eo apparet, quod, quae desunt, 65 lineas editionis Teubnerianae complent, cum singulae paginae codicis 32 fere lineas Teubnerianas contineant. Quae in fine desunt, fere dimidiam paginam compleverunt.

Libri Anabaseos titulis carent, subscriptiones autem habent hasce:

lib.	I,	f. 23v,	*ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως ᾱ*
„	II,	f. 42r,	*ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως Β̄*
„	III,	f. 62r,	*ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως βιβλίον Γ̄*
„	IV,	f. 82r,	*ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου Δ̄*
„	V,	f. 99v,	*ἀρριανοῦ ε̄*
„	VI,	f. 117v	linea ultima, *ἀρριανοῦ ς̄*
„	VII,	f. 136v	i. f., *ἀρριανοῦ ἀνάβασις ἀλεξάνδρου ἑβδόμη*

[1]) Ignotus pictor Alexandrum, plena armatura equitum mediaevalium indutum et Bucephalo insidentem, cane et accipitre lepores venantem fecit!

Indica titulum habet, f. 137^r, *INΔIKή*.[1])

Sub cuiusque libri subscriptione singulae lineae variis ductibus ornatae exaratae sunt, sub quibus nullo spatio relicto sequentes libri incipere solent.

Nitide et accurate scriptus est litteris satis magnis. Iota subscriptum nunquam apparet, ascriptum non raro. Spiritus saepe formam angularem habent. Sigla praeter usitatissima non occurrunt. In marginibus eadem manus atque ea, quae verba scriptoris exaravit, plurimas adnotationes breves adiecit, quae tantum non omnes lemmatum vicibus fungentes narrationes, quibus ascriptae sunt, succincte designant.

Codex aliquot locis madore affectus est, imprimis in iis foliorum partibus, quae tergo libri proximae sunt, ut nonnunquam auctoris verba vix legas. Multis in foliis scriba alter, **A**^{2}, ut scilicet lectorum commodo subveniret, ductus evanidos, quos quidem cernere sibi videbatur, atramento refecit. Quod in universum neglegenter agenti homini Graecae linguae perquam ignaro saepe accidit, ut turpissimos errores committeret, quorum bona pars etiamnunc agnosci potest, cum non raro, quid primitus scriptum sit, oculorum acumine intento sub scriptura recenti dispicias. Sed etiam gravius peccavit. Nonnullis enim foliis, quae pessime habita erant, nempe a f. 48 usque ad 60 et a f. 126 usque ad 135, e codice evulsis partes lectu difficillimas abscidit, pro iisque novicias e charta agglutinavit, in quibus, quae in partibus abscissis legere sibi videbatur, mendosissime transcripsit. Folia sic refecta rursus libro inseruit. In aliis foliis, quae tali auxilio egere non viderentur, sed quae tamen hic illic lectori difficultates praeberent, locis lectu difficilioribus frustula chartacea allevit, in quibus item, quae nobis perdiderat, exscripsit. Folium, quod olim fuit 132, continens ἀνα-

---

[1]) Multo post manus recens, non tamen ea, quae partes novicias (de quibus vide infra) exaravit, singulis libris titulos de suo addidit.

στόμωσας αὐτὸν — μετά γε αὐτὸν, VII 21, 3—22, 5 i. f., totum eiectum novo chartaceo multis cum erroribus ex antiquo transscripto mutavit.[1]) Quando codex ita mulcatus sit, affirmare non ausim; saeculo XV certe, quo Laurent. plut. IX 32 ex eo descriptum esse videbimus, eum iam retractatum fuisse et postea demum foliis primo et ultimo spoliatum esse, infra exposui.

Vindobonensem ceterorum archetypum esse intellexi, quod lacunam illam, quae Anab. VII 12, 7 in omnibus mss. occurrit, in eo folii unius iactura ortam esse videram. Quod nunc fusius probabo.

Quaternionum folia prima et ultima in mediis marginibus inferioribus numeros habent; omnes in ipsis codicis foliis, non in partibus agglutinatis, manu antiqua ascriptos, quorum ecce conspectus.

num.	β′	ascriptus	est	f.	8^{r}		
„	γ′	„	„		16^{r}	et	23^{v}
„	δ′	„	„		24^{r}	„	31^{v}
„	ε′	„	„		32^{r}	„	39^{v}
„	ς′	„	„		40^{r}	„	47^{v}
„	ζ′	„	„		48^{r}	„	56^{v}
„	η′	„	„		56^{r}		
„	θ′	„	„		64^{r}	„	71^{v}
„	ι′	„	„		72^{r}	„	79^{v}
„	ια′	„	„		80^{r}	„	87^{v}
„	ιβ′	„	„		88^{r}	„	95^{v}
„	ιγ′	„	„		96^{r}	„	103^{v}
„	ιδ′	„	„		104^{r}	„	110^{v}
„	ιε′	„	„		111^{r}	„	118^{v}
„	ις′	„	„		119^{r}		
„	ιζ′	„	„		126^{r}	„	130^{v}
„	ιη′	„	„		131^{r}	„	136^{v}

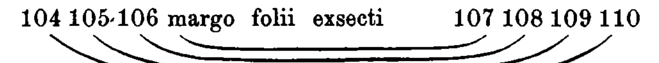
[1]) Cum litteris minoribus scriberet, quam is, qui codicem exaravit, ea quae f. 132 legebantur, folii inserti paginam unam tantum et dimidiam complent.

num.	ιθ′	ascriptus	est	f. 137r	et	144v
„	κ′	„	„	145r	„	152v
„	κα′	„	„	153r	„	160v [1])

Primo obtutu mirationem movent quaterniones 14, 16, 17, 18[2]), ut libero arbitrio nescio quem socordius numeros falsis locis ascripsisse putaveris. Quos tamen recte se habere diligentius codicem pertractanti mihi patuit.

Investigare, suisne locis numeri appareant, in iis tantum quaternionibus licet, qui etiamnunc integri cohaerent quorumque folia non e codice abscissa et partibus chartaceis agglutinatis rursus ei inserta sunt, nempe in quat. 2—6, 9—15, 19—21.[3]). In iis recte suo quisque loco ascripti sunt. Nam quod quat. 14tus 7 tantum foliis constare videtur, id eo factum est, quod duorum foliorum, quae media inter cetera cohaerebant, prius, vitiosum procul dubio et usui haud idoneum, scriba, antequam conscriberet, exsecuit, satis tamen amplo margine servato, ut folia sic inter se cohaereant:

104 105·106 margo folii exsecti 107 108 109 110

Cum in quaternionibus integris suo quemque loco numeros appictos videamus, admodum verisimile est, etiam in ceteris, nempe 7, 8, 17, 18, eos recte se habere, certumque videtur, f. 48—55 et 56—63, antequam discerpta et rursus conglutinata fuerint, in quaternionis formam, f. 131—136 in ternionis olim cohaesisse, itemque f. 126—130 ternionis formam habuisse, sed hic idem accidisse, quod in quat. 14 adhuc oculis cernamus, nempe

---

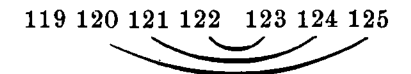
[1]) F. 7v, 15v, 63v suis numeris carent. Cur f. 125v, nunc quaternionis 16 ultimum, numero non instructum sit, vide p X.

[2]) Mero casu accidisse videtur, ut in fine quaternionis 7 numerus ζ′ non f. 55v, sed 56v ascriptus sit, cum num. η′ suo loco f. 56r in initio quaternionis 8 appareat.

[3]) De quat. 16 vide infra.

quattuor foliorum, quae inter 126 et 130 olim media erant, unum, antequam conscriberetur, exsectum esse.

Qua de causa totam hanc de fide numerorum disputationem praemiserim, iam apparebit. Quaternionis 16 folia sic inter se cohaerent:

F. 119 cum nullo cohaeret, sed tenui margine chartaceo ceteris agglutinatum est. Patet igitur, ultimum huius quaternionis folium perisse. Conicere sane quis possit, f. 119 et 126 — e quibus f. 126 primum esse foliorum refectorum supra vidimus p. VII — olim quidem cohaerentia a manu demum secunda discerpta esse, f. 119—126 igitur in quaternionis formam, f. 127—130 in binionem coniuncta fuisse. Quod si rectum esset, sequeretur, ut inter f. 125 et 126 nullum e codice folium perisset. At tunc, ut folio 119^{r}, sic 126^{v} numerum ις′, ut f. 130^{v}, sic 127^{r} numerum ιζ′ ascriptum inveniremus. Nunc vero f. 126^{v} et 127^{r} numeris omnino carent, f. 126^{r} numerum ιζ′ exhibet. Quaternionum numeris cum fidem esse habendam supra cognoverimus, apparet f. 126 primum ternionis sequentis, non praecedentis quaternionis ultimum fuisse et post f. 125 unius folii iacturam, quaternionis 16 olim ultimi, in hoc codice statuendam esse. Iure igitur manus alia atque ea, quae librum exaravit, eaque paulo tantum, ut videtur, recentior, hic ascripsit ἐνταῦθα λείπει φύλλον α′.

F. 125^{v} desinit in vocibus οὐχ ὡσαύτως εἶναι αὐτῷ πρὸς θυμοῦ ἀντί, f. 126^{r} incipit in voce ἡφαιστίων. Eadem lacuna in ceteris omnibus codd. mss. occurrit. Quae cum in nostro orta sit folio perdito, patet omnes ex eo originem ducere, eorumque lectiones ab A discrepantes aut mendosas scripturas esse aut coniecturas.

Codicem eximia liberalitate primum Halas Saxonum,

tum Groningam mihi transmissum totum contuli aestate anni 1901; denique plagulas huius editionis, antequam typothetis imprimendae tradebantur, cum codice iterum Groningam misso conferre mihi licuit.

CAPUT II.

DE CODICIBUS APOGRAPHIS

Cum bona fortuna codicem pretiosissimum ceterorum archetypum nobis servaverit, sperandum erat, nos eo solo uti posse reiectis apographis. Quod tamen a veritate longe abhorrere, iam ex iis, quae supra dicta sunt, apparet. Ut enim ultimum folium quaternionis 16, ita folia, quae codicis primum et ultimum fuerunt, temporis iniuria periisse, et partem non exiguam manum barbaram pessum dedisse vidimus. Sic exordium Anabaseos et Indicae finis desunt, f. 48—60 et 126—135 partes maiores minoresve noviciae sunt, f. 132 totum recens est, in ceteris passim scriba indoctus lectiones genuinas atramento reficiens vel charta superagglutinata oculis nostris eripiens perdidit. Qua fit, ut editori paene idem labor suscipiendus sit, atque si archetypus ille totus deperisset. Codices apographi enim omnes ex A nondum foliis primo et ultimo mutilato derivati sunt, et praeter unum omnes, antequam manus recentior eum retractavit. Investigandum igitur est, quo modo cum libro primario et inter se cohaereant, quibus potissimum fidem habere liceat, si Arriani verba restituere velis, ubi genuina scriptura codicis A deficiat.

Plerique apographorum satis magno numero lacunarum laborant maximam partem ex homoeoteleutis ortarum. Iam hic moneo, e talibus codd. lacunosis Arrianum editum esse, antequam Iacobus Gronovius ei ex Optimo, quem dicebat, Florentino opem tulit. Tres tantum codices illis lacunis immunes sunt, quorum tamen unus, ipse ille Optimus

Gronovianus, ex A retractato derivatus est. De eo igitur postremum sermo erit. Nunc de ceteris duobus agemus, quos prioris classis nomine complector, codicibus lacunosis in alteram relegatis.

A. De codicibus classis prioris

Prior classis complectitur codices hosce:

B. Cod. Parisinus gr. 1753, olim Colbertinus 4617, papyr., in 8., f. 267, saec. XV. Continet Anabasin, f. 1—224ᵛ, et Indicam paene totam, f. 225ʳ—267ᵛ. Indica desinit f. 267ᵛ medio in vocibus *ἔστε ἐπὶ τοῦ σιλφίου τὰς ἐκφύσεις· ὑπὲρ δέ*, 41, 13 i. f., cetera parte paginae vacua relicta. F. 224ᵛ sub fine Anabaseos adnotationem eadem manu scriptam de Alexandria urbe exhibet, ex Eustathii Commentariis in Dionysium Periegetam sumptam.[1])

Subscriptiones singulorum librorum, quas A exhibere p. VI dixi, tanquam titulos librorum sequentium praebet, itaque atramento rubro sub fine libri I linea ducta, libro secundo titulus praescriptus est *ἀριανοῦ* (sic) *ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως πρῶτον*, liber III secundus nominatur, et sic deinceps. Indica titulum habet *ἀρριανοῦ ἀνάβασις ἀλεξάνδρου ἑβδόμη ἰνδική*, quo subscriptio libri VII, quam A f. 136ᵛ infimo exhibet, et Indicae titulus, quem A summo f. 137ʳ praebet, coniuncta sunt. Libro I nihil nisi *ἀριανός* (sic) praescriptum est.

Parisinum protulit Dübnerus, qui eum A nominavit et varietatem lectionis editioni scriptorum Arrianeorum Didotianae anni 1846 adiecit.[2]) Ipse libro III paene toto

---

[1]) Nempe *ὁ δὲ διονύσιος οὕτω γράφει* et sequitur Eust. ad Dion. 254 *ὅτι αἰγύπτου πρὸς ζέφυρον . . . . . πόλις Λίβυσσα ἤτοι Αἰγυπτία*, in Geogr. Gr. min. ed. Didot II, p. 260, l. 16—23.

[2]) Ante Dübnerum G. Schweighäuser eum inspexerat et paucas lectiones publici iuris fecerat in *Magazin encyclopédique* I, anni 1803, p. 447 sqq., unde receptae sunt in Krügeri editionem anni 1835, cf. eius Praef. p. VI.

collato omnibus locis eum adii, ubi prior lectio in A deleta est, aestate anni 1903.

C. Cod. Constantinopolitanus, Imperatoris Turcarum Bibliothecae, quae in Palatio Vetere *(Top Kapu Serai)* servatur, num. 16, pap., in 8., f. 213, saec. XV. Continet Anabasin, f. 1—180^v, et Indicam usque ad easdem voces, in quibus B desinit, f. 181^r—212^v med., cetera parte paginae vacua relicta. F. 213^r eadem manus ascripsit *ἐνταῦθα λείπει φύλλον ἓν εἰς συμπλήρωσιν τοῦ βιβλίου, ἐπεὶ ἔλειπε τῷ πρωτοτύπῳ.* F. 180^v sub fine Anabaseos eandem adnotationem geographicam praebet ac B.

Patet, B et C, qui eadem contineant, ex eodem exemplari ipso ex A oriundo fluxisse. Accedit, quod ubicunque C consului, fere semper eandem lectionem praebebat ac B.[1]) Scriba tamen titulorum errore detecto suum cuique libro titulum restituit: *ἀρριανοῦ ἀναβάσεως ἀλεξάνδρου βιβλίον πρῶτον* et sic deinceps. Cum autem libro VII recte *βιβλίον ἕβδομον* praescripsisset, Indicae titulum novicium ex libri VII subscriptione et genuino Indicae titulo conflatum rursus mutare necesse erat, quem sic correxit: *ἀρριανοῦ ἀνάβασις ἀλεξάνδρου ὀγδόη, ἰνδική.*

Vere anni 1903 per paucos dies Constantinopoli degenti mihi codicem adire licuit, sed temporis angustiis coactus initium tantum Anabaseos contuli, praeterea hic illic eum inspexi.

B. De codicibus classis secundae

Ceteri omnes codices mss. praeter Laurentianum plut. IX 32 satis magnum numerum lacunarum communem habent, quarum praecipuae sunt, quae sequuntur.

---

[1]) Suspicari quis possit, C ex ipso B descriptum esse. Quod iam adnotatione refutatur, quam C f. 213^r exhibet. Neque enim in B folium deest, neque librarius codicis C eam ex B describere potuit.

I	12, 1	om.	Ἡφαιστίωνα δὲ — ἐστεφάνωσε
II	2, 1	om.	Φαρναβάζου παραληψόμενον — βασιλέα
II	7, 3	om.	νενικημένους ὁ ἀγὼν
II	11, 6	om.	ἀνὰ κράτος — ἀφανῆ ἦν
II	14, 2	om.	τε ξὺν στρατιᾷ — καταβῆναι
II	22, 4	om.	βοῇ — νεῶν
III	9, 2	om.	οὐ μὴν — σταδίους
III	15, 5	om.	καὶ ἡ κατασκευὴ — ἐγκατελήφθη
III	16, 1	om.	καὶ ξὺν αὐτῷ — ἔφευγον
IV	16, 2	om.	ἔταξε — Περδίκκαν
IV	24, 5	om.	καὶ τοῦ νέκρου — ὄρη
V	27, 8	om.	καὶ ἄλλοι Ἕλληνες
VII	4, 6	om.	Βαρσίνης τε — δὲ τὴν
Ind.	34, 4	om.	καὶ οὐδενὶ — ἐλθόντες

Praeterea I 2, 3 i. f. post ἐπὶ τὸν ποταμόν verba ἐς νῆσόν τινα τῶν ἐν τῷ Ἴστρῳ e § 2 repetita denuo exhibent.

Luculenter apparet eos omnes ex uno codice esse derivatos, quem communem fontem ipsum ex A oriundum **X** nominabo. Notarum marginalium, quibus A ornatum esse p. VII dixi, etiam horum codicum plerique maiorem numerum alii, alii minorem servaverunt. Ad lacunam illam libri VII indicandam alii plus, alii minus spatii vacuum reliquerunt, alii sententiam hiantem continuaverunt; in nonnullis in marg. ascriptum est λείπει τι.

Secunda classis in tres familias dividi potest, quarum una eaque numerosissima eos libros mss. complectitur, qui omnes ab exemplari originem trahunt a docto quodam homine retractato et coniecturis ornato. De ea igitur, quam Tertiam nominavi, postremum sermo erit. Ceteri eruditae huius retractationis nullum vestigium ostendunt, eorumque antiquissimi iidemque optimi exceptis, quas enumeravi, lacunis, codicis A scripturam in universum satis fideliter conservarunt. Horum autem exemplarium alia Anabaseos libros VI et VII continuant, ut sex tantum libros

habere videatur, alia eam recte in 7 libros distribuunt. Haec primae familiae nomine, illa secundae complector.

α. De codicibus primae familiae classis secundae

Prima familia, quam siglo Σ^1 indicabo, complectitur codices hosce:

D. Cod. Salmanticensis Bibliothecae Universitatis 1, 2, 24, membran., in 4, f. 222, saec. XIII vel XIV, de quo cf. Graux-Martin, *Notices somm. des mss. grecs d'Espagne et de Portugal, Extrait des Nouv. Archives des Missions scientifiques et litér.*, II p. 201. Continet Anabasin et Indicam. In hoc codice, qui omnium quotquot supersunt apographorum codicis A vetustissimus videtur esse, rogatu meo initium Anabaseos contulit, praeterea nonnullis locis eum inspexit v. d. Domingo Miral y Lopez, professor Salmanticensis.

E. Cod. Salmanticensis Bibliothecae Universitatis 1, 2, 22, papyr., in 4, f. 285, saec. XVII. Continet Anabasin, Gemistii Plethonis contra Latinos, Indicam. De eo sic Graux-Martin p. 199: *pour ce qui concerne Arrien, ce ms. ressemble au ms. 1, 2, 24, sur lequel il n'y aurait rien de surprenant qu'il ait été copié et à Salamanque même.* Rogatu meo D. Miral eum hic illic inspexit.

F. Cod. Vaticanus Gr. 143, chartac., in 4, f. 298, saec. XV. Continet partem Peripli Maris Euxini, Arriani Anabasin et Indicam, f. 5^r—120^v, Xenophontis Cyropaediam et Anabasin. Passim inspexi aestate anni 1902.

G. Cod. Parisinus Gr. 1754, chartac., in 8, f. 268, saec. XV. Continet Anabasin et Indicam, f. 1—267; Theodori Studitae fragmentum de Artziburio. Passim inspexi aestate anni 1903.

H. Cod. Urbinas Gr. 104, chartac., in 4, f. 152, saec. XV exeuntis. Continet Anabasin et Indicam, f. 5ʳ—147ʳ. Passim inspexi aestate anni 1902.

I. Cod. Palatinus Gr. 256, nunc in Bibliotheca Vaticana asservatus, chartac., in 4, f. 391; f. 9 – 389 anno 1449 exaravit Nicolaus Vestiarita, qui f. 389ᵛ hanc subscriptionem ascripsit: *δόξα σοι, ὁ θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι ἐπληρώθη τὸ παρὸν βιβλίον αὐγούστῳ κγ. ἰνδ. ιδ. τοῦ ϛϠνζ ἔτους. εἰ μὲν χυρὶ* (l. *ἡ μὲν χεὶρ ἡ*) *γράψασα σίπεται* (l. *σήπεται*) *τάφῳ· εἰ δὲ γραφιμένοι* (l. *ἡ δὲ γραφὴ μένει*) *εἰς χρόνους ἀπεράντους. νικόλαος βεστιαρίτης μελλαχρηνὸς ὁ γραμματικός. ἀμήν. ἀμήν. ἀμήν.*[1]) Praeter alia continet Anabasin, f. 9ʳ—109ʳ. Inspexi aestate anni 1902.

J. Cod. Parisinus Gr. 1683, pap., in 4, f. 241, saec. XV, madore valde affectus. Continet Anabasin. Dübnerus eum totum contulit et B nominavit, cf. Praef. ed. Didot. p. VII. Inspexi aestate anni 1903.

K. Cod. Laurent. Gr. plut. LXX, 24, chartac., in 8, f. 183, saec. XVI. Continet Anabasin. Inspexi aestate anni 1902.

Codices IJK artissime inter se cohaerent. Derivati enim sunt ab exemplari, cuius scriba consulto multas pericopas magnas alias, alias parvas, omisit, ut scilicet labori parceret. Quas sic arte elegit, ut nisi meliore codice adhibito fraudem vix deprehendas. Omissa sunt I 6, 9 ad finem capitis; I 19, 6 a voce *αὐτοὺς* ad finem § 7; I 22, usque ad *ἐπὶ μέγα προκαλέσασθαι*, § 2; I 23, 7 usque ad *ἐπὶ Φρυγίαν*, 24, 3; II 5, §§ 6 et 7; III 5 totum; III 6, 4 ab *ἐν Φοινίκῃ* ad finem capitis; III 16, 8 ab *ᾗ ἄνιμεν* ad finem paragraphi; III 17 paene totum; VI 7, 4 ad finem § 3 capitis 8; VI 26, 2 ab *ἐν δὲ τούτῳ* ad finem § 3; eiusdem capitis § 4 verba *ἀλλ' ἀφανισθῆναι*

[1]) Idem Nicolaus codicem Parisinum 1684 exaravit, de quo vide p. XXIX.

ad τὴν ὁδόν. Praeterea IJK in lacuna illa VII 12, 7 etiam verba οὐχ ὡσαύτως εἶναι αὐτῷ πρὸς θυμοῦ ἀντί..... ἡφαιστίων omittunt et in titulis semper formam Ἀρειανός exhibent, cum in ceteris codicibus omnibus Ἀρριανός vel Ἀριανός scriptum sit.

Primae familiae codices suum cuique libro titulum attribuunt.

β. De codicibus secundae familiae classis secundae

Secunda familia, quam siglo Σ^2 indicabo, complectitur codices hosce:

L. Cod. Laurentianus Gr. plut. LXX 1, bombyc., in f., f. 197, saec. XIV. Continet Anabasin et Indicam, f. 1r—100r; Plutarchi de Alexandri fortuna libros II; Diodori libros I, II, III, V; libellum anepigraphum de rebus Persicis a manu multo recentiore scriptum. In eo contuli Anabaseos libros III et VII, et ubicunque prior manus in A deest, eum consului aestate anni 1902.

M. Cod. Laurentianus Gr. plut. LXX 9, membran., in f., f. 203, anno 1399 eleganter ab Andrea Leantino exaratus, vide f. 203v subscr.: ἡ βίβλος αὕτη εἴληφε τέλος μηνὶ Μαΐῳ, δεκάτῃ ἡμέρᾳ, σαββάτῳ, ἔτους ‚ςϡζ΄. ἰνδ. ἑβδόμης. ὁ γραφεὺς ταύτης Ἀνδρέας θύτης ὁ Λεαντηνὸς καὶ ταβελλάριος ὁ ἁγιοπροκοπίτης. τῷ θεῷ χάρις τῷ σελυτρώσαντί (sic) με. ἀμήν. Eadem continet atque L, praeter ultimum recentem tractatum, exque L eum descriptum esse iam Bandinius vidit, *Catal. codd. mss. Biblioth. Mediceae Laurentianae* II, p. 655, 699. Inspexi aestate anni 1902.

N. Cod. Vindobonensis histor. Gr. 89, olim 15, membran., in 8, f. 251, saec. XIV exeuntis vel XV incipientis[1]), olim Johannis Sambuci. Quaternionem 12

[1]) Elegans scriptura mire conspirat cum M, ut utrumque ab eodem homine, Andrea Leantino, exaratum esse suspiceris.

altera manus exaravit, quae paulo recentior videtur. Continet Anabasin et Indicam. Codicem Halas transmissum passim inspexi aestate anni 1901.[1])

O. Cod. Laurentianus Gr. plut. LXX 28, in 8, f. 254. Continet Anabasin et Indicam, f. 1—234; Polemonis sophistae declamationes duas a manu multo recentiore scriptas et Arrianeis alligatas. Folia 86—234 bombycina magno numero adnotationum marginalium ornata manus exaravit, quam medio saeculo XV attribuam; pars prior, f. 1—85, chartacea, saeculi XVI videtur neque ullam adnotationem habet. Veri igitur simile est, O totum bombycinum fuisse et priore parte casu nescio quo avulsa damnum ex alio codice suppletum esse. Inspexi aestate anni 1902.

P. Cod. Vaticanus Gr. 325, papyr., in 4, f. 325, saec. XV. Continet praeter alia Anabasin et Indicam, f. 116^r—281^v. Inspexi aestate anni 1902.

Q. Cod. Vindobonensis histor. Gr. 111, olim 16, papyr., in 8, f. 254, saec. XV, ut videtur, exeuntis, olim Johannis Sambuci. Continet Anabasin et Indicam. Codicem Halas transmissum multis locis inspexi vere anni 1902.

R. Cod. Parisinus gr. 1438, papyr., in 4., f. 308, saec. XVI. Continet praeter alia Anabasin et Indicam, f. 115^r—274^v. Inspexi aestate anni 1903.[2])

---

[1]) Dubito, an etiam N ex L descriptus sit. Ubicunque utrumque inspexi, conspirant, vel in N lectio depravata, quae ex L originem traxisse potest, occurrit. Fieri igitur potest, ut Andreas Leantinus M et N ex eodem exemplari descripserit.

[2]) R ex N pendere puto. Ind. 21, 4 enim R (et S, v. p. XIX adn. 1) omittunt *ἔνθενδε εἴκοσι σταδίους . . . . κατὰ τὸν ποταμόν*, quae etiam in N desunt, in ceteris omnibus inveniuntur. Quod vix casui tribuendum videtur. Praeterea si quae vitia N solus exhibet, eadem, quod viderim, in R occurrunt, e. g. I 4, 3 *ξύγκλασεις*; I 12, 8 *Ζελείῳ*; I 14, 5 *ἐπικεισομένοις*; III 13, 3 *Βακτριόνων*.

S. Cod. Parisinus gr. 1755, papyr., in 8, f. 254, saec. XVI. Continet Anabasin et Indicam. Codicis partem, nempe a II 17 usque ad IV 5, contulit Dübnerus eumque C nominavit, cf. Praef. ed. Didot. p. VII. Inspexi aestate anni 1903.[1])

Singularem in hac familia locum obtinent ceteri duo codices.

T. Cod. Marcianus gr. 511, bombyc., in f., f. 398, saec. XIV, olim cardinalis Bessarionis. Continet Plutarchi Moralia; opera Xenophontea; Arriani Anabasin et Indicam, f. 326r—397v; enarrationem exsequiarum Alexandri, f. 397v—398r; 23 versus priores carminis in laudem Alexandri a Manuele Phila poeta Byzantino facti, cum hoc titulo: *τοῦ σοφωτάτου Φιλῆ στίχοι ἐγκωμιαστικοὶ εἰς τὸν Ἀλέξανδρον τὸν βασιλέα*, f. 398v. Procul dubio codex olim totum carmen, quod vide in ed. Milleriana, Vol. II, p. 334, exhibebat, sed folii ultimi iactura cetera pars periit. Enarratio exsequiarum Alexandri, quam etiam in tertiae familiae codd. inveniemus, titulum exhibens *ταφαὶ ἀλεξάνδρου συγγραφεῖσαι παρὰ* spatio auctoris nomini vacuo relicto, e Diodoro hausta est. Constat enim e duabus pericopis libri XVIII, nempe 1, §§ 1—5 et 26, 1—28, 4, ad verbum descriptis, in initio et fine tantum paulum mutatis. Xenophontea et Arrianea eadem manus exaravit, Plutarchea altera eiusdem aetatis.[2]) Inspexi vere anni 1902.

---

[1]) S ex ipso R descriptum esse probavit A. J. (= A. Jacob?), *Revue de Philologie* XXIX (1905), p. 169.

[2]) Subscriptio f. 398 adiecta: *ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος τοῦ πλουτάρχου σὺν ἄλλοις δὲ ῥιτορικοῖς λόγοις ἐν ἔτει ͵ςχοδ´ ἰνδ. η´: δόξα σοι ὁ θεὸς ἡμῶν δόξα σοι·* codicem anno 1166 exaratum esse affirmat, sed alia manus eam ascripsit eaque codice ipso multo recentior. Saec. XIV eum non antiquiorem esse, vel Philae carmen eadem manu scriptum declarat, qui imperatoribus Michaele Palaeologo et Andronicis II et III circiter ab anno 1275 ad 1345 vixit, cf. Krumbacher, *Gesch. der Byz. Lit.*² p. 774.

U. Cod. Marcianus gr. 319, membr., in f, f. 280, anno 1470 a Georgio Tzangaropolo elegantissime exaratus titulis et rubricis magnifice variis coloribus ornatis, vide subscr. f. 280r ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον δι' ἀναλωμάτων τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου βησαρίωνος· καρδεινάλεως ἀποστολικῆς καὶ καθολικῆς ἐκκλησίας παλαιᾶς ῥώμης· ἔτι δὲ καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως· γραφὲν ὑπὸ χειρὸς ἐλαχίστου δούλου αὐτοῦ γεωργίου ἱερέως τοῦ τζαγγαροπόλου, κρητικὸς τὸ γένος· ἐν ἔτει ͵ςποη' ἰνδ. γ' ἀμήν. Praeter Plutarchea eadem continet ac T eodem ordine disposita et Polybii libros V priores. Inspexi vere anni 1902.

Xenophontea huius codicis ex T fluxisse iam multi viderunt, cf. Praefatio ed. Kirchhoffianae Reip. Athen. pseudo-Xenophonteae p. 6; Arrianea ex eo descripta esse ex hisce intellexi. Verba μᾶλλόν τι ἢ εὐθαρσὲς — ἐχρήσατο ἐν τῷ, III 10, 2, in U f. 149v omissa et in marg. inferiore eadem manu suppleta accuratissime lineam 24 f. 346v complent in T. E verbis καὶ ὄρχησιν δὲ ἐκδιδάξαι τὴν σατυρικήν, τὸν κόρδακα παρ' Ἕλλησι καλεόμενον, καὶ κομᾶν Ἰνδοὺς τῷ θεῷ, μιτρηφορέειν τε ἀναδεῖξαι, Ind. 7, 8, U f. 183r omisit τὴν σατυρικὴν — ἀναδεῖξαι, item in marg. inf. eadem manu suppleta; in T f. 389v vox ἀναδεῖξαι linea 27 locum habet sub ἐνδιδάξαι (sic) l. 26, itaque Georgii oculi a l. 26 ad 27 aberraverunt. Praeterea eas voces, quae in ultimo folio codicis T partim valde madore affecto etiamnunc legenti difficultatem movent, non describsit spatium suum cuique vacuum relinquens.

Secundae huius classis familiae codices omnes Anabasin in 6 tantum libros distributam exhibere continuatis libris VI et VII, p. XIV iam dixi. Nimirum titulus libri VII in iis intercidit. Operae pretium est, accuratius cognoscere, qui singulis libris tituli in iis praescripti sint. In LMNRS enim liber II primus, III secundus nominatur et sic deinceps. Erroris causam perspicimus in L, qui hos titulos exhibet:

lib. I *'ΑΡΡΙΑΝΟΣ. ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως βιβλίον πρῶτον*
„ II *ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως πρώτης*
„ III *ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως δευτέρα*
„ IV *ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως βιβλίον τρίτον*
„ V *ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου δ´*
„ VI cum VII contin. *ἀρριανοῦ βιβλίον ε´*
Ind. *ἀρριανοῦ ἀνάβασις ἀλεξάνδρου ἑβδόμη. 'Ινδική.*

Quos titulos si cum subscriptionibus codicis A comparaveris, videbis, quas A subscriptiones librorum I—V habet, eas in L pro titulis praescriptas esse libris II—VI, praeterea L subscriptionem libri VII et titulum Indicae coniuncta pro titulo Indicae exhibere. Qui consensus cum casu factus esse non possit, statuendum erit X titulis carentem easdem librorum subscriptiones exhibuisse ac A, et eas in codicibus primae familiae titulos suo quemque libro recte praescriptos esse; contra librarium codicis L duos errores commisisse, nempe cuiusque libri subscriptionem pro sequentis titulo prave habuisse,[1]) et subscriptionem libri VI, qui septimi titulus futurus erat, casu nescioquo eum fugisse, itaque accidisse, ut liber VI cum VII coniunctus quintus nominaretur.

MNRS, quos ex L derivatos esse supra suspicatus sum, numerorum errorem retinuerunt. In utraque parte cod. O errore correcto sex Anabaseos libris suus cuique numerus restitutus est. In omnibus Indica *ἀρριανοῦ ἀνάβασις ἀλεξάνδρου ἑβδόμη, ἰνδική* audit.[2])

Singulares titulos T (et U) exhibent:

l. I *ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως ἱστοριῶν λόγος πρῶτος*
„ II *ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως ἱστοριῶν λόγος δεύτερος*
„ III *ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως ἱστοριῶν τρίτη*
„ IV *ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως ἱστοριῶν λόγος τέταρτος*

---

[1]) Idem in B factum esse vidimus p. XII.
[2]) In PQ singuli libri exceptis sc. VI et VII, qui continuantur, spatiis vacuis discreti nullos titulos exhibent.

l. V ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως ἱστοριῶν πέμπτη
„ VI cum VII contin. ἀρρ. ἀλ. ἀναβάσεως ἱστοριῶν ἕκτη
Ind. ἀρριανοῦ περὶ τῶν ἰνδικῶν ἱστοριῶν ἑβδόμη.

Scriba igitur titulos suis locis repositos ampliavit voce ἱστοριῶν intrusa, quae in nullo alio codice familiarum primae et secundae occurrit. Sed etiam magis ingenio indulsit scriptoris verbis hic illic mutatis, e. g.

I 9, 4 τοὺς κινδύνους AL, τῶν κινδύνων T
I 9, 5 τῶν ante πλαταιέων addidit T
I 18, 7 προησκημένον AL, πρὸς ἠσκημένον T
I 26, 2 τῷ δὲ ἐκ νότων σκληρῶς βορρέαι ἐπιπνεύσαντες A, τὸ δ' ἐκ νότον σκληρῶς βορέαι ἐπιπνεύσαντος (sic) L, τότε δ' ἐκ νότων σκληρῶς βορέου ἐπιπνεύσαντος T
III 10, 1 θαρρεῖν A, θαρρῶ L, θαρρῶν T
III, 12, 1 κυκλουμένους τοὺς A, κυκλουμένου τοὺς (sic) L, κυκλούμενον τὸ T.

Ultimis tribus locis apparet e scriptura depravata. qualem L exhibeat, in T aliam specie meliorem fictam esse. Quare hic liber iam transitum faciat ad fam. tertiam codd. retractatorum.

Libenter credas, omnes secundae fam. codd. ex uno exemplari fluxisse, in quo primo error libri VI cum VII continuati commissus fuerit. Contra fieri potest, ut X ita comparatus fuerit, ut facile varii librarii eum describentes in eundem errorem incidere possent.

γ. De codicibus tertiae familiae classis secundae.

Tertiae familiae nomine codicem Ambrosianum E 11 inf. 2 et libros ex eo derivatos complector.

V. Cod. Ambrosianus E 11 inf. 2, membran., in f., saec. XIV, olim Manuelis Sophiani, vide adnotationem f. 1r ascriptam: *codex optimae notae ex Chio advectus. 1606. fuit Manuelis Sophiani.* Continet praeter

alia Arriani Anab. et Ind., f. 137r—245v, narrationem exsequiarum Alexandri, f. 245v—246v, Manuelis Philae carmen laudatorium in Alexandrum integrum et eiusdem *στιχοὺς μεταφραστικοὺς ἀπό τινος τῶν τοῦ Λουκιανοῦ λόγων* [nempe dial., qui inscribitur Herodotus sive Aëtion] *εἰς εἰκόνα ἔχουσαν ἐζωγραφημένον τὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου γάμον* (in ed. Milleriana Vol. II. p. 336) f. 247. Codicem magnis laudibus extulit, qui eum protulit et collationem Anabaseos publici iuris fecit, E. Bolla, *Rivista di Filologia e d'Istruzione classica* XIX, 1891, p. 379, *Un ottimo codice inesplorato dell' Anabasi d'Arriano*. Accuratiorem descriptionem debeo comitati v. d. M. A. Schepers.

V multis locis speciosas exhibet lectiones, quarum hucusque nonnullae ex aliis eiusdem familiae codicibus sumptae genuina scriptoris verba e sedibus suis moverunt. Sed singulares illas scripturas cum lectionibus codicis A et familiarum primae et secundae comparanti patet eas meras mutationes et correctiones esse ab homine non indocto satis sollerter factas, imprimis, ut lectionibus depravatis, quales prima et sec. fam. praebent, medelam ferret. Praesertim ubi particula coniunctiva vel adversativa interciderat, alia inserta sententiae hianti opem tulit. Exempla aliquot apponam, in quibus lectiones archetypi, vitia codicum Σ^1 et Σ^2, medelae codicis V inter se conferri possunt[1]).

I 17, 6 *Ἀλεξάνδρῳ δὲ ἔδοξεν* A et recte FHQ; *Ἀλεξάνδρῳ διέδοξεν* ceteri Σ^1 et Σ^2; *καὶ ἐντεῦθεν Ἀλεξάνδρῳ διέδοξεν* V.

I 23, 8 *τελευτήσαντος δὲ Πιξωδάρου Ὀροντοβάτης τὴν Καρῶν ἀρχὴν εἶχε* A; *τελευτήσαντος* om. Σ^1 et Σ^2; *τελευτήσαντος δὲ Πιξωδάρου* om. V, particula *δὲ* post *Ὀροντοβάτης* inserta.

---

[1]) His locis, nisi contrarium indicavi, omnes codices familiarum primae et sec., etiam T, conspirant. In D meo rogatu eos inspexit v. d. D. Miral.

I 25, 4 ὁ δὲ Ἀσισίνης ἁλοὺς πρὸς Παρμενίωνος λέγει πρὸς Παρμενίωνα ὧν ἕνεκα ἀπεστάλη A; Σ^1 et Σ^2 om. λέγει πρὸς Παρμενίωνα; V lacunulam sic explevit: ὁ δὲ Ἀσισίνης ἁλοὺς πρὸς Παρμενίωνος ταῦτ' εἶπεν ἀνακρινόμενος ὧν ἕνεκα ἀπεστάλη.

II 14, 9 καὶ τοῦ. λοιποῦ ὅταν πέμπῃς παρ' ἐμέ, ὡς πρὸς βασιλέα τῆς Ἀσίας πέμπε A; vocem πέμπῃς om. Σ^1 et Σ^2; V sic refinxit: τοῦ λοιποῦ ἐπειδὰν ἔλθῃς.

II 18, 1 καί τι καὶ θεῖον ἀνέπειθεν αὐτόν A; καί τι καὶ om. Σ^1 et Σ^2; ἀλλὰ καί τι θεῖον T.

III 13, 3 ἀντεκδραμόντες δὲ ἐπ' αὐτοὺς (in equites mercennarios Alexandri) οἵ τε Σκύθαι ἱππεῖς καὶ τῶν Βακτρίων οἱ ξυντεταγμένοι τοῖς Σκύθαις τρέπουσιν ὀλίγους ὄντας πολλῷ πλείονες. Ἀλέξανδρος δὲ τοὺς περὶ Ἀρέτην τε, τοὺς Παίονας, καὶ τοὺς ξένους ἐμβαλεῖν τοῖς Σκύθαις ἐκέλευσε· καὶ ἐγκλίνουσιν οἱ βάρβαροι olim A, nunc BC, cf. p. XXXII; e codicibus Σ^1 et Σ^2 τρέπουσιν — πλείονες om. Q, τρέπουσιν — τοῖς Σκύθαις om FH, ceteri praeter G pro τρέπουσιν — πλείονες exhibent ἐκέλευσε καὶ ἐγκλίνουσίν οἱ βάρβαροι, quam lectionem iam X habuisse verisimile est. Vides librarium oscitantem a linea, quam describeret, in proxime sequentium aliquam aberrantem bis idem scripsisse. Quae non recte se habere intellegens librarius codicis V interpunctione mutata pro ἐκέλευσε lectionis depravatae scripsit ἐμβάλλουσι, quo locus sic refictus est: ἀντεκδραμόντες δὲ ἐπ' αὐτοὺς οἵ τε Σκύθαι καὶ ἱππεῖς καὶ τῶν Βακτρίων οἱ ξυντεταγμένοι, τοῖς Σκύθαις ἐμβάλλουσι καὶ ἐγκλίνουσιν οἱ βάρβαροι· Ἀλέξανδρος δὲ κ. τ. λ. E codibus Σ^1 et Σ^2 solus G hanc lectionem exhibet, quam sine dubio e codice aliquo familiae tertiae hausit.

IV 5, 1 παρὰ τοῦ Σκυθῶν βασιλέως olim A, nunc BC, cf. p. XXXIII; Σκυθῶν om. Σ^1 et Σ^2 (παρὰ τῶν βασιλέων nonnulli); loco non suo inseruit V: παρὰ τοῦ βασιλέως Σκυθῶν.

IV 9, 5 ὅτι ἡ θυσία ἐξελείφθη Ἀλεξάνδρῳ ἡ τοῦ Διονύσου A; ἐξαλείφθη vel ἐξηλείφθη codices Σ^1 et Σ^2

(ἐξηλίφη O, ἐξαλείφθη T); ὅτι ἡ θυσία τοῦ Διονύσου παρεαθεῖσα Ἀλεξάνδρῳ ταῦτ' εἰργάσατο V.

IV 26, 2 ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ χωρίου A, voce ποταμοῦ eadem manu expuncta; ποταμοῦ χωρίου Σ^1 et Σ^2; προτέρου χωρίου V.

Iam apparet, opinor, librarium codicis V primae vel sec. familiae librum aliquem in manibus habentem vitia, quae detegeret, de suo corrigere voluisse. Sed etiam satis multa in Σ^1 et Σ^2 recte tradita libero arbitrio mutavit, e. g.

I 24, 1 τῶν Μακεδόνων δὲ ἔστιν οἳ συνεστρατευμένοι Ἀλεξάνδρῳ ἦσαν νεωστὶ ..... γεγαμηκότες A$\Sigma^1\Sigma^2$; τῶν Μακεδόνων δὲ τῶν συνεστρατευμένων Ἀλεξάνδρῳ ἦσαν, οἳ νεωστὶ ..... γεγαμηκότες V.

III 9, 7 post ἔχουσιν inseruit οὐ περὶ ταύτης νῦν μοι εἴρηται.

III 21, 2 τοῖς δὲ ὑπολειπομένοις ἐπιστήσας Κρατερὸν προστάττει μὴ μακρὰς ὁδοὺς ἄγοντα A$\Sigma^1\Sigma^2$; quod mancum intellegens ἄγοντα mutavit in ἄγειν.

IV 2, 2 τὰς μηχανάς, ὅσαις χρῆσθαι, ξυμπηγνύναι A$\Sigma^1\Sigma^2$; post χρῆσθαι inseruit προσῆκον.

VII 12, 3 δακρύοντας ἐκείνους ἀπό οὐ (sic) ἀπήλλαξε A$\Sigma^1\Sigma^2$; quod non intellegens pro ἀπὸ οὐ scripsit ποιῶν.

Quae exempla aliis permultis augeri possunt, nam fere nulla pagina est, in qua non aliquid correctum vel mutatum sit. Quid multa? Haec omnia uni e scribarum indocta gente tribuamus? Immo editoris ea sunt, qui vitia tollat, suppleat lacunas, mutet, quae intellegere nequeat. Quin etiamnunc perspicere possumus, quibus copiis usus sit. Anabasin recte in 7 libros distributam exhibet, codice igitur aliquo familiae primae eum instructum fuisse necesse est. Sed praeter hunc librum etiam codicem T adhibuit. Titulos enim V exhibet hosce: Ἀρριανοῦ Ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως ἱστοριῶν πρώτη, δευτέρα et sic deinceps usque ad ἑβδόμη, et τοῦ αὐτοῦ Ἀρριανοῦ ὀγδόη, ἡ Ἰνδική,

miram similitudinem exhibentes cum T, in quo solo familiarum primae et secundae vocem ἱστοριῶν iis intrusam esse vidimus p. XXI sq. Tum sicut T Indicae subiungit enarrationem exsequiarum Alexandri e Diodoro haustam et Manuelis Philae carmen laudatorium, quae ambo nullus familiarum primae et sec. praeter T exhibet.[1] Denique lectiones, quas T diversas a ceteris praebere p. XXII dixi et quarum nonnullas attuli, tantum non omnes in V occurrunt.

V igitur nobis instar editionis est ab homine nescio quo Graece non indocto duorum minime codicum ope paratae. Eius aetatem satis angustis terminis definire possumus. V saeculi XIV incipientis vel medii videtur, et utique ante annum 1377 eum exaratum esse certum est, quo anno codicem Z ex eo descriptum esse infra videbimus, et cum Philae carmen, de cuius aetate vide p. XIX adn. 2, exhibeat, editor noster saeculo XIV incipiente antiquior fuisse non potest. Neque vero miramur, ea aetate, qua Maximus Planudes, Moschopulus, Thomas Magister, Demetrius Triclinius florerent, philologorum aliquem Arrianum ut ederet sibi elegisse et negotio ita functum esse ut supra vidimus. Quis fuerit, adhuc ignoratur. Fortasse V eius autographum est.

Ceteri codices, quos cum V, e quo eos derivatos esse infra videbimus, tertiae familiae nomine complector, sunt hi:

Z. Cod. Monacensis gr. 451, olim Augustanus 87, pap., in 4., f. 275, anno 1370 Misithrae a Manuele Tzycandyle nitidissime exaratus, vide subscr. f. 275ᵛ: ἡ παροῦσα βίβλος ἐγράφη ἐν τῷ μυζιθρᾶ διὰ χειρὸς

[1]) Unde narratio exsequiarum Alexandri in T sine auctoris nomine tradita, cf. p. XIX, sumpta esset, noster intellexit eique titulum praescripsit διοδώρου ταφαὶ ἀλεξάνδρου; etiam Philae carminis titulum, quem vide p. XIX, sic ampliavit: τοῦ Φιλῇ κυρίου Μανουὴλ τοῦ Ἐφεσίου στίχοι εἰς τὸν βασιλέα Ἀλέξανδρον.

μανουὴλ τοῦ τζυκανδύλη κατὰ μῆνα μάρτιον τῆς ὀγδόης ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους. Continet Anabasin, Indicam, exsequias Alexandri. F. 1 novicium est; pars antiqua incipit f. 2 in vocibus *καὶ πλεῖονα ἔτι τῶν Φιλίππῳ δοθέντων*, I 1, 3.

Bonaventura Vulcanius, postquam editionem Stephanianam anni 1575 curavit, anno 1576 hoc libro usus est, vide praeter antiquum catalogum Augustanum[1]) adnotationem folio ultimo sub subscriptione adiectam: *Hunc codicem B. V. cum suo contulit et quam plurimis locis emendavit Basileae 1576*, et alteram in involucro ascriptam: *accepi hunc cod. 18 Julii 1576 Basileae et collatum remisi 29 Decemb. eiusdem anni.* In marginibus multa ascripsit bona alia, alia falsa, quibus lectiones editionis Stephanianae codici intrusit. Varias lectiones ex Z sumptas in marg. exemplaris Stephanianae adiecit, quod forte fortuna in Bibliotheca Laurentiana servatum Iacobus Gronovius invenit, qui eas exscriptas in editione sua anni 1704 publici iuris fecit, unde in posteriores editiones transierunt.[2]) Codicem passim inspexi, ut a iusta collatione non multum absit, aestate anni 1901.

a) Cod. Parisinus gr. 456, papyr., in 4, f. 250, anni 1426, vide subscriptionem f. 247v: *ἐν ἔτει ͵ϛϡ'λ'δ' ἰνδικτ. δ'.* Continet Origenis Philocaliam; Arriani Anab. et Ind., f. 98r—246r; exsequias Alexandri, f. 246r

---

1) Catalogus Graecorum codicum qui sunt in bibliotheca Reip. Augustanae Vindelicae, anno MDXCV, p. 45, cod. LXXXVII: *codice hoc usus est B. Vulcanius Anno 1576.*

2) Cf. Gronovius in Praefatione: (incidi) „*in ipsum volumen, quo postea Bonaventura fuit usus... Vir ille doctissimus nactus exemplar huius historiae Augustanum, quod incipiebat ab verbis καὶ πλεῖονα ἔτι τῶν Φιλίππῳ δοθέντων, universum magno cum studio perspexit et varias lectiones in ora annotavit, quibus etiam idcirco me usum fuisse videbis.*“ Vulcanii liber frustra a me Florentiae quaesitus hodie videtur perisse.

—247ᵛ; Bessarionis versus in mortem Theodorae Palaeologinae, excerpta duo de Pompeii triumpho. Inspexi aestate anni 1903.

b) Cod. Ottobonianus gr. 67, papyr., in 4., f. 333, saec. XV medii. Praeter alia nonnulla eadem continet f. 13—205ᵛ ac a, eodem ordine disposita, nisi quod Bessarionis versus et excerpta de Pompeio invertit. Philocaliam Petrus Buas anno 1435—1436 exaravit, cf. subscr. sub fine Philocaliae f. 92ᵛ: *ἐγεγώνει τὸ παρὸν πυκτίδιον διὰ συνδρομῆς τοῦ σεβαστοῦ καὶ πανσεβάστου λογιωτάτου, ἀγανόφρων* (sic) *καὶ γλαφυροτάτου, περιποθήτου ἐξαδέλφου τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως· ἡμετέρου δὲ αὐθέντου καὶ εὐεργέτου κυρίου Γεωργίου Παλαιολόγου τοῦ Καντακουζηνοῦ καὶ πόνημα ἐμοῦ Πέτρου τοῦ Μπουᾶ ἐπὶ ἔτους ͵ϛϡμδʹ ἰνδ. ιδʹ.*, cetera manus altera eiusdem aetatis exscripsit. Inspexi aestate anni 1902.[1])

c) Cod. Lugdunensis Perizonianus F 6, pap., in 4., f. 298, saec. XV, olim Iani Parrhasii, vide adnotationem f. 294ᵛ: *Antonii Scripandi ex Jani Parrhasii testamento.* Praeter alia multa continet Anab., Ind., exsequiarum Alexandri partem priorem, nempe Diodori libri XVIII 1, §§ 5 priores, f. 174ʳ—294ᵛ medium. Subscriptionem exhibet f. 294ᵛ bis scriptam: *ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον κατὰ μῆνα δεκέμβριον εἰς τὰς κζʹ ἰνδ. ιγʹ. δόξα σοι ὁ θεὸς ἡμῶν δόξα σοι.* Codicem inspexi autumno anni 1903.[2])

---

[1]) b ex a descriptum esse verisimile est. III 13, 3 b solus praebet *οἵ τε Σκύθαι ἐμβάλλουσι καὶ ἐγκλίνουσιν οἱ βάρβαροι,* mediis omissis. a hic communem familiae tertiae lectionem exhibet ita scriptam:

...... οἵ τε σκύθαι καὶ ἱππεῖς καὶ τῶν Βακτρίων οἱ ξυντεταγμένοι τοῖς σκύθαις ἐμβάλλουσι κ.τ.λ.

Vides, quam facile voces in b omissae scribam codicem a ante oculos habentem fugere potuerint.

[2]) Prolixe eum descripsit S. Lederer, *Eine neue Handschrift von Arrians Anabasis, Progr. des Neustädt. Staats-Ober-Gymnasiums, Prag, 1885.*

d) Cod. Parisinus gr. 1684, pap, in 4, f. 141, medio saec. XV a Nicolao Vestiarita, qui anno 1449 codicem I exaravit, cf. p. XVI, scriptus, vide f. 139ᵛ fere eandem mendosam subscr., quam in I f. 389ᵛ adiecit: *δόξα σοι, ὁ θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι· εἰ μὲν χειρὶ γράψασα σύπεται τάφῳ, εἰ δὲ γραφημένοι εἰς χρόνους ἀπεράντους· ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ νικολάου βεστιαρήτου καὶ γραμματικοῦ μωραίου.* Olim fuit Antonii Eparchi, cf. adnotatio f. 1: *κτῆμα ἀντωνίου τοῦ ἐπάρχου. ὃ δέδωκε τῷ ἐπιφανεστάτῳ φραγκίσκῳ τῷ κραταιῷ βασιλεῖ κελτῶν εἰς εὐχαριστίας σημεῖον.* Continet Anab., Ind., f. 1—139ᵛ; exsequiarum Alexandri partem priorem, quae desinit f. 140ʳ med.; lexicon breve sine titulo. Inspexi aestate anni 1903.

e) Cod. Monacensis gr. 521, pap., in 8, f. 263, saec. XVI. Folio 1 ascriptum est: *liber domini Squimani Car. lis S. Laur.*, in involucro: *Liber mei benedicti Cornelii quem emi meis pecuniis.* Praeter alia nonnulla eadem continet ac d, f. 3ʳ—243ᵛ. Inspexi aestate anni 1901.

Ceteri codices exsequias Alexandri non praebent.

f) Cod. Parisinus gr. 1407, pap., in 4, f. 215, saec. XV medii. Continet praeter alia Anab. et Ind., f. 11ᵛ—202ʳ. Arrianea anno 1438 scripta sunt, cf. subscr. f. 202ʳ: *δόξα σοι ὁ θεὸς δόξα σοι· ἐπληρώθη ἡ τοιαύτη δέλτος ἐν μηνὶ αὐγούστῳ ἰνδ. α΄ τοῦ ,ϛ⁒μϛ΄ ἔτους.* Inspexi aestate anni 1903.

g) Cod. Ambrosianus gr. A 80 sup., pap., in 4., saec. XV exeuntis. Continet Anab. et Ind., f. 1—229ʳ, et alia multa. De eo breviter egit Bolla l. l.; meo rogatu v. d. M. A. Schepers eum aliquot locis inspexit.

h) Cod. Laurentianus gr. plut. LXX 30, pap., in 8, f. 229, saec. XV exeuntis, de quo vide p. XXX adn. 1. Continet Anab. et Ind. Inspexi aestate anni 1902.

Reliqui duo Anabasin tantum exhibent.

i) Cod. Neapolitanus gr. III B 20, pap., in 8,

f. 227, saee. XV exeuntis, olim Iani Parrhasii, cf. adn. f. 227v: *Antonii Seripandi ex Jani Parrhasii testamento.* Inspexi aestate anni 1902.

j) Cod. Bibliothecae Angelicae gr. 119, papyr., in 4., f. 208, saec. XVI. Quinio 7, qui -*πέδα ἐγίγνετο* usque ad *Αὐτοφραδάτῃ μὲν δή*, III 13, 1—20, 7, continuit, periit. Inspexi aestate anni 1902.

Undecim, quos enumeravi, codices Anabasin in 7 libros dispositam exhibentes eosdem titulos et easdem lectiones praebent ac V, sed bonitate multum inter se differunt. Quo quis recentior, eo peior est. Cum e. g. Z satis fideliter verba codicis V expresserit, **c** et **e** lacunulis et vitiis omnigenus inquinati sunt.[1]

Ex V eos fluxisse sic statui. Anab. I 23, 8 e verbis *Ἄδα δὲ Ἄλινδα μόνον κατεῖχε.... καὶ ἐσβαλόντι Ἀλεξάνδρῳ ἐς Καρίαν ἀπήντα, τά τε Ἄλινδα ἐνδιδοῦσα καὶ παῖδά οἱ τιθεμένη Ἀλέξανδρον. καὶ Ἀλέξανδρος τά τε Ἄλινδα αὐτῇ ἐπέτρεψε κ. τ. λ.* praeter V ceteri tertiae familiae codices omnes verba *τά τε Ἄλινδα ἐνδιδοῦσα καὶ παῖδά οἱ τιθεμένη Ἀλέξανδρον καὶ Ἀλέξανδρος* omittunt. Igitur v. d. M. A. Schepers tunc Mediolani degentem per litteras rogavi, ut investigaret, an fortasse haec verba in V ita exarata essent, ut voces in ceteris omissae facile librarium codicem V describentem fugere possent. Qui cum respondisset eum locum in V in hunc modum exaratum esse:

---

[1]) Solus h a ceteris discrepare videbatur, cum Anabasin in sex tantum libros distributam habeat, sed in eo duae partes distinguantur oportet. Priorem, quae desinit in vocibus *καὶ ἐπὶ τῷ ἐν μαλοῖς ἔργῳ*, VI 18, 2, f. 1—166, saeculo XV scriptam familiae tertiae attribuendam esse e titulis et lectionibus apparet. Reliqua pars, quae Anabaseos finem et Indicam continet, in alterius generis charta manu paulo recentiore exarata est, eamque e codice aliquo Σ^1 vel Σ^2 descriptam esse, e variis lectionibus colligas. Cum vero libri VI et VII continuentur, patet scribam huius partis exemplari familiae secundae usum esse. Veri simile est, h olim integrum, sicut O, de quo p. XVII egi, parte posteriore casu perdita, suppletum esse e cod. aliquo Σ^2.

ἀπήντα· τά τε ἄλινδα ἐνδιδοῦσα καὶ παῖδά οἱ τιθεμένη ἀλέξανδρον καὶ ἀλέξανδρος· τά τε ἄλινδα αὐτῇ κ. τ. λ.,

— id est ita, ut vocabula *τά τε ἄλινδα* in utroque versu prorsus eundem locum occuparent — nullus dubitavi, quin undecim, quos dixi codices, ex V essent derivati.

C. De codice Laurentiano IX 32

k) Cod. Laurentianus gr. plut. IX 32, papyr., in 4., f. 310, saec. XV. Continet praeter alia Arriani Anab. et Ind., f. 18r—170v. Passim inspexi et initium Anabaseos et Indicae finem in eo contuli aestate anni 1902.

Eum qui protulit primus Iacobus Gronovius gaudio exsultabat, cum lacunas, quibus abundabat Arrianus ad id tempus ex codicibus secundae tantum classis notus, iam ex eo, etiam ceteroquin multo minus mendoso, suppleri videret. Etiam qui Gronovium secuti sunt editores, Laurentianum, qui Optimus dici solebat, iure suo permagni fecerunt et fere ad eius fidem Schmiederus nostrum edidit. Parisino a Dübnero prolato iam duos codices viri docti cognitos habebant lacunis immunes haerebantque, uter utri praestaret. Quae lis, archetypo Vindobonensi reperto, dirempta est: patet enim BC ceterosque ex A nondum corrupto fluxisse, contra **k** ex eo descriptum esse, postquam manus recentior eum mulcaverit. Fere semper enim **k** cum A^2 facit, etiam ubi acrius oculos intendens genuinam lectionem sub mutatione dispicias, et voces, quae diligentiam manus refectricis in exarandis partibus noviciis fugerunt, **k** quoque omittit omnes Exempla aliquot apponam, in quibus ceteri, quotquot inspexi, lectiones codicis A nondum corrupti exhibent.[1])

---

[1]) Consensum codicum classis secundae siglo Σ indicavi.

II 10, 1 i. f. *εὐθὺς* A, *ὡς* A²k

II 10, 2 *ὀνομαστὶ καὶ* A, *ὀνομαστὸὺς* (sic) A², *ὀνομαστοὺς* **k**

II 12, 2 *σιμμίου* A, *σιαμίου* (quod *δαμίου* facile legas) A², *δαμίου* **k**

II 14, 5 *ἧς* A, *ἣν* A²k

IV 2, 4 *οὕτως* A, *οὕτοι* A², *οὗτοι* **k**

IV 6, 7 *τεμπων* (sic) A, *ἐμπῶν* A²k

IV 23, 3 *τούτων* A, *τοῦς* A², *τοὺς* **k**

VII 9, 2 *πρόβατα ὀλίγα* A, *πρόβατα βατα* (quod *κατα* facile legas) *ὀλίγα* A², *πρόβατα κατὰ ὀλίγα* **k**

VII 10, 2 *ἢ* A, om. A²k

Ind. 2, 1 *πρὸς ἕω* A, *ὡρέω* (sic) A², *ὡρέω* **k**

Ind. 14, 5 *κυμβάλοιν* A, *καὶ ἄλοιν* A², *καὶ ἄλλοιν* **k.**

In exemplis, quae nunc dabo, scriptura prior in A prorsus deleta est, quam tamen suppeditant BC ceterique, ubi non lacuna laborent.

II 11, 6 *ἔλαβε* BCΣ, *ἀπολιπών* A²k

III 8, 5 *ἐτετάχατο* BCΣ, *ἐτετάχατον* A²k

III 11, 9 *ξυλλογὴν* BCΣ, *ξυλλογὸν* A²k

III 13. 3 *τρέπουσιν* BC, *ἐκλίπουσιν* nunc A, cuius vocis litteras *π ο υ σ ι ν* manus prior, litteras *ἐ κ λ ί* A² exaravit; *ἐκλίπουσιν* etiam **k**. De ceterorum lectione cf. p. XXIV.

III 16, 1 *ξὺν αὐτῷ οἵ τε Βάκτριοι ἱππεῖς, ὡς τότε ἐν τῇ μάχῃ ξυνετάχθησαν, ἔφευγον* BC; pro *ἱππεῖς ὡς τότε* A nunc exhibet *ἐ π α ν ε λ η λ υ θ ό τ α τ ε*, quorum litteras *τ ε* A, cetera A² exaravit; *ἐπανεληλυθότι τε* **k**. Ceteri omnes hanc sententiam omittunt.

VII 15, 1 *ἔνθα δὴ ἐξέτασιν ποιεῖται* BCΣ, *ἐξέτασθησαν* (sic) nunc A (*ἐ ξ έ τ α σ* A, *θ η σ α ν* A²), *ἐξετάσθησαν* **k.**

Ind. 35, 1 *ἐθελήσαντες* BCΣ, *ἐεξωλήσαντες* A², *ἐξωλήσαντες* **k.**

Folio 132, quod totum A² exarasse p. VII sq. dixi, verba

ἀπὸ ταύτης ad *μὲν ἐς*, VII 21, 3, in BCΣ servata, omissa sunt. quae etiam in **k** desunt.[1]

Est etiam, ubi scriba codicis **k** lectiones, quas A^2 praebet, male se habere intellexerit easque coniecturis sanare conatus sit.

III 12, 1 *κυκλουμένους .... πρὸς τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος* BCΣ, *πρὸς* om. A^2, *ὑπὸ* exhibet **k**.

III 18, 12 *σὺν νῷ* BCΣ, *σων α* (sic) A^2, *σὺν δίκῃ* **k**.

IV 5, 1 *παρὰ τοῦ Σκυθῶν βασιλέως ἀφικνοῦνται παρ' Ἀλέξανδρον πρέσβεις* BC; A nunc praebet *παρὰ τοῦ Σκυθῶν* *κ α ὶ π α ρ ὰ τ ῶ ν β α σ ί λ ε ω ς Ἀ λ έ ξανδρον πρέσβεις* (sic), quorum quae diducte exprimenda curavi A^2, cetera A exaravit; **k** sic refinxit: *παρὰ τῶν Σκυθῶν καὶ παρὰ τοῦ αὐτῶν βασιλέως παρ' Ἀλέξανδρον πρέσβεις*. De ceterorum lectione cf. p. XXIV.

V 12, 4 *τῶν σκοπῶν τῶν ἐκ Πώρου καθεστηκότων* BCΣ, *ἐμ Πώρου* A^2, *παρὰ τοῦ Πώρου* **k**.

VII 13, 1 *ὑποπτήξαντα* BCΣ, *ὑπτήξαντα* A^2, *ὑπείξαντα* **k**.

VII 14, 6 *ἐπὶ Βαβυλῶνος ἤλαυνεν* BCΣ, *ἤλαυνεν* om. A^2, *ᾔει* **k**.

VII 20, 2 *ἐκ δὲ τῶν θάμνων* BCΣ, *τὸν θάμιμνων* (sic) nunc A, (*τ ὸ ν θ ά μ ι* A^2, *μ ν ω ν* A), *τῶν θαμνίσκων* **k**.

Ind. 40, 4 *ἵπποισί τε* A, *ποισί τε* A^2, *βουσί τε* **k**.

Patet iam, opinor, **k** ex A correcto descriptum esse igiturque eius lectiones, quarum haud paucae in editiones irrepserunt, si genuinam codicis A scripturam restituere velis, minime in censum venire. Cum vero **k** exordium Anabaseos et Indicae finem exhibeat, verisimile est, manum alteram A correxisse, antequam foliis primo et ultimo mutilaretur. In iis partibus igitur **k** lectiones codicis A retractati nobis repraesentat.

---

[1] Praeterea A^2 et **k** hasce voces omittunt in BCΣ servatas: *ἱππεῖς* III 12, 3; *πρὶν* III 18, 6; *ὡς* III 20, 1; *ἐδόκει* III 26, 4; *αὐτοὶ* III 27, 5; *πεζοὶ* IV 5, 6; *ταύτην* VII 18, 3; *τε ἡ* VII 21, 5.

D. De codicibus e catalogis tantum mihi cognitis

Praeter 34 Arriani codices, quos iam absolvimus, alii 4 exstant, quos e catalogis tantum cognitos habeo.

Oxonienses tres:

Bodleianus miscellan. 103, de quo cf. Coxe, *Catal. codd. mss. Bibl. Bodleianae* I 6, p. 679, chart., in 4, f. 196, saec. XV. Continet Anabasin in 6 libros distributam et Indicam hoc titulo ornatam: *Ἀρριανοῦ περὶ τῶν Ἰνδικῶν ἱστοριῶν ἑβδόμη*. Codicibus Σ^2 igitur attribuendus videtur et ex Indicae titulo, qualem solus T praebet, conicias ex hoc codice eum fluxisse.

Baroccianus 82, de quo cf. Coxe I 1, p. 142, chart., in 4 min., f. 261, saec. XV. Praeter alia Anabasin continet usque ad *ὑπὲρ τῆς πρὸς Ἰσσῷ γενομένης μάχης*, III 8, 7 i. f. E scriptura Arriani nominis in titulo libri I, *Ἀρειανοῦ Ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως πρώτη*, suspiceris eum cum tribus codicibus consulto mulcatis, nempe IJK, facere, cum in iis tantum forma *Ἀρειανός* occurrat, cf. p. XVII.

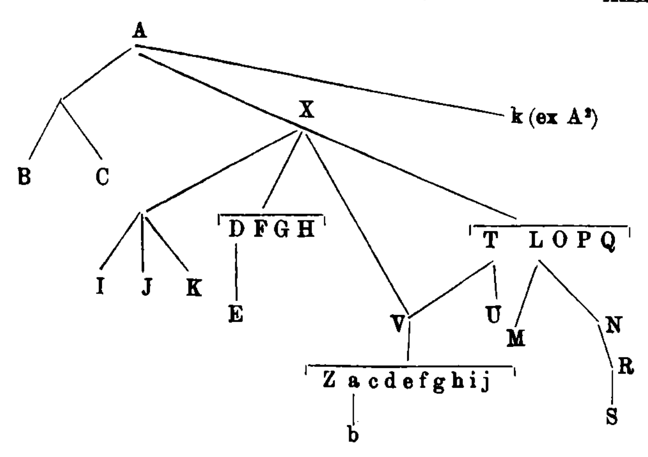
Baroccianus 137, de quo cf. Coxe I 1, p. 238, chart., in 4, f. 317, saec. XIV. Continet Plutarchi vitas aliquot et Anab. libros 4 priores valde mutilatos.

Matritensis LXXIII, de quo cf. Iriarte, *R. Bibl. Matrit. codd. gr. mss.* I, p. 266, chart., in 4, f. 219, saec. XIV iam devexi, olim Constantini Lascaris, qui subscriptionem adiecit: *Κωνσταντίνου Λασκάρεως τοῦ βυζαντίου κτῆμα· ἐν νεαπόλει ὠνηθέν*. Praeter alia multa continet Anabasin in 6 libros distributam et Indicam. Codicibus Σ^2 igitur attribuendus videtur.

Quos codices, si explorati essent, non multum nostro profuturos fuisse, libenter mecum credas.

E. De stemmate codicum et quae cuique fides habenda sit

Ex iis, quae de codicibus apographis eorumque inter se affinitate disputavi, apparet, nos hoc stemma disponere posse:

Iam videamus, quid tota hac investigatione, quam ingressi sumus, ut archetypi lectiones deperditas recuperaremus, lucrati simus. Efficiendum erat, quibus potissimum codicibus fides habenda esset, ubi A deficeret. Patet, familiam tertiam et **k**, itemque MNRSU, ex aliis adhuc superstitibus derivatos, nos prorsus abicere posse, BC ceterosque familiarum primae et sec. solos in censum venire. Sed e familia prima libros IJK utpote consulto mulcatos, e secunda T, quem coniecturis nonnullis ornatum esse vidimus p. XXII, me neglexisse non mireris. Ubicunque lectio prior in A deleta est, B consulendus erat, cum C paucis tantum locis inspicere licuisset. E classe secunda, cum codicis D lectiones non ita multae mihi subministratae essent, L selegi, quem huius classis familiae secundae antiquissimum eundemque in universum optimum etiam primae familiae codicibus FGH plerumque praestare vidissem; etiam hunc igitur adii, ubicunque A nos deficit. Ut iis locis, ubi lectiones codicis A adhuc superessent, cognossem, B an L melius eas servasset, itaque disceptarem, uter utri praeferendus esset, ubi A deficeret —, librum III in utroque paene totum contuli, quo facto vidi, L lacunosum quidem aliquot

tamen locis fidelius archetypi verba tradere quam B, in paucis B meliorem esse. His codicibus A^2 multo deterior est et saepissime lectionem prorsus absurdam praebet, ubi ceteri inter se consentientes bonam exhibent, neque tamen omnino est contemnendus, cum codices apographi non ipsi ex archetypo descripti sint, corrector ipsum A ante oculos habuerit.

Ut igitur lectiones archetypi deperditas restituerem, semper A^2BL adii, saepe e ceteris familiarum primae et secundae unum pluresve adhibui, praesertim FGH, et elegi, quid cuique loco maxime convenire videretur.

CAPUT III

DE CETERIS SUBSIDIIS CRITICIS

Praeter A eiusque apographos partes maiores minoresve operis Arrianei alii libri servaverunt, digni, cum ex A minime pendeant, qui accuratissime excutiantur et adhibeantur, nempe

A. Anonymus de obsidione toleranda.
B. Excerpta de sententiis, de legatis, poliorcetica.[1])
C. Grammatici et lexicographi.

A. De Anonymo de obsidione toleranda.

Incerti auctoris Byzantini libellus de obsidione toleranda in fine mutilus, cui in libris manuscriptis pro titulo praescriptum est: *ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκου-*

---

[1]) Etiam titulus *περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας*, cuius reliquiae servatae sunt in cod. Peiresciano, nunc Turonensi C 980, excerpta Arrianea exhibebat, sed ea pars codicis, qua continebantur, periit, cf. Th. Büttner-Wobst, *Der cod. Peirescianus, Ber. d. K. Sächs. Gesellsch. d. Wissensch. 1893,* p. 312.

μένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάττεσθαι καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι, adhuc semel in lucem editus in editione *Veterum Mathematicorum Graecorum, Parisiis anno 1693,* a Thévenot recentissimorum codicum Parisinorum subsidio curata, nonnulla excerpta exhibet ex Arriano, Flavio Iosepho, Polybio. Ex Arriano quattuor narrationes in initio paulum mutatae haustae sunt, quae agunt de expugnationibus

Tyri, Anab. II 18, 2—23, 6.
Gazae, II 25, 4—27, 7.
rupis a Sogdianis occupatae, IV 18, 4—19, 4.
rupis a Choriene occupatae, IV 21, 2 sqq.

In media hac narratione libellus desinit in verbis *δεόμενος Ὀξυάρτην οἱ ἀναπέμψαι*, 21, 7.

Servatus est in codicibus mss., qui corpus quoddam scriptorum militarium, cum strategicorum, tum poliorceticorum saeculo X exeunte vel paulo post compositum nobis tradiderunt.

α. Cod. Barberinus II 97, olim 143, nunc in Bibliotheca Vaticana asservatus, membran., in f., f. 240, saeculi XI. Barberinum et Parisinum Gr. 2442 partes esse unius codicis postea in duos divulsi, ut nunc alter exhibeat, quae in altero desint, vidit K. K. Müller, *Ein Griechisches Fragment über Kriegswesen,* in *Festschrift für Urlichs,* p. 109. Utriusque codicis descriptionem dedit C. Graux, *Revue de Philologie N. S.* IV 1880, p. 89 sqq. Anonymus incipit f. 90^{v} l. 22, desinit f. 106^{r} l. 11 in media, ut dixi, descriptione rupis Chorienis ab Alexandro captae. Cetera pars paginae vacua relicta est; vides igitur librarium intellexisse, libellum, quem describeret, mutilum esse. Nullus alius codex plura nobis servavit. Anonymum in eo contuli aestate anni 1902.

β. Cod. Vaticanus Gr. 1164, membran., in f., f. 261, saec. XI. Descriptionem, quam dederat Wescher, *Poliorcétique des Grecs,* p. XXV, correxit K. K. Müller apud Graux l. l. p. 90 adn. 2, ubi videas eum, cum adhuc

integer esset, prorsus eadem continuisse, quae Barberinus et Parisinus coniuncti exhiberent.

Libelli anonymi iam in α mutili codex β partem priorem tantum exhibet, quae incipit f. 176v l. 21, desinit f. 188v linea ultima in verbis ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος, in media narratione obsidionis Tyri, Anab. II 22, 3. E numeris in primo cuiusque quaternionis folio ascriptis patet post f. 188, quaternionis 29 ultimum, quinque quaterniones, nempe 30—34, desiderari, quorum iactura etiam libelli pars posterior periit. Omnes igitur codices, qui eum usque ad verba ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος exhibent, nempe Vatic. Gr. 220, Paris. Gr. 2435, 2445, Vossianus Gr. 70, e B fluxerunt.

Anonymum in β contuli aestate anni 1902.

α et β gemellos esse ex eodem libro descriptos, ita ut pagina fere paginae, versus versui respondeat, rectissime exposuit R. Schöne in editione *Philonis mechanicae Syntaxis librorum quarti et quinti,* 1893, Praef. p. VI. Sed quamvis in universum mire conspirent, Vaticanus Barberino praeferendus est, cum non raro ille veram lectionem servaverit, hic paulo incuriosius scriptus sit.

γ. Cod. Escorialensis Y. III. 11, membran., in 4to, saec. XII, de quo cf. Miller, *Catalogue des mss. grecs de la Bibliothèque de l'Escurial,* p. 230 sq. Anonymi eandem partem exhibet atque α.

Praeterea multi codices, qui idem scriptorum militarium corpus continent, exstant litterarum renascentium tempore exarati. Quos ex Escorialensi fluxisse probavit C. Graux, *Revue de Philol. N. S.* III, 1879, p. 100 sqq. Hunc vero librum ex ipso β descriptum esse R. Schöne l. l. Praef. p. VI sqq. Erici Bethii testimoniis usus extra dubium posuit. Quam codicum inter se affinitatem in aliis eorum scriptis a Graux et Schöne probatam etiam in nostro libello obtinere pro certo est. Cum γ Anonymi eandem partem servaverit atque α, patet eum e β nondum mutilato descriptum esse et hunc adhuc integrum Anonymi non plura exhibuisse, quam nunc α praebeat, quod in

tanta utriusque similitudine iam per se veri simillimum erat.

Tjallingus Halbertsma, professor olim Groninganus, qui anno 1856 iter in Hispaniam suscepit, et codicem Matritensem O 42, e γ descriptum, et ipsum γ contulit cum editione Veterum Mathematicorum, cf. Tjallingi Halbertsmae Adversaria critica, ed. H. van Herwerden, p. XXXIII. Quae collationes nunc asservantur in Universitatis Groninganae Bibliothecae cod. 198. In posteriore igitur Anonymi parte in β nunc perdita pro eo lectiones codicis Escorialensis ex Halbertsmae schedis petitas in adnotatione critica commemorabo.

B. De excerptis

α. De excerptis Arrianeis in titulo περὶ γνωμῶν.

De cod. rescripto Vaticano gr. 73 *(il carbonaccio)*, qui tituli de sententiis reliquias continet, in hac editione δ, ultimus egit U. Ph. Boissevain in ed. Cassii Dionis Vol. I, p. XVI sqq. Mox adire poteris editionem, quam excerptorum ille parat.

Excerpta Arrianea 18 exhibentur p. 215, 216; 209, 210; 131, 132; 273, 274, quaternionis 4 foliis mediis.[1]) Primum sumptum ex Anab. I 4, 8 incipit in sententia in codd. Arrianeis perdita, ultimum ex VII 1 haustum desinit in vocibus ὕστερον ἀποθανὼν τοσοῦτο (sic), § 6 i. f. Fragmentum, quod nunc primum est, etiam in codice integro ordinem duxisse verisimile est; post fr. 17 perpauca ex Anabasi desumpta perisse videntur. Fragmenta Arrianea ipse contuli aestate anni 1902.

---

[1]) Foliorum paria sic se excipiebant:

αα′ ββ′ 215 sq. 209 sq. 131 sq. 273 sq. γγ′ δδ′

β. De excerptis Arrianeis in titulo περὶ πρεσβέων

In Excerptis de legationibus nuper a C. De Boor editis 11 Arrianea insunt, nempe unum inter excerpta de legationibus Romanorum ad gentes, p. 89 sq. ed. De Boor, decem inter excerpta de legationibus gentium ad Romanos, p. 513—516. De horum excerptorum codicibus, qui ex antiquissimo libro Escorialensi anno 1671 combusto omnes derivati sunt, egit De Boor in *Sitzungsberichte der Berliner Akademie* 1899, p. 932 sqq.; 1902, p. 146 sqq., et in Praefatione editionis p. VIII sqq. Eorum consensum per ε notabo. In excerptis Arrianeis de legationibus gentium in censum veniunt tantum codices:

Ambrosianus N 135 sup., A apud de Boor, in mea editione ζ.

Neapolitanus III B 15, N apud de Boor, in mea editione η.

γ. De excerptis poliorceticis

Cod. Parisinus Supplem. gr. 607, membran., in 4, f. 129, miscellan., saec. X—XVI, a Minoïde Mina e montis Athoi coenobio allatus, in hac editione ϑ, cuius amplam descriptionem vide apud Wescher, *Poliorcétique des Grecs,* p. XV sqq., inter ceteram farraginem excerpta aliquot poliorcetica exhibet, quae saec. XI exarata videntur. Duo fragmenta Arrianea multis sane omissis vel in brevius contractis praebet, nempe narrationes obsidionum Tyri et Gazae: ἐκ τῶν Ἀριανοῦ (sic) Τύρου ἅλωσις, f. 94ᵛ—97ʳ, Anab. II 15, 6—23, 4; ἐκ τῶν Ἀριανοῦ Γαζέων πολιορκία, f. 97ʳ—98ʳ, Anab. II 25, 4—27, 7, quae cum ceteris edidit Wescher l. l. p. 307—320, ipse denuo contuli aestate anni 1903.

C. De locis a grammaticis et lexicographis laudatis

Suidas ex Anabasi 25 locos laudat, ex Indica 11, paucis mutatis in universum accurate auctoris verba referentes. In Suidae codicibus optimis A = Parisin. 2625 et 2626, in hac editione *ι*, et W = Vatic. 1296, *κ* in hac editione, de quo cf. Krascheninnikov in Praef. Procopii p. LI, Arrianea denuo contuli. Ubi nihil addidi, scias e Suida laudata cum *ι* conspirare; paucis locis etiam Vaticani in universum Parisino multo deterioris lectiones commemoravi.

Eustathius in Commentariis ad Dionysium Periegetam ex Anabasi 25 locos affert, ex Indica nullum. In universum magis sententiam rettulit quam auctoris verba diligenter servavit. Arrianea deprompsi ex editione Bernhardyana.[1])

Lexicon *περὶ συντάξεως* e cod. Coisliniano 345 editum in Bekkeri Anecdotis I, p. 119 sqq. 14 locos ex Anabasi sumptos servavit,[2]) unum citat Stephanus Byzantinus. Praeterea Photius Biblioth. 91 Anabasin more solito in breve contraxit.

Anonymo, Excerptis, grammaticis codex Vindobonensis in universum praestat; nonnullis tamen locis veram lectionem servaverunt in A corruptam.

---

[1]) Eust. ad. Dionys. 976 de voce *Τίγρης*: *ἄλλοι δὲ καὶ τὴν ἄρχουσαν μετὰ τοῦ Π προφέρουσι, καὶ εὕρηται τοιαύτη γραφὴ παρά τε τῷ Ἰουλιανῷ καὶ παρὰ τῷ Ἀρριανῷ δὲ ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου· πολλὰ γὰρ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν οὕτω· τῶν ποταμῶν τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Πίγρητος .... ὁ Πίγρης πολύ τι ταπεινότερός ἐστιν Εὐφράτου*, Anab. VII 7, 3. Quam scripturam ubique etiam A praebet.

[2]) Adnotationem criticam vide III p. 1077 sqq.

CAPUT IV

DE VETERIBUS EDITIONIBUS ET DE RATIONE HUIUS EDITIONIS

Veteres editiones breviter recensebimus, ut videamus, ad quorum codicum fidem Arrianus hucusque editus sit.[1])

Multo ante primam editionem Graecam Anabasis et Indica Latine reddita erant. Verterunt eas Petrus Paulus Vergerius in usum Sigismundi Imperatoris (1410—1437), quae interpretatio periit, et qui hanc utpote nimis vulgarem et planam et Sigismundi exiguae Latinitatis notitiae accommodatam corrigere voluit Bartholomaeus Facius, in usum Alphonsi Magni, Aragonum et Siciliae regis († 1458).[2]) Facii versio primum typis mandata est opera et impensa Hieronymi de Soncino, Pisauri 1508, et saeculo XVI aliquoties repetita est, e. g. in Arriani editione Basileensi, de qua vide infra. Asperam eius censuram multis neglegentiae et ignorantiae exemplis prolatis iure egit Vulcanius in Praefatione editionis Stephanianae. Apparet Facium codicem aliquem lacunosum classis secundae in manibus habuisse. Ad auctoris verba restituenda nihil ex eo lucramur.

De versione, quam curavit Carolus Valgulius, qui anno circiter 1450 Brixiae natus est, nihil compertum habeo. De eo cf. B. Keil, *Verh. d. 47. Versamml. Deutscher Philologen u. Schulmänner in Halle a. d. S.* 1903, p. 34 sq.

1. Ed. princeps anni 1535: Ἀρριανοῦ περὶ Ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως, in 8 min.; pag. ult.: *Venetiis in aedibus Bartholomaei Zanetti Casterzagensis, aere vero,*

---

[1]) Editiones, quae Indicam sine Anabasi exhibent, nunc non attingam.

[2]) *„ut illa prior editio Germanis incultioribus relinqueretur, haec nostratium politiorum esset“*, Facius in Praefatione. De Vergerio et Facio Arriani interpretibus vide Voigt, *Wiederbelebung des class. Altertums*[3] II p. 176 sq., 273 sq.; Doulcet, *Quid Xenophonti debuerit Flavius Arrianus, Thes. Paris.* 1882, p. 79 sq.

et diligentia Joannis Francisci Trincaveli. Anno a partu virginis MDXXXV. Mense Septembri. Anabasin praecedit Ioannis Baptistae Egnatii epistola ad Andream Franciscum magnum Veneti senatus cancellarium.

Trincavelius duos libros adhibuit, secundae familiae unum, alterum tertiae, ita, ut plurimum illi obtemperaret, aut uno codice usus est, familiae secundae, qui ex exemplari tertiae paucis locis correctus erat. Libros VI et VII enim continuat Indica libri VII titulo instructa, et in universum vitiosas lectiones nondum mutatas familiarum primae et sec. exhibet, titulos tamen habet *Ἀρριανοῦ Ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως ἱστοριῶν βιβλίον πρῶτον* et sic deinceps, voce *ἱστοριῶν* intrusa, et paucis locis lectiones praebet fam. tertiae proprias.[1])

2. Ed. Basileensis una cum Facii interpretatione anno 1539 ex officina Roberti Winter prodiit in 8 min.: *Ἀρριανοῦ περὶ Ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως ἱστοριῶν βιβλία ὀκτώ.* Pag. ult.: *ἐτυπώθη ἐν Βασιλεία, ἀναλώμασι Ῥοβέρτου τοῦ Χειμερινοῦ ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ τριακοστῷ ἐννάτῳ, μουνυχιῶνος μηνός.* Ex epistola Nicolai Gerbelii ad Iacobum Sturmium Anabasi praemissa apparet eam curatam esse ab Ioanne Oporino. Paucis cum mutationibus e Veneta expressa est. Sane Oporinus codicem habuit aliquem familiae primae vel tertiae, e quo Anabasin in 7 libros recte distinctam, Indicam tamquam librum VIII primus dedit, quem tamen in ceteris fere Venetam secutus neglexisse videtur.

3. *Ἀρριανοῦ περὶ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου ἱστοριῶν βιβλία η'.* Ex Bonavent. Vulcanii Brugensis nova interpretatione. Anno MDLXXV, excudebat

---

1) E locis p. XXIII sq. laudatis Veneta cum Σ^1 et Σ^2 conspirat II 14, 9; II 18, 1; III 13, 3; III 21, 2; IV 9. 5; IV 26, 2, cum Σ^3 I 23, 8; 24, 1; 25, 4. Editorem non, quod etiam e titulis suspiceris, Marcianis libris T vel U usum esse, iam I 9, 4 et III 12, 1 patet, ubi procul dubio horum lectiones correctas, quas vide p. XXII, recepisset, si eas cognovisset.

Henricus Stephanus. Ex codice a Stephano accepto, multo quidem illo quam quibus Venetus et Basileensis editores usi erant, meliore, sed tamen e lacunosa classe secunda oriundo Vulcanius aliquot locos emendavit,[1]) non paucos etiam de coniectura sanavit.

4. *Ἀρριανοῦ περὶ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου ἱστοριῶν βιβλία ζ'. τοῦ αὐτοῦ Ἰνδικά.* Nicolaus Blancardus rec. Amstelodami 1668. Blancardus primus Indicam, quae hucusque pro Anabaseos libro erat, ab ea seiunxit et duos codices adhibuit, quos e lectionibus allatis minimi pretii fuisse apparet.[2])

5. *Ἀρριανοῦ Νικομηδέως Ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου βιβλία ἑπτὰ καὶ Ἰνδική.* ita lacunis ... suppletis, ita auctoris ... praestantia et facultate restituta ex plurium mss. et praesertim unius Optimi collatione, ut nunc demum prodire hic auctor videri debeat, opera Iacobi Gronovii. Lugduni Bat. 1704. Gronovius, qui codicum, quibus usus est, numeros non indicavit, praeter Optimum, quem dicebat, et Stephanianae editionis exemplar a Vulcanio e Z correctum, de quibus vide p. XXVII et XXXI, adhibuit Laurentianos LOh et Perusinum anni 1454 nunc deperditum,[3]) in quorum tamen lectionibus praeter

---

[1]) *„accepto itaque ab Henrico Stephano codice ms. eoque pervetusto sed aliquot chartis mutilo"*, et porro: „(codex), *quem ab H. S. accepi, Constantinopoli ad eum missum."* Vulcanius in Praefatione. Codex perisse videtur; inter libros utique nunc Parisinos nullus mutilus est.

[2]) *„illinc* [e Gallia] *per senem venerabilem Petrum Gassendum copia facta antiqui exemplaris, quod ille penes Richelium Cardinalem fuisse olim mihi Coloniae Agrippinae significarat; hinc* [e Flandria] *beneficio Antonii Triestii, Comitis Evergemii et Gandae urbis Episcopi, aliud vetustissimi libri, ante decem* (sic) *secula scripti, auxilium fuit"*, Blancardus in Praefatione, et p. 169 in adn.: *„nostri libri, quorum unus membranaceus et grandioribus litteris exaratus."*

[3]) *„duo exemplaria formae circiter octuplicis* [nempe O et **h**], *quorum priori erat addita declamatio Polemonis pro Cynaegiro* [cf. p. XVIII]; *tertium in forma maxima et charta serica, cui*

Optimi et Perusini commemorandis non distinxit, quid cuique proprium esset; neglexit vel non cognitos habuit Laurentianos K et M, cf. Bandinius II p. 684, 660. Ex k multa restituit et lacunas illas primus supplevit. In Gronovii copiis editores, qui eum secuti sunt, usque ad Dübnerum acquieverunt.

6—9. Editiones Georgii Raphelii, Amstelodami 1757; Aug. Christiani Borheck, Lemgoviae 1792; Friderici Schmiederi, Lipsiae 1798, qui tantum non ubique Optimo optemperavit; *Ἀρριανοῦ τὰ σωζόμενα ἐκδοθέντα παρὰ Νεοφύτου Δούκα, Βιέννῃ* 1810, 7 Vol.

10. Arriani de expeditione Alexandri libri septem. Recensuit et adnotationibus maximam partem criticis tum aliorum selectis, tum suis instruxit Io. Ern Ellendt, Regimontii Prussorum 1832. Ellendt magis diligentia in locis parallelis congerendis quam ingenio valuit.

11. Arriani Anabasis, ed. C. G. Krüger, Vol. I scriptoris libros cum scripturae discrepantiis continens, Berolini 1835[1]; Vol. II annotationes [aliorum et ipsius] continens, 1848. Eiusdem Anabasis, mit erklärenden Anmerkungen, 1851; Anabasis, cum annotatione critica, 1851 (in hac editione adnotationem criticam frustra quaeras; inest tantum Spicilegium coniecturarum, p. 196—203). Qua erat eximia

---

alligata erant aliqua Plutarchi et Diodori Siculi [nempe L], *cui mox accedebat quartum in Abbatia S. Petri Perusiae etiam in charta, cui adnotatum erat ἐτελειώθη ἐν μηνὶ ὀκτοβρίῳ κδ, ἔτει ,αυνδ' ἀπὸ τοῦ χῦ γεννήσεως.*" Perusiae hodie nullus Arriani codex exstat.

[1]) Praeter editoris inventa in hac editione J. G. Schneideri coniecturae non paucae, quas exemplari Schmiederiano ascriptas Krügerus excerpserat, nonnullae etiam J. Pflugkii, C. Sintenisii, E. F. Yxemii inveniuntur. Yxemii esse coniecturas Praemon. p. IX amico anonymo attributas ex editione adnotationibus germanice conscriptis instructa anni 1851 apparet.

sagacitate, Krüger plurimum nostro profuit, sed coniectandi studio abductus nimis multa mutavit.

12. Arriani Anabasis et Indica, ex optimo cod. Parisino emendavit Fred. Dübner, ed. Didot, Parisiis 1846. Dübnerus, qui primus post Gronovium et ante me ultimus novis codicum subsidiis adiutus nostrum edidit, adhibuit Parisinos BJS, quos tamen satis indiligenter contulit.

Secutae sunt editiones Teubneriana anno 1851 a R. Geier, anno 1876 a C. Abicht recensita, et Weidmanniana a. 1867 a C. Sintenis curata, qui aliquot locos egregie restituit. Anabasin adnotationibus germanice conscriptis instructam ediderunt C. Sintenis apud Weidmannos 1849 (ed. 2da 1860); G. Hartmann, Jenae 1856 C. Abicht apud Teubnerum 1871.

In hac editione curanda et apparatu critico instruenda hanc viam ingressus sum. Ubi nihil adnotavi, scias ea, quae dedi, cum A conspirare,[1]) cuius discrepantias etiam minoris momenti omnes attuli, exceptis tantum rebus orthographicis, de quibus infra fusius disputatum est. Ceterorum lectiones, nisi quae probabiles coniecturae sunt, ibi tantum exhibui, ubi prior manus in A periit. Ne tamen apparatum criticum nimia mole onerarem, in his locis sic egi. Ubi A^2BL inter se conspirantes minime offendunt, et etiam ubi BL inter se consentientes discrepant ab A^2 lectionem exhibente procul dubio corruptam et e prioris manus scriptura male lecta ortam — quod saepissime factum est —, manum priorem in A perisse non notavi neque vitiosam secundae manus lectionem attuli. Sed ubicunque in prioris scripturae iactura BL inter se dissentiunt, semper A^2 et lectiones codicum BL, saepe etiam FGH, exhibui. Codicem **k** in initio Anabaseos usque ad verba *παραγγέλλει τοῖς ὁπλίταις*, I 1, 8, pro A^2 adhibui.

[1]) Qua fit, ut nonnunquam a prioribus editionibus haec silentio differat.

Excerptorum de sententiis et de legationibus, Suidae, Lexici Bekkeriani discrepantias etiam minoris pretii recensui omnes; fragmentorum in Anonymo et inter Excerpta poliorcetica servatorum, quae vitiis omnigenus scateant, potiores tantum varias lectiones attuli, ita tamen, ut nihil, quod memoratu dignum videatur omissum sit. Virorum doctorum, qui nostro operam navaverunt, conaminum delectum apposui satis amplum, sed cum persuasum mihi habeam Anabasin optime exceptis lacunis nonnullis (vide e. g. p. 10, 1 sq.; 22, 2; 104, 1 sq.; 370, 13) in A nobis traditam esse, pauca mutavi, nisi quae aperte cum ratione vel auctoris usu dicendi pugnare vidi.

Etiam in re orthographica in universum codici A religiose mihi parendum esse in animum induxi scribendumque *σσ* et *ττ*, *ξὺν* et *σὺν*, *ἐς* et *εἰς*, *εἴσω* et *ἔσω*, *γίγνομαι*, *γιγνώσκω* et *γίνομαι*, *γινώσκω*, *θαρρέω* et *θαρσέω*, *ἐθέλω* et *θέλω*, *ἔμελλον* et *ἤμελλον*, prout codex exhibeat Quamquam enim scripturae *σσ*, *ξὺν*, *ἐς*, *γίγνομαι*, *γιγνώσκω* longe saepius inveniuntur, haud raro tamen ea subsidia critica, quorum testimonia in rebus orthographicis aliquid valent, nempe Excerpta de sent. et de legat., fragmenta apud Suidam et in Lexico Bekkeriano servata, — nam in talibus Anonymo et Excerptis poliorceticis minime fides habenda est — iisdem locis ac A easdem formas rariores exhibent, velut p. 191, 11 *πράττειν* habent A*ϭ*; p. 306,20 *ἐξηττώμενοι* A Suid.; p. 307, 21 *τάττοι* A*ε*; p. 307, 14 *συγγνωστά* A*ε*; p. 194, 8 *εἰσποιοῖτο* A*ϭ* Anecd. Bekk.; p. 194, 11 *εἰσποιοῦσιν* et *εἰσποιούμενοι* A*ϭ* Anecd. Bekk.; p. 194, 15 *εἰσηγήτην* A*ϭ*. Casui haec tribui vix possunt, sed iam in iis codicibus, unde et A fluxerit et excerptores et lexicographi sua hauserint, hanc scribendi diversitatem obtinuisse colligimus, quam Arrianum ipsum affectasse minime improbabile est, etsi id pro certo affirmare non ausim. Iis tamen locis, ubi A formas rariores, usitatiores cetera subsidia critica praebent, has praetuli, itaque p. 28, 13 ex *ϭ* *θάλασσαν* scripsi pro codicis A *θάλατταν*; *ξὺν* pro codicis A *σὺν* p. 28, 6; 190, 21;

194, 20; 324, 12 et 14 ex *δ*, p. 64, 17 ex *ε*; ἐς pro codicis A εἰς p. 23, 11 e Suida, p. 365, 12 ex *ε*.

Pauca habeo quae addantur. Verbi προσέχειν formas προσχών et προσχεῖν a Krügero correctas ego intactas reliqui, cf. Poppo ad Thuc. III 1 p. 148; Exc. post Gregor. Cor. ed. Schaefer p. 680, 21. Contra cum Krügero ubique accus. ἱππέας recepi, cum in A haec forma quater et septuagies, sexies tantum (p. 12, 20; 13, 11; 53, 7; 150, 23; 178, 7; 206, 4) ἱππεῖς occurrat. A aliquoties habet ξυνστρατεύω, nempe p. 38, 10 (ν eadem m. expunctum videtur); 44, 16; 64, 13; 93, 13; 160, 16; 308, 3 (ubi ξυστρ. in *ε*),[1]) praeterea p. 48, 21 ξυνσκηνοῦντες; p. 201, 21 ξυνστήσας (ubi ξυστ. in *ε*); p. 296, 11 ξυνστραφέντες; p. 332, 12 συνζεύξας, de quibus formis cf. Crönert *Memoria Graeca Herculanensis* p. 60, sed p. 243, 8 et 248, 13 ξυστρατεύσαντες; p. 251, 25 συσκευαζομένων.[2]) Formam sine nasali ubique praetuli. Semper Μαλλοί scripsi, quamquam saepe μαλοί A exhibet, cum illud bis etiam in *ε* inveniatur, p. 307, 9; 308, 8. Cum ceteris editoribus ubique Τίγρης reposui pro codicis A πίγρης, de quo vitio antiquo v. p. XLI adn. 1.

Apocopen vel crasin sicubi A exhibet, ei parui, neutra invito codice textui intrusa. ν ἐφελκυστικόν et σ vocis οὕτως, quae ante vocalem in A fere semper exarata sunt, paucis locis, ubi desunt, restitui; ubi ante consonantes in codice leguntur, ea retinui. Vitiis ex itacismo ortis cum A perpaucis laboret, in adnotatione omnia attuli.

Postremo de accentibus nonnulla memoranda sunt. Cum A semper scripsi Γράνικος, Εὐμενής, Κρατερός.[3]) Cum Sintenisio p. 17, 4 Πέλινναν reposui pro Πελιννάν

---

[1]) Etiam p. 2, 2 (in ea Anabaseos parte, quae in A periit) ξυνστρατεῦσαι habent BFHLk.

[2]) Item in Arriani libro Tactico 7, 2 συζῶν; 8, 2 συζυγεῖν; 22, 2 συζυγοῦσι scriptum est in cod. Laurent. LV 4.

[3]) Piget me ubique Λιοννάτος ex A retinuisse, cum Λεοννᾶτος vel potius Λεόννατος scribendum sit, v. Herodian. I p. 218, 12 ed. Lentz et cf. Hoffmann, *Die Makedonen* p. 168 sq.

codicis A; cum Ellendtio p. 18, 4 Ἐλευθεράς pro Ἐλευθέρας et p. 25, 23 Κερκινῖτιν pro Κερκινίτιν; cum vulgata p. 23, 19 Ὀρχόμενον pro Ὀρχομενόν; cum Krügero p. 90, 11 et 20, et p. 191, 21 Ἆγις pro Ἄγις. Genitivos Δράγγων (Ζαράγγων), Ὀξυδράκων, Παραπαμισάδων, Ὡρῶν in A traditos cum Ellendtio correxi, cum Ὀξυδράκαι, Παραπαμισάδαι, Ὧροι alibi in A inveniantur, nominativum Δράγγαι in A non obvium firment Strabo et Stephanus Byz. Iuxta usitatius Γαδρώσιοι A habet formas Γαδρωσων (sic), Γαδρώσων, Γαδρωσῶν, quarum hanc praetuli. Cum praeter Ἀραχώταις (-ωτῶν) A etiam Ἀραχῶτοι (-ώτους, -ώτων) praebeat, Herodiano I p. 221, 29 ed. Lentz parui, aut Ἀραχώτης aut Ἀραχωτός scribendum esse praecipienti. Cum eodem scripsi Ἀγριᾶνες, Αὐταριᾶται, Νῦσα, quae voces παροξυτόνως in A traditae sunt. Ubique τριήρων reposui pro codicis τριηρῶν (cf. Kühner-Blass, *Ausf. Grammatik d. Griech. Sprache* I 1 p. 485, 4), et Ἁλικαρνασσός pro Ἀλικαρνασσός. Praeterea A fere semper exhibet αὑτόν, αὑτοῦ cet. pro αὐτόν, αὐτοῦ cet., et constanter habet ἆθλον, ἧσσα, σῖτα similia; ἀνιᾶσαι, θῦσαι, τρῖψαι sim.; φᾶναι, πηγνῦναι sim.; οὐχήκιστα, κατὰ λογάδην, μὴ δὲ pro μηδέ, οὐδὲ μία pro οὐδεμία. Quae omnia hic semel monere satis putavi.

Editionem hanc iam in lucem emissurus facere non possum quin ex animo gratias agam bibliothecarum praefectis pro eximia qua desideriis meis satisfecerunt humanitate, tum v. d. Aloysio Castiglioni, qui coniecturas aliquot ultro mihi obtulit, denique Ursulo Philippo Boissevain et Hermano Josepho Polak, praeceptoribus usque colendis, quorum ille studiorum meorum Arrianeorum auctor re et consilio semper mihi adfuit, hic non modo in plagulis corrigendis strenue me adiuvit, sed etiam coniecturarum grandem messem liberalissime mecum communicavit.[1])

[1]) Castiglionii, Hoffmanni, Polakii coniecturas vel sero cognitas vel quae minus probabiles videbantur vide in Addendis.

DE HVIVS CORRECTIORIS EDITIONIS INDOLE

Arriani Nicomedensis operum editionem, quam maxime necessariam A. G. Roos (quem Roosium Latinitatis causa nominemus) inter annos 1907 (Anabasis Alexandri) et 1928 (rell. opp.) muneri suo miro quodam studio per plus quam quinque lustra deditus luculentissime confecit, ut Aedes Teubnerianae denuo prelo subiciant, satis superque causa esse videtur. librorum enim, e quibus emas, armariis iam dudum exhaustis permulta sunt, quae addas ad Roosii tunc perfectissimas et lectiones et studia et coniecturas, cognita detecta publicique iuris facta a viris doctis Arriani studio deditis. qui enim, ut laborem Roosii non modo probaverunt sed etiam summa laude extulerunt et sine ulla dubitatione Roosium secuti sunt verba recte ponentem, ita editione illa nixi praeterea nonnulla propriis studiis patefecerunt, quae latentia adhuc turbam fecerunt rerum studiosis. sua enim in recensione H. Schenkl (Berl. Phil. Wochenschrift 30, 1910, 933–937) adnotavit nonnulla, quae ei corrigenda viderentur (cit. Schenkl), mihi quidem vix necesse, deinde H. Gerland (Lit. Zentralblatt 1914, 1088) leviter perstrinxit, quod in nominibus transscribendis Roosius non semper quam ipse optimam perhibuit rationem secutus esset. Codices, qui continent Arriani opera etsi Roosius summo cum studio collustravit legit examinavit, tamen mirandum est, cur varias lectiones, quibus ex eis singuli discrepent, non omnes attulerit, haud paucis omissis, quae tamen alicuius momenti esse possunt. licet enim sit usus Roosius summa sagacitate severitate in eiciendis et perscrutandis quae ut minoris pretii librariorum pravitate in contextum

venisse videbantur, licet satis olei consumpserit in coartandis rebus describendisque per notas adnotationesque, dummodo proficerent aliquid rerum studiosi, restat tamen, ut – comparatis illorum librariorum rationibus codices ex illo Vindobonensi (hist. gr. 4; A apud Roosium) sine ullo dubio conferentium transscribentium probantium ad perfectionem perducentium saepiusque quibusdam de causis corrigentium – ex integro des operam investigare et quomodo inter se cohaereant singuli codices et quid de traditionis tamquam illo ante tempus librarii A flumine dici possit. qua in re vir qualis fuit L. Castiglioni in libellis suis sive locos singulos retractaverit eminentissimi ad cognoscendum verborum sensum ingenii adminiculis usus sive addiderit multa ad Roosii editionem, quae interdum desiderari viderentur, tamen maiora studia nostra expectari nemo negabit, qui hac in re aliquamdiu versatus esse de se praedicare potest.

Codices igitur, quibus nititur editio haec Roosiana, quot potui examinavi phototypicis exemplaribus usus. ex eis hi quomodo inter se cohaereant indagari imprimis operae mihi quidem pretium videtur:

I (Palat. gr. 256)
J (Parisin. gr. 1683)
K (Laurent. gr. plut. LXX 24).

Haud parvi momenti etiam puto, quos Roosius non consulere potuisse iam ipse dolet (p. XXXIV):
Bodleian. misc. 183
Baroccian. 82
Baroccian. 137.
Summo postremo studio esse satis mihi constat:

V (Ambros. E 11 inf. 2)
T (Marcian. gr. 511)

U (Marcian. gr. 319)
N (Vindob. hist. gr. 89)
M (Laurent. gr. plut. LXX 9)
L (Laurent. gr. plut. LXX 1)
D (Salmant. Bibl. Univ. I 2, 24)
E (Salmant. Bibl. Univ. I 2, 22)
C (Constantinop. Bibl. 16)
G (Ambr. gr. 80 sup).

Quorum serie struenda demonstratum esse velim, qui sint maioris minorisve momenti. ex Matritensi illo LXXIII autem, quem numerat in codicibus ex catalogis tantum sibi notis, tamen satis multa cognovisse Roosius videtur (cf. p. XXXIV).

Opere meo maximam partem functo mihi cum dubium esse minime possit, quin, id quod nemo neget, Roosius summam diligentiam codicibus impertiverit, inveni tamen in illis, qui minoris pretii esse ducuntur, nullam rem nisi atramentum materiem librarium non satis educatum causam difficultatis multaque esse praeterea, cur rationem formam origines temporisque condiciones examines. quo munere ante quam functus eris, vix quemquam puto aut recte uti posse libris ab Arriano conscriptis aut intellegere, quae narraverit. ego quidem, cum magnopere intersit, ut res Arriani hoc modo recte complectemur haud multis abhinc annis, tamen pro temporibus meis satis habeo demonstravisse, quae cuiusdam esse momenti opinor, aliis causis paene distractus, ita ut eiusmodi studia in posterum differre cogar.

Sunt deinde nonnulla, quae, ne perdas sensum locorum quorundam, diligentius inspicias quam Roosius aut potuit aut voluit.

Excerptorum quidem Imperatoris Constantini VII. instinctu confectos libros de legationibus (Excerpta de

legationibus, Pars I et II, ed. C. de Boor, Berolini 1903, cit. leg) cum bene consuluerit Roosius, mihi eo, quod pluribus verbis omissis nonnullas lectiones excerptorum nomine praebet, quorum de Boor nullam facit mentionem, ne crimini des, quod in addendis supplevi, quae res exigere videtur, praesertim cum in sua praeclarissima editione de Boor nonnullis in locis silentio quasi librariorum incuria tantum contracta praeterit, quae alicuius momenti tamen esse possint. inter Vindobonensis illius autem codicis, traditionis statum posterioris cuiusdam saeculi praebentis, archetypum et archetypum, ex quo Excerpta hausta sunt, magnam necessitatem fuisse satis perspectum habeo. locos igitur singulos, ubi discrepent lectiones, accuratiore ut studio pertractes, valde commendaverim. item codicem illum Vatican. gr. LXXIII rescriptum excerpta Constantina de sententiis continentem, quem optime exaratum et in lucem revocatum edidit U. Ph. Boissevain (Excerpta de sententiis, Berolini 1906, cit. sent), et cui Roosius propter temporis brevitatem satis operam dare non potuit, contuli haud neglectis adnotatiunculis editoris illius egregii (cf. etiam Boissevain praef. XXXIX). quem codicem excerptorum de sententiis autem si quis comparat cum eis de legationibus, vix eundem traditionis statum demonstrari legationumque archetypum recentioribus temporibus a librariis minus exercitatis rerumque haud satis iam peritis transscriptum esse facile inveniet.

Suidae (quod nomen recentioribus temporibus a doctissimis viris correetum et quid significet illustratum etsi minime me fugiat, tamen, ne formam traditam conturbem, retinendum curavi) Adlerianam illam editionem (Suidae Lexicon, ed. Ada Adler, Lipsiae 1928–1932, cit. Suid) nostri saeculi luculentissimam quod Roosius ante oculos habere nondum potuit, varias lectiones con-

tuli, quae ad locos ex Arriani operibus excerptos pertinent. quo in libro autem cum ei, qui compendium contulerunt, diversas rationes secuti esse videantur, iudicii acumine opus est, ne graviores detraharis in errores haud iuste pendens singula suis quaeque condicionibus neque satis perspectis, quanti quaeque momenti esse ducas. ideo varias contuli lectiones, quibus inter se discernantur codices, ne minoris quidem quae viderentur omissis.

Bene fecisse mihi quidem videtur Roosius, quod in libello quodam (Mnemosyne 36 (N. S.), 1908, 39–61) demonstrat, quibus coniecturis sententiis studiis J. J. Reiske, ille rerum ad nostras causas pertinentium sui temporis omnium doctissimus vir collustrare conatus sit locos quosdam dubitandos. Reiskii studia, quae iam Krügerum in conficienda sua editione (cf. p. XLV) adhibuisse apparet quamvis nomen Reiskii silentio transeat, si non probes propter nimiam quandam severitatem, tamen non negari potest, quin optimum iudicium fecerit de nonnullis locis vir ille doctissimus. quos saltem ut inter addenda recipiam oblivione obrutos veritas pietasque admonent.

Nostris iam annis F. Jacoby in opere suo multum laborem continente (Fragmenta Graecorum Historicorum, primum Berolini deinde Lugduni Batavorum, ab anno 1923 usque ad hoc tempus, cit. FGrH) suo quaeque in loco etiam quae Arrianus decerpserit ex aliorum rerum scriptorum operibus ingenti studio contulit summaque sagacitate interpretatus est. idem quod codices ipsos non consuluit, nihil ex eius fragmentorum collectione afferendum puto nisi locos, ubi vir ille doctissimus summo ingenio suo praelucente adnotationibus propriis coniecturisque inaudita nobis adhuc notat locosque totos in meliorem cognoscendi statum reddit. Qua de

causa etiam Muelleri sui temporis luculentissima illa Fragmentorum Historicorum Graecorum editione, nimirum quod singuli ex ea loci a Jacoby exhibentur, supersedendum censui.

Haud parvi momenti deinde videantur, quae W. Abicht protulit 1906, notata iam et inspecta ab Roosio. quem libellum, tamen nondum satis perfectum neque idoneis editum condicionibus, id quod iam Schenkl vituperat, pauca prodesse certum habeo.

Ceteris vero, quibus ad cognoscendum hoc Anabaseos opus nos aliquid proficere posse vix infitiandum est – scilicet libro de obsidione toleranda (cf. p. XXXVI) et Poliorceticis (cf. p. XL) – supersedendum censeo, quod ex doctorum studiis vix quicquam interdum ad nostrum usum proveniebat.

Ea postremo, quae G. Polak, Roosio amicitiae consuetudine coniunctus, et litteris et sermone communicavit – litteras sibi dedisse etiam Castiglionem Roosius nos certiorem facit – suo in loco retinenda putavi.

Arriani opera secundum illam Roosii editionem denuo in lucem prolaturus hac ratione usus sum, ut in addendis conferrem, quae singulis de locis viri doctissimi censeant. ea autem, quae Roosius ipse aut commutanda aut addenda censet, propriis siglis (Roos add. et corr.) notavi.

Res ipsas ne nimis confundam, seposui quae a viris doctis nostrae aetatis conscripta et ad Anabaseos librum et quae ad ceteros libros pertineant. tamen quod ambo artissime inter se cohaereant, ne bis hoc idemque evolvam, fieri non potest, quin utrumque consulas volumen.

CONSPECTVS LIBRORVM

Abicht, W., Der gegenwärtige Stand der Handschriftenfrage bei Arrian und kritische Bearbeitung des 1. Buches von Arrians Anabasis, Progr. Brandenburg a. H. 1906
Anspach, A. E., De Alexandri Magni expeditione Indica, Lipsiae 1903 (cit. Ansp.)
Aymard, A., Un ordre d'Alexandre, Rev. des Ét. anc. 50, 1948, 232–269

Badian, E., Alexander and the unity of mankind, Historia 7, 1958, 425–444
Badian, E., The 1st Flight of Harpalus, Historia 9, 1960, 228–246
Badian, E., The death of Parmenio, Transact. and Proceed. of the Americ. Philol. Assoc. 91, 1960, 324–338
Badian, E., Rec. Pearson, The lost histories of Alexander the Great, Gnomon 33, 1961, 666–667
Badian, E., The administration of the empire, Greece and Rome 12, 1965, 166–183
Bast, F. (1771–1811). Lettre critique à J. F. Boissonade, Paris 1905
Becker, J., De Suidae Excerptis historicis, Diss. Bonn 1915
Benoist-Méchin, G., Alexandre le Grand ou la rêve dépassé, Lausanne 1967
Bersanetti, F., L'anabasi di Arriano. Studio critico filologico. Torino 1904 (cit. Bersan.)
Berve, H.. Die angebliche Begründung des Königskultes durch Alexander, Klio 19, 1925, 179–181
Berve, H.. Das Alexanderreich auf prosopographischer Grundlage, München 1926
Berve, H., Rec. Wilcken, Alexanders Zug in die Oase Siwah, Gnomon 5, 1929, 370–386
Berve, H., Die Verschmelzungspolitik Alexanders des Großen. Klio 31, 1938, 135–168
Berve, H., Alexander der Große als Entdecker, (nunc) Gestaltende Kräfte der Antike, München 1966, 332–357
de Boor, C., Bericht über eine Studienreise nach Italien, Spanien und England zum Zwecke handschriftlicher Studien über byzantinische Chronisten, Sitz. Ber. d. kgl. preuß. Akad. d. Wissenschaften, Berlin 1899, 922–934
de Boor, C., Zweiter Bericht über eine Studienreise nach Italien zum Zwecke handschriftlicher Studien über byzantinische Chronisten, Sitz. Ber. d. kgl. preuß. Akad. d. Wissenschaften, Berlin 1902, 146–164

Boehner, A., Arrianea, Acta sem. philol. Erlang. II, 1881. 501ss. (cit. Boehn. Act.)
Boehner, A., De Arriani dicendi genere, Diss. Erlangen 1885, Acta sem. philol: Erlang. IV 1ss. (cit. Boehn. Diss.)
Breebaart, A. B., Enige historiografische Aspekten van Arrianus Anabasis Alexandri, Diss. Leiden 1960
Brount, P. A., Persian Accounts of Alexander's Campaigns, Class. Quarterly 12, 1962, 141–155
Brown, T. S., Callisthenes and Alexander, Am. Journ. of Philology 70, 1949, 225–248
Brown, T. S., Onesicritus. A study in Hellenistic Historiography. Berkeley 1949
Brown, T. S., Clitarchus, Am. Journ. of Philology 71, 1950, 134–155
Brunt, P. A., The aims of Alexander, Greece and Rome 12, 1965, 205–216
Burn, A. R., Notes on Alexander's campaigns, Journ. of Hell. Stud. 72, 1952, 81–91
Burn, A. R., The generalship of Alexander, Greece and Rome 12, 1965, 140–155

Castiglioni, A., De nonnullis Anabaseos locis disputatio, Stud. It. di Fil. Cl. 14, 1906, 11–16 (cit. Castiglioni 1906 aut Cast.)
Castiglioni, A., Collectaneorum graecorum particula tertia, Stud. It. di Fil. Cl. 15, 1909, 259–348 (cit. Castiglioni 1909)
Cauer, F., Philotas, Kleitos, Kallisthenes. Beiträge zur Alexandergeschichte, Fleckeisens Jahrbücher z. cl. Philologie 20, 1894, Suppl.
Cloché, P., Alexandre le Grand et les essais de fusion entre l'Occident grécomacédonien et l'Orient, Neuchâtel 1953
Cohen, D., De Alexandro Magno Ammonis oraculum consultante, Mnemosyne 54, 1926, 83–86
Corssen, E., Das angebliche Werk des Olynthiers Kallisthenes über Alexander den Großen, Philologus 74, 1917, 1–57

Dahlgren, P., Nearchos-Onesikritos, Eranos 1926, 183–188
Daskalakis, A. B., *Ἡ θεοποίησις τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τὰ σχέδια ἑλληνοασιατικῆς αὐτοκρατορίας, Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολ. τοῦ Πανεπιστημ. Ἀθηνῶν* 10, 1959 35–179
Daskalakis, A., *Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος καὶ ὁ ἑλληνισμός,* Athen 1963
Deonna, W., Le noeud gordien, Rev. des Ét. gr. 31, 1918, 39–82; 141–184
Dittberner, W., Issos. Ein Beitrag zur Geschichte Alexanders des Großen, Diss. Berlin 1908

Dittenberger, Sylloge inscriptionum Graecarum. (2. Aufl.). 1898–1901
Doulcet, H., Quid Xenophonti debuerit Arrianus, Paris 1882
Droysen, J. G., Alexanders des Großen Armee, Hermes 12, 1875, 226–252
Droysen, J. G., Geschichte des Hellenismus (2. Aufl.). Berlin 1877

Ehrenberg, V., Alexander und Ägypten, Der Alte Orient, Beih. 7, 1926
Ehrenberg, V., Das Opfer Alexanders an der Indusmündung, Festschr. M. Winternitz, Leipzig 1934, 287–297
Eicke, E., Veterum philosophorum qualia fuerint de Alexandro Magno iudicia, Diss. Goettingae 1909
Endres, H., Die offiziellen Grundlagen der Alexanderüberlieferung und das Werk des Ptolemaios, Diss. Würzburg 1913
Endres, H., Krateros, Perdikkas und die letzten Pläne Alexanders des Großen, Rhein. Mus. 72, 1917–1918, 437–445
Enthoven, L. K., Animadversiones criticae ad rerum scriptores graecos, Festschr. des protestant. Gymnasiums zu Straßburg 1888, II 206–254 (cit. Enth.)

Fränkel, A., Die Quellen der Alexanderhistoriker, Breslau 1883
Fränkel, A., Über die Quellen der in der Anabasis eingelegten Reden, Rhein. Mus. 39, 1884, 159–161
Fredericksmeyer, E. A., Alexander, Midas and the Oracle at Gordium, Am. Journ. of Archeol. 64, 1960, 184; Cl. Philology 56, 1961, 160–168
Freinsheim, J., Adnotationes ad Curtii editionem et index editionis a. 1648 (cit. Freinsh.)
Fries, C., Zu Arrians Anabasis Alexandri, Philol. Wochenschr. 1938, 590–591
Fuller, J. F., The generalship of Alexander the Great, London 1958

Gitti, A., Quando nacque in Alessandro il Magno l'idea della filiazione divina, Atti della Accad. Pugliese delle Scienze 1950, 37
Gitti, A., Alessandro il Magno all'Oasi di Siwah. Il Problema degli fonti, Bari 1951
Gitti, A., Alessandro il Magno e il responso di Ammone, Riv. di Storia Ital. 54, 1952, 531–547
Gleye, C. E., Die Abfassungszeit von Alexanders Anabasis, Philologus 53, 1894, 442–448
Graindor, G., L'historien Arrien et ses descendants. Marbres et textes antiques d'époque impériale, Univ. de Gand, Rec. de trav. par la Facult. de Phil. et des Lettres 50, 1922, 49

Griffith, G. T., *Μακεδονικά*. Notes on the Macedonians of Philipp and Alexander, Proceedings of the Cambridge Philological Society N. S. 4, 1956/57, 3–10
Griffith, G., The Macedonian background, Greece and Rome 12, 1965, 125–139
Grundmann, H. R., Quid in elocutione Arriani Herodoto debeatur, Diss. Leipzig 1884 (cit. Grundm.)

Hamilton, J. R., Alexander and his so-called father, Cl. Quarterly 47, 1953, 151–157
Hamilton, J. R., Three passages in Arrian, Cl. Quarterly 49, 1955, 217–221
Hamilton, J. R., The cavalry battles at the Hydaspes, Journ. of Hell. Stud. 76, 1956, 26–31
Hamilton, J. R., Cleitarchus and Aristobulus, Historia 10, 1961, 418–461
Hamilton, J. R., Alexander's early life, Greece and Rome 12, 1965, 116–125
Hansen, G. Ch., Alexander und die Brahmanen, Klio 43–45, 1965, 351–379
Hartmann, G., Zu Thukydides und Arrians Anabasis, Zeitschr. f. d. Gymnasialwesen 18, 1864, 71–72
Head, B., Historia nummorum (2nd ed.), London 1911
Helbing, R., Die Präpositionen bei Herodot und anderen Historikern, Würzburg 1914
Hertlein, F. K., Conjecturen zu griechischen Prosaikern nebst einem Anhang, Handschriftliches enthaltend, Progr. Wertheim 1861
Hertlein, F. K., Zu Arrians Anabasis, Jahrb. f. cl. Philologie 95, 1867, 748
Hoffmann, O., Die Makedonen, Berlin 1906 (cit. Hoffm.)
Hoffmann, W., Das literarische Porträt Alexanders des Großen, Diss. Leipzig 1907

Jacob, A., Arrianea, Rev. de Philologie 34, 1910, 336–341 (cit. Jacob 1910)
Jacobs, W. B., Militärisch-philologische Untersuchungen zum Feldzuge Alexanders gegen die Triballer, Diss. Münster 1920
Instinsky, H. U., Alexander der Große am Hellespont, Godesberg 1949
Jones, T. B., Alexander and the winter 330–329, Cl. Weekly 28, 1935, 124–125

Kaiser, W. B., Der Brief Alexanders des Großen an Dareios nach der Schlacht bei Issos, Diss. Mainz 1957 (dact.)
Kaerst, J., Der Briefwechsel Alexanders des Großen, Philologus 51, 1892, 602–622

Kaerst, J., Ptolemaios und die Ephemeriden Alexanders des Großen, Philologus 56, 1897, 334–339
Kaerst, J., Zum Briefwechsel Alexanders des Großen, Philologus 56, 1897, 406–412
Kaerst, J., Forschungen zur Geschichte Alexanders des Großen, Stuttgart 1907
Kaerst, J., Geschichte des Hellenismus (3. Aufl.) I, Leipzig 1927
Keil, J., Der Kampf um den Granikos-Übergang und das strategische Problem der Issosschlacht, Mitt. d. Vereins f. Kl. Philologie Wien, Wien 1924
Kirchner, J., Prosopographia Attica, Berlin 1901–1903
Köpke, R., Zu Arrians Anabasis, Jahrb. f. cl. Philologie 99, 1869, 263–265
Kornemann, E., Die letzten Ziele der Politik Alexanders des Großen, Klio 16, 1920, 209–238
Kornemann, E., Die Alexandergeschichte des Königs Ptolemaios I. von Ägypten, Leipzig 1935
Kowaleff, S. J., *Переговоры Дария с Александром и македонская оппозиция*, VDJ 1946, 4, 46–56

Lamer, H., Alexanders Zug in die Oase Siwah, Klio 24, 1931, 63–69
Larsen, A. O., Alexander and the Oracle of Ammon, Cl. Philology 27, 1932, 70–75
Larsen, A. O., An additional note at the oracle of Ammon, Cl. Philology 27, 1932, 274–275
Lederer, S., Eine neue Handschrift von Arrians Anabasis, Progr. Prag 1885
Lezius, E., De Alexandri Magni expeditione Indica, Diss. Dorpat 1887 (cit. Lez.)
Luedecke, M., De fontibus quibus usus Arrianus Anabasin composuit, Leipziger Studien z. cl. Philologie 11, 1889, 1–86

Macurdy, G. H., The refusal of Callisthenes to drink to the health of Alexander, Journ. of Hell. Stud. 50, 1930, 294–297
Marsden, E. W., The campaign at Gaugamela, Liverpool 1964
Marshall, B., Taxila, Cambridge 1951
Mauermann, C. A., Arrianus Nicomedensis et Q. Curtius Rufus scriptores rerum ab Alexandro Magno gestarum comparantur, Vratislaviae 1835
Mederer, E., Die Alexanderlegenden bei den ältesten Alexanderhistorikern, Würzburg 1936
Meyer, E., De Arriano Thucydideo, Diss. Rostock 1877
Miller, A., Zu Arrians Anabasis, Blätter f. d. bayer. Gymnasialschulwesen 10, 1874, 204–205
Mitchel, G., Athens in the age of Alexander the Great, Greece and Rome 12, 1965, 189–205

Mowat, J. L. G., A lacuna in Arrian, The Journ. of Philology 7, 1877, 60–63
Mücke, R., Zu Arrians und Epiktets Sprachgebrauch, Progr. Ilfeld 1887

Narain, A. R., The generalship of Alexander, Greece and Rome 12, 1965, 155–166
Newie, F., Über den Sprachgebrauch Arrians, bes. in der *Ἀνάβασις Ἀλεξάνδρου,* Progr. Stargard 1882
Nissen, F., Über die Abfassungszeit von Arrians Anabasis, Rhein. Mus. 43, 1888, 242–256

Oddo, A., Studi Straboniani. La storia di Alessandro e la fonte di Arriano e di Plutarco, Caltasinetta 1915
Oertel, F., Zur Ammonsohnschaft Alexanders, Rhein. Mus. 89. 1940, 66–74
Oertel, F., Alexander der Große in neuer Sicht, Oriental. Lit. Zeitg. 52, 1957, 101–107

Palmarius, J., Exercitationes in optimos auctores Graecos, 1668, 234ss.
Pearson, L., The story of Alexander as told by his chief-steersman Onesicritus, Proceed. of the Cl. Assoc. 48, 1951, 31–32
Pearson, L., Aristobulus the Phocian, Am. Journ. of Philology 73, 1952, 71–75
Pearson, L., The diary and the letters of Alexander the Great, Historia 3, 1955, 429–455
Pearson, L., The lost histories of Alexander the Great, New York 1960
Petersdorff, R., Diodorus, Curtius, Arrianus quibus ex fontibus expeditiones ab Alexandro in Asia usque ad Darii mortem factas hauserint, Diss. Regiomont. 1870
Petersen, J., Arrianea, Genethliakon Gottingense, Halae 1888, 77–79
Pfister, F., Die Brahmanen in der Alexandersage, Phil. Wochenschr. 1921, 569–575
Plew, E., Arrian Anab. VII 25 und Plutarch Al. 76, Jahrb. f. cl. Philologie 103, 1871, 533–536
Powell, J. E., The sources of Plutarch's Alexander, Journ. of Hell. Stud. 59, 1939, 229–240

Radet, G., L'omphalos gordien, Rev. des Ét. anc. 19, 1917, 901–1000
Radet, G., Notes critiques sur la histoire d'Alexandre, Rev. des Ét. anc. 27, 1925, 11–14; 81–93; 183–208, Rev. des Ét. anc. 28, 1926, 113–120; 213–240

Radet, G., La consultation de l'oracle d'Ammon par Alexandre, Mél. Bidez, Bruxelles 1934, 779–792
Renz, C., Arrianus quatenus Xenophontis imitator sit, Diss. Leipzig 1879
Reuß, F., Arrian und Appian, Rhein. Mus. 54, 1899, 446–465
Reuß, F., Zur Überlieferungsgeschichte Alexanders des Großen, Rhein. Mus. 57, 1902, 582–584
Reuß, F., Bericht über Arrian, Bursians Jhrb. f. Altert. Wschft. 127, 1905, 186–194: 1900–1904; 129, 1906, 168–172: 1904 bis 1905, 142, 1909, 188–198: 1905–1908
Reuß, F., Alexander der Große bei den Mallern, Jb. d. Ver. d. Altert. Freunde i. d. Rheinlanden 118, 1909, 13–16
Robinson, C. A. jr., The ephemerids of Alexander's expedition, Prov. Brown Univ. Press 1932
Robinson, C. A. jr., The arrest and death of Callisthenes, Am. Journ. of Philology 53, 1932, 952–957
Robinson, C. A. jr., Alexander's last plans, Am. Journ. of Philology 61, 1940, 402–412
Robinson, C. A. jr., The History of Alexander the Great II 1: The Categories; The exstant Historians, Providence Brown University 1963
Rohde, E., Ein unbeachtetes Bruchstück des Ptolemaeus Lagi, Rhein. Mus. 38, 1883, 301–306 (cf. Kleine Schriften I 347–352)
Roos, A. G., Joh. Jac. Reiskii animadversiones ad Arriani Anabasin, Mnemosyne 36, 1908, 39–61 (cit. Reiske)
Ruegg, A., Beiträge zur Erforschung der Quellenverhältnisse in der Alexandergeschichte des Curtius, Diss. Basel 1906
Ruegg, A., Das Verhältnis Plutarchs und Arrians zur ungünstigen Auffassung Alexanders des Großen, Juvenes dum sumus, Aufs. z. 49. Versammlg. deutscher Philologen und Schulmänner, Basel 1907

Schubert, R., Der Tod des Kleitos, Rhein. Mus. 53, 1898, 98–117
Schubert, R., Beiträge zur Kritik der Alexanderhistoriker, Leipzig 1922
Steele, R. B., Plutarch's Alexander and Arrians Anabasis, Cl. Philology 11, 1916, 419–425
Steele, R. B., Some features of the later histories of Alexander, Cl. Philology 14, 1919, 301–309
Steele, R. B., The method of Arrian in the Anabasis, Cl. Philology 14, 1919, 147–157
Steele, R. B., Arrian's Anabasis and the XVIIth book of Diodor, Cl. Philology 15, 1920, 282–295
Steele, R. B., Curtius and Arrian, Am. Journ of. Philology 40, 1919, 37–63; 154–174
Strasburger, H., Ptolemaios und Alexander, Leipzig 1934

Strasburger, H., Rec. Kornemann, Die Alexandergeschichte des Königs Ptolemaios I. von Ägypten, Gnomon 33, 1937, 483–492
Strasburger, H., Rec. Tarn, Alexander the Great, Bibl. Orient. Cl. Jahrg. IX, 5–6, Sept. – Nov. 1952
Strasburger, H., Alexanders-Zug durch die gedrosische Wüste, Hermes 80, 1952, 456–492
Strasburger, H., Rec. Gitti, Alessandro il Magno all' oasi di Siwah, Gnomon 25, 1953, 217–223
Strasburger, H., Zur Route Alexanders durch Gedrosien, Hermes 82, 1954, 251–254

Tarn, W. W., Alexander's hypomnemata and the world-kingdom, Journ. of Hell. Stud. 41, 1921, 1–19
Tarn, W. W., Alexander and the unity of mankind, London 1933
Tarn, W. W., Alexander the Great (2 vols.), Cambridge 1948
Truempner, A., De Arriani religione, Diss. Bonn 1950 (dact.)

Vellay. C., Alexandre en Troade, Agricola 1931, 119–128
Vezin, A., Eumenes von Kardia, Diss. Tübingen 1907

Weber, F., Alexander der Große im Urteil der Griechen und Römer bis in die konstantinische Zeit, Diss. Gießen 1909

Welles, C. B., The Reliability of Ptolemy as an Historian, Miscell. di Studi alessandrini in mem. di A. Rostagni, Torino 1963, 101–116
Welles, C. B., Alexander's historical achievements, Greece and Rome 12, 1965, 216–229
Wenger, F., Die Alexandergeschichte des Aristobul von Kassandrea, Diss. Würzburg 1914
Wilcken, U., Alexander und die indischen Gymnosophisten, Sitz. Ber. d. preuß. Ak. d. Wschftn. 1923, 150–187
Wilcken, U., Alexanders Zug in die Oase Siwah, Sitz. Ber. d. preuß. Ak. d. Wschftn. 1928, 576–603
Wilcken, U., Die letzten Pläne Alexanders des Großen, Sitz. Ber. d. preuß. Ak. d. Wschftn. 1937, 298–321
Wilcken, U., *Ὑπομνηματισμοί*, Philologus 53, 1894, 80–126
Wirth, G., Anmerkungen zur Arrianbiographie, Historia 13, 1964, 209–245
Wunderer, C., Zu Arrians Anabasis VII 29, 3, Blätter f. d. bayer. Gymnasialschulwesen 1914, 363–365
Wüst, F., Alexanders Rede zu Opis, Historia 2, 1953, 177–188
Wüst, F., Die Meuterei zu Opis, Historia 3, 1954, 418–431
Wüst, F., Zur Meuterei zu Opis, Historia 4, 1955, 457–458
Wüst, F., Zu den Hypomnemata Alexanders des Großen, Jahresh. d. österr. arch. Inst. 44, 1959, 147–157

Ex eorum autem numero, qui Arriani de Alexandro librum in suam patriam linguam transferentes luculentissime interpretati sunt, eos saltem computemus, qui nobis quidem alicuius momenti esse videantur:

Sieben Bücher von den Feldzügen Alexanders des Großen nebst Hannos Seereisen und der indischen Geschichte, übersetzt von L. Timäus, Celle 1757 (2. Auflage von A. Chr. Borheck, 3. Auflage von J. Schulze, Frankfurt 1790–1813)

Arrians von Nikomedien Werke, übersetzt von C. H. Dörner, Stuttgart 1829–1863 (cit. Dörn.)

Arrians Werke, übersetzt und erläutert von C. Cleß, Berlin 1862 bis 1865

Historia des los expediciones de Alejandro por Arriano traducida directamente del griege por Federigo Barrábar y Zumarraga, Madrid 1883

The Anabasis of Alexander or the wars and the conquests of Alexander the Great. Literally translations with a commentary from the Greek of Arrian the Nicomedian by E. J. Chinnock, London 1884

Arrianis Anabasis and Indica. Translated with a copious commentary by E. J. Chinnock, London 1893

The Invasion of India by Alexander the Great as described by Arrian, Q. Curtius, Diodorus, Plutarch and Justin. With an Introduction containing a life of Alexander, copious notes, illustrations, maps by J. W. McCrindle, Westminster 1896

Indische Nachrichten und geschichtliche Bruchstücke. Leben und Charakteristik Arrians, übersetzt und erläutert von C. Cleß, Berlin 1914

Arrian. Anabasis. Nach der Übersetzung von C. Cleß, herausgegeben von C. Woyte, Leipzig 1929

Arrian, ed. E. Robson, London-New York 1929–1939, cf. supra

The complete works of Arrian (transl. by E. J. Chinnock), Greek Historians ed. by F. R. B. Godolphin, Toronto 1942 (2 vol.)

Alexanders des Großen Siegeszug durch Asien, neu übertragen und erläutert von Wilh. Capelle, Zürich 1950

Kosmas, K., *Ἐκλογαὶ ἐκ τοῦ Α' βιβλίου. Νέα μετάφρασις, Ἀθῆναι* 1952

The Life of Alexander the Great by Arrian. Translated by A. de Sélincourt, Baltimore 1958

CONSPECTUS SIGLORUM

Codices Arriani.

A = Vindobon. hist. 4, A[2] = manus correctrix, v. p. V ss
B = Parisin. 1753, v. p. XII.
C = Constantinopolit. 16, v. p. XIII.
D = Salmantic. I 2, 24, v. p. XV
F = Vatic. 143, v. p. XV.
G = Parisin. 1754, v. p. XV.
H = Urbinas 104, v. p. XVI.
L = Laurent. LXX 1, v. p. XVII.
V = Ambros. E 11 inf. 2, v. p. XXII ss.
Z = Monac. 451, v. p. XXVI s.
k = Laurent. IX 32, v. p. XXXI ss.

Codices Anonymi.

α = Barberin. II 97, v. p. XXXVII.
β = Vatic. 1164, v. p. XXXVII.
γ = Escorial. Y. III 11, v. p. XXXVIII.

Codex Excerptorum de sententiis.

δ = Vatic. 73, v. p. XXXIX.

Codices Excerptorum de legationibus.

ε = consensus codicum.
ζ = Ambros. N 135 sup., v. p. XL.
η = Neapolit. III B 15, v. p. XL.

Codex Excerptorum poliorceticorum.

ϑ = Parisin. Supplem. gr. 607, v. p. XL.

Codices Suidae.

ι = Parisin. 2625 et 2626, v. p. XLI.
κ = Vatic. 1296, v. p. XLI.

Editiones.

Abicht (ed) = editio C. Abichtii, a. 1876, v. p. XLVI.
Blanc. (ed.) = „ N. Blancardi, a. 1668, v. p. XLIV.
Dübn. (ed.) = „ F. Dübneri, a. 1846, v. p. XLVI.
Ell. (ed.) = „ J. E. Ellendtii, a. 1832, v. p. XLV.
Geier (ed.) = „ R. Geieri, a. 1851, v. p. XLVI.
Gron. (ed) = „ J. Gronovii, a. 1704, v. p. XLIV.
Hartm. (ed.) = „ G. Hartmanni, a. 1856, v. p. XLVI.
Krüg. (ed.) = „ C. G. Krügeri postrema, a. 1851, quae textum tantum continet, v. p. XLV.
Raph. (ed.) = „ G. Raphelii, a. 1757, v. p. XLV.
Schm. (ed.) = „ F. Schmiederi, a. 1798, v. p. XLV.
Sint. (ed.) = „ C. Sintenisii postrema, a. 1867, v. p. XLVI.

Qui viri docti ubi coniecturam ab ipsis propositam in textum non receperunt, omisi additamentum (ed.)

Vulc. = editio B. Vulcanii, a. 1575, v. p. XLIII.

vulg. = lectio vulgata inde ab editionibus Veneta (a. 1535) vel Basileensi (a. 1539) ab omnibus vel plerisque editoribus recepta.

[ ] inclusi, quae delenda sunt.

⟨ ⟩ inclusi, quae in codicibus desiderantur.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Πτολεμαῖος ὁ Λάγου καὶ Ἀριστόβουλος ὁ Ἀριστο- 1 □
βούλου ὅσα μὲν ταὐτὰ ἄμφω περὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ
Φιλίππου συνέγραψαν, ταῦτα ἐγὼ ὡς πάντῃ ἀληθῆ
ἀναγράφω, ὅσα δὲ οὐ ταὐτά, τούτων τὰ πιστότερα
ἐμοὶ φαινόμενα καὶ ἅμα ἀξιαφηγητότερα ἐπιλεξάμενος.
ἄλλοι μὲν δὴ ἄλλα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ἀνέγραψαν, οὐδ' 2
ἔστιν ὑπὲρ ὅτου πλείονες ἢ ἀξυμφωνότεροι ἐς ἀλλή-
λους· ἀλλ' ἐμοὶ Πτολεμαῖός τε καὶ Ἀριστόβουλος πι- FGrH 138/T 1, 139/T 6
στότεροι ἔδοξαν ἐς τὴν ἀφήγησιν, ὁ μὲν ὅτι συνεστρά-

Titulus. *ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως α'* subscriptio libri I in A; *ἐκ τῆς ἱστορίας Ἀρριανοῦ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου* praescriptum est excerptis Arrianeis in Titulo de legationibus. Cf. Stephan. Byz. s. v. *Ἀσσακηνοί· Ἀρριανὸς τετάρτῃ τῆς Ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως*; Suidas s. v. *περὶ Πινδάρου· Ἀρριανὸς ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ Ἀλεξάνδρου.* Arrianus titulum *Κύρου ἀναβάσεως* imitari voluit. Aliter grammaticus in Lexico *περὶ συντάξεως*, *Anecd. Gr. Bekkeri* I, p. 129, 27 *Ἀρριανὸς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ Ἀλεξάνδρου*; Eustath. *ad Dionys. Perieg.* 907 et 976 *Ἀρριανὸς ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου*; Photius *Bibl. Cod.* 91 *Ἀρριανὸς τὰ κατ' Ἀλέξανδρον ἐν λόγοις ἑπτά.* Quos titulos fictos esse, ut *τοῖς μετὰ Ἀλέξανδρον* opponerentur, Krüger intellexit. Arr. Anab. VII, 3, 1 *ἐν τῇ περὶ Ἀλεξάνδρου συγγραφῇ* nihil ad rem facit.

---

7 *πλείονες*] *πλείους* C

τευσε βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ, Ἀριστόβουλος, Πτολεμαῖος
δὲ πρὸς τῷ ξυστρατεῦσαι ὅτι καὶ αὐτῷ βασιλεῖ ὄντι
αἰσχρότερον ἢ τῳ ἄλλῳ ψεύσασθαι ἦν· ἄμφω δέ, ὅτι
τετελευτηκότος ἤδη Ἀλεξάνδρου ξυγγράφουσιν [ὅτε]
αὐτοῖς ἥ τε ἀνάγκη καὶ ὁ μισθὸς τοῦ ἄλλως τι ἢ ὡς
3 *συνηνέχθη ξυγγράψαι ἀπῆν. ἔστι δὲ ἃ καὶ πρὸς ἄλλων*
ξυγγεγραμμένα, ὅτι καὶ αὐτὰ ἀξιαφήγητά τέ μοι ἔδοξε
καὶ οὐ πάντῃ ἄπιστα, ὡς λεγόμενα μόνον ὑπὲρ Ἀλεξ-
άνδρου ἀνέγραψα. ὅστις δὲ θαυμάσεται ἀνθ' ὅτου ἐπὶ
τοσοῖσδε συγγραφεῦσι καὶ ἐμοὶ ἐπὶ νοῦν ἦλθεν ἥδε ἡ
συγγραφή, τά τε ἐκείνων πάντα τις ἀναλεξάμενος καὶ
τοῖσδε τοῖς ἡμετέροις ἐντυχὼν οὕτω θαυμαζέτω.

---

a. 336 1 *Λέγεται δὴ Φίλιππος μὲν τελευτῆσαι ἐπὶ ἄρχοντος*
Πυθοδήλου Ἀθήνησι· παραλαβόντα δὲ τὴν βασιλείαν
Ἀλέξανδρον, παῖδα ὄντα Φιλίππου, ἐς Πελοπόννησον
παρελθεῖν· εἶναι δὲ τότε ἀμφὶ τὰ εἴκοσιν ἔτη Ἀλέξ-
2 *ανδρον. ἐνταῦθα ξυναγαγόντα τοὺς Ἕλληνας, ὅσοι*
ἐντὸς Πελοποννήσου ἦσαν, αἰτεῖν παρ' αὐτῶν τὴν ἡγε-
μονίαν τῆς ἐπὶ τοὺς Πέρσας στρατιᾶς, ἥντινα Φιλίππῳ
ἤδη ἔδοσαν· καὶ αἰτήσαντα λαβεῖν παρ' ἑκάστων πλὴν
Λακεδαιμονίων· Λακεδαιμονίους δὲ ἀποκρίνασθαι μὴ
εἶναί σφισι πάτριον ἀκολουθεῖν ἄλλοις, ἀλλ' αὐτοὺς
ἄλλων ἐξηγεῖσθαι. νεωτερίσαι δὲ ἄττα καὶ τῶν Ἀθη-
3 *ναίων τὴν πόλιν. ἀλλὰ Ἀθηναίους γε τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ*

---

3 *τῳ* F, *τῷ* ceteri ‖ 4 [*ὅτε*] del. Schm. (ed.) ‖ 11 *τις* om. C ‖ 13 *δὴ* BCDk, *δὲ* FHL, cf. Xen. Cyrop. I 2, 1 ‖ 14 *Πυθοδήλου* restitui, *πυθοδήμου* codd., cf. Kirchner n. 12379 15 *ὄντα* om. L ‖ 18 *ἦσαν* del. Krüg. ‖ 19 *στρατιᾶς*] *στρατείας* G (Schm. ed.); cf. I 24, 1; VII 9, 5; 20, 1 ‖ 21 *Λακεδαιμονίους* DGLk, *λακεδαιμονίοις* BCH | *ἀποκρίνασθαι*] *ἀποκρίνεσθαι* L

Ἀλεξάνδρου ἐκπλαγέντας καὶ πλείονα ἔτι τῶν Φιλίππῳ δοθέντων Ἀλεξάνδρῳ εἰς τιμὴν συγχωρῆσαι. ἐπανελθόντα δὲ ἐς Μακεδονίαν ἐν παρασκευῇ εἶναι τοῦ ἐς τὴν Ἀσίαν στόλου.

Ἅμα δὲ τῷ ἦρι ἐλαύνειν ἐπὶ Θρᾴκης, ἐς Τριβαλλοὺς 4 a. 335
καὶ Ἰλλυριούς, ὅτι τε νεωτερίζειν ἐπύθετο Ἰλλυριούς τε καὶ Τριβαλλούς, καὶ ἅμα ὁμόρους ὄντας οὐκ ἐδόκει ὑπολείπεσθαι ὅτι μὴ πάντῃ ταπεινωθέντας οὕτω μακρὰν ἀπὸ τῆς οἰκείας στελλόμενον. ὁρμηθέντα δὴ ἐξ 5
Ἀμφιπόλεως ἐμβαλεῖν εἰς Θρᾴκην τὴν τῶν αὐτονόμων καλουμένων Θρᾳκῶν, Φιλίππους πόλιν ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντα καὶ τὸν Ὄρβηλον τὸ ὄρος. διαβὰς δὲ τὸν Νέστον ποταμὸν λέγουσιν, ὅτι δεκαταῖος ἀφίκετο ἐπὶ τὸ ὄρος τὸν Αἷμον. καὶ ἐνταῦθα ἀπήντων αὐτῷ κατὰ τὰ στενὰ 6
τῆς ἀνόδου τῆς ἐπὶ τὸ ὄρος τῶν τε †ἐμπόρων πολλοὶ ὡπλισμένοι καὶ οἱ Θρᾷκες οἱ αὐτόνομοι, παρεσκευασμένοι εἴργειν τοῦ πρόσω κατειληφότες τὴν ἄκραν τοῦ Αἵμου τὸν στόλον, παρ' ἣν ἦν τῷ στρατεύματι ἡ πάροδος. ξυναγαγόντες δὲ ἁμάξας καὶ προβαλόμενοι πρὸ 7
σφῶν ἅμα μὲν χάρακι ἐχρῶντο ταῖς ἁμάξαις ἐς τὸ απομάχεσθαι ἀπ' αὐτῶν, εἰ βιάζοιντο, ἅμα δὲ ἐν νῷ εἶχον ἐπαφιέναι ἀνιοῦσιν ᾗ ἀποτομώτατον τοῦ ὄρους ἐπὶ τὴν φάλαγγα τῶν Μακεδόνων τὰς ἁμάξας. γνώμην δὲ πεποίηντο ὅτι ὅσῳ πυκνοτέρᾳ τῇ φάλαγγι καταφερόμεναι

---

1 Ἀλεξάνδρου BCD, τῇ ἀλεξ. FGHL, τοῦ ἀλεξ. k ‖ 5 ἐς] ⟨καὶ⟩ ἐς vel ἔς ⟨τε⟩ Krüg. ‖ 9 δὴ DFGHL, δὲ BCk ‖ 10 τὴν om. BC ‖ 11 Φιλίππους] φιλίππου H ‖ 12 Νέστον C, G in marg., νέον ceteri; Νέσσον Palm. ‖ 15 ἐμπόρων corruptum; ἐγχωρίων vel ἐμπείρων Gron., ἐκ τῶν ὀρῶν Schm., ὁμόρων vel ὀρείων Krüg., ⟨ἐκεῖ⟩ ἐμπόρων dubitanter Pol. ‖ 18 τὸν στόλον post πρόσω v. 17 transposuit Schn.; an τὸν στόλον delendum est? | ἣν Yxem, ὃν codd. ‖ 19 προβαλόμενοι BCDHL, προβαλλόμενοι FGk ‖ 21 εἶχον] εἶεν B

συμμίξουσιν αἱ ἅμαξαι, τοσῷδε μᾶλλόν τι διασκεδά-
σουσιν αὐτὴν βίᾳ ἐμπεσοῦσαι.
8 Ἀλεξάνδρῳ δὲ βουλὴ γίγνεται ὅπως ἀσφαλέστατα
ὑπερβαλεῖ τὸ ὄρος· καὶ ἐπειδὴ ἐδόκει διακινδυνευτέα,
incipit fol.1r A. οὐ γὰρ εἶναι ἄλλῃ τὴν πάροδον, παραγ|γέλλει τοῖς
ὁπλίταις, ὁπότε καταφέροιντο κατὰ τοῦ ὀρθίου αἱ
ἅμαξαι, ὅσοις μὲν ὁδὸς πλατεῖα οὖσα παρέχοι λῦσαι
τὴν τάξιν, τούτους δὲ διαχωρῆσαι, ὡς δι' αὐτῶν ἐκ-
9 πεσεῖν τὰς ἁμάξας· ὅσοι δὲ περικαταλαμβάνοιντο, ξυν-
νεύσαντας, τοὺς δὲ καὶ πεσόντας ἐς γῆν, συγκλεῖσαι
ἐς ἀκριβὲς τὰς ἀσπίδας, τοῦ κατ' αὐτῶν φερομένας
τὰς ἁμάξας καὶ τῇ ῥύμῃ κατὰ τὸ εἰκὸς ὑπερπηδώσας
ἀβλαβῶς ἐπελθεῖν. καὶ οὕτω ξυνέβη ὅπως παρήνεσέ
10 τε Ἀλέξανδρος καὶ εἴκασεν. οἱ μὲν γὰρ διέσχον τὴν
φάλαγγα, αἱ δ' ὑπὲρ τῶν ἀσπίδων ἐπικυλισθεῖσαι
ὀλίγα ἔβλαψαν· ἀπέθανε δὲ οὐδεὶς ὑπὸ ταῖς ἁμάξαις.
ἔνθα δὴ οἱ Μακεδόνες θαρσήσαντες, ὅτι ἀβλαβεῖς
αὐτοῖς, ἃς μάλιστα ἐδεδίεσαν, αἱ ἅμαξαι ἐγένοντο, σὺν
11 βοῇ ἐς τοὺς Θρᾷκας ἐνέβαλον. Ἀλέξανδρος δὲ τοὺς
τοξότας μὲν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως πρὸ τῆς ἄλλης
φάλαγγος, ὅτι ταύτῃ εὐπορώτερα ἦν, ἐλθεῖν ἐκέλευσε
καὶ ἐκτοξεύειν ἐς τοὺς Θρᾷκας ὅπῃ προσφέροιντο·
□ αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὸ ἄγημα καὶ τοὺς ὑπασπιστὰς καὶ
12 τοὺς Ἀγριᾶνας κατὰ τὸ εὐώνυμον ἦγεν. ἔνθα δὴ οἱ

14—16 οἱ μὲν γὰρ — ἔβλαψαν = Suidas s. v. διέσχε.

---

1. 2 διασκεδάσουσιν] διασκεδάζουσιν BC ‖ 3 Ἀλεξάνδρῳ] ἀλεξάνδρου BC ‖ 4 ὑπερβαλεῖ Krüg. (ed.), ὑπερβάλῃ codd. ‖ 8. 9 ἐκπεσεῖν] ⟨δι⟩εκπεσεῖν Krüg. coll. III 14, 5 i. f.; 15, 3; cf. I 8, 7; V 24, 3 ‖ 15 αἱ δ' — ἐπικυλισθεῖσαι] τῶν δὲ ὑπερκυλισθεῖσαι αἱ ἅμαξαι Suid. ‖ 18 ἐδεδίεσαν] ἐδέδισαν Cobet Nov. Lect. p. 468 ‖ 21 ἐλθεῖν] ἐκθεῖν Sint.

τοξόται βάλλοντες τοὺς προεκθέοντας τῶν Θρᾳκῶν
ἀνέστελλον· καὶ ἡ φάλαγξ προσμίξασα οὐ χαλεπῶς
ἐξέωσεν ἐκ τῆς χώρας ἀνθρώπους ψιλοὺς καὶ κακῶς
ὡπλισμένους βαρβάρους, ὥστε Ἀλέξανδρον ἀπὸ τοῦ
εὐωνύμου ἐπάγοντα οὐκέτι ἐδέξαντο, ἀλλὰ ῥίψαντες
ὡς ἑκάστοις προὐχώρει τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ ὄρους ἔφυ-
γον. καὶ ἀπέθανον μὲν αὐτῶν ἐς χιλίους καὶ πεντα- 13
κοσίους, ζῶντες δὲ ἄνδρες μὲν ὀλίγοι ἐλήφθησαν δι'
ὠκύτητα καὶ τῆς χώρας ἐμπειρίαν, γυναῖκες δὲ ὅσαι
ξυνείποντο αὐτοῖς ἑάλωσαν πᾶσαι, καὶ τὰ παιδάρια
καὶ ἡ λεία πᾶσα ἑάλω.

Ἀλέξανδρος δὲ τὴν μὲν λείαν ὀπίσω ἀπέπεμψεν ἐς 2
τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ θαλάσσῃ, Λυσανίᾳ καὶ Φιλώτᾳ πα-
ραδοὺς διατίθεσθαι· αὐτὸς δὲ τὸ ἄκρον ὑπερβαλὼν
προήει διὰ τοῦ Αἵμου ἐς Τριβαλλούς, καὶ ἀφικνεῖται
ἐπὶ τὸν Λύγινον ποταμόν· ἀπέχει δὲ οὗτος ἀπὸ τοῦ
Ἴστρου ὡς ἐπὶ τὸν Αἷμον ἰόντι σταθμοὺς τρεῖς. Σύρ- 2
μος δὲ ὁ τῶν Τριβαλλῶν βασιλεύς, ἐκ πολλοῦ πυν-
θανόμενος τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν στόλον, γυναῖκας μὲν
καὶ παῖδας τῶν Τριβαλλῶν προὔπεμψεν ἐπὶ τὸν Ἴστρον
διαβαίνειν κελεύσας τὸν ποταμὸν ἐς νῆσόν τινα τῶν
ἐν τῷ Ἴστρῳ· Πεύκη ὄνομα τῇ νήσῳ ἐστίν. ἐς ταύ- 3
την δὲ τὴν νῆσον καὶ οἱ Θρᾷκες οἱ πρόσχωροι τοῖς
Τριβαλλοῖς προσάγοντος Ἀλεξάνδρου ἐκ πολλοῦ συμπε-
φευγότες ἦσαν καὶ αὐτὸς ὁ Σύρμος ἐς ταύτην ξυμπε-
φεύγει ξὺν τοῖς ἀμφ' αὐτόν· τὸ δὲ πολὺ πλῆθος τῶν
Τριβαλλῶν ἔφυγεν ὀπίσω ἐπὶ τὸν ποταμόν, ἔνθενπερ
τῇ προτεραίᾳ ὡρμήθη Ἀλέξανδρος.

Ὡς δὲ ἔμαθεν αὐτῶν τὴν ὁρμήν, καὶ αὐτὸς ὑπο- 4

---

6 προὐχώρει vulg., προσχώρει (sic) A, προσεχώρει Gron. ||
24 ἐκ πολλοῦ om. k, del. Schm. (ed.).

*στρέψας τὸ ἔμπαλιν ἐπὶ τοὺς Τριβαλλοὺς ἦγεν, καὶ
καταλαμβάνει καταστρατοπεδεύοντας ἤδη. καὶ οἱ μὲν
καταληφθέντες πρὸς τῷ νάπει τῷ παρὰ τὸν ποταμὸν
παρετάσσοντο· Ἀλέξανδρος δὲ καὶ αὐτὸς τὴν μὲν φά-
λαγγα ἐς βάθος ἐκτάξας ἐπῆγε, τοὺς τοξότας δὲ καὶ
τοὺς σφενδονήτας προεκθέοντας ἐκέλευσεν ἐκτοξεύειν
τε καὶ σφενδονᾶν ἐς τοὺς βαρβάρους, εἴ πως προκαλέ-
5 σαιτο αὐτοὺς ἐς τὰ ψιλὰ ἐκ τοῦ νάπους. οἱ δὲ ὡς
ἐντὸς βέλους ἐγένοντο, παιόμενοι ἐξέθεον ἐπὶ τοὺς
τοξότας, ὅπως ἐς χεῖρας ξυμμίξειαν γυμνοῖς οὖσι τοῖς
τοξόταις. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς προήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆς
νάπης ἔξω, Φιλώταν μὲν ἀναλαβόντα τοὺς ἐκ τῆς ἄνω-
θεν Μακεδονίας ἱππέας προσέταξεν ἐμβάλλειν κατὰ τὸ
κέρας τὸ δεξιόν, ᾗπερ μάλιστα προὐκεχωρήκεσαν ἐν τῇ
ἐκδρομῇ· Ἡρακλείδην δὲ καὶ Σώπολιν τοὺς ἐκ Βοτ-
τιαίας τε καὶ Ἀμφιπόλεως ἱππέας κατὰ τὸ εὐώνυμον
6 κέρας ἐπάγειν ἔταξε. τὴν δὲ φάλαγγα τῶν πεζῶν καὶ
τὴν ἄλλην ἵππον πρὸ τῆς φάλαγγος παρατείνας κατὰ
μέσους ἐπῆγε. καὶ ἔστε μὲν ἀκροβολισμὸς παρ' ἑκα-
τέρων ἦν, οἱ Τριβαλλοὶ οὐ μεῖον εἶχον· ὡς δὲ ἥ τε
φάλαγξ πυκνὴ ἐνέβαλλεν ἐς αὐτοὺς ἐρρωμένως καὶ οἱ
ἱππεῖς οὐκ ἀκοντισμῷ ἔτι, ἀλλ' αὐτοῖς τοῖς ἵπποις
ὠθοῦντες ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ προσέπιπτον, τότε δὴ ἐτρά-
7 πησαν διὰ τοῦ νάπους εἰς τὸν ποταμόν. καὶ ἀποθνή-
σκουσι μὲν τρισχίλιοι ἐν τῇ φυγῇ, ζῶντες δὲ ὀλίγοι καὶ
τούτων ἐλήφθησαν, ὅτι ὕλη τε δασεῖα πρὸ τοῦ ποτα-
μοῦ ἦν καὶ νὺξ ἐπιγενομένη τὴν ἀκρίβειαν τῆς διώ-*

---

3 *καταληφθέντες* Schm. (ed.) e Vulcanii *deprehensi*, *καταλειφθέντες* A ‖ 22 *τοῖς*] de delendo articulo in hac locutione etiam apud nostrum insolito dubitat Boehn. Diss. p. 27, sed ipse affert Herod. VI 32; Xen. Cyrop. I 4, 8 ‖ 23 *δὴ*] *δὲ* Krüg.; cf. Grundm. p. 25

ξεως ἀφείλετο τοὺς Μακεδόνας. αὐτῶν δὲ Μακεδόνων FGrH 138/fr.1
τελευτῆσαι λέγει Πτολεμαῖος ἱππέας μὲν ἕνδεκα, πεζοὺς
δὲ ἀμφὶ τοὺς τεσσαράκοντα.

Ἀπὸ δὲ τῆς μάχης τριταῖος ἀφικνεῖται Ἀλέξανδρος 3
ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἴστρον, ποταμῶν τῶν κατὰ τὴν
Εὐρώπην μέγιστον ὄντα καὶ πλείστην γῆν ἐπερχό-
μενον καὶ ἔθνη μαχιμώτατα ἀπείργοντα, τὰ μὲν πολλὰ
Κελτικά, ὅθεν γε καὶ αἱ πηγαὶ αὐτῷ ἀνίσχουσιν, ὧν
τελευταίους Κουάδους καὶ Μαρκομάνους· ἐπὶ δὲ Σαυ- 2
ροματῶν μοῖραν, Ἰάζυγας· ἐπὶ δὲ Γέτας τοὺς ἀπαθανα-
τίζοντας· ἐπὶ δὲ Σαυρομάτας τοὺς πολλούς· ἐπὶ δὲ
Σκύθας ἔστε ἐπὶ τὰς ἐκβολάς, ἵνα ἐκδιδοῖ κατὰ πέντε
στόματα ἐς τὸν Εὔξεινον πόντον. ἐνταῦθα καταλαμ- 3
βάνει αὐτῷ ἡκούσας ναῦς μακρὰς ἐκ Βυζαντίου διὰ
τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου κατὰ τὸν ποταμόν. ταύτας
ἐμπλήσας τοξοτῶν τε καὶ ὁπλιτῶν τῇ νήσῳ ἐπέπλει,
ἵνα οἱ Τριβαλλοί τε καὶ οἱ Θρᾷκες ξυμπεφευγότες
ἦσαν, καὶ ἐπειρᾶτο βιάζεσθαι τὴν ἀπόβασιν. οἱ δὲ 4
βάρβαροι ἀπήντων ἐπὶ τὸν ποταμόν, ὅπῃ αἱ νῆες προσ-
πίπτοιεν· αἱ δὲ ὀλίγαι τε ἦσαν καὶ ἡ στρατιὰ οὐ
πολλὴ ⟨ἡ⟩ ἐπ' αὐτῶν, καὶ τῆς νήσου τὰ πολλὰ ἀπό-
τομα ἐς προσβολήν, καὶ τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ τὸ
παρ' αὐτήν, οἷα δὴ ἐς στενὸν συγκεκλεισμένον, ὀξὺ
καὶ ἄπορον προσφέρεσθαι.

Ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρος ἀπαγαγὼν τὰς ναῦς ἔγνω 5
διαβαίνειν τὸν Ἴστρον ἐπὶ τοὺς Γέτας τοὺς πέραν
τοῦ Ἴστρου ᾠκισμένους, ὅτι τε συνειλεγμένους ἑώρα
πολλοὺς ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τοῦ Ἴστρου, ὡς εἴρξοντας, εἰ
διαβαίνοι, — ἦσαν γὰρ ἱππεῖς μὲν ἐς τετρακισχιλίους,

19 ὅπῃ] ὅποι Schm. (ed.) ex k; cf. V 17, 4 || 21 ⟨ἡ⟩ add. Krüg. || 25 ἀπαγαγὼν A²DGHL, ἐπαγαγὼν B

πεζοὶ δὲ πλείους τῶν μυρίων — καὶ ἅμα πόθος ἔλαβεν
6 αὐτὸν ἐπέκεινα τοῦ Ἴστρου ἐλθεῖν. τῶν μὲν δὴ νεῶν
ἐπέβη αὐτός· τὰς δὲ διφθέρας, ὑφ' αἷς ἐσκήνουν, τῆς
κάρφης πληρώσας καὶ ὅσα μονόξυλα πλοῖα ἐκ τῆς
χώρας ξυναγαγών — ἦν δὲ καὶ τούτων εὐπορία πολλή,
ὅτι τούτοις χρῶνται οἱ πρόσοικοι τῷ Ἴστρῳ ἐφ' ἁλιείᾳ
τε τῇ ἐκ τοῦ Ἴστρου καὶ εἴποτε παρ' ἀλλήλους ἀνὰ τὸν
ποταμὸν στέλλοιντο καὶ ληστεύοντες ἀπ' αὐτῶν οἱ πολ-
λοί — ταῦτα ὡς πλεῖστα ξυναγαγὼν διεβίβαζεν ἐπ' αὐτῶν
τῆς στρατιᾶς ὅσους δυνατὸν ἦν ἐν τῷ τοιῷδε τρόπῳ. καὶ
γίγνονται οἱ διαβάντες ἅμα Ἀλεξάνδρῳ ἱππεῖς μὲν ἐς
χιλίους καὶ πεντακοσίους, πεζοὶ δὲ ἐς τετρακισχιλίους.
4 Διέβαλον δὲ τῆς νυκτὸς ᾗ λήιον ἦν σίτου βαθύ·
καὶ ταύτῃ μᾶλλόν τι ἔλαθον προσχόντες τῇ ὄχθῃ.
ὑπὸ δὲ τὴν ἕω Ἀλέξανδρος διὰ τοῦ ληίου ἦγε, παραγ-
γείλας τοῖς πεζοῖς πλαγίαις ταῖς σαρίσσαις ἐπικλίνον-
τας τὸν σῖτον οὕτω προάγειν ἐς τὰ οὐκ ἐργάσιμα. οἱ
δὲ ἱππεῖς ἔστε μὲν διὰ τοῦ ληίου προήει ἡ φάλαγξ
2 ἐφείποντο· ὡς δὲ ἐκ τῶν ἐργασίμων ἐξήλασαν, τὴν
μὲν ἵππον ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας αὐτὸς Ἀλέξανδρος παρ-
ήγαγεν, τὴν φάλαγγα δὲ ἐν πλαισίῳ Νικάνορα ἄγειν
3 ἐκέλευσε. καὶ οἱ Γέται οὐδὲ τὴν πρώτην ἐμβολὴν τῶν
ἱππέων ἐδέξαντο· παράδοξος μὲν γὰρ αὐτοῖς ἡ τόλμα
ἐφάνη τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅτι εὐμαρῶς οὕτως τὸν μέγι-
στον τῶν ποταμῶν διεβεβήκει ἐν μιᾷ νυκτὶ τὸν Ἴστρον
οὐ γεφυρώσας τὸν πόρον, φοβερὰ δὲ καὶ τῆς φάλαγγος
4 ἡ ξύγκλεισις, βιαία δὲ ἡ τῶν ἱππέων ἐμβολή. καὶ τὰ
μὲν πρῶτα ἐς τὴν πόλιν καταφεύγουσιν, ἣ δὴ ἀπεῖχεν
αὐτοῖς ὅσον παρασάγγην τοῦ Ἴστρου· ὡς δὲ ἐπάγοντα

---

16. 17 ἐπικλίνοντας vulg., ἐπικλίνοντες A || 29 τοῦ Ἴστρου del. Schm. (ed.)

εἶδον σπουδῇ Ἀλέξανδρον τὴν μὲν φάλαγγα παρὰ τὸν
ποταμόν, ὡς μὴ κυκλωθεῖέν πῃ οἱ πεζοὶ ἐνεδρευσάντων
τῶν Γετῶν, τοὺς ἱππέας δὲ κατὰ μέτωπον, λείπουσιν
αὖ καὶ τὴν πόλιν οἱ Γέται κακῶς τετειχισμένην, ανα-
λαβόντες τῶν παιδαρίων καὶ τῶν γυναικῶν ἐπὶ τοὺς
ἵππους ὅσα φέρειν οἱ ἵπποι ἠδύναντο· ἦν δὲ αὐτοῖς 5
ἡ ὁρμὴ ὡς πορρωτάτω ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐς τὰ ἔρημα.
Ἀλέξανδρος δὲ τήν τε πόλιν λαμβάνει καὶ τὴν λείαν
πᾶσαν ὅσην οἱ Γέται ὑπελίποντο. καὶ τὴν μὲν λείαν
Μελεάγρῳ καὶ Φιλίππῳ ἐπαναγαγεῖν δίδωσιν, αὐτὸς
δὲ κατασκάψας τὴν πόλιν θύει τε ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τοῦ
Ἴστρου Διὶ Σωτῆρι καὶ Ἡρακλεῖ καὶ αὐτῷ τῷ Ἴστρῳ, ὅτι
οὐκ ἄπορος αὐτῷ ἐγένετο, καὶ ἐπανάγει αὐτῆς ἡμέρας
σώους σύμπαντας ἐπὶ τὸ στρατόπεδον.

Ἐνταῦθα ἀφίκοντο πρέσβεις ὡς Ἀλέξανδρον παρά 6
τε τῶν ἄλλων ὅσα αὐτόνομα ἔθνη προσοικεῖ τῷ Ἴστρῳ
καὶ παρὰ Σύρμου τοῦ Τριβαλλῶν βασιλέως· καὶ παρὰ
Κελτῶν δὲ τῶν ἐπὶ τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ᾠκισμένων ἧκον·
μεγάλοι οἱ Κελτοὶ τὰ σώματα καὶ μέγα ἐπὶ σφίσι φρο-
νοῦντες· πάντες δὲ φιλίας τῆς Ἀλεξάνδρου ἐφιέμενοι
ἥκειν ἔφασαν. καὶ πᾶσιν ἔδωκε πίστεις Ἀλέξανδρος 7
καὶ ἔλαβε· τοὺς Κελτοὺς δὲ καὶ ἤρετο, ὅ τι μάλιστα
δεδίττεται αὐτοὺς τῶν ἀνθρωπίνων, ἐλπίσας ὅτι μέγα
ὄνομα τὸ αὐτοῦ καὶ ἐς Κελτοὺς καὶ ἔτι προσωτέρω
ἥκει καὶ ὅτι αὐτὸν μάλιστα πάντων δεδιέναι φήσουσι.
τῷ δὲ παρ' ἐλπίδα ξυνέβη τῶν Κελτῶν ἡ ἀπόκρισις· 8
οἷα γὰρ πόρρω τε ᾠκισμένοι Ἀλεξάνδρου καὶ χωρία
δύσπορα οἰκοῦντες καὶ Ἀλεξάνδρου ἐς ἄλλα τὴν ὁρμὴν
ὁρῶντες ἔφασαν δεδιέναι μήποτε ὁ οὐρανὸς αὐτοῖς ἐμ-

9 ὑπελίποντο Gron. (ed.), ὑπελείποντο A ‖ 18 Ἰονίῳ DFGH, ἰωνίῳ A²BCL ‖ 25 ἥκει] ἥκοι Pol.

πέσοι, Ἀλέξανδρόν τε ἀγασθέντες οὔτε δέει οὔτε κατ' ὠφέλειαν πρεσβεῦσαι παρ' αὐτόν. καὶ τούτους φίλους τε ὀνομάσας καὶ ξυμμάχους ποιησάμενος ὀπίσω ἀπέπεμψε, τοσοῦτον ὑπειπὼν ὅτι ἀλαζόνες Κελτοί εἰσιν.

5 Αὐτὸς δὲ ἐπ' Ἀγριάνων καὶ Παιόνων προὐχώρει. ἔνθα δὴ ἄγγελοι ἀφίκοντο αὐτῷ Κλεῖτόν τε τὸν Βαρδύλεω ἀφεστάναι ἀγγέλλοντες καὶ Γλαυκίαν προσκεχωρηκέναι αὐτῷ τὸν Ταυλαντίων βασιλέα· οἱ δὲ καὶ τοὺς Αὐταριάτας ἐπιθήσεσθαι αὐτῷ κατὰ τὴν πορείαν ἐξήγγελλον· ὧν δὴ ἕνεκα κατὰ σπουδὴν ἐδόκει ἀναζευγνύ-
□ 2 ναι. Λάγγαρος δὲ ὁ τῶν Ἀγριάνων βασιλεὺς ἤδη μὲν καὶ Φιλίππου ζῶντος ἀσπαζόμενος Ἀλέξανδρον δῆλος ἦν καὶ ἰδίᾳ ἐπρέσβευσε παρ' αὐτόν, τότε δὲ παρῆν αὐτῷ μετὰ τῶν ὑπασπιστῶν, ὅσους τε καλλίστους καὶ
3 εὐοπλοτάτους ἀμφ' αὐτὸν εἶχε· καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν ὑπὲρ τῶν Αὐταριατῶν πυνθανόμενον Ἀλέξανδρον, οἵτινές τε καὶ ὁπόσοι εἶεν, οὐκ ἔφη χρῆναι ἐν λόγῳ τίθεσθαι Αὐταριάτας· εἶναι γὰρ ἀπολεμωτάτους τῶν ταύτῃ· καὶ αὐτὸς ἐμβαλεῖν ἐς τὴν χώραν αὐτῶν, ὡς ἀμφὶ τὰ σφέ-

---

1—4 Ἀλέξανδρόν τε — Κελτοί εἰσιν = Exc. de sent. 1.

1—2 Ἀλέξανδρόν τε — παρ' αὐτόν addidi ex ð, desunt in A, p. 215 ð incipit έναι ἀλέξανδρόν τε κ. τ. λ.; litteras έναι puto finem esse vocis δεδιέναι, in excerpto inverso verborum ordine. De particula τε simplici in enuntiatis coniungendis ab Arriano usurpata cf. Grundm. p. 35 sqq.; ad Gallorum responsum cf. Strab. VII 3, 8 p. 301 ‖ 4 ὑπειπὼν] ἐπειπὼν Krüg. (ed.); cf. VI 13, 5; Thuc. I 90, 4; II 102, 5 ‖ 5 προὐχώρει vulg., εχώρει (sic) A, πρου m. 1 superscripto ‖ 6. 7 Βαρδύλεω] Βάρδυλις Lucian. Macrob. 10; Βαρδύλις vel Βάρδυλλις codd. Diod. XVI 4, 4; Βράδυλλις Polyb. XXXIX 2, 4; *Bargulis* Theopomp. apud Cicer. de offic. II 11; genit. Βαρδύλλιος Plut. Pyrrh. 9 ‖ 11 Λάγγαρος] cf. *Longarus* (Dardanorum rex) Liv. XXXI 28, 1 ‖ ἤδη ego, ὅτι A, ἔτι Pfl. et Sint. (ed.), τὸ μέν τι (pro ὅτι μὲν) Pol.

τερα μᾶλλόν τι ἔχοιεν. καὶ κελεύσαντος Ἀλεξάνδρου
ἐσβάλλει ἐς αὐτοὺς καὶ ἐμβαλὼν ἦγε καὶ ἔφερε τὴν
χώραν αὐτῶν.

Αὐταριᾶται μὲν δὴ ἀμφὶ τὰ αὐτῶν εἶχον· Λάγγαρος 4
δὲ τά τε ἄλλα ἐτιμήθη μεγάλως πρὸς Ἀλεξάνδρου καὶ
δῶρα ἔλαβεν, ὅσα μέγιστα παρὰ βασιλεῖ τῷ Μακεδόνων
νομίζεται· καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν Ἀλεξάνδρου Κύναν
καὶ ταύτην ὡμολόγησε δώσειν αὐτῷ ἐς Πέλλαν ἀφικο-
μένῳ Ἀλέξανδρος.

Ἀλλὰ Λάγγαρος μὲν ἐπανελθὼν οἴκαδε νόσῳ ἐτε- 5
λεύτησεν. Ἀλέξανδρος δὲ παρὰ τὸν Ἐριγόνα ποταμὸν
πορευόμενος ἐς Πέλλιον πόλιν ἐστέλλετο. ταύτην γὰρ
κατειλήφει ὁ Κλεῖτος ὡς ὀχυρωτάτην τῆς χώρας· καὶ
πρὸς ταύτην ὡς ἧκεν Ἀλέξανδρος, καταστρατοπεδεύσας
πρὸς τῷ Ἐορδαϊκῷ ποταμῷ τῇ ὑστεραίᾳ ἐγνώκει προσ-
βάλλειν τῷ τείχει. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Κλεῖτον τὰ κύκλῳ 6
τῆς πόλεως ὄρη ὑπερδέξιά τε ὄντα καὶ δασέα κατεῖχον,
ὡς πάντοθεν ἐπιτίθεσθαι τοῖς Μακεδόσιν, εἰ τῇ πόλει
προσβάλλοιεν· Γλαυκίας δὲ αὐτῷ ὁ τῶν Ταυλαντίων
βασιλεὺς οὔπω παρῆν. Ἀλέξανδρος μὲν δὴ τῇ πόλει 7
προσῆγεν· οἱ δὲ πολέμιοι σφαγιασάμενοι παῖδας τρεῖς
καὶ κόρας ἴσας τὸν ἀριθμὸν καὶ κριοὺς μέλανας τρεῖς,
ὥρμηντο μὲν ὡς δεξόμενοι ἐς χεῖρας τοὺς Μακεδόνας·
ὁμοῦ δὲ γενομένων ἐξέλιπον καίτοι καρτερὰ ὄντα τὰ

---

2 ἐσβάλλει] ἐμβάλλει Sint. (ed.); eandem variationem vide VI 14, 6 || 7 Κύναν] Κύννα Diyll. apud Athen. IV p. 155a; Satyr. apud Athen. XIII p. 557c; Diod. XIX 52, 5; Κυννάνη Duris apud Athen. XIII p. 560f; Κυνάννη Polyaen. VIII 60; Κυνάνη Phot. Bibl. 92 p. 70 | Κύναν ⟨αἰτοῦντι⟩ Van Leeuwen, *Museum* XI p. 372 || 11 Ἐριγόνα] Ἐριγῶνα Theopomp. apud Athen. II p. 43d; Ἐρίγωνα Strab. VII fr. 23; nomin. Ἐρίγων Strab. VII 7, 8 p. 327; acc. *Erigonum* Liv. XXXI 39, 6; XXXIX 53, 15 || 12 Πέλλιον] Πήλιον Steph. Byz. s. v.; *Pelium* Liv. XXXI 40, 4

κατειλημμένα πρὸς σφῶν χωρία, ὥστε καὶ τὰ σφάγια
αὐτῶν κατελήφθη ἔτι κείμενα.
8 Ταύτῃ μὲν δὴ τῇ ἡμέρᾳ κατακλείσας αὐτοὺς ἐς
τὴν πόλιν καὶ στρατοπεδευσάμενος πρὸς τῷ τείχει
ἐγνώκει περιτειχισμῷ ἀποκλεῖσαι αὐτούς· τῇ δὲ ὑστε-
ραίᾳ παρῆν μετὰ πολλῆς δυνάμεως Γλαυκίας ὁ τῶν
Ταυλαντίων βασιλεύς. ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρος τὴν μὲν
πόλιν ἀπέγνω ἑλεῖν ἂν ξὺν τῇ παρούσῃ δυνάμει, πολ-
λῶν μὲν ἐς αὐτὴν καὶ μαχίμων ξυμπεφευγότων, πολ-
λῶν δὲ ἅμα τῷ Γλαυκίᾳ προσκεισομένων, εἰ αὐτὸς τῷ
9 τείχει προσμάχοιτο. Φιλώταν δὲ ἀναλαβόντα τῶν ἱπ-
πέων ὅσους ἐς προφυλακὴν καὶ τὰ ὑποζύγια τὰ ἐκ τοῦ
στρατοπέδου ἐς ἐπισιτισμὸν ἔπεμπε. καὶ ὁ Γλαυκίας
μαθὼν τὴν ὁρμὴν τῶν ἀμφὶ Φιλώταν ἐξελαύνει ἐπ'
αὐτούς, καὶ καταλαμβάνει τὰ κύκλῳ ὄρη τοῦ πεδίου,
10 ὅθεν οἱ ξὺν Φιλώτᾳ ἐπισιτιεῖσθαι ἔμελλον. Ἀλέξαν-
δρος δέ, ἐπειδὴ ἀπηγγέλθη αὐτῷ, ὅτι κινδυνεύουσιν
οἵ τε ἱππεῖς καὶ τὰ ὑποζύγια, εἰ νὺξ αὐτοὺς κατα-
λήψεται, αὐτὸς μὲν ἀναλαβὼν τούς τε ὑπασπιστὰς καὶ
τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ ἱππέας ἐς τετρα-
κοσίους ἐβοήθει σπουδῇ· τὸ δὲ ἄλλο στράτευμα πρὸς
τῇ πόλει ἀπέλιπεν, ὡς μὴ ἀποχωρήσαντος παντὸς τοῦ
στρατοῦ καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐπιδραμόντες τοῖς ἀμφὶ
11 Γλαυκίαν συμμίξειαν. ἔνθα δὴ Γλαυκίας προσάγοντα
Ἀλέξανδρον αἰσθόμενος ἐκλείπει τὰ ὄρη· οἱ δὲ ξὺν
Φιλώτᾳ ἀσφαλῶς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον διεσώθησαν.
ἐδόκουν δ' ἔτι τὸν Ἀλέξανδρον ἐν δυσχωρίᾳ ἀπειλη-
12 φέναι οἱ ἀμφὶ τὸν Κλεῖτον καὶ Γλαυκίαν· τά τε γὰρ
ὄρη τὰ ὑπερδέξια κατεῖχον πολλοῖς μὲν ἱππεῦσι, πολ-

2 κείμενα] καόμενα S. A. Naber (per litt.) ‖ 27 δ' ἔτι Vulc., δέ τι A

λοῖς δὲ ἀκοντισταῖς καὶ σφενδονήταις καὶ ὁπλίταις δὲ
οὐκ ὀλίγοις, καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει κατειλημμένοι προσκεί-
σεσθαι ἀπαλλαττομένοις ἤμελλον· τά τε χωρία δι' ὧν
ἡ πάροδος ἦν τῷ Ἀλεξάνδρῳ στενὰ καὶ ὑλώδη ἐφαί-
νετο, τῇ μὲν πρὸς τοῦ ποταμοῦ ἀπειργόμενα, τῇ δὲ
ὄρος ὑπερύψηλον ἦν καὶ κρημνοὶ πρὸς τοῦ ὄρους,
ὥστε οὐδὲ ἐπὶ τεσσάρων ἀσπίδων ἂν τῷ στρατεύματι
ἡ πάροδος ἐγένετο.

Ἔνθα δὴ ἐκτάσσει τὸν στρατὸν Ἀλέξανδρος ἕως 6 □
ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τὸ βάθος τῆς φάλαγγος. ἐπὶ τὸ κέρας
δὲ ἑκατέρωθεν διακοσίους ἱππέας ἐπιτάξας παρήγγελλε
σιγῇ ἔχειν τὸ παραγγελλόμενον ὀξέως δεχομένους. καὶ τὰ 2
μὲν πρῶτα ἐσήμηνεν ὀρθὰ ἀνατεῖναι τὰ δόρατα τοὺς □
ὁπλίτας, ἔπειτα ἀπὸ ξυνθήματος ἀποτεῖναι ἐς προβολήν,
καὶ νῦν μὲν ἐς τὸ δεξιὸν ἐγκλῖναι τῶν δοράτων τὴν σύγ-
κλεισιν, αὖθις δὲ ἐπὶ τὰ ἀριστερά. καὶ αὐτὴν δὲ τὴν
φάλαγγα ἔς τε τὸ πρόσω ὀξέως ἐκίνησε καὶ ἐπὶ τὰ
κέρατα ἄλλοτε ἄλλῃ παρήγαγε. καὶ οὕτω πολλὰς τάξεις 3
τάξας τε καὶ μετακοσμήσας ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, κατὰ τὸ
εὐώνυμον οἷον ἔμβολον ποιήσας τῆς φάλαγγος ἐπῆγεν
ἐπὶ τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ πάλαι μὲν ἐθαύμαζον τήν
τε ὀξύτητα ὁρῶντες καὶ τὸν κόσμον τῶν δρωμένων·
τότε δὲ προσάγοντας ἤδη τοὺς ἀμφὶ Ἀλέξανδρον οὐκ
ἐδέξαντο, ἀλλὰ λείπουσι τοὺς πρώτους λόφους. ὁ δὲ 4
καὶ ἐπαλαλάξαι ἐκέλευσε τοὺς Μακεδόνας καὶ τοῖς δό-
ρασι δουπῆσαι πρὸς τὰς ἀσπίδας· οἱ δὲ Ταυλάντιοι
ἔτι μᾶλλον ἐκπλαγέντες πρὸς τῆς βοῆς ὡς πρὸς τὴν
πόλιν ἐπανήγαγον σπουδῇ τὸν στρατόν.

---

9 ἕως] ἐς Krüg. (ed.), sed in numerum inauditum optime ἕως quadrat ‖ 13 ἐσήμηνεν Krüg. (ed.), ἐσήμανεν A ‖ 27 τῆς βοῆς] τὴν βοὴν Krüg. et Boehn. Diss. p. 45.

5 Ἀλέξανδρος δὲ λόφον τινὰς κατέχοντας ἰδὼν οὐ
πολλοὺς τῶν πολεμίων, παρ' ὃν αὐτῷ ἡ πάροδος ἐγί-
γνετο, παρήγγειλε τοῖς σωματοφύλαξι καὶ τοῖς ἀμφ'
αὐτὸν ἑταίροις, ἀναλαβόντας τὰς ἀσπίδας ἀναβαίνειν
ἐπὶ τοὺς ἵππους καὶ ἐλαύνειν ἐπὶ τὸν γήλοφον· ἐκεῖσε
δὲ ἐλθόντας, εἰ ὑπομένοιεν οἱ κατειληφότες τὸ χωρίον,
τοὺς ἡμίσεας καταπηδῆσαι ἀπὸ τῶν ἵππων καὶ ἀνα-
6 μιχθέντας τοῖς ἱππεῦσι πεζοὺς μάχεσθαι. οἱ δὲ πολέμιοι
τὴν ὁρμὴν τὴν Ἀλεξάνδρου ἰδόντες λείπουσι τὸν γήλο-
φον καὶ παρεκκλίνουσιν ἐφ' ἑκάτερα τῶν ὀρῶν. ἔνθα
δὴ καταλαβὼν Ἀλέξανδρος τὸν γήλοφον σὺν τοῖς ἑταίροις
τούς τε Ἀγριᾶνας μεταπέμπεται καὶ τοὺς τοξότας, ὄντας
ἐς δισχιλίους· τοὺς δὲ ὑπασπιστὰς διαβαίνειν τὸν πο-
ταμὸν ἐκέλευσε καὶ ἐπὶ τούτοις τὰς τάξεις τῶν Μακε-
δόνων· ὁπότε δὲ διαβάντες τύχοιεν, ἐπ' ἀσπίδα ἐκτάσ-
σεσθαι, ὡς πυκνὴν εὐθὺς διαβάντων φαίνεσθαι τὴν
φάλαγγα· αὐτὸς δὲ ἐν προφυλακῇ ὢν ἀπὸ τοῦ λόφου
7 ἀφεώρα τῶν πολεμίων τὴν ὁρμήν. οἱ δέ, ὁρῶντες δια-
βαίνουσαν τὴν δύναμιν, κατὰ τὰ ὄρη ἀντεπήεσαν, ὡς
τοῖς μετὰ Ἀλεξάνδρου ἐπιθησόμενοι τελευταίοις ἀπο-
χωροῦσιν. ὁ δὲ πελαζόντων ἤδη αὐτὸς ἐκθεῖ σὺν τοῖς
ἀμφ' αὐτόν, καὶ ἡ φάλαγξ, ὡς διὰ τοῦ ποταμοῦ ἐπ-
ιοῦσα, ἐπηλάλαξεν· οἱ δὲ πολέμιοι πάντων ἐπὶ σφᾶς
ἐλαυνόντων ἐγκλίναντες ἔφευγον· καὶ ἐν τούτῳ ἐπῆγεν
Ἀλέξανδρος τούς τε Ἀγριᾶνας καὶ τοὺς τοξότας δρόμῳ
ὡς ἐπὶ τὸν ποταμόν. καὶ πρῶτος μὲν αὐτὸς φθάσας
8 διαβαίνει· τοῖς τελευταίοις δὲ ὡς εἶδεν ἐπικειμένους
τοὺς πολεμίους ἐπιστήσας ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τὰς μηχανὰς
ἐξακοντίζειν ὡς πορρωτάτω ἀπ' αὐτῶν ἐκέλευσεν ὅσα

---

9 τὴν Ἀλεξάνδρου] τῶν Ἀλεξάνδρου Krüg.

ἀπὸ μηχανῶν βέλη ἐξακοντίζεται, καὶ τοὺς τοξότας δὲ
ἐκ μέσου τοῦ ποταμοῦ ἐκτοξεύειν, ἐπεσβάντας καὶ τού-
τους. καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν Γλαυκίαν εἴσω βέλους
παρελθεῖν οὐκ ἐτόλμων, οἱ Μακεδόνες δὲ ἐν τούτῳ
ἀσφαλῶς ἐπέρασαν τὸν ποταμόν, ὥστε οὐδεὶς ἀπέθανεν
ἐν τῇ ἀποχωρήσει αὐτῶν.

Τρίτῃ δὲ ἀπ' ἐκείνης ἡμέρᾳ καταμαθὼν Ἀλέξαν- 9
δρος κακῶς αὐλιζομένους τοὺς ἀμφὶ Κλεῖτον καὶ Γλαυ-
κίαν, καὶ οὔτε φυλακὰς ἐν τῇ τάξει αὐτοῖς φυλαττο-
μένας οὔτε χάρακα ἢ τάφρον προβεβλημένους, οἷα δὴ
ξὺν φόβῳ ἀπηλλάχθαι οἰομένων Ἀλέξανδρον, ἐς μῆκός
τε οὐκ ὠφέλιμον ἀποτετα[γ]μένην αὐτοῖς τὴν τάξιν,
ὑπὸ νύκτα ἔτι λαθὼν διαβαίνει τὸν ποταμόν, τούς τε
ὑπασπιστὰς ἅμα οἱ ἄγων καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τοὺς
τοξότας καὶ τὴν Περδίκκου καὶ Κοίνου τάξιν. καὶ 10
προσετέτακτο μὲν ἀκολουθεῖν τὴν ἄλλην στρατιάν· ὡς
δὲ καιρὸν εἶδεν εἰς ἐπίθεσιν, οὐ προσμείνας ὁμοῦ γε-
νέσθαι πάντας ἐφῆκε τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας·
οἱ δὲ ἀπροσδόκητοί τε ἐπιπεσόντες καὶ φάλαγγι κατὰ
κέρας, ᾗπερ ἀσθενεστάτοις αὐτοῖς καρτερωτάτῃ τῇ ἐμ-
βολῇ προσμίξειν ἔμελλον, τοὺς μὲν ἔτι ἐν ταῖς εὐναῖς
κατέκτεινον, τοὺς δὲ φεύγοντας εὐμαρῶς αἱροῦντες,
ὥστε πολλοὶ μὲν αὐτοῦ ἐγκατελήφθησαν καὶ ἀπέθανον,
πολλοὶ δὲ ἐν τῇ ἀποχωρήσει ἀτάκτῳ καὶ φοβερᾷ γενο-
μένῃ· οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ ζῶντες ἐλήφθησαν. ἐγένετο 11

---

2 ἐπεσβάντας] ἐπιστάντας Sint. (ed.); cf. *Revue critique* LVII p. 443 ‖ 12 τε A, ni fallor, et B; δὲ A²DFGHL | [γ] del. Vulc. ‖ 19 ἀπροσδόκητοι] ἀπροσδοκήτοις Krüg., probante Boehn. Diss. p. 9; cf. V 27, 9; Thuc. II 5, 4; VII 43, 6 ‖ 22 κατέκτεινον] ἀπέκτεινον Krüg. (ed.), probante Boehn. Act. p. 503; cf. III 17, 3; Arr. Tact. 15, 2; 43, 3; Xen. Anab. II 5, 10 ‖ 23 ἐγκατελήφθησαν Schm. (ed.) ex k, ἐγκαταλήφθησαν A², ἐγκατελείφθησαν B, κατελήφθησαν FHL

δὲ ἡ δίωξις τοῖς ἀμφὶ Ἀλέξανδρον μέχρι πρὸς τὰ ὄρη τῶν Ταυλαντίων· ὅσοι δὲ καὶ ἀπέφυγον αὐτῶν, γυμνοὶ τῶν ὅπλων διεσώθησαν. Κλεῖτος δὲ ἐς τὴν πόλιν τὸ πρῶτον καταφυγὼν ἐμπρήσας τὴν πόλιν ἀπηλλάγη παρὰ Γλαυκίαν ἐς Ταυλαντίους.

7 *Ἐν τούτῳ δὲ τῶν φυγάδων τινὲς τῶν ἐκ Θηβῶν
φευγόντων παρελθόντες νύκτωρ ἐς τὰς Θήβας, ἐπ-
αγ⟨αγ⟩ομένων τινῶν αὐτοὺς ἐπὶ νεωτερισμῷ ἐκ τῆς πό-
λεως, Ἀμύνταν μὲν καὶ Τιμόλαον τῶν τὴν Καδμείαν
ἐχόντων οὐδὲν ὑποτοπήσαντας πολέμιον ἔξω τῆς Καδ-*
2 *μείας ἀπέκτειναν ξυλλαβόντες· ἐς δὲ τὴν ἐκκλησίαν
παρελθόντες ἐπῆραν τοὺς Θηβαίους ἀποστῆναι ἀπὸ
Ἀλεξάνδρου, ἐλευθερίαν τε προϊσχόμενοι, παλαιὰ καὶ
καλὰ ὀνόματα, καὶ τῆς βαρύτητος τῶν Μακεδόνων ἤδη
ποτὲ ἀπαλλαγῆναι. πιθανώτεροι δὲ ἐς τὸ πλῆθος ἐφαί-
νοντο τεθνηκέναι Ἀλέξανδρον ἰσχυριζόμενοι ἐν Ἰλλυ-*
3 *ριοῖς· καὶ γὰρ καὶ πολὺς ὁ λόγος οὗτος καὶ παρὰ
πολλῶν ἐφοίτα, ὅτι τε χρόνον ἀπῆν οὐκ ὀλίγον καὶ
ὅτι οὐδεμία ἀγγελία παρ' αὐτοῦ ἀφῖκτο, ὥστε, ὅπερ
φιλεῖ ἐν τοῖς τοιοῖσδε, οὐ γιγνώσκοντες τὰ ὄντα τὰ
μάλιστα καθ' ἡδονήν σφισιν εἴκαζον.*

4 *Πυθομένῳ δὲ Ἀλεξάνδρῳ τὰ τῶν Θηβαίων οὐδαμῶς ἐδόκει ἀμελητέα εἶναι, τήν τε τῶν Ἀθηναίων πόλιν δι' ὑποψίας ἐκ πολλοῦ ἔχοντι καὶ τῶν Θηβαίων τὸ τόλμημα οὐ φαῦλον ποιουμένῳ, εἰ Λακεδαιμόνιοί τε πάλαι ἤδη ταῖς γνώμαις ἀφεστηκότες καί τινες καὶ ἄλλοι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ Αἰτωλοὶ οὐ βέβαιοι*

---

8 ⟨*αγ*⟩ addidi ‖ 9 *Ἀμύνταν*] *Ἀνεμοίταν* Niebuhr, *Vorträge über alte Gesch.* II p. 431, e Demosth. 18, 295 | *Καδμείαν*] *Καδμίαν* et v. 10 *Καδμίας* A, ceteris locis per *ει* ‖ 13 ⟨*καὶ παρρησίαν*⟩ ante vel post *προϊσχόμενοι* add. Krüg.

*ὄντες συνεπιλήψονται τοῦ νεωτερισμοῦ τοῖς Θηβαίοις.
ἄγων δὴ παρὰ τὴν Ἐορδαίαν τε καὶ τὴν Ἐλιμιῶτιν* 5
*καὶ παρὰ τὰ τῆς Στυμφαίας καὶ Παρ⟨α⟩ναίας ἄκρα
ἑβδομαῖος ἀφικνεῖται ἐς Πέλινναν τῆς Θετταλίας.
ἔνθεν δὲ ὁρμηθεὶς ἕκτῃ ἡμέρᾳ ἐσβάλλει ἐς τὴν Βοιω-
τίαν, ὥστε οὐ πρόσθεν οἱ Θηβαῖοι ἔμαθον εἴσω Πυ-
λῶν παρεληλυθότα αὐτὸν πρὶν ἐν Ὀγχηστῷ γενέσθαι
ξὺν τῇ στρατιᾷ πάσῃ. καὶ τότε δὲ οἱ πράξαντες* 6
*τὴν ἀπόστασιν στράτευμα ἐκ Μακεδονίας Ἀντιπάτρου
ἀφῖχθαι ἔφασκον, αὐτὸν δὲ Ἀλέξανδρον τεθνάναι
ἰσχυρίζοντο, καὶ τοῖς ἀπαγγέλλουσιν ὅτι οὗτος αὐτὸς* □
*προσάγει Ἀλέξανδρος χαλεπῶς εἶχον· ἄλλον γάρ τινα
ἥκειν Ἀλέξανδρον τὸν Ἀερόπου.*

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐξ Ὀγχηστοῦ ἄρας τῇ ὑστεραίᾳ 7
*προσῆγε πρὸς τὴν πόλιν τῶν Θηβαίων κατὰ τὸ τοῦ
Ἰολάου τέμενος· οὗ δὴ καὶ ἐστρατοπέδευσεν, ἐνδιδοὺς
ἔτι τοῖς Θηβαίοις τριβήν, εἰ μεταγνόντες ἐπὶ τοῖς κα-
κῶς ἐγνωσμένοις πρεσβεύσαιντο παρ' αὐτόν. οἱ δὲ* 8
*τοσούτου ἐδέησαν ἐνδόσιμόν τι παρασχεῖν ἐς ξύμβασιν,
ὥστε ἐκθέοντες ἐκ τῆς πόλεως οἵ τε ἱππεῖς καὶ τῶν
ψιλῶν οὐκ ὀλίγοι ἔστε ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἠκροβολί-
ζοντο ἐς τὰς προφυλακάς, καί τινας καὶ ἀπέκτειναν οὐ
πολλοὺς τῶν Μακεδόνων. καὶ Ἀλέξανδρος ἐκπέμπει* 9
τῶν ψιλῶν καὶ τοξοτῶν, ὥστε αὐτῶν ἀναστεῖλαι τὴν

2 *Ἐορδαίαν*] ita etiam Steph. Byz. s. v., *Eordaea* Liv. XXXI 39, 7, sed *Ἐορδία* Thuc. II 99, 5; cf. Arr. An. I 5, 5; VI 28, 4: Ind. 18, 5 | *Ἐλιμιῶτιν* Ell, *ἐλιμιότιν* A; cf. Müller ad. Ptolem. III 12, 18 ‖ 3 *Στυμφαίας*] *Τυμφαίας* Palm.; cf. Ind. 18, 6; Müller ad Ptolem. III 12, 40 | ⟨*α*⟩ add. Palm.; cf. Müller ad Ptolem. III 12, 38 ‖ 9 *Ἀντιπάτρου* ed. Veneta, *ἀντιπάτρω* A ‖ 12 *Ἀλέξανδρος* del. Pol. ‖ 16 *Ἰολάου*] *Λαΐου* R. Unger, Libri I Thebanarum rerum specimen p. 42; cf. Fabricius, *Theben* p. 23

*ἐκδρομήν· καὶ οὗτοι οὐ χαλεπῶς ἀνέστειλαν ἤδη τῷ
στρατοπέδῳ αὐτῷ προσφερομένους. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ
ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν πᾶσαν καὶ περιελθὼν κατὰ
τὰς πύλας τὰς φερούσας ἐπ' Ἐλευθεράς τε καὶ τὴν
Ἀττικήν, οὐδὲ τότε προσέμιξε τοῖς τείχεσιν αὐτοῖς, ἀλλ'
ἐστρατοπέδευσεν οὐ πολὺ ἀπέχων τῆς Καδμείας, ὥστε
ἐγγὺς εἶναι ὠφέλειαν τῶν Μακεδόνων τοῖς τὴν Καδ-*
10 *μείαν ἔχουσιν. οἱ γὰρ Θηβαῖοι τὴν Καδμείαν διπλῷ
χάρακι ἐφρούρουν ἀποτειχίσαντες, ὡς μήτε ἔξωθέν τινα
τοῖς ἐγκατειλημμένοις δύνασθαι ἐπωφελεῖν, μήτε αὐτοὺς
ἐκθέοντας βλάπτειν τι σφᾶς, ὁπότε τοῖς ἔξω πολεμίοις
προσφέροιντο. Ἀλέξανδρος δέ — ἔτι γὰρ τοῖς Θηβαίοις
διὰ φιλίας ἐλθεῖν μᾶλλόν τι ἢ διὰ κινδύνου ἤθελε —*
11 *διέτριβε πρὸς τῇ Καδμείᾳ κατεστρατοπεδευκώς. ἔνθα
δὴ τῶν Θηβαίων οἱ μὲν τὰ βέλτιστα ἐς τὸ κοινὸν
γιγνώσκοντες ἐξελθεῖν ὥρμηντο παρ' Ἀλέξανδρον καὶ
εὑρέσθαι συγγνώμην τῷ πλήθει τῶν Θηβαίων τῆς
ἀποστάσεως· οἱ φυγάδες δὲ καὶ ὅσοι τοὺς φυγάδας
ἐπικεκλημένοι ἦσαν, οὐδενὸς φιλανθρώπου τυχεῖν ἂν
παρ' Ἀλεξάνδρου ἀξιοῦντες, ἄλλως τε καὶ βοιωταρχοῦν-
τες ἔστιν οἳ αὐτῶν, παντάπασιν ἐνῆγον τὸ πλῆθος ἐς
τὸν πόλεμον. Ἀλέξανδρος δὲ οὐδ' ὣς τῇ πόλει προσ-
έβαλλεν.*

FGrH 138/fr. 3 8 *Ἀλλὰ λέγει Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, ὅτι Περδίκκας,
προτεταγμένος τῆς φυλακῆς τοῦ στρατοπέδου σὺν τῇ
αὐτοῦ τάξει καὶ τοῦ χάρακος τῶν πολεμίων οὐ πολὺ
ἀφεστηκώς, οὐ προσμείνας παρ' Ἀλεξάνδρου τὸ ἐς τὴν
μάχην ξύνθημα αὐτὸς πρῶτος προσέμιξε τῷ χάρακι
καὶ διασπάσας αὐτὸν ἐνέβαλεν ἐς τῶν Θηβαίων τὴν*

---

11 *τι* Gron., *τε* A²B, *τὰς* L, om. FGH ‖ 22. 23 *προσέβαλλεν*
προσέβαλεν vulg.

προφυλακήν. τούτῳ δὲ ἑπόμενος Ἀμύντας ὁ Ἀνδρο- 2
μένους, ὅτι καὶ ξυντεταγμένος τῷ Περδίκκᾳ ἦν, ἐπ-
ήγαγε καὶ αὐτὸς τὴν αὑτοῦ τάξιν, ὡς εἶδε τὸν Περ-
δίκκαν προεληλυθότα εἴσω τοῦ χάρακος. ταῦτα δὲ
ἰδὼν Ἀλέξανδρος, ὡς μὴ μόνοι ἀποληφθέντες πρὸς τῶν
Θηβαίων κινδυνεύσειαν, ἐπῆγε τὴν ἄλλην στρατιάν.
καὶ τοὺς μὲν τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας ἐκδραμεῖν 3
ἐσήμηνεν εἴσω τοῦ χάρακος, τὸ δὲ ἄγημά τε καὶ τοὺς
ὑπασπιστὰς ἔτι ἔξω κατεῖχεν. ἔνθα δὴ Περδίκκας [μὲν]
τοῦ δευτέρου χάρακος εἴσω παρελθεῖν βιαζόμενος αὐτὸς
μὲν βληθεὶς πίπτει αὐτοῦ καὶ ἀποκομίζεται κακῶς
ἔχων ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ χαλεπῶς διεσώθη ἀπὸ
τοῦ τραύματος· τοὺς μέντοι Θηβαίους ἐς τὴν κοίλην
ὁδὸν τὴν κατὰ τὸ Ἡράκλειον φέρουσαν οἱ ἅμα αὐτῷ
εἰσπεσόντες ὁμοῦ τοῖς παρ' Ἀλεξάνδρου τοξόταις συν-
έκλεισαν. καὶ ἔστε μὲν πρὸς τὸ Ἡράκλειον ἀναχωροῦ- 4
σιν εἵποντο τοῖς Θηβαίοις, ἐντεῦθεν δὲ ἐπιστρεψάν-
των αὖθις σὺν βοῇ τῶν Θηβαίων φυγὴ τῶν Μακεδόνων
γίγνεται· καὶ Εὐρυβώτας τε ὁ Κρὴς πίπτει ὁ τοξάρχης
καὶ αὐτῶν τῶν τοξοτῶν ἐς ἑβδομήκοντα· οἱ δὲ λοιποὶ
κατέφυγον πρὸς τὸ ἄγημα τὸ τῶν Μακεδόνων καὶ
τοὺς ὑπασπιστὰς τοὺς βασιλικούς. κἀν τούτῳ Ἀλέξαν- 5
δρος τοὺς μὲν αὑτοῦ φεύγοντας κατιδών, τοὺς Θη-
βαίους δὲ λελυκότας ἐν τῇ διώξει τὴν τάξιν, ἐμβάλλει
ἐς αὐτοὺς συντεταγμένῃ τῇ φάλαγγι· οἱ δὲ ὠθοῦσι
τοὺς Θηβαίους εἴσω τῶν πυλῶν· καὶ τοῖς Θηβαίοις ἐς
τοσόνδε ἡ φυγὴ φοβερὰ ἐγίγνετο, ὥστε διὰ τῶν πυ-

4 προεληλυθότα] παρεληλυθότα Sint. (ed.) || 5 ἀποληφθέντες Krüg. (ed.), ἀπολειφθέντες A || 8 τὸ δὲ ἄγημά τε Schm., τὰ δὲ ἀγήματα A || 9 [μὲν] del. Pol. || 16 πρὸς] ἐπὶ Schm. (ed.) ex **k**, et sane ἔστε ἐπὶ apud nostrum sollemne est, cf. Grundm. p. 82 || 17 ἐντεῦθεν] ἔνθεν Krüg.; cf. I 29, 1; II 15, 6; III 3, 3

λῶν ὠθούμενοι ἐς τὴν πόλιν οὐκ ἔφθησαν συγκλεῖσαι
τὰς πύλας. ἀλλὰ συνεσπίπτουσι γὰρ αὐτοῖς εἴσω τοῦ
τείχους ὅσοι τῶν Μακεδόνων ἐγγὺς φευγόντων εἴχοντο,
ἅτε καὶ τῶν τειχῶν διὰ τὰς προφυλακὰς τὰς πολλὰς
6 ἐρήμων ὄντων. καὶ παρελθόντες ἐς τὴν Καδμείαν οἱ
μὲν ἐκεῖθεν κατὰ τὸ Ἀμφεῖον σὺν τοῖς κατέχουσι τὴν
Καδμείαν ἐξέβαινον ἐς τὴν ἄλλην πόλιν, οἱ δὲ κατὰ
τὰ τείχη, ἐχόμενα ἤδη πρὸς τῶν συνεισπεσόντων τοῖς
φεύγουσιν, ὑπερβάντες ἐς τὴν ἀγορὰν δρόμῳ ἐφέροντο.
7 καὶ ὀλίγον μέν τινα χρόνον ἔμειναν οἱ τεταγμένοι
τῶν Θηβαίων κατὰ τὸ Ἀμφεῖον· ὡς δὲ πανταχόθεν
αὐτοῖς οἱ Μακεδόνες καὶ Ἀλέξανδρος ἄλλοτε ἄλλῃ ἐπι-
φαινόμενος προσέκειντο, οἱ μὲν ἱππεῖς τῶν Θηβαίων
διεκπεσόντες διὰ τῆς πόλεως ἐς τὸ πεδίον ἐξέπιπτον,
8 οἱ δὲ πεζοὶ ὡς ἑκάστοις προὐχώρει ἐσῴζοντο. ἔνθα
δὴ ὀργῇ οὐχ οὕτως τι οἱ Μακεδόνες, ἀλλὰ Φωκεῖς τε
καὶ Πλαταιεῖς καὶ οἱ ἄλλοι δὲ Βοιωτοὶ οὐδὲ ἀμυνομέ-
νους τοὺς Θηβαίους ἔτι οὐδενὶ κόσμῳ ἔκτεινον, τοὺς
μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις ἐπεισπίπτοντες, οὓς δὲ ἐς ἀλκὴν
τετραμμένους, τοὺς δὲ καὶ πρὸς ἱεροῖς ἱκετεύοντας,
οὔτε γυναικῶν οὔτε παίδων φειδόμενοι.

9 Καὶ πάθος τοῦτο Ἑλληνικὸν μεγέθει τε τῆς ἁλού-
σης πόλεως καὶ ὀξύτητι τοῦ ἔργου, οὐχ ἥκιστα δὲ τῷ
παραλόγῳ ἔς τε τοὺς παθόντας καὶ τοὺς δράσαντας,
οὐ μεῖόν τι τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἢ καὶ αὐτοὺς τοὺς
2 μετασχόντας τοῦ ἔργου ἐξέπληξε. τὰ μὲν γὰρ περὶ
Σικελίαν Ἀθηναίοις ξυνενεχθέντα, εἰ καὶ πλήθει τῶν
ἀπολομένων οὐ μείονα τὴν ξυμφορὰν τῇ πόλει ἤνεγκεν,

---

14 διεκπεσόντες] διεκπαίσαντες? cf. III 14, 5; 15, 2 || 19 ἀλκὴν] φυγὴν Enth. || 23 δὲ A^2FHL, δὲ καὶ B

ἀλλὰ τῷ τε πόρρω ἀπὸ τῆς οἰκείας διαφθαρῆναι αὐτοῖς τὸν στρατόν, καὶ τὸν πολὺν ξυμμαχικὸν μᾶλλον ἢ οἰκεῖον ὄντα, καὶ τῷ τὴν πόλιν αὐτοῖς περιλειφθῆναι, ὡς καὶ ἐς ὕστερον ἐπὶ πολὺ τῷ πολέμῳ ἀντισχεῖν Λακεδαιμονίοις τε καὶ τοῖς ξυμμάχοις καὶ μεγάλῳ βασιλεῖ πολεμοῦντας, οὔτε αὐτοῖς τοῖς παθοῦσιν ἴσην τὴν αἴσθησιν τῆς ξυμφορᾶς προσέθηκεν, οὔτε τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν τὴν ἐπὶ τῷ πάθει ἔκπληξιν ὁμοίαν παρέσχε.

3 καὶ τὸ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς αὖθις Ἀθηναίων πταῖσμα ναυτικόν τε ἦν καὶ ἡ πόλις οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ τῶν μακρῶν τειχῶν καθαιρέσει καὶ νεῶν τῶν πολλῶν παραδόσει καὶ στερήσει τῆς ἀρχῆς ἐς ταπεινότητα ἀφικομένη τό τε σχῆμα τὸ πάτριον ὅμως ἐφύλαξε καὶ τὴν δύναμιν οὐ διὰ μακροῦ τὴν πάλαι ἀνέλαβεν, ὡς τά τε μακρὰ τείχη ἐκτειχίσαι καὶ τῆς θαλάσσης αὖθις ἐπικρατῆσαι καὶ τοὺς τότε φοβερούς σφισι Λακεδαιμονίους καὶ παρ' ὀλίγον ἐλθόντας ἀφανίσαι τὴν πόλιν αὐτοὺς ἐν τῷ μέρει ἐκ τῶν ἐσχάτων κινδύνων διασώσασθαι.

4 Λακεδαιμονίων τε αὖ τὸ κατὰ Λεῦκτρα καὶ Μαντίνειαν πταῖσμα τῷ παραλόγῳ μᾶλλόν τι τῆς ξυμφορᾶς ἢ τῷ πλήθει τῶν [τε] ἀπολομένων τοὺς Λακεδαιμονίους ἐξέπληξεν· ἥ τε ξὺν Ἐπαμεινώνδᾳ Βοιωτῶν καὶ Ἀρκάδων γενομένη προσβολὴ πρὸς τὴν Σπάρτην καὶ αὐτὴ τῷ ἀήθει τῆς ὄψεως μᾶλλον ἢ τῇ ἀκριβείᾳ τοῦ κινδύνου αὐτούς τε τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμετασχόντας αὐτοῖς τῶν τότε πραγμάτων

---

1 τῷ τε vulg., τότε A[2]BDFHL ‖ 2 τὸν στρατόν, καὶ τὸν πολὺν] τὸν στρατὸν [καὶ] τὸν πολὺν Krüg. (ed.), καὶ τὸ πολὺ Boissev. ‖ 14 πάλαι ἀνέλαβεν Gron., παλαιὰν ἔλαβε A ‖ 19 τε αὖ] δ' αὖ Krüg.; cf. Grundm. p. 35 sq. ‖ 21 [τε] del. Ell. (ed.); an τῶν τε ἀπολομέμων ⟨καὶ τῶν ἁλόντων⟩? ‖ 25 τοῦ κινδύνου Gron., τοὺς κινδύνους A, τῶν κινδύνων k

5 ἐφόβησεν. ἡ δὲ δὴ Πλαταιῶν ἅλωσις τῆς πόλεως τῇ σμικρότητι .... τῶν ἐγκαταληφθέντων, ὅτι οἱ πολλοὶ αὐτῶν διαπεφεύγεσαν πάλαι ἐς τὰς Ἀθήνας, οὐ μέγα πάθημα ἐγένετο. καὶ ἡ Μήλου καὶ Σκιώνης ἅλωσις, νησιωτικά τε πολίσματα ἦν καὶ τοῖς δράσασιν αἰσχύνην μᾶλλόν τι προσέβαλεν ἢ ἐς τὸ ξύμπαν Ἑλληνικὸν μέγαν τὸν παράλογον παρέσχε.

6 Θηβαίοις δὲ τὰ τῆς ἀποστάσεως ὀξέα καὶ ξὺν οὐδενὶ λογισμῷ γενόμενα, καὶ ἡ ἅλωσις δι' ὀλίγου τε καὶ οὐ ξὺν πόνῳ τῶν ἑλόντων ξυνενεχθεῖσα, καὶ ὁ φόνος ⟨ὁ⟩ πολύς, οἷα δὴ ἐξ ὁμοφύλων τε καὶ παλαιὰς ἀπεχθείας ἐπεξιόντων, καὶ ὁ τῆς πόλεως παντελὴς ἀνδραποδισμός, δυνάμει τε καὶ δόξῃ ἐς τὰ πολέμια τῶν τότε προεχούσης ἐν τοῖς Ἕλλησιν, οὐκ ἔξω τοῦ εἰκότος
7 ἐς μῆνιν τὴν ἀπὸ τοῦ θείου ἀνηνέχθη, ὡς τῆς τε ἐν τῷ Μηδικῷ πολέμῳ προδοσίας τῶν Ἑλλήνων διὰ μακροῦ ταύτην δίκην ἐκτίσαντας Θηβαίους, καὶ τῆς Πλαταιῶν ἔν τε ταῖς σπονδαῖς καταλήψεως καὶ τοῦ παντελοῦς ἀνδραποδισμοῦ τῆς πόλεως, καὶ τῆς τῶν παραδόντων σφᾶς Λακεδαιμονίοις οὐχ Ἑλληνικῆς γενομένης διὰ Θηβαίους σφαγῆς, καὶ τοῦ χωρίου τῆς ἐρημώσεως, ἐν ὅτῳ οἱ Ἕλληνες παραταξάμενοι Μήδοις ἀπώσαντο τῆς Ἑλλάδος τὸν κίνδυνον, καὶ ὅτι Ἀθηναίους αὐτοὶ

---

1 *Πλαταιῶν* Sint. (ed.), *πλαταἰῶν* (sic) B, *πλαταίων* (sic) L, *πλαταιέων* A²FH ‖ 2 lacunae signa posui; ⟨*καὶ ὀλί*⟩*γων ἐγκ.* Krüg., ⟨*καὶ τῇ ὀλιγότητι*⟩ *τῶν ἐγκ.* Sint., ⟨*καὶ ὀλίγων ὄντων*⟩ *τῶν ἐγκ.* Van Leeuwen, *Museum* XI p. 372 ‖ 5 *νησιωτικά τε πολίσματα*] *νησιωτικῶν τε πολισμάτων* Krüg. | *καὶ* ⟨*ἀσθενῆ*⟩ R. Mücke, *N. Philol. Rundschau* 1904 p. 387, vocibus *νησιωτικὰ* usque ad ⟨*ἀσθενῆ*⟩ in parenthesi locatis ‖ 6 *προσέβαλεν* FH, *προσέβαλλεν* A²BL ‖ 11 ⟨*ὁ*⟩ add. Krüg. | *παλαιὰς* Gron. (ed.), *παλαιᾶς* A ‖ 17. 18 *Πλαταιῶν* Sint. (ed.), *πλαταιέων* A²FGHL, *πλατεῶν* B

τῇ ψήφῳ ἀπώλλυον, ὅτε ὑπὲρ ἀνδραποδισμοῦ τῆς πόλεως γνώμη προὐτέθη ἐν τοῖς Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις. ἐπεὶ καὶ πρὸ τῆς ξυμφορᾶς πολλὰ ἀπὸ τοῦ 8
θείου ἐπισημῆναι ἐλέγετο, ἃ δὴ ἐν μὲν τῷ παραυτίκα ἠμελήθη, ὕστερον δὲ ἡ μνήμη αὐτὰ ἐς λογισμὸν τοῦ ἐκ πάλαι ἐπὶ τοῖς ξυνενεχθεῖσιν προσημανθῆναι ἀνήνεγκεν.

Τοῖς δὲ μετασχοῦσι τοῦ ἔργου ξυμμάχοις, οἷς δὴ 9
καὶ ἐπέτρεψεν Ἀλέξανδρος τὰ κατὰ τὰς Θήβας διαθεῖναι, τὴν μὲν Καδμείαν φρουρᾷ κατέχειν ἔδοξε, τὴν πόλιν δὲ κατασκάψαι ἐς ἔδαφος καὶ τὴν χώραν κατανεῖμαι τοῖς ξυμμάχοις, ὅση μὴ ἱερὰ αὐτῆς· παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας καὶ ὅσοι ὑπελείποντο Θηβαίων, πλὴν τῶν ἱερέων τε καὶ ἱερειῶν καὶ ὅσοι ξένοι Φιλίππου ἢ Ἀλεξάνδρου ἢ ὅσοι πρόξενοι Μακεδόνων ἐγένοντο, ἀνδραποδίσαι. καὶ τὴν Πινδάρου δὲ τοῦ ποιητοῦ οἰκίαν 10
καὶ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Πινδάρου λέγουσιν ὅτι διεφύλαξεν Ἀλέξανδρος αἰδοῖ τῇ Πινδάρου. ἐπὶ τούτοις Ὀρχόμενόν τε καὶ Πλαταιὰς ἀναστῆσαί τε καὶ τειχίσαι οἱ ξύμμαχοι ἔγνωσαν.

Ἐς δὲ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ὡς ἐξηγγέλθη τῶν **10**
Θηβαίων τὸ πάθος, Ἀρκάδες μέν, ὅσοι βοηθήσοντες Θηβαίοις ἀπὸ τῆς οἰκείας ὡρμήθησαν, θάνατον κατεψηφίσαντο τῶν ἐπαράντων σφᾶς ἐς τὴν βοήθειαν· Ἠλεῖοι δὲ τοὺς φυγάδας σφῶν κατεδέξαντο, ὅτι ἐπιτήδειοι

11. 13—18 = Suidas s. v. περὶ Πινδάρου· ὅτι τὰς Θήβας τὴν πόλιν Ἀλέξανδρόν φασιν ἐς ἔδαφος κατασκάψαι καὶ πλὴν ἱερῶν τε καὶ ἱερέων τοὺς πολλοὺς ἀνδραποδίσαι· καὶ Πινδάρου δὲ — αἰδοῖ τῇ Πινδάρου.

17. 18 διεφύλαξεν] ἀπαθεῖς ἐφύλαξεν Suid. ‖ 18 Ἀλέξανδρος om. Suid. ‖ 23. 24 κατεψηφίσαντο vulg., κατεψηφήσαντο A

2 Ἀλεξάνδρῳ ἦσαν· Αἰτωλοὶ δὲ πρεσβείας σφῶν κατὰ
ἔθνη πέμψαντες ξυγγνώμης τυχεῖν ἐδέοντο, ὅτι καὶ
αὐτοί τι πρὸς τὰ παρὰ τῶν Θηβαίων ἀπαγγελθέντα
ἐνεωτέρισαν· Ἀθηναῖοι δέ, μυστηρίων τῶν μεγάλων
ἀγομένων ὡς ἧκόν τινες τῶν Θηβαίων ἐξ αὐτοῦ τοῦ
ἔργου, τὰ μὲν μυστήρια ἐκπλαγέντες ἐξέλιπον, ἐκ δὲ
3 τῶν ἀγρῶν ἐσκευαγώγουν ἐς τὴν πόλιν. ὁ δῆμος δὲ
ἐς ἐκκλησίαν συνελθὼν Δημάδου γράψαντος δέκα
πρέσβεις ἐκ πάντων Ἀθηναίων ἐπιλεξάμενος πέμπει
παρὰ Ἀλέξανδρον, οὕστινας ἐπιτηδειοτάτους Ἀλεξάν-
δρῳ ἐγίγνωσκον, ὅτι τε σῶος ἐξ Ἰλλυριῶν καὶ Τρι-
βαλλῶν ἐπανῆλθε χαίρειν τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων
οὐκ ἐν καιρῷ ἀπαγγελοῦντας καὶ ὅτι Θηβαίους τοῦ
4 νεωτερισμοῦ ἐτιμωρήσατο. ὁ δὲ τὰ μὲν ἄλλα φιλαν-
θρώπως πρὸς τὴν πρεσβείαν ἀπεκρίνατο, ἐπιστολὴν δὲ
γράψας πρὸς τὸν δῆμον ἐξῄτει τοὺς ἀμφὶ Δημοσθένην
καὶ Λυκοῦργον· καὶ Ὑπερείδην δὲ ἐξῄτει καὶ Πο-
λύευκτον καὶ Χάρητα καὶ Χαρίδημον καὶ Ἐφιάλτην
5 καὶ Διότιμον καὶ Μοιροκλέα· τούτους γὰρ αἰτίους
εἶναι τῆς τε ἐν Χαιρωνείᾳ ξυμφορᾶς τῇ πόλει γενο-
μένης καὶ τῶν ὕστερον ἐπὶ τῇ Φιλίππου τελευτῇ
πλημμεληθέντων ἔς τε αὐτὸν καὶ ἐς Φίλιππον· καὶ
Θηβαίοις δὲ τῆς [τε] ἀποστάσεως ἀπέφαινεν αἰτίους
6 οὐ μεῖον ἢ τοὺς αὐτῶν Θηβαίων νεωτερίσαντας. Ἀθη-
ναῖοι δὲ τοὺς μὲν ἄνδρας οὐκ ἐξέδοσαν, πρεσβεύονται
δὲ αὖθις παρὰ Ἀλέξανδρον, ἀφεῖναι δεόμενοι τὴν ὀργὴν
τοῖς ἐξαιτηθεῖσι· καὶ Ἀλέξανδρος ἀφῆκε, τυχὸν μὲν

---

18 Ἐφιάλτην ⟨καὶ Θρασύβουλον⟩? cf. Suid. s. v. Ἀντίπατρος; Schaefer, *Demosth. u. s. Z.* III 1 p. 127 adn. 1; Beloch, *Griech. Gesch.* II p. 623 adn. 2 ‖ 23 [τε] del. Sint. (ed.); an τῆς τε ἀποστάσεως ⟨καὶ τῆς ἀπωλείας⟩?

αἰδοῖ τῆς πόλεως, τυχὸν δὲ σπουδῇ τοῦ ἐς τὴν Ἀσίαν
στόλου, οὐκ ἐθέλων οὐδὲν ὕποπτον ἐν τοῖς Ἕλλησιν
ὑπολείπεσθαι. Χαρίδημον μέντοι μόνον τῶν ἐξαιτη-
θέντων τε καὶ οὐ δοθέντων φεύγειν ἐκέλευσε· καὶ
φεύγει Χαρίδημος ἐς τὴν Ἀσίαν παρὰ βασιλέα Δαρεῖον.

Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος ἐπανῆλθεν εἰς Μακεδο- 11
νίαν· καὶ τῷ τε Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ τὴν θυσίαν τὴν ἀπ'
Ἀρχελάου ἔτι καθεστῶσαν ἔθυσε καὶ τὸν ἀγῶνα ἐν
Αἰγαῖς διέθηκε τὰ Ὀλύμπια· οἱ δὲ καὶ ταῖς Μούσαις
λέγουσιν ὅτι ἀγῶνα ἐποίησε. καὶ ἐν τούτῳ ἀγγέλλεται 2
τὸ Ὀρφέως τοῦ Οἰάγρου τοῦ Θρᾳκὸς ἄγαλμα τὸ ἐν
Πιερίδι ἱδρῶσαι ξυνεχῶς· καὶ ἄλλοι ἄλλα ἐπεθείαζον
τῶν μάντεων, Ἀρίστανδρος δέ, ἀνὴρ Τελμισσεύς, μάν-
τις, θαρρεῖν ἐκέλευσεν Ἀλέξανδρον· δηλοῦσθαι γάρ,
ὅτι ποιηταῖς ἐπῶν τε καὶ μελῶν καὶ ὅσοι ἀμφὶ ᾠδὴν
ἔχουσι πολὺς πόνος ἔσται ποιεῖν τε καὶ ᾄδειν Ἀλέξαν-
δρον καὶ τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα.

Ἅμα δὲ τῷ ἦρι ἀρχομένῳ ἐξελαύνει ἐφ' Ἑλλησπόν- 3 a. 334
του, τὰ μὲν κατὰ Μακεδονίαν τε καὶ τοὺς Ἕλληνας
Ἀντιπάτρῳ ἐπιτρέψας, αὐτὸς δὲ ἄγων πεζοὺς μὲν σὺν
ψιλοῖς τε καὶ τοξόταις οὐ πολλῷ πλείους τῶν τρισμυ-
ρίων, ἱππέας δὲ ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους. ἦν δὲ
αὐτῷ ὁ στόλος παρὰ τὴν λίμνην τὴν Κερκινῖτιν ὡς
ἐπ' Ἀμφίπολιν καὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ τὰς ἐκβολάς.
διαβὰς δὲ τὸν Στρυμόνα παρήμειβε τὸ Πάγγαιον ὄρος 4
τὴν ὡς ἐπ' Ἄβδηρα καὶ Μαρώνειαν, πόλεις Ἑλληνίδας
ἐπὶ θαλάσσῃ ᾠκισμένας. ἔνθεν δὲ ἐπὶ τὸν Ἕβρον

4 οὐ δοθέντων] οὐ⟨κ ἐκ⟩δοθέντων Van Herwerden, *Rhein. Mus.* XXXV p. 541 coll. Herod. I 74, sed cf. Plut. Artax. 19 ‖ 11 τὸ prius] τὸ L, τὸ superscripto ου A habuisse videtur, τοῦ m. 1 superscripto τὸ B, τοῦ FH ‖ 12 ἄλλοι ⟨μὲν⟩ Krüg. ‖ 26 ὡς del. Krüg. ‖ 27 (et p. 26, 1) Ἕβρον Blanc., ἕβρον A

ποταμὸν ἀφικόμενος διαβαίνει καὶ τὸν Ἕβρον εὐπετῶς.
5 *ἐκεῖθεν δὲ διὰ τῆς Παιτικῆς ἐπὶ τὸν Μέλανα ποταμὸν ἔρχεται. διαβὰς δὲ καὶ τὸν Μέλανα ἐς Σηστὸν ἀφικνεῖται ἐν εἴκοσι ταῖς πάσαις ἡμέραις ἀπὸ τῆς οἴκοθεν ἐξορμήσεως. ἐλθὼν δὲ ἐς Ἐλαιοῦντα θύει Πρωτεσιλάῳ ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ Πρωτεσιλάου, ὅτι καὶ Πρωτεσίλαος πρῶτος ἐδόκει ἐκβῆναι ἐς τὴν Ἀσίαν τῶν Ἑλλήνων τῶν ἅμα Ἀγαμέμνονι ἐς Ἴλιον στρατευσάντων. καὶ ὁ νοῦς τῆς θυσίας ἦν ἐπιτυχεστέραν οἷ γενέσθαι ἢ Πρωτεσιλάῳ τὴν ἀπόβασιν.*

6 *Παρμενίων μὲν δὴ τῶν τε πεζῶν τοὺς πολλοὺς καὶ τὴν ἵππον διαβιβάσαι ἐτάχθη ἐκ Σηστοῦ ἐς Ἄβυδον· καὶ διέβησαν τριήρεσι μὲν ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα πλοίοις δὲ ἄλλοις πολλοῖς στρογγύλοις. Ἀλέξανδρον δὲ ἐξ Ἐλαιοῦντος ἐς τὸν Ἀχαιῶν λιμένα κατᾶραι ὁ πλείων λόγος κατέχει, καὶ αὐτόν τε κυβερνῶντα τὴν στρατηγίδα ναῦν διαβάλλειν καί, ἐπειδὴ κατὰ μέσον τὸν πόρον τοῦ Ἑλλησπόντου ἐγένετο, σφάξαντα ταῦρον*
□ *τῷ Ποσειδῶνι καὶ Νηρηίσι σπένδειν ἐκ χρυσῆς φιάλης*
7 *ἐς τὸν πόντον. λέγουσι δὲ καὶ πρῶτον ἐκ τῆς νεὼς σὺν τοῖς ὅπλοις ἐκβῆναι αὐτὸν ἐς τὴν γῆν τὴν Ἀσίαν καὶ βωμοὺς ἱδρύσασθαι ὅθεν τε ἐστάλη ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ ὅπου ἐξέβη τῆς Ἀσίας Διὸς ἀποβατηρίου καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἡρακλέους. ἀνελθόντα δὲ ἐς Ἴλιον τῇ τε Ἀθηνᾷ θῦσαι τῇ Ἰλιάδι, καὶ τὴν πανοπλίαν τὴν αὐτοῦ ἀναθεῖναι ἐς τὸν νεών, καὶ καθελεῖν ἀντὶ ταύτης τῶν ἱερῶν τινα ὅπλων ἔτι ἐκ τοῦ Τρωικοῦ ἔργου σωζόμενα.*
8 *καὶ ταῦτα λέγουσιν ὅτι οἱ ὑπασπισταὶ ἔφερον πρὸ*

16 *αὐτόν τε* — 17 *διαβάλλειν* = Suidas s. v. *διαβάλλειν*.

19 *Νηρηίσι* vulg., *νηρείσι* A

*αὐτοῦ ἐς τὰς μάχας. θῦσαι δὲ αὐτὸν καὶ Πριάμῳ ἐπὶ
τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ Ἑρκείου λόγος κατέχει, μῆνιν
Πριάμου παραιτούμενον τῷ Νεοπτολέμου γένει, ὃ δὴ
ἐς αὐτὸν καθῆκεν.*

Ἀνιόντα δ' αὐτὸν ἐς Ἴλιον Μενοίτιός τε ὁ κυβερ- 12 □
*νήτης χρυσῷ στεφάνῳ ἐστεφάνωσε καὶ ἐπὶ τούτῳ Χάρης
ὁ Ἀθηναῖος ἐκ Σιγείου ἐλθὼν καί τινες καὶ ἄλλοι, οἱ
μὲν Ἕλληνες, οἱ δὲ ἐπιχώριοι· ..... οἱ δέ, ὅτι καὶ τὸν* □
*Ἀχιλλέως ἄρα τάφον ἐστεφάνωσεν· Ἡφαιστίωνα δὲ λέ-
γουσιν ὅτι τοῦ Πατρόκλου τὸν τάφον ἐστεφάνωσε·
καὶ εὐδαιμόνισεν ἄρα, ὡς λόγος, Ἀλέξανδρος Ἀχιλλέα,
ὅτι Ὁμήρου κήρυκος ἐς τὴν ἔπειτα μνήμην ἔτυχε.
καὶ μέντοι καὶ ἦν Ἀλεξάνδρῳ οὐχ ἥκιστα τούτου ἕνεκα* 2
*εὐδαιμονιστέος Ἀχιλλεύς, ὅτι αὐτῷ γε Ἀλεξάνδρῳ, οὐ
κατὰ τὴν ἄλλην ἐπιτυχίαν, τὸ χωρίον τοῦτο ἐκλιπὲς
ξυνέβη οὐδὲ ἐξηνέχθη ἐς ἀνθρώπους τὰ Ἀλεξάνδρου*

---

11 — p. 29, 3 = Exc. de sent. 2. *ὅτι Ἀλέξανδρος ἐλθὼν ἐς Ἤλιον* (sic) *εὐδαιμόνισεν Ἀχιλλέα, ὅτι Ὁμήρου — τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις.*

---

7 *Σιγείου* FGH, *σιγίου* A²BL ‖ 8 lacunae signa posui; verba *οἱ δέ, ὅτι — ἐστεφάνωσεν* et *Ἡφαιστίωνα δὲ — ἐστεφάνωσε* invertit Ell., sed ab Hephaestione etiam Achillis sepulchrum coronatum esse minime probabile est; transpositione accepta *Ἡφαιστίωνα δὲ — ἐστεφάνωσε, [οἱ δὲ] ὅτι καὶ ⟨αὐτὸς⟩ τὸν Ἀχιλλέως [ἄρα] τάφον ἐστεφάνωσεν* Dübn. e codicis B *οἱ δὲ ὅτι καὶ αὐτόν*; ordine tradito restituto *οἱ δὲ ἐπιχώριοι, [οἱ] διότι καὶ ⟨αὐτὸς⟩ τὸν Ἀχιλλέως ἄρα κ. τ. λ.* Sint. (ed.); *οἱ δὲ ἐπιχώριοι· ὁ δὲ [ὅτι] καὶ ⟨αὐτὸς⟩ κ. τ. λ.* Geier (ed.). Quae coniecturae in codicis B lectione corrupta nitentes reiciendae sunt. Suspicor Arrianum dixisse Alexandrum Ilio proficiscentem tumulos iuxta urbem exstantes adisse, quorum unum, nempe Achillis, ab eo coronatum esse, et e. g. haec intercidisse: *⟨ἀπιόντα δὲ Ἀλέξανδρον λέγουσιν ὅτι ἐς τῶν ἡρώων τοὺς τάφους πλησίον κειμένους παρῆλθεν⟩* ‖ 12 *ἐς τὴν*] *ἐστιν* 𝔡 ‖ 14 *γε*] *τε* 𝔡 ‖ 15 *ἐκλιπὲς*] *ἐκλειπες* (sic) 𝔡

ἔργα ἐπαξίως, οὔτ' οὖν καταλογάδην, οὔτε τις ἐν μέτρῳ ἐποίησεν· ἀλλ' οὐδὲ ἐν μέλει ᾔσθη Ἀλέξανδρος, ἐν ὅτῳ Ἱέρων τε καὶ Γέλων καὶ Θήρων καὶ πολλοὶ ἄλλοι οὐδέν τι Ἀλεξάνδρῳ ἐπεοικότες, ὥστε πολὺ μεῖον γιγνώσκεται τὰ Ἀλεξάνδρου ἢ τὰ φαυλότατα τῶν πάλαι
3 *ἔργων· ὁπότε καὶ ἡ τῶν μυρίων ξὺν Κύρῳ ἄνοδος ἐπὶ βασιλέα Ἀρτοξέρξην καὶ τὰ Κλεάρχου τε καὶ τῶν ἅμα αὐτῷ ἁλόντων παθήματα καὶ ἡ κατάβασις αὐτῶν ἐκείνων, ἣν Ξενοφῶν αὐτοὺς κατήγαγε, πολύ τι ἐπιφανέστερα ἐς ἀνθρώπους Ξενοφῶντος ἕνεκά ἐστιν ἢ Ἀλέξ-*
4 *ανδρός τε καὶ τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα. καίτοι Ἀλέξανδρος οὔτε ξὺν ἄλλῳ ἐστράτευσεν, οὔτε φεύγων μέγαν βασιλέα τοὺς τῇ καθόδῳ τῇ ἐπὶ θάλασσαν ἐμποδὼν γιγνομένους ἐκράτησεν· ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὅστις ἄλλος εἷς ἀνὴρ τοσαῦτα ἢ τηλικαῦτα ἔργα κατὰ πλῆθος ἢ μέγεθος ἐν Ἕλλησιν ἢ ⌜βαρβάροις ἀπεδείξατο. ἔνθεν καὶ αὐτὸς ὁρμηθῆναί φημι ἐς τήνδε τὴν ξυγγραφήν, οὐκ ἀπαξιώσας ἐμαυτὸν φανερὰ καταστήσειν ἐς ἀνθρώπους τὰ*
5 *Ἀλεξάνδρου ἔργα. ὅστις δὲ ὢν ταῦτα ὑπὲρ ἐμαυτοῦ γιγνώσκω, τὸ μὲν ὄνομα οὐδὲν δέομαι ἀναγράψαι, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἄγνωστον ἐς ἀνθρώπους ἐστίν, οὐδὲ πατρίδα ἥτις μοί ἐστιν οὐδὲ γένος τὸ ἐμόν, οὐδὲ εἰ δή τινα ἀρχὴν ἐν τῇ ἐμαυτοῦ ἦρξα· ἀλλ' ἐκεῖνο ἀναγράφω, ὅτι ἐμοὶ πατρίς τε καὶ γένος καὶ ἀρχαὶ οἵδε οἱ λόγοι εἰσί τε καὶ ἀπὸ νέου ἔτι ἐγένοντο. καὶ ἐπὶ*

---

1 interpunxi cum Krüg. (ed.), vulgo colon post *ἐπαξίως*, comma post *ἐποίησεν* ponunt; cf. Grundm. p. 46 sq. ‖ 2 *ὅτῳ*] *οἵῳ* **δ** ‖ 7 *Ἀρτοξέρξην*] *ἀρταξέρξην* **δ**; formam rariorem praetuli coll. I 16, 3; II 14, 2; IV 11, 9 ‖ 8 *αὐτῶν* del. vel pro eo *αὖ* proponit Krüg. ‖ 13 *ἐπὶ ⟨τὴν⟩* Vulc. ‖ 16 *ἀπεδείξατο*] *ἐπεδείξατο* **δ** ‖ 18 *φανερὰ*] *φανερώτατα* **δ** | *καταστήσειν*] *καταστῆσαι* Ell. coll. VI 29, 2 ‖ 20 *οὐδὲν*] *οὐδένα* **δ** ‖ 24 *ἀρχαὶ οἵδε*] *ἀρχαιον* (sic) **δ**

τῷδε οὐκ ἀπαξιῶ ἐμαυτὸν τῶν πρώτων ἐν τῇ φωνῇ
τῇ Ἑλλάδι, εἴπερ οὖν καὶ Ἀλέξανδρον τῶν ἐν τοῖς
ὅπλοις.

Ἐξ Ἰλίου δὲ ἐς Ἀρίσβην ἧκεν, οὗ πᾶσα ἡ δύναμις 6
αὐτῷ διαβεβηκυῖα τὸν Ἑλλήσποντον ἐστρατοπεδεύκει,
καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς Περκώτην· τῇ δὲ ἄλλῃ Λάμψακον
παραμείψας πρὸς τῷ Πρακτίῳ ποταμῷ ἐστρατοπέδευσεν,
ὃς ῥέων ἐκ τῶν ὀρῶν τῶν Ἰδαίων ἐκδιδοῖ ἐς θάλασ-
σαν τὴν μεταξὺ τοῦ Ἑλλησπόντου τε καὶ τοῦ Εὐξείνου
πόντου. ἔνθεν δὲ ἐς Ἕρμωτον ἀφίκετο, Κολωνὰς
πόλιν παραμείψας. σκοποὶ δὲ αὐτῷ ἐπέμποντο πρὸ 7
τοῦ στρατεύματος· καὶ τούτων ἡγεμὼν ἦν Ἀμύντας ὁ
Ἀρραβαίου, ἔχων τῶν τε ἑταίρων τὴν ἴλην τὴν ἐξ
Ἀπολλωνίας, ἧς ἰλάρχης ἦν Σωκράτης ὁ Σάθωνος, καὶ
τῶν προδρόμων καλουμένων ἴλας τέσσαρας. κατὰ δὲ
τὴν πάροδον Πρίαπον πόλιν ἐνδοθεῖσαν πρὸς τῶν
ἐνοικούντων τοὺς παραληψομένους ἀπέστειλε σὺν Παν-
ηγόρῳ τῷ Λυκαγόρου, ἑνὶ τῶν ἑταίρων.

Περσῶν δὲ στρατηγοὶ ἦσαν Ἀρσάμης καὶ Ῥεομί- 8
θρης καὶ Πετήνης καὶ Νιφάτης καὶ ξὺν τούτοις Σπι-

---

1 πρώτων] πρωτείων Cobet, Nov. Lect. p. 468 | πρώτων ⟨τῶν⟩ Gron. (ed.) ‖ 2 Ἀλέξανδρον Krüg., ἀλέξανδρος A et σ, ni fallor ‖ 7 Πρακτίῳ Freinsh. in Indice Curtiano s. v., προσακτίῳ A; cf. Iliad. II 835; Strab. XIII 1, 4 p. 583; 1, 8 p. 586; 1, 21 p. 590 ‖ 10 Ἕρμωτον] nomen aliunde ignotum; Γέργηθον Holstenius ad Steph. Byz. s. v. Γεργίς coll. Strab. XIII 1, 19 p. 589; Μέρμιττον Gron. coll. Steph. Byz. s. v. Μερμησσός et s. v. Μυρμισσός; Ἑρμαῖον Kiepert ‖ 16 Πρίαπον Freinsh. in Indice Curtiano s. v. *Priapenorum urbs*, πρίαμον A; cf. Strab. XIII 1, 12 p. 587; Mela I 97 ‖ 19 Ἀρσάμης etiam II 4, 5; 11, 8; Ἀρσαμένης Diod. XVII 19, 4 | Ῥεομίθρης Gron. (ed.), ῥεομίτρης A; cf. II 11, 8; III 18, 11 | Ῥεομίθρης ⟨καὶ Ἀτιζύης⟩? cf. II 11, 8 ‖ 20 Πετήνης A, ni fallor, et FGHL, πετοίνης A²B; cf. I 16, 3 | Σπιθριδάτης Blanc., πιθριδάτης A; cf. I 15, 8; 16, 3; 17, 7; Σπιθροβάτης Diod. XVII 19, 4

θριδάτης ὁ Λυδίας καὶ Ἰωνίας σατράπης καὶ Ἀρσίτης
□ ὁ τῆς πρὸς Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας ὕπαρχος. οὗτοι δὲ
πρὸς Ζελείᾳ πόλει κατεστρατοπεδευκότες ἦσαν ξὺν τῇ
ἵππῳ τε τῇ βαρβαρικῇ καὶ τοῖς Ἕλλησι τοῖς μισθο-
9 φόροις. βουλευομένοις δὲ αὐτοῖς ὑπὲρ τῶν παρόντων,
ἐπειδὴ Ἀλέξανδρος διαβεβηκὼς ἠγγέλλετο, Μέμνων ὁ
Ῥόδιος παρῄνει μὴ διὰ κινδύνου ἰέναι πρὸς τοὺς Μα-
κεδόνας, τῷ τε πεζῷ πολὺ περιόντας σφῶν καὶ αὐτοῦ
Ἀλεξάνδρου παρόντος, αὐτοῖς δὲ ἀπόντος Δαρείου·
προϊόντας δὲ τόν τε χιλὸν ἀφανίζειν καταπατοῦντας
τῇ ἵππῳ καὶ τὸν ἐν τῇ γῇ καρπὸν ἐμπιπράναι, μηδὲ
τῶν πόλεων αὐτῶν φειδομένους. οὐ γὰρ μενεῖν ἐν
10 τῇ χώρᾳ Ἀλέξανδρον ἀπορίᾳ τῶν ἐπιτηδείων. Ἀρσίτην
δὲ λέγεται εἰπεῖν ἐν τῷ συλλόγῳ τῶν Περσῶν, ὅτι οὐκ
ἂν περιίδοι μίαν οἰκίαν ἐμπρησθεῖσαν τῶν· ὑπὸ οἷ
τεταγμένων ἀνθρώπων· καὶ τοὺς Πέρσας Ἀρσίτῃ προσ-
θέσθαι, ὅτι καὶ ὑποπτόν τι αὐτοῖς ἦν ἐς τὸν Μέμνονα
τριβὰς ἐμποιεῖν ἑκόντα τῷ πολέμῳ τῆς ἐκ βασιλέως
τιμῆς οὕνεκα.

18 Ἐν τούτῳ δὲ Ἀλέξανδρος προὐχώρει ἐπὶ τὸν Γρά-
νικον ποταμὸν συντεταγμένῳ τῷ στρατῷ, διπλῆν μὲν
τὴν φάλαγγα τῶν ὁπλιτῶν τάξας, τοὺς δὲ ἱππέας κατὰ
τὰ κέρατα ἄγων, τὰ σκευοφόρα δὲ κατόπιν ἐπιτάξας
ἕπεσθαι· τοὺς δὲ προκατασκεψομένους τὰ τῶν πολε-
μίων ἦγεν αὐτῷ Ἡγέλοχος, ἱππέας μὲν ἔχων τοὺς
2 σαρισσοφόρους, τῶν δὲ ψιλῶν ἐς πεντακοσίους. καὶ
Ἀλέξανδρός τε οὐ πολὺ ἀπεῖχε τοῦ ποταμοῦ τοῦ Γρα-
νίκου καί οἱ ἀπὸ τῶν σκοπῶν σπουδῇ ἐλαύνοντες

3 κατεστρατοπεδευκότες B, καταστρατοπεδευκότες A²FHL ‖ 21 συντεταγμένῳ vulg., σὺν τεταγμένῳ A; cf. I 8, 5; II 20, 6 28 καί οἱ Krüg., καὶ οἱ A, οἱ del. Sint.; cf. I 18, 1 et de οἷ pro αὐτῷ ab Arriano usurpato v. Grundm. p. 53

ἀπήγγελλον ἐπὶ τῷ Γρανίκῳ πέραν τοὺς Πέρσας ἐφ-
εστάναι τεταγμένους ὡς ἐς μάχην. ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρος
μὲν τὴν στρατιὰν πᾶσαν συνέταττεν ὡς μαχουμένους·
Παρμενίων δὲ προσελθὼν λέγει Ἀλεξάνδρῳ τάδε.
„Ἐμοὶ δοκεῖ, βασιλεῦ, ἀγαθὸν εἶναι ἐν τῷ παρόντι 3
καταστρατοπεδεῦσαι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τῇ ὄχθῃ ὡς
ἔχομεν. τοὺς γὰρ πολεμίους οὐ δοκῶ τολμήσειν πολὺ
τῷ πεζῷ λειπομένους πλησίον ἡμῶν αὐλισθῆναι, καὶ □
ταύτῃ παρέξειν ἕωθεν εὐπετῶς τῷ στρατῷ διαβαλεῖν
τὸν πόρον· ὑποφθάσομεν γὰρ αὐτοὶ περάσαντες πρὶν
ἐκείνους ἐς τάξιν καθίστασθαι. νῦν δὲ οὐκ ἀκινδύ- 4
νως μοι δοκοῦμεν ἐπιχειρήσειν τῷ ἔργῳ, ὅτι οὐχ οἷόν
τε ἐν μετώπῳ διὰ τοῦ ποταμοῦ ἄγειν τὸν στρατόν.
πολλὰ μὲν γὰρ αὐτοῦ ὁρᾶται βαθέα, αἱ δὲ ὄχθαι αὗται
ὁρᾷς ὅτι ὑπερύψηλοι καὶ κρημνώδεις εἰσὶν αἳ αὐτῶν·
ἀτάκτως τε οὖν καὶ κατὰ κέρας, ᾗπερ ἀσθενέστατον, 5
ἐκβαίνουσιν ἐπικείσονται ἐς φάλαγγα ξυντεταγμένοι
τῶν πολεμίων οἱ ἱππεῖς· καὶ τὸ πρῶτον σφάλμα ἔς τε
τὰ παρόντα χαλεπὸν καὶ ἐς τὴν ὑπὲρ παντὸς τοῦ πο-
λέμου κρίσιν σφαλερόν."
Ἀλέξανδρος δέ, „ταῦτα μέν", ἔφη, „ὦ Παρμενίων, 6
γιγνώσκω· αἰσχύνομαι δέ, εἰ τὸν μὲν Ἑλλήσποντον
διέβην εὐπετῶς, τοῦτο δέ, σμικρὸν ῥεῦμα, — οὕτω
τῷ ὀνόματι τὸν Γράνικον ἐκφαυλίσας, — εἴρξει ἡμᾶς
τὸ μὴ οὐ διαβῆναι ὡς ἔχομεν. καὶ τοῦτο οὔτε πρὸς 7
Μακεδόνων τῆς δόξης οὔτε πρὸς τῆς ἐμῆς ἐς τοὺς

3 μαχουμένους A²FGL, μαχομένους BH ‖ 5 ⟨ὦ⟩ βασιλεῦ Ell. probante Boehn. Diss. p. 26; cf. VII 1, 6; Herod. VIII 102 ‖ 8 τῷ πεζῷ Krüg. (ed.), τῶν πεζῶν A²BFHL ‖ 15 αἳ del. Krüg. (ed.), quod locutio εἰσὶν οἳ de hominibus tantum adhibeatur, sed cf. II 20,4; III 13,6; formas verbi substantivi omissas v. I 17,6; 27,5 ‖ 25 τὸ B, τοῦ A²FGHL; cf. II 27,2; IV 8,3; 23,3

*κινδύνους ὀξύτητος ποιοῦμαι· ἀναθαρρήσειν τε δοκῶ
τοὺς Πέρσας ⟨ὡς⟩ ἀξιομάχους Μακεδόσιν ὄντας, ὅτι
οὐδὲν ἄξιον τοῦ σφῶν δέους ἐν τῷ παραυτίκα ἔπαθον.“*
14 *Ταῦτα εἰπὼν Παρμενίωνα μὲν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον
κέρας πέμπει ἡγησόμενον, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὸ δεξιὸν
παρῆγε. προετάχθησαν δὲ αὐτῷ τοῦ μὲν δεξιοῦ Φι-
λώτας ὁ Παρμενίωνος, ἔχων τοὺς ἑταίρους τοὺς ἱππέας
καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας τοὺς ἀκοντιστάς·
Ἀμύντας δὲ ὁ Ἀρραβαίου τούς τε σαρισσοφόρους ἱπ-
πέας ἔχων Φιλώτᾳ ἐπετάχθη καὶ τοὺς Παίονας καὶ*
2 *τὴν ἴλην τὴν Σωκράτους. ἐχόμενοι δὲ τούτων ἐτάχθη-
σαν οἱ ὑπασπισταὶ τῶν ἑταίρων, ὧν ἡγεῖτο Νικάνωρ
ὁ Παρμενίωνος· ἐπὶ δὲ τούτοις ἡ Περδίκκου τοῦ Ὀρόν-
του φάλαγξ· ἐπὶ δὲ ἡ Κοίνου τοῦ Πολεμοκράτους·
[ἐπὶ δὲ ἡ Κρατεροῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου·] ἐπὶ δὲ ἡ Ἀμύν-
του τοῦ Ἀνδρομένους· ἐπὶ δὲ ὧν Φίλιππος ὁ Ἀμύντου*
3 *ἦρχε. τοῦ δὲ εὐωνύμου πρῶτοι μὲν οἱ Θετταλοὶ ἱπ-
πεῖς ἐτάχθησαν, ὧν ἡγεῖτο Κάλας ὁ Ἁρπάλου· ἐπὶ δὲ
τούτοις οἱ ξύμμαχοι ἱππεῖς, ὧν ἦρχε Φίλιππος ὁ Με-
νελάου· ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Θρᾷκες, ὧν ἦρχεν Ἀγάθων·
ἐχόμενοι δὲ τούτων πεζοὶ ἥ τε Κρατεροῦ φάλαγξ καὶ
ἡ Μελεάγρου καὶ ἡ Φιλίππου ἔστε ἐπὶ τὸ μέσον τῆς
ξυμπάσης τάξεως.*
4 *Περσῶν δὲ ἱππεῖς μὲν ἦσαν ἐς δισμυρίους, ξένοι*

---

2 ⟨*ὡς*⟩ add. Schn. ‖ 6 *παρῆγε*] *παρήλασε* Krüg. (ed.), *παρῆλθε* vel *παρήει* Sint. ‖ 8 *Ἀγριᾶνας* ⟨*καὶ*⟩ Krüg.; cf. IV 25, 6; 30, 6; V 13, 4 et v. Pet. p. 78 ‖ 15 [*ἐπὶ δὲ — Ἀλεξάνδρου*] del. R. Köpke, *Jahrb. f. class. Philol.* IC p. 263 ‖ 18 *Κάλας*] ita A ubique; *Calas* Curt. III 1, 24; IV 5, 13; *Κάλλας* Diod. XVII 7, 10; 17, 4 ‖ 22 *Φιλίππου*] vides Philippi taxin pedestrem bis nominari, primo dum agmina a cornu dextro ad eam usque et deinde dum a sinistro usque ad eandem numerantur (Schm.)

*δὲ πεζοὶ μισθοφόροι ὀλίγον ἀποδέοντες δισμυρίων·
ἐτάχθησαν δὲ τὴν μὲν ἵππον παρατείναντες τῷ ποταμῷ
κατὰ τὴν ὄχθην ἐπὶ φάλαγγα μακράν, τοὺς δὲ πεζοὺς
κατόπιν τῶν ἱππέων· καὶ γὰρ ὑπερδέξια ἦν τὰ ὑπὲρ
τὴν ὄχθην χωρία. ᾗ δὲ Ἀλέξανδρον αὐτὸν καθεώρων
— δῆλος γὰρ ἦν τῶν τε ὅπλων τῇ λαμπρότητι καὶ
τῶν ἀμφ' αὐτὸν τῇ σὺν ἐκπλήξει θεραπείᾳ — κατὰ τὸ
εὐώνυμον [μὲν] σφῶν ἐπέχοντα, ταύτῃ πυκνὰς ἐπέτα-* □
ξαν τῇ ὄχθῃ τὰς ἴλας τῶν ἱππέων.

Χρόνον μὲν δὴ ἀμφότερα τὰ στρατεύματα ἐπ' ἄκρου 5
*τοῦ ποταμοῦ ἐφεστῶτες ὑπὸ τοῦ τὸ μέλλον ὀκνεῖν
ἡσυχίαν ἦγον καὶ σιγὴ ἦν πολλὴ ἀφ' ἑκατέρων. οἱ
γὰρ Πέρσαι προσέμενον τοὺς Μακεδόνας, ὁπότε ἐσβή-
σονται ἐς τὸν πόρον, ὡς ἐπικεισόμενοι ἐκβαίνουσιν·
Ἀλέξανδρος δὲ ἀναπηδήσας ἐπὶ τὸν ἵππον καὶ τοῖς* 6
*ἀμφ' αὐτὸν ἐγκελευσάμενος ἕπεσθαί τε καὶ ἄνδρας
ἀγαθοὺς γίγνεσθαι, τοὺς μὲν προδρόμους ἱππέας καὶ
μὴν καὶ τοὺς Παίονας προεμβαλεῖν ἐς τὸν ποταμὸν* □
*ἔχοντα Ἀμύνταν τὸν Ἀρραβαίου ⟨ἔταξε⟩ καὶ τῶν πεζῶν
μίαν τάξιν, καὶ πρὸ τούτων τὴν Σωκράτους ἴλην Πτο-
λεμαῖον τὸν Φιλίππου ἄγοντα, ᾗ δὴ καὶ ἐτύγχανε τὴν
ἡγεμονίαν τοῦ ἱππικοῦ παντὸς ἔχουσα[ν] ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ· αὐτὸς δὲ ἄγων τὸ δεξιὸν κέρας ὑπὸ σαλπίγγων* 7
*τε καὶ τῷ Ἐνυαλίῳ ἀλαλάζοντας ἐμβαίνει ἐς τὸν πόρον,
λοξὴν ἀεὶ παρατείνων τὴν τάξιν, ᾗ παρεῖλκε τὸ ῥεῦμα,
ἵνα δὴ μὴ ἐκβαίνοντι αὐτῷ οἱ Πέρσαι κατὰ κέρας*

---

1 ἀποδέοντες ⟨τῶν⟩ Krüg. coll. V 14, 1; 18, 2; 24, 5; VI 2, 4 ‖ 8 [μὲν] del. Ell. ‖ 9 ἱππέων Sint. (ed.), ἵππων A ‖ 17. 18 καὶ μὴν] ἐσήμηνε Pet. p. 77 ‖ 18 προεμβαλεῖν] προεμβάλλει Sint. (ed.) ‖ 19 ⟨ἔταξε⟩ add. Krüg., ⟨κελεύει⟩ add. Raph. ‖ 22 [ν] del. Vulc.

προσπίπτοιεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὡς ἀνυστὸν τῇ φάλαγγι
προσμίξῃ αὐτοῖς.
15 Οἱ δὲ Πέρσαι, ᾗ πρῶτοι οἱ ἀμφὶ Ἀμύνταν καὶ
Σωκράτην προσέσχον τῇ ὄχθῃ, ταύτῃ καὶ αὐτοὶ ἄνω-
θεν ἔβαλλον, οἱ μὲν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὄχθης ἐξ ὑπερ-
δεξίου ἐς τὸν ποταμὸν ἐσακοντίζοντες, οἱ δὲ κατὰ τὰ
χθαμαλώτερα αὐτῆς ἔστε ἐπὶ τὸ ὕδωρ καταβαίνοντες.
2 καὶ ἦν τῶν τε ἱππέων ὠθισμός, τῶν μὲν ἐκβαίνειν ἐκ
τοῦ ποταμοῦ, τῶν δ' εἴργειν τὴν ἔκβασιν, καὶ παλτῶν
ἀπὸ μὲν τῶν Περσῶν πολλὴ ἄφεσις, οἱ Μακεδόνες δὲ
ξὺν τοῖς δόρασιν ἐμάχοντο. ἀλλὰ τῷ τε πλήθει πολὺ
ἐλαττούμενοι ⟨οἱ⟩ Μακεδόνες ἐκακοπάθουν ἐν τῇ
πρώτῃ προσβολῇ, καὶ αὐτοὶ ἐξ οὐ βεβαίου τε καὶ ἅμα
κάτωθεν ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀμυνόμενοι, οἱ δὲ Πέρσαι ἐξ
ὑπερδεξίου τῆς ὄχθης· ἄλλως τε καὶ τὸ κράτιστον τῆς
Περσικῆς ἵππου ταύτῃ ἐπετέτακτο, οἵ τε Μέμνονος
παῖδες· καὶ αὐτὸς Μέμνων μετὰ τούτων ἐκινδύνευε.
3 καὶ οἱ μὲν πρῶτοι τῶν Μακεδόνων ξυμμίξαντες τοῖς
Πέρσαις κατεκόπησαν πρὸς αὐτῶν, ἄνδρες ἀγαθοὶ γε-
νόμενοι, ὅσοι γε μὴ πρὸς Ἀλέξανδρον πελάζοντα ἀπ-
έκλιναν αὐτῶν. Ἀλέξανδρος γὰρ ἤδη πλησίον ἦν, ἅμα
οἷ ἄγων τὸ κέρας τὸ δεξιόν, καὶ ἐμβάλλει ἐς τοὺς
Πέρσας πρῶτος, ἵνα τὸ πᾶν στῖφος τῆς ἵππου καὶ
αὐτοὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν Περσῶν τεταγμένοι ἦσαν· καὶ
4 περὶ αὐτὸν ξυνειστήκει μάχη καρτερά· καὶ ἐν τούτῳ

---

5 ἔβαλλον] ⟨ἐν⟩έβαλλον Grundm. p. 10 ‖ 8 τε del. Krüg. | ἱππέων Vulc., ἵππων A ‖ 9 ποταμοῦ ⟨πειρωμένων⟩ Van Leeuwen, *Museum* XI p. 373 | ἔκβασιν ⟨αὐτῶν πειρωμένων⟩ Boissev. coll. § 4 ‖ 11 ξὺν τοῖς δόρασιν] ξυστοῖς [δόρασιν] Enth.; cf. Xen. Cyrop. II 1, 21 ‖ 12 ⟨οἱ⟩ add. Sint. (ed.) ‖ 13 καὶ αὐτοὶ del. Krüg. (ed.) οὐ βεβαίου A, ni fallor, et B, ἀβεβαίου FGHL, ὠβεβαίου A²; cf. V 13, 2; VI 19, 2; 24, 5 ‖ 14. 15 οἱ δὲ Πέρσαι — ὄχθης del. Krüg. (ed.); cf. Grundm. p. 47 sq. ‖ 22 ἐμβάλλει vulg., ἐκβάλλει A

ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις τῶν τάξεων τοῖς Μακεδόσι διέβαινον
οὐ χαλεπῶς ἤδη. καὶ ἦν μὲν ἀπὸ τῶν ἵππων ἡ μάχη,
πεζομαχίᾳ δὲ μᾶλλόν τι ἐῴκει. ξυνεχόμενοι γὰρ ἵπποι
τε ἵπποις καὶ ἄνδρες ἀνδράσιν ἠγωνίζοντο, οἱ μὲν
ἐξῶσαι εἰς ἅπαν ἀπὸ τῆς ὄχθης καὶ ἐς τὸ πεδίον βιά-
σασθαι τοὺς Πέρσας, οἱ Μακεδόνες, οἱ δὲ εἶρξαί τε
αὐτῶν τὴν ἔκβασιν, οἱ Πέρσαι, καὶ ἐς τὸν ποταμὸν
αὖθις ἀπώσασθαι. καὶ ἐκ τούτου ἐπλεονέκτουν ἤδη 5
οἱ σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῇ τε ἄλλῃ ῥώμῃ καὶ ἐμπειρίᾳ καὶ
ὅτι ξυστοῖς κρανείνοις πρὸς παλτὰ ἐμάχοντο.
Ἔνθα δὴ καὶ Ἀλεξάνδρῳ ξυντρίβεται τὸ δόρυ ἐν 6
τῇ μάχῃ· ὁ δὲ Ἀρέτην ᾔτει δόρυ ἕτερον, ἀναβολέα τῶν
βασιλικῶν· τῷ δὲ καὶ αὐτῷ πονουμένῳ συντετριμμένον
τὸ δόρυ ἦν, ὁ δὲ τῷ ἡμίσει κεκλασμένου τοῦ δόρατος
οὐκ ἀφανῶς ἐμάχετο, καὶ τοῦτο δείξας Ἀλεξάνδρῳ
ἄλλον αἰτεῖν ἐκέλευεν· Δημάρατος δέ, ἀνὴρ Κορίνθιος,
τῶν ἀμφ' αὐτὸν ἑταίρων, δίδωσιν αὐτῷ τὸ αὑτοῦ δόρυ.
καὶ ὃς ἀναλαβὼν καὶ ἰδὼν Μιθριδάτην τὸν Δαρείου 7
γαμβρὸν πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων προϊππεύοντα καὶ ἐπ-
άγοντα ἅμα οἷ ὥσπερ ἔμβολον τῶν ἱππέων ἐξελαύνει
καὶ αὐτὸς πρὸ τῶν ἄλλων, καὶ παίσας ἐς τὸ πρόσωπον
τῷ δόρατι καταβάλλει τὸν Μιθριδάτην. ἐν δὲ τούτῳ
Ῥοισάκης μὲν ἐπελαύνει τῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ παίει Ἀλεξ-
άνδρου τὴν κεφαλὴν τῇ κοπίδι· καὶ τοῦ μὲν κράνους 8
τι ἀπέθραυσε, τὴν πληγὴν δὲ ἔσχε τὸ κράνος. καὶ
καταβάλλει καὶ τοῦτον Ἀλέξανδρος παίσας τῷ ξυστῷ
διὰ τοῦ θώρακος ἐς τὸ στέρνον. Σπιθριδάτης δὲ

12 Ἀρέτην Krüg. (ed.), ἄρετιν A || 18 ἀναλαβὼν] παραλαβὼν vel λαβὼν Krüg. || 23 Ῥοισάκης etiam Plut. Alex. 16; Ῥωσάκης Diod. XVI 47, 2; XVII 20, 6; Suid. s. v.; *Rhosaces* Curt. VIII 1, 20 || 27 Σπιθριδάτης A²FGHL, ὁ πιθριδάτης A, ni fallor, et B; cf. ad p. 29, 20

ἀνετέτατο μὲν ἤδη ἐπ' Ἀλέξανδρον ὄπισθεν τὴν κο-
πίδα, ὑποφθάσας δὲ αὐτὸν Κλεῖτος ὁ Δρωπίδου παίει
κατὰ τοῦ ὤμου καὶ ἀποκόπτει τὸν ὦμον τοῦ Σπιθρι-
δάτου ξὺν τῇ κοπίδι· καὶ ἐν τούτῳ ἐπεκβαίνοντες ἀεὶ
τῶν ἱππέων ὅσοις προὐχώρει κατὰ τὸν ποταμὸν προσ-
εγίγνοντο τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον.

16 Καὶ οἱ Πέρσαι παιόμενοί τε πανταχόθεν ἤδη ἐς
τὰ πρόσωπα αὐτοί τε καὶ ἵπποι τοῖς ξυστοῖς καὶ πρὸς
τῶν ἱππέων ἐξωθούμενοι, πολλὰ δὲ καὶ πρὸς τῶν
ψιλῶν ἀναμεμιγμένων τοῖς ἱππεῦσι βλαπτόμενοι ἐγκλί-
νουσι ταύτῃ πρῶτον, ᾗ Ἀλέξανδρος προεκινδύνευεν.
ὡς δὲ τὸ μέσον ἐνεδεδώκει αὐτοῖς, παρερρήγνυντο δὴ
καὶ τὰ ἐφ' ἑκάτερα τῆς ἵππου, καὶ ἦν δὴ φυγὴ καρτερά.
2 τῶν μὲν δὴ ἱππέων τῶν Περσῶν ἀπέθανον εἰς χιλίους.
οὐ γὰρ πολλὴ ἡ δίωξις ἐγένετο, ὅτι ἐξετράπη Ἀλέξαν-
δρος ἐπὶ τοὺς ξένους τοὺς μισθοφόρους· ὧν τὸ στῖφος,
ᾗ τὸ πρῶτον ἐτάχθη, ἐκπλήξει μᾶλλόν τι τοῦ παραλόγου
ἢ λογισμῷ βεβαίῳ ἔμενεν· καὶ τούτοις τήν τε φάλαγγα
ἐπαγαγὼν καὶ τοὺς ἱππέας πάντῃ προσπεσεῖν κελεύσας
ἐν μέσῳ δι' ὀλίγου κατακόπτει αὐτούς, ὥστε διέφυγε
□ μὲν οὐδείς, ὅτι μὴ διέλαθέ τις ἐν τοῖς νεκροῖς, ἐζω-
3 γρήθησαν δὲ ἀμφὶ τοὺς δισχιλίους. ἔπεσον δὲ καὶ
ἡγεμόνες τῶν Περσῶν Νιφάτης τε καὶ Πετήνης καὶ
Σπιθριδάτης ὁ Λυδίας σατράπης καὶ ὁ τῶν Καππα-
δοκῶν ὕπαρχος Μιθροβουζάνης καὶ Μιθριδάτης ὁ
Δαρείου γαμβρὸς καὶ Ἀρβουπάλης ὁ Δαρείου τοῦ

1 *ὄπισθεν* BFGH, *ὄπιθεν* A²L ‖ 13 *ἦν δὴ*] *ἦν ⟨ἤ⟩δη* Krüg. coll. II 11, 3; IV 4, 7 i. f., speciose ‖ 14 *χιλίους*] *⟨δισ⟩χι-λίους* Krüg coll. Diod. XVII 21, 6 ‖ 21 *διέλαθε*] *διαλαθὼν* Krüg.; cf. VI 24, 2 ‖ 25 *Μιθροβουζάνης* etiam Diod. XVII 21, 3, ubi tamen *Μιθρωβαρζάνης* cod. Laurent. LXX 12; fortasse idem est *Μιθροβαρζάνης* Diod. XV 91, 5

Ἀρτοξέρξου παῖς καὶ Φαρνάκης, ἀδελφὸς οὗτος τῆς
Δαρείου γυναικός, καὶ ὁ τῶν ξένων ἡγεμὼν Ὠμάρης.
Ἀρσίτης δὲ ἐκ μὲν τῆς μάχης φεύγει ἐς Φρυγίαν, ἐκεῖ
δὲ ἀποθνήσκει αὐτὸς πρὸς αὑτοῦ, ὡς λόγος, ὅτι αἴτιος
ἐδόκει Πέρσαις γενέσθαι τοῦ ἐν τῷ τότε πταίσματος.
Μακεδόνων δὲ τῶν μὲν ἑταίρων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι 4
καὶ πέντε ἐν τῇ πρώτῃ προσβολῇ ἀπέθανον· καὶ τού-
των χαλκαῖ εἰκόνες ἐν Δίῳ ἑστᾶσιν, Ἀλεξάνδρου κε-
λεύσαντος Λύσιππον ποιῆσαι, ὅσπερ καὶ Ἀλέξανδρον
μόνος προκριθεὶς ἐποίει· τῶν δὲ ἄλλων ἱππέων ὑπὲρ
τοὺς ἑξήκοντα, πεζοὶ δὲ ἐς τοὺς τριάκοντα. καὶ τού- 5
τους τῇ ὑστεραίᾳ ἔθαψεν Ἀλέξανδρος ξὺν τοῖς ὅπλοις
τε καὶ ἄλλῳ κόσμῳ· γονεῦσι δὲ αὐτῶν καὶ παισὶ τῶν
τε κατὰ τὴν χώραν ἀτέλειαν ἔδωκε καὶ ὅσαι ἄλλαι ἢ
τῷ σώματι λειτουργίαι ἢ κατὰ τὰς κτήσεις ἑκάστων
εἰσφοραί. καὶ τῶν τετρωμένων δὲ πολλὴν πρόνοιαν
ἔσχεν, ἐπελθών τε αὐτὸς ἑκάστους καὶ τὰ τραύματα
ἰδὼν καὶ ὅπως τις ἐτρώθη ἐρόμενος καὶ ὅ τι πράττων
εἰπεῖν τε καὶ ἀλαζονεύσασθαί οἱ παρασχών. ὁ δὲ καὶ 6
τῶν Περσῶν τοὺς ἡγεμόνας ἔθαψεν· ἔθαψε δὲ καὶ
τοὺς μισθοφόρους Ἕλληνας, οἳ ξὺν τοῖς πολεμίοις
στρατεύοντες ἀπέθανον· ὅσους δὲ αὐτῶν αἰχμαλώτους
ἔλαβε, τούτους δὲ δήσας ἐν πέδαις εἰς Μακεδονίαν
ἀπέπεμψεν ἐργάζεσθαι, ὅτι παρὰ τὰ κοινῇ δόξαντα
τοῖς Ἕλλησιν Ἕλληνες ὄντες ἐναντία τῇ Ἑλλάδι ὑπὲρ
τῶν βαρβάρων ἐμάχοντο. ἀποπέμπει δὲ καὶ εἰς Ἀθή- 7
νας τριακοσίας πανοπλίας Περσικὰς ἀνάθημα εἶναι τῇ
Ἀθηνᾷ ἐν πόλει· καὶ ἐπίγραμμα ἐπιγραφῆναι ἐκέλευσε

---

1 Ἀρτοξέρξου GL, ἀρταξέρξου A²BFH; v. ad p. 28, 7 || 11 τοὺς post ἐς del. Krüg.; cf. VII 12, 1; Ind. 8, 7 || 13 καὶ ⟨τῷ⟩ ἄλλῳ Krüg.

*τόδε· Ἀλέξανδρος Φιλίππου καὶ οἱ Ἕλληνες
πλὴν Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῶν βαρβάρων τῶν
τὴν Ἀσίαν κατοικούντων.*

17 *Καταστήσας δὲ Κάλαν σατραπεύειν ἧς Ἀρσίτης
ἦρχε καὶ τοὺς φόρους τοὺς αὐτοὺς ἀποφέρειν τάξας,
οὕσπερ Δαρείῳ ἔφερον, ὅσοι μὲν τῶν βαρβάρων κατ-
ιόντες ἐκ τῶν ὀρῶν ἐνεχείριζον σφᾶς, τούτους μὲν
2 ἀπαλλάττεσθαι ἐπὶ τὰ αὑτῶν ἑκάστους ἐκέλευεν, Ζε-
λείτας δὲ ἀφῆκε τῆς αἰτίας, ὅτι πρὸς βίαν ἔγνω
συστρατεῦσαι τοῖς βαρβάροις· Δασκύλιον δὲ παραλη-
ψομένον Παρμενίωνα ἐκπέμπει· καὶ παραληψόμενον
Δασκύλιον Παρμενίων ἐκλιπόντων τῶν φρουρῶν.*

3 *Αὐτὸς δὲ ἐπὶ Σάρδεων προὐχώρει· καὶ ἀπέχοντος
αὐτοῦ ὅσον ἑβδομήκοντα σταδίους Σάρδεων ἧκον παρ'
αὐτὸν Μιθρήνης τε ὁ φρούραρχος τῆς ἀκροπόλεως τῆς
ἐν Σάρδεσι καὶ Σαρδιανῶν οἱ δυνατώτατοι, ἐνδιδόντες
οἱ μὲν τὴν πόλιν, ὁ δὲ Μιθρήνης τὴν ἄκραν καὶ τὰ
4 χρήματα. Ἀλέξανδρος δὲ αὐτὸς μὲν κατεστρατοπέδευσεν
ἐπὶ τῷ Ἕρμῳ ποταμῷ· ἀπέχει δὲ ὁ Ἕρμος ἀπὸ Σάρ-
δεων σταδίους ὅσον εἴκοσιν· Ἀμύνταν δὲ τὸν Ἀνδρο-
μένους τὴν ἄκραν παραληψόμενον ἐκπέμπει ἐς Σάρδεις·
καὶ Μιθρήνην μὲν ἐν τιμῇ ἅμα οἷ ἦγεν, Σαρδιανοὺς
δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Λυδοὺς τοῖς νόμοις τε τοῖς πάλαι
Λυδῶν χρῆσθαι ἔδωκεν καὶ ἐλευθέρους εἶναι ἀφῆκεν.
5 ἀνῆλθε δὲ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἄκραν, ἵνα τὸ φρούριον
ἦν τῶν Περσῶν· καὶ ἔδοξεν αὐτῷ ὀχυρὸν τὸ χωρίον·
ὑπερύψηλόν τε γὰρ ἦν καὶ ἀπότομον πάντῃ καὶ τριπλῷ*

---

1 *Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου* in eodem titulo Plut. Alex. 16
15 *Μιθρήνης*] *Μιθρίνης* III 16, 5 A; variant codd. Diod. XVII 21, 7; 64, 6; *Μιθράνης* Dio Chrysost. 73, 2; *Mithrenes* Curt. III 12, 6; V 1, 44; 8, 12

τείχει πεφραγμένον· αὐτὸς δὲ ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ ναόν τε
οἰκοδομῆσαι Διὸς Ὀλυμπίου ἐπενόει καὶ βωμὸν ἱδρύ-
σασθαι. σκοποῦντι δὲ αὐτῷ τῆς ἄκρας ὅπερ ἐπιτη- 6
δειότατον χωρίον ὥρᾳ ἔτους ἐξαίφνης χειμὼν ἐπιγίγνε-
ται καὶ βρονταὶ σκληραὶ καὶ ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ πίπτει,
οὗ τὰ τῶν Λυδῶν βασίλεια· Ἀλεξάνδρῳ δὲ ἔδοξεν ἐκ
θεοῦ σημανθῆναι, ἵνα χρὴ οἰκοδομεῖσθαι τῷ Διὶ τὸν
νεών, καὶ οὕτως ἐκέλευσε. κατέλιπε δὲ τῆς μὲν ἄκρας 7
τῆς Σάρδεων ἐπιμελητὴν Παυσανίαν τῶν ἑταίρων, τῶν
δὲ φόρων τῆς συντάξεώς τε καὶ ἀποφορᾶς Νικίαν,
Ἄσανδρον δὲ τὸν Φιλώτα Λυδίας καὶ τῆς ἄλλης τῆς
Σπιθριδάτου ἀρχῆς, δοὺς αὐτῷ ἱππέας τε καὶ ψιλοὺς
ὅσοι ἱκανοὶ πρὸς τὰ παρόντα ἐδόκουν. Κάλαν δὲ καὶ 8
Ἀλέξανδρον τὸν Ἀερόπου ἐπὶ τὴν χώραν τὴν Μέμνονος
ἐκπέμπει, ἄγοντας τούς τε Πελοποννησίους καὶ τῶν
ἄλλων ξυμμάχων τοὺς πολλοὺς πλὴν Ἀργείων· οὗτοι
δὲ ἐν Σάρδεσι κατελείφθησαν τὴν ἄκραν φυλάττειν.

Ἐν τούτῳ δέ, ὡς τὰ ὑπὲρ τῆς ἱππομαχίας ἐξηγγέλθη, 9
οἵ τε τὴν Ἔφεσον φρουροῦντες μισθοφόροι ᾤχοντο
φεύγοντες, δύο τριήρεις τῶν Ἐφεσίων λαβόντες, καὶ
ξὺν αὐτοῖς Ἀμύντας ὁ Ἀντιόχου, ὃς ἔφυγεν ἐκ Μακε-
δονίας Ἀλέξανδρον, παθὼν μὲν οὐδὲν πρὸς Ἀλεξάν-
δρου, δυσνοίᾳ δὲ τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ αὐτὸς
ἀπαξιώσας τι παθεῖν πρὸς αὐτοῦ ἄχαρι.

Τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἐς Ἔφεσον ἀφικόμενος τούς τε 10
φυγάδας, ὅσοι δι' αὐτὸν ἐξέπεσον τῆς πόλεως, κατήγαγε
καὶ τὴν ὀλιγαρχίαν καταλύσας δημοκρατίαν κατέστησε·
τοὺς δὲ φόρους, ὅσους τοῖς βαρβάροις ἀπέφερον, τῇ
Ἀρτέμιδι ξυντελεῖν ἐκέλευσεν. ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν 11

---

11 Φιλώτα Schm., φιλώτου A ‖ 22 Ἀλέξανδρον del. Pol. ‖ 24 πρὸς αὐτοῦ A²FGHL, παρ' αὐτοῦ B

Ἐφεσίων, ὡς ἀφηρέθη αὐτοῖς ὁ ἀπὸ τῶν ὀλίγων φό-
βος, τούς τε Μέμνονα ἐπαγομένους καὶ τοὺς τὸ ἱερὸν
συλήσαντας τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοὺς τὴν εἰκόνα τὴν
Φιλίππου τὴν ἐν τῷ ἱερῷ καταβαλόντας καὶ τὸν τάφον
ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀνορύξαντας τὸν Ἡροπύθου τοῦ ἐλευ-
12 θερώσαντος τὴν πόλιν ὥρμησαν ἀποκτεῖναι. καὶ Σύρ-
φακα μὲν καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ Πελάγοντα καὶ τοὺς
τῶν ἀδελφῶν τοῦ Σύρφακος παῖδας ἐκ τοῦ ἱεροῦ
ἐξαγαγόντες κατέλευσαν· τοὺς δὲ ἄλλους διεκώλυσεν
Ἀλέξανδρος προσωτέρω ἐπιζητεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι,
γνοὺς ὅτι ὁμοῦ τοῖς αἰτίοις καὶ οὐ ξὺν δίκῃ τινάς,
τοὺς μὲν κατ' ἔχθραν, τοὺς δὲ κατὰ ἁρπαγὴν χρημά-
των ἀποκτενεῖ, ξυγχωρηθὲν αὐτῷ, ὁ δῆμος. καὶ εἰ δή
τῳ ἄλλῳ, καὶ τοῖς ἐν Ἐφέσῳ πραχθεῖσιν Ἀλέξανδρος
ἐν τῷ τότε εὐδοκίμει.

18 Ἐν τούτῳ δὲ ἐκ Μαγνησίας τε καὶ Τράλλεων παρ'
□ αὐτὸν ἧκον ἐνδιδόντες τὰς πόλεις· καὶ ὃς πέμπει Παρ-
μενίωνα, δοὺς αὐτῷ δισχιλίους καὶ πεντακοσίους πεζοὺς
τῶν ξένων καὶ Μακεδόνας παραπλησίους, ἱππέας δὲ
τῶν ἑταίρων ἐς διακοσίους. Ἀλκίμαχον δὲ τὸν Ἀγα-
θοκλέους ἐπὶ τὰς Αἰολίδας τε πόλεις ξὺν δυνάμει οὐκ
ἐλάττονι ἐξέπεμψε καὶ ὅσαι Ἰωνικαὶ ὑπὸ τοῖς βαρ-
2 βάροις ἔτι ἦσαν. καὶ τὰς μὲν ὀλιγαρχίας πανταχοῦ
□ καταλύειν ἐκέλευσεν, δημοκρατίας δὲ [τε] ἐγκαθιστάναι

2 ἐπαγομένους] ἐπαγ⟨αγ⟩ομένους Krüg. (ed.), sed recte Ell.: *qui Memnona inducere in animo habebant* ‖ 5 Ἡροπύθου] Ἡροφύτου Roth ad Polyaen. VII 23, 2; vir aliunde ignotus; Ἡρόπυθος nomen Colophonii apud Athen. VII 51 p. 297e; Magnetis ad Maeandrum, Dittenberger 929, 4; archontis pseudonymi in psephism. apud Demosth. 18, 164; 165 ‖ 20 Ἀλκίμαχον B, ἀλκίμαλον DFGHL, lectio A² incerta; Λυσίμαχον Sint. (ed.) coll. VI 28, 4; cf. Kirchner n. 626 ‖ 24 [τε] del. Krüg. (ed.), ἀντικαθιστάναι pro τε ἐγκαθιστάναι Pfl.

καὶ τοὺς νόμους τοὺς σφῶν ἑκάστοις ἀποδοῦναι, καὶ
τοὺς φόρους ἀνεῖναι, ὅσους τοῖς βαρβάροις ἀπέφερον.
αὐτὸς δὲ ὑπομείνας ἐν Ἐφέσῳ θυσίαν τε ἔθυσε τῇ
Ἀρτέμιδι καὶ πομπὴν ἔπεμψε ξὺν τῇ στρατιᾷ πάσῃ
ὡπλισμένῃ τε καὶ ὡς ἐς μάχην ξυντεταγμένῃ.

Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀναλαβὼν τῶν τε πεζῶν τοὺς λοι- 3
ποὺς καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τοὺς
Θρᾷκας ἱππέας καὶ τῶν ἑταίρων τήν τε βασιλικὴν ἴλην
καὶ πρὸς ταύτῃ τρεῖς ἄλλας ἐπὶ Μιλήτου ἐστέλλετο·
καὶ τὴν μὲν ἔξω[δον] καλουμένην πόλιν ἐξ ἐφόδου
ἔλαβεν ἐκλιπούσης τῆς φυλακῆς· ἐνταῦθα δὲ κατα-
στρατοπεδεύσας ἔγνω ἀποτειχίζειν τὴν εἴσω πόλιν.
Ἡγησίστρατος γάρ, ὅτῳ ἡ φρουρὰ ἡ Μιλησίων ἐκ 4
βασιλέως ἐπετέτραπτο, πρόσθεν γράμματα παρ' Ἀλέξ-
ανδρον ἔπεμπεν ἐνδιδοὺς τὴν Μίλητον· τότε δὲ ἀνα-
θαρρήσας ἐπὶ τῷ Περσῶν στρατῷ οὐ μακρὰν ὄντι
διασώζειν τοῖς Πέρσαις ἐπενόει τὴν πόλιν. Νικάνωρ
δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν ἄγων ὑποφθάνει τοὺς
Πέρσας τρισὶν ἡμέραις πρότερος καταπλεύσας ἢ τοὺς
Πέρσας Μιλήτῳ προσχεῖν, καὶ ὁρμίζεται ναυσὶν ἑξή-
κοντα καὶ ἑκατὸν ἐν τῇ νήσῳ τῇ Λάδῃ· κεῖται δὲ αὕτη
ἐπὶ τῇ Μιλήτῳ. αἱ δὲ τῶν Περσῶν νῆες ὑστερήσασαι, 5
ἐπειδὴ ἔμαθον οἱ ναύαρχοι τῶν ἀμφὶ Νικάνορα τὴν
ἐν τῇ Λάδῃ προκαταγωγήν, πρὸς τῇ Μυκάλῃ τῷ ὄρει
ὡρμίσθησαν. τὴν γὰρ Λάδην τὴν νῆσον προκατειλή-
φει Ἀλέξανδρος, οὐ τῶν νεῶν μόνον τῇ ἐγκαθορμίσει,

4 ἔπεμψε B, ἔπεμπε A²FGHL ‖ 10 [δον] del. Blanc. e Freinshemii: *exteriorem urbem cepit* (Supplem. Curt. II 7, 12); ἔξω δὴ Pol. ‖ 12 εἴσω πόλιν Vulc, εἰσόπολιν A ‖ 14 πρόσθεν ⟨μὲν⟩ Sint. ‖ 16 στρατῷ] ναυτικῷ Krüg.; Ind. 32, 2; 34, 12 cfrt. Sint. ‖ 19 πρότερος] πρότερον Pfl.; cf. II 5, 2 ‖ 21 αὕτη Vulc., αὐτὴ A ‖ 23 Νικάνορα Vulc., Νικάνωρα A

ἀλλὰ καὶ τοὺς Θρᾷκας καὶ τῶν ἄλλων ξένων ἐς τετρα-
κισχιλίους διαβιβάσας ἐς αὐτήν. ἦσαν δὲ τῶν βαρ-
βάρων αἱ νῆες ἀμφὶ τὰς τετρακοσίας.
6 Παρμενίων μὲν δὴ καὶ ὣς παρήνει Ἀλεξάνδρῳ
ναυμαχεῖν, τά τε ἄλλα κρατήσειν τῷ ναυτικῷ τοὺς
Ἕλληνας ἐπελπίζων καί τι καὶ θεῖον ἀνέπειθεν αὐτόν,
ὅτι ἀετὸς ὤφθη καθήμενος ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ κατὰ
πρύμναν τῶν Ἀλεξάνδρου νεῶν. καὶ γὰρ δὴ νική-
σαντας μὲν μεγάλα ὠφεληθήσεσθαι ἐς τὰ ὅλα, νικη-
θεῖσι δὲ οὐ παρὰ μέγα ἔσεσθαι τὸ πταῖσμα· καὶ ὣς
γὰρ θαλασσοκρατεῖν τοὺς Πέρσας. καὶ αὐτὸς δὲ ἔφη
ἐπιβῆναι ἐθέλειν τῶν νεῶν καὶ τοῦ κινδύνου μετέχειν.
7 Ἀλέξανδρος δὲ τῇ τε γνώμῃ ἁμαρτάνειν ἔφη Παρμε-
νίωνα καὶ τοῦ σημείου τῇ οὐ κατὰ τὸ εἰκὸς ξυμβλήσει·
ὀλίγαις τε γὰρ ναυσὶ πρὸς πολλῷ πλείους ξὺν οὐδενὶ
λογισμῷ ναυμαχήσειν καὶ οὐ μεμελετηκότι τῷ σφῶν
ναυτικῷ ⟨πρὸς⟩ προησκημένον τὸ τῶν Κυπρίων τε καὶ
8 Φοινίκων· τήν τε ἐμπειρίαν τῶν Μακεδόνων καὶ τὴν
τόλμαν ἐν ἀβεβαίῳ χωρίῳ οὐκ ἐθέλειν παραδοῦναι τοῖς
βαρβάροις· καὶ ἡττηθεῖσι τῇ ναυμαχίᾳ οὐ μικρὰν τὴν
βλάβην ἔσεσθαι ἐς τοῦ πολέμου τὴν πρώτην δόξαν, τά
τε ἄλλα καὶ τοὺς Ἕλληνας νεωτεριεῖν πρὸς τοῦ ναυ-
9 τικοῦ πταίσματος τὴν ἐξαγγελίαν ἐπαρθέντας. ταῦτα
μὲν τῷ λογισμῷ ξυντιθεὶς οὐκ ἐν καιρῷ ἀπέφαινε ναυ-
μαχεῖν· τὸ θεῖον δὲ αὐτὸς ἄλλῃ ἐξηγεῖσθαι· εἶναι μὲν
γὰρ πρὸς αὐτοῦ τὸν ἀετόν, ἀλλ' ὅτι ἐπὶ γῇ καθήμενος
ἐφαίνετο, δοκεῖν οἱ μᾶλλόν τι σημαίνειν, ὅτι ἐκ γῆς
κρατήσει τοῦ Περσῶν ναυτικοῦ.

17 ⟨πρὸς⟩ addidi, πρὸς ἠσκημένον Vulc. ‖ 19 χωρίῳ del. Krüg. ‖ 23 ἐξαγγελίαν A, ni fallor, et B, ἐπαγγελίαν FHL; ἀπαγγελίαν Vulc., ἀγγελίαν Krüg. ‖ 26 γῇ] γῆς vulg.; cf. VII 1, 6; 14, 4; 14, 5; Ind. 7, 3 i. f. et v. Helbing, p. 61

Καὶ ἐν τούτῳ Γλαύκιππος, ἀνὴρ τῶν δοκίμων ἐν 19
Μιλήτῳ, ἐκπεμφθεὶς παρὰ Ἀλέξανδρον παρὰ τοῦ δήμου τε καὶ τῶν ξένων τῶν μισθοφόρων, οἷς μᾶλλόν τι ἐπετέτραπτο ἡ πόλις, τά τε τείχη ἔφη ἐθέλειν τοὺς Μιλησίους καὶ τοὺς λιμένας παρέχειν κοινοὺς Ἀλεξάνδρῳ καὶ Πέρσαις καὶ τὴν πολιορκίαν ἐπὶ τούτοις
λύειν ἠξίου. Ἀλέξανδρος δὲ Γλαυκίππῳ μὲν προστάσ- 2
σει ἀπαλλάττεσθαι κατὰ τάχος ἐς τὴν πόλιν καὶ Μιλησίοις ἀπαγγέλλειν παρασκευάζεσθαι ὡς μαχουμένους ἕωθεν. αὐτὸς δ' ἐπιστήσας τῷ τείχει μηχανάς, καὶ τὰ μὲν καταβαλὼν δι' ὀλίγου τῶν τειχῶν, τὰ δὲ κατασείσας ἐπὶ πολὺ προσῆγε τὴν στρατιὰν ὡς ἐπιβησομένους ᾗ κατερήριπτο ἢ ἐσεσάλευτο τὸ τεῖχος, ἐφομαρτούντων καὶ μόνον οὐ θεωμένων τῶν Περσῶν ἀπὸ τῆς Μυκάλης πολιορκουμένους τοὺς φίλους σφῶν καὶ ξυμμάχους.
Ἐν τούτῳ δὲ καὶ οἱ ἀμφὶ Νικάνορα ἀπὸ τῆς Λά- 3
δης τὴν ὁρμὴν τῶν ξὺν Ἀλεξάνδρῳ κατιδόντες ἐς τὸν λιμένα ἐπέπλεον τῶν Μιλησίων παρὰ γῆν τὴν εἰρεσίαν ποιούμενοι, καὶ κατὰ τὸ στόμα τοῦ λιμένος, ᾗπερ τὸ στενότατον ἦν, ἀντιπρῴρους βύζην τὰς τριήρεις ὁρμίσαντες ἀποκεκλείκεσαν τῷ μὲν Περσικῷ ναυτικῷ τὸν λιμένα, τοῖς Μιλησίοις δὲ τὴν ἐκ τῶν Περσῶν ὠφέ-
λειαν. ἔνθα οἱ Μιλήσιοί τε καὶ οἱ μισθοφόροι παν- 4

19—20 = Suidas s. v. *βύζην· Ἀρριανός· κατὰ τὸ στόμα — ὁρμίζοντες*

10 *ἕωθεν* A²B, *ἔσωθεν* FGHL ‖ 13 *τὸ τεῖχος*] *τοῦ τείχους* Sint. probante Boehn. Diss. p. 23; cf. Grundm. p. 66 | *ἐφομαρτούντων*] *ἐφορμούντων* Raph. e Vulcanii: *Persis in portu manentibus* ‖ 19 *ᾗπερ*] *ᾗ* Suid. ‖ 19. 20 *τὸ στενότατον*] *τὸ* om. Suid.; cf. II 18, 3; V 20, 10; Ind. 3, 7 ‖ 20 *ἀντιπρῴρους* om. Suid. | *ὁρμίσαντες*] *ὁρμίζοντες* Suid. ‖ 23 *ἔνθα* ⟨*δὴ*⟩ Krüg.

*ταχόθεν ἤδη προσκειμένων σφίσι τῶν Μακεδόνων οἱ
μὲν αὐτῶν ῥιπτοῦντες σφᾶς ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐπὶ τῶν
ἀσπίδων ὑπτίων ἐς νησῖδά τινα ἀνώνυμον τῇ πόλει
ἐπικειμένην διενήχοντο, οἱ δὲ ἐς κελήτια ἐμβαίνοντες
καὶ ἐπειγόμενοι ὑποφθάσαι τὰς τριήρεις τῶν Μακεδό-
νων ἐγκατελήφθησαν ἐν τῷ στόματι τοῦ λιμένος πρὸς
τῶν τριήρων· οἱ δὲ πολλοὶ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει ἀπώλοντο.*
5 *Ἀλέξανδρος δὲ ἐχομένης ἤδη τῆς πόλεως ἐπὶ τοὺς
ἐς τὴν νῆσον καταπεφευγότας ἐπέπλει αὐτός, κλίμακας
φέρειν ἐπὶ τὰς πρῴρας τῶν τριήρων κελεύσας, ὡς
κατὰ τὰ ἀπότομα τῆς νήσου, καθάπερ πρὸς τεῖχος, ἐκ*
6 *τῶν νεῶν τὴν ἀπόβασιν ποιησόμενος. ὡς δὲ διακιν-
δυνεύειν ἐθέλοντας τοὺς ἐν τῇ νήσῳ ἑώρα, οἶκτος
λαμβάνει αὐτὸν τῶν ἀνδρῶν, ὅτι γενναῖοί τε καὶ
πιστοὶ αὐτῷ ἐφαίνοντο, καὶ σπένδεται πρὸς αὐτοὺς
ἐπὶ τῷδε ὡς αὐτῷ ξυστρατεύειν· ἦσαν δὲ οὗτοι μισθο-
φόροι Ἕλληνες ἐς τριακοσίους. αὐτοὺς δὲ Μιλησίους,
ὅσοι μὴ ἐν τῇ καταλήψει τῆς πόλεως ἔπεσον, ἀφῆκεν
καὶ ἐλευθέρους εἶναι ἔδωκεν.*
7 *Οἱ δὲ βάρβαροι ἀπὸ τῆς Μυκάλης ὁρμώμενοι τὰς
μὲν ἡμέρας ἐπέπλεον τῷ Ἑλληνικῷ ναυτικῷ, προκαλέ-
σεσθαι ἐς ναυμαχίαν ἐλπίζοντες· τὰς δὲ νύκτας πρὸς
τῇ Μυκάλῃ οὐκ ἐν καλῷ ὡρμίζοντο, ὅτι ὑδρεύεσθαι
ἀπὸ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ τῶν ἐκβολῶν διὰ μακροῦ*
8 *ἠναγκάζοντο. Ἀλέξανδρος δὲ ταῖς μὲν ναυσὶ τὸν λι-
μένα ἐφύλαττε τῶν Μιλησίων, ὡς μὴ βιάσαιντο οἱ*

---

7 *δὲ πολλοὶ*] *πολλοὶ δὲ* Krüg.; cf. IV 14, 1; VII 11, 2 *ἀπώλοντο* Krüg., *ἀπώλλυντο* A ‖ 9 *κλίμακας* Gron. (ed.) e codicis **k** *καὶ κλίμακας*: *καὶ βάκας* A ‖ 20. 21 *τὰς μὲν ἡμέρας* Krüg. coll. IV 21, 4, *ταῖς μὲν ἡμέραις* A ‖ 21 *προκαλέσεσθαι* Pol., *προκαλέσασθαι* A, *προκαλέσασθαι* ⟨*ἂν*⟩ R. Mücke, *N. Philol Rundschau* 1904, p. 387 ‖ 24 *ἐκβολῶν* Schm. (ed.) ex **k**, *εἰσβολῶν* A

βάρβαροι τὸν ἔσπλουν, ἐκπέμπει δ' ἐς τὴν Μυκάλην
Φιλώταν, ἄγοντα τούς τε ἱππέας καὶ τῶν πεζῶν τάξεις
τρεῖς, παραγγείλας εἴργειν τῆς ἀποβάσεως τοὺς ἀπὸ
τῶν νεῶν. οἱ δέ, ὕδατός τε σπάνει καὶ τῶν ἄλλων
ἐπιτηδείων οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ πολιορκούμενοι ἐν ταῖς
ναυσίν, ἐς Σάμον ἀπέπλευσαν. ἐκεῖθεν δὲ ἐπισιτισά-
μενοι αὖθις ἐπέπλεον τῇ Μιλήτῳ· καὶ τὰς μὲν πολλὰς 9
τῶν νεῶν πρὸ τοῦ λιμένος ἐν μετεώρῳ παρέταξαν, εἴ
πῃ ἐκκαλέσαιντο ἐς τὸ πέλαγος τοὺς Μακεδόνας, πέντε
δὲ αὐτῶν εἰσέπλευσαν ἐς τὸν μεταξὺ τῆς τε Λάδης
νήσου καὶ τοῦ στρατοπέδου λιμένα, ἐλπίσαντες κενὰς
καταλήψεσθαι τὰς Ἀλεξάνδρου ναῦς, ὅτι τοὺς ναύτας
ἀποσκεδάννυσθαι τὸ πολὺ ἀπὸ τῶν νεῶν τοὺς μὲν ἐπὶ
φρυγανισμῷ, τοὺς δὲ ἐπὶ ξυγκομιδῇ τῶν ἐπιτηδείων,
τοὺς δὲ καὶ ἐς προνομὰς ταττομένους, πεπυσμένοι ἦσαν.
ἀλλὰ μέρος μέν τι ἀπῆν τῶν ναυτῶν, ἐκ δὲ τῶν παρόν- 10
των ξυμπληρώσας Ἀλέξανδρος δέκα ναῦς, ὡς προσ-
πλεούσας τὰς πέντε τῶν Περσῶν κατεῖδε, πέμπει ἐπ'
αὐτὰς κατὰ σπουδήν, ἐμβάλλειν ἀντιπρώρους κελεύσας.
οἱ δὲ ἐν ταῖς πέντε ναυσὶ τῶν Περσῶν, ὡς παρ' ἐλπίδα
ἀναγομένους τοὺς Μακεδόνας ἐπὶ σφᾶς εἶδον, ὑπο-
στρέψαντες ἐκ πολλοῦ ἔφευγον πρὸς τὸ ἄλλο ναυτικόν.
καὶ ἡ μὲν Ἰασσέων ναῦς ἁλίσκεται αὐτοῖς ἀνδράσιν 11
ἐν τῇ φυγῇ, οὐ ταχυναυτοῦσα· αἱ δὲ τέσσαρες ἔφθα-
σαν καταφυγεῖν ἐς τὰς οἰκείας τριήρεις. οὕτω μὲν δὴ
ἀπέπλευσαν ἄπρακτοι ἐκ Μιλήτου οἱ Πέρσαι.

Ἀλέξανδρος δὲ καταλῦσαι ἔγνω τὸ ναυτικὸν χρη- **20**
μάτων τε ἐν τῷ τότε ἀπορίᾳ καὶ ἅμα οὐκ ἀξιόμαχον
ὁρῶν τὸ αὑτοῦ ναυτικὸν τῷ Περσικῷ, οὔκουν ἐθέλων

---

10 Λάδης Palm., ἄλλης A

οὐδὲ μέρει τινὶ τῆς στρατιᾶς κινδυνεύειν. ἄλλως τε ἐπενόει, κατέχων ἤδη τῷ πεζῷ τὴν Ἀσίαν, ὅτι οὔτε ναυτικοῦ ἔτι δέοιτο, τάς τε παραλίους πόλεις λαβὼν καταλύσει τὸ Περσῶν ναυτικόν, οὔτε ὁπόθεν τὰς ὑπηρεσίας συμπληρώσουσιν οὔτε ὅποι τῆς Ἀσίας προσέξουσιν ἔχοντας. καὶ τὸν ἀετὸν ταύτῃ συνέβαλλεν, ὅτι ἐσήμηνεν αὐτῷ ἐκ τῆς γῆς κρατήσειν τῶν νεῶν.

2 Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος ἐπὶ Καρίας ἐστέλλετο, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασσῷ συνεστηκέναι οὐ φαύλην δύναμιν τῶν τε βαρβάρων καὶ ξένων ἐξηγγέλλετο. ὅσαι δὲ ἐν μέσῳ πόλεις Μιλήτου τε καὶ Ἁλικαρνασσοῦ, ταύτας ἐξ ἐφόδου λαβὼν καταστρατοπεδεύει πρὸς Ἁλικαρνασσῷ, ἀπέχων τῆς πόλεως ἐς πέντε μάλιστα σταδίους, ὡς ἐπὶ
3 χρονίῳ πολιορκίᾳ. ἥ τε γὰρ φύσις τοῦ χωρίου ὀχυρὸν
ἐποίει αὐτὸ καὶ ὅπῃ τι ἐνδεῖν ὡς πρὸς ἀσφάλειαν ἐφαίνετο, ξύμπαντα ταῦτα Μέμνων τε αὐτὸς παρών, ἤδη ἀποδεδειγμένος πρὸς Δαρείου τῆς τε κάτω Ἀσίας καὶ τοῦ ναυτικοῦ παντὸς ἡγεμών, ἐκ πολλοῦ παρεσκευάκει, καὶ στρατιῶται πολλοὶ μὲν ξένοι μισθοφόροι ἐν τῇ πόλει ἐγκατελείφθησαν, πολλοὶ δὲ καὶ Περσῶν αὐτῶν, αἵ τε τριήρεις ἐφώρμουν τῷ λιμένι, ὡς καὶ ἀπὸ τῶν ναυτῶν πολλὴν ὠφέλειαν γίγνεσθαι ἐς τὰ ἔργα.

4 Τῇ μὲν δὴ πρώτῃ ἡμέρᾳ προσάγοντος Ἀλεξάνδρου τῷ τείχει κατὰ τὰς ἐπὶ Μύλασα φερούσας πύλας ἐκδρομή τε γίγνεται τῶν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἀκροβολισμός· καὶ τούτους οὐ χαλεπῶς ἀνέστειλάν τε οἱ παρ' Ἀλεξάνδρου ἀντεκδραμόντες καὶ ἐς τὴν πόλιν κατέκλεισαν.

---

9 Ἁλικαρνασσῷ] ἁλικαρνασσός A ubique ‖ 21 ἐφώρμουν A^{2}FHL, ἐφώρμηντο B ‖ 24 Μύλασα] μύλασσα hic, sed μύλασα I 21, 1 in A; formam per σ veram esse docent inscriptiones et nummi, cf. e. g. Dittenberger 95 passim; Head p. 529

Οὐ πολλαῖς δὲ ὕστερον ἡμέραις Ἀλέξανδρος ἀναλα- 5
βὼν τούς τε ὑπασπιστὰς καὶ τὴν τῶν ἑταίρων ἵππον
καὶ τὴν Ἀμύντου τε καὶ Περδίκκου καὶ Μελεάγρου
τάξιν τὴν πεζικὴν καὶ πρὸς τούτοις τοὺς τοξότας καὶ
τοὺς Ἀγριᾶνας περιῆλθε τῆς πόλεως ἐς τὸ πρὸς Μύν-
δον μέρος, τό τε τεῖχος κατοψόμενος, εἰ ταύτῃ ἐπιμα-
χώτερον τυγχάνει ὂν ἐς τὴν προσβολήν, καὶ ἅμα εἰ
τὴν Μύνδον ἐξ ἐπιδρομῆς δύναιτο λαθὼν κατασχεῖν·
ἔσεσθαι γὰρ οὐ σμικρὰν τὴν ὠφέλειαν ἐς τὴν τῆς
Ἁλικαρνασσοῦ πολιορκίαν τὴν Μύνδον οἰκείαν γενο-
μένην· καί τι ⟨καὶ⟩ ἐνεδίδοτο αὐτῷ ἐκ τῶν Μυνδίων, □
εἰ λάθοι νυκτὸς προσελθών. αὐτὸς μὲν δὴ κατὰ τὰ 6
ξυγκείμενα ἀμφὶ μέσας νύκτας προσῆλθε τῷ τείχει·
ὡς δὲ οὐδὲν ἐνεδίδοτο ἀπὸ τῶν ἔνδον, αἵ τε μηχαναὶ
καὶ αἱ κλίμακες αὐτῷ οὐ παρῆσαν, οἷα δὴ οὐκ ἐπὶ
πολιορκίαν σταλέντι, ἀλλ' ὡς ἐπὶ προδοσίᾳ ἐνδιδομένης □
τῆς πόλεως, προσήγαγε καὶ ὣς τῶν Μακεδόνων τὴν
φάλαγγα, ὑπορύττειν κελεύσας τὸ τεῖχος. καὶ ἕνα γε
πύργον κατέβαλον οἱ Μακεδόνες, οὐ μέντοι ἐγύμνωσέ
γε τὸ τεῖχος πεσών· καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἅμα εὐρώ- 7
στως ἀμυνόμενοι καὶ ἐκ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ κατὰ θά-
λασσαν πολλοὶ ἤδη παραβεβοηθηκότες ἄπορον ἐποίη-
σαν τῷ Ἀλεξάνδρῳ τὴν αὐτοσχέδιόν τε καὶ ἐξ ἐπιδρομῆς
κατάληψιν τῆς Μύνδου. οὕτω μὲν δὴ ἐπανέρχεται
Ἀλέξανδρος οὐδὲν πράξας, ὧν ἕνεκα ὡρμήθη, καὶ τῇ
πολιορκίᾳ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ αὖθις προσεῖχε.

Καὶ πρῶτα μὲν τὴν τάφρον, ἣ πρὸ τῆς πόλεως 8

---

5 *Μύνδον* vulg., *μύνδρου* A, *Μύνδου* Krüg. (ed.) ex B, sed cf. Herod. II 158; IV 42; 108; VII 55; Helbing p. 85 || 7 *τὴν* del. Krüg. || 11 ⟨*καὶ*⟩ add. Ell.; cf. Grundm. p. 59 || 16 *προδοσίᾳ* ⟨*ἂν*⟩ Krüg.; cf. IV 1, 5 i. f. || 20 *πεσών* Vulc., *πεσόν* A

ὀρώρυκτο αὐτοῖς, πλάτος μὲν τριάκοντα μάλιστα πηχῶν,
τὸ δὲ βάθος ἐς πεντεκαίδεκα, ἐχώννυε, τοῦ ῥᾳδίαν
εἶναι τὴν προσαγωγὴν τῶν τε πύργων, ἀφ' ὧν ἔμελλε
τοὺς ἀκροβολισμοὺς ἐς τοὺς προμαχομένους τοῦ τείχους
ποιεῖσθαι, καὶ τῶν ἄλλων μηχανῶν, αἷς κατασείειν
9 ἐπενόει τὸ τεῖχος. καὶ ἥ τε τάφρος αὐτῷ ἐχώσθη οὐ
χαλεπῶς καὶ οἱ πύργοι προσήγοντο ἤδη. οἱ δὲ ἐκ τῆς
Ἁλικαρνασσοῦ νυκτὸς ἐκδραμόντες, ὡς ἐμπρῆσαι τούς
τε πύργους καὶ ὅσαι ἄλλαι μηχαναὶ προσηγμέναι ἢ οὐ
πόρρω τοῦ προ⟨σ⟩άγεσθαι ἦσαν, ὑπὸ τῶν φυλακῶν τε
τῶν Μακεδόνων καὶ ὅσοι ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ ἐξεγερ-
θέντες παρεβοήθησαν οὐ χαλεπῶς κατεκλείσθησαν ἐς
10 τὰ τείχη αὖθις. καὶ ἀπέθανον αὐτῶν ἄλλοι τε ἐς ἑβ-
δομήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ Νεοπτόλεμος ὁ Ἀρραβαίου,
τοῦ Ἀμύντου ἀδελφός, τῶν παρὰ Δαρεῖον αὐτομολη-
σάντων· τῶν δὲ Ἀλεξάνδρου στρατιωτῶν ἀπέθανον μὲν
ἐς ἑκκαίδεκα, τραυματίαι δὲ ἐγένοντο ἐς τριακοσίους,
ὅτι ἐν νυκτὶ γενομένης τῆς ἐκδρομῆς ἀφυλακτότεροι
ἐς τὸ τιτρώσκεσθαι ἦσαν.

21 Οὐ πολλαῖς δὲ ἡμέραις ὕστερον δύο τῶν Μακεδό-
νων ὁπλῖται ἐκ τῆς [ὕστερον] Περδίκκου τάξεως ξυσκη-
νοῦντές τε καὶ ἅμα ξυμπίνοντες αὐτόν τε καὶ τὰ αὐτοῦ
ἑκάτερος ἐπὶ μέγα τῷ λόγῳ ἦγεν. ἔνθα δὴ φιλοτιμία
τε ἐσπίπτει αὐτοῖς, καί τι καὶ ὁ οἶνος ὑπεθέρμαινεν,
ὥστε ὁπλισάμενοι αὐτοὶ ἐπὶ σφῶν προσβάλλουσι τῷ
τείχει κατὰ τὴν ἄκραν τὴν πρὸς Μύλασα μάλιστα τε-
τραμμένην, ὡς ἐπίδειξιν τῆς σφῶν ῥώμης μᾶλλόν τι

1 πηχῶν] πήχεων vulg. ‖ 10 ⟨σ⟩ add. vulg. ‖ 14 Ἀρραβαίου] Ἀντιόχου Schm. coll. I 17, 9; II 13, 2 ‖ 21 [ὕστερον] del. Gron. ‖ 22 καὶ ἅμα] ἅμα καὶ Sint. ‖ 23 ἦγεν] ἦρεν Yxem ‖ 24 ἐσπίπτει] ἐμπίπτει Ell. (ed.) coll. II 10, 7; Sint. cfrt. Thuc. IV 4, 1

ἢ πρὸς πολεμίους μετὰ κινδύνου τὸν ἀγῶνα ποιησό-
μενοι. καὶ τούτους κατιδόντες τινὲς τῶν ἐκ τῆς πό- 2
λεως δύο τε ὄντας καὶ οὐ ξὺν λογισμῷ προσφερομένους
τῷ τείχει ἐπεκθέουσιν. οἱ δὲ τοὺς μὲν ἐγγὺς πελά-
σαντας ἀπέκτειναν, πρὸς δὲ τοὺς ἀφεστηκότας ἠκροβο-
λίζοντο, πλεονεκτούμενοι τῷ τε πλήθει καὶ τοῦ χωρίου
τῇ χαλεπότητι, ὅτι ἐξ ὑπερδεξίου τοῖς πολεμίοις ἡ
ἐπιδρομή τε καὶ ὁ ἀκροβολισμὸς ἐγίνετο. καὶ ἐν 3
τούτῳ ἀντεκθέουσί τινες καὶ ἄλλοι τῶν τοῦ Περδίκκου
στρατιωτῶν, καὶ ἀπὸ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ ἄλλοι καὶ ξυμ-
πίπτει μάχη καρτερὰ πρὸς τῷ τείχει· καὶ κατακλείονται
αὖθις πρὸς τῶν Μακεδόνων εἴσω τῶν πυλῶν οἱ ἐπεκ-
δραμόντες. παρ' ὀλίγον δὲ ἦλθε καὶ ἁλῶναι ἡ πόλις.
τά τε γὰρ τείχη ἐν τῷ τότε οὐκ ἐν ἀκριβεῖ φυλακῇ ἦν 4
καὶ δύο πύργοι καὶ μεσοπύργιον ἐς ἔδαφος καταπεπτω-
κότα οὐ χαλεπὴν ἂν τῷ στρατεύματι, εἰ ἅπαν προσ-
ήψατο τοῦ ἔργου, τὴν ἐς τὸ τεῖχος πάροδον παρέσχε,
καὶ ὁ τρίτος πύργος κατασεσεισμένος οὐδὲ οὗτος χαλε-
πῶς ἂν ἠρίφθη ὑπορυσσόμενος· ἀλλὰ ἔφθησαν γὰρ
ἀντὶ τοῦ πεπτωκότος τείχους ἔσωθεν πλίνθινον μη-
νοειδὲς ἀντοικοδομησάμενοι οὐ χαλεπῶς ὑπὸ πολυ-
χειρίας.

Καὶ τούτῳ ἐπῆγε τῇ ὑστεραίᾳ τὰς μηχανὰς Ἀλέξ- 5
ανδρος· καὶ ἐκδρομὴ αὖθις γίγνεται τῶν ἐκ τῆς πό-
λεως ἐπὶ τῷ ἐμπρῆσαι τὰς μηχανάς. καὶ μέρος μέν τι
τῶν πλησίον τοῦ τείχους γέρρων καὶ ἑνὸς τῶν πύργων
τῶν ξυλίνων κατεκαύθη, τὰ δὲ ἄλλα διεφύλαξαν οἱ

---

19 ἠρίφθη] ἠρείφθη Ell. (ed.), auctore Lennepio ad Phalarid. Epist. 4 p. 19, sed cf. Π 22, 7; aor. pass. in pedestri oratione alibi non occurrit, mutare igitur nolui; v. tamen ἐρειφθεὶς Soph. Aiac. 309 || 26 γέρρων Dübn. (ed.), γερρῶν A

περὶ Φιλώταν τε καὶ Ἑλλάνικον, οἷς ἡ φυλακὴ αὐτῶν
ἐπετέτραπτο· ὡς δὲ καὶ Ἀλέξανδρος ἐπεφάνη ἐν τῇ
ἐκδρομῇ, τάς τε δᾷδας, ὅσας ἔχοντες ἐκβεβοηθήκεσαν,
ἀφέντες καὶ τὰ ὅπλα οἱ πολλοὶ αὐτῶν ῥίψαντες εἴσω
6 τοῦ τείχους ἔφευγον. καίτοι τά γε πρῶτα τῇ φύσει
τε τοῦ χωρίου, ὑπερδεξίου ὄντος, ἐπεκράτουν καὶ οὐ
κατὰ μέτωπον μόνον ἠκροβολίζοντο ἐς τοὺς προμαχο-
μένους τῶν μηχανῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πύργων, οἳ δὴ
ἑκατέρωθεν τοῦ ἐρηριμμένου τείχους αὐτοὶ ὑπολελειμ-
μένοι ἐκ πλαγίου τε καὶ μόνον οὐ κατὰ νώτου παρεῖχον
ἀκροβολίζεσθαι ἐς τοὺς τῷ ἀντῳκοδομημένῳ τείχει
προσάγοντας.

22 Οὐ πολλαῖς δὲ ὕστερον ἡμέραις ἐπάγοντος αὖθις
Ἀλεξάνδρου τὰς μηχανὰς τῷ πλινθίνῳ τῷ ἐντὸς τείχει
καὶ αὐτοῦ ἐφεστηκότος τῷ ἔργῳ, ἐκδρομὴ γίνεται παν-
δημεὶ ἐκ τῆς πόλεως, τῶν μὲν κατὰ τὸ ἐρηριμμένον
τεῖχος, ᾗ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐπετέτακτο, τῶν δὲ κατὰ
τὸ Τρίπυλον, ᾗ οὐδὲ πάνυ τι προσδεχομένοις τοῖς
2 Μακεδόσιν ἦν. καὶ οἱ μὲν δᾷδάς τε ταῖς μηχαναῖς
ἐνέβαλλον καὶ ὅσα ἄλλα ἐς τὸ ἐξάψαι τε φλόγα καὶ
ἐπὶ μέγα προκαλέσασθαι, τῶν δὲ ἀμφ' Ἀλέξανδρον
αὐτῶν τε ἐμβαλλόντων ἐς αὐτοὺς ἐρρωμένως καὶ ταῖς
μηχαναῖς ἀπὸ τῶν πύργων λίθων τε μεγάλων ἀφιεμέ-
νων καὶ βελῶν ἐξακοντιζομένων οὐ χαλεπῶς ἀπεστρά-
3 φησάν τε καὶ ἔφυγον ἐς τὴν πόλιν. καὶ φόνος ταύτῃ
οὐκ ὀλίγος ἐγένετο, ὅσῳ πλείονές τε καὶ ξὺν μείζονι
τῇ τόλμῃ ἐξέδραμον. οἱ μὲν γὰρ εἰς χεῖρας ἐλθόντες
τοῖς Μακεδόσιν ἀπέθανον, οἱ δὲ ἀμφὶ τῷ τείχει τῷ
καταπεπτωκότι, στενοτέρας τε ἢ κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν

6 τε del. Krüg. ‖ 9 αὐτοὶ] αὐτοῖς Pfl. ‖ 15 αὐτοῦ Ell., αὐτῷ A; Krüg. cfrt. IV 21, 4; 29, 7

*τῆς παρόδου οὔσης καὶ τῶν κατερηριμμένων τοῦ τεί-
χους χαλεπὴν τὴν ὑπέρβασιν αὐτοῖς παρεχόντων.*
Τοῖς δὲ κατὰ τὸ Τρίπυλον ἐκδραμοῦσιν ἀπήντα 4
*Πτολεμαῖος ὁ σωματοφύλαξ ὁ βασιλικός, τήν τε
Ἀδαίου καὶ Τιμάνδρου ἅμα οἷ τάξιν ἄγων καὶ ἔστιν* □
*οὓς τῶν ψιλῶν· καὶ οὗτοι οὐδὲ αὐτοὶ χαλεπῶς ἐτρέ-
ψαντο τοὺς ἐκ τῆς πόλεως. ξυνέβη δὲ καὶ τούτοις ἐν* 5
*τῇ ἀποχωρήσει κατὰ στενὴν γέφυραν τὴν ἐπὶ τῆς τά-
φρου πεποιημένην φεύγουσι τήν τε γέφυραν αὐτὴν
ὑπὸ πλήθους ξυντρῖψαι καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἐς τὴν
τάφρον ἐμπεσόντας τοὺς μὲν ὑπὸ σφῶν καταπατηθέν-
τας διαφθαρῆναι, τοὺς δὲ καὶ ἄνωθεν ὑπὸ τῶν Μα-
κεδόνων βαλλομένους. ὁ πλεῖστος δὲ φόνος περὶ ταῖς* 6
*πύλαις αὐταῖς ξυνέβη, ὅτι ἡ ξύγκλεισις τῶν πυλῶν
φοβερά τε καὶ πρὸ τοῦ καιροῦ γενομένη, δεισάντων
μὴ συνεισπέσοιεν τοῖς φεύγουσιν ἐχόμενοι αὐτῶν οἱ
Μακεδόνες, πολλοὺς καὶ τῶν φιλίων τῆς εἰσόδου
ἀπέκλεισεν, οὓς πρὸς αὐτοῖς τοῖς τείχεσιν οἱ Μακε-
δόνες διέφθειραν. καὶ παρ' ὀλίγον ἧκεν ἁλῶναι ἡ* 7
*πόλις, εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἀνεκαλέσατο τὸ στράτευμα,
ἔτι διασῶσαι ἐθέλων τὴν Ἁλικαρνασσόν, εἴ τι φίλιον
ἐνδοθείη ἐκ τῶν Ἁλικαρνασσέων. ἀπέθανον δὲ τῶν
μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐς χιλίους, τῶν δὲ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ
ἀμφὶ τοὺς τεσσαράκοντα, καὶ ἐν τούτοις Πτολεμαῖός
τε ὁ σωματοφύλαξ καὶ Κλέαρχος ὁ τοξάρχης καὶ
Ἀδαῖος ⟨ὁ⟩ χιλιάρχης, οὗτοι καὶ ἄλλοι τῶν οὐκ ἠμελη-* □
μένων Μακεδόνων.

---

5 *Ἀδαίου* (altero *δ* m. 2 superscripto) et v. 26 *ἀδαῖος* A, *Ἀδδαίου* et *Ἀδδαῖος* vulg.; cf. Polyb. XV 27, 6; XXVIII 8; Athen. XII p. 532 e; Dittenberger 318, 50; Head p. 206 ‖ 26 ⟨*ὁ*⟩ add. Schm. (ed.); *Ἀδδαῖος, χιλιάρχης οὗτος, καὶ* Pfl. | *χιλιάρχης*] *χιλίαρχος* Sint. (ed.) ex B; cf. III 21, 1

23 Ἔνθα δὴ ξυνελθόντες οἱ ἡγεμόνες τῶν Περσῶν,
Ὀροντοβάτης τε καὶ Μέμνων, καὶ ἐκ τῶν παρόντων
γνόντες σφᾶς τε οὐ δυναμένους ἐπὶ πολὺ ἀντέχειν τῇ
πολιορκίᾳ καὶ τοῦ τείχους τὸ μέν τι καταπεπτωκὸς
ἤδη ὁρῶντες, τὸ δὲ καὶ κατασεσεισμένον, πολλοὺς δὲ
τῶν στρατιωτῶν ἐν ταῖς ἐκδρομαῖς τοὺς μὲν διεφθαρ-
μένους, τοὺς δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ τετρῶσθαι ἀπομάχους
2 ὄντας, ταῦτα ἐν νῷ λαβόντες ἀμφὶ δευτέραν φυλακὴν
τῆς νυκτὸς τόν τε ξύλινον πύργον, ὃν αὐτοὶ ἀντ-
ῳκοδόμησαν ταῖς μηχαναῖς τῶν πολεμίων, ἐμπιπρᾶσι
καὶ τὰς στοάς, ἐν αἷς τὰ βέλη αὐτοῖς ἀπέκειτο. ἐνέβα-
λον δὲ καὶ ταῖς οἰκίαις πῦρ ταῖς πλησίον τοῦ τείχους·
3 τῶν δὲ καὶ προσήψατο ἡ φλὸξ ἀπό τε τῶν στοῶν καὶ
τοῦ πύργου πολλὴ ἀπενεχθεῖσα καί τι καὶ τοῦ ἀνέμου
ταύτῃ ἐπιφέροντος· αὐτῶν δὲ οἱ μὲν ἐς τὴν ἄκραν
τὴν ἐν τῇ νήσῳ ἀπεχώρησαν, οἱ δὲ ἐς τὴν Σαλμακίδα,
4 ἄκραν οὕτω καλουμένην. Ἀλεξάνδρῳ δὲ ὡς ἐξηγγέλθη
ταῦτα πρός τινων αὐτομολησάντων ἐκ τοῦ ἔργου καὶ
τὸ πῦρ πολὺ καθεώρα αὐτός, καίτοι ἀμφὶ μέσας που
νύκτας ἦν τὸ γιγνόμενον, ὁ δὲ καὶ ὣς ἐξαγαγὼν
τοὺς Μακεδόνας τοὺς μὲν ἔτι ἐμπιπράντας τὴν πόλιν
ἔκτεινεν, ὅσοι δὲ ἐν ταῖς οἰκίαις καταλαμβάνοιντο τῶν
Ἁλικαρνασσέων, τούτους δὲ σώζειν παρήγγειλεν.
5 Ἤδη τε ἠὼς ὑπέφαινε καὶ κατιδὼν τὰς ἄκρας, ἃς
οἵ τε Πέρσαι καὶ οἱ μισθοφόροι κατειλήφεσαν, ταύτας
μὲν ἀπέγνω πολιορκεῖν, τριβήν τε ἐπινοῶν οὐκ ὀλίγην

2 *Ὀροντοβάτης*] *Ῥοοντοπάτ*(*ου*) nummi; v. Justi, *Iranisches Namenbuch* p. 235 ‖ 10 *ἐμπιπρᾶσι* vulg., *ἐνιπρᾶσι* A ‖ 14 *ἀπενεχθεῖσα*] *ἐπενεχθεῖσα* vulg. ‖ 15. 16 *ἄκραν τὴν ἐν τῇ νήσῳ*] *Ἀρκόννησον* Gron. coll. Strab. XIV 2, 16, p. 656 ‖ 22 *καταλαμβάνοιντο* A²FHL, *κατελαμβάνοντο* B ‖ 24 *ἠὼς* BCFHL, *ἠὼς* (sic) A²; *ἕως* Krüg. (ed.), quod sane apud nostrum sollemne est

ἔσεσθαί οἱ ἀμφ' αὐτὰς τῇ φύσει τῶν χωρίων καὶ οὐ
παρὰ μέγα εἶναι ἐξελόντι οἱ τὴν πόλιν ἤδη πᾶσαν. θάψας 6
δὲ τοὺς ἀποθανόντας ἐν τῇ νυκτὶ τὰς μὲν μηχανὰς ἐς
Τράλλεις ἀπαγαγεῖν ἐκέλευσε τοὺς ἐπ' αὐταῖς τεταγμέ-
νους, αὐτὸς δὲ τὴν πόλιν ἐς ἔδαφος κατασκάψας αὐτῆς
τε ταύτης καὶ τῆς ἄλλης Καρίας φυλακὴν ἐγκαταλιπὼν
ξένους μὲν πεζοὺς τρισχιλίους, ἱππέας δὲ ἐς διακοσίους
καὶ Πτολεμαῖον ἡγεμόνα αὐτῶν ἐπὶ Φρυγίας ἐστέλλετο.
τῆς δὲ Καρίας ξυμπάσης σατραπεύειν ἔταξεν Ἄδαν, 7
θυγατέρα μὲν Ἑκατόμνω, γυναῖκα δὲ Ἱδριέως, ὃς καὶ
ἀδελφὸς αὐτῇ ὢν κατὰ νόμον τῶν Καρῶν ξυνῴκει.
καὶ ὁ μὲν Ἱδριεὺς τελευτῶν ταύτῃ ἐπέτρεψε τὰ πράγ-
ματα, νενομισμένον ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔτι ἀπὸ Σεμιράμεως
καὶ γυναῖκας ἄρχειν ἀνδρῶν. Πιξώδαρος δὲ τὴν μὲν
ἐκβάλλει τῆς ἀρχῆς, αὐτὸς δὲ κατεῖχε τὰ πράγματα.
τελευτήσαντος δὲ Πιξωδάρου Ὀροντοβάτης τὴν Καρῶν 8
ἀρχὴν ἐκ βασιλέως πεμφθεὶς εἶχε, γαμβρὸς ὢν Πιξω-
δάρου. Ἄδα δὲ Ἄλινδα μόνον κατεῖχε, χωρίον τῆς
Καρίας ἐν τοῖς ὀχυρώτατον, καὶ ἐσβαλόντι Ἀλεξάνδρῳ
ἐς Καρίαν ἀπήντα, τά τε Ἄλινδα ἐνδιδοῦσα καὶ παῖδά
οἱ τιθεμένη Ἀλέξανδρον. καὶ Ἀλέξανδρος τά τε Ἄλινδα
αὐτῇ ἐπέτρεψε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ παιδὸς οὐκ ἀπηξίωσε,
καὶ ἐπειδὴ Ἁλικαρνασσόν τε ἐξεῖλε καὶ τῆς ἄλλης Κα-
ρίας ἐπεκράτησεν, αὐτῇ ἄρχειν ἁπάσης ἔδωκε.

Τῶν Μακεδόνων δὲ ἔστιν οἳ συνεστρατευμένοι 24
Ἀλεξάνδρῳ ἦσαν νεωστὶ πρὸ τῆς στρατιᾶς γεγαμηκό-

26 — p. 54, 1 = Anecd. Bekkeri I, p. 129, 27. Ἀρριανὸς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ Ἀλεξάνδρου· ἦσαν — Ἀλεξάνδρῳ.

8 Φρυγίας] Λυκίας Schm. coll. I 24, 3 ‖ 14 Πιξώδαρος hic et v. 17 A, sed Πηξωδάρου v. 16; illud unice verum esse docent inscr. et nummi, cf. Dittenberger 96, 16; Head p. 533 ‖ 26 ἦσαν] ἦσαν μὲν Anecd. Bekk. | στρατιᾶς] στρατείας Anecd. Bekk.; v. ad p. 2, 19

τες· καὶ τούτων ἔγνω οὐκ ἀμελητέα εἶναί οἱ Ἀλέξανδρος, ἀλλ' ἐκπέμπει γὰρ αὐτοὺς ἐκ Καρίας διαχειμάσοντας ἐν Μακεδονίᾳ ἅμα ταῖς γυναιξίν, ἐπιτάξας αὐτοῖς Πτολεμαῖόν τε τὸν Σελεύκου, ἕνα τῶν σωματοφυλάκων τῶν βασιλικῶν, καὶ τῶν στρατηγῶν Κοῖνόν τε τὸν Πολεμοκράτους καὶ Μελέαγρον τὸν Νεοπτολέ-
2 μου, ὅτι καὶ αὐτοὶ τῶν νεογάμων ἦσαν, προστάξας, ἐπειδὰν αὐτοί τε ἐπανίωσι καὶ τοὺς μετὰ σφῶν ἐκπεμφθέντας ἐπαναγάγωσι, καταλέξαι ἱππέας τε καὶ πεζοὺς ἐκ τῆς χώρας ὅσους πλείστους. καὶ τῷ ἔργῳ τῷδε, εἴπερ τινὶ ἄλλῳ, εὐδοκίμησε παρὰ Μακεδόσιν Ἀλέξανδρος. ἔπεμψε δὲ καὶ Κλέανδρον τὸν Πολεμοκράτους ἐπὶ ξυλλογῇ στρατιωτῶν εἰς Πελοπόννησον.
3 Παρμενίωνα δὲ πέμπει ἐπὶ Σάρδεων, δοὺς αὐτῷ τῶν τε ἑταίρων ἱππαρχίαν καὶ τοὺς Θετταλοὺς ἱππέας καὶ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους καὶ τὰς ἁμάξας ἄγειν· καὶ κελεύει προϊέναι ἀπὸ Σάρδεων ἐπὶ Φρυγίαν. αὐτὸς δὲ ἐπὶ Λυκίας τε καὶ Παμφυλίας ᾔει, ὡς τῆς παραλίου κρατήσας ἀχρεῖον καταστῆσαι τοῖς πολεμίοις τὸ
4 ναυτικόν. καὶ πρῶτον μὲν ἐν παρόδῳ Ὕπαρνα, χωρίον ὀχυρόν, φυλακὴν ἔχον ξένους μισθοφόρους, ἐξ ἐφόδου ἔλαβεν· οἱ δ' ἐκ τῆς ἄκρας ξένοι ὑπόσπονδοι ἐξῆλθον. ἔπειτα εἰσβαλὼν εἰς Λυκίαν Τελμισσέας μὲν ὁμολογίᾳ προσηγάγετο, περάσας δὲ τὸν Ξάνθον ποταμὸν Πίναρα καὶ Ξάνθον τὴν πόλιν καὶ Πάταρα ἐνδοθέντα ἔλαβε καὶ ἄλλα ἐλάττω πολίσματα ἐς τριάκοντα.
5 Ταῦτα καταπράξας ἐν ἀκμῇ ἤδη τοῦ χειμῶνος ἐς

1 εἶναί οἱ Ἀλέξανδρος] οἱ εἶναι Ἀλεξάνδρῳ Anecd. Bekk. || 8 ἐπανίωσι] ἐπανήκωσι Krüg. || 9 ἐπαναγάγωσι] ἐπανάγωσι Sint. (ed.) || 23 εἰσβαλὼν Vulc., εἰσβάλλων A | Τελμισσέας Krüg. (ed.), τελμισεῖς A

τὴν Μιλυάδα καλουμένην χώραν ἐσβάλλει, ἥ ἐστι μὲν
τῆς μεγάλης Φρυγίας, ξυνετέλει δὲ ἐς τὴν Λυκίαν
τότε, οὕτως ἐκ βασιλέως μεγάλου τεταγμένον. καὶ ἐν-
ταῦθα Φασηλιτῶν πρέσβεις ἧκον περὶ φιλίας τε καὶ
χρυσῷ στεφάνῳ στεφανῶσαι Ἀλέξανδρον· καὶ ὑπὲρ τῶν
αὐτῶν ἐπικηρυκευόμενοι ἐπρέσβευον Λυκίων τῶν κάτω
οἱ πολλοί. Ἀλέξανδρος δὲ Φασηλίτας τε καὶ Λυκίους 6
παραδοῦναι τὰς πόλεις τοῖς ἐπὶ τοῦτο στελλομένοις
ἐκέλευσε· καὶ παρεδόθησαν ξύμπασαι. αὐτὸς δὲ ὀλίγον
ὕστερον ἐς τὴν Φασηλίδα παραγενόμενος συνεξαιρεῖ
αὐτοῖς φρούριον ὀχυρόν, ἐπιτετειχισμένον τῇ χώρᾳ
πρὸς Πισιδῶν, ὅθεν ὁρμώμενοι οἱ βάρβαροι πολλὰ
ἔβλαπτον τῶν Φασηλιτῶν τοὺς τὴν γῆν ἐργαζομένους.

Ἔτι δὲ αὐτῷ περὶ τὴν Φασηλίδα ὄντι ἐξαγγέλλεται 25
Ἀλέξανδρον τὸν Ἀερόπου ἐπιβουλεύειν, τά τε ἄλλα τῶν
ἑταίρων ὄντα καὶ ἐν τῷ τότε Θεσσαλῶν τῆς ἵππου
ἄρχοντα. ἦν μὲν δὴ ὁ Ἀλέξανδρος οὗτος ἀδελφὸς
Ἡρομένους τε καὶ Ἀρραβαίου τῶν ξυνεπιλαβόντων τῆς
σφαγῆς τῆς Φιλίππου· καὶ τότε αἰτίαν σχόντα αὐτὸν 2
Ἀλέξανδρος ἀφῆκεν, ὅτι ἐν πρώτοις τε ἀφίκετο τῶν
φίλων παρ' αὐτόν, ἐπειδὴ Φίλιππος ἐτελεύτησε, καὶ
τὸν θώρακα συνενδὺς συνηκολούθησεν αὐτῷ εἰς τὰ
βασίλεια· ὕστερον δὲ καὶ ἐν τιμῇ ἀμφ' αὐτὸν εἶχε,
στρατηγόν τε ἐπὶ Θρᾴκης στείλας καὶ ἐπειδὴ Κάλας ὁ
τῶν Θετταλῶν ἵππαρχος ἐπὶ σατραπείᾳ ἐξεπέμφθη,
αὐτὸν ἀπέδειξεν ἄρχειν τῆς Θεσσαλικῆς ἵππου. τὰ δὲ
τῆς ἐπιβουλῆς ἐξηγγέλθη ὧδε.

Δαρεῖος, ἐπειδὴ Ἀμύντας αὐτομολήσας παρ' αὐτὸν 3

---

10 συνεξαιρεῖ Ell. (ed.), συνεξαίρει A || 22 συνενδὺς] ἐνδὺς Ell.; συνενδύσας Krüg., probante Pol.

λόγους τέ τινας καὶ γράμματα παρὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου
τούτου ἐκόμισε, καταπέμπει ἐπὶ θάλασσαν Σισίνην,
ἄνδρα Πέρσην τῶν ἀμφ' αὐτὸν πιστῶν, πρόφασιν μὲν
παρὰ Ἀτιζύην τὸν Φρυγίας σατράπην, τῇ δὲ ἀληθείᾳ
τῷ Ἀλεξάνδρῳ τούτῳ συνεσόμενον καὶ πίστεις δώ-
σοντα, εἰ ἀποκτείνει⟨ε⟩ βασιλέα Ἀλέξανδρον, αὐτὸν
βασιλέα καταστήσειν Μακεδονίας καὶ χρυσίου τάλαντα
4 πρὸς τῇ βασιλείᾳ ἐπιδώσειν χίλια. ὁ δὲ Σισίνης ἁλοὺς
πρὸς Παρμενίωνος λέγει πρὸς Παρμενίωνα ὧν ἕνεκα
ἀπεστάλη· καὶ τοῦτον ἐν φυλακῇ πέμπει Παρμενίων
παρ' Ἀλέξανδρον, καὶ πυνθάνεται ταὐτὰ παρ' αὐτοῦ
Ἀλέξανδρος. ξυναγαγὼν δὲ τοὺς φίλους βουλὴν προὐ-
5 τίθει, ὅ τι χρὴ ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου γνῶναι. καὶ ἐδόκει
τοῖς ἑταίροις μήτε πάλαι εὖ βεβουλεῦσθαι τὸ κράτι-
στον τοῦ ἱππικοῦ ἀνδρὶ οὐ πιστῷ ἐπιτρέψας, νῦν τε
χρῆναι αὐτὸν κατὰ τάχος ἐκποδὼν ποιεῖσθαι, πρὶν καὶ
ἐπιτηδειότερον γενόμενον τοῖς Θετταλοῖς ξὺν αὐτοῖς τι
□ 6 νεωτερίσαι. καί τι καὶ θεῖον ἐφόβει αὐτούς. ἔτι γὰρ
πολιορκοῦντος αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου Ἁλικαρνασσὸν ανα-

---

2 Cf. Anecd. Bekk. I, p. 173, 29. Σισίνης, Σισίνου κλίνει τὸ ὄνομα Ἀρριανός· ἐχρήσατο αὐτῷ ἐν πάσῃ τῇ πραγματείᾳ τετραχῶς [nempe I, 25, 3; 25, 4; VII, 6, 4; semel ἐν τοῖς μετὰ Ἀλέξανδρον]. Σισίνης δὲ ὁ Φραταφέρνου παῖς [cf. VII, 6. 4]. ἐν μόνῳ δὲ τῷ δευτέρῳ λόγῳ εὑρέθη τὸ ὄνομα ⟨τῶν⟩ μετὰ Ἀλέξανδρον.

---

2 Σισίνην Ell. (ed.) e Bekk. Anecd., praeeunte Gron. ad VII 6, 4, ἀσισίνην hic et ἀσισίνης l. 8 A; *Sisenes* Curt. III 7, 11—14; alii Σισίνης vel Σισίννης nomine Arr. Anab. VII 6, 4; Strab. XII 2, 5, p. 537; App. Bell. civ. V 7; Ioseph. Ant. Iud. XI 12 et alibi; Lucian. Toxar. 57—60; nomen Ἀσισίνης nusquam invenitur ‖ 4 Ἀτιζύην] ita etiam II 11, 8; *Atyzies* Curt. III 11, 10; Ἀτιξύης vel Ἀτυζύης codd. Diod. XVII 21, 3; Ἀντιξύης XVII 34, 5 ‖ 6 ⟨ε⟩ add. Ell. ‖ 11 ταὐτὰ Schm. (ed.), ταῦτα A ‖ 16 ἐκποδὼν Vulc., ἐκ ποδῶν A ‖ 19 Ἀλεξάνδρου del. Sint.

*παύεσθαι μὲν ἐν μεσημβρίᾳ, χελιδόνα δὲ περιπέτεσθαι
ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς τρύζουσαν μεγάλα καὶ τῆς εὐνῆς* □
*ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ἐπικαθίζειν, θορυβωδέστερον ἢ κατὰ τὸ
εἰωθὸς ᾄδουσαν· τὸν δὲ ὑπὸ καμάτου ἐγερθῆναι μὲν* 7
*ἀδυνάτως ἔχειν ἐκ τοῦ ὕπνου, ἐνοχλούμενον δὲ πρὸς
τῆς φωνῆς τῇ χειρὶ οὐ βαρέως ἀποσοβῆσαι τὴν χελι-
δόνα· τὴν δὲ τοσούτου ἄρα δεῆσαι ἀποφυγεῖν πληγεῖ-
σαν, ὥστε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου
καθημένην μὴ πρόσθεν ἀνεῖναι πρὶν παντελῶς ἐξεγερ-
θῆναι Ἀλέξανδρον. καὶ Ἀλέξανδρος οὐ φαῦλον ποιη-* 8
*σάμενος τὸ τῆς χελιδόνος ἀνεκοίνωσεν Ἀριστάνδρῳ τῷ
Τελμισσεῖ, μάντει· Ἀρίστανδρον δὲ ἐπιβουλὴν μὲν ἔκ
του τῶν φίλων σημαίνεσθαι αὐτῷ εἰπεῖν, σημαίνεσθαι
δὲ καί, ὅτι καταφανὴς ἔσται. τὴν γὰρ χελιδόνα σύν-
τροφόν τε εἶναι ὄρνιθα καὶ εὔνουν ἀνθρώποις καὶ
λάλον μᾶλλον ἢ ἄλλην ὄρνιθα.*

Ταῦτά τε οὖν καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ Πέρσου ξυνθεὶς 9
*πέμπει ὡς Παρμενίωνα Ἀμφοτερὸν τὸν Ἀλεξάνδρου
μὲν παῖδα, ἀδελφὸν δὲ Κρατεροῦ. καὶ ξυμπέμπει αὐτῷ
τῶν Περγαίων τινὰς τὴν ὁδὸν ἡγησομένους. καὶ ὁ
Ἀμφοτερὸς στολὴν ἐνδὺς ἐπιχώριον, [καὶ] ὡς μὴ γνώ-
ριμος εἶναι κατὰ τὴν ὁδόν, λανθάνει ἀφικόμενος παρὰ
Παρμενίωνα· καὶ γράμματα μὲν οὐ κομίζει παρὰ Ἀλεξ-* 10
*άνδρου· οὐ γὰρ ἔδοξε γράφειν ὑπὲρ οὐδενὸς τοιούτου
ἐς τὸ ἐμφανές· τὰ δὲ ἀπὸ γλώσσης οἱ ἐντεταλμένα
ἐξήγγειλεν, καὶ οὕτω ξυλλαμβάνεται ὁ Ἀλέξανδρος οὗτος
καὶ ἐν φυλακῇ ἦν.*

Ἀλέξανδρος δὲ ἄρας ἐκ Φασηλίδος μέρος μέν τι 26
τῆς στρατιᾶς διὰ τῶν ὀρῶν πέμπει ἐπὶ Πέργης, ᾗ

---

21 [*καὶ*] del. Vulc.; *ἐπιχώριον καὶ ⟨εὐτελῆ⟩* vel *καὶ ⟨φαύ-
λην⟩* R. Mücke. *N. Philol. Rundschau* 1904 p. 387

*ὡδοποιήκεσαν αὐτῷ οἱ Θρᾷκες χαλεπὴν ἄλλως καὶ μα-
κρὰν οὖσαν τὴν πάροδον· αὐτὸς δὲ παρὰ τὴν θάλασ-
σαν διὰ τοῦ αἰγιαλοῦ ἦγε τοὺς ἀμφ' αὐτόν. ἔστι δὲ
ταύτῃ ἡ ὁδὸς οὐκ ἄλλως ὅτι μὴ τῶν ἀπ' ἄρκτου ἀνέ-
μων πνεόντων· εἰ δὲ νότοι κατέχοιεν, ἀπόρως ἔχει
2 διὰ τοῦ αἰγιαλοῦ ὁδοιπορεῖν. τῷ δὲ ἐκ νότων σκληροὶ
βορραῖ ἐπιπνεύσαντες, οὐκ ἄνευ τοῦ θείου, ὡς αὐτός
τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἐξηγοῦντο, εὐμαρῆ καὶ ταχεῖαν
τὴν πάροδον παρέσχον. ἐκ Πέργης δὲ ὡς προήει, ἐν-
τυγχάνουσιν αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν πρέσβεις Ἀσπενδίων
αὐτοκράτορες, τὴν μὲν πόλιν ἐνδιδόντες, φρουρὰν δὲ
3 μὴ εἰσάγειν δεόμενοι. καὶ περὶ μὲν τῆς φρουρᾶς
πράξαντες ἀπῆλθον, ὅσα ἠξίουν· πεντήκοντα δὲ τά-
λαντα κελεύει τῇ στρατιᾷ δοῦναι αὐτοῖς ἐς μισθὸν καὶ
τοὺς ἵππους, οὓς δασμὸν βασιλεῖ ἔτρεφον. οἱ δὲ ὑπέρ
τε τοῦ ἀργυρίου καὶ τοὺς ἵππους παραδώσειν ξυνθέ-
μενοι ἀπῆλθον.*

4 *Ἀλέξανδρος δὲ ἐπὶ Σίδης ᾔει. εἰσὶ δὲ οἱ Σιδῆται
Κυμαῖοι ἐκ Κύμης τῆς Αἰολίδος· καὶ οὗτοι λέγουσιν
ὑπὲρ σφῶν τόνδε τὸν λόγον, ὅτι, ὡς κατῆράν τε ἐς
τὴν γῆν ἐκείνην οἱ πρῶτοι ἐκ Κύμης σταλέντες καὶ
ἐπὶ οἰκισμῷ ἐξέβησαν, αὐτίκα τὴν μὲν Ἑλλάδα γλῶσ-*

3—9 cf. Eustathius ad Dionys. Perieg. 861 ‖ 6. 7 = Suidas s v. *βορρᾶς· σκληροὶ βορραῖ ἐπιπνεύσαντες.*

---

1 *ὡδοποιήκεσαν*] *ὡδο⟨πε⟩ποιήκεσαν* Vulc.; cf. III 13, 2; Xen. Anab. V 3, 1; Hellen. V 4, 39 | post *καὶ* vox *οὐ* m. 1 exp. A ‖ 6 *σκληροὶ* Suid. et Eust., *σκληρῶς* A ‖ 7 *βορραῖ* Suid., *βορρέαι* A, *βορέαι* Eust.; cf. V 6, 1; 6, 3; 26, 3 ‖ 8 *τε*] *γε* Sint. ‖ 9 *πάροδον*] *ὁδὸν* Eust. ‖ 14 *αὐτοῖς*] *αὐτοὺς* Sint.; cf. Bersan. p. 64 ‖ 15 *οὓς* ⟨*ἐς*⟩ Toup, Emendationes in Suidam I p. 73 coll. Xen. Anab. IV 5, 24, sed cf. Xen. Anab. IV 5, 34' ‖ 16 *τοῦ ἀργυρίου*] *τοῦ τἀργύριον* Sint. ‖ 18 *Σιδῆται* Blanc. coll. Steph. Byz. s. v., *σιδῖται* hic et p. 59, 4 A; cf. Head p. 587 ‖ 21. 22 *καὶ ἐπὶ οἰκισμῷ*] *ἐπὶ οἰκισμῷ καὶ* Sint.

σαν ἐξελάθοντο, εὐθὺς δὲ βάρβαρον φωνὴν ἵεσαν,
οὐδὲ τῶν προσχώρων βαρβάρων, ἀλλὰ ἰδίαν σφῶν □
οὔπω πρόσθεν οὖσαν τὴν φωνήν· καὶ ἔκτοτε οὐ κατὰ □
τοὺς ἄλλους προσχώρους Σιδῆται ἐβαρβάριζον. κατα- 5
λιπὼν δὲ φρουρὰν ἐν Σίδῃ προήει ἐπὶ Σύλλιον, χω-
ρίον ὀχυρὸν καὶ φρουρὰν ἔχον ξένων μισθοφόρων καὶ
αὐτῶν τῶν ἐπιχωρίων βαρβάρων. ἀλλ' οὔτε τὸ Σύλ-
λιον ἐξ ἐφόδου αὐτοσχεδίου ἠδυνήθη λαβεῖν, ἐπεί τ'
ἠγγέλθη αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν τοὺς Ἀσπενδίους ὅτι
οὐδὲν τῶν ξυγκειμένων πρᾶξαι ἐθέλοιεν, οὔτε τοὺς
ἵππους παραδοῦναι τοῖς πεμφθεῖσιν οὔτε ἀπαριθμῆσαι
τὰ χρήματα, καὶ τὰ ἐκ τῆς χώρας ὅτι ἀνασκευασάμενοι
ἐς τὴν πόλιν τάς τε πύλας ἀποκεκλείκασι τοῖς παρὰ
Ἀλεξάνδρου καὶ τὰ τείχη, ὅπῃ πεπονηκότα ἦν, ἐπισκευά-
ζουσι, ταῦτα πυθόμενος ἐπὶ Ἀσπένδου ἀνεξεύγνυεν.

Ὤικισται δὲ τῆς Ἀσπένδου τὰ μὲν πολλὰ ἐπὶ ἄκρᾳ 27
ὀχυρᾷ καὶ ἀποτόμῳ καὶ παρ' αὐτὴν τὴν ἄκραν ὁ Εὐρυ-
μέδων ποταμὸς ῥεῖ· ἦσαν δὲ αὐτοῖς καὶ περὶ τῇ ἄκρᾳ
ἐν τῷ χθαμαλῷ οὐκ ὀλίγαι οἰκήσεις καὶ τεῖχος περιεβέ-
βλητο αὐταῖς οὐ μέγα. τὸ μὲν δὴ τεῖχος εὐθύς, ὡς 2
προσάγοντα Ἀλέξανδρον ἔγνωσαν, ἐκλείπουσιν ὅσοι
ἐπῴκουν καὶ τὰς οἰκίας, ὅσας ἐν τῷ χθαμαλῷ ᾠκισμέ-
νας οὐκ ἐδόκουν διαφυλάξαι ἂν δύνασθαι· αὐτοὶ δὲ
ἐς τὴν ἄκραν ξυμφεύγουσιν. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀφ-
ίκετο ξὺν τῇ δυνάμει, εἴσω τοῦ ἐρήμου τείχους παρελ-
θὼν κατεστρατοπέδευσεν ἐν ταῖς οἰκίαις ταῖς καταλε-

8—p. 60, 14 cf. Eustathius ad Dionys. Perieg. 852.

5 *Σύλλιον*] de huius nominis formis v. Müller ad Scylac. 101 (Geogr. Gr. Min. I p. 75); Lanckoronski, *Städte Pamphyliens u. Pisidiens* I p. 65 ‖ 8 *ἐπεί τ'* Krüg. (ed.). *ἔπειτ'* A ‖ 10 *οὔτε*] *οὔτ'* ⟨*οὖν*⟩ Krüg. coll. VI 26, 4; VII 5, 2; 14, 3; Ind. 36, 4

3 λειμμέναις πρὸς τῶν Ἀσπενδίων. οἱ δὲ Ἀσπένδιοι ὡς
εἶδον αὐτόν τε Ἀλέξανδρον παρ' ἐλπίδα ἥκοντα καὶ
τὸ στρατόπεδον ἐν κύκλῳ σφῶν πάντῃ, πέμψαντες
πρέσβεις ἐδέοντο ἐφ' οἷσπερ τὸ πρότερον ξυμβῆναι.
καὶ Ἀλέξανδρος τό τε χωρίον ἰσχυρὸν ἰδὼν καὶ αὐτὸς
ὡς οὐκ ἐπὶ χρόνιον πολιορκίαν παρεσκευασμένος ἐπὶ
4 τοῖς αὐτοῖς μὲν οὐδὲ ὣς ξυνέβη πρὸς αὐτούς· ὁμήρους
δὲ δοῦναι σφῶν τοὺς δυνατωτάτους ἐκέλευσεν καὶ
τοὺς ἵππους, οὓς πρόσθεν ὡμολόγησαν, καὶ ἑκατὸν
τάλαντα ἀντὶ τῶν πεντήκοντα, καὶ πείθεσθαι τῷ σα-
τράπῃ τῷ ⟨ὑπ'⟩ Ἀλεξάνδρου ταχθέντι καὶ φόρους
ἀποφέρειν ὅσα ἔτη Μακεδόσι, καὶ ὑπὲρ τῆς χώρας
διακριθῆναι, ἣν τῶν προσχώρων οὖσαν βίᾳ κατέχειν
ἐν αἰτίᾳ ἦσαν.
5 Ὡς δὲ πάντα οἱ ἐπεχώρησαν, ἀνέζευξεν ἐς Πέργην,
κἀκεῖθεν ἐς Φρυγίαν ὥρμητο· ἦν δὲ αὐτῷ ἡ πορεία
παρὰ Τελμισσὸν πόλιν. οἱ δὲ ἄνθρωποι οὗτοι τὸ
μὲν γένος Πισίδαι εἰσὶ βάρβαροι, χωρίον δὲ οἰκοῦσιν
ὑπερύψηλον καὶ πάντῃ ἀπότομον, καὶ ἡ ὁδὸς παρὰ
6 τὴν πόλιν χαλεπή. καθήκει γὰρ ἐκ τῆς πόλεως ὄρος
ἔστε ἐπὶ τὴν ὁδόν, καὶ τοῦτο μὲν αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ
ἀποπαύεται, ἀντίπορον δὲ αὐτῷ ἄλλο ὄρος ἐστὶν οὐ
μεῖον ἀπότομον. καὶ ταῦτα τὰ ὄρη ὥσπερ πύλας ποιεῖ
ἐπὶ τῇ ὁδῷ, καὶ ἔστιν ὀλίγῃ φυλακῇ κατέχοντας τὰ
ὄρη ταῦτα ἄπορον ποιεῖν τὴν πάροδον. καὶ τότε οἱ

---

6 ὡς οὐκ] ὡς om. vulg., οὐχ ὡς Pol.; cf. VII 23, 8 ‖ 11 ⟨ὑπ'⟩ add. Vulc. ‖ 16 ὥρμητο] ὡρμᾶτο C. F. Hertlein, *Jen. Lit. Ztng.* 1876 p. 680 ‖ 17 Τελμισσὸν] Τερμησσός et Τερμησσεῖς usque ad cap. 28, 4 ubique correxit Sint. (ed.); Termessi urbis Pisidiae nomen per ϱ scribi docent inscr. et nummi, cf. e. g. C. I. G. I 904; C. I. L. I 204; Head p. 593, sed cum A ubique τελμισσός et τελμισσεῖς exhibeat, malui errorem Arriano quam librariis attribuere

*Τελμισσεῖς πανδημεὶ ἐκβεβοηθηκότες ἀμφότερα τὰ ὄρη
κατεῖχον. ταῦτα δὴ ἰδὼν Ἀλέξανδρος στρατοπεδεύεσθαι* 7
*αὐτοῦ, ὅπως εἶχον, ἐκέλευε τοὺς Μακεδόνας, γνούς,
ὅτι οὐ μενοῦσι πανδημεὶ οἱ Τελμισσεῖς αὐλιζομένους
σφᾶς ἰδόντες, ἀλλ' ἀποχωρήσουσιν ἐς τὴν πόλιν πλη-
σίον οὖσαν οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ὅσον φυλακὴν κατα-
λιπόντες ἐπὶ τοῖς ὄρεσι. καὶ ξυνέβη, ὅπως εἴκαζεν· οἱ
μὲν γὰρ πολλοὶ αὐτῶν ἀπῆλθον, αἱ φυλακαὶ δὲ ἐγκατ-
έμειναν. καὶ ἐπὶ τούτους εὐθὺς ἀναλαβὼν τούς τε* 8
*τοξότας καὶ τὰς τῶν ἀκοντιστῶν τάξεις καὶ τῶν ὁπλι-
τῶν ὅσοι κουφότεροι ἐπήγαγεν. οἱ δὲ οὐκ ἔμειναν
βαλλόμενοι, ἀλλὰ ἔλιπον τὸ χωρίον· καὶ Ἀλέξανδρος
ὑπερβαλὼν τὰ στενὰ πρὸς τῇ πόλει κατεστρατοπέδευσε.*
Καὶ ἐνταῦθα ἀφικνοῦνται παρ' αὐτὸν Σελγέων 28
*πρέσβεις. οἱ δέ εἰσι καὶ αὐτοὶ Πισίδαι βάρβαροι καὶ
πόλιν μεγάλην οἰκοῦσιν καὶ αὐτοὶ μάχιμοί εἰσιν· ὅτι
δὲ πολέμιοι τοῖς Τελμισσεῦσιν ἐκ παλαιοῦ ἐτύγχανον,
ὑπὲρ φιλίας πρὸς Ἀλέξανδρον πεπρεσβευμένοι ἦσαν.
καὶ πρὸς τούτους σπένδεται Ἀλέξανδρος, καὶ ἐκ τού-
του πιστοῖς ἐς ἅπαντα ἐχρήσατο. τὴν Τελμισσὸν δὲ* 2
*ἀπέγνω ἑλεῖν ἂν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, ἀλλ' ἐπὶ Σαγαλασ-
σοῦ ἐστέλλετο. ἦν δὲ καὶ αὕτη οὐ μικρὰ πόλις· Πι-
σίδαι καὶ ταύτην ᾤκουν, καὶ ἐδόκουν πάντων Πισιδῶν
μαχίμων ὄντων αὐτοὶ εἶναι [οἱ] μαχιμώτατοι· καὶ τότε
τὸν λόφον τὸν πρὸ τῆς πόλεως, ὅτι καὶ οὗτος οὐ μεῖον
τοῦ τείχους ὀχυρὸς ἐς τὸ ἀπομάχεσθαι ἦν, κατειλη-
φότες προσέμενον. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν μὲν φάλαγγα* 3

---

7 *εἴκαζεν*] *εἴκασεν* Sint. (ed.), probante Boehn. Diss. p. 34; Krüg. cfrt. V 23, 7 || 16 *αὐτοὶ* del. Krüg. (ed.) || 21. 22 *Σαγαλασσοῦ* Tristan, *Commentaires historiques contenans l'histoire des empereurs* I p. 651, e nummo, *σαλαγασσοῦ* A; cf. Head p. 591 || 24 *αὐτοὶ*] *οὗτοι* Krüg. | [*οἱ*] del. Pol.

τῶν Μακεδόνων τάττει ὧδε· ἐπὶ μὲν τοῦ δεξιοῦ κέρως,
ἵνα καὶ αὐτὸς ἐπετέτακτο, τοὺς ὑπασπιστὰς εἶχεν, ἐχο-
μένους δὲ τούτων τοὺς πεζεταίρους ἔστε ἐπὶ τὸ εὐώ-
νυμον παρατείνας, ὡς ἑκάστοις τῶν στρατηγῶν ἡ ἡγε-
4 μονία τῆς τάξεως ἐν τῇ τότε ἡμέρᾳ ἦν. ἐπὶ δὲ τῷ
εὐωνύμῳ ἐπέταξεν ἡγεμόνα Ἀμύνταν τὸν Ἀρραβαίου.
προετάχθησαν δὲ αὐτῷ τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρως οἵ τε
τοξόται καὶ οἱ Ἀγριᾶνες, τοῦ δὲ εὐωνύμου οἱ ἀκον-
τισταὶ οἱ Θρᾷκες, ὧν ἡγεῖτο Σιτάλκης· οἱ γὰρ ἱππεῖς
αὐτῷ οὐκ ὠφέλιμοι ἐν τῇ δυσχωρίᾳ ἦσαν. τοῖς Πισί-
δαις δὲ καὶ Τελμισσεῖς προσβεβοηθηκότες ξυνετάξαντο.
5 Ἤδη τε οἱ ἀμφ' Ἀλέξανδρον προσβεβληκότες τῷ
ὄρει, ὅπερ κατεῖχον οἱ Πισίδαι, κατ' αὐτὸ τὸ ἀποτο-
μώτατον τῆς ἀνόδου ἦσαν, καὶ ἐν τούτῳ ἐπιτίθενται
αὐτοῖς οἱ βάρβαροι λόχοις κατὰ κέρας ἑκάτερον, ᾗ σφίσι
μὲν εὐπροσοδώτατον ἦν, τοῖς πολεμίοις δὲ χαλεπωτάτη
ἡ πρόσβασις. καὶ τοὺς μὲν τοξότας, οἷα δὴ οὔτε ἀκρι-
βῶς ὡπλισμένους καὶ πρώτους πελάσαντας, ἐτρέψαντο,
6 οἱ δὲ Ἀγριᾶνες ἔμειναν. ἐγγὺς γὰρ ἤδη καὶ ἡ φάλαγξ
τῶν Μακεδόνων προσῆγε καὶ πρὸ αὐτῆς Ἀλέξανδρος
ἐφαίνετο. ὡς δὲ ἐν χερσὶν ἡ μάχη ἐγένετο, γυμνοί τε
οἱ βάρβαροι ὄντες ὁπλίταις προσεφέροντο καὶ πάντῃ
κατατιτρωσκόμενοι ἔπιπτον [δὲ], ἐνταῦθα δὴ ἐγκλίνου-
7 σιν· καὶ ἀπέθανον μὲν αὐτῶν ἐς πεντακοσίους, ...
κοῦφοι γὰρ ὄντες καὶ ἔμπειροι τῶν χωρίων οὐ χαλε-
πῶς ἀπεχώρουν· καὶ οἱ Μακεδόνες διὰ βαρύτητα τῶν

2. 3. ἐχομένους Vulc., ἐχομένων A ‖ 12 τε Krüg. (ed.), δὲ A; cf. Grundm. p. 7 ‖ 15 λόχοις] ὄχλοι Pfl., ⟨ὀρθίοις τοῖς⟩ λόχοις Krüg. ‖ 23 δὲ A²L, om. BFH ‖ 24 μὲν del. Sint. (ed.), lacunam post πεντακοσίους non admittens | lacunae signa posuit Krüg., qui ⟨ἑάλωσαν δ' οὐ πολλοὶ⟩ supplet; ⟨ζῶντες δὲ ὀλίγοι ἐλήφθησαν⟩ ego coll. I 1, 13; 2, 7

ὅπλων καὶ ἀπειρίαν τῶν ὁδῶν οὐ θαρραλέοι ἐς τὸ
διώκειν ἦσαν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐχόμενος τῶν φευγόν- 8
των τὴν πόλιν αὐτῶν αἱρεῖ κατὰ κράτος. τῶν δὲ ξὺν
αὐτῷ Κλέανδρός τε ὁ στρατηγὸς τῶν τοξοτῶν ἀποθνή-
σκει καὶ τῶν ἄλλων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσιν. Ἀλέξανδρος
δὲ ἐπὶ τοὺς ἄλλους Πισίδας ἦγε· καὶ τὰ μέν τινα τῶν
φρουρίων βίᾳ ἐξεῖλε, τὰ δὲ ὁμολογίᾳ προσηγάγετο.
Ἐντεῦθεν δὲ ᾔει ἐπὶ Φρυγίας παρὰ τὴν λίμνην, 29
ᾗ ὄνομα Ἀσκανία, ἐν ᾗ ἅλες πήγνυνται αὐτόματοι, καὶ
τούτοις χρῶνται οἱ ἐπιχώριοι οὐδὲ θαλάσσης τι ἐπὶ
τούτῳ δέονται· καὶ ἀφικνεῖται ἐς Κελαινὰς πεμπταῖος.
ἐν δὲ ταῖς Κελαιναῖς ἄκρα ἦν πάντῃ ἀπότομος, καὶ
ταύτην φυλακὴ κατεῖχεν ἐκ τοῦ σατράπου τῆς Φρυγίας
Κᾶρες μὲν χίλιοι, Ἕλληνες δὲ μισθοφόροι ἑκατόν.
καὶ οὗτοι πρεσβεύονται παρ' Ἀλέξανδρον, ἐπαγγελλό- 2
μενοι, εἰ μὴ ἀφίκοιτό σφισι βοήθεια ἐν ἡμέρᾳ ᾗ
ξυνέκειτο, φράσαντες τὴν ἡμέραν, ὅτι παραδώσουσι τὸ
χωρίον. καὶ ἔδοξε ταῦτα Ἀλεξάνδρῳ ὠφελιμώτερα ἢ
πολιορκεῖν ἄπορον πάντῃ προσφέρεσθαι τὴν ἄκραν.
πρὸς μὲν δὴ ταῖς Κελαιναῖς φυλακὴν καταλείπει στρα- 3
τιώτας ἐς χιλίους καὶ πεντακοσίους. μείνας δὲ αὐτοῦ
ἡμέρας δέκα καὶ σατράπην ἀποδείξας Φρυγίας Ἀντί-
γονον τὸν Φιλίππου, ἐπὶ δὲ τοὺς συμμάχους ἀντ' ἐκεί-
νου στρατηγὸν Βάλακρον τὸν Ἀμύντου ἐπιτάξας, αὐτὸς
ἐπὶ Γορδίου ἐστέλλετο. καὶ Παρμενίωνι ἐπέστειλεν,
ἄγοντα ἅμα οἷ τὴν δύναμιν ἐκεῖσε ἀπαντᾶν· καὶ
ἀπήντα ξὺν τῇ δυνάμει Παρμενίων. καὶ οἱ νεόγαμοι 4
δὲ οἱ ἐπὶ Μακεδονίας σταλέντες εἰς Γόρδιον ἧκον καὶ
ξὺν αὐτοῖς ἄλλη στρατιὰ καταλεχθεῖσα, ἣν ἦγε Πτο-

8 ἐντεῦθεν] ἔνθεν Krüg.; cf. ad p. 19, 17 || 16 ᾗ] ἣ Krüg.

λεμαῖός τε ὁ Σελεύκου καὶ Κοῖνος ὁ Πολεμοκράτους καὶ Μελέαγρος ὁ Νεοπτολέμου, πεζοὶ μὲν Μακεδόνες τρισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ ἐς τριακοσίους καὶ Θεσσαλῶν ἱππεῖς διακόσιοι, Ἠλείων δὲ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, ὧν ἡγεῖτο Ἀλκίας Ἠλεῖος.

5 Τὸ δὲ Γόρδιον ἔστι μὲν τῆς Φρυγίας τῆς ἐφ' Ἑλ-
λησπόντου, κεῖται δὲ ἐπὶ τοῦ Σαγγαρίου ποταμοῦ·
τοῦ δὲ Σαγγαρίου αἱ μὲν πηγαὶ ἐκ Φρυγίας εἰσίν,
αὐτὸς δὲ διὰ τῆς Θρᾳκῶν τῶν Βιθυνῶν χώρας ἐξίη-
σιν ἐς τὸν Εὔξεινον πόντον. ἐνταῦθα καὶ Ἀθηναίων
πρεσβεία παρ' Ἀλέξανδρον ἀφίκετο, δεόμενοι Ἀλεξάν-
δρου ἀφεῖναί σφισι τοὺς αἰχμαλώτους, οἳ ἐπὶ Γρανίκῳ
ποταμῷ ἐλήφθησαν Ἀθηναίων ξυστρατευόμενοι τοῖς
Πέρσαις καὶ τότε ἐν Μακεδονίᾳ ξὺν τοῖς δισχιλίοις
6 δεδεμένοι ἦσαν· καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἄπρακτοι ἐν τῷ τότε
ἀπῆλθον. οὐ γὰρ ἐδόκει ἀσφαλὲς εἶναι Ἀλεξάνδρῳ
ἔτι ξυνεστῶτος τοῦ πρὸς τὸν Πέρσην πολέμου ἀνεῖναί
τι τοῦ φόβου τοῖς Ἕλλησιν, ὅσοι ἐναντία τῇ Ἑλλάδι
στρατεύεσθαι ὑπὲρ τῶν βαρβάρων οὐκ ἀπηξίωσαν·
ἀλλ' ἀποκρίνεται, ἐπειδὰν τὰ παρόντα καλῶς γένηται,
τότε ἥκειν ὑπὲρ τῶν αὐτῶν πρεσβευομένους.

10—21 = Exc. de legat. gentium ad Rom. 1, p. 513 ed. De Boor. ἐκ τῆς ἱστορίας Ἀρριανοῦ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου. ὅτι κατὰ τὸ Γόρδιον ὄντος Ἀλεξάνδρου πρέσβεις παρ' αὐτὸν ἀφίκοντο δεόμενοι — πρεσβευσομένους.

---

7 τοῦ Σαγγαρίου ποταμοῦ] τῷ Σαγγαρίῳ ποταμῷ Krüg. (ed.); cf. V 8, 4; 11, 3; Xen. Anab. IV 3, 28; et v. Helbing p. 57 ‖ 9. 10 ἐξίησιν vulg., ἐξίεισιν A ‖ 12 οἳ] ὅσοι ε ‖ 13 ποταμῷ om. ε ‖ 20 ἀλλ'] ἀλλὰ ε ‖ 21 πρεσβευομένους] πρεσβευσομένους ε | ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως α' subscriptio in A; liber II sine titulo incipit

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἐκ δὲ τούτου Μέμνων τοῦ τε ναυτικοῦ παντὸς 1 a. 334
ἡγεμὼν ἐκ βασιλέως Δαρείου καθεστηκὼς καὶ τῆς
παραλίου ξυμπάσης, ὡς ἐς Μακεδονίαν τε καὶ τὴν
Ἑλλάδα ἀποστρέψων τὸν πόλεμον, Χίον μὲν λαμβάνει
προδοσίᾳ ἐνδοθεῖσαν, ἔνθεν δὲ ἐπὶ Λέσβου πλεύσας,
ὡς οὐ προσεῖχον αὐτῷ οἱ Μιτυληναῖοι, τὰς ἄλλας πό-
λεις τῆς Λέσβου προσηγάγετο. ταύτας δὲ παραστησά- 2
μενος καὶ προσχὼν τῇ Μιτυλήνῃ τὴν μὲν πόλιν χάρακι
διπλῷ ἐκ θαλάσσης ἐς θάλασσαν ἀπετείχισε, στρατό-
πεδα δὲ πέντε ἐποικοδομησάμενος τῆς γῆς ἐκράτει οὐ
χαλεπῶς. καὶ μέρος μέν τι τῶν νεῶν τὸν λιμένα
αὐτῶν ἐφύλασσε, τὰς δὲ ἐπὶ τὴν ἄκραν τῆς Λέσβου
τὸ Σίγριον, ἵνα ἡ προσβολὴ μάλιστά ἐστι ταῖς ἀπό τε
Χίου καὶ ἀπὸ Γεραιστοῦ καὶ Μαλέας ὁλκάσιν, ἀποστεί-
λας τὸν παράπλουν ἐν φυλακῇ εἶχεν, ὡς μή τινα
ὠφέλειαν κατὰ θάλασσαν γίγνεσθαι τοῖς Μιτυληναίοις.
καὶ ἐν τούτῳ αὐτὸς μὲν νόσῳ τελευτᾷ, καὶ εἴπερ τι 3
ἄλλο καὶ τοῦτο ἐν τῷ τότε ἔβλαψε τὰ βασιλέως πράγ-
ματα. Αὐτοφραδάτης δὲ καὶ Φαρνάβαζος ὁ Ἀρταβάζου,
ὅτῳ καὶ ἐπέτρεψε τελευτῶν ὁ Μέμνων τὴν αὐτοῦ ἀρ-
χὴν ἔστε Δαρεῖόν τι ὑπὲρ αὐτῆς γνῶναι, ἀδελφιδῷ

12 αὐτῶν] αὐτῷ Sint. ‖ 14 ἀπὸ om. vulg. | Μαλέας FGL, μαλαίας A²B | ἀποστείλας Krüg. (ed.), ἀποκλείσας A

αὐτοῦ ὄντι, οὗτοι τῇ πολιορκίᾳ οὐκ ἀρρώστως προσ-
4 *έκειντο. καὶ οἱ Μιτυληναῖοι τῆς τε γῆς εἰργόμενοι*
καὶ ἀπὸ θαλάσσης πολλαῖς ναυσὶν ἐφορμούσαις φρου-
ρούμενοι πέμψαντες παρὰ τὸν Φαρνάβαζον ὁμολογίας
ἐποιήσαντο, τοὺς μὲν ξένους τοὺς παρ' Ἀλεξάνδρου
σφίσι κατὰ συμμαχίαν ἥκοντας ἀπελθεῖν, Μιτυληναίους
δὲ καθελεῖν μὲν τὰς πρὸς Ἀλέξανδρόν σφισι γενομένας
στήλας, ξυμμάχους δὲ εἶναι Δαρείου κατὰ τὴν εἰρήνην
τὴν ἐπ' Ἀνταλκίδου γενομένην πρὸς βασιλέα Δαρεῖον,
τοὺς φυγάδας δὲ αὐτῶν κατιέναι ἐπὶ τοῖς ἡμίσεσι τῶν
5 *τότε ὄντων, ὅτε ἔφευγον. ἐπὶ τούτοις μὲν δὴ ἡ ξύμ-*
βασις τοῖς Μιτυληναίοις πρὸς τοὺς Πέρσας ξυνέβη.
Φαρνάβαζος δὲ καὶ Αὐτοφραδάτης, ὡς παρῆλθον ἅπαξ
εἴσω τῆς πόλεως, φρουράν τε ἐς αὐτὴν εἰσήγαγον καὶ
φρούραρχον ἐπ' αὐτῇ Λυκομήδην Ῥόδιον, καὶ τύραν-
νον ἐγκατέστησαν τῇ πόλει Διογένην, ἕνα τῶν φυγά-
δων, χρήματά τε εἰσέπραξαν τοὺς Μιτυληναίους τὰ
μὲν βίᾳ ἀφελόμενοι τοὺς ἔχοντας, τὰ δὲ ἐς τὸ κοινὸν
ἐπιβαλόντες.

2 *Ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι Φαρνάβαζος μὲν ἔπλει ἐπὶ*
Λυκίας ἄγων τοὺς ξένους τοὺς μισθοφόρους, Αὐτο-
φραδάτης δὲ ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους. καὶ ἐν τούτῳ
καταπέμπει Δαρεῖος Θυμώνδαν τὸν Μέντορος, αὐτὸν
μὲν τοὺς ξένους παρὰ Φαρναβάζου παραληψόμενον καὶ
ἀνάξοντα παρὰ βασιλέα, Φαρναβάζῳ ⟨δὲ⟩ ἐροῦντα ἄρ-
2 *χειν ὅσων Μέμνων ἦρχεν· καὶ παραδοὺς τούτῳ τοὺς*
ξένους Φαρνάβαζος ἔπλει παρ' Αὐτοφραδάτην ἐπὶ τὰς

3 *ἐφορμούσαις* vulg., *ἐφορμώσαις* A ‖ 9 *Δαρεῖον* del. Ell. (ed.); recte Schm. coll. II 2, 2 i. f.: *error potius Arriani esse videtur* ‖ 11 *ἔφευγον*] *ἔφυγον* vulg. ‖ 23 *Θυμώνδαν*] cf. ad II 13, 2 ‖ 25 ⟨*δὲ*⟩ add. Gron. (ed.) ex k

ναῦς. ὡς δὲ ὁμοῦ ἐγένοντο, δέκα μὲν ναῦς στέλλουσιν
ἐπὶ τὰς Κυκλάδας νήσους Δατάμην ἄνδρα Πέρσην
ἄγοντα, αὐτοὶ δὲ ναυσὶν ἑκατὸν ἐπὶ Τενέδου ἔπλευ-
σαν· κατακομισθέντες δὲ τῆς Τενέδου εἰς τὸν Βόρειον
καλούμενον λιμένα πέμπουσι παρὰ τοὺς Τενεδίους καὶ
κελεύουσι τὰς στήλας τὰς πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ τοὺς
Ἕλληνας γενομένας σφίσι, ταύτας μὲν καθελεῖν, πρὸς
Δαρεῖον δὲ ἄγειν τὴν εἰρήνην, ἣν ἐπὶ Ἀνταλκίδου
Δαρείῳ συνέθεντο. Τενεδίοις δὲ τὰ μὲν τῆς εὐνοίας 3
ἐς Ἀλέξανδρόν τε καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐποίει μᾶλλον,
ἐν δὲ τῷ παρόντι ἄπορον ἄλλως ἐδόκει ὅτι μὴ προσ-
χωρήσαντας τοῖς Πέρσαις σώζεσθαι· ἐπεὶ οὐδὲ Ἡγε-
λόχῳ, ὅτῳ προσετέτακτο ⟨ὑπ'⟩ Ἀλεξάνδρου αὖθις
ξυναγαγεῖν δύναμιν ναυτικήν, τοσαύτη ξυνηγμένη ἦν
ὡς δι' ὀλίγου προσδοκᾶν ἔσεσθαι ἄν σφισι παρ' αὐτοῦ
τινα ὠφέλειαν. οὕτω μὲν δὴ οἱ ἀμφὶ Φαρνάβαζον
τοὺς Τενεδίους φόβῳ μᾶλλον ἢ ἐθελοντὰς παρεστήσαντο.
Ἐν δὲ τούτῳ Πρωτέας ὁ Ἀνδρονίκου ἐτύγχανε μὲν 4
ξυναγαγὼν ἐξ Εὐβοίας τε καὶ Πελοποννήσου ναῦς
μακρὰς ὑπὸ Ἀντιπάτρου τεταγμένος, ὡς εἶναί τινα
ταῖς τε νήσοις φυλακὴν καὶ αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι, εἰ,
καθάπερ ἐξηγγέλλετο, ἐπιπλέοιεν οἱ βάρβαροι· πυθό-
μενος δὲ Δατάμην περὶ Σίφνον ὁρμεῖν δέκα ναυσίν,
αὐτὸς ἔχων πεντεκαίδεκα νυκτὸς ἀνάγεται ἀπὸ Χαλκί-
δος τῆς ἐπὶ τῷ Εὐρίπῳ· καὶ προσχὼν ἕωθεν Κύθνῳ 5
τῇ νήσῳ τὴν μὲν ἡμέραν αὐτοῦ αὐλίζεται, ὡς σαφέ-
στερόν τε διαπυθέσθαι τὰ περὶ τῶν δέκα νεῶν καὶ
ἅμα ἐν νυκτὶ φοβερώτερον προσπεσεῖν τοῖς Φοίνιξιν·

---

9 Δαρείῳ del. Ell. (ed.); cf. ad p. 66, 9 || 13 ⟨ὑπ'⟩ add. Schm. (ed.) ex k, ⟨παρ'⟩ vulg. || 15 ἂν del. Pol. || 17 ἐθελοντὰς] ἐθέλοντας Blanc. || 24 ἀπὸ Pfl., ἐπὶ A

ὡς δὲ ἔμαθε σαφῶς τὸν Δατάμην ξὺν ταῖς ναυσὶν ἐν
Σίφνῳ ὁρμοῦντα, ἐπιπλεύσας ἔτι νυκτὸς ὑπ' αὐτὴν τὴν
ἕω καὶ ἀπροσδοκήτοις ἐπιπεσὼν ὀκτὼ μὲν ναῦς αὐτοῖς
ἀνδράσιν ἔλαβε, Δατάμης δὲ μετὰ δυοῖν τριήροιν ἐν
τῇ πρώτῃ προσμίξει τῶν ἅμα Πρωτέᾳ νεῶν ὑπεκφυ-
γὼν ἀπεσώθη πρὸς τὸ ἄλλο ναυτικόν.

vere 333 3 Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἐς Γόρδιον παρῆλθε, πόθος λαμ-
βάνει αὐτὸν ἀνελθόντα ἐς τὴν ἄκραν, ἵνα καὶ τὰ βα-
σίλεια ἦν τὰ Γορδίου καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Μίδου,
τὴν ἅμαξαν ἰδεῖν τὴν Γορδίου καὶ τοῦ ζυγοῦ τῆς
2 ἁμάξης τὸν δεσμόν. λόγος δὲ περὶ τῆς ἁμάξης ἐκείνης
παρὰ τοῖς προσχώροις πολὺς κατεῖχε, Γόρδιον εἶναι
τῶν πάλαι Φρυγῶν ἄνδρα πένητα καὶ ὀλίγην εἶναι
αὐτῷ γῆν ἐργάζεσθαι καὶ ζεύγη βοῶν δύο· καὶ τῷ μὲν
3 ἀροτριᾶν, τῷ δὲ ἁμαξεύειν τὸν Γόρδιον. καί ποτε
ἀροῦντος αὐτοῦ ἐπιστῆναι ἐπὶ τὸν ζυγὸν ἀετὸν καὶ
ἐπιμεῖναι ἔστε ἐπὶ βουλυτὸν καθήμενον· τὸν δὲ ἐκ-
πλαγέντα τῇ ὄψει ἰέναι κοινώσοντα ὑπὲρ τοῦ θείου
παρὰ τοὺς Τελμισσέας τοὺς μάντεις· εἶναι γὰρ τοὺς
Τελμισσέας σοφοὺς τὰ θεῖα ἐξηγεῖσθαι καί σφισιν ἀπὸ
γένους δεδόσθαι αὐτοῖς καὶ γυναιξὶν καὶ παισὶ τὴν
4 μαντείαν. προσάγοντα δὲ κώμῃ τινὶ τῶν Τελμισσέων
ἐντυχεῖν παρθένῳ ὑδρευομένῃ καὶ πρὸς ταύτην εἰπεῖν
ὅπως οἱ τὸ τοῦ ἀετοῦ ἔσχε· τὴν δέ, εἶναι γὰρ καὶ
αὐτὴν τοῦ μαντικοῦ γένους, θύειν κελεῦσαι τῷ Διὶ
τῷ βασιλεῖ, ἐπανελθόντα ἐς τὸν τόπον αὐτόν. καί,
δεηθῆναι γὰρ αὐτῆς Γόρδιον τὴν θυσίαν ξυνεπισπο-
μένην οἱ αὐτὴν ἐξηγήσασθαι, θῦσαί τε ὅπως ἐκείνη

---

2 ὑπ'] ἐπ' sed m. 1 suprascripto ὑ A ‖ 10 τὴν Γορδίου A²FGH, τοῦ Γορδίου BL ‖ 16 ἐπιστῆναι] ἐπιπτῆναι Lobeck ad Phryn. p. 255

ὑπετίθετο τὸν Γόρδιον καὶ ξυγγενέσθαι ἐπὶ γάμῳ τῇ παιδὶ καὶ γενέσθαι αὐτοῖν παῖδα Μίδαν ὄνομα. ἤδη 5
τε ἄνδρα εἶναι τὸν Μίδαν καλὸν καὶ γενναῖον καὶ ἐν τούτῳ στάσει πιέζεσθαι ἐν σφίσι τοὺς Φρύγας, καὶ γενέσθαι αὐτοῖς χρησμὸν, ὅτι ἅμαξα ἄξει αὐτοῖς βασιλέα καὶ ὅτι οὗτος αὐτοῖς καταπαύσει τὴν στάσιν. ἔτι δὲ περὶ αὐτῶν τούτων βουλευομένοις ἐλθεῖν τὸν Μίδαν ὁμοῦ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ ἐπιστῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῇ ἁμάξῃ. τοὺς δὲ ξυμβαλόντας τὸ μαν- 6
τεῖον τοῦτον ἐκεῖνον γνῶναι ὄντα, ὅντινα ὁ θεὸς αὐτοῖς ἔφραζεν, ὅτι ἄξει ἡ ἅμαξα· καὶ καταστῆσαι μὲν αὐτοὺς βασιλέα τὸν Μίδαν, Μίδαν δὲ αὐτοῖς τὴν στάσιν καταπαῦσαι, καὶ τὴν ἅμαξαν τοῦ πατρὸς ἐν τῇ ἄκρᾳ ἀναθεῖναι χαριστήρια τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ τῇ πομπῇ. πρὸς δὲ δὴ τούτοις καὶ τόδε περὶ τῆς ἁμάξης ἐμυθεύετο, ὅστις λύσειε τοῦ ζυγοῦ τῆς ἁμάξης τὸν δεσμόν, τοῦτον χρῆναι ἄρξαι τῆς Ἀσίας. ἦν δὲ ὁ δεσμὸς ἐκ φλοιοῦ κρανίας καὶ τούτου οὔτε 7
τέλος οὔτε ἀρχὴ ἐφαίνετο. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀπόρως μὲν εἶχεν ἐξευρεῖν λύσιν τοῦ δεσμοῦ, ἄλυτον δὲ περιιδεῖν οὐκ ἤθελε, μή τινα καὶ τοῦτο ἐς τοὺς πολλοὺς κίνησιν ἐργάσηται, οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι παίσας τῷ ξίφει διέκοψε τὸν δεσμὸν καὶ λελύσθαι ἔφη· Ἀρι- FGrH 139/fr. 7
στόβουλος δὲ λέγει ἐξελόντα τὸν ἕστορα τοῦ ῥυμοῦ, ὃς ἦν τύλος διαβεβλημένος διὰ τοῦ ῥυμοῦ διαμπάξ, ξυνέχων τὸν δεσμόν, ἐξελκύσαι ἔξω τοῦ ῥυμοῦ τὸ⟨ν⟩ ζυγόν. ὅπως μὲν δὴ ἐπράχθη τὰ ἀμφὶ τῷ δεσμῷ 8
τούτῳ Ἀλεξάνδρῳ οὐκ ἔχω ἰσχυρίσασθαι. ἀπηλλάγη

---

11 ἡ del. Sint. | καταστῆσαι Vulc., καταστήσειν A ‖ 18 κρανίας] κρανείας Dübn.; cf. Lobeck, Paralipomena grammaticae gr. p. 339 ‖ 26 ⟨ν⟩ add. vulg.

δ' οὖν ἀπὸ τῆς ἁμάξης αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν
ὡς τοῦ λογίου τοῦ ἐπὶ τῇ λύσει τοῦ δεσμοῦ ξυμβεβη-
κότος. καὶ γὰρ καὶ τῆς νυκτὸς ἐκείνης βρονταί τε
καὶ σέλας ἐξ οὐρανοῦ ἐπεσήμηναν· καὶ ἐπὶ τούτοις
ἔθυε τῇ ὑστεραίᾳ Ἀλέξανδρος τοῖς φήνασι θεοῖς τά
τε σημεῖα καὶ τοῦ δεσμοῦ τὴν λύσιν.

4 Αὐτὸς δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπ' Ἀγκύρας τῆς Γαλατικῆς
ἐστέλλετο· κἀκεῖ αὐτῷ πρεσβεία ἀφικνεῖται Παφλαγό-
νων, τό τε ἔθνος ἐνδιδόντων καὶ ἐς ὁμολογίαν ξυμ-
βαινόντων· ἐς δὲ τὴν χώραν ξὺν τῇ δυνάμει μὴ ἐσβα-
2 λεῖν ἐδέοντο. τούτοις μὲν δὴ προστάσσει Ἀλέξανδρος
ὑπακούειν Κάλᾳ τῷ σατράπῃ τῷ Φρυγίας. αὐτὸς δὲ
ἐπὶ Καππαδοκίας ἐλάσας ξύμπασαν τὴν ἐντὸς Ἅλυος
ποταμοῦ προσηγάγετο καὶ ἔτι ὑπὲρ τὸν Ἅλυν πολλήν·
καταστήσας δὲ Καππαδοκῶν Σαβίκταν σατράπην αὐτὸς
□ 3 προῆγεν ἐπὶ τὰς πύλας τὰς Κιλικίας. καὶ ἀφικόμενος
ἐπὶ τὸ Κύρου τοῦ ξὺν Ξενοφῶντι στρατόπεδον, ὡς
κατεχομένας τὰς πύλας φυλακαῖς ἰσχυραῖς εἶδε, Παρ-
μενίωνα μὲν αὐτοῦ καταλείπει σὺν ταῖς τάξεσι τῶν
πεζῶν, ὅσοι βαρύτερον ὡπλισμένοι ἦσαν. αὐτὸς δὲ
ἀμφὶ πρώτην φυλακὴν ἀναλαβὼν τούς τε ὑπασπιστὰς
καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας προῆγε τῆς
νυκτὸς ἐπὶ τὰς πύλας, ὡς οὐ προσδεχομένοις τοῖς φύ-
4 λαξιν ἐπιπεσεῖν. καὶ προσάγων μὲν οὐκ ἔλαθεν, ἐς
ἴσον δὲ αὐτῷ κατέστη ἡ τόλμα. οἱ γὰρ φύλακες αἰσθό-
μενοι Ἀλέξανδρον αὐτὸν προσάγοντα λιπόντες τὴν φυ-
λακὴν ᾤχοντο φεύγοντες. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἕῳ
ξὺν τῇ δυνάμει πάσῃ ὑπερβαλὼν τὰς πύλας κατέβαινεν
5 ἐς τὴν Κιλικίαν. καὶ ἐνταῦθα ἀγγέλλεται αὐτῷ Ἀρ-

7 τῇ ὑστεραίᾳ del. Krüg. (ed.) || 12 τῷ Φρυγίας] τῆς Φρ. vulg. || 15 Σαβίκταν] *Abistamenes* Curt. III 4, 1

σάμης ὅτι πρόσθεν μὲν ἐπενόει διασώζειν Πέρσαις τὴν Ταρσόν, ὡς δὲ ὑπερβεβληκότα ἤδη τὰς πύλας ἐπύθετο Ἀλέξανδρον ἐκλιπεῖν ἐν νῷ ἔχειν τὴν πόλιν· δεδιέναι οὖν τοὺς Ταρσέας μὴ ἐφ' ἁρπαγὴν τραπεὶς οὕτω τὴν ἀπόλειψιν τῆς Ταρσοῦ ποιήσηται. ταῦτα 6 ἀκούσας δρόμῳ ἦγεν ἐπὶ τὴν Ταρσὸν τούς τε ἱππέας καὶ τῶν ψιλῶν ὅσοι κουφότατοι, ὥστε ὁ Ἀρσάμης μαθὼν αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν σπουδῇ φεύγει ἐκ τῆς Ταρσοῦ παρὰ βασιλέα Δαρεῖον οὐδὲν βλάψας τὴν πόλιν.

Ἀλέξανδρος δέ, ὡς μὲν Ἀριστοβούλῳ λέλεκται, ὑπὸ 7 FGrH 139/fr. 8 καμάτου ἐνόσησεν, οἱ δὲ ἐς τὸν Κύδνον [τὸν] ποταμὸν λέγουσι ῥίψαντα νήξασθαι, ἐπιθυμήσαντα τοῦ ὕδατος, ἱδρῶντα καὶ καύματι ἐχόμενον. ὁ δὲ Κύδνος ῥέει διὰ μέσης τῆς πόλεως· οἷα δὲ ἐκ τοῦ Ταύρου ὄρους τῶν πηγῶν οἱ ἀνισχουσῶν καὶ διὰ χώρου καθαροῦ ῥέων, ψυχρός τέ ἐστι καὶ τὸ ὕδωρ καθαρός· σπασμῷ τε οὖν ἔχεσθαι Ἀλέξανδρον καὶ θέρμαις ἰσχυ- 8 ραῖς καὶ ἀγρυπνίᾳ ξυνεχεῖ· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἰατροὺς οὐκ οἴεσθαι εἶναι βιώσιμον, Φίλιππον δὲ Ἀκαρνᾶνα, ἰατρόν, ξυνόντα Ἀλεξάνδρῳ καὶ τά τε ἀμφὶ ἰατρικὴν ἐς τὰ μάλιστα πιστευόμενον καὶ τὰ ἄλλα οὐκ ἀδόκιμον ἐν τῷ στρατῷ ὄντα, καθῆραι ἐθέλειν Ἀλέξανδρον φαρμάκῳ· καὶ τὸν κελεύειν καθῆραι. τὸν μὲν δὴ παρα- 9 σκευάζειν τὴν κύλικα, ἐν τούτῳ δὲ Ἀλεξάνδρῳ δοθῆναι

11—19 Cf. Eustathius ad Dion. Perieg. 867 εἰς τοῦτον ... ἔρριψεν ἑαυτὸν ἱδρῶν Ἀλέξανδρος κ. τ. λ.

4 Ταρσέας Krüg (ed.), ταρσεῖς A ‖ 11 [τὸν] del. Vulc.: an τὸν ποταμὸν τὸν Κύδνον? cf. Boehn. Diss. p. 29 ‖ 12 ῥίψαντα ⟨ἑαυτὸν⟩ Boehn. Act. p. 505, quod dubito an non firmet Eust. l. l.; cf. III 18, 9; Xen. Cyneg. 9, 20 ‖ 14 ῥέει] ῥεῖ vulg.: cf. III 29, 2; 30, 8; IV 6, 6; VII 21, 4 ‖ 19 βιώσιμον] βιώσιμα Eust.

*ἐπιστολὴν παρὰ Παρμενίωνος φυλάξασθαι Φίλιππον·
ἀκούειν γὰρ διεφθάρθαι ὑπὸ Δαρείου χρήμασιν ὥστε
φαρμάκῳ ἀποκτεῖναι Ἀλέξανδρον. τὸν δὲ ἀναγνόντα
τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἔτι μετὰ χεῖρας ἔχοντα αὐτὸν μὲν
λαβεῖν τὴν κύλικα ἐν ᾗ ἦν τὸ φάρμακον, τὴν ἐπιστο-
10 λὴν δὲ τῷ Φιλίππῳ δοῦναι ἀναγνῶναι. καὶ ὁμοῦ τόν
τε Ἀλέξανδρον πίνειν καὶ τὸν Φίλιππον ἀναγινώσκειν
τὰ παρὰ τοῦ Παρμενίωνος. Φίλιππον δὲ εὐθὺς ἔν-
δηλον γενέσθαι, ὅτι καλῶς οἱ ἔχει τὰ τοῦ φαρμάκου·
οὐ γὰρ ἐκπλαγῆναι πρὸς τὴν ἐπιστολήν, ἀλλὰ τοσόνδε
μόνον παρακαλέσαι Ἀλέξανδρον, καὶ ἐς τὰ ἄλλα οἱ
πείθεσθαι ὅσα ἐπαγγέλλοιτο· σωθήσεσθαι γὰρ πειθό-
11 μενον. καὶ τὸν μὲν καθαρθῆναί τε καὶ ῥαΐσαι αὐτῷ
τὸ νόσημα, Φιλίππῳ δὲ ἐπιδεῖξαι, ὅτι πιστός ἐστιν αὐτῷ
φίλος, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ τοῖς ἀμφ' αὐτόν, ὅτι αὐτοῖς
τε τοῖς φίλοις βέβαιος εἰς τὸ ἀνύποπτον τυγχάνει ὢν
καὶ πρὸς τὸ ἀποθανεῖν ἐρρωμένος.*

5 *Ἐκ δὲ τούτου Παρμενίωνα μὲν πέμπει ἐπὶ τὰς
ἄλλας πύλας, αἳ δὴ ὁρίζουσι τὴν Κιλίκων τε καὶ Ἀσ-
συρίων χώραν, προκαταλαβεῖν καὶ φυλάσσειν τὴν πάρ-
οδον, δοὺς αὐτῷ τῶν τε ξυμμάχων τοὺς πεζοὺς καὶ
τοὺς Ἕλληνας τοὺς μισθοφόρους καὶ τοὺς Θρᾷκας,
ὧν Σιτάλκης ἡγεῖτο, καὶ τοὺς ἱππέας δὲ τοὺς Θεσσα-
2 λούς. αὐτὸς δὲ ὕστερος ἄρας ἐκ Ταρσοῦ τῇ μὲν πρώτῃ
ἐς Ἀγχίαλον πόλιν ἀφικνεῖται. ταύτην δὲ Σαρδανά-
παλον κτίσαι τὸν Ἀσσύριον λόγος· καὶ τῷ περιβόλῳ
δὲ καὶ τοῖς θεμελίοις τῶν τειχῶν δήλη ἐστὶ μεγάλη τε*

---

2 fortasse *διεφθάρθαι* ⟨*αὐτὸν*⟩ ‖ 6 *ὁμοῦ*] *ἅμα* Krüg.; cf. III 22, 2; IV 4, 7; Arr. Cyneg. 12, 2 ‖ 13 *αὐτῷ* del. aut *αὐτὸν* vel *αὐτόθεν* proponit Krüg.; cf. IV 4, 9 ‖ 24 *ὕστερος*] *ὕστερον* Vulc.; cf. I 18, 4

πόλις κτισθεῖσα καὶ ἐπὶ μέγα ἐλθοῦσα δυνάμεως. καὶ 3
τὸ μνῆμα τοῦ Σαρδαναπάλου ἐγγὺς ἦν τῶν τειχῶν
τῆς Ἀγχιάλου· καὶ αὐτὸς ἐφειστήκει ἐπ' αὐτῷ Σαρδα-
νάπαλος συμβεβληκὼς τὰς χεῖρας ἀλλήλαις ὡς μάλιστα
ἐς κρότον συμβάλλονται, καὶ ἐπίγραμμα ἐπεγέγραπτο
αὐτῷ Ἀσσύρια γράμματα· οἱ μὲν Ἀσσύριοι καὶ μέτρον 4
ἔφασκον ἐπεῖναι τῷ ἐπιγράμματι, ὁ δὲ νοῦς ἦν αὐτῷ
ὃν ἔφραζε τὰ ἔπη, ὅτι Σαρδανάπαλος ὁ Ἀνακυν-
δαράξου παῖς Ἀγχίαλον καὶ Ταρσὸν ἐν ἡμέρᾳ
μιᾷ ἐδείματο. σὺ δέ, ὦ ξένε, ἔσθιε καὶ πῖνε
καὶ παῖζε, ὡς τἆλλα τὰ ἀνθρώπινα οὐκ ὄντα
τούτου ἄξια· τὸν ψόφον αἰνισσόμενος, ὅνπερ αἱ χεῖρες
ἐπὶ τῷ κρότῳ ποιοῦσι· καὶ τὸ παῖζε ῥᾳδιουργότερον
ἐγγεγράφθαι ἔφασαν τῷ Ἀσσυρίῳ ὀνόματι.
Ἐκ δὲ τῆς Ἀγχιάλου ἐς Σόλους ἀφίκετο· καὶ φρου- 5
ρὰν ἐσήγαγεν ἐς Σόλους καὶ ἐπέβαλεν αὐτοῖς τάλαντα
διακόσια ἀργυρίου ζημίαν, ὅτι πρὸς τοὺς Πέρσας μᾶλ-
λόν τι τὸν νοῦν εἶχον. ἔνθεν δὲ ἀναλαβὼν τῶν μὲν 6
πεζῶν τῶν Μακεδόνων τρεῖς τάξεις, τοὺς τοξότας δὲ
πάντας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας ἐξελαύνει ἐπὶ τοὺς τὰ ὄρη
κατέχοντας Κίλικας. καὶ ἐν ἑπτὰ ταῖς πάσαις ἡμέραις
τοὺς μὲν βίᾳ ἐξελών, τοὺς δὲ ὁμολογίᾳ παραστησά-
μενος ἐπανῆκεν ἐς τοὺς Σόλους. καὶ ἐνταῦθα μαν- 7
θάνει Πτολεμαῖον καὶ Ἄσανδρον ὅτι ἐκράτησαν Ὀρον-
τοβάτου τοῦ Πέρσου, ὃς τήν τε ἄκραν τῆς Ἁλικαρνασσοῦ
ἐφύλασσε καὶ Μύνδον καὶ Καῦνον καὶ Θήραν καὶ

---

8 sqq. de hoc titulo cf. B. Niese, De Sardanapalli epitaphio; Ed. Meyer, *Forsch. z. a. Gesch.* I p. 203; II p. 541 ‖ 16 ἐσήγαγεν Pfl., probante Boehn. Diss. p. 21, ἐπήγαγεν A ‖ 17 ἀργυρίου[β] διακόσια[α] A, numeris m. 1 suprascriptis ‖ 24. 25 Ὀροντοβάτου] v. ad p. 52, 2

*Καλλίπολιν κατεῖχε· προσῆκτο δὲ καὶ Κῶ καὶ Τριόπιον.
τοῦτον ἡττῆσθαι ἔγραφον μάχῃ μεγάλῃ· καὶ ἀποθανεῖν
μὲν τῶν ἀμφ' αὐτὸν πεζοὺς ἐς ἑπτακοσίους καὶ ἱππέας
ἐς πεντήκοντα, ἁλῶναι δὲ οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων*
8 *Ἀλέξανδρος δὲ ἐν Σόλοις θύσας τε τῷ Ἀσκληπιῷ καὶ
πομπεύσας αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὰ πᾶσα καὶ λαμπάδα
ἐπιτελέσας καὶ ἀγῶνα διαθεὶς γυμνικὸν καὶ μουσικὸν
Σολεῦσι μὲν δημοκρατεῖσθαι ἔδωκεν· αὐτὸς δὲ ἀναζεύξας
ἐς Ταρσὸν τοὺς μὲν ἱππέας ἀπέστειλεν Φιλώτᾳ δοὺς
ἄγειν διὰ τοῦ Ἀλη[ν]ίου πεδίου ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν*
9 *Πύραμον, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς πεζοῖς καὶ τῇ ἴλῃ τῇ βα-
σιλικῇ ἐς Μάγαρσον ἧκεν καὶ τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Μαγαρ-
σίδι ἔθυσεν. ἔνθεν δὲ ἐς Μαλλὸν ἀφίκετο καὶ Ἀμφι-
λόχῳ ὅσα ἥρωι ἐνήγισε· καὶ στασιάζοντας καταλαβὼν
τὴν στάσιν αὐτοῖς κατέπαυσε· καὶ τοὺς φόρους, οὓς
βασιλεῖ Δαρείῳ ἀπέφερον, ἀνῆκεν, ὅτι Ἀργείων μὲν
Μαλλωταὶ ἄποικοι ἦσαν, αὐτὸς δὲ ἀπ' Ἄργους τῶν
Ἡρακλειδῶν εἶναι ἠξίου.*
6 *Ἔτι δὲ ἐν Μαλλῷ ὄντι αὐτῷ ἀγγέλλεται Δαρεῖον
ἐν Σώχοις ξὺν τῇ πάσῃ δυνάμει στρατοπεδεύειν. ὁ δὲ
χῶρος οὗτός ἐστι μὲν τῆς Ἀσσυρίας γῆς, ἀπέχει δὲ
τῶν πυλῶν τῶν Ἀσσυρίων ἐς δύο μάλιστα σταθμούς.*

---

10 *Ἀληίου* vulg., *ἀληνίου* A, et ita etiam codd. Strab. XIV 5, 17, p. 676; cf. Iliad. VI 201; Herod. VI 95; *Ἀλήιον* Steph. Byz. s. v. *Ἀλαί* ‖ 12 *Μάγαρσον* Sint. (ed.), *Μαγαρσὸν* vulg., *μεγαρσὸν* A; *Μάγαρσος* in codd. optimis Lycophr. Alex. 444 et Steph. Byz. s. v. *Ἀγάθυρσοι* et s. v. *Μάγαρσος* (*Μέγαρσος* in codd. deterioribus); *Μάγαρσα* Strab. XIV 5, 16, p. 676; *Magirsos* Plin. Nat. Hist. V 22; *θεὰν Μαγαρσίδα* C. I. G. III 5875b; *Ἀθηνᾶς τῆς Μαγα[ρσίας* inscr. 21 apud Heberdey-Wilhelm, *Reisen in Kilikien, Denkschr. d. Wiener Akademie* 1896. De accentu cf. Herodian. I p. 207, 27 ‖ 12. 13 *Μαγαρσίδι* vulg., *μεγαρσίδι* A ‖ 13 *ἔνθεν δὲ* Krüg. pro vulg. *ἐντεῦθεν δέ*: *ἐνθένδε* A ‖ 17 *ἦσαν* vulg., *εἰσάν* (sic) A

ἔνθα δὴ ξυναγαγὼν τοὺς ἑταίρους φράζει αὐτοῖς τὰ
ἐξηγγελμένα ὑπὲρ Δαρείου τε καὶ τῆς στρατιᾶς τῆς
Δαρείου. οἱ δὲ αὐτόθεν ὡς εἶχεν ἄγειν ἐκέλευον.
ὁ δὲ τότε μὲν ἐπαινέσας αὐτοὺς διέλυσε τὸν ξύλλογον, 2
τῇ δὲ ὑστεραίᾳ προ[σ]ῆγεν ὡς ἐπὶ Δαρεῖόν τε καὶ τοὺς
Πέρσας. δευτεραῖος δὲ ὑπερβαλὼν τὰς πύλας ἐστρα-
τοπέδευσε πρὸς Μυριάνδρῳ πόλει· καὶ τῆς νυκτὸς
χειμὼν ἐπιγίγνεται σκληρὸς καὶ ὕδωρ τε ἐξ οὐρανοῦ
καὶ πνεῦμα βίαιον· τοῦτο κατέσχεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ
Ἀλέξανδρον.

Δαρεῖος δὲ τέως μὲν ξὺν τῇ στρατιᾷ διέτριβεν, 3
ἐπιλεξάμενος τῆς Ἀσσυρίας γῆς πεδίον πάντῃ ἀναπεπτα-
μένον καὶ τῷ τε πλήθει τῆς στρατιᾶς ἐπιτήδειον καὶ
ἐνιππάσασθαι τῇ ἵππῳ ξύμφορον. καὶ τοῦτο τὸ χωρίον
ξυνεβούλευεν αὐτῷ μὴ ἀπολείπειν Ἀμύντας ὁ Ἀν-
τιόχου, ὁ παρὰ Ἀλεξάνδρου αὐτόμολος· εἶναι γὰρ τὴν
εὐρυχωρίαν πρὸς τοῦ πλήθους τε καὶ τῆς σκευῆς τῶν
Περσῶν. καὶ ἔμενε Δαρεῖος. ὡς δὲ Ἀλεξάνδρῳ πολλὴ 4
μὲν [ἡ] ἐν Ταρσῷ τριβὴ ἐπὶ τῇ νόσῳ ἐγίνετο, οὐκ ὀλίγη
δὲ ἐν Σόλοις, ἵνα ἔθυέ τε καὶ ἐπόμπευε, καὶ ἐπὶ τοὺς
ὀρεινοὺς Κίλικας διέτριψεν ἐξελάσας, τοῦτο ἔσφηλεν
Δαρεῖον τῆς γνώμης· καὶ αὐτός τε, ὅ τί περ ἥδιστον
ἦν δοξασθέν, ἐς τοῦτο οὐκ ἀκουσίως ὑπήχθη καὶ ὑπὸ
τῶν καθ' ἡδονὴν ξυνόντων τε καὶ ξυνεσομένων ἐπὶ
κακῷ τοῖς ἀεὶ βασιλεύουσιν ἐπαιρόμενος ἔγνω μηκέτι
Ἀλέξανδρον ἐθέλειν προϊέναι τοῦ πρόσω, ἀλλ' ὀκνεῖν 5
γὰρ πυνθανόμενον ὅτι αὐτὸς προσάγοι· καταπατήσειν
τε τῇ ἵππῳ τῶν Μακεδόνων τὴν στρατιὰν ἄλλος

---

5 [σ] del. Schm. || 15 ἀπολείπειν A[2]FGL, ἀπολιπεῖν B ||
19 [ἡ] om. vulg.

□ 6 ἄλλοθεν αὐτῷ ἐπαίροντες ἔλεγον· καίτοι γε Ἀμύντας
ἥξειν τε Ἀλέξανδρον ἰσχυρίζετο, ὅπου ἂν πύθηται
Δαρεῖον ὄντα, καὶ αὐτοῦ προσμένειν ἐκέλευεν. ἀλλὰ
τὰ χείρω μᾶλλον, ὅτι καὶ ἐν τῷ παραυτίκα ἥδιω ἀκοῦ-
σαι ἦν, ἔπειθε· καί τι καὶ δαιμόνιον τυχὸν ἦγεν αὐτὸν
εἰς ἐκεῖνον τὸν χῶρον, οὗ μήτε ἐκ τῆς ἵππου πολλὴ
ὠφέλεια αὐτῷ ἐγένετο, μήτε ἐκ τοῦ πλήθους αὐτοῦ
τῶν τε ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀκοντίων τε καὶ τοξευμά-
των, μηδὲ τὴν λαμπρότητα αὐτὴν τῆς στρατιᾶς ἐπι-
δεῖξαι ἠδυνήθη, ἀλλὰ Ἀλεξάνδρῳ τε καὶ τοῖς ἀμφ'
7 αὐτὸν εὐμαρῶς τὴν νίκην παρέδωκεν. ἐχρῆν γὰρ ἤδη
καὶ Πέρσας πρὸς Μακεδόνων ἀφαιρεθῆναι τῆς Ἀσίας
τὴν ἀρχήν, καθάπερ οὖν Μῆδοι μὲν πρὸς Περσῶν
ἀφῃρέθησαν, πρὸς Μήδων δὲ ἔτι ἔμπροσθεν Ἀσ-
σύριοι.
7 Ὑπερβαλὼν δὴ τὸ ὄρος Δαρεῖος τὸ κατὰ τὰς πύλας
τὰς Ἀμανικὰς καλουμένας ὡς ἐπὶ Ἰσσὸν προῆγε· καὶ
ἐγένετο κατόπιν Ἀλεξάνδρου λαθών. τὴν δὲ Ἰσσὸν
κατασχών, ὅσους διὰ νόσον ὑπολελειμμένους αὐτοῦ
τῶν Μακεδόνων κατέλαβε, τούτους χαλεπῶς αἰκισά-
μενος ἀπέκτεινεν· ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν προὐχώρει ἐπὶ
2 τὸν ποταμὸν τὸν Πίναρον. καὶ Ἀλέξανδρος ὡς ἤκουσεν
ἐν τῷ ὄπισθεν αὐτοῦ ὄντα Δαρεῖον, ἐπεὶ οὐ πιστὸς
αὐτῷ ὁ λόγος ἐφαίνετο, ἀναβιβάσας εἰς τριακόντορον
τῶν ἑταίρων τινὰς ἀποπέμπει ὀπίσω ἐπὶ Ἰσσόν, κατα-
σκεψομένους εἰ τὰ ὄντα ἐξαγγέλλεται. οἱ δὲ ἀναπλεύ-
σαντες τῇ τριακοντόρῳ, ὅτι κολπώδης ἦν ἡ ταύτῃ
θάλασσα, μᾶλλόν τι εὐπετῶς κατέμαθον αὐτοῦ στρα-

---

1 ἔλεγον Vulc., ἐπέλεγον A | καίτοι ⟨ὅ⟩ γε Sint., cum inter καίτοι et γε semper vocem aliquam noster interponat || 9 αὐτὴν Krüg. (ed.), αὐτῆς A

τοπεδεύοντας τοὺς Πέρσας· καὶ ἀπαγγέλλουσιν Ἀλεξ-
άνδρῳ ἐν χερσὶν εἶναι Δαρεῖον.
Ὁ δὲ συγκαλέσας στρατηγούς τε καὶ ἰλάρχας καὶ 3
τῶν ξυμμάχων τοὺς ἡγεμόνας παρεκάλει θαρρεῖν μὲν
ἐκ τῶν ἤδη σφίσι καλῶς κεκινδυνευμένων καὶ ὅτι
πρὸς νενικημένους ὁ ἀγὼν νενικηκόσιν αὐτοῖς ἔσται
καὶ ὅτι ὁ θεὸς ὑπὲρ σφῶν στρατηγεῖ ἄμεινον, ἐπὶ
νοῦν Δαρείῳ ἀγαγὼν καθεῖρξαι τὴν δύναμιν ἐκ τῆς
εὐρυχωρίας ἐς τὰ στενόπορα, ἵνα σφίσι μὲν ξύμμετρον
τὸ χωρίον ἀναπτύξαι τὴν φάλαγγα, τοῖς δὲ ἀχρεῖον
τὸ πλῆθος [ὅτι] ἔσται τῇ μάχῃ, οὔτε τὰ σώματα οὔτε
τὰς γνώμας παραπλησίοις. Μακεδόνας τε γὰρ Πέρ- 4
σαις καὶ Μήδοις, ἐκ πάνυ πολλοῦ τρυφῶσιν, αὐτοὺς
ἐν τοῖς πόνοις τοῖς πολεμικοῖς πάλαι ἤδη μετὰ κινδύ-
νων ἀσκουμένους, ἄλλως τε καὶ δούλοις ἀνθρώποις
ἐλευθέρους, εἰς χεῖρας ἥξειν· ὅσοι τε Ἕλληνες Ἕλλη-
σιν, οὐχ ὑπὲρ τῶν αὐτῶν μαχεῖσθαι, ἀλλὰ τοὺς μὲν
ξὺν Δαρείῳ ἐπὶ μισθῷ καὶ οὐδὲ τούτῳ πολλῷ κινδυ-
νεύοντας, τοὺς δὲ ξὺν σφίσιν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἑκόν-
τας ἀμυνομένους· βαρβάρων τε αὖ Θρᾷκας καὶ Παίο- 5
νας καὶ Ἰλλυριοὺς καὶ Ἀγριᾶνας τοὺς εὐρωστοτάτους
τε τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην καὶ μαχιμωτάτους πρὸς τὰ
ἀπονώτατά τε καὶ μαλακώτατα τῆς Ἀσίας γένη ἀντι-
τάξεσθαι· ἐπὶ δὲ Ἀλέξανδρον ἀντιστρατηγεῖν Δαρείῳ.
ταῦτα μὲν οὖν ἐς πλεονεξίαν τοῦ ἀγῶνος ἐπεξῄει. 6
τὰ δὲ ἆθλα ὅτι μεγάλα ἔσται σφίσι τοῦ κινδύνου
ἐπεδείκνυεν. οὐ γὰρ τοὺς σατράπας τοὺς Δαρείου ἐν
τῷ τότε κρατήσειν, οὐδὲ τὴν ἵππον τὴν ἐπὶ Γρανίκῳ

11 [ὅτι] del. Krüg. (ed.), ὅτι ⟨μάλιστα⟩ Pol. || 18 καὶ del. Krüg.; cf. III 18, 7; IV 11, 3; VI 23, 3; VII 12, 6 || 23. 24 ἀντιτάξεσθαι Krüg. (ed.), ἀντιτάξασθαι A || 28 ⟨σφᾶς⟩ κρατήσειν?

ταχθεῖσαν, οὐδὲ τοὺς δισμυρίους ξένους τοὺς μισθο-
φόρους, ἀλλὰ Περσῶν τε ὅ τι περ ὄφελος καὶ Μήδων
καὶ ὅσα ἄλλα ἔθνη Πέρσαις καὶ Μήδοις ὑπήκοα
ἐποικεῖ τὴν Ἀσίαν καὶ αὐτὸν μέγαν βασιλέα παρόντα,
καὶ ὡς οὐδὲν ὑπολειφθήσεταί σφισιν ἐπὶ τῷδε τῷ
ἀγῶνι ὅτι μὴ κρατεῖν τῆς Ἀσίας ξυμπάσης καὶ πέρας
7 τοῖς πολλοῖς πόνοις ἐπιθεῖναι. ἐπὶ τούτοις δὲ τῶν
τε ἐς τὸ κοινὸν ξὺν λαμπρότητι ἤδη πεπραγμένων
ὑπεμίμνησκεν καὶ εἰ δή τῳ ἰδίᾳ τι διαπρεπὲς ἐς κάλ-
λος τετολμημένον, ὀνομαστὶ ἕκαστον ἐπὶ τῷ ἔργῳ ἀνα-
καλῶν. καὶ τὸ αὑτοῦ οὐκ ἀκίνδυνον ἐν ταῖς μάχαις
8 ὡς ἀνεπαχθέστατα ἐπεξῄει. λέγεται δὲ καὶ Ξενοφῶν-
τος καὶ τῶν ἅμα Ξενοφῶντι μυρίων ἐς μνήμην ἐλθεῖν,
ὡς οὐδέν τι οὔτε κατὰ πλῆθος οὔτε κατὰ τὴν ἄλλην
ἀξίωσιν σφίσιν ἐπεοικότες, οὐδὲ ἱππέων αὐτοῖς παρόν-
των Θεσσαλῶν, οὐδὲ Βοιωτῶν ἢ Πελοποννησίων, οὐδὲ
Μακεδόνων ἢ Θρᾳκῶν, οὐδὲ ὅση ἄλλη σφίσιν ἵππος
ξυντέτακται, οὐδὲ τοξοτῶν ἢ σφενδονητῶν, ὅτι μὴ
Κρητῶν ἢ Ῥοδίων ὀλίγων, καὶ τούτων ἐν τῷ κινδύνῳ
9 ὑπὸ Ξενοφῶντος αὐτοσχεδιασθέντων, οἱ δὲ βασιλέα τε
ξὺν πάσῃ τῇ δυνάμει πρὸς Βαβυλῶνι αὐτῇ ἐτρέψαντο
καὶ ἔθνη ὅσα κατιόντων ἐς τὸν Εὔξεινον πόντον καθ'
ὁδόν σφισιν ἐπεγένετο νικῶντες ἐπῆλθον· ὅσα τε ἄλλα
ἐν τῷ τοιῷδε πρὸ τῶν κινδύνων ἐς παράκλησιν ἀν-
δράσιν ἀγαθοῖς ἐξ ἀγαθοῦ ἡγεμόνος παραινεῖσθαι
εἰκός. οἱ δὲ ἄλλος ἄλλοθεν δεξιούμενοί τε τὸν βασι-
λέα καὶ τῷ λόγῳ ἐπαίροντες ἄγειν ἤδη ἐκέλευον.

8 Ὁ δὲ τότε μὲν δειπνοποιεῖσθαι παραγγέλλει, προ-
πέμπει δὲ ὡς ἐπὶ τὰς πύλας τῶν τε ἱππέων ὀλίγους

5 ὑπολειφθήσεται vulg., ὑποληφθήσεται A || 19 ἐν ⟨αὐτῷ⟩ τῷ Krüg. || 29 ὡς ἐπὶ τὰς πύλας del. Gron.

καὶ τῶν τοξοτῶν προκατασκεψομένους τὴν ὁδὸν τὴν
ὀπίσω [ὡς ἐπὶ τὰς πύλας]· καὶ αὐτὸς τῆς νυκτὸς
ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν πᾶσαν ᾔει, ὡς κατασχεῖν αὖθις
τὰς πύλας. ὡς δὲ ἀμφὶ μέσας νύκτας ἐκράτησεν αὖθις 2
τῶν παρόδων, ἀνέπαυε τὴν στρατιὰν τὸ λοιπὸν τῆς
νυκτὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῶν πετρῶν, προφυλακὰς ἀκριβεῖς
καταστησάμενος. ὑπὸ δὲ τὴν ἕω κατῄει ἀπὸ τῶν πυ-
λῶν κατὰ τὴν ὁδόν· καὶ ἕως μὲν πάντῃ στενόπορα ἦν mense Novembri 333
τὰ χωρία, ἐπὶ κέρως ἦγεν, ὡς δὲ διεχώρει ἐς πλάτος,
ἀνέπτυσσεν ἀεὶ τὸ κέρας ἐς φάλαγγα, ἄλλην καὶ ἄλλην
τῶν ὁπλιτῶν τάξιν παράγων, τῇ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ ὄρος,
ἐν ἀριστερᾷ δὲ ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν. οἱ δὲ ἱππεῖς 3
αὐτῷ τέως μὲν κατόπιν τῶν πεζῶν τεταγμένοι ἦσαν,
ὡς δὲ ἐς τὴν εὐρυχωρίαν προῄεσαν, συνέτασσεν ἤδη
τὴν στρατιὰν ὡς ἐς μάχην, πρώτους μὲν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ
κέρως πρὸς τῷ ὄρει τῶν πεζῶν τό τε ἄγημα καὶ τοὺς
ὑπασπιστάς, ὧν ἡγεῖτο Νικάνωρ ὁ Παρμενίωνος, ἐχο-
μένην δὲ τούτων τὴν Κοίνου τάξιν, ἐπὶ δὲ τούτοις
τὴν Περδίκκου. οὗτοι μὲν ἔστε ἐπὶ τὸ μέσον τῶν
ὁπλιτῶν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ἀρξαμένῳ τεταγμένοι ἦσαν.
ἐπὶ δὲ τοῦ εὐωνύμου πρώτη μὲν ἡ Ἀμύντου τάξις ἦν, 4
ἐπὶ δὲ ἡ Πτολεμαίου, ἐχομένη δὲ ταύτης ἡ Μελεάγρου.
τοῦ δὲ εὐωνύμου τοῖς πεζοῖς μὲν Κρατερὸς ἐπετέτακτο
ἄρχειν, τοῦ δὲ ξύμπαντος εὐωνύμου Παρμενίων ἡγεῖτο·
καὶ παρήγγελτο αὐτῷ μὴ ἀπολείπειν τὴν θάλασσαν, ὡς
μὴ κυκλωθεῖεν ἐκ τῶν βαρβάρων, ὅτι πάντῃ ὑπερ-
φαλαγγήσειν αὐτῶν διὰ πλῆθος ἤμελλον.

Δαρεῖος δέ, ἐπειδὴ ἐξηγγέλθη αὐτῷ προσάγων ἤδη 5

2 [ὡς ἐπὶ τὰς πύλας] del. Krüg. (ed.) ‖ 3 ᾔει] ἦγεν Krüg. ‖ 5 ἀνέπαυ⟨σ⟩ε Krüg. coll. III 9, 1 ‖ 25 ἀπολείπειν m. 1 corr. ex ἀπολιπεῖν A

Ἀλέξανδρος ὡς ἐς μάχην, τῶν μὲν ἱππέων διαβιβάζει πέραν τοῦ ποταμοῦ τοῦ Πινάρου ἐς τρισμυρίους μάλιστα τὸν ἀριθμὸν καὶ μετὰ τούτων τῶν ψιλῶν ἐς δισμυρίους, ὅπως τὴν λοιπὴν δύναμιν καθ' ἡσυχίαν
6 *συντάξειε. καὶ πρώτους μὲν τοῦ ὁπλιτικοῦ τοὺς Ἕλληνας τοὺς μισθοφόρους ἔταξεν ἐς τρισμυρίους κατὰ τὴν φάλαγγα τῶν Μακεδόνων· ἐπὶ δὲ τούτοις τῶν Καρδάκ[κ]ων καλουμένων ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐς ἑξακισμυρίους· ὁπλῖται δὲ ἦσαν καὶ οὗτοι. τοσούτους γὰρ ἐπὶ φάλαγγος ἁπλῆς ἐδέχετο τὸ χωρίον, ἵνα ἐτάσσοντο.*
7 *ἐπέταξε δὲ καὶ τῷ ὄρει τῷ ἐν ἀριστερᾷ σφῶν κατὰ τὸ Ἀλεξάνδρου δεξιὸν ἐς δισμυρίους· καὶ τούτων ἔστιν οἳ κατὰ νώτου ἐγένοντο τῆς Ἀλεξάνδρου στρατιᾶς. τὸ γὰρ ὄρος ἵνα ἐπετάχθησαν πῇ μὲν διεχώρει ἐς βάθος καὶ κολπῶδές τι αὐτοῦ ὥσπερ ἐν θαλάσσῃ ἐγίγνετο, ἔπειτα ἐς ἐπικαμπὴν προϊὸν τοὺς ἐπὶ ταῖς ὑπωρείαις τεταγμένους κατόπιν τοῦ δεξιοῦ κέρως τοῦ Ἀλεξάνδρου*
8 *ἐποίει. τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος αὐτοῦ ψιλῶν τε καὶ ὁπλιτῶν, κατὰ ἔθνη συντεταγμένον ἐς βάθος οὐκ ὠφέλιμον, ὄπισθεν ἦν τῶν Ἑλλήνων τῶν μισθοφόρων καὶ τοῦ ἐπὶ φάλαγγος τεταγμένου βαρβαρικοῦ. ἐλέγετο γὰρ ἡ πᾶσα ξὺν Δαρείῳ στρατιὰ μάλιστα ἐς ἑξήκοντα μυριάδας μαχίμους εἶναι.*

9 *Ἀλέξανδρος δέ, ὡς αὐτῷ πρόσω ἰόντι τὸ χωρίον διέσχεν ὀλίγον ἐς πλάτος, παρήγαγε τοὺς ἱππέας, τούς τε ἑταίρους καλουμένους καὶ τοὺς Θεσσαλοὺς καὶ τοὺς*

---

8 [κ] del. vulg. | *ἔνθεν καὶ ἔνθεν* del. Schm. (ed.); *ἔνθεν καὶ ἔνθεν* ⟨*αὐτοῦ*⟩ Krüg. ‖ 23 *ἡ πᾶσα* ⟨*ἡ*⟩ Krüg. (ed.) ‖ 26 — p. 81, 1 *καὶ τοὺς Μακεδόνας* del. Schm. (ed.), quod praeter *τοὺς ἑταίρους καλουμένους* alii equites Macedones non fuere in exercitu Alexandri; an *Παίονας* restituendum coll. II 9, 2?

Μακεδόνας. καὶ τούτους μὲν ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρᾳ ἅμα □
οἷ ἔταξε, τοὺς δὲ ἐκ Πελοποννήσου καὶ τὸ ἄλλο τὸ
συμμαχικὸν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον πέμπει ὡς Παρμενίωνα.

Δαρεῖος δέ, ὡς συντεταγμένη ἤδη ἦν αὐτῷ ἡ φά- 10
λαγξ, τοὺς ἱππέας, οὕστινας πρὸ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τῷδε
προτετάχει ὅπως ἀσφαλῶς αὐτῷ ἡ ἔκταξις τῆς στρατιᾶς
γένοιτο, ἀνεκάλεσεν ἀπὸ ξυνθήματος. καὶ τούτων τοὺς
μὲν πολλοὺς ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι πρὸς τῇ θαλάσσῃ
κατὰ Παρμενίωνα ἔταξεν, ὅτι ταύτῃ μᾶλλόν τι ἱππά-
σιμα ἦν, μέρος δέ τι αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὸ εὐώνυμον πρὸς
τὰ ὄρη παρήγαγεν. ὡς δὲ ἀχρεῖοι ἐνταῦθα διὰ στενό- 11
τητα τῶν χωρίων ἐφαίνοντο, καὶ τούτων τοὺς πολλοὺς
παριππεῦσαι ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας σφῶν ἐκέλευσεν.
αὐτὸς δὲ Δαρεῖος τὸ μέσον τῆς πάσης τάξεως ἐπεῖχεν,
καθάπερ νόμος τοῖς Περσῶν βασιλεῦσι τετάχθαι· καὶ
τὸν νοῦν τῆς τάξεως ταύτης Ξενοφῶν ὁ τοῦ Γρύλλου Xen. An. I 8, 22
ἀναγέγραφεν.

Ἐν τούτῳ δὲ Ἀλέξανδρος κατιδὼν ὀλίγου πᾶσαν 9
τὴν τῶν Περσῶν ἵππον μετακεχωρηκυῖαν ἐπὶ τὸ εὐώ-
νυμον τὸ ἑαυτοῦ ὡς πρὸς τὴν θάλασσαν, αὐτῷ δὲ τοὺς
Πελοποννησίους μόνους καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ξυμμά-
χων ἱππέας ταύτῃ τεταγμένους, πέμπει κατὰ τάχος τοὺς
Θεσσαλοὺς ἱππέας ἐπὶ τὸ εὐώνυμον, κελεύσας μὴ πρὸ
τοῦ μετώπου τῆς πάσης τάξεως παριππεῦσαι, τοῦ μὴ
καταφανεῖς τοῖς πολεμίοις γενέσθαι μεταχωροῦντας,
ἀλλὰ κατόπιν τῆς φάλαγγος ἀφανῶς διελθεῖν. προ- 2
έταξε δὲ τῶν μὲν ἱππέων κατὰ τὸ δεξιὸν τοὺς προ-
δρόμους, ὧν ἡγεῖτο Πρωτόμαχος, καὶ τοὺς Παίονας,
ὧν ἡγεῖτο Ἀρίστων, τῶν δὲ πεζῶν τοὺς τοξότας, ὧν
ἦρχεν Ἀντίοχος· τοὺς δὲ Ἀγριᾶνας, ὧν ἦρχεν Ἄτταλος,
καὶ τῶν ἱππέων τινὰς καὶ τῶν τοξοτῶν ἐς ἐπικαμπὴν

πρὸς τὸ ὄρος τὸ κατὰ νώτου ἔταξεν, ὥστε κατὰ τὸ δεξιὸν αὐτῷ τὴν φάλαγγα ἐς δύο κέρατα διέχουσαν τετάχθαι, τὸ μὲν ὡς πρὸς Δαρεῖόν τε καὶ τοὺς πέραν τοῦ ποταμοῦ τοὺς πάντας Πέρσας, τὸ δὲ ὡς πρὸς τοὺς
3 ἐπὶ τῷ ὄρει κατὰ νώτου σφῶν τεταγμένους. τοῦ δὲ εὐωνύμου προετάχθησαν τῶν μὲν πεζῶν οἵ τε Κρῆτες τοξόται καὶ οἱ Θρᾷκες, ὧν ἡγεῖτο Σιτάλκης, πρὸ τούτων δὲ ἡ ἵππος ἡ κατὰ τὸ εὐώνυμον. οἱ δὲ μισθοφόροι ξένοι πᾶσιν ἐπετάχθησαν. ἐπεὶ δὲ οὔτε πυκνὴ αὐτῷ ἡ φάλαγξ κατὰ τὸ δεξιὸν τὸ ἑαυτοῦ ἐφαίνετο, πολύ τε ταύτῃ ὑπερφαλαγγήσειν οἱ Πέρσαι ἐδόκουν, ἐκ τοῦ μέσου ἐκέλευσε δύο ἴλας τῶν ἑταίρων, τήν τε Ἀνθεμουσίαν, ἧς ἰλάρχης ἦν Περοίδας ὁ Μενεσθέως, καὶ τὴν Λευγαίαν καλουμένην, ἧς ἡγεῖτο Παντόρδανος
4 ὁ Κλεάνδρου, ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἀφανῶς παρελθεῖν. καὶ τοὺς τοξότας δὲ καὶ μέρος τῶν Ἀγριάνων καὶ τῶν Ἑλλήνων μισθοφόρων ἔστιν οὓς κατὰ τὸ δεξιὸν τὸ αὐτοῦ ἐπὶ μετώπου παραγαγὼν ἐξέτεινεν ὑπὲρ τὸ τῶν Περσῶν κέρας τὴν φάλαγγα. ἐπεὶ γὰρ οἱ ὑπὲρ τοῦ ὄρους τεταγμένοι οὔτε κατῄεσαν, ἐκδρομῆς τε ἐπ' αὐτοὺς τῶν Ἀγριάνων καὶ τῶν τοξοτῶν ὀλίγων κατὰ πρόσταξιν Ἀλεξάνδρου γενομένης ῥᾳδίως ἀπὸ τῆς ὑπωρ⟨ε⟩ίας ἀνασταλέντες ἐς τὸ ἄκρον ἀνέφυγον, ἔγνω καὶ τοῖς κατ' αὐτοὺς τεταγμένοις δυνατὸς ὢν χρήσασθαι ἐς ἀναπλήρωσιν τῆς φάλαγγος· ἐκείνοις δὲ ἱππέας τριακοσίους ἐπιτάξαι ἐξήρκεσεν.

10 Οὕτω δὴ τεταγμένους χρόνον μέν τινα προῆγεν

2 τὴν φάλαγγα Schm. (ed.), τῆς φάλαγγος A || 14 Λευγαίαν] Βευαίαν Gron. coll. Steph. Byz. s. v. Βεύη || 17 ⟨τῶν⟩ μισθοφόρων Krüg.; cf. IV 4, 1 || 23 ⟨ε⟩ add. Vulc. || 24 δυνατὸς ὢν] δυνατὸν ὂν vulg.

ἀναπαύων, ὥστε καὶ πάνυ ἔδοξε σχολαία γενέσθαι
αὐτῷ ἡ πρόσοδος· τοὺς γὰρ βαρβάρους, ὅπως τὰ
πρῶτα ἐτάχθησαν, οὐκέτι ἀντεπῆγε Δαρεῖος, ἀλλ' ἐπὶ
τοῦ ποταμοῦ ταῖς ὄχθαις, πολλαχῇ μὲν ἀποκρήμνοις
οὔσαις, ἔστι δὲ ὅπου καὶ χάρακα παρατείνας αὐταῖς
ἵνα εὐεφοδώτερα ἐφαίνετο, οὕτως ἔμενεν· καὶ ταύτῃ
εὐθὺς δῆλος ἐγένετο τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον τῇ γνώμῃ
δεδουλωμένος. ὡς δὲ ὁμοῦ ἤδη ἦν τὰ στρατόπεδα, 2
ἐνταῦθα παριππεύων πάντῃ Ἀλέξανδρος παρεκάλει
ἄνδρας ἀγαθοὺς γίγνεσθαι, οὐ τῶν ἡγεμόνων μόνον
τὰ ὀνόματα ξὺν τῷ πρέποντι κόσμῳ ἀνακαλῶν, ἀλλὰ
καὶ ἰλάρχας καὶ λοχαγοὺς ὀνομαστὶ καὶ τῶν ξένων
τῶν μισθοφόρων, ὅσοι κατ' ἀξίωσιν ἤ τινα ἀρετὴν
γνωριμώτεροι ἦσαν· καὶ αὐτῷ πανταχόθεν βοὴ ἐγίνετο
μὴ διατρίβειν, ἀλλὰ ἐσβάλλειν ἐς τοὺς πολεμίους. ὁ δὲ 3
ἦγεν ἐν τάξει ἔτι, τὰ μὲν πρῶτα, καίπερ ἐν ἀπόπτῳ ἤδη
ἔχων τὴν Δαρείου δύναμιν, βάδην, τοῦ μὴ διασπασθῆ-
ναί τι ἐν τῇ ξυντονωτέρᾳ πορείᾳ κυμῆναν τῆς φάλαγ-
γος· ὡς δὲ ἐντὸς βέλους ἐγίγνοντο, πρῶτοι δὴ οἱ κατὰ
Ἀλέξανδρον καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ τε-
ταγμένος δρόμῳ ἐς τὸν ποταμὸν ἐνέβαλον, ὡς τῇ τε
ὀξύτητι τῆς ἐφόδου ἐκπλῆξαι τοὺς Πέρσας καὶ τοῦ
θᾶσσον ἐς χεῖρας ἐλθόντας ὀλίγα πρὸς τῶν τοξοτῶν
βλάπτεσθαι. καὶ ξυνέβη ὅπως εἴκασεν Ἀλέξανδρος.
εὐθὺς γὰρ ὡς ἐν χερσὶν ἡ μάχη ἐγένετο, τρέπονται 4
τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος οἱ τῷ ἀριστερῷ κέρᾳ ἐπι-
τεταγμένοι· καὶ ταύτῃ μὲν λαμπρῶς ἐνίκα Ἀλέξανδρός
τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτόν. οἱ δὲ Ἕλληνες οἱ μισθοφόροι
οἱ ξὺν Δαρείῳ, ᾗ διέσχε τῶν Μακεδόνων ἡ φάλαγξ

2 αὐτᾷ] αὐτῶν vulg. || 14 ἐγίνετο B, ἐγένετο A, ἐγένετο vulg.; cf. II 7, 9 i. f. || 18 ⟨ἐκ⟩κύμηναν Krüg. coll. Xen. Anab. I 8, 18

5 ὡς ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας παραρραγεῖσα, ὅτι Ἀλέξανδρος
μὲν σπουδῇ ἐς τὸν ποταμὸν ἐμβαλὼν καὶ ἐν χερσὶ τὴν
μάχην ποιήσας ἐξώθει ἤδη τοὺς ταύτῃ τεταγμένους
τῶν Περσῶν, οἱ δὲ κατὰ μέσον τῶν Μακεδόνων οὔτε
τῇ ἴσῃ σπουδῇ ἥψαντο τοῦ ἔργου καὶ πολλαχῇ κρη-
μνώδεσι ταῖς ὄχθαις ἐντυγχάνοντες τὸ μέτωπον τῆς
φάλαγγος οὐ δυνατοὶ ἐγένοντο ἐν τῇ αὐτῇ τάξει
διασώσασθαι, — ταύτῃ ἐμβάλλουσιν οἱ Ἕλληνες τοῖς
Μακεδόσιν ᾗ μάλιστα διεσπασμένην αὐτοῖς τὴν φά-
6 λαγγα κατεῖδον. καὶ τὸ ἔργον ἐνταῦθα καρτερὸν ἦν,
τῶν μὲν ἐς τὸν ποταμὸν ἀπώσασθαι τοὺς Μακεδόνας
καὶ τὴν νίκην τοῖς ἤδη φεύγουσι σφῶν ἀνασώσασθαι,
τῶν Μακεδόνων δὲ τῆς τε Ἀλεξάνδρου ἤδη φαινομένης
εὐπραγίας μὴ λειφθῆναι καὶ τὴν δόξαν τῆς φάλαγγος,
ὡς ἀμάχου δὴ ἐς τὸ τότε διαβεβοημένης, μὴ ἀφανίσαι.
7 καί τι καὶ τοῖς γένεσι τῷ τε Ἑλληνικῷ καὶ τῷ Μακε-
δονικῷ φιλοτιμίας ἐνέπεσεν ἐς ἀλλήλους. καὶ ἐνταῦθα
πίπτει Πτολεμαῖός τε ὁ Σελεύκου, ἀνὴρ ἀγαθὸς γενό-
μενος, καὶ ἄλλοι ἐς εἴκοσι μάλιστα καὶ ἑκατὸν τῶν οὐκ
ἠμελημένων Μακεδόνων.

11 Ἐν τούτῳ δὲ αἱ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως τάξεις, τε-
τραμμένους ἤδη τοὺς κατὰ σφᾶς τῶν Περσῶν ὁρῶντες,
ἐπὶ τοὺς ξένους τε τοὺς μισθοφόρους τοὺς Δαρείου
καὶ τὸ πονούμενον σφῶν ἐπικάμψαντες ἀπό τε τοῦ
ποταμοῦ ἀπώσαντο αὐτούς, καὶ κατὰ τὸ παρερρωγὸς
τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος ὑπερφαλαγγήσαντες ἐς τὰ
2 πλάγια ἐμβεβληκότες ἤδη ἔκοπτον τοὺς ξένους· καὶ οἱ
ἱππεῖς δὲ οἱ τῶν Περσῶν κατὰ τοὺς Θεσσαλοὺς τε-
ταγμένοι οὐκ ἔμειναν ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ ἐν αὐτῷ τῷ
ἔργῳ, ἀλλ' ἐπιδιαβάντες εὐρώστως ἐνέβαλον ἐς τὰς
ἴλας τῶν Θετταλῶν. καὶ ταύτῃ ξυνέστη ἱπποµαχία

καρτερά, οὐδὲ πρόσθεν ἐνέκλιναν οἱ Πέρσαι πρὶν
Δαρεῖόν τε πεφευγότα ᾔσθοντο καὶ πρὶν ἀπορραγῆναι
σφῶν τοὺς μισθοφόρους συγκοπέντας ὑπὸ τῆς φάλαγ-
γος. τότε δὲ ἤδη λαμπρά τε καὶ ἐκ πάντων ἡ φυγὴ 3
ἐγίγνετο· καὶ οἵ τε τῶν Περσῶν ἵπποι ἐν τῇ ἀναχω-
ρήσει ἐκακοπάθουν βαρέως ὡπλισμένους τοὺς ἀμβάτας
σφῶν φέροντες, καὶ αὐτοὶ οἱ ἱππεῖς κατὰ στενὰς ὁδοὺς
πλήθει τε πολλοὶ καὶ πεφοβημένως ξὺν ἀταξίᾳ ἀπο-
χωροῦντες οὐ μεῖον ἀπ' ἀλλήλων καταπατούμενοι ἢ
πρὸς τῶν διωκόντων πολεμίων ἐβλάπτοντο. καὶ οἱ
Θεσσαλοὶ εὐρώστως αὐτοῖς ἐπέκειντο, ὥστε οὐ μείων
ἢ τῶν πεζῶν φόνος ἐν τῇ φυγῇ τῶν ἱππέων ἐγίγνετο.
Δαρεῖος δέ, ὡς αὐτῷ τὸ πρῶτον ὑπ' Ἀλεξάνδρου 4
ἐφοβήθη τὸ κέρας τὸ εὐώνυμον καὶ ταύτῃ ἀπορρηγνύ-
μενον κατεῖδε τοῦ ἄλλου στρατοπέδου, εὐθὺς ὡς εἶχεν
ἐπὶ τοῦ ἅρματος ξὺν τοῖς πρώτοις ἔφευγε. καὶ ἔστε 5
μὲν ὁμαλοῖς χωρίοις ἐν τῇ φυγῇ ἐπετύγχανεν, ἐπὶ τοῦ
ἅρματος διεσώζετο, ὡς δὲ φάραγξί τε καὶ ἄλλαις
δυσχωρίαις ἐνέκυρσε, τὸ μὲν ἅρμα ἀπολείπει αὐτοῦ
καὶ τὴν ἀσπίδα καὶ τὸν κάνδυν ἐκδύς· ὁ δὲ καὶ τὸ
τόξον ἀπολείπει ἐπὶ τοῦ ἅρματος· αὐτὸς δὲ ἵππου ἐπι-
βὰς ἔφευγε· καὶ ἡ νὺξ οὐ διὰ μακροῦ ἐπιγενομένη
ἀφείλετο αὐτὸν τὸ πρὸς Ἀλεξάνδρου ἁλῶναι. Ἀλέξαν- 6
δρος γὰρ ἔστε μὲν φάος ἦν ἀνὰ κράτος ἐδίωκεν, ὡς
δὲ συνεσκόταζέ τε ἤδη καὶ τὰ πρὸ ποδῶν ἀφανῆ ἦν,
εἰς τὸ ἔμπαλιν ἀπετρέπετο ὡς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον· τὸ
μέντοι ἅρμα τοῦ Δαρείου ἔλαβε καὶ τὴν ἀσπίδα ἐπ'

4 ἐκ del. Krüg. ‖ 6 ἀμβάτας Schn., ἐμβάτας A; cf. III 13, 5; IV 30, 8; V 19, 5; VI 14, 3 ‖ 9 ἀπ'] ὑπ' vulg.; cf. II 21, 6; Arr. Cyneg. 36, 2 et v. Helbing p. 105 ‖ 11 μείων] μεῖον vulg. ‖ 12 ἢ τῶν Martinus nescioquis a Krügero laudatus, ἢ ὡς A; ἢ καὶ Pol. ‖ 26 ἀπετρέπετο] ἀπετράπετο Krüg. (ed.)

7 *αὐτῷ καὶ τὸν κάνδυν καὶ τὸ τόξον. καὶ γὰρ καὶ ἡ*
δίωξις βραδυτέρα αὐτῷ ἐγεγόνει, ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ
παραρρήξει τῆς φάλαγγος ἐπιστρέψας καὶ αὐτὸς οὐ
πρόσθεν ἐς τὸ διώκειν ἐτράπετο πρὶν τούς τε μισθο-
φόρους τοὺς ξένους καὶ τὸ τῶν Περσῶν ἱππικὸν ἀπὸ
τοῦ ποταμοῦ ἀπωσθέντας κατεῖδε.

8 *Τῶν δὲ Περσῶν ἀπέθανον Ἀρσάμης μὲν καὶ Ῥεο-*
μίθρης καὶ Ἀτιζύης τῶν ἐπὶ Γρανίκῳ ἡγησαμένων τοῦ
ἱππικοῦ· ἀποθνήσκει δὲ καὶ Σανάκης ὁ Αἰγύπτου σα-
τράπης καὶ Βουβάκης τῶν ἐντίμων Περσῶν· τὸ δὲ
ἄλλο πλῆθος εἰς δέκα μάλιστα μυριάδας καὶ ἐν τού-
FGrH 138/fr. 6 *τοις ἱππεῖς ὑπὲρ τοὺς μυρίους, ὥστε λέγει Πτολεμαῖος*
ὁ Λάγου ξυνεπισπόμενος τότε Ἀλεξάνδρῳ τοὺς μετὰ
σφῶν διώκοντας Δαρεῖον, ὡς ἐπὶ φάραγγί τινι ἐν τῇ
διώξει ἐγένοντο, ἐπὶ τῶν νεκρῶν διαβῆναι τὴν φάραγγα.
9 *τό τε στρατόπεδον τὸ Δαρείου εὐθὺς ἐξ ἐφόδου ἑάλω*
καὶ ἡ μήτηρ καὶ ἡ γυνή, αὐτὴ δὲ καὶ ἀδελφὴ Δαρείου,
καὶ υἱὸς Δαρείου νήπιος· καὶ θυγατέρες δύο ἑάλωσαν
καὶ ἄλλαι ἀμφ' αὐτὰς Περσῶν τῶν ὁμοτίμων γυναῖκες
οὐ πολλαί. οἱ γὰρ ἄλλοι Πέρσαι τὰς γυναῖκας σφῶν
ξὺν τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ ἐς Δαμασκὸν ἔτυχον ἐσταλ-
10 *κότες· ἐπεὶ καὶ Δαρεῖος τῶν τε χρημάτων τὰ πολλὰ*
καὶ ὅσα ἄλλα μεγάλῳ βασιλεῖ ἐς πολυτελῆ δίαιταν καὶ
στρατευομένῳ ὅμως συνέπεται πεπόμφει ἐς Δαμασκόν,
ὥστε ἐν τῷ στρατεύματι οὐ πλείονα ἢ τρισχίλια τά-
λαντα ἑάλω. ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν Δαμασκῷ χρήματα ὀλίγον
ὕστερον ἑάλω ὑπὸ Παρμενίωνος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο στα-

---

9 *Σανάκης* A, ni fallor, *Σαβάκης* vulg.; *Sataces* Curt. III 11, 10; IV 1, 28; *Τασιάκης* Diod. XVII 34, 5; cf. Justi, *Iran. Namenb.* p. 268 || 16 *τό τε*] *τὸ δὲ* Krüg. (ed.); cf. Grundm. p. 36 || 17 ⟨*ἡ*⟩ *αὐτὴ* Pfl. || 25 *στρατεύματι*] *στρατοπέδῳ* Sint.

λέντος. τοῦτο τὸ τέλος τῇ μάχῃ ἐκείνῃ ἐγένετο ἐπὶ
ἄρχοντος Ἀθηναίοις Νικοκράτους μηνὸς Μαιμακτη-
ριῶνος.
Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ, καίπερ τετρωμένος τὸν μηρὸν 12
ξίφει Ἀλέξανδρος, ὁ δὲ τοὺς τραυματίας ἐπῆλθε, καὶ
τοὺς νεκροὺς ξυναγαγὼν ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς ξὺν τῇ
δυνάμει πάσῃ ἐκτεταγμένῃ ὡς λαμπρότατα ἐς πόλεμον·
καὶ λόγῳ τε ἐπεκόσμησεν ὅσοις τι διαπρεπὲς ἔργον ἐν
τῇ μάχῃ ἢ αὐτὸς ξυνέγνω εἰργασμένον ἢ ἀκοῇ συμ-
φωνούμενον ἔμαθεν, καὶ χρημάτων ἐπιδόσει ὡς ἑκά-
στους ξὺν τῇ ἀξίᾳ ἐτίμησεν. καὶ Κιλικίας μὲν ἀπο- 2
δεικνύει σατράπην Βάλακρον τὸν Νικάνορος, ἕνα τῶν
σωματοφυλάκων τῶν βασιλικῶν, ἀντὶ δὲ τούτου ἐς
τοὺς σωματοφύλακας κατέλεξε Μένητα τὸν Διονυσίου·
ἀντὶ δὲ Πτολεμαίου τοῦ Σελεύκου τοῦ ἀποθανόντος
ἐν τῇ μάχῃ Πολυπέρχοντα τὸν Σιμμίου ἄρχειν ἀπ-
έδειξε τῆς ἐκείνου τάξεως. καὶ Σολεῦσι· τά τε πεντη-
κοντα τάλαντα, ἃ ἔτι ἐνδεᾶ ἦν ἐκ τῶν ἐπιβληθέντων
σφίσι χρημάτων, ἀνῆκεν καὶ τοὺς ὁμήρους ἀπέδωκεν.
Ὁ δὲ οὐδὲ τῆς μητρὸς τῆς Δαρείου οὐδὲ τῆς γυ- 3
ναικὸς ἢ τῶν παίδων ἠμέλησεν. ἀλλὰ λέγουσί τινες
τῶν τὰ Ἀλεξάνδρου γραψάντων τῆς νυκτὸς αὐτῆς, ᾗ
ἀπὸ τῆς διώξεως τῆς Δαρείου ἐπανῆκεν, ἐς τὴν σκηνὴν
παρελθόντα αὐτὸν τὴν Δαρείου, ἥτις αὐτῷ ἐξῃρημένη
ἦν, ἀκοῦσαι γυναικῶν οἰμωγὴν καὶ ἄλλον τοιοῦτον
θόρυβον οὐ πόρρω τῆς σκηνῆς· πυθέσθαι οὖν αἵτινες 4

---

2 Νικοκράτους Krüg. (ed.), νικοστρά[τ] A; cf. Kirchner n. 10910 || 7 ὡς λαμπρότατα] λαμπρότατα ὡς Schm. (ed.) ex k || 16 Πολυπέρχοντα] ita semper A, recte, cf. Dittenberger ad Orientis Gr. Inscr. Sel. 4, 24 || 26 αἵτινες ⟨αἱ⟩ Krüg.; mente supple οἰμώζουσι

γυναῖκες καὶ ἀνθ' ὅτου οὕτως ἐγγὺς παρασκηνοῦσι· καί τινα ἐξαγγεῖλαι, ὅτι· ὦ βασιλεῦ, ἡ μήτηρ τε καὶ ἡ γυνὴ Δαρείου καὶ οἱ παῖδες, ὡς ἐξηγγέλθη αὐταῖς ὅτι τὸ τόξον τε τοῦ Δαρείου ἔχεις καὶ τὸν κάνδυν τὸν βασιλικὸν καὶ ἡ ἀσπὶς ὅτι κεκόμισται ὀπίσω ἡ Δαρείου,
5 ὡς ἐπὶ τεθνεῶτι Δαρείῳ ἀνοιμώζουσιν. ταῦτα ἀκούσαντα Ἀλέξανδρον πέμψαι πρὸς αὐτὰς Λεοννάτον, ἕνα τῶν ἑταίρων, ἐντειλάμενον φράσαι ὅτι ζῇ Δαρεῖος, τὰ δὲ ὅπλα καὶ τὸν κάνδυν ὅτι φεύγων ἀπέλιπεν ἐπὶ τῷ ἅρματι καὶ ταῦτα ὅτι μόνα ἔχει Ἀλέξανδρος. καὶ Λεοννάτον παρελθόντα ἐς τὴν σκηνὴν τά τε περὶ Δαρείου εἰπεῖν καὶ ὅτι τὴν θεραπείαν αὐταῖς ξυγχωρεῖ Ἀλέξανδρος τὴν βασιλικὴν καὶ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ καλεῖσθαι βασιλίσσας, ἐπεὶ οὐδὲ κατὰ ἔχθραν οἱ γενέσθαι τὸν πόλεμον πρὸς Δαρεῖον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς
FGrH 138/fr. 7, 139/fr. 7 τῆς Ἀσίας διαπεπολεμῆσθαι ἐννόμως. ταῦτα μὲν Πτολεμαῖος καὶ Ἀριστόβουλος λέγουσι· λόγος δὲ ἔχει καὶ
6 αὐτὸν Ἀλέξανδρον τῇ ὑστεραίᾳ ἐλθεῖν εἴσω ξὺν Ἡφαιστίωνι μόνῳ τῶν ἑταίρων· καὶ τὴν μητέρα τὴν Δαρείου ἀμφιγνοήσασαν ὅστις ὁ βασιλεὺς εἴη αὐτοῖν, ἐστάλθαι γὰρ ἄμφω τῷ αὐτῷ κόσμῳ, τὴν δὲ Ἡφαιστίωνι προσελθεῖν καὶ προσκυνῆσαι, ὅτι μείζων ἐφάνη ἐκεῖνος.
7 ὡς δὲ ὁ Ἡφαιστίων τε ὀπίσω ὑπεχώρησε καί τις τῶν

17 — p. 89, 10 = Suidas s. v. Ἡφαιστίων. λόγος δὲ ἔχει Ἀλέξανδρον ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν σκηνὴν τῶν γυναικῶν Δαρείου τοῦ Πέρσου καὶ παρελθεῖν εἴσω — Ἀλέξανδρον.

1 παρασκηνοῦσι Sint. (ed.), παρασκηνοῦσαι A ‖ 2 ἡ γυνὴ ⟨ἡ⟩ Krüg. ‖ 17 ἔχει] κατέχει Krüg., probante Boehn. Act. p. 502 ‖ 18 ἐλθεῖν] παρελθεῖν Suid. ‖ 19 τὴν Δαρείου A²FHL Suid., τοῦ Δαρ. B ‖ 20 ἀμφιγνοήσασαν] ἀγνοήσασαν Suid. ‖ 22 ἐφάνη] αὐτῇ ἐφάνη Suid.

ἀμφ' αὐτήν, τὸν Ἀλέξανδρον δείξας, ἐκεῖνον ἔφη εἶναι
Ἀλέξανδρον, τὴν μὲν καταιδεσθεῖσαν τῇ διαμαρτίᾳ
ὑποχωρεῖν, Ἀλέξανδρον δὲ οὐ φάναι αὐτὴν ἁμαρτεῖν·
καὶ γὰρ ἐκεῖνον εἶναι Ἀλέξανδρον. καὶ ταῦτα ἐγὼ 8
οὔθ' ὡς ἀληθῆ οὔτε ὡς πάντῃ ἄπιστα ἀνέγραψα. ἀλλ'
εἴτε οὕτως ἐπράχθη, ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον τῆς τε ἐς τὰς
γυναῖκας κατοικτίσεως καὶ τῆς ἐς τὸν ἑταῖρον πίστεως
καὶ τιμῆς· εἴτε πιθανὸς δοκεῖ τοῖς συγγράψασιν Ἀλέξ-
ανδρος ὡς καὶ ταῦτα ἂν πράξας καὶ εἰπών, καὶ ἐπὶ
τῷδε ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον.

Δαρεῖος δὲ τὴν μὲν νύκτα ξὺν ὀλίγοις τοῖς ἀμφ' 13
αὐτὸν ἔφυγε, τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἀναλαμβάνων ἀεὶ τῶν τε
Περσῶν τοὺς διασωθέντας ἐκ τῆς μάχης καὶ τῶν
ξένων τῶν μισθοφόρων, ἐς τετρακισχιλίους ἔχων τοὺς
πάντας, ὡς ἐπὶ Θάψακόν τε πόλιν καὶ τὸν Εὐφράτην
ποταμὸν σπουδῇ ἤλαυνεν, ὡς τάχιστα μέσον αὐτοῦ τε
καὶ Ἀλεξάνδρου τὸν Εὐφράτην ποιῆσαι. Ἀμύντας δὲ 2
ὁ Ἀντιόχου καὶ Θυμώνδας ὁ Μέντορος καὶ Ἀριστομή-
δης ὁ Φεραῖος καὶ Βιάνωρ ὁ Ἀκαρνάν, ξυμπάντες
οὗτοι αὐτόμολοι, μετὰ τῶν ἀμφ' αὐτοὺς στρατιωτῶν
ὡς ὀκτακισχιλίων εὐθὺς ὡς τεταγμένοι ἦσαν κατὰ τὰ
ὄρη φεύγοντες ἀφίκοντο ἐς Τρίπολιν τῆς Φοινίκης·
καὶ ἐνταῦθα καταλαβόντες τὰς ναῦς νενεωλκημένας 3
ἐφ' ὧν πρόσθεν ἐκ Λέσβου διακεκομισμένοι ἦσαν, τού-
των ὅσαι μὲν ἱκαναί σφισιν ἐς τὴν κομιδὴν ἐδόκουν,

1 αὐτήν Suid., αὐτόν A ‖ 3 ὑποχωρεῖν Krüg. (ed.) Suidam hoc habere putans, ἀποχωρεῖν A Suid. ‖ 4 καὶ γὰρ ⟨καὶ⟩ Pol. ‖ 5 οὔθ'] οὔτε Suid. | ἀνέγραψα Aκ, ἐνέγραψα ι | ἀλλ' Aκ, ἀλλὰ ι ‖ 6—10 verborum ordo mire disturbatus in ικ ‖ 8 πιθανὸς Suid., πιθανῶς A ‖ 12 τῇ δὲ ἡμέρᾳ] τῆς δὲ ἡμέρας Krüg.; an τῇ δὲ ἡμέρᾳ ⟨ἐπιούσῃ⟩? ‖ 18 Θυμώνδας Palm., θυμώνδης A; cf. II 2, 1; *Thymodes* Curt. III 3, 1 et alibi ‖ 19 Ἀκαρνάν vulg., ἀκαρνανός A

ταύτας καθελκύσαντες, τὰς δὲ ἄλλας αὐτοῦ ἐν τοῖς
νεωρίοις κατακαύσαντες, ὡς μὴ παρασχεῖν ταχεῖαν
σφῶν τὴν δίωξιν, ἐπὶ Κύπρου ἔφευγον καὶ ἐκεῖθεν
εἰς Αἴγυπτον, ἵναπερ ὀλίγον ὕστερον πολυπραγμονῶν
τι Ἀμύντας ἀποθνήσκει ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων.

4 Φαρνάβαζος δὲ καὶ Αὐτοφραδάτης τέως μὲν περὶ
τὴν Χίον διέτριβον· καταστήσαντες δὲ φρουρὰν τῆς
Χίου τὰς μέν τινας τῶν νεῶν ἐς Κῶν καὶ Ἁλικαρ-
νασσὸν ἔστειλαν, αὐτοὶ δὲ ἑκατὸν ναυσὶ ταῖς ἄριστα
πλεούσαις ἀναγ⟨αγ⟩όμενοι ἐς Σίφνον κατέσχον. καὶ
παρ' αὐτοὺς ἀφικνεῖται Ἆγις ὁ Λακεδαιμονίων βασι-
λεὺς ἐπὶ μιᾶς τριήρους, χρήματά τε αἰτήσων ἐς τὸν
πόλεμον καὶ δύναμιν ναυτικήν τε καὶ πεζικὴν ὅσην
πλείστην ἀξιώσων συμπέμψαι οἱ ἐς τὴν Πελοπόννησον.
5 καὶ ἐν τούτῳ ἀγγελία αὐτοῖς ἔρχεται τῆς μάχης τῆς
πρὸς Ἰσσῷ γενομένης. ἐκπλαγέντες δὲ πρὸς τὰ ἐξαγ-
γελθέντα Φαρνάβαζος μὲν σὺν δώδεκα τριήρεσι καὶ
τῶν μισθοφόρων ξένων ξὺν χιλίοις καὶ πεντακοσίοις
ἐπὶ Χίου ἐστάλη, δείσας μή τι πρὸς τὴν ἀγγελίαν τῆς
6 ἥττης οἱ Χῖοι νεωτερίσωσιν. Ἆγις δὲ παρ' Αὐτοφρα-
δάτου τάλαντα ἀργυρίου λαβὼν τριάκοντα καὶ τριήρεις
δέκα, ταύτας μὲν Ἱππίαν ἄξοντα ἀποστέλλει παρὰ τὸν
ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ Ἀγησίλαον ἐπὶ Ταίναρον· καὶ
παραγγέλλειν ἐκέλευσεν Ἀγησιλάῳ, διδόντα τοῖς ναύ-
ταις ἐντελῆ τὸν μισθὸν πλεῖν τὴν ταχίστην ἐπὶ Κρή-
της, ὡς τὰ ἐκεῖ καταστησόμενον. αὐτὸς δὲ τότε μὲν
αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις ὑπέμενεν, ὕστερον δὲ εἰς Ἁλι-
καρνασσὸν παρ' Αὐτοφραδάτην ἀφίκετο.

---

1 ταύτας ⟨μὲν⟩ Krüg. ‖ 8 Κῶν] Κῶ vulg.; hoc II 5, 7 et III 2, 6 in A ‖ 10 ⟨αγ⟩ add. Krüg. (ed.) ‖ 24 διδόντα] δόντα F. C. Hertlein, *Jen. Lit. Ztng.* III p. 680

Ἀλέξανδρος δὲ σατράπην μὲν Συρίᾳ τῇ κοιλῇ Μέ- 7
νωνα τὸν Κερδίμμα ἐπέταξε δοὺς αὐτῷ εἰς φυλακὴν
τῆς χώρας τοὺς τῶν ξυμμάχων ἱππέας, αὐτὸς δὲ ἐπὶ
Φοινίκης ᾔει. καὶ ἀπαντᾷ αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν Στρά-
των ὁ Γηροστράτου παῖς τοῦ Ἀραδίων τε καὶ τῶν
Ἀράδῳ προσοίκων βασιλέως· ὁ δὲ Γηρόστρατος αὐτὸς
μετ' Αὐτοφραδάτου ἔπλει ἐπὶ τῶν νεῶν, καὶ οἱ ἄλλοι
οἵ τε τῶν Φοινίκων καὶ οἱ τῶν Κυπρίων βασιλεῖς καὶ
αὐτοὶ Αὐτοφραδάτῃ ξυνέπλεον. Στράτων δὲ Ἀλεξάν- 8
δρῳ ἐντυχὼν στεφανοῖ χρυσῷ στεφάνῳ αὐτὸν καὶ τήν
τε Ἄραδον αὐτῷ τὴν νῆσον καὶ τὴν Μάραθον τὴν
καταντικρὺ τῆς Ἀράδου ἐν τῇ ἠπείρῳ ᾠκισμένην, πόλιν
μεγάλην καὶ εὐδαίμονα, καὶ Σιγῶνα καὶ Μαριάμμην
πόλιν καὶ τἆλλα ὅσα τῆς σφῶν ἐπικρατείας ἐνδίδωσιν.
Ἔτι δὲ ἐν Μαράθῳ Ἀλεξάνδρου ὄντος ἀφίκοντο 14
παρὰ Δαρείου πρέσβεις, ἐπιστολήν τε κομίζοντες
Δαρείου καὶ αὐτοὶ ἀπὸ γλώσσης δεησόμενοι ἀφεῖναι
Δαρείῳ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας.
ἐδήλου δὲ ἡ ἐπιστολή, ὅτι Φιλίππῳ τε πρὸς Ἀρτοξέρ- 2
ξην φιλία καὶ ξυμμαχία ἐγένετο καί, ἐπειδὴ Ἀρσῆς ὁ
υἱὸς Ἀρτοξέρξου ἐβασίλευσεν, ὅτι Φίλιππος ἀδικίας
πρῶτος ἐς βασιλέα Ἀρσῆν ἦρξεν οὐδὲν ἄχαρι ἐκ Περ-
σῶν παθών. ἐξ οὗ δὲ αὐτὸς βασιλεύει Περσῶν, οὔτε
πέμψαι τινὰ Ἀλέξανδρον παρ' αὐτὸν ἐς βεβαίωσιν τῆς
πάλαι οὔσης φιλίας τε καὶ ξυμμαχίας, διαβῆναί τε ξὺν

---

1. 2 *Μένωνα*] *Ἀρίμμαν* Krüg. coll. III 6, 8; v. E. Keller, *Alexander d. Gr. nach d. Schlacht bei Issos bis zu s. Rückkehr aus Ägypten* p. 14 sq. || 13 *Σιγωνα* (sic) A; oppidum aliunde ignotum || 20 *Ἀρσῆς* etiam Syncell. p. 77 C, 256 B; idem vel *Ἀρσὴς* codd. Diod. XVII 5, 3; *Ἄρσης* Strab. XV 3, 24 p. 786; *Ὀάρσης* Plut. de fort. Alex. II p. 336 E || 20. 21 *ὁ υἱὸς* ⟨*ὁ*⟩ Krüg.

στρατιᾷ ἐς τὴν Ἀσίαν καὶ πολλὰ κακὰ ἐργάσασθαι
3 Πέρσας. τούτου ἕνεκα καταβῆναι αὐτὸς τῇ χώρᾳ ἀμυ-
νῶν καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν πατρῴαν ἀνασώσων. τὴν μὲν
δὴ μάχην ὡς θεῶν τῳ ἔδοξεν οὕτω κριθῆναι, αὐτὸς
δὲ βασιλεὺς παρὰ βασιλέως γυναῖκά τε τὴν αὑτοῦ
αἰτεῖν καὶ μητέρα καὶ παῖδας τοὺς ἁλόντας, καὶ φι-
λίαν ἐθέλειν ποιήσασθαι πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ ξύμ-
μαχος εἶναι Ἀλεξάνδρῳ· καὶ ὑπὲρ τούτων πέμπειν
ἠξίου Ἀλέξανδρον παρ' αὐτὸν ξὺν Μενίσκῳ τε καὶ
Ἀρσίμᾳ τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἐκ Περσῶν ἥκουσι τοὺς τὰ
πιστὰ ληψομένους τε καὶ ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου δώσοντας.
4 Πρὸς ταῦτα ἀντιγράφει Ἀλέξανδρος καὶ ξυμπέμπει
τοῖς παρὰ Δαρείου ἐλθοῦσι Θέρσιππον, παραγγείλας
τὴν ἐπιστολὴν δοῦναι Δαρείῳ, αὐτὸν δὲ μὴ διαλέγε-
σθαι ὑπὲρ μηδενός. ἡ δὲ ἐπιστολὴ ἡ Ἀλεξάνδρου ἔχει
ὧδε· Οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι ἐλθόντες εἰς Μακεδονίαν
καὶ εἰς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα κακῶς ἐποίησαν ἡμᾶς οὐδὲν
προηδικημένοι· ἐγὼ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμὼν κατα-
σταθεὶς καὶ τιμωρήσασθαι βουλόμενος Πέρσας διέβην
5 ἐς τὴν Ἀσίαν, ὑπαρξάντων ὑμῶν. καὶ γὰρ Περινθίοις
ἐβοηθήσατε, οἳ τὸν ἐμὸν πατέρα ἠδίκουν, καὶ εἰς
Θρᾴκην, ἧς ἡμεῖς ἤρχομεν, δύναμιν ἔπεμψεν Ὦχος.
τοῦ δὲ πατρὸς ἀποθανόντος ὑπὸ τῶν ἐπιβουλευσάν-
των, οὓς ὑμεῖς συνετάξατε, ὡς αὐτοὶ ἐν ταῖς ἐπιστο-
λαῖς πρὸς ἅπαντας ἐκομπάσατε, καὶ Ἀρσῆν ἀποκτεί-
ναντός σου μετὰ Βαγώου, καὶ τὴν ἀρχὴν κατασχόντος
οὐ δικαίως οὐδὲ κατὰ τὸν Περσῶν νόμον, ἀλλὰ ἀδι-
κοῦντος Πέρσας, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τοὺς Ἕλληνας
6 γράμματα οὐκ ἐπιτήδεια διαπέμποντος, ὅπως πρός με

---

2 τῇ χώρᾳ ἀμυνῶν Krüg. (ed.), τὴν χώραν ἀμύνων A || 15 ἐπιστολὴ ἡ] ἡ, quod coni. Krüg., habet A

πολεμῶσι, καὶ χρήματα ἀποστέλλοντος πρὸς Λακεδαι-
μονίους καὶ ἄλλους τινὰς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν μὲν
ἄλλων πόλεων οὐδεμιᾶς δεχομένης, Λακεδαιμονίων δὲ
λαβόντων, καὶ τῶν παρὰ σοῦ πεμφθέντων τοὺς ἐμοὺς
φίλους διαφθειράντων καὶ τὴν εἰρήνην, ἣν τοῖς Ἕλλησι
κατεσκεύασα, διαλύειν ἐπιχειρούντων — ἐστράτευσα
ἐπὶ σὲ ὑπάρξαντος σοῦ τῆς ἔχθρας. ἐπεὶ δὲ μάχῃ 7
νενίκηκα πρότερον μὲν τοὺς σοὺς στρατηγοὺς καὶ σα-
τράπας, νῦν δὲ σὲ καὶ τὴν μετὰ σοῦ δύναμιν, καὶ τὴν
χώραν ἔχω τῶν θεῶν μοι δόντων, ὅσοι τῶν μετὰ σοῦ
παραταξαμένων μὴ ἐν τῇ μάχῃ ἀπέθανον, ἀλλὰ παρ'
ἐμὲ κατέφυγον, τούτων ἐπιμέλομαι καὶ οὐκ ἄκοντες
παρ' ἐμοί εἰσιν, ἀλλὰ αὐτοὶ ἑκόντες ξυστρατεύονται
μετ' ἐμοῦ. ὡς οὖν ἐμοῦ τῆς Ἀσίας ἁπάσης κυρίου 8
ὄντος ἧκε πρὸς ἐμέ. εἰ δὲ φοβῇ μὴ ἐλθὼν πάθῃς τι
ἐξ ἐμοῦ ἄχαρι, πέμπε τινὰς τῶν φίλων τὰ πιστὰ ληψο-
μένους. ἐλθὼν δὲ πρός με τὴν μητέρα καὶ τὴν γυ-
ναῖκα καὶ τοὺς παῖδας καὶ εἰ ἄλλο τι θέλεις αἴτει καὶ
λάμβανε. ὅ τι γὰρ ἂν πείθῃς ἐμὲ ἔσται σοι. καὶ τοῦ 9
λοιποῦ ὅταν πέμπῃς παρ' ἐμέ, ὡς πρὸς βασιλέα τῆς
Ἀσίας πέμπε, μηδὲ [ἃ] ἐξ ἴσου ἐπίστελλε, ἀλλ' ὡς □
κυρίῳ ὄντι πάντων τῶν σῶν φράζε εἴ του δέῃ· εἰ δὲ
μή, ἐγὼ βουλεύσομαι περὶ σοῦ ὡς ἀδικοῦντος. εἰ δ'
ἀντιλέγεις περὶ τῆς βασιλείας, ὑπομείνας ἔτι ἀγώνισαι
περὶ αὐτῆς καὶ μὴ φεῦγε, ὡς ἐγὼ ἐπὶ σὲ πορεύσομαι
οὗ ἂν ᾖς.

Πρὸς μὲν Δαρεῖον ταῦτ' ἐπέστειλεν. ἐπεὶ δ' ἔμαθεν 15
τά τε χρήματα ὅσα σὺν Κωφῆνι τῷ Ἀρταβάζου ἀπο-

---

3 δὲ Schn., τε A ‖ 19 πείθῃς] πείσῃς Krüg. (ed.) ‖ 21 [ἃ] om. vulg.; ἃ ⟨βούλει⟩ V; fortasse μηδέ τι

πεπόμφει εἰς Δαμασκὸν Δαρεῖος ὅτι ἑάλωκε, καὶ ὅσοι
Περσῶν ἀμφ' αὐτὰ ἐγκατελείφθησαν ξὺν τῇ ἄλλῃ βασι-
λικῇ κατασκευῇ ὅτι καὶ οὗτοι ἑάλωσαν, ταῦτα μὲν ὀπίσω
κομίσαντα ἐς Δαμασκὸν Παρμενίωνα φυλάσσειν ἐκέλευε.
2 τοὺς δὲ πρέσβεις τῶν Ἑλλήνων οἳ πρὸς Δαρεῖον πρὸ
τῆς μάχης ἀφιγμένοι ἦσαν, ἐπεὶ καὶ τούτους ἑαλωκέναι
ἔμαθεν, παρ' αὐτὸν πέμπειν ἐκέλευεν. ἦσαν δὲ Εὐθυ-
κλῆς μὲν Σπαρτιάτης, Θεσσαλίσκος δὲ Ἰσμηνίου καὶ
Διονυσόδωρος Ὀλυμπιονίκης Θηβαῖοι, Ἰφικράτης δὲ ὁ
3 Ἰφικράτους τοῦ στρατηγοῦ Ἀθηναῖος. καὶ οὗτοι ὡς
ἧκον παρὰ Ἀλέξανδρον, Θεσσαλίσκον μὲν καὶ Διονυσό-
δωρον καίπερ Θηβαίους ὄντας εὐθὺς ἀφῆκεν, τὸ μέν
τι κατοικτίσει τῶν Θηβῶν, τὸ δὲ ὅτι συγγνωστὰ δε-
δρακέναι ἐφαίνοντο, ἠνδραποδισμένης ὑπὸ Μακεδόνων
τῆς πατρίδος σφίσιν τε ἥντινα ἠδύναντο ὠφέλειαν
εὑρισκόμενοι καὶ εἰ δή τινα καὶ τῇ πατρίδι ἐκ Περ-
4 σῶν καὶ Δαρείου· ταῦτα μὲν ὑπὲρ ἀμφοῖν ἐπιεικῆ
ἐνθυμηθείς, ἰδίᾳ δὲ Θεσσαλίσκον μὲν αἰδοῖ τοῦ γένους
ἀφιέναι εἶπεν, ὅτι τῶν ἐπιφανῶν Θηβαίων ἦν, Διονυ-
σόδωρον δὲ ἐπὶ τῇ νίκῃ τῶν Ὀλυμπίων. Ἰφικράτην
δὲ φιλίᾳ τε τῆς Ἀθηναίων πόλεως καὶ μνήμῃ τῆς
δόξης τοῦ πατρὸς ζῶντά τε ἀμφ' αὐτὸν ἔχων ἐς τὰ
μάλιστα ἐτίμησε καὶ νόσῳ τελευτήσαντος τὰ ὀστᾶ ἐς
5 τὰς Ἀθήνας τοῖς πρὸς γένους ἀπέπεμψεν. Εὐθυκλέα
δὲ Λακεδαιμόνιόν τε ὄντα, πόλεως περιφανῶς ἐχθρᾶς
ἐν τῷ τότε, καὶ αὐτὸν οὐδὲν ἰδίᾳ εὑρισκόμενον ἐς
ξυγγνώμην ὅ τι καὶ λόγου ἄξιον, τὰ μὲν πρῶτα ἐν
φυλακῇ ἀδέσμῳ εἶχεν, ὕστερον δέ, ὡς ἐπὶ μέγα εὐτύχει,
καὶ τοῦτον ἀφῆκεν.

1 ἑάλωκε] ἑαλώκει Krüg. (ed.), ἑάλω Sint. ‖ 2 τῇ ἄλλῃ ⟨τῇ⟩ Krüg.

Ἐκ Μαράθου δὲ ὁρμηθεὶς Βύβλον τε λαμβάνει 6
ὁμολογίᾳ ἐνδοθεῖσαν καὶ Σιδῶνα αὐτῶν Σιδωνίων
ἐπικαλεσαμένων κατὰ ἔχθος τὸ Περσῶν καὶ Δαρείου.
ἐντεῦθεν δὲ προὐχώρει ὡς ἐπὶ Τύρου· καὶ ἐντυγχά-
νουσιν αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν πρέσβεις Τυρίων ἀπὸ τοῦ
κοινοῦ ἐσταλμένοι ὡς ἐγνωκότων Τυρίων πράσσειν ὅ a. 332
τι ἂν ἐπαγγέλλῃ Ἀλέξανδρος. ὁ δὲ τήν τε πόλιν ἐπαι- 7
νέσας καὶ τοὺς πρέσβεις (καὶ γὰρ ἦσαν τῶν ἐπιφανῶν
ἐν Τύρῳ οἵ τε ἄλλοι καὶ ὁ τοῦ βασιλέως τῶν Τυρίων
παῖς. αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀζέμιλκος μετ' Αὐτοφρα-
δάτου ἔπλει) ἐκέλευσεν ἐπανελθόντας φράσαι Τυρίοις,
ὅτι ἐθέλοι παρελθὼν ἐς τὴν πόλιν θῦσαι τῷ Ἡρακλεῖ.

Ἔστι γὰρ ἐν Τύρῳ ἱερὸν Ἡρακλέους παλαιότατον 16
ὧν μνήμη ἀνθρωπίνη διασώζεται, οὐ τοῦ Ἀργείου
Ἡρακλέους τοῦ Ἀλκμήνης· πολλαῖς γὰρ γενεαῖς πρό-
τερον τιμᾶται ἐν Τύρῳ Ἡρακλῆς ἢ Κάδμον ἐκ Φοινί-
κης ὁρμηθέντα Θήβας κατασχεῖν καὶ τὴν παῖδα Κάδμῳ
τὴν Σεμέλην γενέσθαι, ἐξ ἧς καὶ ὁ τοῦ Διὸς Διόνυσος
γίγνεται. Διόνυσος μὲν δὴ τρίτος ἂν ἀπὸ Κάδμου 2
εἴη, κατὰ Λάβδακον τὸν Πολυδώρου τοῦ Κάδμου
παῖδα, Ἡρακλῆς δὲ ὁ Ἀργεῖος κατ' Οἰδίποδα μάλιστα
τὸν Λαΐου. σέβουσι δὲ καὶ Αἰγύπτιοι ἄλλον Ἡρακλέα, □
οὐχ ὅνπερ Τύριοι ἢ Ἕλληνες, ἀλλὰ λέγει Ἡρόδοτος, 3 Herod.
ὅτι τῶν δώδεκα θεῶν Ἡρακλέα ἄγουσιν Αἰγύπτιοι, II 43
καθάπερ καὶ Ἀθηναῖοι Διόνυσον τὸν Διὸς καὶ Κόρης
σέβουσιν, ἄλλον τοῦτον Διόνυσον· καὶ ὁ Ἴακχος ὁ

1 — p. 111, 4 = Exc. poliorceticum 1, p. 307 ed. Wescher

3 τὸ Περσῶν καὶ Δαρείου] Δαρείου τε καὶ Περσῶν ϑ || 4 ἐντεῦθεν] ἔνθεν Krüg.; v. ad p. 19, 17 || 7 ἐπαγγέλλῃ] ἐπαγγέλλοι ϑ | Ἀλέξανδρος om. ϑ || 8—11 καὶ γὰρ — ἔπλει om. ϑ || 14 — p. 97, 2 οὐ τοῦ — θῦσαι Ἀλέξανδρος om. ϑ

μυστικὸς τούτῳ τῷ Διονύσῳ, οὐχὶ τῷ Θηβαίῳ, ἐπ-
4 ᾄδεται. ὡς τόν γε ἐν Ταρτησσῷ πρὸς Ἰβήρων τιμώ-
μενον Ἡρακλέα, ἵνα καὶ στῆλαί τινες Ἡρακλέους ὠνο-
μασμέναι εἰσι, δοκῶ ἐγὼ τὸν Τύριον εἶναι Ἡρακλέα,
ὅτι Φοινίκων κτίσμα ἡ Ταρτησσὸς καὶ τῷ Φοινίκων
νόμῳ ὅ τε νεὼς πεποίηται τῷ Ἡρακλεῖ τῷ ἐκεῖ καὶ αἱ
5 θυσίαι θύονται. Γηρυόνην δέ, ἐφ' ὅντινα ὁ Ἀργεῖος
Ἡρακλῆς ἐστάλη πρὸς Εὐρυσθέως τὰς βοῦς ἀπελάσαι
τὰς Γηρυόνου καὶ ἀγαγεῖν ἐς Μυκήνας, οὐδέν τι προσ-
FGrH 1/fr. 26 ήκειν τῇ γῇ τῇ Ἰβήρων Ἑκαταῖος ὁ λογοποιὸς λέγει,
οὐδὲ ἐπὶ νῆσόν τινα Ἐρύθειαν ⟨τῆς⟩ ἔξω τῆς μεγάλης
θαλάσσης σταλῆναι Ἡρακλέα, ἀλλὰ τῆς ἠπείρου τῆς
περὶ Ἀμπρακίαν τε καὶ Ἀμφιλόχους βασιλέα γενέσθαι
Γηρυόνην καὶ ἐκ τῆς ἠπείρου ταύτης ἀπελάσαι Ἡρα-
κλέα τὰς βοῦς, οὐδὲ τοῦτον φαῦλον ἆθλον τιθέμενον.
6 οἶδα δὲ ἐγὼ καὶ εἰς τοῦτο ἔτι εὔβοτον τὴν ἤπειρον
ταύτην καὶ βοῦς τρέφουσαν καλλίστας· καὶ ἐς Εὐρυ-
σθέα τῶν μὲν ἐξ Ἠπείρου βοῶν κλέος ἀφῖχθαι καὶ
τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου τὸ ὄνομα τὸν Γηρυόνην
οὐκ ἔξω τοῦ εἰκότος τίθεμαι· τῶν δὲ ἐσχάτων τῆς
Εὐρώπης Ἰβήρων οὔτ' ἂν τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα
γιγνώσκειν Εὐρυσθέα, οὔτε εἰ βοῦς καλαὶ ἐν τῇ χώρᾳ
ταύτῃ νέμονται, εἰ μή τις τὴν Ἥραν τούτοις ἐπάγων,
ὡς αὐτὴν ταῦτα Ἡρακλεῖ δι' Εὐρυσθέως ἐπαγγέλλουσαν,
τὸ οὐ πιστὸν τοῦ λόγου ἀποκρύπτειν ἐθέλοι τῷ μύθῳ.

---

5 cf. Eustath. ad Dion. Perieg. 451 ‖ 7—17 cf. Eustath. ad Dion. Perieg. 558

---

10 τῇ Ἰβήρων] τῶν Ἰβ. Eust. ‖ 11 ⟨τῆς⟩ add. Grundm. p. 41 ‖ 13 Ἀμπρακίαν] forma antiquior, cf. Bursian, *Geogr. v. Griechenl.* I p. 35 adn. 2 ‖ 15 βοῦς vulg., βόας A Eust. | τοῦτον] τοῦτο Eust.

Τούτῳ τῷ Ἡρακλεῖ τῷ Τυρίῳ ἔφη ἐθέλειν θῦσαι 7 □
Ἀλέξανδρος. ὡς δὲ ἀπηγγέλθη ταῦτα πρὸς τῶν πρέσ-
βεων εἰς τὴν Τύρον, τὰ μὲν ἄλλα ἔδοξέ σφισι ποιεῖν
ὅ τι περ ἐπαγγέλλοι Ἀλέξανδρος, ἐς δὲ τὴν πόλιν μήτε
τινὰ Περσῶν μήτε Μακεδόνων δέχεσθαι, ὡς τοῦτο ἔς
τε τὰ παρόντα τῷ λόγῳ εὐπρεπέστατον καὶ ἐς τοῦ πολέ-
μου τὴν κρίσιν, ἄδηλον ἔτι οὖσαν, ἀσφαλέστατόν σφισι
γνωσσόμενοι. ὡς δὲ ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ τὰ ἐκ τῆς 8
Τύρου, τοὺς μὲν πρέσβεις πρὸς ὀργὴν ὀπίσω ἀπ-
έπεμψεν, αὐτὸς δὲ συναγαγὼν τούς τε ἑταίρους καὶ
τοὺς ἡγεμόνας τῆς στρατιᾶς καὶ ταξιάρχας καὶ ἰλάρχας
ἔλεξεν ὧδε.

Ἄνδρες φίλοι καὶ ξύμμαχοι, ἡμῖν οὔτε τὴν ἐπ' 17
Αἰγύπτου πορείαν ἀσφαλῆ ὁρῶ θαλασσοκρατούντων
Περσῶν, Δαρεῖόν τε διώκειν ὑπολειπομένους αὐτήν τε
ὀπίσω τὴν τῶν Τυρίων πόλιν ἀμφίβολον καὶ Αἴγυπτον
καὶ Κύπρον ἐχομένας πρὸς Περσῶν, οὐδὲ τοῦτο ἀσφα-
λὲς ἔς τε τὰ ἄλλα καὶ μάλιστα δὴ ἐς τὰ Ἑλληνικὰ
πράγματα, μή ποτε ἄρα ἐπικρατήσαντες αὖθις τῶν ἐπὶ 2
θαλάσσῃ χωρίων οἱ Πέρσαι, προχωρησάντων ἡμῶν ξὺν
τῇ δυνάμει ὡς ἐπὶ Βαβυλῶνά τε καὶ Δαρεῖον, αὐτοὶ
ξὺν πλείονι στόλῳ μετ[αγ]άγοιεν τὸν πόλεμον ἐς τὴν
Ἑλλάδα, Λακεδαιμονίων μὲν ἐκ τοῦ εὐθέος ἡμῖν πολε-
μούντων, τῆς δὲ Ἀθηναίων πόλεως φόβῳ μᾶλλόν τι ἢ
εὐνοίᾳ τῇ πρὸς ἡμᾶς πρὸς τὸ παρὸν κατεχομένης.
ἐξαιρεθείσης δὲ Τύρου ἥ τε Φοινίκη ἔχοιτο ἂν πᾶσα 3

4 ἐπαγγέλλοι Θ, ἐπαγγέλλει A ‖ 5 δέχεσθαι] ἐσδέχεσθαι Θ ‖ 5—8 ὡς — γνωσσόμενοι om. Θ ‖ 8 γνωσσόμενοι] γενησόμενον Lobeck ad Phrynich. p. 248 | τὰ] ταῦτα Θ ‖ 9. 10 ἀπέπεμψεν] ἀπέπεμπεν Θ ‖ 11 τοὺς om. Θ | ἰλάρχας] λοχάγους Θ ‖ 12 — p. 98, 17 ἔλεξεν — λέγων om. Θ ‖ 15 ὑπολειπομένους, quod pro vulg. ὑπολιπομένους coni. Sint. (ed.), habet A ‖ 22 [αγ] del. Krüg.

*καὶ τὸ ναυτικὸν ὅπερ πλεῖστόν τε καὶ κράτιστον τοῦ
Περσικοῦ, τὸ Φοινίκων, παρ' ἡμᾶς μεταχωρήσειν εἰκός·
οὐ γὰρ ἀνέξονται οὔτε οἱ ἐρέται οὔθ' οἱ ἐπιβάται
Φοίνικες ἐχομένων σφίσι τῶν πόλεων αὐτοὶ ὑπὲρ ἄλ-
λων πλέοντες κινδυνεύειν· Κύπρος δὲ ἐπὶ τῷδε ἢ οὐ
χαλεπῶς ἡμῖν προσχωρήσει ἢ ἐξ ἐπίπλου εὐμαρῶς
4 ληφθήσεται. καὶ ταῖς τε ἐκ Μακεδονίας ναυσὶ καὶ
ταῖς Φοινίσσαις πλεόντων ἡμῶν τὴν θάλασσαν καὶ
Κύπρου ἅμα προσγενομένης θαλασσοκρατοῖμέν τε ἂν
βεβαίως καὶ ὁ ἐς Αἴγυπτον στόλος εὐμαρῶς ἡμῖν ἐν
ταὐτῷ γίγνεται. Αἴγυπτον δὲ παραστησαμένοις ὑπέρ τε
τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς οἰκείας οὐδὲν ἔτι ὕποπτον ὑπο-
λείπεται, τόν τε ἐπὶ Βαβυλῶνος στόλον μετὰ τοῦ ἐς τὰ
οἴκοι ἀσφαλοῦς καὶ ξὺν μείζονι ἅμα ἀξιώσει ποιησό-
μεθα ἀποτετμημένοι τήν τε θάλασσαν Περσῶν ξύμ-
πασαν καὶ τὴν ἐπὶ τάδε τοῦ Εὐφράτου γῆν.*

18 *Ταῦτα λέγων οὐ χαλεπῶς ἔπειθεν ἐπιχειρεῖν τῇ
Τύρῳ· καί τι καὶ θεῖον ἀνέπειθεν αὐτόν, ὅτι ἐνύπνιον
αὐτῆς ἐκείνης τῆς νυκτὸς ἐδόκει αὐτὸς μὲν τῷ τείχει
προσάγειν τῶν Τυρίων, τὸν δὲ Ἡρακλέα δεξιοῦσθαί
τε αὐτὸν καὶ ἀνάγειν ἐς τὴν πόλιν. καὶ τοῦτο ἐξηγεῖτο
Ἀρίστανδρος ὡς ξὺν πόνῳ ἁλωσομένην τὴν Τύρον, ὅτι
καὶ τὰ τοῦ Ἡρακλέους ἔργα ξὺν πόνῳ ἐγένετο. καὶ
γὰρ καὶ μέγα ἔργον τῆς Τύρου ἡ πολιορκία ἐφαίνετο.
2 νῆσός τε γὰρ αὐτοῖς ἡ πόλις ἦν καὶ τείχεσιν ὑψηλοῖς
πάντῃ ὠχύρωτο· καὶ τὰ ἀπὸ θαλάσσης πρὸς τῶν Τυ-
ρίων μᾶλλόν τι ἐν τῷ τότε ἐφαίνετο, τῶν τε Περσῶν*

---

4 *Φοίνικες* delendumne? ‖ 5 *δὲ*] *τε* Krüg. ‖ 17. 18 *ἐπιχειρεῖν* et *τῇ Τύρῳ* inversa *θ* ‖ 19 *αὐτῆς* om. *θ* | *τῆς νυκτὸς* et *ἐδόκει* inversa *θ* ‖ 21 — p. 99, 4 *καὶ τοῦτο* — *ἔστι* om. *θ*

ἔτι θαλασσοκρατούντων καὶ αὐτοῖς τοῖς Τυρίοις νεῶν
ἔτι πολλῶν περιουσῶν.
Ὡς δὲ ταῦτα ὅμως ἐκράτησε, χῶμα ἔγνω χωννύναι 3
ἐκ τῆς ἠπείρου ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν. ἔστι δὲ πορθμὸς
τεναγώδης τὸ χωρίον καὶ τὰ μὲν πρὸς τῇ ἠπείρῳ τῆς
θαλάσσης βραχέα καὶ πηλώδη αὐτοῦ, τὰ δὲ πρὸς αὐτῇ
τῇ πόλει, ἵνα τὸ βαθύτατον τοῦ διάπλου, τριῶν μά-
λιστα ὀργυιῶν τὸ βάθος. ἀλλὰ λίθων τε πολλῶν
ἀφθονία ἦν καὶ ὕλης, ἥντινα τοῖς λίθοις ἄνωθεν
ἐπεφόρουν, χάρακές τε οὐ χαλεπῶς κατεπήγνυντο ἐν
τῷ πηλῷ καὶ αὐτὸς ὁ πηλὸς ξύνδεσμος τοῖς λίθοις ἐς
τὸ ἐπιμένειν ἐγίγνετο. καὶ προθυμία τῶν τε Μακε- 4
δόνων ἐς τὸ ἔργον καὶ Ἀλεξάνδρου πολλὴ ἦν παρόν-
τος τε καὶ αὐτοῦ ἕκαστα ἐξηγουμένου καὶ τὰ μὲν λόγῳ
ἐπαίροντος, τὰ δὲ καὶ χρήμασι τούς τι ἐκπρεπέστερον
κατ᾽ ἀρετὴν πονουμένους ἐπικουφίζοντος. ἀλλ᾽ ἔστε
μὲν τὸ πρὸς τῇ ἠπείρῳ ἐχώννυτο, οὐ χαλεπῶς προὐ-
χώρει τὸ ἔργον, ἐπὶ βάθος τε ὀλίγον χωννύμενον
καὶ οὐδενὸς ἐξείργοντος. ὡς δὲ τῷ τε βαθυτέρῳ ἤδη 5
ἐπέλαζον καὶ ἅμα τῇ πόλει αὐτῇ ἐγγὺς ἐγίγνοντο, ἀπό
τε τῶν τειχῶν ὑψηλῶν ὄντων βαλλόμενοι ἐκακοπάθουν,
ἅτε καὶ ἐπ᾽ ἐργασίᾳ μᾶλλόν τι ἢ ὡς ἐς μάχην ἀκριβῶς
ἐσταλμένοι, καὶ ταῖς τριήρεσιν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ τοῦ χώ-

---

3 — p. 110, 14] haec in initio paulum mutata exhibet Anonymus de obsid. toler., p. 328, 4 — 330, 24 et p. 361, 1 — 41 ed. Thévenot.

---

2 *περιουσῶν* Schm. (ed.) ex **k**, *περόυσῶν* (sic) A ‖ 6 *πηλώδη*] *τεναγώδη* *ϑ* ‖ 7 *ἵνα*] *ὅπου* ubique pro *ἵνα* *αβ* ‖ 8 *ὀργυιῶν* A*α*, *ὀργυῶν* *βϑ* | *πολλῶν*] *πολλὴ* *ϑ* ‖ 11. 12 *τοῖς λίθοις* et *ἐς τὸ ἐπιμένειν* inversa *αβ* ‖ 12—16 *καὶ — ἐπικουφίζοντος* om. *ϑ* ‖ 14 *ἕκαστα* om. *αβ* ‖ 17 *τὸ* A*β*, *τῇ* *α*, *τὰ* *ϑ* ‖ 18. 19 *ἐπὶ — ἐξείργοντος* om. *ϑ* ‖ 21—23 *ἐκακοπάθουν — ἐσταλμένοι* om. *αβ* ‖ 22 *μᾶλλόν τι*] *τι μᾶλλον* *ϑ*

ματος ἐπιπλέοντες οἱ Τύριοι, ἅτε δὴ θαλασσοκρατοῦν-
τες ἔτι, ἄπορον πολλαχῇ τὴν πρόσχωσιν τοῖς Μακε-
6 *δόσιν ἐποίουν. καὶ οἱ Μακεδόνες πύργους ἐπ' ἄκρου*
τοῦ χώματος, ὅ τι περ προκεχωρήκει αὐτοῖς ἐπὶ πολὺ
τῆς θαλάσσης, ἐπέστησαν δύο καὶ μηχανὰς ἐπὶ τοῖς
πύργοις. προκαλύμματα δὲ δέρρεις καὶ διφθέραι αὐτοῖς
ἦσαν, ὡς μήτε πυρφόροις βέλεσιν ἀπὸ τοῦ τείχους
βάλλεσθαι, τοῖς τε ἐργαζομένοις προβολὴν ἐν τῷ αὐτῷ
εἶναι πρὸς τὰ τοξεύματα· ἅμα τε ὅσοι προσπλέοντες
τῶν Τυρίων ἔβλαπτον τοὺς χωννύντας, ἀπὸ τῶν πύρ-
γων βαλλόμενοι οὐ χαλεπῶς ἀνασταλήσεσθαι ἔμελλον.
19 *Οἱ δὲ Τύριοι πρὸς ταῦτα ἀντιμηχανῶνται τοιόνδε.*
ναῦν ἱππαγωγὸν κλημάτων τε ξηρῶν καὶ ἄλλης ὕλης
εὐφλέκτου ἐμπλήσαντες δύο ἱστοὺς ἐπὶ τῇ πρώρᾳ
καταπηγνύουσι καὶ ἐν κύκλῳ περιφράσσουσιν ἐς ὅσον
μακρότατον, ὡς φορυτόν τε ταύτῃ καὶ δᾷδας ὅσας
πλείστας δέξασθαι· πρὸς δὲ πίσσαν τε καὶ θεῖον καὶ
ὅσα ἄλλα ἐς τὸ παρακαλέσαι μεγάλην φλόγα ἐπὶ ταύτῃ
2 *ἐπεφόρησαν. παρέτειναν δὲ καὶ κεραίαν διπλῆν ἐπὶ*
τοῖς ἱστοῖς ἀμφοτέροις, καὶ ἀπὸ ταύτης ἐξήρτησαν ἐν
□ *λέβησιν ὅσα ἐπιχυθέντα ἢ ἐπιβληθέντα ἐπὶ μέγα τὴν*
φλόγα ἐξάψειν ἔμελλεν, ἕρματά τε ἐς τὴν πρύμναν

---

22 — p. 101, 2 *ἕρματα* — ***νεώς*** = Suidas s. v. *ἕρμα*

---

1 *ἅτε*] ***οἷα*** **Krüg.; cf. Grundm. p. 60 i. f. | *δὴ* om. *ϑ* || 2 *πολλαχῇ*] *πολλαχοῦ ϑ* | *πρόσχωσιν*] *προσχώρησιν ϑ* || 3 *ἐπ' ἄκρου αβϑ*, *ἐπάνω* A || 4 *ἐπὶ πολὺ* om. *αβ* || 5 *δύο* om. *ϑ* || 6 *προκαλύμματα*] *προκάλυμμα ϑ*; cf. Thuc. II 75, 5 | *αὐτοῖς* vulg., *αὐταῖς* A*αβϑ* || 10—11 *ἀπὸ* — *βαλλόμενοι* om. *ϑ* || 12 ⟨*τι*⟩ *τοιόνδε* Sint. || 13 *κλημάτων*] *κληματίδων ϑ*: cf. Thuc. VII 53, 4 || 18 *ἐπὶ ταύτῃ*] *ἐπὶ ταῦτα ϑ*; *ἐπ' αὐτὴν* Krüg., [*ἐπὶ*] *ταύτῃ* Sint. || 20. 21 *ἐν λέβησιν ὅσα*] *ὅσα ἐν λέβεσιν* (sic) *αβ* || 22 *ἕρματα*] *ἕρμα* Suid.**

ἐνέθεσαν, τοῦ ἐξᾶραι ἐς ὕψος τὴν πρῷραν πιεζομένης
κατὰ πρύμναν τῆς νεώς. ἔπειτα ἄνεμον τηρήσαντες 3 □
ὡς ἐπὶ τὸ χῶμα ἐπιφέροντα ἐξάψαντες τριήρεσι τὴν
ναῦν κατ' οὐρὰν εἷλκον. ὡς δὲ ἐπέλαζον ἤδη τῷ τε
χώματι καὶ τοῖς πύργοις, πῦρ ἐμβαλόντες ἐς τὴν ὕλην
καὶ ὡς βιαιότατα ἅμα ταῖς τριήρεσιν ἐπανελκύσαντες
τὴν ναῦν ἐνσείουσιν ἄκρῳ τῷ χώματι· αὐτοὶ δὲ οἱ ἐν
τῇ νηῒ καιομένῃ ἤδη ἐξενήξαντο οὐ χαλεπῶς. καὶ ἐν 4
τούτῳ ἥ τε φλὸξ πολλὴ ἐνέπιπτε τοῖς πύργοις καὶ αἱ
κεραῖαι περικλασθεῖσαι ἐξέχεαν ἐς τὸ πῦρ ὅσα ἐς
ἔξαψιν τῆς φλογὸς παρεσκευασμένα ἦν. οἱ δ' ἀπὸ τῶν
τριήρων πλησίον τοῦ χώματος ἀνακωχεύοντες ἐτόξευον
ἐς τοὺς πύργους, ὡς μὴ ἀσφαλὲς εἶναι πελάσαι ὅσοι
σβεστήριόν τι τῇ φλογὶ ἐπέφερον. καὶ ἐν τούτῳ κατ- 5
εχομένων ἤδη ἐκ τοῦ πυρὸς τῶν πύργων ἐκδραμόντες
ἐκ τῆς πόλεως πολλοὶ καὶ ἐς κελήτια ἐμβάντες ἄλλῃ
καὶ ἄλλῃ ἐποκείλαντες τοῦ χώματος τόν τε χάρακα οὐ
χαλεπῶς διέσπασαν τὸν πρὸ αὐτοῦ προβεβλημένον καὶ
τὰς μηχανὰς ξυμπάσας κατέφλεξαν, ὅσας μὴ τὸ ἀπὸ
τῆς νεὼς πῦρ ἐπέσχεν. Ἀλέξανδρος δὲ τό τε χῶμα 6
ἀπὸ τῆς ἠπείρου ἀρξαμένους πλατύτερον χωννύναι,
ὡς πλείονας δέξασθαι πύργους, καὶ τοὺς μηχανοποιοὺς
μηχανὰς ἄλλας κατασκευάζειν ἐκέλευσεν. ὡς δὲ ταῦτα

---

1. 2 ἐνέθεσαν — πρύμναν om. α || 1 ἐνέθεσαν] ἔθεσαν ϑ, ἐσθέντες ι, ἐνθέντες κ | πιεζομένης β ϑ Suid., πιεζουμένης A || 2 νεώς] νηός Suid. || 4 κατ' οὐρὰν Krüg. (ed.) e gl. codicis B, κατ' οὖρον A, κατ' οὐρὸν αβ, κατα τουρον (sic) ϑ || 5—7 καὶ — χώματι om. ϑ || 10 ἐξέχεαν] ἐξέχεον ϑ || 11 παρεσκευασμένα ἦν] παρεσκεύαστο ϑ || 16 ἐκ τῆς πόλεως et πολλοὶ inversa ϑ | ἐμβάντες] ἐσβάντες ϑ || 18 διέσπασαν] διασπάσαντες ϑ || 21 ἀρξαμένους πλατύτερον χωννύναι] ἀρξάμενος ἔγνω χωννύναι πλατύτερον ϑ || 22 πλείονας ϑ, πλέονας Aαβ; illa forma in Anabasi sollemnis est || 23 ὡς] <ἐν> ᾧ Pfl. || 23 — p. 105, 3 ὡς

παρεσκευάζετο, αὐτὸς τούς τε ὑπασπιστὰς ἀναλαβὼν καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας ἐπὶ Σιδῶνος ἐστάλη, ὡς ἀθροίσων ἐκεῖ ὅσαι ἤδη ἦσαν αὐτῷ τριήρεις, ὅτι ἀπορώτερα τὰ τῆς πολιορκίας ἐφαίνετο θαλασσοκρατούντων τῶν Τυρίων.

20 Ἐν τούτῳ δὲ Γηρόστρατός τε ὁ Ἀράδου βασιλεὺς
καὶ Ἔνυλος ὁ Βύβλου ὡς ἔμαθον τὰς πόλεις σφῶν
ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐχομένας, ἀπολιπόντες Αὐτοφραδάτην
τε καὶ τὰς ξὺν αὐτῷ νέας παρ' Ἀλέξανδρον ξὺν τῷ
ναυτικῷ τῷ σφετέρῳ ἀφίκοντο καὶ αἱ τῶν Σιδωνίων
τριήρεις σὺν αὐτοῖς, ὥστε Φοινίκων μὲν νῆες ὀγδο-
2 ήκοντα μάλιστα αὐτῷ παρεγένοντο. ἧκον δὲ ἐν ταῖς
αὐταῖς ἡμέραις καὶ ἐκ Ῥόδου τριήρεις ἥ τε περίπολος
καλουμένη καὶ ξὺν ταύτῃ ἄλλαι ἐννέα, καὶ ἐκ Σόλων
καὶ Μαλλοῦ τρεῖς καὶ Λύκιαι δέκα, ἐκ Μακεδονίας δὲ
πεντηκόντορος, ἐφ' ἧς Πρωτέας ὁ Ἀνδρονίκου ἐπέπλει.
3 οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον καὶ οἱ τῆς Κύπρου βασιλεῖς
ἐς τὴν Σιδῶνα κατέσχον ναυσὶν ἑκατὸν μάλιστα καὶ
εἴκοσιν, ἐπειδὴ τήν τε ἧσσαν τὴν κατ' Ἰσσὸν Δαρείου
ἐπύθοντο καὶ ἡ Φοινίκη πᾶσα ἐχομένη ἤδη ὑπὸ Ἀλεξ-
άνδρου ἐφόβει αὐτούς. καὶ τούτοις πᾶσιν ἔδωκεν
Ἀλέξανδρος ἄδειαν τῶν πρόσθεν, ὅτι ὑπ' ἀνάγκης
μᾶλλόν τι ἢ κατὰ γνώμην τὴν σφῶν ἐδόκουν ξυν-
ταχθῆναι τοῖς Πέρσαις ἐς τὸ ναυτικόν.

4 Ἐν ᾧ δὲ αἵ τε μηχαναὶ αὐτῷ ξυνεπήγνυντο καὶ αἱ

δὲ — ταχυναυτοῦσαι ἦσαν sic contracta in ϑ: αὐτὸς δὲ στόλον ὅτι πλεῖστον ἀθροίζειν διενοεῖτο ἤδη γὰρ αὐτῷ θαλασσοκρατούντων Τυρίων ἀπορώτερα τὰ τῆς πολιορκίας ἐφαίνετο

4 τῶν om. αβϑ ‖ 11. 12 ὀγδοήκοντα μάλιστα] ἐς ὀγδοήκοντα αβ, ut fortasse scribendum sit ἐς ὀγδ. μάλιστα ‖ 13 ἐκ Ῥόδου om. αβ ‖ 14 alterum καὶ om. αβ ‖ 15 καὶ Λύκιαι Krüg., καὶ λυκίας A, καλυκια (sic) αβ; καὶ ⟨ἐκ⟩ Λυκίας Sint. ‖ 16 πεντηκόντορος] πεντηκόντερος αβ

*νῆες ὡς εἰς ἐπίπλουν τε καὶ ναυμαχίας ἀπόπειραν
ἐξηρτύοντο, ἐν τούτῳ δὲ ἀναλαβὼν τῶν τε ἱππέων
ἴλας ἔστιν ἃς καὶ τοὺς ὑπασπιστὰς καὶ τοὺς Ἀγριᾶνάς
τε καὶ τοὺς τοξότας ἐπ' Ἀραβίας στέλλεται εἰς τὸν
Ἀντιλίβανον καλούμενον τὸ ὄρος· καὶ τὰ μὲν βίᾳ τῶν* 5
*ταύτῃ ἐξελών, τὰ δὲ ὁμολογίᾳ παραστησάμενος ἐν δέκα
ἡμέραις ἐπανῆγεν ἐς τὴν Σιδῶνα, καὶ καταλαμβάνει
Κλέανδρον τὸν Πολεμοκράτους ἐκ Πελοποννήσου ἥκοντα
καὶ ξὺν αὐτῷ μισθοφόρους Ἕλληνας ἐς τετρακισχι-
λίους.*

Ὡς δὲ συνετέτακτο αὐτῷ τὸ ναυτικόν, ἐπιβιβάσας 6
*τοῖς καταστρώμασι τῶν ὑπασπιστῶν ὅσοι ἱκανοὶ ἐδό-
κουν ἐς τὸ ἔργον, εἰ μὴ διέκπλοις μᾶλλόν τι ἢ ἐν
χερσὶν ἡ ναυμαχία γίγνοιτο, ἄρας ἐκ τῆς Σιδῶνος
ἐπέπλει τῇ Τύρῳ ξυντεταγμέναις ταῖς ναυσίν, αὐτὸς
μὲν κατὰ τὸ δεξιὸν κέρας, ὃ δὴ ἐς τὸ πέλαγος αὐτῷ
ἀνεῖχε, καὶ ξὺν αὐτῷ οἵ τε Κυπρίων βασιλεῖς καὶ ὅσοι
Φοινίκων, πλὴν Πνυταγόρου. οὗτος δὲ καὶ Κρατερὸς
τὸ εὐώνυμον κέρας εἶχον τῆς πάσης τάξεως. τοῖς δὲ* 7
*Τυρίοις πρότερον μὲν ναυμαχεῖν ἐγνωσμένον ἦν, εἰ
κατὰ θάλασσαν ἐπιπλέοι σφίσιν Ἀλέξανδρος, τότε δὲ
πλῆθος νεῶν πολὺ ἀπροσδοκήτως κατιδόντες (οὐ γάρ
πω πεπυσμένοι ἦσαν τάς τε Κυπρίων ναῦς καὶ τὰς
Φοινίκων ξυμπάσας Ἀλέξανδρον ἔχοντα) καὶ ἅμα ξυν-* 8
*τεταγμένως τοῦ ἐπίπλου γιγνομένου (ὀλίγον γὰρ πρὶν
προσχεῖν τῇ πόλει ἀνεκώχευσαν ἔτι πελάγιαι αἱ ξὺν*

---

1 τε om. αβ ‖ 2 τε om. αβ ‖ 7 ἐπανῆγεν] ἐπανῆκεν Krüg. ‖ 8 Κλέανδρον Freinsh. ad Curt. IV 3, 11 coll. Arr. I 24, 2; Curt. III 1, 1: ἀλέξανδρον Aαβ ‖ 15 συντεταγμέναις αβ, ξυντεταγμένος A ‖ 20 εἰ et 21 κατὰ θάλασσαν inversa αβ ‖ 21 δὲ] δὴ αβ ‖ 26 ἀνεκώχευσαν om. αβ

Ἀλεξάνδρῳ νῆες, εἴ πως ἄρα ἐς ναυμαχίαν τοὺς Τυρίους προκαλέσαιντο, ἔπειτα οὕτως ξυνταξάμενοι, ὡς οὐκ ἀντανήγοντο, πολλῷ τῷ ῥοθίῳ ἐπέπλεον) — ταῦτα ὁρῶντες οἱ Τύριοι ναυμαχεῖν μὲν ἀπέγνωσαν, τριήρεσι δὲ ὅσας τῶν λιμένων τὰ στόματα ἐδέχοντο βύξην τὸν ἔσπλουν φραξάμενοι ἐφύλασσον, ὡς μὴ ἐς τῶν λιμένων τινὰ ἐγκαθορμισθῆναι τῶν πολεμίων τὸν στόλον.

9 Ἀλέξανδρος δέ, ὡς οὐκ ἀντανήγοντο οἱ Τύριοι, ἐπέπλει τῇ πόλει· καὶ ἐς μὲν τὸν λιμένα τὸν πρὸς Σιδῶνος βιάζεσθαι ἀπέγνω διὰ στενότητα τοῦ στόματος καὶ ἅμα ἀντιπρῴροις τριήρεσι πολλαῖς ὁρῶν πεφραγμένον τὸν ἔσπλουν, τρεῖς δὲ τὰς ἐξωτάτω ἐφορμούσας τῷ στόματι τριήρεις προσπεσόντες οἱ Φοίνικες καὶ ἀντίπρωροι ἐμβαλόντες καταδύουσιν· οἱ δὲ ἐν ταῖς ναυσὶν οὐ χαλεπῶς ἀπενήξαντο ἐς τὴν γῆν φιλίαν
10 οὖσαν. τότε μὲν δὴ οὐ πόρρω τοῦ ποιητοῦ χώματος κατὰ τὸν αἰγιαλόν, ἵνα σκέπη τῶν ἀνέμων ἐφαίνετο, οἱ σὺν Ἀλεξάνδρῳ ὡρμίσαντο· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τοὺς μὲν Κυπρίους ξὺν ταῖς σφετέραις ναυσὶ καὶ Ἀνδρομάχῳ τῷ ναυάρχῳ κατὰ τὸν λιμένα τὸν ἐκ Σιδῶνος φέροντα ἐκέλευσεν ἐφορμεῖν τῇ πόλει, τοὺς δὲ Φοίνικας κατὰ τὸν ἐπέκεινα τοῦ χώματος τὸν πρὸς Αἴγυπτον ἀνέχοντα, ἵνα καὶ αὐτῷ ἡ σκηνὴ ἦν.

21 Ἤδη δὲ καὶ μηχανοποιῶν αὐτῷ πολλῶν ἔκ τε Κύπρου καὶ Φοινίκης ἁπάσης συλλελεγμένων μηχαναὶ πολλαὶ συμπεπηγμέναι ἦσαν, αἱ μὲν ἐπὶ τοῦ χώματος,

---

1. 2 εἴ πως — προκαλέσαιντο *αβ*, om. A, e Veterum Mathematicorum ed. Thévenotiana p. 329, 21 add. Sint. (ed.), monente F. K. Hertlein, *Progr. d. Wertheimer Lyceums 1861* ‖ 10 τοῦ om. *αβ* ‖ 14 ἀντίπρωροι Bloomfield ad Thuc. IV 8, 5, ἀντιπρῴροις A*αβ* ‖ 15. 16 ἐς — οὖσαν om. *αβ* ‖ 26 — p. 105, 3 αἱ μὲν — ἦσαν om. *αβ*

αἱ δὲ ἐπὶ τῶν ἱππαγωγῶν νεῶν, ἃς ἐκ Σιδῶνος ἅμα
οἷ ἐκόμισεν, αἱ δὲ ἐπὶ τῶν τριήρων ὅσαι αὐτῶν οὐ
ταχυναυτοῦσαι ἦσαν. ὡς δὲ παρεσκεύαστο ἤδη ξύμ- 2
παντα, προσῆγον τὰς μηχανὰς κατά τε τὸ ποιητὸν
χῶμα καὶ ἀπὸ τῶν νεῶν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ τοῦ τείχους
προσορμιζομένων τε καὶ ἀποπειρωμένων τοῦ τείχους.

Οἱ δὲ Τύριοι ἐπί τε τῶν ἐπάλξεων τῶν κατὰ τὸ 3
χῶμα πύργους ξυλίνους ἐπέστησαν, ὡς ἀπομάχεσθαι
ἀπ' αὐτῶν, καὶ εἴ πῃ ἄλλῃ αἱ μηχαναὶ προσήγοντο,
βέλεσί τε ἠμύνοντο καὶ πυρφόροις οἰστοῖς ἔβαλλον
αὐτὰς τὰς ναῦς, ὥστε φόβον παρέχειν τοῖς Μακεδόσι
πελάζειν τῷ τείχει. ἦν δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ τείχη τὰ 4
κατὰ τὸ χῶμα τό τε ὕψος εἰς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν
μάλιστα πόδας καὶ ἐς πλάτος ξύμμετρον λίθοις μεγά-
λοις ἐν γύψῳ κειμένοις ξυμπεπηγότα. ταῖς δὲ ἱππα-
γωγοῖς τε καὶ ταῖς τριήρεσι τῶν Μακεδόνων, ὅσαι τὰς
μηχανὰς προσῆγον τῷ τείχει, καὶ ταύτῃ οὐκ εὔπορον
ἐγίγνετο πελάζειν τῇ πόλει, ὅτι λίθοι πολλοὶ ἐς τὸ
πέλαγος προβεβλημένοι ἐξεῖργον αὐτῶν τὴν ἐγγὺς
προσβολήν. καὶ τούτους Ἀλέξανδρος ἔγνω ἐξελκύσαι 5
ἐκ τῆς θαλάσσης· ἠνύετο δὲ χαλεπῶς τοῦτο τὸ ἔργον,
οἷα δὴ ἀπὸ νεῶν καὶ οὐκ ἀπὸ γῆς βεβαίου γιγνόμενον·
ἄλλως τε καὶ οἱ Τύριοι ναῦς καταφράξαντες παρὰ τὰς
ἀγκύρας ἐπῆγον τῶν τριήρων καὶ ὑποτέμνοντες τὰς
σχοίνους τῶν ἀγκυρῶν ἄπορον τὴν προσόρμισιν ταῖς
πολεμίαις ναυσὶν ἐποίουν. Ἀλέξανδρος δὲ τριακον- 6

---

4 προσῆγον] προσῆγεν ϑ ‖ 9 αἱ om. ϑ ‖ 11. 12 ὥστε — τείχει om. ϑ ‖ 12 τὰ post τείχη αβ, om. Aϑ ‖ 16 τε om. ϑ ‖ 17 καὶ om. ϑ | οὐκ εὔπορον] ἄπορον ϑ ‖ 18 τῇ πόλει] τῷ τείχει ϑ ‖ 19 ἐγγὺς om. αβ ‖ 21 χαλεπῶς καὶ τοῦτο ϑ ‖ 22 ἀπὸ (prius)] ἐκ ϑ ‖ 25 ἀγκυρῶν] τριήρων ϑ ‖ 26 ναυσὶν et ἐποίουν inversa ϑ ‖ 26 — p. 106, 4 Ἀλέξανδρος — ὑπέτεμνον om. ϑ

τόρους πολλὰς ἐς τὸν αὐτὸν τρόπον φράξας ἐπέστησεν
ἐγκαρσίας πρὸ τῶν ἀγκυρῶν, ὡς ἀπ' αὐτῶν ἀναστέλ-
λεσθαι τὸν ἐπίπλουν τῶν νεῶν. ἀλλὰ καὶ ὣς ὕφαλοι
κολυμβηταὶ τὰς σχοίνους αὐτοῖς ὑπέτεμνον. οἱ δὲ
ἁλύσεσιν ἀντὶ σχοίνων εἰς τὰς ἀγκύρας χρώμενοι, οἱ
Μακεδόνες, καθίεσαν, ὥστε μηδὲν ἔτι πλέον τοῖς κο-
7 λυμβηταῖς γίγνεσθαι. ἐξάπτοντες οὖν βρόχους τῶν
λίθων ἀπὸ τοῦ χώματος ἀνέσπων αὐτοὺς ἔξω τῆς
θαλάσσης, ἔπειτα μηχαναῖς μετεωρίσαντες κατὰ βάθους
ἀφίεσαν, ἵνα οὐκέτι προβεβλημένοι βλάψειν ἔμελλον.
ὅπου δὲ καθαρὸν πεποίητο τῶν προβόλων τὸ τεῖχος,
οὐ χαλεπῶς ἤδη ταύτῃ αἱ νῆες προσεῖχον.

8 Οἱ δὲ Τύριοι πάντῃ ἄποροι γιγνόμενοι ἔγνωσαν
ἐπίπλουν ποιήσασθαι ταῖς Κυπρίαις ναυσίν, αἳ κατὰ
τὸν λιμένα ἐφώρμουν τὸν ἐς Σιδῶνα τετραμμένον· ἐκ
πολλοῦ δὴ καταπετάσαντες τὸ στόμα τοῦ λιμένος ἱστίοις,
τοῦ μὴ καταφανῆ γενέσθαι τῶν τριήρων τὴν πλήρω-
σιν, ἀμφὶ μέσον ἡμέρας, ὁπότε οἵ τε ναῦται ἐπὶ τὰ
ἀναγκαῖα ἐσκεδασμένοι ἦσαν καὶ Ἀλέξανδρος ἐν τούτῳ
μάλιστα ἀπὸ τοῦ ἐπὶ θάτερα τῆς πόλεως ναυτικοῦ ἐπὶ
9 τὴν σκηνὴν ἀπεχώρει, πληρώσαντες πεντήρεις μὲν τρεῖς
καὶ τετρήρεις ἴσας, τριήρεις δὲ ἑπτὰ ὡς ἀκριβεστάτοις
τε τοῖς πληρώμασι καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων
μάχεσθαι μέλλουσιν εὐοπλοτάτοις καὶ ἅμα εὐθαρσεστά-
τοις ἐς τοὺς ναυτικοὺς ἀγῶνας, τὰ μὲν πρῶτα ἀτρέμα

---

1 τρόπον] τόπον αβ ‖ 2 ἀπ'] ὑπ' Vulc.; v. ad p. 85, 9 ‖ 5 χρώμενοι] ἐχρῶντο ϑ, vocibus οἱ Μακεδόνες καθίεσαν omissis ‖ 6 ἔτι et πλέον inversa ϑ ‖ 9. 10 κατὰ βάθους ἀφίεσαν] ἐρίπτουν εἰς τὸ βαθύτατον ϑ ‖ 11—12 ὅπου—προσεῖχον om. ϑ ‖ 11 πεποίητο] ἐπεποίητο αβ ‖ 15. 16 ἐκ πολλοῦ δὴ om., οὖν post καταπετάσαντες add. ϑ ‖ 18—21 ἀμφὶ—ἀπεχώρει om. ϑ ‖ 18 τε om. αβ ‖ 24. 25 εὐοπλοτάτοις—ἀγῶνας om. ϑ ‖ 25 ἀτρέμα] ἀτρεμαια (sic) ϑ; ἀτρεμεῖ Krüg.

τῇ εἰρεσίᾳ ἐπὶ μιᾶς νεὼς ἐξέπλεον ἄνευ κελευστῶν
τὰς κώπας παραφέροντες· ὡς δὲ ἐπέστρεφον ἤδη ἐπὶ
τοὺς Κυπρίους καὶ ἐγγὺς τοῦ καθορᾶσθαι ἦσαν, τότε
δὴ ξὺν βοῇ τε πολλῇ καὶ ἐγκελευσμῷ ἐς ἀλλήλους καὶ
ἅμα τῇ εἰρεσίᾳ ξυντόνῳ ἐπεφέροντο.

Ξυνέβη δὲ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ Ἀλέξανδρον ἀποχωρῆ- 22
σαι μὲν ἐπὶ τὴν σκηνήν, οὐ διατρίψαντα δὲ κατὰ τὸ
εἰωθὸς δι' ὀλίγου ἐπὶ τὰς ναῦς ἐπανελθεῖν. οἱ δὲ 2
Τύριοι προσπεσόντες ἀπροσδοκήτως ταῖς ναυσὶν ὁρμού-
σαις καὶ ταῖς μὲν πάντῃ κεναῖς ἐπιτυχόντες, τῶν δ'
ὑπ' αὐτὴν τὴν βοὴν καὶ τὸν ἐπίπλουν χαλεπῶς ἐκ τῶν
παρόντων πληρουμένων, τήν τε Πνυταγόρου τοῦ βα-
σιλέως πεντήρη εὐθὺς ὑπὸ τῇ πρώτῃ ἐμβολῇ κατέδυ-
σαν καὶ τὴν Ἀνδροκλέους τοῦ Ἀμαθουσίου καὶ τὴν
Πασικράτους τοῦ Κουριέως, τὰς δὲ ἄλλας ἐς τὸν
αἰγιαλὸν ἐξωθοῦντες ἔκοπτον.

Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ᾔσθετο τὸν ἔκπλουν τῶν Τυρίων 3
τριήρων, τὰς μὲν πολλὰς τῶν ξὺν αὐτῷ νεῶν, ὅπως
ἑκάστη πληρωθείη, ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος ἀνα-
κωχεύειν ἔταξεν, ὡς μὴ καὶ ἄλλαι ἐκπλεύσειαν τῶν
Τυρίων νῆες· αὐτὸς δὲ πεντήρεις τε τὰς ξὺν αὐτῷ
ἀναλαβὼν καὶ τῶν τριήρων ἐς πέντε μάλιστα, ὅσαι
ἔφθησαν αὐτῷ κατὰ τάχος πληρωθεῖσαι, περιέπλει τὴν
πόλιν ὡς ἐπὶ τοὺς ἐκπεπλευκότας τῶν Τυρίων. οἱ δὲ 4
ἀπὸ τοῦ τείχους, τόν τε ἐπίπλουν τῶν πολεμίων κατ-

---

1 ἐπὶ] ἀπὸ ϑ || 5 ξυντόνῳ] ξυντόνως αβϑ || 6—9 ξυνέβη — Τύριοι om. ϑ || 7 μὲν, quod post ἐκείνῃ v. 6 exhibet A, hic posui cum αβ || 12—15 pro τήν τε — Κουριέως ϑ habet τὰς μὲν ὑπὸ τῇ πρώτῃ κατέδυσαν προσβολῇ || 15 Κουριέως C. H. Dörner (in versione germanica), ϑουριέως Ααβ; cf. Ind. 18, 8; Plut. Alex. 29 || 18 — p. 108, 13 τὰς μὲν — λιμένα] in pauca verba haec contracta in ϑ || 19 in voce λιμένος desinit β

ιδόντες καὶ Ἀλέξανδρον αὐτὸν ἐπὶ τῶν νεῶν, βοῇ τε ἐπανάγειν ἐνεκελεύοντο τοῖς ἐκ τῶν σφετέρων νεῶν καὶ ὡς οὐκ ἐξακουστὸν ἦν ὑπὸ θορύβου ξυνεχομένων ἐν τῷ ἔργῳ, σημείοις ἄλλοις καὶ ἄλλοις ἐπεκάλουν ἐς τὴν ἀναχώρησιν. οἱ δὲ ὀψέ ποτε αἰσθόμενοι τὸν ἐπίπλουν τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον ὑποστρέψαντες ἐς τὸν
5 *λιμένα ἔφευγον. καὶ ὀλίγαι μὲν τῶν νεῶν φθάνουσιν ὑπεκφυγοῦσαι, ταῖς δὲ πλείοσιν ἐμβαλοῦσαι αἱ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ τὰς μὲν αὐτῶν ἄπλους ἐποίησαν, πεντήρης δέ τις καὶ τετρήρης αὐτῶν ἐπ' αὐτῷ τῷ στόματι τοῦ λιμένος ἐλήφθησαν. φόνος δὲ τῶν ἐπιβατῶν οὐ πολὺς ἐγένετο. ὡς γὰρ ᾔσθοντο ἐχομένας τὰς ναῦς ἀπενήξαντο οὐ χαλεπῶς ἐς τὸν λιμένα.*

6 *Ὡς δὲ οὐδεμία ἔτι τοῖς Τυρίοις ἐκ τῶν νεῶν ὠφέλεια ἦν, ἐπῆγον ἤδη οἱ Μακεδόνες τὰς μηχανὰς τῷ τείχει αὐτῶν. κατὰ μὲν δὴ τὸ χῶμα προσαγόμεναι διὰ ἰσχὺν τοῦ τείχους οὐδὲν ἤνυον ὅ τι καὶ λόγου ἄξιον, οἱ δὲ κατὰ τὸ πρὸς Σιδῶνα τετραμμένον τῆς πόλεως τῶν νεῶν τινας τῶν μηχανοφόρων προσῆγον.*
7 *ὡς δὲ οὐδὲ ταύτῃ ἤνυεν, ἐς τὸ πρὸς νότον αὖ ἄνεμον καὶ πρὸς Αἴγυπτον ἀνέχον τεῖχος μετῄει πάντῃ ἀποπειρώμενος τοῦ ἔργου. καὶ ἐνταῦθα πρῶτον κατεσείσθη τε τὸ τεῖχος ἐπὶ μέγα καί τι καὶ κατηρίφθη αὐτοῦ παραρραγέν. τότε μὲν δὴ ὅσον ἐπιβαλὼν γεφύρας ᾗ*

---

1. 2 *βοῇ — νεῶν* om. *αγ* ‖ 3 *οὐκ* om. *αγ* ‖ 7 *ἔφευγον*] *ἔφυγον αγ*; cf. III 14, 3; VI 8, 7 ‖ 16 *αὐτῶν*] *αὐτῷ* Yxem ‖ 18 *τετραμμένον* ⟨*μέρος*⟩ Pol. ‖ 19 *τῶν νεῶν — μηχανοφόρων* om., *τὰς μηχανὰς* post *προσῆγον* add. *ϑ* ‖ 20 *ἤνυεν*] *ἤνυον ϑ*, qui *μετῄεσαν* v. 21 et *ἀποπειρώμενοι* v. 21. 22 habet | *ἤνυεν* ⟨*Ἀλέξανδρος*⟩ Pol. ‖ 23 *τε τὸ*] *τό τε αγ* | *τὸ τεῖχος* et *ἐπὶ μέγα* inversa *ϑ* | *τὸ τεῖχος*] *τοῦ τείχους* Pfl.; cf. Boehn. Diss. p. 23 adn. | *κατηρίφθη*] *κατηρείφθη* J. D. v. Lennep ad Phalarid. Epist. 4 p. 19; v. ad p. 49, 19 ‖ 24 — p. 109, 15 *παραρραγὲν — ἔμελλεν* om. *ϑ*

ἐρήριπτο τοῦ τείχους ἀπεπειράθη ἐς ὀλίγον τῆς προσβολῆς· καὶ οἱ Τύριοι οὐ χαλεπῶς ἀπεκρούσαντο τοὺς Μακεδόνας.

Τρίτῃ δὲ ἀπὸ ταύτης ἡμέρᾳ νηνεμίαν τε φυλάξας 23
καὶ παρακαλέσας τοὺς ἡγεμόνας τῶν τάξεων ἐς τὸ ἔργον ἐπῆγε τῇ πόλει ἐπὶ τῶν νεῶν τὰς μηχανάς. καὶ πρῶτα μὲν κατέσεισε τοῦ τείχους ἐπὶ μέγα, ὡς δὲ ἀποχρῶν εἰς πλάτος ἐφάνη τὸ παρερρηγμένον, τὰς μὲν μηχανοφόρους ναῦς ἐπανάγειν ἐκέλευσεν· ὁ δὲ δύο 2
ἄλλας ἐπῆγεν, αἳ τὰς γεφύρας αὐτῷ ἔφερον, ἃς δὴ ἐπιβάλλειν ἐπενόει τῷ κατερρηγμένῳ τοῦ τείχους. καὶ τὴν μὲν μίαν τῶν νεῶν οἱ ὑπασπισταὶ ἔλαβον, ᾗ ἐπετέτακτο Ἄδμητος, τὴν ἑτέραν δὲ ἡ Κοίνου τάξις οἱ πεζέταιροι καλούμενοι, καὶ αὐτὸς ξὺν τοῖς ὑπασπισταῖς ἐπιβήσεσθαι τοῦ τείχους ᾗ παρείκοι ἔμελλεν. τὰς 3
τριήρεις δὲ τὰς μὲν ἐπιπλεῖν κατὰ τοὺς λιμένας ἀμφοτέρους ἐκέλευσεν, εἴ πως πρὸς σφᾶς τετραμμένων τῶν Τυρίων βιάσαιντο τὸν ἔσπλουν· ὅσαι δὲ αὐτῶν βέλη ἀπὸ μηχανῶν βαλλόμενα εἶχον ἢ ὅσαι τοξότας ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων ἔφερον, ταύτας δὲ ἐκέλευσεν ἐν κύκλῳ περιπλεούσας τὸ τεῖχος ἐποκέλλειν τε ὅπῃ παρείκοι καὶ ἀνακωχεύειν ἐντὸς βέλους, ἔστε τὸ ἐποκεῖλαι ἄπορον γίγνοιτο, ὡς πανταχόθεν βαλλομένους τοὺς Τυρίους ἐν τῷ δεινῷ ἀμφιβόλους γίγνεσθαι.

Ὡς δὲ αἵ τε νῆες αἱ σὺν Ἀλεξάνδρῳ προσέσχον τῇ 4

---

1 ἐρήριπτο Ell. (ed.), ἐρέριπτο Aαγ; cf. I 19, 2; 21, 6; 22, 1; 22, 3; II 27, 5 | ἐς] ἐπ' Abicht ‖ 11 ἐπιβάλλειν] ἐπιβαλεῖν αγ ‖ 12 μίαν del. Krüg. ‖ 14 πεζέταιροι Blanc. (ed.), ἀσθέτεροι Aαγ ‖ 21 περιπλεούσας] παραπλεούσας ϑ ‖ 21—24 τὸ τεῖχος — γίγνεσθαι] βάλλειν ἐς τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων ἱσταμένους ϑ ‖ 22 ἄπορόν τι αγ

πόλει καὶ αἱ γέφυραι ἐπεβλήθησαν τῷ τείχει ἀπ᾽ αὐτῶν,
ἐνταῦθα οἱ ὑπασπισταὶ εὐρώστως κατὰ ταύτας ἀνέβαι-
νον ἐπὶ τὸ τεῖχος. ὅ τε γὰρ Ἄδμητος ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐν
τῷ τότε ἐγένετο καὶ ἅμα Ἀλέξανδρος εἵπετο αὐτοῖς,
□ τοῦ τε ἔργου αὐτοῦ καρτερῶς ἁπτόμενος καὶ θεατὴς
τῶν ἄλλων ὅτῳ τι λαμπρὸν κατ᾽ ἀρετὴν ἐν τῷ κινδύνῳ
5 ἐτολμᾶτο. καὶ ταύτῃ πρῶτον ᾗ ἐπετέτακτο Ἀλέξανδρος
ἐλήφθη τὸ τεῖχος, οὐ χαλεπῶς ἀποκρουσθέντων ἀπ᾽
αὐτοῦ τῶν Τυρίων, ἐπειδὴ πρῶτον βεβαίῳ τε καὶ ἅμα
οὐ πάντῃ ἀποτόμῳ τῇ προσβάσει ἐχρήσαντο οἱ Μακε-
δόνες. καὶ Ἄδμητος μὲν πρῶτος ἐπιβὰς τοῦ τείχους
καὶ τοῖς ἀμφ᾽ αὐτὸν ἐγκελευόμενος ἐπιβαίνειν βληθεὶς
6 λόγχῃ ἀποθνήσκει αὐτοῦ· ἐπὶ δὲ αὐτῷ Ἀλέξανδρος ἔσχε
τὸ τεῖχος ξὺν τοῖς ἑταίροις. ὡς δὲ εἴχοντο αὐτῷ πύρ-
γοι τε ἔστιν οἳ καὶ μεταπύργια, αὐτὸς μὲν παρῄει διὰ
τῶν ἐπάλξεων ὡς ἐπὶ τὰ βασίλεια, ὅτι ταύτῃ εὐπορω-
τέρα ἐφαίνετο ἐς τὴν πόλιν ἡ κάθοδος.

24 Οἱ δὲ ἐπὶ τῶν νεῶν, οἵ τε Φοίνικες κατὰ τὸν λι-
μένα τὸν πρὸς Αἰγύπτου, καθ᾽ ὅνπερ καὶ ἐφορμοῦντες
ἐτύγχανον, βιασάμενοι καὶ τὰ κλεῖθρα διασπάσαντες
ἔκοπτον τὰς ναῦς ἐν τῷ λιμένι, ταῖς μὲν μετεώροις
ἐμβάλλοντες, τὰς δὲ ἐς τὴν γῆν ἐξωθοῦντες, καὶ οἱ
Κύπριοι κατὰ τὸν ἄλλον λιμένα τὸν ἐκ Σιδῶνος φέ-
ροντα οὐδὲ κλεῖθρον τοῦτόν γε ἔχοντα εἰσπλεύσαντες
2 εἷλον εὐθὺς ταύτῃ τὴν πόλιν. τὸ δὲ πλῆθος τῶν Τυ-
ρίων τὸ μὲν τεῖχος, ὡς ἐχόμενον εἶδον, ἐκλείπουσιν,

---

14 ξὺν τοῖς ἑταίροις] desinit narratio in Anonymo

---

1 — p. 111, 4 inde ab ἀπ᾽ αὐτῶν· narratio in pauca verba contracta in ϑ ‖ 2 οἱ ὑπασπισταὶ et εὐρώστως inversa αγ ‖ 5 αὐτοῦ] αὐτὸς Pfl. | ἁπτόμενος] ἐχόμενος αγ ‖ 6 κατ᾽ ἀρετὴν om. αγ ‖ 13 αὐτοῦ] αὐτῷ αγ

ἀθροισθέντες δὲ κατὰ τὸ Ἀγηνόριον καλούμενον ἐπέστρεψαν ταύτῃ ἐπὶ τοὺς Μακεδόνας. καὶ Ἀλέξανδρος ξὺν τοῖς ὑπασπισταῖς ἐπὶ τούτους χωρήσας τοὺς μὲν αὐτοῦ μαχομένους διέφθειρεν αὐτῶν, τοῖς δὲ φεύγουσιν ἐφείπετο. καὶ φόνος ἦν πολύς, τῶν τε ἀπὸ τοῦ 3 λιμένος ἐχόντων ἤδη τὴν πόλιν καὶ τῆς Κοίνου τάξεως παρεληλυθυίας ἐς αὐτήν. ὀργῇ γὰρ ἐχώρουν ἐπὶ πᾶν οἱ Μακεδόνες, τῆς τε πολιορκίας τῇ τριβῇ ἀχθόμενοι καὶ ὅτι λαβόντες τινὰς αὐτῶν οἱ Τύριοι πλέοντας ἐκ Σιδῶνος ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναβιβάσαντες, ὅπως ἄποπτον εἴη ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου, σφάξαντες ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν. ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν Τυρίων ἐς ὀκτα- 4 κισχιλίους, τῶν Μακεδόνων δὲ ἐν τῇ τότε προσβολῇ Ἄδμητός τε ὁ πρῶτος ἑλὼν τὸ τεῖχος, ἀνὴρ ἀγαθὸς γενόμενος, καὶ ξὺν αὐτῷ εἴκοσι τῶν ὑπασπιστῶν· ἐν δὲ τῇ πάσῃ πολιορκίᾳ μάλιστα ἐς τετρακοσίους.

Τοῖς δὲ ἐς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἡρακλέους καταφυγοῦσιν 5 (ἦσαν δὲ αὐτῶν τε τῶν Τυρίων οἱ μάλιστα ἐν τέλει καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀζέμιλκος καὶ Καρχηδονίων τινὲς θεωροὶ ἐς τιμὴν τοῦ Ἡρακλέους κατὰ δή τι[να] νόμιμον παλαιὸν εἰς τὴν μητρόπολιν ἀφικόμενοι) τούτοις ξύμπασιν ἄδειαν δίδωσιν Ἀλέξανδρος· τοὺς δὲ ἄλλους ἠνδραπόδισε, καὶ ἐπράθησαν Τυρίων τε καὶ τῶν ξένων ὅσοι ἐγκατελήφθησαν μάλιστα ἐς τρισμυρίους. Ἀλέξ- 6 ανδρος δὲ τῷ Ἡρακλεῖ ἔθυσέ τε καὶ πομπὴν ἔστειλε ξὺν τῇ δυνάμει ὡπλισμένῃ· καὶ αἱ νῆες ξυνεπόμπευσαν

---

4 *διέφθειρεν*] desinit Exc. poliorcet. 1.

---

2 *καὶ ὁ Ἀλ.* ϑ ‖ 4 *αὐτοῦ*] *αὐτῷ* ϑ | *μαχομένους* ϑ, *μαχουμένους* A ‖ 7 *ἐπὶ πᾶν* Krüg. (ed.), *ἐπίπαν* A ‖ 20 [*να*] del. Gron., *τινα νόμον* Vulc.

τῷ Ἡρακλεῖ, καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λαμπάδα ἐποίησε· καὶ τὴν μηχανήν, ᾗ τὸ τεῖχος κατεσείσθη, ἀνέθηκεν ἐς τὸν νεὼν καὶ τὴν ναῦν τὴν Τυρίαν τὴν ἱερὰν τοῦ Ἡρακλέους, ἥντινα ἐν τῷ ἐπίπλῳ ἔλαβε, καὶ ταύτην τῷ Ἡρακλεῖ ἀνέθηκεν καὶ ἐπίγραμμα ἐπ' αὐτῇ, ἢ αὐτὸς ποιήσας ἢ ὅτου δὴ ἄλλου ποιήσαντος, οὐκ ἄξιον μνήμης τὸ ἐπίγραμμα· διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ αὐτὸ ἀναγράψαι ἀπηξίωσα. Τύρος μὲν δὴ οὕτως ἑάλω ἐπὶ ἄρχοντος Νικήτου Ἀθήνησι μηνὸς Ἑκατομβαιῶνος.

25 Ἔτι δὲ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τύρου ξυνεχομένου Ἀλεξάνδρου ἀφίκοντο παρὰ Δαρείου πρέσβεις ὡς αὐτὸν ἀπαγγέλλοντες μύρια μὲν τάλαντα ὑπὲρ τῆς μητρός τε καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν παίδων δοῦναι ἐθέλειν Ἀλεξάνδρῳ Δαρεῖον· τὴν δὲ χώραν πᾶσαν τὴν ἐντὸς Εὐφράτου ποταμοῦ ἔστε ἐπὶ θάλασσαν τὴν Ἑλληνικὴν Ἀλεξάνδρου εἶναι· γήμαντα δὲ τὴν Δαρείου παῖδα Ἀλέξανδρον φίλον τε εἶναι Δαρείῳ καὶ ξύμμαχον.
2 καὶ τούτων ἐν τῷ ξυλλόγῳ τῶν ἑταίρων ἀπαγγελθέντων Παρμενίωνα μὲν λέγουσιν Ἀλεξάνδρῳ εἰπεῖν ὅτι □ αὐτὸς ἂν Ἀλέξανδρος ὢν ἐπὶ τούτοις ἠγάπησεν καταλύσας τὸν πόλεμον μηκέτι τὸ πρόσω κινδυνεύειν· Ἀλέξανδρον δὲ Παρμενίωνι ἀποκρίνασθαι ὅτι καὶ αὐτὸς ἄν, εἴπερ Παρμενίων ἦν, οὕτως ἔπραξεν, ἐπεὶ δὲ Ἀλέξανδρός ἐστιν, ἀποκρινεῖσθαι Δαρείῳ ἅπερ δὴ

10 — p. 113, 9 = Exc. de sententiis 3. ὅτι ἔτι ἐν τῇ — αὖθις ἦν.

5 ἐπ'] ἐπ⟨έγραψεν⟩ Cast. p. 16 ‖ 7 fortasse ἄξιον ⟨ὂν⟩; cf. I 26, 4; V 14, 4; VI 1, 5 | τὸ ἐπίγραμμα del. Pol. | ⟨καὶ⟩ διὰ Krüg.; cf. III 12, 3 i. f.; 20, 3; IV 13, 3; 21, 8; V 4, 3 ‖ 9 Νικήτου Meursius, de Archontibus IV 13, ἀνικήτου A; v. Kirchner n. 10753 ‖ 12 ἀπαγγέλλοντες] ἀγγέλλοντες σ ‖ 18 ἀπαγγελθέντων] ἐπαγγελθέντων σ ‖ 20 ἂν om. σ ‖ 21 τὸ addidi ex σ, om. A; v. ad III 28, 8 i. f. ‖ 23 εἴπερ] εἰ σ ‖ 24 ἀποκρινεῖσθαι σ (Krüg.), ἀποκρίνεσθαι A

καὶ ἀπεκρίνατο. ἔφη γὰρ οὔτε χρημάτων δεῖσθαι παρὰ 3
Δαρείου οὔτε τῆς χώρας λαβεῖν ἀντὶ τῆς πάσης τὸ
μέρος· εἶναι γὰρ τά τε χρήματα καὶ τὴν χώραν αὐτοῦ
πᾶσαν· γῆμαί τε εἰ ἐθέλοι τὴν Δαρείου παῖδα, γῆμαι
ἂν καὶ οὐ διδόντος Δαρείου· ἐκέλευέ τε αὐτὸν ἥκειν,
εἴ τι εὑρέσθαι ἐθέλοι φιλάνθρωπον παρ' αὐτοῦ.
ταῦτα ὡς ἤκουσε Δαρεῖος, τὰς μὲν ξυμβάσεις ἀπέγνω
τὰς πρὸς Ἀλέξανδρον, ἐν παρασκευῇ δὲ τοῦ πολέμου
αὖθις ἦν.

Ἀλέξανδρος δὲ ἐπ' Αἰγύπτου ἔγνω ποιεῖσθαι τὸν 4
στόλον. καὶ ἦν αὐτῷ τὰ μὲν ἄλλα τῆς Παλαιστίνης
καλουμένης Συρίας προσκεχωρηκότα ἤδη, εὐνοῦχος δέ
τις, ᾧ ὄνομα ἦν Βάτις, κρατῶν τῆς Γαζαίων πόλεως,
οὐ προσεῖχεν Ἀλεξάνδρῳ, ἀλλὰ Ἄραβάς τε μισθωτοὺς
ἐπαγαγόμενος καὶ σῖτον ἐκ πολλοῦ παρεσκευακὼς
διαρκῆ ἐς χρόνιον πολιορκίαν καὶ τῷ χωρίῳ πιστεύων
μήποτε ἂν βίᾳ ἁλῶναι, ἔγνω μὴ δέχεσθαι τῇ πόλει
Ἀλέξανδρον.

Ἀπέχει δὲ ἡ Γάζα τῆς μὲν θαλάσσης εἴκοσι μάλιστα 26
σταδίους, καὶ ἔστι ψαμμώδης καὶ βαθεῖα ἐς αὐτὴν ἡ
ἄνοδος καὶ ἡ θάλασσα ἡ κατὰ τὴν πόλιν τεναγώδης
πᾶσα. μεγάλη δὲ πόλις ἡ Γάζα ἦν καὶ ἐπὶ χώματος
ὑψηλοῦ ᾤκιστο καὶ τεῖχος περιεβέβλητο αὐτῇ ὀχυρόν.

10 — p. 116, 20 = Exc. poliorceticum 2, p. 317 ed. Wescher ‖ 12 — p. 116, 18 exhibet Anonymus de obsid. toler. p. 361, 42 — 362, 44 ed. Thévenot.

2 λαβεῖν ⟨ἂν⟩ Pol. ‖ 4 εἰ ἐθέλοι δ, ἂν ἐθέλοι A; ἂν ἐθέλῃ Vulc. ‖ 5 τε] δὲ δ ‖ 6 ἐθέλοι] θέλει δ ‖ 8 δὲ om. δ ‖ 13 ἦν om. ϑ | Βάτις] βάτης αγ; *Betis* Curt. IV 6, 7—25; Βαβημάσις Ioseph. Antiqu. XI 320 ‖ 15 ἐπαγαγόμενος αγ, ἐπαγόμενος Aϑ 17 μήποτε] μήτε αγ ‖ 18 Ἀλέξανδρον FHαγϑ, τε Ἀλ. A^2L, τὸν Ἀλ. B ‖ 19 ἐς εἴκοσι μάλιστα ϑ ‖ 21 ἄνοδος] ὁδὸς ϑ 23 περιεβέβλητο] περιβέβλητο ϑ | ὀχυρόν] πάντῃ ἐχυρόν ϑ

ἐσχάτη δὲ ᾠκεῖτο ὡς ἐπ' Αἴγυπτον ἐκ Φοινίκης ἰόντι
ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς ἐρήμου.
2 Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀφίκετο πρὸς τὴν πόλιν, τῇ μὲν
πρώτῃ κατεστρατοπέδευσεν ᾗ μάλιστα ἐπίμαχον αὐτῷ
ἐφαίνετο τὸ τεῖχος, καὶ μηχανὰς συμπηγνύναι ἐκέλευσεν.
οἱ δὲ μηχανοποιοὶ γνώμην ἀπεδείκνυντο ἄπορον εἶναι
3 βίᾳ ἑλεῖν τὸ τεῖχος διὰ ὕψος τοῦ χώματος. ἀλλὰ Ἀλεξ-
άνδρῳ αἱρετέον ἐδόκει εἶναι ὅσῳ ἀπορώτερον· ἐκπλή-
ξειν γὰρ τοὺς πολεμίους τὸ ἔργον τῷ παραλόγῳ ἐπὶ
μέγα, καὶ τὸ μὴ ἑλεῖν αἰσχρὸν εἶναί οἱ λεγόμενον ἔς
τε τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐς Δαρεῖον. ἐδόκει δὴ χῶμα ἐν
κύκλῳ τῆς πόλεως χωννύναι, ὡς ἐξ ἴσου ἀπὸ τοῦ
χωσθέντος ἐπάγεσθαι τὰς μηχανὰς τοῖς τείχεσι. καὶ
ἐχώννυτο κατὰ τὸ νότιον μάλιστα τῆς πόλεως τεῖχος,
4 ἵνα ἐπιμαχώτερα ἐφαίνετο. ὡς δὲ ἐδόκει ἐξῆρθαι συμ-
μέτρως τὸ χῶμα, μηχανὰς ἐπιστήσαντες οἱ Μακεδόνες
ἐπῆγον ὡς ἐπὶ τὸ τεῖχος τῶν Γαζαίων. καὶ ἐν τούτῳ
θύοντι Ἀλεξάνδρῳ καὶ ἐστεφανωμένῳ τε καὶ κατάρχε-
σθαι μέλλοντι τοῦ πρώτου ἱερείου κατὰ νόμον τῶν
τις σαρκοφάγων ὀρνίθων ὑπερπετόμενος ὑπὲρ τοῦ
βωμοῦ λίθον ἐμβάλλει ἐς τὴν κεφαλήν, ὅντινα τοῖν
ποδοῖν ἔφερε. καὶ Ἀλέξανδρος ἤρετο Ἀρίστανδρον τὸν
μάντιν, ὅ τι νοοῖ ὁ οἰωνός. ὁ δὲ ἀποκρίνεται ὅτι· ὦ
βασιλεῦ, τὴν μὲν πόλιν αἱρήσεις, αὐτῷ δέ σοι φυλακτέα
ἐστὶν ἐπὶ τῇδε τῇ ἡμέρᾳ.

---

1 *ἐπ' Αἴγυπτον* Krüg. (ed.), *ἐπ' Αἰγύπτου* A*αγ*, *πρὸς Αἴγυπτον* *ϑ*; v. R. Mücke, *Progr. Ilfeld 1887*, p. 18 ‖ 2 *τῇ ἀρχῇ*] *τῆς ἀρχῆς* *ϑ* ‖ 3 *τὴν πόλιν*] *τῇ πόλει* *ϑ* ‖ 4. 5 *αὐτῷ* et *ἐφαίνετο* inversa *ϑ* ‖ 6 *οἱ δὲ*] *οἵ γε μὴν* *ϑ* | *ἀπεδείκνυντο*] *ἐπεδείκνυντο* *αγ* ‖ 8 *αἱρετέον*] *αἱρετώτερον* *ϑ* ‖ 9 *τὸ ἔργον* om. *ϑ* ‖ 10 *οἱ* om. *ϑ* ‖ 11 *τε* om. *αγ* ‖ 17 — p. 115, 2 *καὶ ἐν τούτῳ — εἶχεν* om. *ϑ*

Ταῦτα ἀκούσας Ἀλέξανδρος τέως μὲν πρὸς ταῖς μη- 27
χαναῖς ἔξω βέλους αὐτὸν εἶχεν· ὡς δὲ ἐκδρομή τε ἐκ
τῆς πόλεως καρτερὰ ἐγίγνετο καὶ πῦρ τε ἐπέφερον
ταῖς μηχαναῖς οἱ Ἄραβες καὶ τοὺς Μακεδόνας ἀμυνο-
μένους κάτωθεν αὐτοὶ ἐξ ὑπερδεξίου τοῦ χωρίου ἔβαλ-
λόν τε καὶ ὤθουν κατὰ τοῦ ποιητοῦ χώματος, ἐνταῦθα
ἢ ἑκὼν ἀπειθεῖ Ἀλέξανδρος τῷ μάντει ἢ ἐκπλαγεὶς ἐν
τῷ ἔργῳ οὐκ ἐμνημόνευσε τῆς μαντείας, ἀλλ' ἀναλαβὼν
τοὺς ὑπασπιστὰς παρεβοήθει, ἵνα μάλιστα ἐπιέζοντο οἱ
Μακεδόνες. καὶ τούτους μὲν ἔσχε τὸ μὴ οὐκ αἰσχρᾷ 2
φυγῇ ὠσθῆναι κατὰ τοῦ χώματος, αὐτὸς δὲ βάλλεται
καταπέλτῃ διὰ τῆς ἀσπίδος διαμπὰξ καὶ τοῦ θώρακος
ἐς τὸν ὦμον. ὡς δὲ ἔγνω τὰ ἀμφὶ τὸ τραῦμα ἀληθεύ-
σαντα Ἀρίστανδρον, ἐχάρη, ὅτι καὶ τὴν πόλιν δὴ
αἱρήσειν ἐδόκει Ἀριστάνδρου ἕνεκα.

Καὶ αὐτὸς μὲν τὸ τραῦμα ἐθεραπεύετο χαλεπῶς· 3
ἀφικνοῦνται δ' αὐτῷ μετάπεμπτοι ἀπὸ θαλάσσης αἱ □
μηχαναί, αἷς Τύρον εἷλε. καὶ χῶμα χωννύναι ἐν κύκλῳ
πάντοθεν τῆς πόλεως ἐκέλευσεν, εὖρος μὲν ἐς δύο
σταδίους, ὕψος δὲ ἐς πόδας πεντήκοντα καὶ διακοσίους.
ὡς δὲ αἵ τε μηχαναὶ αὐτῷ ἐποιήθησαν καὶ ἐπαχθεῖσαι 4
κατὰ τὸ χῶμα κατέσεισαν τοῦ τείχους ἐπὶ πολύ, ὑπο-
νόμων τε ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ὀρυσσομένων καὶ τοῦ χοῦ
ἀφανῶς ἐκφερομένου τὸ τεῖχος πολλαχῇ ἠρείπετο ὑφ-
ιζάνον κατὰ τὸ κενούμενον, τοῖς τε βέλεσιν ἐπὶ πολὺ

---

2 *τε* om. *ϑ* ‖ 3 *ἐγίγνετο*] *ἐγένετο ϑ* ‖ 6—9 *ἐνταῦθα — ὑπασπιστὰς*] *παραλαβὼν τοὺς ὑπασπιστὰς Ἀλέξανδρος ϑ* ‖ 10 *τὸ μὴ οὐκ*] *ὡς μὴ ϑ* ‖ 13—15 *ὡς δὲ — ἕνεκα* om. *ϑ* ‖ 15 *ἕνεκα*] *εἵνεκα αγ* ‖ 17 *ἀπὸ θαλάσσης* om. *ϑ* | *αἱ*] *αἱ δύο ϑ* ‖ 18 *ἐν* om. *ϑ* ‖ 20 *διακοσίους*] *πέντε* (i. e. ϵ′ pro c′) Krüg.; cf. Yorck v. Wartenburg, *Uebersicht der Feldzüge Alexanders d. Gr.* p. 32 adn. ‖ 23 *χοῦ*] *τείχους ϑ*; *χοὸς* Vulc. ‖ 24 *ἐκφερομένου*] *ἐκφορουμένου ϑ*

κατεῖχον οἱ Μακεδόνες ἀναστέλλοντες τοὺς προμαχο-
μένους τῶν πύργων, ἐς μὲν τρεῖς προσβολὰς οἱ ἐκ
τῆς πόλεως ἀποθνησκόντων τε αὐτοῖς πολλῶν καὶ
5 *τιτρωσκομένων ὅμως ἀντεῖχον. τῇ τετάρτῃ δὲ τῶν*
Μακεδόνων τὴν φάλαγγα πάντοθεν προσαγαγὼν Ἀλέξ-
ανδρος τῇ μὲν ὑπορυσσόμενον τὸ τεῖχος καταβάλλει,
τῇ δὲ παιόμενον ταῖς μηχαναῖς κατασείει ἐπὶ πολύ, ὡς
μὴ χαλεπὴν ταῖς κλίμαξιν τὴν προσβολὴν κατὰ τὰ
6 *ἐρηριμμένα ἐνδοῦναι. αἵ τε οὖν κλίμακες προσήγοντο*
τῷ τείχει καὶ ἔρις πολλὴ ἦν τῶν Μακεδόνων ὅσοι τι
ἀρετῆς μετεποιοῦντο ὅστις πρῶτος αἱρήσει τὸ τεῖχος·
καὶ αἱρεῖ πρῶτος Νεοπτόλεμος τῶν ἑταίρων τοῦ Αἰακι-
δῶν γένους· ἐπὶ δὲ αὐτῷ ἄλλαι καὶ ἄλλαι τάξεις ὁμοῦ
7 *τοῖς ἡγεμόσιν ἀνέβαινον. ὡς δὲ ἅπαξ παρῆλθόν τινες*
ἐντὸς τοῦ τείχους τῶν Μακεδόνων, κατασχίσαντες ἄλλας
καὶ ἄλλας πύλας, ὅσαις ἕκαστοι ἐπετύγχανον, δέχονται
εἴσω τὴν στρατιὰν πᾶσαν. οἱ δὲ Γαζαῖοι καὶ τῆς πό-
λεώς σφισιν ἤδη ἐχομένης ξυνεστηκότες ὅμως ἐμάχοντο,
καὶ ἀπέθανον πάντες αὐτοῦ μαχόμενοι ὡς ἕκαστοι
ἐτάχθησαν· παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἐξηνδραπόδισεν
αὐτῶν Ἀλέξανδρος. τὴν πόλιν δὲ ξυνοικίσας ἐκ τῶν
περιοίκων ἐχρῆτο ὅσα φρουρίῳ ἐς τὸν πόλεμον.

---

18 *ἐμάχοντο*] desinit narratio in Anonymo ‖ 20 *ἐτάχθησαν*] desinit Exc. poliorcet. 2.

---

2 *τῶν αγϑ*, *ἐκ τῶν* A; cf. I 20, 8; 21, 6 ‖ 5 *προσαγαγὼν*] *προσάγων ϑ* ‖ 9 *ἐρηριμμένα*] *ἐρηρεισμένα αγ* ‖ 12 — 14 *καὶ — ἀνέβαινον* om. *ϑ* ‖ 12 *πρῶτος αγ*, *πρῶτον* A ‖ 15 *τοῦ αγ*, om. A*ϑ*; cf. VI 9, 4; 9, 5 ‖ 22 *ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως* Β′ subscriptio in A; liber III sine titulo incipit

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Ἀλέξανδρος δὲ ἐπ᾽ Αἰγύπτου, ἵναπερ τὸ πρῶτον 1 a. 332
ὡρμήθη, ἐστέλλετο, καὶ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς Γάζης
ἐλαύνων ἧκεν εἰς Πηλούσιον τῆς Αἰγύπτου. ὁ δὲ
ναυτικὸς στρατὸς παρέπλει αὐτῷ ἐκ Φοινίκης ὡς ἐπ᾽
Αἴγυπτον· καὶ καταλαμβάνει τὰς ναῦς ἐν Πηλουσίῳ
ὁρμούσας. Μαζάκης δὲ ὁ Πέρσης, ὃς ἦν σατράπης 2
Αἰγύπτου ἐκ Δαρείου καθεστηκώς, τήν τε ἐν Ἰσσῷ
μάχην ὅπως συνέβη πεπυσμένος καὶ Δαρεῖον ὅτι
αἰσχρᾷ φυγῇ ἔφυγεν, καὶ Φοινίκην τε καὶ Συρίαν καὶ
τῆς Ἀραβίας τὰ πολλὰ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐχόμενα, αὐτῷ
τε οὐκ οὔσης δυνάμεως Περσικῆς, ἐδέχετο ταῖς τε
πόλεσι φιλίως καὶ τῇ χώρᾳ Ἀλέξανδρον. ὁ δὲ εἰς μὲν 3
Πηλούσιον φυλακὴν εἰσήγαγε, τοὺς δὲ ἐπὶ τῶν νεῶν
ἀναπλεῖν κατὰ τὸν ποταμὸν κελεύσας ἔστε ἐπὶ Μέμφιν
πόλιν αὐτὸς ἐφ᾽ Ἡλιουπόλεως ᾔει, ἐν δεξιᾷ ἔχων τὸν
ποταμὸν τὸν Νεῖλον, καὶ ὅσα καθ᾽ ὁδὸν χωρία ἐνδι-
δόντων τῶν ἐνοικούντων κατασχὼν διὰ τῆς ἐρήμου
ἀφίκετο ἐς Ἡλιούπολιν· ἐκεῖθεν δὲ διαβὰς τὸν πόρον 4
ἧκεν ἐς Μέμφιν· καὶ θύει ἐκεῖ τοῖς τε ἄλλοις θεοῖς
καὶ τῷ Ἄπιδι καὶ ἀγῶνα ἐποίησε γυμνικόν τε καὶ μου-

---

10 *Ἀραβίας*] *παραλίας* Sint.; cf. F. Rühl, *N. Jhrb. f. class. Philol.* CXXXVII p. 114

σικόν· ἧκον δὲ αὐτῷ οἱ ἀμφὶ ταῦτα τεχνῖται ἐκ τῆς Ἑλλάδος οἱ δοκιμώτατοι. ἐκ δὲ Μέμφιος κατέπλει κατὰ τὸν ποταμὸν ὡς ἐπὶ θάλασσαν τούς τε ὑπασπιστὰς ἐπὶ τῶν νεῶν λαβὼν καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τῶν ἱππέων τὴν βασιλικὴν ἴλην τὴν τῶν
5 ἑταίρων. ἐλθὼν δὲ ἐς Κάνωβον καὶ κατὰ τὴν λίμνην τὴν Μαρίαν περιπλεύσας ἀποβαίνει, ὅπου νῦν Ἀλεξάνδρεια πόλις ᾤκισται, Ἀλεξάνδρου ἐπώνυμος. καὶ ἔδοξεν αὐτῷ ὁ χῶρος κάλλιστος κτίσαι ἐν αὐτῷ πόλιν καὶ γενέσθαι ἂν εὐδαίμονα τὴν πόλιν. πόθος οὖν λαμβάνει αὐτὸν τοῦ ἔργου, καὶ αὐτὸς τὰ σημεῖα τῇ πόλει ἔθηκεν, ἵνα τε ἀγορὰν ἐν αὐτῇ δείμασθαι ἔδει καὶ ἱερὰ ὅσα καὶ θεῶν ὥντινων, τῶν μὲν Ἑλληνικῶν, Ἴσιδος δὲ Αἰγυπτίας, καὶ τὸ τεῖχος ᾗ περιβεβλῆσθαι, καὶ ἐπὶ τούτοις ἐθύετο, καὶ τὰ ἱερὰ καλὰ ἐφαίνετο.

2 Λέγεται δέ τις καὶ τοιόσδε λόγος, οὐκ ἄπιστος ἔμοιγε· ἐθέλειν μὲν Ἀλέξανδρον καταλείπειν αὐτὸν τὰ σημεῖα τοῦ τειχισμοῦ τοῖς τέκτοσιν, οὐκ εἶναι δὲ ὅτῳ τὴν γῆν ἐπιγράψουσιν· τῶν δὴ τεκτόνων τινὰ ἐπιφρασθέντα, ὅσα ἐν τεύχεσιν ἄλφιτα οἱ στρατιῶται ἐκόμιζον ξυναγαγόντα ἐπιβάλλειν τῇ γῇ, ἵναπερ ὁ βασιλεὺς ὑφηγεῖτο, καὶ τὸν κύκλον οὕτω περιγραφῆναι
2 τοῦ περιτειχισμοῦ, ὅντινα τῇ πόλει ἐποίει. τοῦτο δὲ ἐπιλεξαμένους τοὺς μάντεις καὶ μάλιστα δὴ Ἀρίστανδρον τὸν Τελμισσέα, ὃς δὴ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἀληθεῦσαι ἐλέγετο Ἀλεξάνδρῳ, φάναι εὐδαίμονα ἔσεσθαι τὴν πόλιν τά τε ἄλλα καὶ τῶν ἐκ γῆς καρπῶν εἵνεκα.

4 *ἐπὶ τῶν νεῶν* del. Schm. (ed.) ‖ 5. 6 *τὴν τῶν ἑταίρων* del. Schm.; [*τὴν*] ⟨*καὶ μίαν*⟩ *τῶν ἑταίρων* Krüg. coll. III 8, 1; cf. I 18, 3 ‖ 19 ⟨*δὲ*⟩ *δὴ* Krüg.; cf. III 23, 2; IV 12, 1; VII 21, 4 ‖ 21 fortasse *ἐπιβαλεῖν* ‖ 23 *ἐποίει*] *ἐπενόει* Krüg. coll. IV 4, 1; VII 1, 4; 2, 2 ‖ 25 *μὲν* del. Krüg. (ed.)

Ἐν τούτῳ δὲ καὶ Ἡγέλοχος κατέπλευσεν εἰς Αἴγυ- 3
πτον καὶ ἀπαγγέλλει Ἀλεξάνδρῳ Τενεδίους τε ἀποστάν-
τας Περσῶν σφίσι προσθέσθαι (καὶ γὰρ καὶ ἄκοντας
Πέρσαις προσχωρῆσαι) καὶ Χίων ὅτι δὴ ὁ δῆμος ἐπ-
ηγάγετο σφᾶς βίᾳ τῶν κατεχόντων τὴν πόλιν, οὓς
Αὐτοφραδάτης τε καὶ Φαρνάβαζος ἐγκατέστησαν· ἁλῶ- 4
ναι δὲ αὐτόθι καὶ Φαρνάβαζον ἐγκαταληφθέντα καὶ
Ἀριστόνικον Μηθυμναῖον τὸν τύραννον ἐσπλεύσαντα
ἐς τὸν λιμένα τῆς Χίου ξὺν ἡμιολίαις λῃστρικαῖς πέντε,
ὑπὸ σφῶν ἐχόμενον τὸν λιμένα οὐ γνόντα, ἀλλ' ἐξ-
απατηθέντα γὰρ πρὸς τῶν τὰ κλεῖθρα ἐχόντων τοῦ
λιμένος, ὅτι τὸ Φαρναβάζου ἄρα ναυτικὸν ὁρμεῖ ἐν
αὐτῷ· καὶ τοὺς μὲν λῃστὰς πάντας αὐτοῦ κατακοπῆναι 5
πρὸς σφῶν, Ἀριστόνικον δὲ ἦγε παρὰ Ἀλέξανδρον καὶ
Ἀπολλωνίδην τὸν Χῖον καὶ Φησῖνον καὶ Μεγαρέα καὶ
τοὺς ἄλλους, ὅσοι τῆς τε ἀποστάσεως τῆς Χίων ξυν-
επελάβοντο καὶ ἐν τῷ τότε τὰ πράγματα τῆς νήσου
βίᾳ εἶχον· καὶ Μιτυλήνην δὲ Χάρητα ἔχοντα ὅτι ἀφεί- 6
λετο καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐν Λέσβῳ πόλεις καὶ αὐτὰς
ὁμολογίᾳ προσηγάγετο, Ἀμφοτερὸν δὲ σὺν ἑξήκοντα
ναυσὶν ἐπὶ Κῶ ἔπεμψεν· ἐπικαλεῖσθαι γὰρ σφᾶς τοὺς
Κῴους· καὶ αὐτὸς καταπλεύσας ὅτι εὗρε τὴν Κῶ πρὸς
Ἀμφοτεροῦ ἤδη ἐχομένην. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ὅσοι 7
αἰχμάλωτοι ἦγεν Ἡγέλοχος, Φαρνάβαζος δὲ ἀπέδρα ἐν
Κῷ λαθὼν τοὺς φύλακας. Ἀλέξανδρος δὲ τοὺς τυράν-
νους μὲν τοὺς ἐκ τῶν πόλεων ἐς τὰς πόλεις πέμπει
χρήσασθαι ὅπως ἐθέλοιεν, τοὺς δὲ ἀμφὶ Ἀπολλωνίδην

8 *Μηθυμναῖον*] *Μηθυμναίων* Schm. || 14 *ἦγε*] *ἄγειν* Krüg., ⟨*ὅτι*⟩ *ἦγε* Pol.; v. Grundm. p. 49 || 15 *Φήσινον* vel *Φησινὸν* Boeckh ad C. I. G. II 2242, quod in *Φησῖνον* corr. Lobeck, Pathol. sermonis Gr. Prolegom. p. 205: *φισινον* (sic) A; *Φησῖνος* nomen Chium est, cf. Dittenberger 206, 39

*τοὺς Χίους ἐς Ἐλεφαντίνην πόλιν Αἰγυπτίαν ξὺν φυ-
λακῇ ἀκριβεῖ ἔπεμψεν.*

a. 331 3 *Ἐπὶ τούτοις δὲ πόθος λαμβάνει αὐτὸν ἐλθεῖν παρ'
Ἄμμωνα ἐς Λιβύην, τὸ μέν τι τῷ θεῷ χρησόμενον,
ὅτι ἀτρεκὲς ἐλέγετο εἶναι τὸ μαντεῖον τοῦ Ἄμμωνος
καὶ χρήσασθαι αὐτῷ Περσέα καὶ Ἡρακλέα, τὸν μὲν
ἐπὶ τὴν Γοργόνα ὅτε πρὸς Πολυδέκτου ἐστέλλετο, τὸν
δὲ ὅτε παρ' Ἀνταῖον ᾔει εἰς Λιβύην καὶ παρὰ Βού-*
2 *σιριν εἰς Αἴγυπτον. Ἀλεξάνδρῳ δὲ φιλοτιμία ἦν πρὸς
Περσέα καὶ Ἡρακλέα, ἀπὸ γένους τε ὄντι τοῦ ἀμφοῖν
καί τι καὶ αὐτὸς τῆς γενέσεως τῆς ἑαυτοῦ ἐς Ἄμμωνα
ἀνέφερε, καθάπερ οἱ μῦθοι τὴν Ἡρακλέους τε καὶ
Περσέως ἐς Δία. καὶ οὖν παρ' Ἄμμωνα ταύτῃ τῇ
γνώμῃ ἐστέλλετο, ὡς καὶ τὰ αὑτοῦ ἀτρεκέστερον εἰσό-
μενος ἢ φήσων γε ἐγνωκέναι.*

3 *Μέχρι μὲν δὴ Παραιτονίου παρὰ θάλασσαν ᾔει δι'
ἐρήμου, οὐ μέντοι δι' ἀνύδρου τῆς χώρας, σταδίους ἐς*
FGrH 139, 13 *χιλίους καὶ ἑξακοσίους, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος. ἐν-
τεῦθεν δὲ ἐς τὴν μεσόγαιαν ἐτράπετο, ἵνα τὸ μαν-
τεῖον ἦν τοῦ Ἄμμωνος. ἔστι δὲ ἐρήμη τε ἡ ὁδὸς καὶ*
4 *ψάμμος ἡ πολλὴ αὐτῆς καὶ ἄνυδρος. ὕδωρ δὲ ἐξ
οὐρανοῦ πολὺ Ἀλεξάνδρῳ ἐγένετο, καὶ τοῦτο ἐς τὸ
θεῖον ἀνηνέχθη. ἀνηνέχθη δὲ ἐς τὸ θεῖον καὶ τόδε·
ἄνεμος νότος ἐπὰν πνεύσῃ ἐν ἐκείνῳ τῷ χώρῳ, τῆς
ψάμμου ἐπιφορεῖ κατὰ τῆς ὁδοῦ ἐπὶ μέγα, καὶ ἀφανί-
ζεται τῆς ὁδοῦ τὰ σημεῖα οὐδὲ ἔστιν εἰδέναι ἵνα χρὴ
πορεύεσθαι καθάπερ ἐν πελάγει τῇ ψάμμῳ, ὅτι σημεῖα
οὐκ ἔστι κατὰ τὴν ὁδὸν οὔτε που ὄρος οὔτε δένδρον*

---

8 ὅτε Gron. (ed.), ὅτι A ‖ 12 την Krüg. (ed.), τῆς A ‖ 18. 19 ἐντεῦθεν] ἔνθεν Krüg.; v. ad p. 19, 17 ‖ 24 ἐπὰν] ὅταν Krüg. ‖ 27 σημεῖα del. Krüg. (ed.), speciose

οὔτε γήλοφοι βέβαιοι ἀνεστηκότες, οἷςτισιν οἱ ὁδῖται
τεκμαίροιντο ἂν τὴν πορείαν, καθάπερ οἱ ναῦται τοῖς
ἄστροις· ἀλλὰ ἐπλανᾶτο γὰρ ἡ στρατιὰ Ἀλεξάνδρῳ καὶ
οἱ ἡγεμόνες τῆς ὁδοῦ ἀμφίβολοι ἦσαν. Πτολεμαῖος 5 FGrH
μὲν δὴ ὁ Λάγου λέγει δράκοντας δύο ἰέναι πρὸ τοῦ 138/fr. 8
στρατεύματος φωνὴν ἱέντας, καὶ τούτοις Ἀλέξανδρον
κελεῦσαι ἕπεσθαι τοὺς ἡγεμόνας πιστεύσαντας τῷ θείῳ,
τοὺς δὲ ἡγήσασθαι τὴν ὁδὸν τήν τε ἐς τὸ μαντεῖον
καὶ ὀπίσω αὖθις· Ἀριστόβουλος δέ, καὶ ὁ πλείων λόγος 6 FGrH
ταύτῃ κατέχει, κόρακας δύο προπετομένους πρὸ τῆς 139/fr. 14
στρατιᾶς, τούτους γενέσθαι Ἀλεξάνδρῳ τοὺς ἡγεμόνας.
καὶ ὅτι μὲν θεῖόν τι ξυνεπέλαβεν αὐτῷ ἔχω ἰσχυρίσασθαι,
ὅτι καὶ τὸ εἰκὸς ταύτῃ ἔχει, τὸ δὲ ἀτρεκὲς τοῦ λόγου
ἀφείλοντο οἱ ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐξηγησάμενοι.
Ὁ δὲ χῶρος, ἵναπερ τοῦ Ἄμμωνος τὸ ἱερόν ἐστι, τὰ 4
μὲν κύκλῳ πάντα ἔρημα καὶ ψάμμον τὸ πᾶν ἔχει καὶ
ἄνυδρον, αὐτὸς δὲ ἐν μέσῳ ὀλίγος ὢν (ὅσον γὰρ
πλεῖστον αὐτοῦ ἐς πλάτος διέχει ἐς τεσσαράκοντα μά-
λιστα σταδίους ἔρχεται) κατάπλεώς ἐστιν ἡμέρων δέν-
δρων, ἐλαιῶν καὶ φοινίκων, καὶ ἔνδροσος μόνος τῶν
πέριξ. καὶ πηγὴ ἐξ αὐτοῦ ἀνίσχει οὐδέν τι ἐοικυῖα 2
ταῖς πηγαῖς, ὅσαι ἄλλαι ἐκ γῆς ἀνίσχουσιν. ἐν μὲν
γὰρ μεσημβρίᾳ ψυχρὸν τὸ ὕδωρ γευσαμένῳ τε καὶ ἔτι
μᾶλλον ἁψαμένῳ οἷον ψυχρότατον· ἐγκλίναντος δὲ τοῦ
ἡλίου ἐς ἑσπέραν θερμότερον, καὶ ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ἔτι
θερμότερον ἔστε ἐπὶ μέσας τὰς νύκτας, μέσων δὲ νυκ-
τῶν ἑαυτοῦ θερμότατον· ἀπὸ δὲ μέσων νυκτῶν ψύχε-

---

7 πιστεύσαντας] πιστεύσαντα Boissev. ‖ 16 πάντα ἔρημα] πάντῃ ἔρημος Sint. ‖ 17 ἄνυδρον Ell. (ed.) coll. III 3, 3 i. f., ἄνυδρος A; ἀνυδρίαν Krüg. (ed.), ἄνυδρα Enth.; cf. VI 11, 3; 18, 1 ‖ 26 τὰς del. Krüg. (ed.), cf. Ind. 16, 2

ται ἐν τάξει, καὶ ἕωθεν ψυχρὸν ἤδη ἐστί, ψυχρότατον
δὲ μεσημβρίας· καὶ τοῦτο ἀμείβει ἐν τάξει ἐπὶ ἑκάστῃ
3 [τῇ] ἡμέρᾳ. γίγνονται δὲ καὶ ἅλες αὐτόματοι ἐν τῷ
χωρίῳ τούτῳ ὀρυκτοί· καὶ τούτων ἔστιν οὓς ἐς Αἴγυ-
πτον φέρουσι τῶν ἱερέων τινὲς τοῦ Ἄμμωνος. ἐπειδὰν
γὰρ ἐπ' Αἰγύπτου στέλλωνται, ἐς κοιτίδας πλεκτὰς ἐκ
φοίνικος ἐσβαλόντες δῶρον τῷ βασιλεῖ ἀποφέρουσιν ἤ
4 εἴ τῳ ἄλλῳ. ἔστι δὲ μακρός τε ὁ χόνδρος (ἤδη ⟨δέ⟩
τινες αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τρεῖς δακτύλους) καὶ καθαρὸς
ὥσπερ κρύσταλλος· καὶ τούτῳ ἐπὶ ταῖς θυσίαις χρῶν-
ται, ὡς καθαρωτέρῳ τῶν ἀπὸ θαλάσσης ἁλῶν, Αἰγύπ-
τιοί τε καὶ ὅσοι ἄλλοι τοῦ θείου οὐκ ἀμελῶς ἔχουσιν.
5 ἐνταῦθα Ἀλέξανδρος τόν τε χῶρον ἐθαύμασε καὶ τῷ
θεῷ ἐχρήσατο· καὶ ἀκούσας ὅσα αὐτῷ πρὸς θυμοῦ ἦν,
FGrH 139/fr. 15, 138/fr. 9 ὡς ἔλεγεν, ἀνέζευξεν ἐπ' Αἰγύπτου, ὡς μὲν Ἀριστό-
βουλος λέγει, τὴν αὐτὴν ὀπίσω ὁδόν, ὡς δὲ Πτολε-
μαῖος ὁ Λάγου, ἄλλην εὐθεῖαν ὡς ἐπὶ Μέμφιν.
5 Εἰς Μέμφιν δὲ αὐτῷ πρεσβεῖαί τε πολλαὶ ἐκ τῆς
Ἑλλάδος ἧκον, καὶ οὐκ ἔστιν ὅντινα ἀτυχήσαντα ὧν
ἐδεῖτο ἀπέπεμψε, καὶ στρατιὰ παραγίγνεται παρὰ μὲν
Ἀντιπάτρου μισθοφόροι Ἕλληνες ἐς τετρακοσίους, ὧν
□ ἡγεῖτο Μενοίτας ὁ Ἡγησάνδρου, ἐκ Θρᾴκης δὲ ἱππεῖς
ἐς πεντακοσίους, ὧν ἦρχεν Ἀσκληπιόδωρος ὁ Εὐνίκου.
2 ἐνταῦθα θύει τῷ Διῒ τῷ βασιλεῖ καὶ πομπεύει ξὺν τῇ
στρατιᾷ ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμνικὸν καὶ

---

2 ἀμείβει vulg., ἀμείβοι A ‖ 3 [τῇ] del. Krüg. (ed.) ‖ 5 ἐπει-δὰν et 6 στέλλωνται Pfl., ἐπειδὴ et στέλλονται A ‖ 8 εἴ] καί Pol. | ⟨δέ⟩ addidi coll. V 21, 6; VI 28, 1; VII 27, 3; ⟨καὶ⟩ ἤδη Schm. (ed.) ex k ‖ 9 ὑπὲρ ⟨τοὺς⟩ Krüg.; cf. IV 25, 4; V 3, 5; 19, 1 ‖ 22 Μενοίτας] Μενίδας Schm. (ed.) coll. III 12, 3; 13, 3; 15, 2 aliis locis, sed hic eundem virum designari minime certum; fortasse idem Μενοίτας nominatur Diod. XIX 47, 1

*μουσικόν. καὶ τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἐνταῦθα ἐκόσμησε·
δύο μὲν νομάρχας Αἰγύπτου κατέστησεν Αἰγυπτίους,
Δολόασπιν καὶ Πέτισιν, καὶ τούτοις διένειμε τὴν χώ-
ραν τὴν Αἰγυπτίαν· Πετίσιος δὲ ἀπειπαμένου τὴν
ἀρχὴν Δολόασπις ἐκδέχεται πᾶσαν. φρουράρχους δὲ* 3
*τῶν ἑταίρων ἐν Μέμφει μὲν Πανταλέοντα κατέστησε
τὸν Πυδναῖον, ἐν Πηλουσίῳ δὲ Πολέμωνα τὸν Μεγα-
κλέους Πελλαῖον· τῶν ξένων δὲ ἄρχειν Λυκίδαν Αἰτω-
λόν, γραμματέα δὲ ἐπὶ τῶν ξένων Εὔγνωστον τὸν
Ξενοφάντου τῶν ἑταίρων· ἐπισκόπους δὲ αὐτῶν Αἰσχύ-
λον τε καὶ Ἔφιππον τὸν Χαλκιδέως. Λιβύης δὲ τῆς* 4
*προσχώρου ἄρχειν δίδωσιν Ἀπολλώνιον Χαρίνου, Ἀρα-
βίας δὲ τῆς πρὸς Ἡρώων πόλει Κλεομένην τὸν ἐκ
Ναυκράτιος· καὶ τούτῳ παρηγγέλλετο τοὺς μὲν νομάρ-
χας ἐᾶν ἄρχειν τῶν νομῶν τῶν κατὰ σφᾶς καθάπερ
ἐκ παλαιοῦ καθειστήκει, αὐτὸν δὲ ἐκλέγειν παρ' αὐτῶν
τοὺς φόρους· οἱ δὲ ἀποφέρειν αὐτῷ ἐτάχθησαν. στρα-* 5
*τηγοὺς δὲ τῇ στρατιᾷ κατέστησεν, ἥντινα ἐν Αἰγύπτῳ
ὑπελείπετο, Πευκέσταν τε τὸν Μακαρτάτου καὶ Βάλα-
κρον τὸν Ἀμύντου, ναύαρχον δὲ ἐπὶ τῶν νεῶν Πολέ-
μωνα τὸν Θηραμένους· σωματοφύλακα δὲ ἀντὶ Ἀρρύβα
[τὸν] Λεοννάτον τὸν †Ὀνάσου ἔταξεν· Ἀρρύβας γὰρ
νόσῳ ἀπέθανεν. ἀπέθανε δὲ καὶ Ἀντίοχος ὁ ἄρχων* 6
*τῶν τοξοτῶν, καὶ ἀντὶ τού⟨του⟩ ἄρχειν ἐπέστησε τοῖς
τοξόταις Ὀμβρίωνα Κρῆτα. ἐπὶ δὲ τοὺς ξυμμάχους
τοὺς πεζούς, ὧν Βάλακρος ἡγεῖτο, ἐπεὶ Βάλακρος ἐν*

---

5 ⟨*τὴν*⟩ *πᾶσαν* Krüg. ‖ 11 *Χαλκιδέως*] *Χαλκιδέα* Geier (ed.); cf. Fick-Bechtel, *Griech. Personennamen*² p. 338 ‖ 21 *Ἀρρύβα* Schm. (ed.), *βαλάκρον* A ‖ 22 [*τὸν*] del. Schm. (ed.) | *Ὀνάσου* corruptum, *Ἀντέου* Krüg. (ed.), quod verum videtur; cf. *Λ. Ἀντέου* VI 28, 4; *Λ. ὁ Εὔνου* Ind. 18, 3; *Λ. ὁ Ἄνθους* Phot. Bibl. 92, p. 69a 12 ‖ 24 *τούτου* Schm. (ed.) ex **k**, *τοῦ* A

Αἰγύπτῳ ὑπελείπετο, Κάλανον κατέστησεν ἡγεμόνα.
7 καταλεῖμαι δὲ λέγεται ἐς πολλοὺς τὴν ἀρχὴν τῆς
Αἰγύπτου τήν τε φύσιν τῆς χώρας θαυμάσας καὶ τὴν
ὀχυρότητα, ὅτι οὐκ ἀσφαλές οἱ ἐφαίνετο ἑνὶ ἐπιτρέψαι
ἄρχειν Αἰγύπτου πάσης. καὶ Ῥωμαῖοί μοι δοκοῦσι
παρ' Ἀλεξάνδρου μαθόντες ἐν φυλακῇ ἔχειν Αἴγυπτον
καὶ μηδένα τῶν ἀπὸ βουλῆς ἐπὶ τῷδε ἐκπέμπειν ὕπαρ-
χον Αἰγύπτου, ἀλλὰ τῶν εἰς τοὺς ἱππέας σφίσι ξυν-
τελούντων.

a. 331 6 Ἀλέξανδρος δὲ ἅμα τῷ ἦρι ὑποφαίνοντι ἐκ Μέμφιος
ᾔει ἐπὶ Φοινίκης· καὶ ἐγεφυρώθη αὐτῷ ὅ τε κατὰ
Μέμφιν πόρος τοῦ Νείλου καὶ αἱ διώρυχες αὐτοῦ
πᾶσαι. ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς Τύρον, καταλαμβάνει ἐν-
ταῦθα ἥκον αὐτῷ ἤδη καὶ τὸ ναυτικόν. ἐν Τύρῳ δὲ
αὖθις θύει τῷ Ἡρακλεῖ καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμνικόν τε
2 καὶ μουσικόν. ἐνταῦθα ἀφικνεῖται παρ' αὐτὸν ἐξ
Ἀθηνῶν ἡ Πάραλος πρέσβεις ἄγουσα Διόφαντον καὶ
Ἀχιλλέα· ξυνεπρέσβευον δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ Πάραλοι
ξύμπαντες. καὶ οὗτοι τῶν τε ἄλλων ἔτυχον ὧν ἕνεκα
ἐστάλησαν καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἀφῆκεν Ἀθηναίοις
3 ὅσοι ἐπὶ Γρανίκῳ Ἀθηναίων ἑάλωσαν. τὰ δὲ ἐν Πελο-
ποννήσῳ ὅτι αὐτῷ νενεωτερίσθαι ἀπήγγελτο, Ἀμφο-
τερὸν πέμπει βοηθεῖν Πελοποννησίων ὅσοι ἔς τε τὸν
Περσικὸν πόλεμον βέβαιοι ἦσαν καὶ Λακεδαιμονίων
οὐ κατήκουον. Φοίνιξι δὲ καὶ Κυπρίοις προσετάχθη
ἑκατὸν ναῦς ἄλλας πρὸς αἷς ἔχοντα Ἀμφοτερὸν ἔπεμπε
στέλλειν ἐπὶ Πελοποννήσου.

4 Αὐτὸς δὲ ἤδη ἄνω ὡρμᾶτο ὡς ἐπὶ Θάψακόν τε καὶ
τὸν Εὐφράτην ποταμόν, ἐν Φοινίκῃ μὲν ἐπὶ τῶν φόρων

---

1 Κάλανον] Κάρανον Gron.

τῇ ξυλλογῇ καταστήσας Κοίρανον Βεροιαῖον, Φιλόξενον
δὲ τῆς Ἀσίας τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου ἐκλέγειν. τῶν
ξὺν αὐτῷ δὲ χρημάτων τὴν φυλακὴν ἀντὶ τούτων
ἐπέτρεψεν Ἁρπάλῳ τῷ Μαχάτα ἄρτι ἐκ τῆς φυγῆς ἥκοντι.
Ἅρπαλος γὰρ τὰ μὲν πρῶτα ἔφυγε, Φιλίππου ἔτι βασι- 5
λεύοντος, ὅτι πιστὸς ἦν, καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου ἐπὶ
τῷ αὐτῷ ἔφυγε καὶ Νέαρχος ὁ Ἀνδροτίμου καὶ Ἐριγύϊος
ὁ Λαρίχου καὶ Λαομέδων ὁ τούτου ἀδελφός, ὅτι ὕποπτα
ἦν Ἀλεξάνδρῳ ἐς Φίλιππον, ἐπειδὴ Εὐρυδίκην γυναῖκα
ἠγάγετο Φίλιππος, Ὀλυμπιάδα δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου
μητέρα ἠτίμασε. τελευτήσαντος δὲ Φιλίππου κατελθόν- 6
τας ἀπὸ τῆς φυγῆς ὅσοι δι' αὐτὸν ἔφευγον Πτολεμαῖον
μὲν σωματοφύλακα κατέστησεν, Ἅρπαλον δὲ ἐπὶ τῶν
χρημάτων, ὅτι αὐτῷ τὸ σῶμα ἐς τὰ πολέμια ἀχρεῖον
ἦν, Ἐριγύϊον δὲ ἱππάρχην τῶν ξυμμάχων, Λαομέδοντα
δὲ τὸν τούτου ἀδελφόν, ὅτι δίγλωσσος ἦν ἐς τὰ βαρ-
βαρικὰ γράμματα, ἐπὶ τοῖς αἰχμαλώτοις βαρβάροις,
Νέαρχον δὲ σατραπεύειν Λυκίας καὶ τῆς ἐχομένης Λυ-
κίας χώρας ἔστε ἐπὶ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος. ὀλίγον δὲ 7
πρόσθεν τῆς μάχης τῆς ἐν Ἰσσῷ γενομένης ἀναπεισθεὶς
πρὸς Ταυρίσκου ἀνδρὸς κακοῦ Ἅρπαλος φεύγει ξὺν
Ταυρίσκῳ. καὶ ὁ μὲν Ταυρίσκος παρ' Ἀλέξανδρον τὸν
Ἠπειρώτην ἐς Ἰταλίαν σταλεὶς ἐκεῖ ἐτελεύτησεν, Ἁρ-
πάλῳ δὲ ἐν τῇ Μεγαρίδι ἡ φυγὴ ἦν. ἀλλὰ Ἀλέξαν-
δρος πείθει αὐτὸν κατελθεῖν πίστεις δοὺς οὐδέν οἱ
μεῖον ἔσεσθαι ἐπὶ τῇ φυγῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἐπανελθόντι,

---

6 πιστὸς] ἄπιστος vel ὕποπτος Krüg.; fortasse πιστὸς ἦν ⟨Ἀλεξάνδρῳ⟩ ‖ 7 Ἀνδροτίμου Schm. (ed.) coll. Ind. 18, 4 et 10, ἀνδροτίνου A; cf. Dittenberger 916, 3 | Ἐριγύϊος] Ἐρίγυιος Ell. (ed.) ubique, et ita Diod. XVII 57, 3; Ἐριγυιός l. l. 81, 3; 83, 6 (ἐρίγιος cod. F) ‖ 16. 17 ἐς τὰ βαρβαρικὰ γράμματα delendumne? ἐς τὰ βαρβαρικά, γραμματέα ἐπὶ Sint. ‖ 18. 19 Λυκίας Vulc., λυκία A; del. Pol.

ἀλλὰ ἐπὶ τῶν χρημάτων αὖθις ἐτάχθη Ἅρπαλος. ἐς Λυδίαν δὲ σατράπην Μένανδρον ἐκπέμπει τῶν ἑταί-
8 ρων· ἐπὶ δὲ τοῖς ξένοις, ὧν ἡγεῖτο Μένανδρος, Κλέαρχος αὐτῷ ἐτάχθη. ἀντὶ δὲ Ἀρίμμα σατράπην Συρίας Ἀσκληπιόδωρον τὸν Εὐνίκου ἀπέδειξεν, ὅτι Ἀρίμμας βλακεῦσαι ἐδόκει αὐτῷ ἐν τῇ παρασκευῇ, ἥντινα ἐτάχθη παρασκευάσαι τῇ στρατιᾷ κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄνω.

7 Καὶ ἀφίκετο ἐς Θάψακον Ἀλέξανδρος μηνὸς Ἑκατομβαιῶνος ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀριστοφάνους· καὶ καταλαμβάνει δυοῖν γεφύραιν ἐξευγμένον τὸν πόρον. καὶ γὰρ καὶ Μαζαῖος, ὅτῳ ἡ φυλακὴ τοῦ ποταμοῦ ἐκ Δαρείου ἐπετέτραπτο, ἱππέας μὲν ἔχων περὶ τρισχιλίους, ⟨πεζοὺς δὲ ....⟩ καὶ τούτων Ἕλληνας μισθοφόρους δισχιλίους, τέως μὲν αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ποταμῷ ἐφύλασσε,
2 καὶ ἐπὶ τῷδε οὐ ξυνεχὴς ἡ γέφυρα ἐξευγμένη ἦν ἔστε ἐπὶ τὴν ἀντιπέρας ὄχθην τοῖς Μακεδόσι, δειμαίνουσι μὴ ἐπιθοῖντο οἱ ἀμφὶ Μαζαῖον τῇ γεφύρᾳ ἵνα ἐπαύετο· Μαζαῖος δὲ ὡς ἤκουσεν ἤδη προσάγοντα Ἀλέξανδρον, ᾤχετο φεύγων ξὺν τῇ στρατιᾷ πάσῃ. καὶ εὐθὺς ὡς ἔφυγε Μαζαῖος ἐπεβλήθησαν αἱ γέφυραι τῇ ὄχθῃ τῇ πέραν καὶ διέβη ἐπ' αὐτῶν ξὺν τῇ στρατιᾷ Ἀλέξανδρος.

---

3. 4 Κλέαρχος] Κλέανδρος coll. III 12, 2, aut et hic et illic Κλέαρχος D. M. Sluys, Thesi XVIII post dissert. Amstelodam. a. 1904 „*De Maccabaeorum libris I et II quaestiones*" ‖ 4 Ἀρίμμα] ⟨Μένωνος τοῦ⟩ Κερδίμμα Droysen I 1, p. 326 adn. 1, coll. II 13, 7; cf E. Keller, *Alexander d. Gr. nach der Schlacht bei Issos bis zu seiner Rückkehr aus Ägypten* p. 14 sq. ‖ 5 Ἀσκληπιόδωρον vulg., ἀσκληπιόδοτον A; cf. III 5, 1; IV 7, 2; 13, 4 ‖ 6 βλακεῦσαι Schn. ad Xen. Anab. II 3, 11, βασιλεῦσαι A ‖ 12 μὲν del. Krüg. (ed.), qui lacunam v. 13 non agnoscit ‖ 13 ⟨πεζοὺς δὲ ....⟩ addidi, ⟨πεζοὺς δὲ ἑξακισχιλίους⟩ Sint.; fortasse ⟨πεζοὺς δὲ ἴσους⟩ coll. Curt. IV 9, 7 *Mazaeo praetori sex milia data* ‖ 15 ἦν$^{\beta}$ ἐξευγμένη$^{\alpha}$ A numeris m. 1 suprascr.

Ἔνθεν δὲ ἐχώρει ἄνω, ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὸν 3
Εὐφράτην ποταμὸν καὶ τῆς Ἀρμενίας τὰ ὄρη, διὰ τῆς
Μεσοποταμίας καλουμένης χώρας. οὐκ εὐθεῖαν δὲ ἐπὶ
Βαβυλῶνος ἦγεν ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου ὁρμηθείς, ὅτι τὴν
ἑτέραν ἰόντι εὐπορώτερα τὰ ξύμπαντα τῷ στρατῷ ἦν,
καὶ χιλὸς τοῖς ἵπποις καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκ τῆς χώρας
λαμβάνειν καὶ τὸ καῦμα οὐχ ὡσαύτως ἐπιφλέγον.
ἁλόντες δέ τινες κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν ἀπὸ τοῦ Δαρείου 4
στρατεύματος κατασκοπῆς ἕνεκα ἀπεσκεδασμένων ἐξ-
ήγγειλαν, ὅτι Δαρεῖος ἐπὶ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ
κάθηται ἐγνωκὼς εἴργειν Ἀλέξανδρον, εἰ διαβαίνοι·
καὶ εἶναι αὐτῷ στρατιὰν πολὺ μείζονα ἢ ξὺν ᾗ ἐν Κι-
λικίᾳ ἐμάχετο. ταῦτα ἀκούσας Ἀλέξανδρος ᾔει σπουδῇ 5
ὡς ἐπὶ τὸν Τίγρητα. ὡς δὲ ἀφίκετο, οὔτε αὐτὸν Δα-
ρεῖον καταλαμβάνει οὔτε τὴν φυλακήν, ἥντινα ἀπο-
λελοίπει Δαρεῖος, ἀλλὰ διαβαίνει τὸν πόρον, χαλεπῶς
μὲν δι' ὀξύτητα τοῦ ῥοῦ, οὐδενὸς δὲ εἴργοντος.
Ἐνταῦθα ἀναπαύει τὸν στρατόν· καὶ τῆς σελήνης 6 a. d. XII-XI Kal. Oct. 331
τὸ πολὺ ἐκλιπὲς ἐγένετο· καὶ Ἀλέξανδρος ἔθυε τῇ τε
σελήνῃ καὶ τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ γῇ, ὅτων τὸ ἔργον τοῦτο
λόγος εἶναι κατέχει. καὶ ἐδόκει Ἀριστάνδρῳ πρὸς Μα-
κεδόνων καὶ Ἀλεξάνδρου εἶναι τῆς σελήνης τὸ πάθημα
καὶ ἐκείνου τοῦ μηνὸς ἔσεσθαι ἡ μάχη, καὶ ἐκ τῶν
ἱερῶν νίκην σημαίνεσθαι Ἀλεξάνδρῳ. ἄρας δὲ ἀπὸ 7
τοῦ Τίγρητος ᾔει διὰ τῆς Ἀσσυρίας χώρας, ἐν ἀριστερᾷ
μὲν ἔχων τὰ Γορδυηνῶν ὄρη, ἐν δεξιᾷ δὲ αὐτὸν τὸν
Τίγρητα. τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς διαβάσεως οἱ

---

3 ⟨τὴν⟩ ἐπὶ Krüg. ‖ 5 τὰ] τε Sint. ‖ 10 Τίγρητος] τίγρης pro τίγρης ubique A; cf. Eustathii locus ad VII 7, 3 exscriptus ‖ 26 Γορδυηνῶν scripsi, σογδιανῶν A, Γορδυαίων Palm.; cf. Plut. Lucull. 26, 29

πρόδρομοι αὐτῷ ἐξαγγέλλουσιν, ὅτι ἱππεῖς οὗτοι πολέμιοι ἀνὰ τὸ πεδίον φαίνονται, ὅσοι δέ, οὐκ ἔχειν εἰκάσαι. ξυντάξας οὖν τὴν στρατιὰν προὐχώρει ὡς ἐς μάχην· καὶ ἄλλοι αὖ τῶν προδρόμων προσελάσαντες ἀκριβέστερον οὗτοι κατιδόντες ἔφασκον δοκεῖν εἶναί σφισιν οὐ πλείους ἢ χιλίους τοὺς ἱππέας.

8 Ἀναλαβὼν οὖν τήν τε βασιλικὴν ἴλην καὶ τῶν ἑταί-
ρων μίαν καὶ τῶν προδρόμων τοὺς Παίονας ἤλαυνε
σπουδῇ, τὴν δὲ ἄλλην στρατιὰν βάδην ἕπεσθαι ἐκέ-
λευσεν. οἱ δὲ τῶν Περσῶν ἱππεῖς κατιδόντες τοὺς ἀμφ'
Ἀλέξανδρον ὀξέως ἐπάγοντας ἔφευγον ἀνὰ κράτος.
2 καὶ Ἀλέξανδρος διώκων ἐνέκειτο· καὶ οἱ μὲν πολλοὶ
ἀπέφυγον, τοὺς δέ τινας καὶ ἀπέκτειναν, ὅσοις οἱ ἵπ-
ποι ἐν τῇ φυγῇ ἔκαμον, τοὺς δὲ καὶ ζῶντας αὐτοῖς
ἵπποις ἔλαβον· καὶ παρὰ τούτων ἔμαθον, ὅτι οὐ πόρρω
εἴη Δαρεῖος ξὺν δυνάμει πολλῇ.

3 Βεβοηθήκεσαν γὰρ Δαρείῳ Ἰνδῶν τε ὅσοι Βακτρίοις
ὅμοροι καὶ αὐτοὶ Βάκτριοι καὶ Σογδιανοί· τούτων μὲν
πάντων ἡγεῖτο Βῆσσος ὁ τῆς Βακτρίων χώρας σατρά-
πης. εἵποντο δὲ αὐτοῖς καὶ Σάκαι — Σκυθικὸν τοῦτο
τὸ γένος τῶν τὴν Ἀσίαν ἐποικούντων Σκυθῶν — οὐχ
ὑπήκοοι οὗτοι Βήσσου, ἀλλὰ κατὰ συμμαχίαν τὴν Δα-
ρείου· ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Μαυάκης· αὐτοὶ δὲ ἱπποτοξό-
4 ται ἦσαν. Βαρσαέ⟨ν⟩της δὲ Ἀραχωτῶν σατράπης Ἀρα-
χωτούς τε ἦγε καὶ τοὺς ὀρείους Ἰνδοὺς καλουμένους.
Σατιβαρζάνης δὲ ὁ Ἀρείων σατράπης Ἀρείους ἦγεν.

1 οὗτοι] ἔστιν οἳ Schm. (ed.), del. Ell. (ed.) et Krüg. (ed.); cf. I 7, 6; Ind. 34, 2 ‖ 21 τὸ del. Krüg. (ed.) ‖ 23 αὐτοὶ] οὗτοι Krüg. ‖ 24 ⟨ν⟩ add. Schm. (ed.) coll. III 21, 10; 25, 8; idem Βράζας nominatur III 21, 1; Βαρζαέ⟨ν⟩της voluit Blanc. coll. Curt. VI 6, 36; VIII 13, 3; cf. μετὰ Βαρξάεντος Diod. XVII 74, 1 | δὲ ⟨ὁ⟩ Pfl.; cf. III 21, 1 ‖ 26 Ἀρείων] ita noster semper, Ἄριοι ceterorum plerique

*Παρθυαίους δὲ καὶ Ὑρκανίους καὶ Τοπείρους, τοὺς
πάντας ἱππέας, Φραταφέρνης ἦγεν. Μήδων δὲ ἡγεῖτο
Ἀτροπάτης· ξυνετάττοντο δὲ Μήδοις Καδούσιοί τε καὶ
Ἀλβανοὶ καὶ Σακεσῖναι. τοὺς δὲ προσοίκους τῇ ἐρυ-* 5
*θρᾷ θαλάσσῃ Ὀροντοβάτης καὶ Ἀριοβαρζάνης καὶ
Ὀ⟨ρ⟩ξίνης ἐκόσμουν. Οὔξιοι δὲ καὶ Σουσιανοὶ ἡγε-
μόνα παρείχοντο Ὀξάθρην τὸν Ἀβουλίτου. Βουπάρης
δὲ Βαβυλωνίων ἡγεῖτο. οἱ ⟨δ'⟩ ἀνάσπαστοι Κᾶρες
καὶ Σιττακηνοὶ σὺν Βαβυλωνίοις ἐτετάχατο. Ἀρμενίων
δὲ Ὀρόντης καὶ Μιθραύστης ἦρχε, καὶ Ἀριάκης Καπ-
παδοκῶν. Σύρους δὲ τούς τε ἐκ τῆς κοίλης καὶ ὅσοι* 6
*τῆς μεταξὺ τῶν ποταμῶν Συρίας Μαζαῖος ἦγεν. ἐλέ-
γετο δὲ ἡ πᾶσα στρατιὰ ἡ Δαρείου ἱππεῖς μὲν ἐς τε-
τρακισμυρίους, πεζοὶ δὲ ἐς ἑκατὸν μυριάδας, καὶ ἅρ-
ματα δρεπανηφόρα διακόσια, ἐλέφαντες δὲ οὐ πολλοί,
ἀλλὰ ἐς πεντεκαίδεκα μάλιστα Ἰνδοῖς τοῖς ἐπὶ τάδε
τοῦ Ἰνδοῦ ἦσαν.*

Ξὺν ταύτῃ τῇ δυνάμει ἐστρατοπεδεύκει Δαρεῖος ἐν 7
*Γαυγαμήλοις πρὸς ποταμῷ Βουμήλῳ, ἀπέχων Ἀρβήλων
τῆς πόλεως ὅσον ἑξακοσίους σταδίους, ἐν χώρῳ ὁμαλῷ
πάντῃ. καὶ γὰρ καὶ ὅσα ἀνώμαλα αὐτοῦ ἐς ἱππασίαν,*

---

1 *Τοπείρους*] *Ταπούρους* Blanc. (ed.), sed *τόπειροι* A etiam III 11, 4 in altera exercitus Darei recensione; v. ad IV 18, 2 *τοὺς* del. Krüg. coll. V 6, 8; Ind. 4, 3; cf. II 13, 1; III 10, 4; 15, 5; IV 3, 4; 25, 4 ‖ 3 *Ἀτροπάτης* Blanc. (ed.), *ἀτροβάτης* A etiam VI 29, 3, ceteris (4) locis per *π* ‖ 4 *Σακεσῖναι* hic, *Σακεσεῖναι* III 11, 4 A ‖ 5 *Ὀροντοβάτης* Blanc. (ed.), *ὀκονδοβάτης* A; cf. Curt. IV 12, 7 ‖ 6 ⟨*ρ*⟩ add. Blanc. (ed.); cf. VI 29, 2; 30, 1 sq; *Orsines* Curt. IV 12, 8; X 1, 22 sqq. ‖ 7 *Ὀξάθρην* Blanc. (ed.), *ὀξάνθην* A; illud VII 4, 1, *ὀξοάθρην* III 19, 2 A; idem *Ὀξυάρτης* est Plut. Alex. 68 ‖ 8 ⟨*δ'*⟩ add. Vulc. ‖ 10 *Μιθραύστης*] *Τιθραύστης* Krüg. | *Ἀριάκης*] *Ἀριαράθης* Palm. ‖ 14 *πεζοὶ* Krüg. (ed.), *πεζοὺς* A ‖ 19 *Βουμήλῳ* scripsi coll. VI 11, 5, *βουμώδω* A; *Boumelus* Curt. IV 9, 10; *Bulemus* Itiner. Alex. 57

ταῦτα δὲ ἐκ πολλοῦ οἱ Πέρσαι τοῖς τε ἅρμασιν ἐπελαύνειν εὐπετῆ πεποιήκεσαν καὶ τῇ ἵππῳ ἱππάσιμα. ἦσαν γάρ οἳ ἀνέπειθον Δαρεῖον ὑπὲρ τῆς πρὸς Ἰσσῷ γενομένης μάχης, ὅτι ἄρα ἐμειονέκτησε τῶν χωρίων τῇ στενότητι· καὶ Δαρεῖος οὐ χαλεπῶς ἐπείθετο.

9 Ταῦτα ὡς ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ πρὸς τῶν κατασκόπων τῶν Περσῶν ὅσοι ἑάλωσαν, ἔμεινεν αὐτοῦ ἵνα ἐξηγγέλθη ἡμέρας τέσσαρας· καὶ τήν [τε] στρατιὰν ἐκ τῆς ὁδοῦ ἀνέπαυσε, τὸ δὲ στρατόπεδον τάφρῳ τε καὶ
□ χάρακι ἐτείχισεν. ἔγνω γὰρ τὰ μὲν σκευοφόρα ἀπολείπειν καὶ ὅσοι τῶν στρατιωτῶν ἀπόμαχοι ἦσαν, αὐτὸς δὲ ξὺν τοῖς μαχίμοις οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ ὅπλα φέρου-
2 σιν ἰέναι ἐς τὸν ἀγῶνα. ἀναλαβὼν οὖν τὴν δύναμιν νυκτὸς ἦγεν ἀμφὶ δευτέραν φυλακὴν μάλιστα, ὡς ἅμ' ἡμέρᾳ προσμῖξαι τοῖς βαρβάροις. Δαρεῖος δέ, ὡς προσηγγέλθη αὐτῷ προσάγων ἤδη Ἀλέξανδρος, ἐκτάσσει τὴν στρατιὰν ὡς ἐς μάχην· καὶ Ἀλέξανδρος ἦγεν ὡσαύτως τεταγμένους. καὶ ἀπεῖχε μὲν ἀλλήλων τὰ στρατόπεδα ὅσον ἑξήκοντα σταδίους, οὐ μήν πω καθεώρων ἀλλήλους· γήλοφοι γὰρ ἐν μέσῳ ἐπίπροσθεν ἀμφοῖν ἦσαν.

3 Ὡς δὲ ἀπεῖχεν Ἀλέξανδρος ὅσον ἐς τριάκοντα σταδίους καὶ κατ' αὐτῶν ἤδη τῶν γηλόφων ᾔει αὐτῷ ὁ στρατός, ἐνταῦθα, ὡς εἶδε τοὺς βαρβάρους, ἔστησε τὴν
□ αὑτοῦ φάλαγγα· καὶ ξυγκαλέσας αὖ τούς τε ἑταίρους καὶ στρατηγοὺς καὶ ἰλάρχας καὶ τῶν συμμάχων τε καὶ τῶν μισθοφόρων ξένων τοὺς ἡγεμόνας ἐβουλεύετο, εἰ

8 [τε] del. Sint. (ed.) ‖ 9 τὸ δὲ] τό τε Vulc., v. 8 τε retinens ‖ 16 προσηγγέλθη] ἐξηγγέλθη Ell. (ed.); cf. III 26, 1 ‖ 25 αὖ τούς τε scripsi, αὐτούς τε A; αὐτούς τε ⟨τοὺς⟩ Vulc., [αὐ]τούς τε Sint. (ed.) e B

αὐτόθεν ἐπάγοι ἤδη τὴν φάλαγγα, ὡς οἱ πλεῖστοι
ἄγειν ἐκέλευον, ἢ καθάπερ Παρμενίωνι [καλῶς] ἐδόκει,
τότε μὲν αὐτοῦ καταστρατοπεδεύειν, κατασκέψασθαι δὲ 4
τόν τε χῶρον ξύμπαντα, εἰ δή τι ὕποπτον αὐτοῦ ἢ
ἄπορον, ἢ εἴ πη τάφροι ἢ σκόλοπες καταπεπηγότες
ἀφανεῖς, καὶ τὰς τάξεις τῶν πολεμίων ἀκριβέστερον
κατιδεῖν. καὶ νικᾷ Παρμενίων τῇ γνώμῃ, καὶ κατα-
στρατοπεδεύουσιν αὐτοῦ ὅπως τεταγμένοι ἔμελλον ἰέναι
ἐς τὴν μάχην.

Ἀλέξανδρος δὲ ἀναλαβὼν τοὺς ψιλοὺς καὶ τῶν ἱπ- 5
πέων τοὺς ἑταίρους περιῄει ἐν κύκλῳ σκοπῶν τὴν
χώραν πᾶσαν, ἵνα τὸ ἔργον αὐτῷ ἔσεσθαι ἔμελλεν.
ἐπανελθὼν δὲ καὶ ξυγκαλέσας αὖθις τοὺς αὐτοὺς ἡγε-
μόνας, αὐτοὺς μὲν οὐκ ἔφη χρῆναι παρακαλεῖσθαι πρὸς
οὗ ἐς τὸν ἀγῶνα· πάλαι γὰρ εἶναι δι' ἀρετήν τε τὴν
σφῶν παρακεκλημένους καὶ ὑπὸ τῶν πολλάκις ἤδη
καλῶν ἔργων ἀποδεδειγμένων. τοὺς κατὰ σφᾶς δὲ 6
ἑκάστους ἐξορμᾶν ἠξίου, λοχαγόν τε λοχίτας καὶ ἰλάρ-
χην τὴν ἴλην τὴν αὐτοῦ ἕκαστον καὶ ταξιάρχους τὰς
τάξεις, τούς τε ἡγεμόνας τῶν πεζῶν τὴν φάλαγγα
ἕκαστον τήν οἱ ἐπιτετραμμένην, ὡς ἐν τῇδε τῇ μάχῃ
οὐχ ὑπὲρ Κοίλης Συρίας ἢ Φοινίκης, οὐδὲ ὑπὲρ
Αἰγύπτου, ὡς πρόσθεν, μαχουμένους, ἀλλὰ ὑπὲρ τῆς
ξυμπάσης Ἀσίας, οὕστινας χρὴ ἄρχειν, ἐν τῷ τότε κρι-
θησόμενον. οὔκουν τὴν ἐς τὰ καλὰ ἐξόρμησιν διὰ 7
πολλῶν ἀναγκαίαν αὐτοῖς εἶναι οἴκοθεν τοῦτο ἔχουσιν,
ἀλλὰ κόσμου τε ἐν τῷ κινδύνῳ ὅπως τις καθ' αὐτὸν
ἐπιμελήσεται καὶ σιγῆς ἀκριβοῦς, ὁπότε σιγῶντας ἐπ-
ιέναι δέοι, καὶ αὖ λαμπρᾶς τῆς βοῆς, ἵνα ἐμβοῆσαι

2 ἄγειν del. Krüg. (ed.) | [καλῶς] del. Sint. (ed.); καλῶς ⟨ἔχειν⟩ Krüg. ‖ 23 μαχουμένους FH, μαχομένους A²BL

καλόν, καὶ ἀλαλαγμοῦ ὡς φοβερωτάτου, ὁπότε ἐπαλα-
8 λάξαι καιρός, αὐτοί τε ὅπως ὀξέως κατακούοιεν τῶν [τε] παραγγελλομένων καὶ παρ' αὐτῶν αὖ ὅπως ἐς τὰς τάξεις ὀξέως παραδιδῶνται τὰ παραγγέλματα· ἔν τε τῷ καθ' αὐτὸν ἕκαστον καὶ τὸ πᾶν μεμνῆσθαι ξυγκινδυνεῦόν τε ἀμελουμένῳ καὶ δι' ἐπιμελείας ἐκπονουμένῳ ξυνορθούμενον.

10 Ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἄλλα οὐ πολλὰ παρακαλέσας τε καὶ ἀντιπαρακληθεὶς πρὸς τῶν ἡγεμόνων θαρρεῖν ἐπὶ σφίσι, δειπνοποιεῖσθαί τε καὶ ἀναπαύεσθαι ἐκέλευσε τὸν στρατόν. Παρμενίων δὲ λέγουσιν ὅτι ἀφικόμενος παρ' αὐτὸν ἐπὶ τὴν σκηνήν, νύκτωρ παρῄνει ἐπιθέσθαι τοῖς Πέρσαις· ἀπροσδοκήτοις τε γὰρ καὶ ἀνατεταραγμέ-
2 νοις καὶ ἅμα ἐν νυκτὶ φοβερωτέροις ἐπιθήσεσθαι. ὁ δὲ ἐκείνῳ μὲν ἀποκρίνεται, ὅτι καὶ ἄλλοι κατήκουον τῶν λόγων, αἰσχρὸν εἶναι κλέψαι τὴν νίκην, ἀλλὰ φανερῶς καὶ ἄνευ σοφίσματος χρῆναι νικῆσαι Ἀλέξανδρον.
□ καὶ τὸ μεγαλήγορον αὐτοῦ τοῦτο οὐχ ὑπέρογκον μᾶλλόν τι ἢ εὐθαρσὲς ἐν τοῖς κινδύνοις ἐφαίνετο· δοκεῖν δ' ἔμοιγε, καὶ λογισμῷ ἀκριβεῖ ἐχρήσατο ἐν τῷ τοιῷδε·
3 ἐν νυκτὶ γὰρ τοῖς τε ἀποχρώντως καὶ τοῖς ἐνδεῶς πρὸς τὰς μάχας παρεσκευασμένοις πολλὰ ἐκ τοῦ παραλόγου ξυμβάντα τοὺς μὲν ἔσφηλε, τοὺς κρείσσονας, τοῖς χείροσι δὲ παρὰ τὰ ἐξ ἀμφοῖν ἐλπισθέντα τὴν νίκην παρέδωκεν. αὐτῷ τε κινδυνεύοντι τὸ πολὺ ἐν ταῖς μάχαις σφαλερὰ ἡ νὺξ κατεφαίνετο, καὶ ἅμα ἡσσηθέντι τε αὖθις Δαρείῳ τὴν ξυγχώρησιν τοῦ χείρονι ὄντι

18. 19 = Suidas s. v. Ἀλέξανδρος. ὅτι τὸ μεγαλήγορον — ἐφαίνετο ‖ 21—25 = Exc. de sententiis 4. ὅτι ἐν νυκτὶ τοῖς — παρέδωκεν.

3 [τε] del. Sint. (ed.)

χειρόνων ἡγεῖσθαι ἡ λαθραία τε καὶ νυκτερινὴ ἐκ
σφῶν ἐπίθεσις ἀφῃρεῖτο, εἴ τέ τι ἐκ τοῦ παραλόγου 4
πταῖσμα σφίσι ξυμπέσοι, τοῖς μὲν πολεμίοις τὰ κύκλῳ φίλια καὶ αὐτοὶ τῆς χώρας ἔμπειροι, σφεῖς δὲ ἄπειροι ἐν πολεμίοις τοῖς πᾶσιν, ὧν οὐ μικρὰ μοῖρα οἱ αἰχμάλωτοι ἦσαν, ξυνεπιθησόμενοι ἐν νυκτὶ μὴ ὅτι πταίσασιν, ἀλλὰ καὶ εἰ μὴ παρὰ πολὺ νικῶντες φαίνοιντο. τούτων τε τῶν λογισμῶν ἕνεκα ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον καὶ τοῦ ἐς τὸ φανερὸν ὑπερόγκου οὐ μεῖον.

Δαρεῖος δὲ καὶ ὁ ξὺν Δαρείῳ στρατὸς οὕτως ὅπως 11
τὴν ἀρχὴν ἐτάξαντο ἔμειναν τῆς νυκτὸς ξυντεταγμένοι, ὅτι οὔτε στρατόπεδον αὐτοῖς περιεβέβλητο ἀκριβὲς καὶ ἅμα ἐφοβοῦντο μή σφισι νύκτωρ ἐπιθοῖντο οἱ πολέμιοι.
καὶ εἴπερ τι ἄλλο, καὶ τοῦτο ἐκάκωσε τοῖς Πέρσαις ἐν 2
τῷ τότε τὰ πράγματα, ἡ στάσις ἡ πολλὴ ἡ ξὺν τοῖς ὅπλοις καὶ τὸ δέος, ὅ τι περ φιλεῖ πρὸ τῶν μεγάλων κινδύνων γίγνεσθαι, οὐκ ἐκ τοῦ παραυτίκα σχεδιασθέν, ἀλλ' ἐν πολλῷ χρόνῳ μελετηθέν τε καὶ τὰς γνώμας αὐτοῖς δουλωσάμενον.

Ἐτάχθη δὲ αὐτῷ ἡ στρατιὰ ὧδε· ἑάλω γὰρ ὕστερον 3
ἡ τάξις, ἥντινα ἔταξε Δαρεῖος, γεγραμμένη, ὡς λέγει
Ἀριστόβουλος. τὸ μὲν εὐώνυμον αὐτῷ κέρας οἵ τε FGrH 139/fr. 17
Βάκτριοι ἱππεῖς εἶχον καὶ ξὺν τούτοις Δάαι καὶ Ἀραχωτοί· ἐπὶ δὲ τούτοις Πέρσαι ἐτετάχατο, ἱππεῖς τε ὁμοῦ καὶ πεζοὶ ἀναμεμιγμένοι, καὶ Σούσιοι ἐπὶ Πέρσαις, ἐπὶ δὲ Σουσίοις Καδούσιοι. αὕτη μὲν ἡ τοῦ 4
εὐωνύμου κέρως ἔστε ἐπὶ τὸ μέσον τῆς πάσης φάλαγγος τάξις ἦν· κατὰ δὲ τὸ δεξιὸν οἵ τε ἐκ Κοίλης Συρίας καὶ οἱ ἐκ τῆς μέσης τῶν ποταμῶν ἐτετάχατο,

4 φίλια ⟨ἦν⟩ Pol. | ἄπειροι ⟨καὶ⟩ Krüg. ‖ 5 τοῖς del. F. K. Hertlein, *N. Jhrb. für class. Philol.* XCV p. 748; v. ad p. 129, 1

καὶ Μῆδοι ἔτι κατὰ τὸ δεξιόν, ἐπὶ δὲ Παρθυαῖοι καὶ
Σάκαι, ἐπὶ δὲ Τόπειροι καὶ Ὑρκάνιοι, ἐπὶ δὲ Ἀλβανοὶ
καὶ Σακεσ[ε]ῖναι, οὗτοι μὲν ἔστε ἐπὶ τὸ μέσον τῆς
5 πάσης φάλαγγος. κατὰ τὸ μέσον δέ, ἵνα ἦν βασιλεὺς
Δαρεῖος, οἵ τε συγγενεῖς οἱ βασιλέως ἐτετάχατο καὶ οἱ
μηλοφόροι Πέρσαι καὶ Ἰνδοὶ καὶ Κᾶρες οἱ ἀνάσπαστοι
καλούμενοι καὶ οἱ Μάρδοι τοξόται· Οὔξιοι δὲ καὶ Βα-
βυλώνιοι καὶ οἱ πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ Σιττα-
6 κηνοὶ εἰς βάθος ἐπιτεταγμένοι ἦσαν. προετετάχατο δὲ
ἐπὶ μὲν τοῦ εὐωνύμου κατὰ τὸ δεξιὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου
οἵ τε Σκύθαι ἱππεῖς καὶ τῶν Βακτριανῶν ἐς χιλίους
καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα ἑκατόν. οἱ δὲ ἐλέφαντες
ἔστησαν κατὰ τὴν Δαρείου ἴλην τὴν βασιλικὴν καὶ
7 ἅρματα ἐς πεντήκοντα. τοῦ δὲ δεξιοῦ οἵ τε Ἀρμενίων
καὶ Καππαδοκῶν ἱππεῖς προετετάχατο καὶ ἅρματα δρε-
πανηφόρα πεντήκοντα. οἱ δὲ Ἕλληνες οἱ μισθοφόροι
παρὰ Δαρεῖόν τε αὐτὸν ἑκατέρωθεν καὶ τοὺς ἅμα αὐτῷ
Πέρσας κατὰ τὴν φάλαγγα αὐτὴν τῶν Μακεδόνων ὡς
μόνοι δὴ ἀντίρροποι τῇ φάλαγγι ἐτάχθησαν.
8 Ἀλεξάνδρῳ δὲ ἡ στρατιὰ ἐκοσμήθη ὧδε. τὸ μὲν
δεξιὸν αὐτῷ εἶχον τῶν ἱππέων οἱ ἑταῖροι, ὧν προετέ-
τακτο ἡ ἴλη ἡ βασιλική, ἧς Κλεῖτος ὁ Δρωπίδου ἰλάρ-
χης ἦν, ἐπὶ δὲ ταύτῃ ἡ Γλαυκίου ἴλη, ἐχομένη δ' αὐτῆς
ἡ Ἀρίστωνος, ἐπὶ δὲ ἡ Σωπόλιδος τοῦ Ἑρμοδώρου,
ἐπὶ δὲ ἡ Ἡρακλείδου τοῦ Ἀντιόχου, ἐπὶ ταύτῃ δὲ ἡ
Δημητρίου τοῦ Ἀλθαιμένους, ταύτης δὲ ἐχομένη ἡ

---

2 Τόπειροι] Τάπουροι Blanc. (ed.); v. ad p. 129, 1 | Ἀλβανοὶ Schm. (ed.) coll. III 8, 4; 13, 1: ἀλβάνιοι A ‖ 3 [ε] om. vulg.; v. ad p. 129, 4 ‖ 7 Μάρδοι] ita semper Arr.; de forma Ἄμαρδοι cf. Andreas apud Pauly-Wissowa I p. 1729 sqq. ‖ 13 Δαρείου del. Gron. ‖ 25 Ἡρακλείδου Schm. (ed.) coll. I 2, 5, ἡρακλείτου A

Μελεάγρου, τελευταία δὲ τῶν βασιλικῶν ἰλῶν ἧς Ἡγέλοχος ὁ Ἱπποστράτου ἰλάρχης ἦν. ξυμπάσης δὲ τῆς ἵππου τῶν ἑταίρων Φιλώτας ἦρχεν ὁ Παρμενίωνος. τῆς δὲ φάλαγγος τῶν Μακεδόνων ἐχόμενον τῶν ἱπ- 9
πέων πρῶτον τὸ ἄγημα ἐτέτακτο τῶν ὑπασπιστῶν καὶ ἐπὶ τούτῳ οἱ ἄλλοι ὑπασπισταί· ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Νικάνωρ ὁ Παρμενίωνος· τούτων δὲ ἐχομένη ἡ Κοίνου τοῦ Πολεμοκράτους τάξις ἦν, μετὰ δὲ τούτους ἡ Περδίκκου τοῦ Ὀρόντου, ἔπειτα ἡ Μελεάγρου τοῦ Νεοπτολέμου, ἐπὶ δὲ ἡ Πολυπέρχοντος τοῦ Σιμμίου, ἐπὶ δὲ ἡ Ἀμύντου τοῦ Φιλίππου· ταύτης δὲ ἡγεῖτο Σιμμίας, ὅτι Ἀμύντας ἐπὶ Μακεδονίας ἐς ξυλλογὴν στρατιᾶς ἐσταλμένος ἦν. τὸ δὲ εὐώνυμον τῆς φάλαγγος τῶν 10
Μακεδόνων ἡ Κρατεροῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου τάξις εἶχε, καὶ αὐτὸς Κρατερὸς ἐξῆρχε τοῦ εὐωνύμου τῶν πεζῶν· καὶ ἱππεῖς ἐχόμενοι αὐτοῦ οἱ ξύμμαχοι, ὧν ἡγεῖτο Ἐριγύϊος ὁ Λαρίχου· τούτων δὲ ἐχόμενοι ὡς ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέρας οἱ Θεσσαλοὶ ἱππεῖς, ὧν ἦρχε Φίλιππος ὁ Μενελάου. ξύμπαν δὲ τὸ εὐώνυμον ἦγε Παρμενίων ὁ Φιλώτα, καὶ ἀμφ' αὐτὸν οἱ τῶν Φαρσαλίων ἱππεῖς οἱ κράτιστοί τε καὶ πλεῖστοι τῆς Θεσσαλικῆς ἵππου ἀνεστρέφοντο.

Ἡ μὲν ἐπὶ μετώπου τάξις Ἀλεξάνδρῳ ὧδε κεκόσ- 12
μητο· ἐπέταξε δὲ καὶ δευτέραν τάξιν ὡς εἶναι τὴν φάλαγγα ἀμφίστομον. καὶ παρηγγέλλετο τοῖς ἡγεμόσι

1 βασιλικῶν delendum videtur; ἑταιρικῶν F. Hackmann, *Die Schlacht bei Gaugamela, Diss. Hal. 1902*, p. 8 || 8 ἦν del. Krüg. || 11 Φιλίππου] Ἀνδρομένους Palm. et Blanc. coll. I 14, 2; III 16, 10; Curt. V 1, 40; Arriano error imputandus || 16 αὐτοῦ vulg., αὐτῷ A || 19 Μενελάου vulg., μενέλλου A^2BFHL || 20 Φαρσαλίων Blanc., φαρσηλίων A^2BFHL || 22 ἀνεστρέφοντο BG, ἀνετρέπετο A^2, ἀνετρέφοντο HL || 25 παρηγγέλλετο FGHL, παρηγγέλετο A^2, παρήγγελτο B; cf. III 5, 4; V 11, 4

τῶν ἐπιτεταγμένων, εἰ κυκλουμένους τοὺς σφῶν πρὸς
τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος κατίδοιεν, ἐπιστρέψαντας
2 ἐς τὸ ἔμπαλιν δέχεσθαι τοὺς βαρβάρους· ἐς ἐπικαμπὴν
δέ, εἴ που ἀνάγκη καταλαμβάνοι ἢ ἀναπτύξαι ἢ ξυγ-
κλεῖσαι τὴν φάλαγγα, κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας ἐχόμενοι
τῆς βασιλικῆς ἴλης τῶν Ἀγριάνων ἐτάχθησαν οἱ ἡμί-
σεες, ὧν ἡγεῖτο Ἄτταλος, καὶ μετὰ τούτων οἱ Μακε-
δόνες οἱ τοξόται, ὧν Βρίσων ἦρχεν, ἐχόμενοι δὲ τῶν
τοξοτῶν οἱ ἀρχαῖοι καλούμενοι ξένοι καὶ ἄρχων τού-
3 των Κλέανδρος. προετάχθησαν δὲ τῶν τε Ἀγριάνων
καὶ τῶν τοξοτῶν οἵ τε πρόδρομοι ἱππεῖς καὶ οἱ Παίονες,
ὧν Ἀρέτης καὶ Ἀρίστων ἡγοῦντο. ξυμπάντων δὲ προ-
τεταγμένοι ἦσαν οἱ μισθοφόροι ἱππεῖς, ὧν Μενίδας
ἦρχε. τῆς δὲ βασιλικῆς ἴλης καὶ τῶν ἄλλων ἑταίρων
προτεταγμένοι ἦσαν τῶν τε Ἀγριάνων καὶ τῶν τοξοτῶν
οἱ ἡμίσεες, καὶ οἱ Βαλάκρου ἀκοντισταί· οὗτοι κατὰ
4 ⟨τὰ⟩ ἅρματα τὰ δρεπανηφόρα ἐτετάχατο. Μενίδᾳ δὲ
καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν παρήγγελτο, εἰ περιϊππεύοιεν οἱ
πολέμιοι τὸ κέρας σφῶν, ἐς πλαγίους ἐμβάλλειν αὐτοὺς
ἐπικάμψαντας. τὰ μὲν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρως οὕτως
ἐτέτακτο Ἀλεξάνδρῳ· κατὰ δὲ τὸ εὐώνυμον ἐς ἐπικαμ-
πὴν οἵ τε Θρᾷκες ἐτετάχατο, ὧν ἡγεῖτο Σιτάλκης, καὶ
ἐπὶ τούτοις οἱ ξύμμαχοι ἱππεῖς, ὧν ἦρχε Κοίρανος,
ἐπὶ δὲ οἱ Ὀδρύσαι ἱππεῖς, ὧν ἡγεῖτο Ἀγάθων ὁ Τυ-
5 ρίμμα. ξυμπάντων δὲ ταύτῃ προετάχθη ἡ ξενικὴ ἵππος
ἡ τῶν μισθοφόρων, ὧν Ἀνδρόμαχος ὁ Ἱέρωνος ἦρχεν.

---

8 οἱ post Μακεδόνες del. Krüg. (ed.); cf. I 14, 1; 28, 4; III 18, 2; IV 17, 7; V 2, 5 ‖ 10 Κλέανδρος] v. ad p. 126, 3 ‖ 16 Βαλάκρου Loccenius ad Curt. IV 13, 28, βάλακροι A | οὗτοι ⟨μὲν⟩ Krüg.; v. ad p. 112, 7 ‖ 17 ⟨τὰ⟩ add. Krüg. (ed.) ‖ 23 Κοίρανος] Κάρανος legendum videtur coll. III 28, 2; IV 3, 7; 5, 7; 6, 2

ἐπὶ δὲ τοῖς σκευοφόροις οἱ ἀπὸ Θρᾴκης πεζοὶ ἐς φυλα-
κὴν ἐτάχθησαν. ⟨ἦν δὲ⟩ ἡ πᾶσα στρατιὰ Ἀλεξάνδρου
ἱππεῖς μὲν ἐς ἑπτακισχιλίους, πεζοὶ δὲ ἀμφὶ τὰς τέσ-
σαρας μυριάδας.
Ὡς δὲ ὁμοῦ ἤδη τὰ στρατόπεδα ἐγίγνετο, ὤφθη 13
Δαρεῖός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτόν, οἵ τε μηλοφόροι Πέρ-
σαι καὶ Ἰνδοὶ καὶ Ἀλβανοὶ καὶ Κᾶρες οἱ ἀνάσπαστοι
καὶ οἱ Μάρδοι τοξόται, κατ' αὐτὸν Ἀλέξανδρον τεταγ-
μένοι καὶ τὴν ἴλην τὴν βασιλικήν. ἦγε δὲ ὡς ἐπὶ τὸ
δεξιὸν τὸ αὑτοῦ Ἀλέξανδρος μᾶλλον, καὶ οἱ Πέρσαι
ἀντιπαρῆγον, ὑπερφαλαγγοῦντες πολὺ ἐπὶ τῷ σφῶν
εὐωνύμῳ. ἤδη τε οἱ τῶν Σκυθῶν ἱππεῖς παριππεύ- 2
οντες ἥπτοντο τῶν προτεταγμένων τῆς Ἀλεξάνδρου
τάξεως καὶ Ἀλέξανδρος ἔτι ὅμως ἦγεν ἐπὶ δόρυ, καὶ
ἐγγὺς ἦν τοῦ ἐξαλλάσσειν τὸν ὡδοποιημένον πρὸς τῶν
Περσῶν χῶρον. ἔνθα δὴ δείσας Δαρεῖος μὴ προχωρη-
σάντων ἐς τὰ οὐχ ὁμαλὰ τῶν Μακεδόνων ἀχρεῖά σφισι
γένηται τὰ ἅρματα, κελεύει τοὺς προτεταγμένους τοῦ
εὐωνύμου περιϊππεύειν τὸ κέρας τὸ δεξιόν, ᾗ Ἀλέξαν-
δρος ἦγε, τοῦ μηκέτι προσωτέρω αὐτοὺς ἐξάγειν τὸ
κέρας. τούτου δὲ γενομένου Ἀλέξανδρος ἐμβάλλειν 3
κελεύει ἐς αὐτοὺς τοὺς μισθοφόρους ἱππέας, ὧν Μενί-
δας ἡγεῖτο. ἀντεκδραμόντες δὲ ἐπ' αὐτοὺς οἵ τε Σκύ-
θαι ἱππεῖς καὶ τῶν Βακτρίων οἱ ξυντεταγμένοι τοῖς
Σκύθαις τρέπουσιν ὀλίγους ὄντας πολλῷ πλείονες.
Ἀλέξανδρος δὲ τοὺς περὶ Ἀρέτην τε, τοὺς Παίονας,
καὶ τοὺς ξένους ἐμβαλεῖν τοῖς Σκύθαις ἐκέλευσε· καὶ 4

---

2 ⟨ἦν δὲ⟩ addidi; ἡ πᾶσα ⟨δὲ⟩ Vulc. | στρατιὰ ⟨ἡ⟩ Krüg. || 15 ὡδοποιημένον] ὡδοπεποιημένον Vulc.; v. ad p. 58, 1 || 25 τρέπουσιν BC, ἐκλίπουσιν A², om. ceteri || 26 Ἀρέτην] Ἀρίστωνα Schm. (ed.) coll. II 9, 2; III 12, 3; 14, 1; cf. E. Schwartz apud Pauly-Wissowa, *Real-Encyklop.* II 1, p. 913

ἐγκλίνουσιν οἱ βάρβαροι. Βάκτριοι δὲ οἱ ἄλλοι πελά-
σαντες τοῖς Παίοσί τε καὶ ξένοις τούς τε σφῶν φεύ-
γοντας ἤδη ἀνέστρεψαν ἐς τὴν μάχην καὶ τὴν ἱππο-
μαχίαν ξυστῆναι ἐποίησαν. καὶ ἔπιπτον μὲν πλείονες
τῶν Ἀλεξάνδρου, τῷ τε πλήθει τῶν βαρβάρων βιαζό-
μενοι καὶ ὅτι αὐτοί τε οἱ Σκύθαι καὶ οἱ ἵπποι αὐτοῖς
ἀκριβέστερον εἰς φυλακὴν πεφραγμένοι ἦσαν. ἀλλὰ
καὶ ὣς τάς τε προσβολὰς αὐτῶν ἐδέχοντο οἱ Μακεδό-
νες καὶ βίᾳ κατ' ἴλας προσπίπτοντες ἐξώθουν ἐκ τῆς
τάξεως.
5 Καὶ ἐν τούτῳ τὰ ἅρματα τὰ δρεπανηφόρα ἐφῆκαν
οἱ βάρβαροι κατ' αὐτὸν Ἀλέξανδρον, ὡς ἀναταράξοντες
αὐτῷ τὴν φάλαγγα. καὶ ταύτῃ μάλιστα ἐψεύσθησαν·
τὰ μὲν γὰρ εὐθὺς ὡς προσεφέρετο κατηκόντισαν οἵ τε
Ἀγριᾶνες καὶ οἱ ξὺν Βαλάκρῳ ἀκοντισταὶ οἱ προτεταγ-
μένοι τῆς ἵππου τῶν ἑταίρων· τὰ δὲ τῶν ῥυτήρων
ἀντιλαμβανόμενοι τούς τε ἀναβάτας κατέσπων καὶ τοὺς
6 ἵππους περιϊστάμενοι ἔκοπτον. ἔστι δὲ ἃ καὶ διεξέπεσε
διὰ τῶν τάξεων· διέσχον γάρ, ὥσπερ παρήγγελτο αὐτοῖς,
ἵνα προσέπιπτε τὰ ἅρματα· καὶ ταύτῃ μάλιστα ξυνέβη
αὐτά τε σῶα καὶ οἷς ἐπηλάθη ἀβλαβῶς διελθεῖν· ἀλλὰ
καὶ τούτων οἵ τε ἱπποκόμοι τῆς Ἀλεξάνδρου στρατιᾶς
καὶ οἱ ὑπασπισταὶ οἱ βασιλικοὶ ἐκράτησαν.
14 Ὡς δὲ Δαρεῖος ἐπῆγεν ἤδη τὴν φάλαγγα πᾶσαν,
ἐνταῦθα Ἀλέξανδρος Ἀρέτην μὲν κελεύει ἐμβαλεῖν τοῖς
περιϊππεύουσι τὸ κέρας σφῶν τὸ δεξιὸν ὡς ἐς κύκλω-
2 σιν· αὐτὸς δὲ τέως μὲν ἐπὶ κέρως τοὺς ἀμφ' αὐτὸν
ἦγε, τῶν δὲ ἐκβοηθησάντων ἱππέων τοῖς κυκλουμένοις
τὸ κέρας τὸ δεξιὸν παραρρηξάντων τι τῆς πρώτης φά-

17 ἀναβάτας] ἀμβάτας Krüg. (ed.); cf. Boehn. Diss. p. 18 ‖
21 ἀβλαβῶς Pfl., ἀβλαβεῖς A

λαγγος τῶν βαρβάρων ἐπιστρέψας κατὰ τὸ διέχον καὶ
ὥσπερ ἔμβολον ποιήσας τῆς τε ἵππου τῆς ἑταιρικῆς
καὶ τῆς φάλαγγος τῆς ταύτῃ τεταγμένης ἦγε δρόμῳ
τε καὶ ἀλαλαγμῷ ὡς ἐπὶ αὐτὸν Δαρεῖον. καὶ χρόνον 3
μέν τινα ὀλίγον ἐν χερσὶν ἡ μάχη ἐγένετο· ὡς δὲ οἵ
τε ἱππεῖς οἱ ἀμφὶ Ἀλέξανδρον καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος
εὐρώστως ἐνέκειντο ὠθισμοῖς τε χρώμενοι καὶ τοῖς
ξυστοῖς τὰ πρόσωπα τῶν Περσῶν κόπτοντες, ἥ τε φά-
λαγξ ἡ Μακεδονικὴ πυκνὴ καὶ ταῖς σαρίσσαις πεφρι-
κυῖα ἐμβεβλήκει ἤδη αὐτοῖς, καὶ πάντα ὁμοῦ τὰ δεινὰ
καὶ πάλαι ἤδη φοβερῷ ὄντι Δαρείῳ ἐφαίνετο, πρῶτος
αὐτὸς ἐπιστρέψας ἔφευγεν· ἐφοβήθησαν δὲ καὶ οἱ περι-
ιππεύοντες τῶν Περσῶν τὸ κέρας ἐμβαλόντων ἐς αὐτοὺς
εὐρώστως τῶν ἀμφὶ Ἀρέτην.

Ταύτῃ μὲν δὴ τῶν Περσῶν φυγὴ καρτερὰ ἦν, καὶ 4
οἱ Μακεδόνες ἐφεπόμενοι ἐφόνευον τοὺς φεύγοντας.
οἱ δὲ ἀμφὶ Σιμμίαν καὶ ἡ τούτου τάξις οὐκέτι ξυν-
εξορμῆσαι Ἀλεξάνδρῳ δυνατοὶ ἐγένοντο ἐς τὴν δίωξιν,
ἀλλ' ἐπιστήσαντες τὴν φάλαγγα αὐτοῦ ἠγωνίζοντο, ὅτι
τὸ εὐώνυμον τῶν Μακεδόνων πονεῖσθαι ἠγγέλλετο.
καὶ ταύτῃ παραρραγείσης αὐτοῖς τῆς τάξεως κατὰ τὸ 5
διέχον διεκπαίουσι τῶν τε Ἰνδῶν τινες καὶ τῆς Περ-
σικῆς ἵππου ὡς ἐπὶ τὰ σκευοφόρα τῶν Μακεδόνων·
καὶ τὸ ἔργον ἐκεῖ καρτερὸν ἐγίγνετο. οἵ τε γὰρ Πέρ-
σαι θρασέως προσέκειντο ἀνόπλοις τοῖς πολλοῖς καὶ οὐ
προσδοκήσασιν ἐπὶ σφᾶς διεκπεσεῖσθαί τινας διακόψαν-
τας διπλῆν τὴν φάλαγγα, καὶ οἱ αἰχμάλωτοι βάρβαροι
ἐμβαλόντων τῶν Περσῶν ξυνεπέθεντο καὶ αὐτοὶ τοῖς
Μακεδόσιν ἐν τῷ ἔργῳ. τῶν δὲ ἐπιτεταγμένων τῇ 6

10 ἐμβεβλήκει Krüg. (ed.), ἐμβέβληκεν A || 17 καὶ ἡ τούτου] [καὶ] ἡ Ἀμύντου Krüg. coll. III 11, 9, speciose

πρώτῃ φάλαγγι οἱ ἡγεμόνες ὀξέως μαθόντες τὸ γιγνόμενον μεταβαλόντες, ἧπερ παρήγγελτο αὐτοῖς, τὴν τάξιν ἐπιγίγνονται κατὰ νώτου τοῖς Πέρσαις, καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν αὐτοῦ ἀμφὶ τοῖς σκευοφόροις ξυνεχομένους ἀπέκτειναν, οἱ δὲ αὐτῶν ἐγκλίναντες ἔφευγον. οἱ δ' ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρως τῶν Περσῶν οὔπω τῆς φυγῆς τῆς Δαρείου ᾐσθημένοι περιϊππεύσαντες τὸ Ἀλεξάνδρου εὐώνυμον κατὰ κέρας τοῖς ἀμφὶ τὸν Παρμενίωνα ἐνέβαλλον.

15 Καὶ ἐν τούτῳ ἀμφιβόλων τὰ πρῶτα γενομένων τῶν Μακεδόνων πέμπει Παρμενίων παρ' Ἀλέξανδρον σπουδῇ ἀγγελοῦντα, ὅτι ἐν ἀγῶνι ξυνέχεται τὸ κατὰ σφᾶς καὶ βοηθεῖν δεῖ. ταῦτα ὡς ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, τοῦ μὲν διώκειν ἔτι ἀπετράπετο, ἐπιστρέψας δὲ ξὺν τῇ ἵππῳ τῶν ἑταίρων ὡς ἐπὶ τὸ δεξιὸν τῶν βαρβάρων ἦγε δρόμῳ. καὶ πρῶτα μὲν τοῖς φεύγουσι τῶν πολεμίων ἱππεῦσι, τοῖς τε Παρθυαίοις καὶ τῶν Ἰνδῶν ἔστιν οἷς καὶ Πέρσαις τοῖς πλείστοις καὶ κρατίστοις ἐμβάλλει.
2 καὶ ἱππομαχία αὕτη καρτερωτάτη τοῦ παντὸς ἔργου ξυνέστη. ἐς βάθος τε γὰρ οἷα δὴ ἰληδὸν τεταγμένοι ἀνέστρεφον οἱ βάρβαροι καὶ ἀντιμέτωποι τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον ξυμπεσόντες οὔτε ἀκοντισμῷ ἔτι οὔτ' ἐξελιγμοῖς τῶν ἵππων, ἧπερ ἱππομαχίας δίκη, ἐχρῶντο, ἀλλὰ διεκπαῖσαι πᾶς τις τὸ καθ' αὑτόν, ὡς μόνην ταύτην σωτηρίαν σφίσιν οὖσαν, ἐπειγόμενοι ἔκοπτόν τε καὶ ἐκόπτοντο ἀφειδῶς, οἷα δὴ οὐχ ὑπὲρ νίκης ἀλλοτρίας ἔτι, ἀλλ' ὑπὲρ σωτηρίας οἰκείας ἀγωνιζόμενοι. καὶ ἐνταῦθα πίπτουσι μὲν ἀμφὶ ἑξήκοντα τῶν ἑταίρων

8 τὸν A²FHL, om. B ∥ 10 γενομένων A²FHL, γιγνομένων B ∥ 23 ἧπερ Sint. (ed.), ἥπερ A ∥ 28 ἀμφὶ ⟨τοὺς⟩ Krüg., probante Boehn. Diss. p. 41

τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ τιτρώσκεται Ἡφαιστίων τε αὐτὸς καὶ Κοῖνος καὶ Μενίδας· ἀλλὰ ἐκράτησε καὶ τούτων Ἀλέξανδρος.

Καὶ τούτων μὲν ὅσοι διεξέπαισαν διὰ τῶν ἀμφ' 3 Ἀλέξανδρον ἔφευγον ἀνὰ κράτος· Ἀλέξανδρος δὲ ἐγγὺς ἦν προσμῖξαι ἤδη τῷ δεξιῷ κέρατι τῶν πολεμίων. καὶ ἐν τούτῳ οἱ Θεσσαλοὶ ἱππεῖς λαμπρῶς ἀγωνισάμενοι οὐχ ὑπελείποντο Ἀλεξάνδρῳ τοῦ ἔργου· ἀλλὰ ἔφευγον γὰρ ἤδη οἱ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως τῶν βαρβάρων, ὁπότε Ἀλέξανδρος αὐτοῖς ξυνέμιξεν, ὥστε ἀποτραπόμενος Ἀλέξανδρος ἐς τὸ διώκειν αὖθις Δαρεῖον ἐξώρμησε· καὶ ἐδίωξεν ἔστε φάος ἦν· καὶ οἱ ἀμφὶ Παρ- 4 μενίωνα τὸ καθ' αὑτοὺς διώκοντες εἵποντο. ἀλλὰ Ἀλέξανδρος μὲν διαβὰς τὸν ποταμὸν τὸν Λύκον κατεστρατοπέδευσεν αὐτοῦ, ὡς ἀναπαῦσαι ὀλίγον τούς τε ἄνδρας καὶ τοὺς ἵππους· Παρμενίων δὲ τό τε στρατόπεδον τῶν βαρβάρων εἷλε καὶ τὰ σκευοφόρα καὶ τοὺς ἐλέφαντας καὶ τὰς καμήλους.

Ἀλέξανδρος δὲ ἀναπαύσας τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἱππέας 5 ἔστε ἐπὶ μέσας νύκτας προὐχώρει αὖθις κατὰ σπουδὴν ἐπ' Ἄρβηλα, ὡς Δαρεῖόν τε αἱρήσων ἐκεῖ καὶ τὰ χρήματα καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν τὴν βασιλικήν. καὶ ἀφίκετο εἰς Ἄρβηλα τῇ ὑστεραίᾳ διώξας τοὺς πάντας ἐκ τῆς μάχης σταδίους μάλιστα ἐς ἑξακοσίους. καὶ Δαρεῖον μὲν οὐ καταλαμβάνει ἐν Ἀρβήλοις, ἀλλὰ ἔφευγεν οὐδέν τι ἐλινύσας Δαρεῖος· τὰ χρήματα δὲ ἐγκατελήφθη καὶ ἡ κατασκευὴ πᾶσα, καὶ τὸ ἅρμα τὸ Δα-

---

4 διεξέπαισαν Pol., διεξέπεσαν A; διεξέπεσον Vulc. || 8. 9 ἔφευγον γὰρ scripsi, γὰρ ἔφευγον γὰρ A (γὰρ ἔφευγ A², ον γὰρ A) et B, γὰρ ἔφευγον FHL vulg. || 26. 27 ἐγκατελήφθη Vulc., ἐγκατελείφθη A

ρείου αὖθις ἐγκατελήφθη καὶ ἡ ἀσπὶς αὖθις καὶ τὰ τόξα ἑάλω.

6 *Ἀπέθανον δὲ τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἄνδρες μὲν ἐς ἑκατὸν μάλιστα, ἵπποι δὲ ἔκ τε τῶν τραυμάτων καὶ τῆς κακοπαθείας τῆς ἐν τῇ διώξει ὑπὲρ τοὺς χιλίους, καὶ τούτων τῆς ἑταιρικῆς ἵππου σχεδόν τι οἱ ἡμίσεες. τῶν βαρβάρων δὲ νεκρῶν μὲν ἐλέγοντο ἐς τριάκοντα μυριάδας, ἑάλωσαν δὲ πολὺ πλείονες τῶν ἀποθανόντων καὶ οἱ ἐλέφαντες καὶ τῶν ἁρμάτων ὅσα μὴ κατεκόπη ἐν τῇ μάχῃ.*

7 *Τοῦτο ⟨τὸ⟩ τέλος τῇ μάχῃ ταύτῃ ἐγένετο ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηναίοις Ἀριστοφάνους μηνὸς Πυανεψιῶνος· καὶ Ἀριστάνδρῳ ξυνέβη ἡ μαντεία ἐν τῷ αὐτῷ μηνί, ἐν ὅτῳ ἡ σελήνη ἐκλιπὴς ἐφάνη, τήν τε μάχην Ἀλεξάνδρῳ καὶ τὴν νίκην γενέσθαι.*

16 *Δαρεῖος μὲν δὴ εὐθὺς ἐκ τῆς μάχης παρὰ τὰ ὄρη τὰ Ἀρμενίων ἤλαυνεν ἐπὶ Μηδίας, καὶ ξὺν αὐτῷ οἵ τε Βάκτριοι ἱππεῖς, ὡς τότε ἐν τῇ μάχῃ ξυνετάχθησαν, ἔφευγον καὶ Περσῶν οἵ τε συγγενεῖς οἱ βασιλέως καὶ*
2 *τῶν μηλοφόρων καλουμένων οὐ πολλοί. προσεγένοντο*
δὲ αὐτῷ κατὰ τὴν φυγὴν καὶ τῶν μισθοφόρων ξένων ἐς δισχιλίους, οὓς Πά⟨τ⟩ρων τε ὁ Φωκεὺς καὶ Γλαῦκος ὁ Αἰτωλὸς ἦγον. ταύτῃ δὲ αὐτῷ ἡ φυγὴ ἐπὶ Μηδίας ἐγίγνετο, ὅτι ἐδόκει τὴν ἐπὶ Σούσων τε καὶ Βαβυλῶνος

---

1 *ἐγκατελήφθη* Gron. (ed.) ex **k**, *ἐγκατελείφθη* A ‖ 4 *ἑκατὸν*] *πεντακοσίους* (i. e. φ' pro ρ') Schm. coll. Diod. XVII 61, 3 ‖ 7 *νεκρῶν*] *νεκροὶ* Krüg. (ed.) | *τριάκοντα*] *ἐννέα* Schm. coll. Diod. l. l. ‖ 11 ⟨*τὸ*⟩ add. Ell. (ed.) coll. II 11, 10; III 22, 2; IV 29, 6; V 19, 3 ‖ 14 *μάχην* ⟨*ἂν*⟩ Pol. ‖ 18 *ἱππεῖς ὡς τότε* BC, *ἐπανεληλυθότα τε* A², om. ceteri ‖ 22 ⟨*τ*⟩ add. A. Schaefer, *Demosth. u. s. Zeit* III 1 p. 173 adn. 3 coll. Curt. V 9, 15 sqq.; *Πάτρων* nomen Delphis usitatissimum, cf. index nominum Delphicorum s. v. apud Collitz-Bechtel, *Samml. Gr. Dial. Inschr.* IV p. 234, 259 sq.

ἥξειν Ἀλέξανδρον ἐκ τῆς μάχης, ὅτι οἰκουμένη τε ἐκείνη πᾶσα ἦν καὶ ὁδὸς τοῖς σκευοφόροις οὐ χαλεπή, καὶ ἅμα τοῦ πολέμου τὸ ἆθλον ἡ Βαβυλὼν καὶ τὰ Σοῦσα ἐφαίνετο· ἡ δὲ ἐπὶ Μηδίας μεγάλῳ στρατεύματι οὐκ εὔπορος.

Καὶ οὐκ ἐψεύσθη Δαρεῖος. Ἀλέξανδρος γὰρ ἐξ Ἀρ- 3
βήλων ὁρμηθεὶς τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος εὐθὺς προὐχώρει. ἤδη τε οὐ πόρρω Βαβυλῶνος ἦν καὶ τὴν δύναμιν ξυντεταγμένην ὡς ἐς μάχην ἦγε, καὶ οἱ Βαβυλώνιοι πανδημεὶ ἀπήντων αὐτῷ ξὺν ἱερεῦσί τε σφῶν καὶ ἄρχουσι, δῶρά τε ὡς ἕκαστοι φέροντες καὶ τὴν πόλιν ἐνδιδόντες καὶ τὴν ἄκραν καὶ τὰ χρήματα. Ἀλέξανδρος δὲ παρ- 4
ελθὼν εἰς τὴν Βαβυλῶνα τὰ ἱερά, ἃ Ξέρξης καθεῖλεν, ἀνοικοδομεῖν προσέταξε Βαβυλωνίοις, τά τε ἄλλα καὶ τοῦ Βήλου τὸ ἱερόν, ὃν μάλιστα θεῶν τιμῶσι Βαβυλώνιοι. σατράπην δὲ κατέστησε Βαβυλῶνος Μαζαῖον, Ἀπολλόδωρον δὲ τὸν Ἀμφιπολίτην στρατηγὸν τῶν μετὰ Μαζαίου ὑπολειπομένων στρατιωτῶν, καὶ Ἀσκληπιόδωρον τὸν Φίλωνος τοὺς φόρους ἐκλέγειν. κατέπεμψε 5
δὲ καὶ ἐς Ἀρμενίαν Μιθρήνην σατράπην, ὃς τὴν ἐν Σάρδεσιν ἀκρόπολιν Ἀλεξάνδρῳ ἐνέδωκεν. ἔνθα δὴ καὶ τοῖς Χαλδαίοις ἐνέτυχεν, καὶ ὅσα ἐδόκει Χαλδαίοις ἀμφὶ τὰ ἱερὰ τὰ ἐν Βαβυλῶνι ἔπραξε, τά τε ἄλλα καὶ τῷ Βήλῳ καθ' ἃ ἐκεῖνοι ἐξηγοῦντο ἔθυσεν.

Αὐτὸς δὲ ἐπὶ Σούσων ἐστέλλετο· καὶ ἐντυγχάνει 6
αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν ὅ τε παῖς τοῦ Σουσίων σατράπου καὶ παρὰ Φιλοξένου ἐπιστολεύς. Φιλόξενον γὰρ εὐθὺς ἐκ τῆς μάχης ἐπὶ Σούσων ἐστάλκει Ἀλέξανδρος. τῇ δὲ ἐπιστολῇ τῇ παρὰ Φιλοξένου ἐνεγέγραπτο, ὅτι τήν τε

---

20 Μιθρήνην scripsi, μιθρίνην A; v. ad p. 38, 15 || 29 ἐνεγέγραπτο BF, ἀνεγέγραπτο A²L

πόλιν οἱ Σούσιοι παραδεδώκασιν καὶ τὰ χρήματα πάντα
7 σῶά ἐστιν Ἀλεξάνδρῳ. ἀφίκετο δὲ ἐς Σοῦσα Ἀλέξαν-
δρος ἐκ Βαβυλῶνος ἐν ἡμέραις εἴκοσι· καὶ παρελθὼν
ἐς τὴν πόλιν τά τε χρήματα παρέλαβεν ὄντα ἀργυρίου
τάλαντα ἐς πεντακισμύρια καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν
τὴν βασιλικήν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα κατελήφθη αὐτοῦ,
ὅσα Ξέρξης ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἄγων ἦλθε, τά τε ἄλλα
8 καὶ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος χαλκαῖ εἰκόνες. καὶ
□ ταύτας Ἀθηναίοις ὀπίσω πέμπει Ἀλέξανδρος, καὶ νῦν
κεῖνται Ἀθήνησιν ἐν Κεραμεικῷ αἱ εἰκόνες, ᾗ ἄνιμεν
ἐς πόλιν, καταντικρὺ μάλιστα τοῦ Μητρῴου, ⟨οὐ⟩
μακρὰν τῶν Εὐδανέμων τοῦ βωμοῦ· ὅστις δὲ μεμύη-
ται ταῖν θεαῖν ἐν Ἐλευσῖνι, οἶδε τοῦ Εὐδανέμου τὸν
βωμὸν ἐπὶ τοῦ δαπέδου ὄντα.
9 Ἐνταῦθα θύσας τῷ πατρίῳ νόμῳ Ἀλέξανδρος καὶ
λαμπάδα ποιήσας καὶ ἀγῶνα γυμνικόν, καταλιπὼν
σατράπην μὲν τῆς Σουσιανῆς Ἀβουλίτην ἄνδρα Πέρ-
σην, φρούραρχον δὲ ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν Σούσων Μάζαρον
τῶν ἑταίρων καὶ στρατηγὸν Ἀρχέλαον τὸν Θεοδώρου,
προὐχώρει ὡς ἐπὶ Πέρσας· ἐπὶ θάλασσαν δὲ κατέπεμψεν
ὕπαρχον Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ Κιλικίας Μένητα.
10 καὶ τούτῳ ἔδωκεν ἀργυρίου τάλαντα ἐς τρισχίλια φέ-
ρειν ἐπὶ θάλασσαν, καὶ ἀπ᾽ αὐτῶν ἀποστεῖλαι παρ᾽
Ἀντίπατρον ὅσων ἂν δέηται Ἀντίπατρος ἐς τὸν πρὸς
Λακεδαιμονίους πόλεμον. ἐνταῦθα καὶ Ἀμύντας ὁ Ἀν-
δρομένους ξὺν τῇ δυνάμει ἀφίκετο, ἣν ἐκ Μακεδονίας
11 ἦγε. καὶ τούτων τοὺς μὲν ἱππέας ἐς τὴν ἵππον τὴν

---

8 ⟨αἱ⟩ χαλκαῖ Krüg. ‖ 11 ⟨οὐ⟩ add. Blanc. e Facii *non procul* ‖ 12 Εὐδανέμων] cf. Steuding apud Roscher, *Ausf. Lexikon d. gr. u. röm. Mythol.* I 2 p. 2654 ‖ 13 τοῦ ego, τὸν A; τὸν Εὐδανέμου βωμὸν Vulc.

ἑταιρικὴν κατέταξεν Ἀλέξανδρος, τοὺς πεζοὺς δὲ προσ-
έθηκεν ταῖς τάξεσι ταῖς ἄλλαις, κατὰ ἔθνη ἑκάστους
ξυντάξας. κατέστησε δὲ καὶ λόχους δύο ἐν ἑκάστῃ
ἴλῃ, οὐ πρόσθεν ὄντας λόχους ἱππικούς, καὶ λοχαγοὺς
ἐπέστησε τοὺς κατ' ἀρετὴν προκριθέντας ἐκ τῶν ἑταίρων.
Ἄρας δὲ ἐκ Σούσων καὶ διαβὰς τὸν Πασιτιγριν 17
ποταμὸν ἐμβάλλει εἰς τὴν Οὐξίων γῆν. Οὐξίων δὲ οἱ
μὲν τὰ πεδία οἰκοῦντες τοῦ τε σατράπου τῶν Περσῶν
ἤκουον καὶ τότε Ἀλεξάνδρῳ σφᾶς ἐνέδοσαν· οἱ δὲ
ὄρειοι καλούμενοι Οὔξιοι Πέρσαις τε οὐχ ὑπήκοοι ἦσαν
καὶ τότε πέμψαντες παρ' Ἀλέξανδρον οὐκ ἄλλως παρ-
ήσειν ἔφασαν τὴν ἐπὶ Πέρσας ἰόντα ξὺν τῇ δυνάμει ἢ
λαβεῖν, ὅσα καὶ παρὰ τοῦ Περσῶν βασιλέως ἐπὶ τῇ
παρόδῳ ἐλάμβανον. καὶ τούτους ἀποπέμπει Ἀλέξαν- 2
δρος, ἥκειν κελεύσας ἐπὶ τὰ στενά, ὧν κρατοῦντες ἐπὶ
σφίσιν ἐδόκουν τὴν πάροδον εἶναι τὴν ἐς Πέρσας, ἵνα
καὶ παρ' αὐτοῦ λάβοιεν ⟨τὰ⟩ τεταγμένα. αὐτὸς δὲ ἀνα-
λαβὼν τοὺς σωματοφύλακας τοὺς βασιλικοὺς καὶ τοὺς
ὑπασπιστὰς καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς ἐς ὀκτακισχιλίους
τῆς νυκτὸς ᾔει ἄλλην ἢ τὴν φανερὰν ἡγησαμένων
αὐτῷ τῶν Σουσίων. καὶ διελθὼν ὁδὸν τραχεῖαν καὶ 3
δύσπορον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐπιπίπτει ταῖς κώμαις τῶν
Οὐξίων, καὶ λείαν τε πολλὴν ἔλαβε καὶ αὐτῶν ἔτι ἐν
ταῖς εὐναῖς ὄντων πολλοὺς κατέκτεινεν· οἱ δὲ ἀπέφυ-
γον ἐς τὰ ὄρη. αὐτὸς δὲ ᾔει σπουδῇ ἐπὶ τὰ στενά,
ἵνα ἀπαντήσεσθαι οἱ Οὔξιοι πανδημεὶ ἐδόκουν ληψό-

---

6 *Πασιτίγριν* Krüg., *πασιτίγρην* hic et Ind. 42, 1 A, sed *πασιτίγριν* Ind. 42, 5; *πασιτίγριδος* 42, 4 ‖ 12 *Πέρσας* Vulc., *πέρσαις* A²BFHL ‖ 13 *λαβεῖν*] *λαβόντας* vel ⟨*εἰ*⟩ *λάβοιεν* Pol.; cf. Thuc. IV 66, 3 ‖ 17 ⟨*τὰ*⟩ add. Gron. (ed.) ex **k** ‖ 18 *τοὺς βασιλικοὺς* post *ὑπασπιστὰς* v. 19 transposuit Gron. ‖ 20 *ἢ* FGL, *εἰς* B, om. A² ‖ 22 *ἐν μιᾷ*] *ἅμα* Schm. (ed.)

4 μενοι τὰ τεταγμένα. Κρατερὸν δὲ ἔτι πρόσθεν ἀπ-
έστειλε τὰ ἄκρα καταληψόμενον, ἔνθα ᾤετο βιαζομένους
τοὺς Οὐξίους ἀποχωρήσειν. αὐτὸς δὲ πολλῷ τάχει ᾔει·
καὶ φθάνει τε κρατήσας τῶν παρόδων καὶ ξυντεταγμέ-
νους τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἔχων ἐξ ὑπερδεξίων χωρίων
5 ἐπῆγεν ὡς ἐπὶ τοὺς βαρβάρους. οἱ δὲ τῷ τε τάχει τῷ
Ἀλεξάνδρου ἐκπλαγέντες καὶ τοῖς χωρίοις, οἷς μάλιστα
δὴ ἐπεποίθεσαν, πλεονεκτούμενοι ἔφυγον οὐδὲ εἰς
χεῖρας ἐλθόντες· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἀμφ'
Ἀλέξανδρον ἐν τῇ φυγῇ ἀπέθανον, πολλοὶ δὲ καὶ κατὰ
τὴν ὁδὸν κρημνώδη οὖσαν· οἱ πλεῖστοι δὲ ἐπὶ τὰ ὄρη
ἀναφεύγοντες ἐμπίπτουσιν ἐς τοὺς ἀμφὶ Κρατερὸν καὶ
6 ὑπὸ τούτων ἀπώλοντο. ταῦτα τὰ γέρα παρ' Ἀλεξάν-
δρου λαβόντες χαλεπῶς εὕροντο δεόμενοι παρ' αὐτοῦ
τὴν χώραν τὴν σφῶν ἔχοντες φόρους ὅσα ἔτη Ἀλεξάν-
FGrH 138/fr. 12 δρῳ ἀποφέρειν. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου λέγει τὴν
Δαρείου μητέρα δεηθῆναι ὑπὲρ αὐτῶν Ἀλεξάνδρου
δοῦναί σφισι τὴν χώραν οἰκεῖν. ὁ φόρος δὲ ὁ συν-
ταχθεὶς ἦν ἵπποι ἐς ἔτος ἑκατὸν καὶ ὑποζύγια πεντα-
κόσια καὶ πρόβατα τρισμύρια. χρήματα γὰρ οὐκ ἦν
Οὐξίοις οὐδὲ ἡ γῆ οἵα ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ νομεῖς αὐτῶν
οἱ πολλοὶ ἦσαν.

18 Ἐκ δὲ τούτου τὰ μὲν σκευοφόρα καὶ τοὺς Θεσσα-
λοὺς ἱππέας καὶ τοὺς ξυμμάχους καὶ τοὺς μισθοφόρους
τοὺς ξένους καὶ ὅσοι ἄλλοι τοῦ στρατεύματος βαρύ-
□ τερον ὡπλισμένοι ξὺν Παρμενίωνι ἐκπέμπει ὡς ἐπὶ
Πέρσας ἄγειν κατὰ τὴν ἁμαξιτὸν τὴν ἐς Πέρσας φέ-
2 ρουσαν. αὐτὸς δὲ τούς τε Μακεδόνας τοὺς πεζοὺς
ἀναλαβὼν καὶ τὴν ἵππον τὴν ἑταιρικὴν καὶ τοὺς προ-
δρόμους ἱππέας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τοὺς τοξότας
ᾔει σπουδῇ τὴν διὰ τῶν ὀρῶν. ὡς δὲ ἐπὶ τὰς πύλας

τὰς Περσίδας ἀφίκετο, καταλαμβάνει αὐτοῦ Ἀριοβαρ-
ζάνην τὸν Περσῶν σατράπην πεζοὺς μὲν ἐς τετρακισ-
μυρίους ἔχοντα, ἱππέας δὲ ἐς ἑπτακοσίους, διατετειχικότα
τὰς πύλας καὶ αὐτοῦ πρὸς τῷ τείχει ἐστρατοπεδευκότα,
ὡς εἴργειν τῆς παρόδου Ἀλέξανδρον.

Τότε μὲν δὴ αὐτοῦ κατεστρατοπεδεύσατο· τῇ δὲ 3
ὑστεραίᾳ ξυντάξας τὴν στρατιὰν ἐπῆγε τῷ τείχει. ὡς
δὲ ἄπορόν τε διὰ δυσχωρίαν ἐφαίνετο αἱρεθῆναι καὶ
πολλὰς πληγὰς οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἐλάμβανον ἐξ ὑπερδεξίου
τε χωρίου καὶ ἀπὸ μηχανῶν βαλλόμενοι, τότε μὲν ἀπο-
χωρεῖ ἐς τὸ στρατόπεδον· τῶν δὲ αἰχμαλώτων φρασάν- 4
των ἄλλην ὁδὸν περιάξειν αὐτόν, ὡς εἴσω παρελθεῖν
τῶν πυλῶν, ἐπεὶ τραχεῖαν τὴν ὁδὸν καὶ στενὴν ἐπύ-
θετο, Κρατερὸν μὲν αὐτοῦ καταλείπει ἐπὶ στρατοπέδου
τήν τε αὐτοῦ τάξιν ἔχοντα καὶ τὴν Μελεάγρου καὶ
τῶν τοξοτῶν ὀλίγους καὶ τῶν ἱππέων ἐς πεντακοσίους,
καὶ προστάττει αὐτῷ, ἐπειδὰν ἐκπεριεληλυθότα αὐτὸν 5
αἴσθηται καὶ προσάγοντα ἤδη τῷ στρατοπέδῳ τῶν Περ-
σῶν (αἰσθήσεσθαι δὲ οὐ χαλεπῶς, σημανεῖν γὰρ αὐτῷ
τὰς σάλπιγγας), τότε δὲ προσβαλεῖν τῷ τείχει· αὐτὸς
δὲ προὐχώρει νύκτωρ καὶ διελθὼν ὅσον ἑκατὸν στα-
δίους ἀναλαμβάνει τοὺς ὑπασπιστὰς καὶ τὴν Περδίκκου
τάξιν καὶ τῶν τοξοτῶν τοὺς κουφοτάτους καὶ τοὺς
Ἀγριᾶνας καὶ τῶν ἑταίρων τὴν ἴλην τὴν βασιλικὴν καὶ
τετραρχίαν πρὸς ταύτῃ μίαν ἱππικήν, καὶ ξὺν τούτοις
ᾔει ἐπικάμψας ὡς ἐπὶ τὰς πύλας, ἵν' οἱ αἰχμάλωτοι
ἦγον. Ἀμύνταν δὲ καὶ Φιλώταν καὶ Κοῖνον τὴν ἄλλην 6
στρατιὰν ὡς ἐπὶ τὸ πεδίον ἄγειν καὶ τὸν ποταμόν, ὃν

---

10 τε] τοῦ Krüg. coll. II 27, 1; cf. III 17, 4; VI 6, 5 || 19 σημανεῖν Krüg. (ed.), σημαίνειν A || 20 τότε δὲ] τότε δὴ Krüg. et Grundm. p. 25

ἐχρῆν περᾶσαι ἰόντα ἐπὶ Πέρσας, γεφυροῦν ἐκέλευσεν·
αὐτὸς δὲ ᾔει ὁδὸν χαλεπὴν καὶ τραχεῖαν καὶ ταύτην
δρόμῳ τὸ πολὺ ἦγε. τὴν μὲν δὴ πρώτην φυλακὴν
τῶν βαρβάρων πρὶν φάους ἐπιπεσὼν διέφθειρε καὶ
7 τῶν δευτέρων τοὺς πολλούς· τῆς τρίτης δὲ οἱ πλείους
διέφυγον, καὶ οὐδὲ οὗτοι ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Ἀριο-
βαρζάνου ἔφυγον, ἀλλ᾽ αὐτόθεν ὡς εἶχον ἐς τὰ ὄρη
πεφοβημένοι, ὥστε ἔλαθεν ὑπὸ τὴν ἕω ἐπιπεσὼν τῷ
στρατοπέδῳ τῶν πολεμίων. καὶ ἅμα μὲν προσέβαλλε
τῇ τάφρῳ, ἅμα δὲ αἱ σάλπιγγες ἐσήμαινον τοῖς ἀμφὶ
Κρατερόν, καὶ Κρατερὸς προσῆγε τῷ προτειχίσματι.
□ 8 οἱ πολέμιοι δὲ πάντοθεν ἀμφίβολοι γιγνόμενοι οὐδὲ
ἐς χεῖρας ἐλθόντες ἔφυγον, ἀλλὰ πανταχόθεν γὰρ εἴρ-
γοντο, τῇ μὲν Ἀλεξάνδρου ἐπικειμένου, ἄλλῃ δὲ τῶν
ἀμφὶ Κρατερὸν παραθεόντων, ὥστε ἠναγκάσθησαν οἱ
πολλοὶ αὐτῶν ἐς τὰ τείχη ἀποστρέψαντες φεύγειν·
εἴχετο δὲ καὶ τὰ τείχη πρὸς τῶν Μακεδόνων ἤδη.
9 Ἀλέξανδρος γὰρ τοῦτο αὐτὸ ὅπερ ξυνέβη ὑποτοπήσας
Πτολεμαῖον ἀπολελοίπει αὐτοῦ, ἔχοντα τῶν πεζῶν ἐς
τρισχιλίους, ὥστε οἱ μὲν πλεῖστοι τῶν βαρβάρων ἐν
χερσὶ πρὸς τῶν Μακεδόνων κατεκόπησαν, οἱ δὲ καὶ ἐν
τῇ φυγῇ φοβερᾷ γενομένῃ κατὰ τῶν κρημνῶν ῥίψαντες
ἀπώλοντο· αὐτὸς δὲ ὁ Ἀριοβαρζάνης ξὺν ὀλίγοις ἱπ-
πεῦσιν ἐς τὰ ὄρη ἀπέφυγεν.
10 Ἀλέξανδρος δὲ σπουδῇ αὖθις ἦγεν ὡς ἐπὶ τὸν πο-
ταμὸν καὶ καταλαμβάνει ἤδη πεποιημένην ἐπ᾽ αὐτοῦ
γέφυραν καὶ διαβαίνει ξὺν τῇ στρατιᾷ εὐπετῶς. ἐν-
τεῦθεν δὲ αὖθις σπουδῇ ἤλαυνεν ἐς Πέρσας, ὥ⟨σ⟩τε

1 ἰόντα FG, ἰόντι A^2BL ‖ 4 πρὶν] πρὸ Pol. ‖ 8 ὑπὸ B, ἐπὶ A^2FGL ‖ 22 ⟨ἑαυτοὺς⟩ ῥίψαντες Vulc., ῥίψαντες ⟨σφᾶς⟩ Boehn. Act. p. 505; v. ad p. 71, 12 ‖ 28 ⟨σ⟩ add. vulg

*ἔφθη ἀφικέσθαι πρὶν τὰ χρήματα διαρπάσασθαι τοὺς
φύλακας. ἔλαβε δὲ καὶ τὰ ἐν Πασαργάδαις χρήματα
ἐν τοῖς Κύρου τοῦ πρώτου θησαυροῖς. σατράπην μὲν* 11
*δὴ Περσῶν κατέστησε Φρασαόρτην τὸν Ῥεομίθρου
παῖδα· τὰ βασίλεια δὲ τὰ Περσικὰ ἐνέπρησε, Παρ-
μενίωνος σώζειν ξυμβουλεύοντος, τά τε ἄλλα καὶ ὅτι
οὐ καλὸν αὐτοῦ κτήματα ἤδη ἀπολλύναι καὶ ὅτι οὐχ
ὡσαύτως προσέξουσιν αὐτῷ οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἄνθρω-
ποι, ὡς οὐδὲ αὐτῷ ἐγνωκότι κατέχειν τῆς Ἀσίας τὴν
ἀρχήν, ἀλλὰ ἐπελθεῖν μόνον νικῶντα. ὁ δὲ τιμωρή-* 12
*σασθαι ἐθέλειν Πέρσας ἔφασκεν ἀνθ' ὧν ἐπὶ τὴν Ἑλ-
λάδα ἐλάσαντες τάς τε Ἀθήνας κατέσκαψαν καὶ τὰ
ἱερὰ ἐνέπρησαν, καὶ ὅσα ἄλλα κακὰ τοὺς Ἕλληνας εἰρ-
γάσαντο, ὑπὲρ τούτων δίκας λαβεῖν. ἀλλ' οὐδ' ἐμοὶ
δοκεῖ σὺν νῷ δρᾶσαι τοῦτό γε Ἀλέξανδρος οὐδὲ εἶναί
τις αὕτη Περσῶν τῶν πάλαι τιμωρία.*

Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος προὐχώρει ἐπὶ Μηδίας· 19 a. 330
*ἐκεῖ γὰρ ἐπυνθάνετο εἶναι Δαρεῖον. γνώμην δὲ πε-
ποίητο Δαρεῖος, εἰ μὲν ἐπὶ Σούσων καὶ Βαβυλῶνος
μένοι Ἀλέξανδρος, αὐτοῦ προσμένειν καὶ αὐτὸς ἐν
Μήδοις, εἰ δή τι νεωτερισθείη τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον·
εἰ δ' ἐλαύνοι ἐπ' αὐτόν, αὐτὸς δὲ ἄνω ἰέναι τὴν ἐπὶ
Παρθυαίους τε καὶ Ὑρκανίαν ἔστε ἐπὶ Βάκτρα, τήν τε
χώραν φθείρων πᾶσαν καὶ ἄπορον ποιῶν Ἀλεξάνδρῳ
τὴν πρόσω ὁδόν. τὰς μὲν δὴ γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην* 2
τὴν ἔτι ἀμφ' αὐτὸν κατασκευὴν καὶ τὰς ἁρμαμάξας ἐπὶ

5—14 = Exc. de sententiis 5. *ὅτι ἐνέπρησεν Ἀλέξανδρος τὰ Περσῶν βασίλεια — λαβεῖν.*

---

6 *καὶ ὅτι* *d* (Vulc.), *ὅτι* A²BFHL ‖ 7 *αὐτοῦ*] *ἑαυτοῦ* *d* | *κτήματα*] *κτῆμα* *d* | *ἤδη* om. *d* ‖ 10 *ἐπελθεῖν*] *ἀπελθεῖν* *d* ‖ 13 *κακὰ* *d* (Gron. ex k), *κατὰ* A ‖ 14 *οὐδ' ἐμοὶ* vulg., *οὐδέ μοι* A

τὰς Κασπίας καλουμένας πύλας πέμπει, αὐτὸς δὲ ξὺν
τῇ δυνάμει, ἥτις ἐκ τῶν παρόντων ξυνείλεκτο αὐτῷ,
προσέμενεν ἐν Ἐκβατάνοις. ταῦτα ἀκούων Ἀλέξανδρος
προὐχώρει ἐπὶ Μηδίας. καὶ Παρ⟨α⟩ιτάκας μὲν εἰς τὴν
χώραν αὐτῶν ἐμβαλὼν κατεστρέψατο καὶ σατραπεύειν
ἔταξεν αὐτῶν Ὀξ[ο]άθρην τὸν Ἀβουλίτου τοῦ [πρό-
3 τερον] Σούσων σατράπου παῖδα. αὐτὸς δὲ ὡς ἠγγέλθη
κατὰ τὴν ὁδόν, ὅτι ἐγνωκὼς εἴη Δαρεῖος ἀπαντᾶν τε
αὐτῷ ὡς ἐς μάχην καὶ αὖθις διακινδυνεύειν, Σκύθας
τε γὰρ αὐτῷ ἥκειν καὶ Καδουσίους συμμάχους, τὰ μὲν
ὑποζύγια καὶ τοὺς τούτων φύλακας καὶ τὴν ἄλλην
κατασκευὴν ἕπεσθαι ἐκέλευσε, τὴν στρατιὰν δὲ τὴν
ἄλλην ἀναλαβὼν ἦγεν ἐσταλμένους ὡς ἐς μάχην. καὶ
4 ἀφικνεῖται δωδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐς Μηδίαν. ἔνθα ἔμαθεν
οὐκ οὖσαν ἀξιόμαχον δύναμιν Δαρείῳ οὐδὲ Καδουσίους
ἢ Σκύθας αὐτῷ συμμάχους ἥκοντας, ἀλλ' ὅτι φεύγειν
ἐγνωκὼς εἴη Δαρεῖος· ὁ δὲ ἔτι μᾶλλον ἦγε σπουδῇ.
ὡς δὲ ἀπεῖχεν Ἐκβατάνων ὅσον τριῶν ἡμερῶν ὁδόν,
ἐνταῦθα ἀπήντα αὐτῷ Βισθάνης ὁ Ὤχου παῖς τοῦ πρὸ
5 Δαρείου βασιλεύσαντος Περσῶν· καὶ οὗτος ἀπήγγειλεν,
ὅτι Δαρεῖος ἐς πέμπτην ἡμέραν εἴη πεφευγὼς ἔχων τά
τε χρήματα ⟨τὰ⟩ ἐκ Μήδων ἐς ἑπτακισχίλια τάλαντα
καὶ στρατιὰν ἱππέας μὲν ἐς τρισχιλίους, πεζοὺς δὲ ἐς
ἑξακισχιλίους.

---

4 ⟨α⟩ add. Blanc. (ed.); per *αι* hoc nomen scribitur apud Diod., Strab., Curt., alios; possis etiam *Παρητάκας* coll. Herod. I 101; diversi sunt a Pareitacis Sogdianorum finitimis, de quibus v. ad IV 21, 1 ‖ 6 [ο] del. Blanc. (ed.); v. ad p. 129, 7 | *Ἀβουλίτου* Blanc. (ed.), *ἀβουλήτου* A, qui *ἀβουλίτης* habet III 8, 5; 16, 9; VII 4, 1; *Abulites* Curt. V 2, 8; 17; sed *Ἀβουλήτης* Plut. Alex. 68, idem vel *ἀβουλεύτης* codd. Diod. XVII 65, 5 ‖ 6.7 [*πρότερον*] del. Schm. (ed.) ‖ 12 *δὲ* BFG, om. A²L ‖ 19 *Βισθάνης* FGL, *βισθένης* A², *βιστάνης* B ‖ 22 ⟨*τὰ*⟩ add. Krüg. (ed.)

Ἐλθὼν δὲ ἐς Ἐκβάτανα Ἀλέξανδρος τοὺς μὲν Θετ-
ταλοὺς ἱππέας καὶ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους ἀποπέμπει
ὀπίσω ἐπὶ θάλασσαν, τόν τε μισθὸν ἀποδοὺς αὐτοῖς
ἐντελῆ τὸν ξυντεταγμένον καὶ δισχίλια παρ' αὐτοῦ
τάλαντα ἐπιδούς· ὅστις δὲ ἰδίᾳ βούλοιτο ἔτι μισθο- 6
φορεῖν παρ' αὐτῷ, ἀπογράφεσθαι ἐκέλευσε· καὶ ἐγένοντο
οἱ ἀπογραψάμενοι οὐκ ὀλίγοι. Ἐπόκιλλον δὲ τὸν Πο-
λυειδοῦς ἔταξε καταγαγεῖν αὐτοὺς ὡς ἐπὶ θάλασσαν,
ἱππέας ἄλλους ἔχοντα ἐς φυλακὴν αὐτῶν· οἱ γὰρ Θεσ-
σαλοὶ τοὺς ἵππους αὐτοῦ ἀπέδοντο. ἐπέστειλε δὲ καὶ
Μένητι, ἐπειδὰν ἀφίκωνται ἐπὶ θάλασσαν, ἐπιμεληθῆναι
ὅπως ἐπὶ τριήρων κομισθήσονται ἐς Εὔβοιαν. Παρμε- 7
νίωνα δὲ προσέταξε τὰ χρήματα τὰ ἐκ Περσῶν κομι-
ζόμενα εἰς τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἐκβατάνοις καταθέσθαι
καὶ Ἁρπάλῳ παραδοῦναι· Ἅρπαλον γὰρ ἐπὶ τῶν χρη-
μάτων ἀπέλιπε καὶ φυλακὴν τῶν χρημάτων Μακεδόνας
ἐς ἑξακισχιλίους καὶ ἱππέας καὶ ψιλοὺς ὀλίγους· αὐτὸν
δὲ Παρμενίωνα τοὺς ξένους ἀναλαβόντα καὶ τοὺς Θρᾷ-
κας καὶ ὅσοι ἄλλοι ἱππεῖς ἔξω τῆς ἵππου τῆς ἑταιρικῆς
παρὰ τὴν χώραν τὴν Καδουσίων ἐλαύνειν ἐς Ὑρκανίαν.
Κλείτῳ δὲ τῷ τῆς βασιλικῆς ἴλης ἡγεμόνι ἐπέστειλεν, 8
ἐπειδὰν ἐκ Σούσων εἰς Ἐκβάτανα ἀφίκηται, κατελέλειπτο
γὰρ ἐν Σούσοις ἀρρωστῶν, ἀναλαβόντα τοὺς Μακεδόνας
τοὺς ἐπὶ τῶν χρημάτων τότε ὑπολειφθέντας ἰέναι τὴν
ἐπὶ Παρθυαίους, ἵνα καὶ αὐτὸς ἥξειν ἔμελλεν.

Αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τήν τε ἵππον τῶν ἑταίρων 20
καὶ τοὺς προδρόμους καὶ τοὺς μισθοφόρους ἱππέας,

---

1 ἐς BG, ὡς A²FHL ‖ 7. 8 Πολυειδοῦς] Πολυείδους Lehrs, *De Aristarchi stud. homer.* p. 275 adn. 189 ‖ 11 ἐπιμεληθῆναι A²FL, καὶ ἐπιμεληθῆναι B ‖ 17 ψιλοὺς Schm. (ed.), φίλους A ‖ 20 Ὑρκανίαν vulg., ὑρκανίδα A

ὧν Ἐριγύϊος ἡγεῖτο, καὶ τὴν φάλαγγα τὴν Μακεδονικὴν ἔξω τῶν ἐπὶ τοῖς χρήμασι ταχθέντων καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας ἤλαυνεν ὡς ἐπὶ Δαρεῖον. καὶ αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν σπουδῇ γιγνομένην τῶν τε στρατιωτῶν πολλοὶ κάμνοντες ὑπελείποντο καὶ ἵπποι
2 *ἀπέθνησκον· ἀλλὰ καὶ ὣς ἦγε, καὶ ἀφικνεῖται ἐς Ῥάγας ἑνδεκάτῃ ἡμέρᾳ. διέχει δὲ ὁ χῶρος οὗτος ἀπὸ τῶν Κασπίων πυλῶν ὁδὸν ἡμέρας μιᾶς ἐλαύνοντι ὡς Ἀλέξανδρος ἦγε. Δαρεῖος δὲ ἐφθάκει ἤδη παρεληλυθὼς εἴσω τῶν πυλῶν τῶν Κασπίων. τῶν δὲ συμφευγόντων Δαρείῳ πολλοὶ μὲν ἀπολιπόντες αὐτὸν ἐν τῇ φυγῇ ἐπὶ τὰ αὐτῶν ἕκαστοι ἀπεχώρουν, οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ*
3 *Ἀλεξάνδρῳ σφᾶς ἐνεδίδοσαν. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀπέγνω κατὰ πόδας αἱρήσειν Δαρεῖον, μείνας αὐτοῦ πέντε ἡμέρας καὶ ἀναπαύσας τὸν στρατὸν Μηδίας μὲν σατράπην ἀπέδειξεν Ὀξυδάτην Πέρσην ἄνδρα, ὃς ἐτύγχανε πρὸς Δαρείου ξυνειλημμένος καὶ ἐν Σούσοις εἰργόμενος· τοῦτο αὐτῷ ἐς πίστιν ἦν πρὸς Ἀλέξανδρον· αὐτὸς δὲ*
4 *ὡς ἐπὶ Παρθυαίους ἦγε. καὶ τῇ μὲν πρώτῃ πρὸς ταῖς Κασπίαις πύλαις ἐστρατοπέδευσε, τῇ δευτέρᾳ δὲ εἴσω παρῆλθε τῶν πυλῶν ἔστε οἰκούμενα ἦν. ἐπισιτισάμενος δὲ αὐτόθεν, ὅτι ἔρημον τὴν πρόσω χώραν ἤκουεν, ἐς προνομὴν ἐκπέμπει Κοῖνον ξὺν ἱππεῦσί τε καὶ τῶν πεζῶν ὀλίγοις.*

21 *Καὶ ἐν τούτῳ ἀφικνεῖται παρ' αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Δαρείου στρατοπέδου Βαγιστάνης Βαβυλώνιος ἀνὴρ τῶν γνωρίμων καὶ ξὺν τούτῳ Ἀντίβηλος τῶν Μαζαίου παίδων. οὗτοι ἀπήγγειλαν ὅτι Ναβαρζάνης τε, χιλιάρχης*

7 *ἑνδεκάτῃ* GL, *ἐνδεκάτη* (sic) A^2, *ἐν δεκάτῃ* BFH ‖ 18 *Ἀλέξανδρον*] *Ἀλεξάνδρου* Sint., etiam IV 22, 8 ‖ 21 *ἐπισιτισάμενος*] *ἐπισιτισόμενος* Krüg. (ed.) ‖ 27 *Ἀντίβηλος*] *Brochubelus* Curt. V 13, 11; fortasse idem est *Ἀρτιβόλης* Arr. VII 6, 4 ‖ 28 *τε* ⟨*ὁ*⟩ Schm. (ed.); v. ad p. 128, 24

τῶν ξὺν Δαρείῳ φευγόντων ἱππέων, καὶ Βῆσσος ὁ
Βακτρίων σατράπης καὶ Βαρσαέντης ὁ Ἀραχωτῶν καὶ
Δραγγῶν σατράπης ξυνειληφότες εἶεν Δαρεῖον. ταῦτα 2
ἀκούσας Ἀλέξανδρος ἔτι μᾶλλον ἦγε σπουδῇ, τοὺς
ἑταίρους μόνους ἔχων ἀμφ' αὐτὸν καὶ τοὺς προδρόμους
ἱππέας καὶ τῶν πεζῶν τοὺς εὐρωστοτάτους τε καὶ κου-
φοτάτους ἐπιλεξάμενος, οὐδὲ τοὺς ἀμφὶ Κοῖνον προσ-
μείνας ἐκ τῆς προνομῆς ἐπανελθεῖν. τοῖς δὲ ὑπολειπο-
μένοις ἐπιστήσας Κρατερὸν προστάττει ⟨ἕπεσθαι⟩ μὴ
μακρὰς ὁδοὺς ἄγοντα. οἱ δὲ ἀμφ' αὐτὸν τὰ ὅπλα εἶχον 3
μόνον καὶ δύο ἡμερῶν σιτία. ἐλθὼν δὲ τήν τε νύκτα
ὅλην καὶ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας μέχρι μεσημβρίας ὀλίγον
χρόνον ἀναπαύσας τὸν στρατὸν αὖθις ᾔει ὅλην νύκτα,
καὶ ἅμα ἡμέρᾳ ὑποφαινούσῃ παρῆν εἰς τὸ στρατόπεδον,
ὅθεν ἀφωρμήκει ὀπίσω Βαγιστάνης. καὶ τοὺς μὲν πο- 4
λεμίους οὐ κατέλαβε, Δαρείου δὲ πέρι ἐπύθετο αὐτὸν
μὲν συνειλημμένον ἄγεσθαι ἐφ' ἁρμαμάξης, Βήσσῳ δὲ
ἀντὶ Δαρείου εἶναι τὸ κράτος καὶ ἡγεμόνα ὠνομάσθαι
Βῆσσον πρός τε τῶν Βακτρίων ἱππέων καὶ τῶν ἄλλων
ὅσοι βάρβαροι ξυνέφευγον Δαρείῳ, πλὴν Ἀρταβάζου
καὶ τῶν Ἀρταβάζου παίδων καὶ τῶν Ἑλλήνων τῶν
μισθοφόρων· τούτους δὲ πιστοὺς εἶναι Δαρείῳ, καὶ
εἴργειν μὲν τὰ γιγνόμενα οὐ δυνατοὺς εἶναι, ἐκτρα-
πέντας δὲ ἔξω τῆς λεωφόρου ὁδοῦ ὡς ἐπὶ τὰ ὄρη ἰέναι
κατὰ σφᾶς, οὐ μετέχοντας τοῖς ἀμφὶ Βῆσσον τοῦ ἔργου.
γνώμην δὲ πεποιῆσθαι τοὺς ξυλλαβόντας Δαρεῖον, εἰ 5

---

2 *Βαρσαέντης* Schm. (ed.), *βράζας* A; v. ad p. 128, 24 || 3 *Δραγγῶν*] idem populus *Ζαράγγαι* VI 17, 3; 27, 3; VII 6, 3; *Ζαραγγαῖοι* III 25, 8; v. Tomaschek apud Pauly-Wissowa s. v. | *σατράπης* delendumne? || 8 *τοῖς* BFH, om. A^2L || 9 ⟨*ἕπεσθαι*⟩ add. Gron. (ed.) ex **k** || 18 *ὠνομάσθαι* A^2L, *ὠνομάζεσθαι* (sic) B || 25 *τοῖς* BG, *τοὺς* A^2FHL

μὲν διώκοντα σφᾶς Ἀλέξανδρον πυνθάνοιντο, παρα-
δοῦναι Δαρεῖον Ἀλεξάνδρῳ καὶ σφίσι τι ἀγαθὸν εὑρί-
σκεσθαι· εἰ δὲ τὸ ἔμπαλιν ἐπανεληλυθότα μάθοιεν,
τοὺς δὲ στρατιάν τε ξυλλέγειν ὅσην πλείστην δύναιντο
καὶ διασώζειν ἐς τὸ κοινὸν τὴν ἀρχήν. Βῆσσον δὲ ἐν
τῷ παρόντι ἐξηγεῖσθαι κατ' οἰκειότητά τε τὴν Δαρείου
καὶ ὅτι ἐν τῇ αὐτοῦ σατραπείᾳ τὸ ἔργον ἐγίγνετο.
6 Ταῦτα ἀκούσαντι Ἀλεξάνδρῳ ἀνὰ κράτος διωκτέα
ἐφαίνετο. καὶ ἤδη μὲν ἐξέκαμνον οἵ τε ἄνδρες καὶ οἱ
ἵπποι ὑπὸ τῇ ταλαιπωρίᾳ τῇ ξυνεχεῖ· ἀλλὰ καὶ ὣς ἦγε,
καὶ διελθὼν ὁδὸν πολλὴν τῆς τε νυκτὸς καὶ τῆς ἐπὶ
ταύτῃ ἡμέρας ἔστε ἐπὶ μεσημβρίαν ἀφικνεῖται ἔς τινα
κώμην, ἵνα τῇ προτεραίᾳ ἐστρατοπεδεύκεσαν οἱ Δαρεῖον
7 ἄγοντες. ἐνταῦθα ἀκούσας ὅτι νυκτὸς ποιεῖσθαι τὴν
πορείαν ἐγνωσμένον εἴη τοῖς βαρβάροις, ἤλεγχε τοὺς
προσχώρους, εἰ δή τινα εἰδεῖεν ἐπιτομωτέραν ὁδὸν ἐπὶ
τοὺς φεύγοντας. οἱ δὲ εἰδέναι μὲν ἔφασαν, ἐρήμην
δὲ εἶναι τὴν ὁδὸν δι' ἀνυδρίαν. ὁ δὲ ταύτην ἄγειν
ἐκέλευσε· καὶ γνοὺς ὅτι οὐχ ἕψονται οἱ πεζοὶ αὐτῷ
σπουδῇ ἐλαύνοντι τῶν μὲν ἱππέων ἐς πεντακοσίους
κατεβίβασεν ἀπὸ τῶν ἵππων, τοὺς ἡγεμόνας δὲ τῶν
πεζῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπιλεξάμενος τοὺς κρατιστεύ-
οντας ἐπιβῆναι τῶν ἵππων ἐκέλευσεν οὕτως ὅπως οἱ
8 πεζοὶ ὡπλισμένοι ἦσαν. Νικάνορα δὲ τὸν τῶν ὑπασπι-
στῶν ἡγεμόνα καὶ Ἄτταλον τὸν τῶν Ἀγριάνων κατὰ
τὴν ὁδόν, ἥντινα οἱ ἀμφὶ Βῆσσον προὐκεχωρήκεσαν,
τοὺς ὑπολειφθέντας ἄγειν ἐκέλευσε, καὶ τούτους ὡς
κουφότατα ἐσταλμένους, τοὺς δὲ ἄλλους πεζοὺς ἐν
9 τάξει ἕπεσθαι. αὐτὸς δὲ ἀμφὶ δείλην ἄγειν ἀρξάμενος

23 ⟨ἐσταλμένους⟩ οὕτως Pol. || 24 ὡπλισμένοι ἦσαν] ὡπλισμένους [ἦσαν] Krüg.

δρόμῳ ἡγεῖτο· διελθὼν δὲ τῆς νυκτὸς σταδίους ἐς τε-
τρακοσίους ὑπὸ τὴν ἕω ἐπιτυγχάνει τοῖς βαρβάροις
ἀτάκτως ἰοῦσι καὶ ἀνόπλοις, ὥστε ὀλίγοι μέν τινες
αὐτῶν ὡς ἀμυνούμενοι ὥρμησαν, οἱ δὲ πολλοὶ εὐθὺς
ὡς Ἀλέξανδρον αὐτὸν κατεῖδον οὐδὲ ἐς χεῖρας ἐλθόντες
ἔφευγον· καὶ οἱ τραπέντες ἐς ἀλκὴν ὀλίγων πεσόντων
καὶ οὗτοι ἔφυγον. Βῆσσος δὲ καὶ οἱ ξὺν αὐτῷ τέως 10
μὲν ἐφ' ἁρμαμάξης Δαρεῖον μετὰ σφῶν ἐκόμιζον· ὡς
δὲ δμοῦ ἤδη ἦν Ἀλέξανδρος, Δαρεῖον μὲν Σατιβαρζά-
νης καὶ Βαρσαέντης κατατρώσαντες αὐτοῦ ἀπέλιπον,
αὐτοὶ δὲ ἔφυγον ξὺν ἱππεῦσιν ἑξακοσίοις. Δαρεῖος δὲ
ἀποθνήσκει ὀλίγον ὕστερον ἐκ τῶν τραυμάτων πρὶν
ὀφθῆναι Ἀλεξάνδρῳ.

Ἀλέξανδρος δὲ τὸ μὲν σῶμα τοῦ Δαρείου ἐς Πέρ- 22
σας ἀπέπεμψε, θάψαι κελεύσας ἐν ταῖς βασιλικαῖς θή-
καις, καθάπερ καὶ οἱ ἄλλοι οἱ πρὸ Δαρείου βασιλεῖς·
σατράπην δὲ ἀπέδειξε Παρθυαίων καὶ Ὑρκανίων Ἀμ-
μινάπην Παρθυαῖον· ἦν δὲ οὗτος τῶν Αἴγυπτον ἐν-
δόντων Ἀλεξάνδρῳ μετὰ Μαζάκου. Τληπόλεμος δὲ
Πυθοφάνους τῶν ἑταίρων ξυνετάχθη αὐτῷ σκοπεῖν τὰ
ἐν Παρθυαίοις τε καὶ Ὑρκανίοις.

Τοῦτο τὸ τέλος Δαρείῳ ἐγένετο ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθη- 2
ναίοις Ἀριστοφῶντος μηνὸς Ἑκατομβαιῶνος, ἀνδρὶ τὰ
μὲν πολέμια, εἴπερ τινὶ ἄλλῳ, μαλθακῷ τε καὶ οὐ
φρενήρει, εἰς δὲ τἆλλα οὐδὲν ἀνεπιεικὲς ἔργον ἀπο-
δειξαμένῳ ἢ οὐδὲ ἐγγενόμενον αὐτῷ ἀποδείξασθαι, ὅτι
δμοῦ μὲν ἐς τὴν βασιλείαν παρελθεῖν, δμοῦ δὲ προσ-

---

9. 10 *Σατιβαρζάνης*] *Ναβαρζάνης* Schm. (ed.) coll. III 21, 1 ‖ 17. 18 *Ἀμμινάπην* A^2FGL, *ἀμμινάσπην* B; *Manapis* Curt. VI 4, 25 ‖ 19 *Μαζάκου* Freinsh. ad Curt. VI 4, 25, *μαζαίου* A^2BFL ‖ 20 *σκοπεῖν*] ⟨*ἐπὶ*⟩*σκοπεῖν* Krüg. ‖ 26 *ὅτι* ⟨*οἱ*⟩ Krüg.

πολεμεῖσθαι πρός τε Μακεδόνων καὶ τῶν Ἑλλήνων
ξυνέβη. οὔκουν οὐδὲ ἐθέλοντι ἐξῆν ἔτι ὑβρίζειν ἐς
τοὺς ὑπηκόους ἐν μείζονι κινδύνῳ ἤπερ ἐκεῖνοι καθ-
εστηκότι. ζῶντι μὲν δὴ ξυμφοραὶ αὐτῷ ἄλλαι ἐπ᾽ ἄλλαις
3 ξυνηνέχθησαν, οὐδέ τις ἀνακωχὴ ἐγένετο ἐπειδὴ πρῶ-
τον ἐς τὴν ἀρχὴν παρῆλθεν· ἀλλὰ εὐθὺς μὲν τὸ τῶν
σατραπῶν ἐπὶ Γρανίκῳ πταῖσμα ξυνέβη τὸ ἱππικόν,
εὐθὺς δὲ Ἰωνία τε καὶ Αἰολὶς εἴχοντο καὶ Φρύγες
ἀμφότεροι καὶ Λυδία καὶ Κᾶρες πλὴν Ἁλικαρνασσέων·
4 ὀλίγον δὲ ὕστερον καὶ Ἁλικαρνασσὸς ἐξῄρητο, ἐπὶ δὲ
ἡ παραλία πᾶσα ἔστε ἐπὶ Κιλικίαν· ἔνθεν δὲ ἡ αὐτοῦ
ἐπ᾽ Ἰσσῷ ἧσσα, ἵνα τήν τε μητέρα αἰχμαλωτισθεῖσαν
καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας ἐπεῖδεν· ἐπὶ τῷδε
Φοινίκη τε ἀπώλετο καὶ Αἴγυπτος πᾶσα· ἐπὶ δὲ αὐτὸς
ἐν Ἀρβήλοις ἔφυγέ τε ἐν πρώτοις αἰσχρῶς καὶ στρα-
τιὰν πλείστην παντὸς τοῦ βαρβαρικοῦ γένους ἀπώλεσε·
5 φυγάς τε ἐκ τούτου τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς πλανώμενος καὶ
τελευτῶν πρὸς τῶν ἀμφ᾽ αὐτὸν ἐς τὰ ἔσχατα προδο-
θείς, βασιλεύς τε ἐν τῷ αὐτῷ καὶ δεσμώτης ξὺν ἀτιμίᾳ
ἀγόμενος, τέλος δὲ πρὸς τῶν οἰκειοτάτων ἐπιβουλευ-
θεὶς ἀπώλετο. ζῶντι μὲν Δαρείῳ τοιαῦτα ξυνηνέχθη,
6 τελευτήσαντι δὲ ταφή τε ἡ βασιλικὴ καὶ τῶν παίδων
ὁποία καὶ βασιλεύοντος αὐτοῦ τροφή τε ⟨παρ᾽⟩ Ἀλεξ-
άνδρου καὶ παίδευσις, καὶ γαμβρὸς Ἀλέξανδρος. ὁπότε
δὲ ἐτελεύτα, ἐγεγόνει ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη.

28 Ἀλέξανδρος δὲ τοὺς ὑπολειφθέντας ἐν τῇ διώξει τῆς

5 ξυνηνέχθησαν BFGH, ξυνήχθησαν A², ξυνέχθησαν L ‖ 10 δὲ (prius)] τε Krüg. ‖ 11 ἔνθεν δὲ Krüg. (ed.), ἐνθένδε A ‖ 13 τῷδε] δὲ Krüg. (ed.); cf. III 28, 7; IV 20, 3 ‖ 18 τελευτῶν fortasse delendum coll. τέλος δὲ v. 20 | ἐς τὰ ἔσχατα post ἀρχῆς v. 17 transp. Krüg. ‖ 20 δὲ] δὴ Pol. ‖ 23 fortasse βασιλεύοντος ⟨ἂν⟩ | ⟨παρ᾽⟩ add. Schm., ⟨ἐξ⟩ Krüg.

στρατιᾶς ἀναλαβὼν ἐς Ὑρκανίαν προὐχώρει. κεῖται δὲ
ἡ Ὑρκανία χώρα ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ Βάκτρα
φερούσης· καὶ τῇ μὲν ὄρεσιν ἀπείργεται δασέσι καὶ
ὑψηλοῖς, τὸ πεδίον δὲ αὐτῆς καθήκει ἔστε ἐπὶ τὴν
μεγάλην τὴν ταύτῃ θάλασσαν. ταύτην δὲ ἦγεν, ὅτι
ταύτῃ τοὺς ξένους τοὺς ἀμφὶ Δαρεῖον διαπεφευγέναι
ἐς τὰ τῶν Ταπούρων ὄρη ἐπύθετο καὶ αὐτοὺς ἅμα
τοὺς Ταπούρους χειρωσόμενος. τριχῇ δὴ διελὼν τὸν 2
στρατὸν αὐτὸς μὲν τὴν ἐπιτομωτάτην καὶ χαλεπωτάτην
ἡγήσατο, τὸ πλεῖστον καὶ ἅμα τὸ κουφότατον τῆς δυ-
νάμεως ἄγων· Κρατερὸν δὲ τήν τε αὐτοῦ τάξιν ἔχοντα
καὶ τὴν Ἀμύντου καὶ τῶν τοξοτῶν ἔστιν οὓς καὶ ὀλί-
γους τῶν ἱππέων ἐπὶ Ταπούρων ἔστειλεν· Ἐριγύϊον
δὲ τούς τε ξένους καὶ τὴν λοιπὴν ἵππον ἀναλαβόντα
τὴν λεωφόρον τε καὶ μακροτέραν ἡγεῖσθαι ἐκέλευσε,
τὰς ἁμάξας καὶ τὰ σκευοφόρα καὶ τὸν ἄλλον ὅμιλον
ἄγοντα.

Ὑπερβαλὼν δὲ τὰ πρῶτα ὄρη καὶ καταστρατοπε- 3
δεύσας αὐτοῦ ἀναλαβὼν τούς τε ὑπασπιστὰς καὶ τῆς
Μακεδονικῆς φάλαγγος τοὺς κουφοτάτους καὶ τῶν
τοξοτῶν ἔστιν οὓς ᾔει χαλεπὴν ὁδὸν καὶ δύσπορον,
φύλακας τῶν ὁδῶν καταλιπών, ἵνα σφαλερόν τι αὐτῷ
ἐφαίνετο, ὡς μὴ τοῖς ἑπομένοις κατ' ἐκεῖνα ἐπιθοῖντο
οἱ τὰ ὄρη ἔχοντες τῶν βαρβάρων. αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν 4
τοξοτῶν διελθὼν τὰ στενὰ ἐν τῷ πεδίῳ κατεστρατο-
πέδευσε πρὸς ποταμῷ οὐ μεγάλῳ. καὶ ἐνταῦθα ὄν-
τος αὐτοῦ Ναβαρζάνης τε ὁ Δαρείου χιλιάρχης καὶ

7. 8 *Ταπούρων* et *Ταπούρους* Schm. (ed.) coll. §§ 2, 6, 7, *πάγρων* et *πάγρους* A; v. ad IV 18, 2 ‖ 8 *χειρωσόμενος* BG, *χειρωσάμενος* A²FL ‖ 23 *ἐκεῖνα* Krüg., *ἐκεῖνο* A ‖ 27 *Ναβαρζάνης* Vulc., *ναβραζάνης* A; cf. III 21, 1; Curt. V 9, 2 saepius; *μετὰ ναβάρνου* codd. Diod. XVII 74, 1

*Φραταφέρνης ὁ Ὑρκανίας τε καὶ Παρθυαίων σατράπης
καὶ ἄλλοι τῶν ἀμφὶ Δαρεῖον Περσῶν οἱ ἐπιφανέστατοι
5 ἀφικόμενοι παρέδοσαν σφᾶς αὐτούς. ὑπομείνας δὲ ἐν
τῷ στρατοπέδῳ τέσσαρας ἡμέρας ἀνέλαβε τοὺς ὑπολειφθέντας κατὰ τὴν ὁδόν, τοὺς μὲν ἄλλους ἀσφαλῶς διελθόντας, τοῖς δὲ Ἀγριᾶσιν ὀπισθοφυλακοῦσιν ἐπέθεντο οἱ ὄρειοι τῶν βαρβάρων, καὶ μεῖον ἔχοντες τῷ ἀκροβολισμῷ ἀπηλλάγησαν.*

*6 Ἄρας δὲ ἐντεῦθεν προήει ὡς ἐφ' Ὑρκανίαν εἰς Ζαδράκαρτα πόλιν Ὑρκανίων. καὶ ἐν τούτῳ οἱ περὶ Κρατερὸν ξυνέμιξαν αὐτῷ, τοῖς μὲν ξένοις τοῖς Δαρείου οὐκ ἐντετυχηκότες, τὴν χώραν δὲ ὅσην διαπεπορευμένοι ἦσαν τὴν μὲν βίᾳ, τὴν δὲ ἐνδιδόντων τῶν κατοικούντων προσπεποιημένοι. ἐνταῦθα καὶ Ἐριγύϊος ἧκε σὺν τοῖς σκευοφόροις καὶ ταῖς ἁμάξαις.
7 ὀλίγον δὲ ὕστερον Ἀρτάβαζος ἀφίκετο παρ' Ἀλέξανδρον καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ Κωφὴν καὶ Ἀριοβαρζάνης καὶ Ἀρσάμης καὶ ξὺν τούτοις παρὰ τῶν ξένων τῶν ξὺν Δαρείῳ πρέσβεις καὶ Αὐτοφραδάτης ὁ Ταπούρων σατράπης. Αὐτοφραδάτῃ μὲν δὴ τὴν σατραπείαν ἀπέδωκεν, Ἀρτάβαζον δὲ καὶ τοὺς παῖδας ἅμα οἷ ἐν τιμῇ ἦγε, τά τε ἄλλα ἐν τοῖς πρώτοις Περσῶν ὄντας καὶ
8 τῆς ἐς Δαρεῖον πίστεως ἕνεκα. τοῖς πρέσβεσι δὲ τῶν Ἑλλήνων δεομένοις σπείσασθαί σφισιν ὑπὲρ τοῦ παντὸς ξενικοῦ ἀπεκρίνατο ὁμολογίαν μὲν οὐκ ἂν ποιήσασθαι πρὸς αὐτοὺς οὐδεμίαν· ἀδικεῖν γὰρ μεγάλα τοὺς*

1 *Φραταφέρνης* Blanc., *φραδαφέρνης* A[2]BFL ‖ 9 *Ὑρκανίαν* R. Mücke, *Progr. Ilfeld 1887*, p. 18, *ὑρκανίας* A ‖ 10 *Ζαδράκαρτα* etiam III 25, 1; *Xazacerta* Itin. Alex. 72; *Κάρτα* Strab. XI 7, 2, p. 508, sed cf. Müller in indice Strabon. ed. Didot. s. v. Samariana ‖ 15 *αὐτῷ* post *ἧκε* m. 1 del. A ‖ 16 *δὲ*] *τε* Krüg.

στρατευομένους ἐναντία τῇ Ἑλλάδι παρὰ τοῖς βαρβάροις παρὰ τὰ δόγματα τῶν Ἑλλήνων· ἐκέλευσε δὲ ἥκειν ξύμπαντας καὶ παραδιδόναι σφᾶς αὐτοὺς ἐπιτρέποντας Ἀλεξάνδρῳ χρῆσθαι ὅ τι βούλοιτο, ἢ σώζεσθαι ὅπῃ δύναιντο. οἱ δὲ ἐπιτρέπειν ἔφασαν σφᾶς τε αὐτοὺς 9 καὶ τοὺς ἄλλους Ἀλεξάνδρῳ· ξυμπέμπειν τε ἐκέλευον τὸν ἡγησόμενον αὐτοῖς, ὡς ἀσφαλῶς διακομισθεῖεν παρ᾽ αὐτόν· εἶναι δὲ ἐλέγοντο ἐς χιλίους καὶ πεντακοσίους. καὶ Ἀλέξανδρος πέμπει Ἀνδρόνικον τὸν Ἀγέρρου καὶ Ἀρτάβαζον παρ᾽ αὐτούς.

Αὐτὸς δὲ προῆγεν ὡς ἐπὶ Μάρδους, ἀναλαβὼν 24 τούς τε ὑπασπιστὰς καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τὴν Κοίνου καὶ Ἀμύντου τάξιν καὶ τῶν ἑταίρων ἱππέων τοὺς ἡμίσεας καὶ τοὺς ἱππακοντιστάς· ἤδη γὰρ αὐτῷ καὶ ἱππακοντισταὶ τάξις ἦσαν. ἐπελθὼν 2 δὲ τὸ πολὺ μέρος τῆς χώρας τῶν Μάρδων πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινεν αὐτῶν φεύγοντας, οὓς δέ τινας ἐς ἀλκὴν τετραμμένους, πολλοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβεν. οὐ γὰρ ἔστιν ὅστις χρόνου ἐμβεβλήκει ἐς τὴν γῆν αὐτῶν ἐπὶ πολέμῳ διά τε δυσχωρίαν καὶ ὅτι πένητες οἱ Μάρδοι καὶ μάχιμοι ἐπὶ τῇ πενίᾳ ἦσαν. οὔκουν οὐδὲ Ἀλέξανδρον ἐμβαλεῖν ἄν ποτε δείσαντες, ἄλλως τε καὶ προκεχωρηκότα ἤδη ἐς τὸ πρόσω, ταύτῃ μᾶλλόν τι ἀφύλακτοι ἡλίσκοντο. πολλοὶ δὲ αὐτῶν καὶ ἐς τὰ ὄρη 3 κατέφυγον, ἃ δὴ ὑπερύψηλά τε καὶ ἀπότομα αὐτοῖς ἐν τῇ χώρᾳ ἐστίν, ὡς πρὸς ταῦτά γε οὐχ ἥξοντα Ἀλέξανδρον. ἐπεὶ δὲ καὶ ταύτῃ προσῆγεν, οἱ δὲ πέμψαντες πρέσβεις σφᾶς τε αὐτοὺς ἐνέδοσαν καὶ τὴν χώραν·

1 ⟨συ⟩στρατευομένους . . . [παρὰ] τοῖς Pol. || 2 δόγματα ⟨τὰ⟩ Dübn. (ed.) || 15 τάξις fortasse delendum; ἱππακοντιστῶν τάξις ἦν Pol. || 16 μέρος del. Krüg. (ed.)

καὶ Ἀλέξανδρος αὐτοὺς μὲν ἀφῆκεν, σατράπην δὲ ἀπέδειξεν αὐτῶν Αὐτοφραδάτην, ὅνπερ καὶ Ταπούρων.

4 *Αὐτὸς δὲ ἐπανελθὼν εἰς τὸ στρατόπεδον, ἔνθενπερ ὡρμήθη ἐς τῶν Μάρδων τὴν γῆν, κατέλαβε τοὺς Ἕλληνας τοὺς μισθοφόρους ἥκοντας καὶ τοὺς Λακεδαιμονίων πρέσβεις, οἳ παρὰ βασιλέα Δαρεῖον ἐπρέσβευον, Καλλιστρατίδαν τε καὶ Παύσιππον καὶ Μόνιμον καὶ Ὀνόμαντα, καὶ Ἀθηναίων Δρωπίδην. τούτους μὲν δὴ ξυλλαβὼν ἐν φυλακῇ εἶχε, τοὺς Σινωπέων δὲ ἀφῆκεν, ὅτι Σινωπεῖς οὔτε τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων μετεῖχον, ὑπὸ Πέρσαις τε τεταγμένοι οὐκ ἀπεικότα ποιεῖν ἐδό-*
5 *κουν παρὰ τὸν βασιλέα σφῶν πρεσβεύοντες. ἀφῆκεν δὲ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ὅσοι πρὸ τῆς εἰρήνης τε καὶ τῆς ξυμμαχίας τῆς πρὸς Μακεδόνας γενομένης παρὰ Πέρσαις ἐμισθοφόρουν, καὶ Καλχηδονίων Ἡρακλείδην τὸν πρεσβευτὴν ἀφῆκεν· τοὺς δὲ ἄλλους ξυστρατεύεσθαί οἱ ἐπὶ μισθῷ τῷ αὐτῷ ἐκέλευσε· καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς Ἀνδρόνικον, ὅσπερ ἤγαγέ τε αὐτοὺς καὶ ἔνδηλος γεγόνει οὐ φαῦλον ποιούμενος σῶσαι τοὺς ἄνδρας.*

25 *Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος ἦγεν ὡς ἐπὶ Ζαδράκαρτα, τὴν μεγίστην πόλιν τῆς Ὑρκανίας, ἵνα καὶ τὰ βασίλεια τοῖς Ὑρκανίοις ἦν. καὶ ἐνταῦθα διατρίψας ἡμέρας πεντεκαίδεκα καὶ θύσας τοῖς θεοῖς ὡς νόμος καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ποιήσας ὡς ἐπὶ Παρθυαίους ἦγεν· ἐκεῖθεν δὲ ἐπὶ τὰ τῆς Ἀρείας ὅρια καὶ Σουσίαν, πόλιν τῆς Ἀρείας, ἵνα καὶ Σατιβαρζάνης ἧκε παρ' αὐτὸν ὁ τῶν*
2 *Ἀρείων σατράπης. τούτῳ μὲν δὴ τὴν σατραπείαν*

---

6 *παρὰ* BG, *περὶ* A^{2}L ‖ 7 *Καλλιστρατίδαν*] *Καλλικρατίδαν* Ell. (ed.) ex uno cod. Gronovii, coll. Curt. III 13, 15 *Callicratides* ‖ 15 *Καλχηδονίων* Ell., *καρχηδονίων* A; *Χαλκηδονίων* Palm.

ἀποδοὺς ξυμπέμπει αὐτῷ Ἀνάξιππον τῶν ἑταίρων δοὺς
αὐτῷ τῶν ἱππακοντιστῶν ἐς τεσσαράκοντα, ὡς ἔχοι
φύλακας καθιστάναι τῶν τόπων, τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι
τοὺς Ἀρείους πρὸς τῆς στρατιᾶς κατὰ τὴν πάροδον.
Ἐν τούτῳ δὲ ἀφικνοῦνται παρ' αὐτὸν Περσῶν 3
τινες, οἳ ἤγγελλον Βῆσσον τήν τε τιάραν ὀρθὴν ἔχειν
καὶ τὴν Περσικὴν στολὴν φοροῦντα Ἀρτοξέρξην τε
καλεῖσθαι ἀντὶ Βήσσου καὶ βασιλέα φάσκειν εἶναι τῆς
Ἀσίας· ἔχειν τε ἀμφ' αὐτὸν Περσῶν τε τοὺς ἐς Βάκτρα
διαφυγόντας καὶ αὐτῶν Βακτριανῶν πολλούς· προσ-
δοκᾶσθαι δὲ ἥξειν αὐτῷ καὶ Σκύθας ξυμμάχους.
Ἀλέξανδρος δὲ ὁμοῦ ἤδη ἔχων τὴν πᾶσαν δύναμιν 4
ᾔει ἐπὶ Βάκτρων, ἵνα καὶ Φίλιππος ὁ Μενελάου παρ'
αὐτὸν ἀφίκετο ἐκ Μηδίας, ἔχων τούς τε μισθοφόρους
ἱππέας, ὧν ἡγεῖτο αὐτός, καὶ Θεσσαλῶν τοὺς ἐθελον-
τὰς ὑπομείναντας καὶ τοὺς ξένους τοὺς Ἀνδρομάχου.
Νικάνωρ δὲ ὁ Παρμενίωνος ὁ τῶν ὑπασπιστῶν ἄρχων
τετελευτήκει ἤδη νόσῳ. ἰόντι δὲ Ἀλεξάνδρῳ τὴν ἐπὶ 5
Βάκτρα ἐξηγγέλθη Σατιβαρζάνης ὁ Ἀρείων σατράπης
Ἀνάξιππον μὲν καὶ τοὺς ἱππακοντιστὰς τοὺς ξὺν αὐτῷ
ἀπεκτονώς, ὁπλίζων δὲ τοὺς Ἀρείους καὶ ξυνάγων εἰς
Ἀρτακόανα πόλιν, ἵνα τὸ βασίλειον ἦν τῶν Ἀρείων·
ἐκεῖθεν δὲ ὅτι ἔγνωκεν, ἐπειδὰν προκεχωρηκότα Ἀλέξ-
ανδρον πύθηται, ἰέναι ξὺν τῇ δυνάμει παρὰ Βῆσσον,
ὡς ξὺν ἐκείνῳ ἐπιθησόμενος ὅπῃ ἂν τύχῃ τοῖς Μακε-
δόσι. ταῦτα ὡς ἐξηγγέλθη αὐτῷ, τὴν μὲν ἐπὶ Βάκτρα 6
ὁδὸν οὐκ ἦγεν, ἀναλαβὼν δὲ τούς τε ἑταίρους ἱππέας

---

3 ἀδικεῖσθαι m. 1 corr. ex διακεῖσθαι A ‖ 7 Ἀρτοξέρξην scripsi, ἀρταξέρξην A; v. ad p. 28, 7 ‖ 17. 18 Νικάνωρ δὲ — νόσῳ post vocem ἐπιβουλῆς p. 163, 15 transp. Schm. ‖ 22 Ἀρτακόανα hic, ἀρτοκόανα p. 162, 6 A; v. Müller ad Strab. p. 442, 34 ed. Didot. ‖ 23 ἔγνωκεν] ἐγνώκει Krüg. (ed.)

καὶ τοὺς ἱππακοντιστὰς καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τὴν Ἀμύντου τε καὶ Κοίνου τάξιν, τὴν δὲ ἄλλην δύναμιν αὐτοῦ καταλιπὼν καὶ ἐπ' αὐτῇ Κρατερὸν ἡγεμόνα, σπουδῇ ἦγεν ὡς ἐπὶ Σατιβαρζάνην τε καὶ τοὺς Ἀρείους καὶ διελθὼν ἐν δυσὶν ἡμέραις σταδίους ἐς ἑξακοσίους πρὸς Ἀρτακόανα ἧκεν.

7 Σατιβαρζάνης μὲν οὖν, ὡς ἔγνω ἐγγὺς ὄντα Ἀλέξανδρον, τῇ ὀξύτητι τῆς ἐφόδου ἐκπλαγεὶς ξὺν ὀλίγοις ἱππεῦσι τῶν Ἀρείων ἔφυγε· πρὸς γὰρ τῶν πολλῶν στρατιωτῶν κατελείφθη ἐν τῇ φυγῇ, ὡς κἀκεῖνοι ἔμαθον προσάγοντα Ἀλέξανδρον. Ἀλέξανδρος δέ, ὅσους ξυναιτίους τῆς ἀποστάσεως κατέμαθε καὶ ἐν τῷ τότε ἀπολελοιπότας τὰς κώμας, τούτους δὲ ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ, ὀξείας τὰς διώξεις ποιησάμενος, τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ ἠνδραπόδισε· σατράπην δὲ Ἀρείων ἀπέδειξεν
8 Ἀρσάκην, ἄνδρα Πέρσην. αὐτὸς δὲ ξὺν τοῖς ἀμφὶ Κρατερὸν ὑπολελειμμένοις, ὁμοῦ οὖσιν ἤδη, ὡς ἐπὶ τὴν Ζαραγγαίων χώραν ἦγε· καὶ ἀφικνεῖται ἵνα τὰ βασίλεια τῶν Ζαραγγαίων ἦν. Βαρσαέντης δέ, ὃς τότε κατεῖχε τὴν χώραν, εἷς ὢν τῶν ξυνεπιθεμένων Δαρείῳ ἐν τῇ φυγῇ, προσιόντα Ἀλέξανδρον μαθὼν ἐς Ἰνδοὺς τοὺς ἐπὶ τάδε τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἔφυγε. ξυλλαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ Ἰνδοὶ παρ' Ἀλέξανδρον ἀπέστειλαν, καὶ ἀποθνήσκει πρὸς Ἀλεξάνδρου τῆς ἐς Δαρεῖον ἀδικίας ἕνεκα.

26 Ἐνταῦθα καὶ τὴν Φιλώτα ἐπιβουλὴν τοῦ Παρμενίωνος
FGrH 138/fr. 13, □ 139/fr. 22 ἔμαθεν Ἀλέξανδρος, καὶ λέγει Πτολεμαῖος καὶ Ἀριστόβουλος, ὅτι προσηγγελμένη ⟨μὲν ἦν⟩ ἤδη οἱ καὶ πρότερον

6 Ἀρτακόανα] v. ad p. 161, 22 ‖ 16 Ἀρσάκην etiam III 29, 5 et IV 7, 1 reduxi ex A, Ἀρσάμην Blanc., quasi idem esset ac Arsames Artabazi filius, de quo cf. III 23, 7 ‖ 27 προσηγγελμένη ⟨μὲν ἦν⟩ scripsi, partim cum Pol., προσηγγελμένην A, προηγγελμένην Vulc., προηγγελμένη ⟨ἦν⟩ Enth., προηγγελμένη ⟨μὲν ἦν⟩ Pol.

ἐν Αἰγύπτῳ, οὐ μέντοι πιστή γε ἐφάνη τῆς τε φιλίας
τῆς πάλαι ἕνεκα καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ ἐς Παρμενίωνά τε
τὸν πατέρα τὸν Φιλώτα τιμῆς καὶ ἐς αὐτὸν Φιλώταν
πίστεως. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου λέγει εἰσαχθῆναι 2
εἰς Μακεδόνας Φιλώταν καὶ κατηγορῆσαι μὲν αὐτοῦ
ἰσχυρῶς Ἀλέξανδρον, ἀπολογήσασθαι δὲ αὐτὸν Φιλώ-
ταν· καὶ τοὺς ἐπιμηνυτὰς τοῦ ἔργου παρελθόντας ἐξ-
ελέγξαι Φιλώταν τε καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἄλλοις τε
ἐλέγχοις οὐκ ἀφανέσι καὶ μάλιστα δὴ ὅτι αὐτὸς Φιλώ-
τας πεπύσθαι μὲν ἐπιβουλήν τινα Ἀλεξάνδρῳ παρα-
σκευαζομένην συνέφη, ἐξηλέγχετο δὲ κατασιωπήσας
ταύτην πρὸς Ἀλέξανδρον, καίτοι δὶς ἐπὶ τὴν σκηνὴν
ὁσημέραι τὴν Ἀλεξάνδρου φοιτῶν. καὶ Φιλώταν μὲν 3
κατακοντισθῆναι πρὸς τῶν Μακεδόνων καὶ ὅσοι ἄλλοι
μετέσχον αὐτῷ τῆς ἐπιβουλῆς ἐπὶ Παρμενίωνα δὲ
σταλῆναι Πολυδάμαντα, ἕνα τῶν ἑταίρων, γράμματα
φέροντα παρ' Ἀλεξάνδρου πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τοὺς
ἐν Μηδίᾳ, Κλέανδρόν τε καὶ Σιτάλκην καὶ Μεν[ν]ίδαν·
οὗτοι γὰρ ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, ἧς Παρμενίων ἦρχε, τεταγ-
μένοι ἦσαν· καὶ πρὸς τούτων ἀποθανεῖν Παρμενίωνα, 4
τυχὸν μὲν ὅτι οὐ πιστὸν ἐδόκει εἶναι Ἀλέξανδρος Φι-
λώτα ἐπιβουλεύοντος μὴ ξυμμετασχεῖν Παρμενίωνα τῷ
παιδὶ τοῦ βουλεύματος, τυχὸν δὲ ὅτι, εἰ καὶ μὴ ξυμ-
μετέσχε, σφαλερὸς ἤδη ἦν περιὼν Παρμενίων τοῦ παι-
δὸς αὐτοῦ ἀνῃρημένου, ἐν τοσαύτῃ ὢν ἀξιώσει παρά
τε αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ ἐς τὸ ἄλλο στράτευμα, μὴ ὅτι
τὸ Μακεδονικόν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ξένων, ὧν πολ-
λάκις καὶ ἐν μέρει καὶ παρὰ τὸ μέρος κατὰ πρόσταξιν
τὴν Ἀλεξάνδρου ξὺν χάριτι ἐξηγεῖτο.

18 Μενίδαν Ell. (ed.), μεννίδαν A ‖ 25 αὐτοῦ vulg., αὐτῷ A ‖ 28 ⟨τῷ⟩ μέρει Schn. ad Xenoph. Anab. VII 6, 36

27 Λέγουσι δὲ καὶ Ἀμύνταν τὸν Ἀνδρομένους κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπαχθῆναι ἐς κρίσιν καὶ Πολέμωνα καὶ Ἄτταλον καὶ Σιμμίαν τοὺς Ἀμύντου ἀδελφούς, ὡς ξυμμετασχόντας καὶ αὐτοὺς τῆς ἐπιβουλῆς τῆς κατ' Ἀλεξάνδρου κατὰ πίστιν τε καὶ ἑταιρίαν τὴν Φιλώτα.
2 καὶ ἐδόκει πιστοτέρα ἡ ἐπιβουλὴ ἐς τὸ πλῆθος, ὅτι Πολέμων, εἷς τῶν ἀδελφῶν τῶν Ἀμύντου, ξυλληφθέντος Φιλώτα ἔφυγεν ἐς τοὺς πολεμίους. ἀλλ' Ἀμύντας γε ξὺν τοῖς ἀδελφοῖς ὑπομείνας τὴν δίκην καὶ ἀπολογησάμενος ἐν Μακεδόσι καρτερῶς ἀφίεται τῆς αἰτίας· καὶ εὐθὺς ὡς ἀπέφυγεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἠξίωσεν ἐφεθῆναί οἱ ἐλθεῖν παρὰ τὸν ἀδελφὸν καὶ ἐπαναγαγεῖν
3 αὐτὸν παρ' Ἀλέξανδρον· καὶ οἱ Μακεδόνες ξυγχωροῦσιν. ὁ δὲ ἀπελθὼν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ τὸν Πολέμωνα ἐπανήγαγε· καὶ ταύτῃ πολὺ ἔτι μᾶλλον ἢ πρόσθεν ἔξω αἰτίας ἐφάνη Ἀμύντας. ἀλλὰ ὀλίγον γὰρ ὕστερον κώμην τινὰ πολιορκῶν τοξευθεὶς ἐκ τῆς πληγῆς ἐτελεύτησεν, ὥστε οὐδὲν πλέον αὐτῷ γίγνεται τὴν κρίσιν ἀποφυγόντι ὅτι μὴ ἀγαθῷ νομιζομένῳ ἀποθανεῖν.

4 Ἀλέξανδρος δέ, καταστήσας ἐπὶ τοὺς ἑταίρους ἱππάρχας δύο, Ἡφαιστίωνά τε τὸν Ἀμύντορος καὶ Κλεῖτον τὸν Δρωπίδου, καὶ δίχα διελὼν τὴν τάξιν τῶν ἑταίρων, ὅτι οὐδὲ φίλτατον ἂν ἠβούλετο ἕνα τοσούτων ἱππέων, ἄλλως τε καὶ τῶν κρατίστων τοῦ παντὸς ἱππικοῦ κατά τε ἀξίωσιν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετήν, ἐξηγεῖσθαι, ἀφικνεῖται ἐς τοὺς πάλαι μὲν Ἀριάσπας καλουμένους, ὕστερον δὲ Εὐεργέτας ἐπονομασθέντας, ὅτι Κύρῳ τῷ Καμβύσου

---

11 ἐφεθῆναι Krüg. (ed.), ἀφεθῆναι A, sed ἀ rasura corr. ex ἐ ‖ 14 τῇ del. Krüg. (ed.), τῇ αὐτῇ ἡμ. Pol. ‖ 16 γὰρ Sint. (ed.), γε A ‖ 18 γίγνεται] γίγνεσθαι Sint. (ed.) ‖ 23 φίλτατον Sint., φιλώταν A; φίλων Freinsh. ad Curt. VI 9, 21, φίλον Krüg. (ed.), ⟨τῶν⟩ φιλτάτων Pol. | ἂν del. Krüg. (ed.) ‖ 26 Ἀριάσπας] cf. Fischer ad Diod. XVII 81, 1

ξυνεπελάβοντο τῆς ἐς Σκύθας ἐλάσεως. καὶ τούτους 5
Ἀλέξανδρος ὧν τε ἐς Κῦρον ὑπῆρξαν οἱ πρόγονοι
αὐτῶν τιμήσας καὶ αὐτοὺς καταμαθὼν ἄνδρας οὐ κατὰ □
τοὺς ἄλλους τοὺς ταύτῃ βαρβάρους πολιτεύοντας, ἀλλὰ
τοῦ δικαίου ἴσα καὶ τοῖς κρατίστοις τῶν Ἑλλήνων
μεταποιουμένους, ἐλευθέρους τε ἀφῆκεν καὶ χώραν τῆς
ὁμόρου ὅσην αὐτοὶ σφίσιν ᾔτησαν, οὐ πολλὴν δὲ οὐδ'
αὐτοὶ ᾔτησαν, προσέθηκεν. ἐνταῦθα θύσας τῷ Ἀπόλλωνι
Δημήτριον μὲν ἕνα τῶν σωματοφυλάκων ὑποπτεύσας με-
τασχεῖν Φιλώτᾳ τῆς ἐπιβουλῆς ξυνέλαβε· σωματοφύλακα
δὲ ἀντὶ Δημητρίου ἀπέδειξε Πτολεμαῖον τὸν Λάγου.

Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος προήει ὡς ἐπὶ Βάκτρα τε 28 a. 329
καὶ Βῆσσον, Δράγγας τε καὶ Γαδρωσοὺς ἐν τῇ παρόδῳ
παραστησάμενος. παρεστήσατο δὲ καὶ τοὺς Ἀραχώτας
καὶ σατράπην κατέστησεν ἐπ' αὐτοῖς Μένωνα. ἐπῆλθε
δὲ καὶ τῶν Ἰνδῶν τοὺς προσχώρους Ἀραχώταις. ξύμ-
παντα δὲ ταῦτα τὰ ἔθνη διὰ χιόνος τε πολλῆς καὶ
ξὺν ἀπορίᾳ τῶν ἐπιτηδείων καὶ τῶν στρατιωτῶν τα-
λαιπωρίᾳ ἐπῆλθε. μαθὼν δὲ τοὺς Ἀρείους αὖθις ἀφ- 2
εστάναι, Σατιβαρζάνου ἐς τὴν χώραν αὐτῶν ἐμβαλόντος
σὺν ἱππεῦσι δισχιλίοις, οὓς παρὰ Βήσσου ἔλαβεν,
ἀποστέλλει παρ' αὐτοὺς Ἀρτάβαζόν τε τὸν Πέρσην
καὶ Ἐριγύϊον καὶ Κάρανον τῶν ἑταίρων. προσέταξε
δὲ καὶ Φραταφέρνην τὸν τῶν Παρθυαίων σατράπην
ξυνεμβαλεῖν αὐτοῖς ἐς τοὺς Ἀρείους. καὶ γίγνεται μάχη 3

3 αὐτοὺς scripsi, αὐτὸς A ‖ 5 καὶ del. aut καὶ τοὺς κρατίστους prop. E. Meyer, De Arriano Thucydideo, Diss. Rostoch. 1877, p. 23, coll. Thuc. III 14, 1; cf. Grundm. p. 86 ‖ 10 Φιλώτᾳ Ell. (ed.), φιλώτα A ‖ 13 Γαδρωσοὺς Gron., δραγωγοὺς A; Γαδρωσοί (vel Γαδρώσιοι) et Γαδρωσία noster semper, ceteri Γεδρ. et Κεδρ., cf. Fischer ad Diod. XVII 81, 2 ‖ 14 Ἀραχώτας] ἀραχῶ A; cf. vs. 16 et v. Proleg. i. f.

*τοῖς ἀμφὶ Ἐριγύϊον καὶ Κάρανον πρὸς Σατιβαρζάνην
καρτερά, οὐδὲ πρόσθεν οἱ βάρβαροι ἐνέκλιναν πρὶν
Σατιβαρζάνην ξυμπεσόντα Ἐριγυΐῳ πρὸς Ἐριγυΐου
πληγέντα δόρατι ἐς τὸ πρόσωπον ἀποθανεῖν. τότε δὲ
ἐγκλίναντες οἱ βάρβαροι προτροπάδην ἔφευγον.*

4 *Ἐν τούτῳ δὲ Ἀλέξανδρος πρὸς τὸν Καύκασον τὸ
ὄρος ἦγεν, ἵνα καὶ πόλιν ἔκτισε καὶ ὠνόμασεν Ἀλεξάν-
δρειαν· καὶ θύσας ἐνταῦθα τοῖς θεοῖς ὅσοις νόμος
αὐτῷ ὑπερέβαλε τὸ ὄρος τὸν Καύκασον, σατράπην μὲν
τῇ χώρᾳ ἐπιτάξας Προέξην, ἄνδρα Πέρσην, τῶν δὲ
ἑταίρων Νειλόξενον τὸν Σατύρου ἐπίσκοπον ξὺν στρα-
τιᾷ ἀπολιπών.*

5 *Τὸ δὲ ὄρος ὁ Καύκασος ὑψηλὸν μέν ἐστιν ὥσπερ
FGrH 139/fr. 23 τι ἄλλο τῆς Ἀσίας, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος, ψιλὸν δὲ
τὸ πολὺ αὐτοῦ τό γε ταύτῃ. μακρὸν γὰρ ὄρος παρα-
τέταται ὁ Καύκασος, ὥστε καὶ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος,
ὃς δὴ τὴν Κιλικίαν τε καὶ Παμφυλίαν ἀπείργει, ἀπὸ
τοῦ Καυκάσου εἶναι λέγουσι καὶ ἄλλα ὄρη μεγάλα,
□ ἀπὸ τοῦ Καυκάσου διακεκριμένα ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ἐπ-
6 ωνυμίᾳ κατὰ ἤθη τὰ ἑκάστων. ἀλλὰ ἔν γε τούτῳ τῷ
Καυκάσῳ οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ τέρμινθοι πεφύκασι καὶ
σίλφιον, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος· ἀλλὰ καὶ ὣς ἐπῳκεῖτο
πολλοῖς ἀνθρώποις καὶ πρόβατα πολλὰ καὶ κτήνη
ἐνέμοντο, ὅτι καὶ χαίρουσι τῷ σιλφίῳ τὰ πρόβατα, καὶ
εἰ ἐκ πολλοῦ πρόβατον σιλφίου αἴσθοιτο, καὶ θεῖ ἐπ'
αὐτὸ καὶ τό τε ἄνθος ἐπινέμεται καὶ τὴν ῥίζαν ἀν-
7 ορύττον καὶ ταύτην κατεσθίει. ἐπὶ τῷδε ἐν Κυρήνῃ
ὡς μακροτάτω ἀπελαύνουσι τὰς ποίμνας τῶν χωρίων,
ἵνα αὐτοῖς τὸ σίλφιον φύεται. οἱ δὲ καὶ περιφράσσουσι*

22 ὣς B, ὧν (sic) A[2], ὧν FHL ‖ 26. 27 *ἀνορύττον* Vulc., *ἀνορύττων* A ‖ 27 *τῷδε* ⟨*δὴ*⟩ Krüg.; v. ad p. 156, 13

*τὸν χῶρον, τοῦ μηδὲ εἰ πελάσειεν αὐτῷ πρόβατα,
δυνατὰ γενέσθαι εἴσω παρελθεῖν, ὅτι πολλοῦ ἄξιον
Κυρηναίοις τὸ σίλφιον.*
Βῆσσος δὲ ἔχων ἀμφ' αὑτὸν Περσῶν τε τοὺς μετα- 8
*σχόντας αὐτῷ τῆς Δαρείου συλλήψεως καὶ αὐτῶν
Βακτρίων ἐς ἑπτακισχιλίους καὶ Δάας τοὺς ἐπὶ τάδε
τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ ἐποικοῦντας ἔφθειρε τὴν ὑπὸ
τῷ ὄρει τῷ Καυκάσῳ, ὡς ἐρημίᾳ τε τῆς χώρας τῆς ἐν
μέσῳ αὑτοῦ τε καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ ἀπορίᾳ τῶν ἐπι-
τηδείων ἀπείρξων Ἀλέξανδρον τοῦ μὴ ἐλαύνειν πρόσω.*
ἀλλὰ Ἀλέξανδρος ἤλαυνεν οὐδὲν μεῖον, χαλεπῶς μὲν 9
*διά τε χιόνος πολλῆς καὶ ἐνδείᾳ τῶν ἀναγκαίων, ᾔει
δὲ ὅμως. Βῆσσος δέ, ἐπεὶ ἐξηγγέλλετο αὐτῷ οὐ πόρρω
ἤδη ὢν Ἀλέξανδρος, διαβὰς τὸν Ὄξον ποταμὸν τὰ μὲν
πλοῖα ἐφ' ὧν διέβη κατέκαυσεν, αὐτὸς δὲ ἐς Ναύτακα
τῆς Σογδιανῆς χώρας ἀπεχώρει. εἵποντο δὲ αὐτῷ οἵ* 10
*τε ἀμφὶ Σπιταμένην καὶ Ὀξυάρτην, ἔχοντες τοὺς ἐκ
τῆς Σογδιανῆς ἱππέας, καὶ Δάαι οἱ ἀπὸ τοῦ Ταναΐδος.
οἱ δὲ τῶν Βακτρίων ἱππεῖς ὡς φεύγειν ἐγνωκότα ἔμα-
θον Βῆσσον, ἄλλος ἄλλῃ ἐπὶ τὰ σφῶν ἕκαστοι ἀπηλ-
λάγησαν.*
Ἀλέξανδρος δὲ ἐς Δράψακα ἀφικόμενος καὶ ἀναπαύ- 29

1 *πελάσειεν* Krüg. (ed.), *πελάσαιεν* A; formis in *-αιεν* noster non utitur ‖ 10 *ἀπείρξων* FGL, *ἀπάρξων* A^2, *ἀπείργων* B | *τοῦ* ex *τὸ* corr. A, nescio an m. 1 | *πρόσω*] ⟨*τὸ*⟩ *πρόσω* vel ⟨*τοῦ*⟩ *πρόσω* legendum videtur; cf. II 25, 2; V 2, 1; VII 20, 7; 20, 8 et II 6, 4; V 24, 8; 25, 2; 28, 2; VI 7, 1 ‖ 14 *Ὄξον*] ita ubique A, *Ὦξος* formam usitatiorem Suidas (s. v. *διαβάλλειν* et s. v. *Ὦξος*, v. ad III 29, 3) in codice suo legisse videtur; *Ὄξος* etiam Polyb. X 48 ‖ 15 *Ναύτακα* n. pl. etiam IV 18, 1 s.; *nauta* codd. Curt. VIII 2, 19; *Nautace* f. s. Epit. Mett. 19 ‖ 17 *Σπι-ταμένην*] ita etiam ceteri praeter Epit. Mett. 5 ss. *Stiphamenes* ‖ 22 *Δράψακα*] *Δάραψα* Strab. XI 11, 2, p. 516; *Ἄδραψα* XV 2, 11, p. 725; *Drapis* Epit. Mett. 32; *Δρέψα* Ptolem. VI 12, 6

σας τὴν στρατιὰν ἐς Ἄορνόν τε ἦγε καὶ Βάκτρα, αἳ δὴ
μέγισταί εἰσι πόλεις ἐν τῇ Βακτρίων χώρᾳ. καὶ ταύ-
τας τε ἐξ ἐφόδου ἔλαβε καὶ φυλακὴν ἐν τῇ ἄκρᾳ τῆς
Ἀόρνου ἀπέλιπε καὶ ἐπὶ ταύτης Ἀρχέλαον τὸν Ἀνδρό-
κλου τῶν ἑταίρων· τοῖς δὲ ἄλλοις Βακτρίοις οὐ χαλε-
πῶς προσχωρήσασιν ἐπέταξε σατράπην Ἀρτάβαζον τὸν
Πέρσην.

2 Αὐτὸς δὲ ἦγεν ὡς ἐπὶ τὸν Ὄξον ποταμόν. ὁ δὲ
Ὄξος ῥέει μὲν ἐκ τοῦ ὄρους τοῦ Καυκάσου, ἔστι δὲ
ποταμῶν μέγιστος τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅσους γε δὴ Ἀλέξ-
ανδρος καὶ οἱ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ ἐπῆλθον, πλὴν τῶν Ἰν-
δῶν ποταμῶν· οἱ δὲ Ἰνδοὶ πάντων ποταμῶν μέγιστοί
εἰσιν. ἐξίησι δὲ ὁ Ὄξος ἐς τὴν μεγάλην θάλασσαν
3 τὴν κατὰ Ὑρκανίαν. διαβάλλειν δὲ ἐπιχειροῦντι αὐτῷ
τὸν ποταμὸν πάντῃ ἄπορον ἐφαίνετο· τὸ μὲν γὰρ εὖρος
ἦν ἐς ἓξ μάλιστα σταδίους, βάθος δὲ οὐ πρὸς λόγον
τοῦ εὔρους, ἀλλὰ πολὺ δή τι βαθύτερος καὶ ψαμμώ-
δης καὶ ῥεῦμα ὀξύ⟨ς⟩, ὡς τὰ καταπηγνύμενα πρὸς
αὐτοῦ τοῦ ῥοῦ ἐκστρέφεσθαι ἐκ τῆς γῆς οὐ χαλεπῶς,
οἷα δὴ οὐδὲ βεβαίως κατὰ τῆς ψάμμου ἱδρυμένα.
4 ἄλλως τε καὶ ἀπορία ὕλης ἐν τοῖς πόνοις ἦν καὶ τριβὴ
πολλὴ ἐφαίνετο, εἰ μακρόθεν μετίοιεν ὅσα ἐς γεφύρω-
σιν τοῦ πόρου. ξυναγαγὼν οὖν τὰς διφθέρας, ὑφ' αἷς
ἐσκήνουν οἱ στρατιῶται, φορυτοῦ ἐμπλῆσαί ἐκέλευσεν

14. 15 = Suidas s. v. *διαβάλλειν* *διαβάλλειν ἐπιχειροῦντι Ἀλεξάνδρῳ τὸν Ὦξον ποταμὸν* ‖ 15—20 = Suidas s. v. *Ὦξος· ποταμὸς ἐν τῇ Βακτρίων χώρᾳ, ὃς Ἀλεξάνδρῳ ἄπορος ἐφαίνετο — ἱδρυμένα*

1 *Ἄορνον* Schm. (ed.), *ἀόρνους* A ‖ 10 *γε* Ell. (ed.), *τε* A ‖ 13 *ἐξίησι* FH, *ἐξίεισι* A²BL ‖ 16 *δὲ* Suid., om. A ‖ 18 ⟨ς⟩ add. Bernhardy ad Suid. l. l. | *πρὸς*] *ὑπ'* Suid. ‖ 20 *οὐδὲ*] *οὐ* Suid. | *κατὰ*] *ἐπὶ* Suid. ‖ 21 *πόνοις* A²FHL, *τόποις* B

ὡς ξηροτάτου καὶ καταδῆσαί τε καὶ ξυρράψαι ἀκριβῶς,
τοῦ μὴ ἐσδύεσθαι ἐς αὐτὰς τοῦ ὕδατος. ἐμπλησθεῖσαι
δὲ καὶ ξυρραφεῖσαι ἱκαναὶ ἐγένοντο διαβιβάσαι τὴν
στρατιὰν ἐν πέντε ἡμέραις.
Πρὶν δὲ διαβαίνειν τὸν ποταμὸν τῶν τε Μακεδό- 5
νων ἐπιλέξας τοὺς πρεσβυτάτους καὶ ἤδη ἀπολέμους
καὶ τῶν Θεσσαλῶν τοὺς ἐθελοντὰς καταμείναντας ἐπ'
οἴκου ἀπέστειλεν. ἐκπέμπει δὲ καὶ Στασάνορα, ἕνα
τῶν ἑταίρων, ἐς Ἀρείους, προστάξας Ἀρσάκην μὲν τὸν
σατράπην τῶν Ἀρείων ξυλλαβεῖν, ὅτι ἐθελοκακεῖν αὐτῷ
Ἀρσάκης ἔδοξεν, αὐτὸν δὲ σατράπην εἶναι ἀντ' ἐκείνου
Ἀρείων.
Περάσας δὲ τὸν Ὦξον ποταμὸν ἦγε κατὰ σπουδήν, 6
ἵνα Βῆσσον εἶναι ξὺν τῇ δυνάμει ἐπυνθάνετο. καὶ ἐν
τούτῳ ἀφικνοῦνται παρὰ Σπιταμένους καὶ Δαταφέρνου
πρὸς αὐτὸν ἀγγέλλοντες, ὅτι Σπιταμένης καὶ Δαταφέρ-
νης, εἰ πεμφθείη αὐτοῖς καὶ ὀλίγη στρατιὰ καὶ ἡγεμὼν
τῇ στρατιᾷ, ξυλλήψονται Βῆσσον καὶ παραδώσουσιν
Ἀλεξάνδρῳ· ἐπεὶ καὶ νῦν ἀδέσμῳ φυλακῇ φυλάσσεσθαι
πρὸς αὐτῶν Βῆσσον. ταῦτα ὡς ἤκουσεν Ἀλέξανδρος, 7
αὐτὸς μὲν ἀναπαύων ἦγε τὴν στρατιὰν σχολαίτερον ἢ
πρόσθεν, Πτολεμαῖον δὲ τὸν Λάγου ἀποστέλλει τῶν
τε ἑταίρων ἱππαρχίας τρεῖς ἄγοντα καὶ τοὺς ἱππακον-
τιστὰς ξύμπαντας, πεζῶν δὲ τήν τε Φιλώτα τάξιν καὶ
τῶν ὑπασπιστῶν χιλιαρχίαν μίαν καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας
πάντας καὶ τῶν τοξοτῶν τοὺς ἡμίσεας, σπουδῇ ἐλαύ-
νειν κελεύσας ὡς Σπιταμένην τε καὶ Δαταφέρνην. καὶ
Πτολεμαῖος ᾔει ὡς ἐτέτακτο, καὶ διελθὼν ἐν ἡμέραις
τέτταρσι σταθμοὺς δέκα ἀφικνεῖται ἐς τὸ στρατόπεδον,

---

9 Ἀρσάκην] v. ad p. 162, 16 ‖ 19 νῦν ⟨ἐν⟩ Sint

οὗ τῇ προτεραίᾳ ηὐλισμένοι ἦσαν οἱ ἀμφὶ τὸν Σπιτα-
μένην βάρβαροι.
30 Ἐνταῦθα ἔμαθε Πτολεμαῖος ὅτι οὐ βεβαία τῷ
Σπιταμένει καὶ Δαταφέρνῃ ἡ γνώμη ἐστὶν ἀμφὶ τῇ
παραδόσει τοῦ Βήσσου. τοὺς μὲν δὴ πεζοὺς κατέλιπε,
προστάξας ἕπεσθαι ἐν τάξει, αὐτὸς δὲ ξὺν τοῖς ἱππεῦ-
σιν ἐλάσας ἀφίκετο πρὸς κώμην τινά, ἵνα ὁ Βῆσσος
2 ἦν ξὺν ὀλίγοις στρατιώταις. οἱ γὰρ ἀμφὶ τὸν Σπιτα-
μένην μετακεχωρήκεσαν ἤδη ἐκεῖθεν, καταιδεσθέντες
αὐτοὶ παραδοῦναι τὸν Βῆσσον. Πτολεμαῖος δὲ περι-
στήσας ἐν κύκλῳ τῆς κώμης τοὺς ἱππέας (ἦν γάρ τι
καὶ τεῖχος περιβεβλημένον καὶ πύλαι κατ' αὐτό) ἐπεκη-
ρυκεύετο τοῖς ἐν τῇ κώμῃ βαρβάροις ἀπαθεῖς σφᾶς
ἀπαλλάσσεσθαι παραδόντας Βῆσσον. οἱ δὲ ἐδέχοντο
3 τοὺς ξὺν Πτολεμαίῳ ἐς τὴν κώμην. καὶ Πτολεμαῖος
ξυλλαβὼν Βῆσσον ὀπίσω ἐπανῄει. προπέμψας δὲ ἤρετο
Ἀλέξανδρον, ὅπως χρὴ ἐς ὄψιν ἄγειν Ἀλεξάνδρου Βῆσσον.
καὶ Ἀλέξανδρος γυμνὸν ἐν κλοιῷ δήσαντα οὕτως ἄγειν
ἐκέλευσε καὶ καταστήσαντα ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ, ᾗ αὐτός
τε καὶ ἡ στρατιὰ παρελεύσεσθαι ἔμελλε. καὶ Πτολε-
μαῖος οὕτως ἐποίησεν.
4 Ἀλέξανδρος δὲ ἰδὼν τὸν Βῆσσον ἐπιστήσας τὸ ἅρμα
ἤρετο ἀνθ' ὅτου τὸν βασιλέα τὸν αὑτοῦ καὶ ἅμα καὶ
οἰκεῖον καὶ εὐεργέτην γενόμενον Δαρεῖον τὰ μὲν πρῶτα
ξυνέλαβε καὶ δήσας ἦγεν, ἔπειτα ἀπέκτεινε. καὶ ὁ

---

4 Σπιταμένει Sint. (ed.), σπιταμένῃ m. 1 corr. e σπιταμένει A; cf. IV 5, 3; 5, 9; 17, 6 s. ‖ 18 γυμνὸν vulg., γυμνῷ A ‖ 20 παρελεύσεσθαι Pfl., παρελάσεσθαι A; cf. VI 12, 3; Cyneg. 36, 3; futurum verbi ἐλαύνω nostro est ἐλάσω, cf. IV 15, 6; Ac. c. Alan. 27; fragm. Reitzensteiniani τῶν μετ' Ἀλέξανδρον § 8 ‖
24 δαρεῖον[β] γενόμενον[α] numeris m. 1 suprascr. A

Βῆσσος οὐ μόνῳ οἷ ταῦτα δόξαντα πρᾶξαι ἔφη, ἀλλὰ
ξὺν τοῖς τότε ἀμφὶ Δαρεῖον οὖσιν, ὡς σωτηρίαν σφίσιν
εὑρέσθαι παρ' Ἀλεξάνδρου. Ἀλέξανδρος δὲ ἐπὶ τοῖσδε 5
μαστιγοῦν ἐκέλευεν αὐτὸν καὶ ἐπιλέγειν τὸν κήρυκα
ταὐτὰ ἐκεῖνα ὅσα αὐτὸς τῷ Βήσσῳ ἐν τῇ πύστει ὠνεί-
δισε. Βῆσσος μὲν δὴ οὕτως αἰκισθεὶς ἀποπέμπεται ἐς
Βάκτρα ἀποθανούμενος. καὶ ταῦτα Πτολεμαῖος ὑπὲρ
Βήσσου ἀνέγραψεν· Ἀριστόβουλος δὲ τοὺς ἀμφὶ Σπι- FGrH 138/fr. 14, 139/fr. 24
ταμένην τε καὶ Δαταφέρνην Πτολεμαίῳ ἀγαγεῖν Βῆσ-
σον καὶ παραδοῦναι Ἀλεξάνδρῳ γυμνὸν ἐν κλοιῷ δή-
σαντας.

Ἀλέξανδρος δὲ ἀναπληρώσας τὸ ἱππικὸν ἐκ τῶν 6
αὐτόθεν ἵππων (πολλοὶ γὰρ αὐτῷ ἵπποι ἔν τε τῇ ὑπερ-
βολῇ τοῦ Καυκάσου καὶ ἐν τῇ ἐπὶ τὸν Ὦξον τε καὶ
ἀπὸ τοῦ Ὤξου πορείᾳ ἐξέλιπον) ὡς ἐπὶ Μαράκανδα
ἦγε· τὰ δέ ἐστι βασίλεια τῆς Σογδιανῶν χώρας. ἔνθεν 7
δὲ ἐπὶ τὸν Τάναϊν ποταμὸν προήει. τῷ δὲ Ταναΐδι
τούτῳ, ὃν δὴ καὶ Ὀρξάντην ἄλλῳ ὀνόματι πρὸς τῶν
ἐπιχωρίων βαρβάρων καλεῖσθαι λέγει Ἀριστόβουλος, FGrH 139/fr. 25
αἱ πηγαὶ μὲν ἐκ τοῦ Καυκάσου ὄρους καὶ αὐτῷ εἰσιν·
ἐξίησι δὲ καὶ οὗτος ὁ ποταμὸς εἰς τὴν Ὑρκανίαν θά-
λασσαν. ἄλλος δὲ ἂν εἴη Τάναϊς ὑπὲρ ὅτου λέγει 8
Ἡρόδοτος ὁ λογοποιὸς ὄγδοον εἶναι τῶν ποταμῶν τῶν Herod. IV 57
Σκυθικῶν Τάναϊν, καὶ ῥέειν μὲν ἐκ λίμνης μεγάλης
ἀνίσχοντα, ἐκδιδόναι δὲ ἐς μείζω ἔτι λίμνην, τὴν κα-
λουμένην Μαιῶτιν· καὶ τὸν Τάναϊν τοῦτον εἰσὶν οἳ
ὅρον ποιοῦσι τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, οἷς δὴ ἀπὸ 9

5 ταὐτὰ Krüg. (ed.), ταῦτα A; cf. VI 27, 6 ‖ 8 ἀνέγραψεν Schm. (ed.) ex **k**, ἀνέγραφεν A ‖ 10 Ἀλεξάνδρῳ del. Krüg. (ed.) ‖ 16. 17 ἔνθεν δὲ Krüg. (ed.), ἐνθένδε A ‖ 18 Ὀρξάντην] Ἰαξάρτην Palm. et Blanc., sed fortasse Aristobulus nomen ita tradidit; VII 16, 3 Ὀξυάρτης A, Plut. Alex. 45 Ὀρεξάρτης

τοῦ μυχοῦ τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου ἡ λίμνη τε ἡ Μαιῶτις καὶ ὁ ἐς ταύτην ἐξιεὶς ποταμὸς ὁ Τάναις οὗτος διείργει τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην, καθάπερ ἡ κατὰ Γάδειρά τε καὶ τοὺς ἀντιπέρας Γαδείρων Λίβυας τοὺς Νομάδας θάλασσα τὴν Λιβύην αὖ καὶ τὴν Εὐρώπην διείργει, οἷς γε δὴ ἡ Λιβύη ἀπὸ τῆς Ἀσίας τῆς ἄλλης τῷ Νείλῳ ποταμῷ διακέκριται.

10 Ἐνταῦθα ἀποσκεδασθέντες τινὲς τῶν Μακεδόνων ἐς προνομὴν κατακόπτονται πρὸς τῶν βαρβάρων· οἱ δὲ δράσαντες τὸ ἔργον ἀπέφυγον ἐς ὄρος τραχύτατον καὶ πάντῃ ἀπότομον· ἦσαν δὲ τὸ πλῆθος ἐς τρισμυρίους. καὶ ἐπὶ τούτους Ἀλέξανδρος τοὺς κουφοτάτους
11 τῆς στρατιᾶς ἀναλαβὼν ἦγεν. ἔνθα δὴ προσβολαὶ πολλαὶ ἐγίγνοντο τοῖς Μακεδόσιν ἐς τὸ ὄρος· καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἀπεκρούοντο βαλλόμενοι ἐκ τῶν βαρβάρων, καὶ ἄλλοι τε πολλοὶ τραυματίαι ἐγένοντο καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐς τὴν κνήμην τοξεύεται διαμπὰξ καὶ τῆς περόνης τι ἀποθραύεται αὐτῷ ἐκ τοῦ τοξεύματος. ἀλλὰ καὶ ὣς ἔλαβέ τε τὸ χωρίον, καὶ τῶν βαρβάρων οἱ μὲν αὐτοῦ κατεκόπησαν πρὸς τῶν Μακεδόνων, πολλοὶ δὲ καὶ κατὰ τῶν πετρῶν ῥίψαντες σφᾶς ἀπέθανον, ὥστε ἐκ τρισμυρίων οὐ πλείους ἀποσωθῆναι ὀκτακισχιλίων.

---

12 τούτους Schm. (ed.), τούτοις A || 23 ⟨τῶν⟩ ὀκτακισχιλίων Krüg.; cf. V 20, 4 | ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως βιβλίον Γ subscriptio in A; liber IV sine titulo incipit

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

1 *Οὐ πολλαῖς δὲ ἡμέραις ὕστερον ἀφικνοῦνται παρ' Ἀλέξανδρον πρέσβεις παρά τε Σκυθῶν τῶν Ἀβίων καλουμένων, (οὓς καὶ Ὅμηρος δικαιοτάτους ἀνθρώπους* [Iliad. XIII 6] *εἰπὼν ἐν τῇ ποιήσει ἐπήνεσεν· οἰκοῦσι δὲ ἐν τῇ Ἀσίᾳ οὗτοι αὐτόνομοι, οὐχ ἥκιστα διὰ πενίαν τε καὶ δικαιότητα) καὶ παρὰ τῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης Σκυθῶν, οἳ δὴ τὸ μέγιστον ἔθνος [Σκυθικὸν] ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐποικοῦσιν.* 2 *καὶ τούτοις ξυμπέμπει Ἀλέξανδρος τῶν ἑταίρων, πρόφασιν μὲν κατὰ πρεσβείαν φιλίαν ξυνθησομένους, ὁ δὲ νοῦς τῆς πομπῆς ἐς κατασκοπήν τι μᾶλλον ἔφερε φύσεώς τε τῆς χώρας τῆς Σκυθικῆς καὶ πλήθους αὐτῶν καὶ νομαίων καὶ ὁπλίσεως, ἥντινα ἔχοντες στέλλονται ἐς τὰς μάχας.*

3 a. 329 *Αὐτὸς δὲ πρὸς τῷ Ταναΐδι ποταμῷ ἐπενόει πόλιν οἰκίσαι, καὶ ταύτην ἑαυτοῦ ἐπώνυμον. ὅ τε γὰρ χῶρος ἐπιτήδειος αὐτῷ ἐφαίνετο αὐξῆσαι ἐπὶ μέγα τὴν πόλιν καὶ ἐν καλῷ οἰκισθήσεσθαι τῆς ἐπὶ Σκύθας, εἴποτε ξυμβαίνοι, ἐλάσεως καὶ τῆς προφυλακῆς τῆς χώρας πρὸς τὰς καταδρομὰς τῶν πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐποικούντων βαρβάρων.* 4 *ἐδόκει δ' ἂν καὶ μεγάλη γενέσθαι*

---

7 [*Σκυθικὸν*] del. Schm. (ed.) ‖ 10 *τι*] *τινα* Krüg. et Sint.; cf. VII 17, 1 ‖ 17 *καὶ* ⟨*ταύτην*⟩ Pol.

ἡ πόλις πλήθει τε τῶν ἐς αὐτὴν ξυνοικιζομένων καὶ τοῦ ὀνόματος τῇ λαμπρότητι. καὶ ἐν τούτῳ οἱ πρόσχωροι τῷ ποταμῷ βάρβαροι τούς τε τὰ φρούρια ἐν ταῖς πόλεσι σφῶν ἔχοντας στρατιώτας τῶν Μακεδόνων ξυλλαβόντες ἀπέκτειναν καὶ τὰς πόλεις ἐς ἀσφάλειάν τινα
5 μᾶλλον ὠχύρουν. ξυνεπελάβοντο δὲ αὐτοῖς τῆς ἀποστάσεως καὶ τῶν Σογδιανῶν οἱ πολλοί, ἐπαρθέντες πρὸς τῶν ξυλλαβόντων Βῆσσον, ὥστε καὶ τῶν Βακτριανῶν ἔστιν οὓς σφισιν οὗτοι ξυναπέστησαν, εἴτε δὴ καὶ δείσαντες Ἀλέξανδρον, εἴτε καὶ λόγον ἐπὶ τῇ ἀποστάσει διδόντες, ὅτι ἐς ἕνα ξύλλογον ἐπηγγέλκει Ἀλέξανδρος ξυνελθεῖν τοὺς ὑπάρχους τῆς χώρας ἐκείνης εἰς Ζαρίασπα, τὴν μεγίστην πόλιν, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ οὐδενὶ τοῦ ξυλλόγου γιγνομένου.

2 Ταῦτα ὡς ἀπηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, παραγγείλας τοῖς πεζοῖς κατὰ λόχους κλίμακας ποιεῖσθαι ὅσα⟨ι⟩ ἑκάστῳ λόχῳ ἐπηγγέλθησαν, αὐτὸς μὲν ἐπὶ τὴν πρώτην ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ὁρμηθέντι πόλιν προὐχώρει, ᾗ ὄνομα ἦν Γάζα· ἐς γὰρ ἑπτὰ πόλεις ξυμπεφευγέναι ἐλέγοντο
2 οἱ ἐκ τῆς χώρας βάρβαροι· Κρατερὸν δὲ ἐκπέμπει πρὸς τὴν καλουμένην Κυρούπολιν, ἥπερ μεγίστη πασῶν καὶ ἐς αὐτὴν οἱ πλεῖστοι ξυνειλεγμένοι ἦσαν τῶν βαρβάρων. παρήγγελτο δὲ αὐτῷ στρατοπεδεῦσαι πλησίον

---

10 δείσαντες] δείσαντας Yxem | λόγον ⟨σφίσιν⟩ Pol. || 11 διδόντες] δι⟨α⟩δόντες Pfl. || 13 Ζαρίασπα ntr. pl. Arr. et Charax apud Steph. Byz. s. v.; ἡ Ζαριάσπα Polyb. X 49, 15; Strab. XI 8, 9, p. 514; 11, 2, p. 516; ἡ Ζαρίσπα Ptolem. VIII 23, 8; *Zariasta* Plin. N. H. VI 45, *Zariastes* VI 48. Eadem urbs est ac Bactra, cf. Strab. et Plin. l. l.; Kaerst, *Gesch. d. hellenist. Zeitalters* I p. 345 adn. 4 || 16 ⟨ι⟩ add. Blanc. (ed.) || 21 Κυρούπολιν hic, sed Κύρου πόλιν IV 3, 1, et ita etiam Aelian. de nat. an. XVI 3; Steph. Byz. s. v.; *Cyropolis* Curt. VII 6, 16; Amm. Marc. XXIII 6, 39; (τὰ) Κῦρα Strab. XI 11, 4, p. 517; Nonn. Dionys. XXVI 48; Κυρέσχατα Ptolem. VI 12, 5; Steph. Byz.

τῆς πόλεως καὶ τάφρον τε ἐν κύκλῳ αὐτῆς ὀρύξαι καὶ
χάρακα περιβαλέσθαι καὶ τὰς μηχανὰς ὅσαις χρῆσθαι
ξυμπηγνύναι, ὡς πρὸς τοὺς ἀμφὶ Κρατερὸν τὴν γνώ-
μην τετραμμένοι οἱ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἀδύνατοι
ὦσι ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ἐπωφελεῖν. αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὴν 3
Γάζαν ἐπεὶ ἀφίκετο, ὡς εἶχεν ἐξ ἐφόδου σημαίνει
προσβάλλειν τῷ τείχει γηΐνῳ τε καὶ οὐχ ὑψηλῷ ὄντι,
προσθέντας ἐν κύκλῳ πάντοθεν τὰς κλίμακας· οἱ δὲ
σφενδονῆται αὐτῷ καὶ οἱ τοξόται τε καὶ ἀκοντισταὶ
ὁμοῦ τῇ ἐφόδῳ τῶν πεζῶν ἐσηκόντιζον ἐς τοὺς προ-
μαχομένους ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ βέλη ἀπὸ μηχανῶν
ἠφίετο, ὥστε ὀξέως μὲν ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν βελῶν
ἐγυμνώθη τὸ τεῖχος τῶν προμαχομένων, ταχεῖα δὲ ἡ
πρόσθεσις τῶν κλιμάκων καὶ ἡ ἀνάβασις τῶν Μακε-
δόνων ἡ ἐπὶ τὸ τεῖχος ἐγίγνετο. τοὺς μὲν δὴ ἄνδρας 4
πάντας ἀπέκτειναν, οὕτως ἐξ Ἀλεξάνδρου προστεταγ-
μένον, γυναῖκας δὲ καὶ παῖδας καὶ τὴν ἄλλην λείαν
διήρπασαν. ἔνθεν δὲ εὐθὺς ἦγεν ἐπὶ τὴν δευτέραν
ἀπ᾽ ἐκείνης πόλιν ᾠκισμένην, καὶ ταύτην τῷ αὐτῷ τε
τρόπῳ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ λαμβάνει καὶ τοὺς ἁλόντας
τὰ αὐτὰ ἔπραξεν. ὁ δὲ ἦγεν ἐπὶ τὴν τρίτην πόλιν,
καὶ ταύτην τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ τῇ πρώτῃ προσβολῇ εἷλεν.
Ἐν ᾧ δὲ αὐτὸς ξὺν τοῖς πεζοῖς ἀμφὶ ταῦτα εἶχε, 5
τοὺς ἱππέας ἐκπέμπει ἐς τὰς δύο τὰς πλησίον πόλεις
προστάξας παραφυλάττειν τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔνδον,
μήποτε τὴν ἅλωσιν αἰσθόμενοι τῶν πλησίον πόλεων
καὶ ἅμα τὴν αὐτοῦ οὐ διὰ μακροῦ ἔφοδον οἱ δὲ ἐς
φυγὴν τραπέντες ἄποροι αὐτῷ διώκειν γένωνται. καὶ
ξυνέβη τε οὕτως ὅπως εἴκασε, καὶ ἐν δέοντι ἐγένετο

18 ἔνθεν δὲ Krüg. (ed.), ἐνθένδε A ‖ 20 ⟨ἐς⟩ τοὺς Sint. ‖
21 ἔπραξεν] ἔδρασεν Krüg.

6 αὐτῷ ἡ πομπὴ τῶν ἱππέων. οἱ γὰρ τὰς δύο τὰς οὔπω ἑαλωκυίας πόλεις ἔχοντες τῶν βαρβάρων, ὡς καπνόν τε εἶδον ἀπὸ τῆς πρὸ[ς] σφῶν πόλεως ἐμπιπραμένης καί τινες καὶ ἀπὸ τοῦ πάθους αὐτοῦ διαφυγόντες αὐτάγγελοι τῆς ἁλώσεως ἐγένοντο, ὡς τάχους ἕκαστοι εἶχον ἀθρόοι ἐκ τῶν πόλεων φεύγοντες ἐμπίπτουσιν ἐς τὸ στῖφος τῶν ἱππέων ξυντεταγμένον καὶ κατεκόπησαν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν.

3 Οὕτω δὴ τὰς πέντε πόλεις ἐν δυσὶν ἡμέραις ἑλών τε καὶ ἐξανδραποδισάμενος ᾔει ἐπὶ τὴν μεγίστην αὐτῶν τὴν Κύρου πόλιν. ἡ δὲ τετειχισμένη τε ἦν ὑψηλοτέρῳ τείχει ἧπερ αἱ ἄλλαι, οἷα δὴ ὑπὸ Κύρου οἰκισθεῖσα, καὶ τοῦ πλείστου καὶ μαχιμωτάτου τῶν ταύτῃ βαρβάρων ἐς ταύτην συμπεφευγότος οὐχ ὡσαύτως ῥᾳδία ἐξ ἐφόδου ἑλεῖν τοῖς Μακεδόσιν ἐγίγνετο. ἀλλὰ μηχανὰς γὰρ προσάγων τῷ τείχει Ἀλέξανδρος ταύτῃ μὲν κατασείειν ἐπενόει τὸ τεῖχος καὶ κατὰ τὸ ἀεὶ παραρρηγνύμενον αὐτοῦ τὰς προσβολὰς ποιεῖσθαι.
2 αὐτὸς δὲ ὡς κατεῖδε τοὺς ἔκρους τοῦ ποταμοῦ, ὃς διὰ τῆς πόλεως χειμάρρους ὢν διέρχεται, ξηροὺς ἐν τῷ τότε ὕδατος καὶ οὐ ξυνεχεῖς τοῖς τείχεσιν, ἀλλ' οἵους παρασχεῖν πάροδον τοῖς στρατιώταις διαδῦναι ἐς τὴν πόλιν, ἀναλαβὼν τούς τε σωματοφύλακας καὶ τοὺς ὑπασπιστὰς καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας τετραμμένων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς μηχανὰς καὶ τοὺς ταύτῃ προσμαχομένους λανθάνει κατὰ τοὺς ἔκρους
3 ξὺν ὀλίγοις τὸ πρῶτον παρελθὼν ἐς τὴν πόλιν· ἀναρρήξας δὲ ἔνδοθεν τῶν πυλῶν, αἳ κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον

---

1 δύο vulg., δύω A ‖ 3 [ς] del Vulc. ‖ 12 ἧπερ vulg., ἥπερ A ‖ 11 Κύρου πόλιν] v. ad p. 174, 21 ‖ 14 ταύτην] αὐτὴν Krüg. (ed.); cf. II 19, 1 i. f.; 23, 4; IV 8, 6; V 4, 4

ἦσαν, δέχεται καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας εὐπετῶς.
ἔνθα δὴ οἱ βάρβαροι ἐχομένην ἤδη τὴν πόλιν αἰσθό-
μενοι ἐπὶ τοὺς ἀμφὶ Ἀλέξανδρον ὅμως ἐτράπησαν· καὶ
γίνεται προσβολὴ αὐτῶν καρτερά, καὶ βάλλεται λίθῳ
αὐτὸς Ἀλέξανδρος βιαίως τήν τε κεφαλὴν καὶ τὸν
αὐχένα καὶ Κρατερὸς τοξεύματι καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν
ἡγεμόνων· ἀλλὰ καὶ ὣς ἐξέωσαν ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοὺς
βαρβάρους. καὶ ἐν τούτῳ οἱ κατὰ τὸ τεῖχος προσ- 4
βεβληκότες ἔρημον ἤδη τὸ τεῖχος τῶν προμαχομένων
αἱροῦσιν. ἐν μὲν δὴ τῇ πρώτῃ καταλήψει τῆς πόλεως
ἀπέθανον τῶν πολεμίων μάλιστα ἐς ὀκτακισχιλίους·
οἱ δὲ λοιποί (ἦσαν γὰρ οἱ πάντες ἐς μυρίους καὶ
πεντακισχιλίους μαχίμους οἱ ξυνεληλυθότες) καταφεύ-
γουσιν ἐς τὴν ἄκραν. καὶ τούτους περιστρατοπεδεύσας
Ἀλέξανδρος ἡμέραν μίαν ἐφρούρησεν· οἱ δὲ ἐνδείᾳ
ὕδατος ἐνεχείρισαν σφᾶς Ἀλεξάνδρῳ. 5

Τὴν δὲ ἑβδόμην πόλιν ἐξ ἐφόδου ἔλαβε, Πτολε- FGrH 138/fr. 15,
μαῖος μὲν λέγει, ὅτι αὐτοὺς σφᾶς ἐνδόντας, Ἀριστό- 139/fr. 26
βουλος δέ, ὅτι βίᾳ καὶ ταύτην ἐξεῖλεν καὶ ὅτι πάντας
τοὺς καταληφθέντας ἐν αὐτῇ ἀπέκτεινε. Πτολεμαῖος
δὲ κατανεῖμαι λέγει αὐτὸν τοὺς ἀνθρώπους τῇ στρατιᾷ
καὶ δεδεμένους κελεῦσαι φυλάσσεσθαι ἔστ' ἂν ἐκ τῆς
χώρας ἀπαλλάττηται αὐτός, ὡς μηδένα ἀπολείπεσθαι
τῶν τὴν ἀπόστασιν πραξάντων.

Ἐν τούτῳ δὲ τῶν τε ἐκ τῆς Ἀσίας Σκυθῶν στρα- 6
τιὰ ἀφικνεῖται πρὸς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ τοῦ Τα-
νάϊδος, ἀκούσαντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ὅτι ἔστιν οἵ καὶ
τῶν ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ βαρβάρων ἀπ' Ἀλεξάνδρου

---

10 αἱροῦσιν Vulc., αἵρουσιν A ‖ 15 ἡμέραν μίαν Sint., ἡμέρα μιᾶ A ‖ 17 ⟨καὶ⟩ Πτολεμαῖος Krüg. coll. III 26, 1

ἀφεστᾶσιν, ὡς, εἰ δή τι λόγου ὂν ἄξιον νεωτερίζοιτο, καὶ αὐτοὶ ἐπιθησόμενοι τοῖς Μακεδόσι. καὶ οἱ ἀμφὶ Σπιταμένην δὲ ἀπηγγέλθησαν ὅτι τοὺς ἐν Μαρακάν-
7 δοις καταλειφθέντας ἐν τῇ ἄκρᾳ πολιορκοῦσιν. ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρος ἐπὶ μὲν τοὺς ἀμφὶ Σπιταμένην Ἀνδρόμαχόν τε ἀποστέλλει καὶ Μενέδημον καὶ Κάρανον, ἱππέας μὲν ἔχοντας τῶν ἑταίρων ἐς ἑξήκοντα καὶ τῶν μισθοφόρων ὀκτακοσίους, ὧν Κάρανος ἡγεῖτο, πεζοὺς δὲ μισθοφόρους ἐς χιλίους πεντακοσίους· ἐπιτάσσει δὲ αὐτοῖς Φαρνούχην τὸν ἑρμηνέα, τὸ μὲν γένος Λύκιον τὸν Φαρνούχην, ἐμπείρως δὲ τῆς τε φωνῆς τῶν ταύτῃ βαρβάρων ἔχοντα καὶ τὰ ἄλλα ὁμιλῆσαι αὐτοῖς δεξιὸν φαινόμενον.

4 Αὐτὸς δὲ τὴν πόλιν, ἣν ἐπενόει, τειχίσας ἐν ἡμέραις εἴκοσι καὶ ξυνοικίσας ἐς αὐτὴν τῶν τε Ἑλλήνων μισθοφόρων καὶ ὅστις τῶν προσοικούντων βαρβάρων ἐθελοντὴς μετέσχε τῆς ξυνοικήσεως καί τινας καὶ τῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου Μακεδόνων, ὅσοι ἀπόμαχοι ἤδη ἦσαν, θύσας τοῖς θεοῖς ὡς νόμος αὐτῷ καὶ ἀγῶνα ἱππικόν τε καὶ γυμνικὸν ποιήσας, ὡς οὐκ ἀπαλλασσομένους ἑώρα τοὺς Σκύθας ἀπὸ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ,
2 ἀλλ᾽ ἐκτοξεύοντες ἐς τὸν ποταμὸν ἑωρῶντο οὐ πλατὺν ταύτῃ ὄντα, καί τινα καὶ πρὸς ὕβριν τοῦ Ἀλεξάνδρου βαρβαρικῶς ἐθρασύναντο, ὡς οὐκ ἂν τολμήσαντα Ἀλέξανδρον ἅψασθαι Σκυθῶν ἢ μαθόντα ἂν ὅτι περ τὸ διάφορον Σκύθαις τε καὶ τοῖς Ἀσιανοῖς βαρβάροις,

---

1 ὂν ἄξιον Pol., ἂν ἄξιον A; ἄρα ἄξιον Pfl.; ⟨οὐκ⟩ ἀνάξιον Krüg.; ἀν⟨τ⟩άξιον Abicht; ἂν del. F. K. Hertlein, *Jen. Lit. Zeitng.* III p. 680 ‖ 3 τοὺς vulg., τοῖς A | Μαρακάνδοις Blanc. coll. IV 5, 2; 6, 3: παρακάδοις A ‖ 9 ⟨καὶ⟩ πεντακοσίους Krüg. (ed.); cf. IV 22, 2 ‖ 11 τὸν Φαρνούχην del. Pol. ‖ 16 ⟨τῶν⟩ μισθοφόρων Krüg (ed.); cf. II 9, 4 ‖ 23 τοῦ] τὴν Sint. (ed.); cf. V 1, 5; Ind. 34, 4; 34, 6

— ὑπὸ τούτων παροξυνόμενος ἐπενόει διαβαίνειν ἐπ'
αὐτοὺς καὶ τὰς διφθέρας παρεσκεύαζεν ἐπὶ τῷ πόρῳ.
θυομένῳ δὲ ἐπὶ τῇ διαβάσει τὰ ἱερὰ οὐκ ἐγίγνετο· 3
ὁ δὲ βαρέως μὲν ἔφερεν οὐ γιγνομένων, ὅμως δὲ
ἐκαρτέρει καὶ ἔμενεν. ὡς δὲ οὐκ ἀνίεσαν οἱ Σκύθαι,
αὖθις ἐπὶ τῇ διαβάσει ἐθύετο, καὶ αὖ ἐς κίνδυνον
αὐτῷ σημαίνεσθαι Ἀρίστανδρος ὁ μάντις ἔφραζεν· ὁ
δὲ κρεῖσσον ἔφη ἐς ἔσχατον κινδύνου ἐλθεῖν ἢ κατ-
εστραμμένον ξύμπασαν ὀλίγου δεῖν τὴν Ἀσίαν γέλωτα
εἶναι Σκύθαις, καθάπερ Δαρεῖος ὁ Ξέρξου πατὴρ πάλαι
ἐγένετο. Ἀρίστανδρος δὲ οὐκ ἔφη παρὰ τὰ ἐκ τοῦ
θείου σημαινόμενα ἄλλα ἀποδείξεσθαι, ὅτι ἄλλα ἐθέλει
ἀκοῦσαι Ἀλέξανδρος.

Ὁ δέ, ὡς αἵ τε διφθέραι αὐτῷ παρεσκευασμέναι 4
ἦσαν ἐπὶ τῷ πόρῳ καὶ ὁ στρατὸς ἐξωπλισμένος ἐφειστή-
κει τῷ ποταμῷ, αἵ τε μηχαναὶ ἀπὸ ξυνθήματος ἐξηκόν-
τιζον ἐς τοὺς Σκύθας παριππεύοντας ἐπὶ τῇ ὄχθῃ καὶ
ἔστιν οἳ αὐτῶν ἐτιτρώσκοντο ἐκ τῶν βελῶν, εἷς δὲ δὴ
διὰ τοῦ γέρρου τε καὶ τοῦ θώρακος διαμπὰξ πληγεὶς
πίπτει ἀπὸ τοῦ ἵππου, οἱ μὲν ἐξεπλάγησαν πρός τε
τῶν βελῶν τὴν διὰ μακροῦ ἄφεσιν καὶ ὅτι ἀνὴρ ἀγα-
θὸς αὐτοῖς τετελευτήκει, καὶ ὀλίγον ἀνεχώρησαν ἀπὸ
τῆς ὄχθης· Ἀλέξανδρος δὲ τεταραγμένους πρὸς τὰ βέλη 5
ἰδὼν ὑπὸ σαλπίγγων ἐπέρα τὸν ποταμὸν αὐτὸς ἡγού-
μενος· εἵπετο δὲ αὐτῷ καὶ ἡ ἄλλη στρατιά. πρῶτον
μὲν δὴ τοὺς τοξότας καὶ σφενδονήτας ἀποβιβάσας
σφενδονᾶν τε καὶ ἐκτοξεύειν ἐκέλευσεν ἐς τοὺς Σκύ-
θας, ὡς μὴ πελάζειν αὐτοὺς τῇ φάλαγγι τῶν πεζῶν

5 ἀνίεσαν FH, ἀνείἐσσαν (sic) A², ἀνείεσαν BL ‖ 12 ἀποδείξεσθαι] ἀποδείξασθαι vulg. ‖ 27 ἐκτοξεύειν B, ἐκτοξότας A² (ἐκτοξ A, ότας A²), τοξεύειν FHL

ἐκβαινούσῃ, πρὶν τὴν ἵππον αὐτῷ διαβῆναι πᾶσαν.
6 ὡς δὲ ἀθρόοι ἐπὶ τῇ ὄχθῃ ἐγένοντο, ἐφῆκεν ἐπὶ τοὺς
Σκύθας τὸ μὲν πρῶτον μίαν ἱππαρχίαν τῶν ξένων
καὶ τῶν σαρισσοφόρων ἴλας τέσσαρας· καὶ τούτους
δεξάμενοι οἱ Σκύθαι καὶ ἐς κύκλους περιϊππεύοντες
ἔβαλλόν τε πολλοὶ ὀλίγους ⟨καὶ⟩ αὐτοὶ οὐ χαλεπῶς
διεφύγγανον. Ἀλέξανδρος δὲ τούς τε τοξότας καὶ τοὺς
Ἀγριᾶνας καὶ τοὺς ἄλλους ψιλούς, ὧν Βάλακρος ἦρχεν,
7 ἀναμίξας τοῖς ἱππεῦσιν ἐπῆγεν ἐπὶ τοὺς Σκύθας. ὡς
δὲ ὁμοῦ ἤδη ἐγίγνοντο, ἐλάσαι ἐκέλευσεν ἐς αὐτοὺς
τῶν τε ἑταίρων τρεῖς ἱππαρχίας καὶ τοὺς ἱππακοντιστὰς ξύμπαντας· καὶ αὐτὸς δὲ τὴν λοιπὴν ἵππον ἄγων
σπουδῇ ἐνέβαλεν ὀρθίαις ταῖς ἴλαις. οὔκουν ἔτι οἷοί
τε ἦσαν ἐξελίσσειν τὴν ἱππασίαν ἐς κύκλους, ὡς
πρόσθεν ἔτι· ὁμοῦ μὲν γὰρ ἡ ἵππος προσέκειτο αὐτοῖς,
ὁμοῦ δὲ οἱ ψιλοὶ ἀναμεμιγμένοι τοῖς ἱππεῦσιν οὐκ
εἴων τὰς ἐπιστροφὰς ἀσφαλεῖς ποιεῖσθαι. ἔνθα λαμπρὰ
8 ἤδη φυγὴ τῶν Σκυθῶν ἦν· καὶ πίπτουσι μὲν αὐτῶν
ἐς χιλίους καὶ εἷς τῶν ἡγεμόνων, Σατράκης, ἑάλωσαν
δὲ ἐς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. ὡς δὲ ἡ δίωξις ὀξεῖά
τε καὶ διὰ καύματος πολλοῦ ταλαιπώρως ἐγίνετο, δίψει
τε ἡ στρατιὰ πᾶσα εἴχετο καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐλαύ-
9 νων πίνει ὁποῖον ἦν ὕδωρ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ. καὶ ἦν
γὰρ πονηρὸν τὸ ὕδωρ, ῥεῦμα ἀθρόον κατασκήπτει
αὐτῷ ἐς τὴν γαστέρα· καὶ ἐπὶ τῷδε ἡ δίωξις οὐκ ἐπὶ
πάντων Σκυθῶν ἐγένετο· εἰ δὲ μή, δοκοῦσιν ἄν μοι

2 *ἐφῆκεν* Krüg. (ed.) coll. I 6, 10; III 13, 5; V 16, 4: *ἀφῆκεν* A ‖ 6 ⟨*καὶ*⟩ add. Vulc. ‖ 10 *ἐγίγνοντο*] *ἐγένοντο* vulg. ‖ 17 *ἔνθα* ⟨*δὴ*⟩ Krüg. (ed.); cf. IV 21, 10 ‖ 26 *πάντων*] *πᾶν τῶν* Pfl. et A. Miller, *Blätt. f. d. Bayr. Gymnasialschulw.* X p. 204

καὶ πάντες διαφθαρῆναι ἐν τῇ φυγῇ, εἰ μὴ Ἀλεξάνδρῳ τὸ σῶμα ἔκαμεν. καὶ αὐτὸς ἐς ἔσχατον κινδύνου ἐλθὼν ἐκομίσθη ὀπίσω ἐς τὸ στρατόπεδον. καὶ οὕτω ξυνέβη ἡ μαντεία Ἀριστάνδρῳ.

5 *Ὀλίγον δὲ ὕστερον παρὰ τοῦ Σκυθῶν βασιλέως ἀφικνοῦνται παρ' Ἀλέξανδρον πρέσβεις, ὑπὲρ τῶν πραχθέντων ἐς ἀπολογίαν ἐκπεμφθέντες, ὅτι οὐκ ἀπὸ ⟨τοῦ⟩ κοινοῦ τῶν Σκυθῶν ἐπράχθη, ἀλλὰ καθ' ἁρπαγὴν λῃστρικῷ τρόπῳ σταλέντων, καὶ αὐτὸς ὅτι ἐθέλοι ποιεῖν τὰ ἐπαγγελλόμενα. καὶ τούτῳ φιλάνθρωπα ἐπιστέλλει Ἀλέξανδρος, ὅτι οὔτε ἀπιστοῦντα μὴ ἐπεξιέναι καλὸν αὐτῷ ἐφαίνετο, οὔτε κατὰ καιρὸν ἦν ἐν τῷ τότε ἐπεξιέναι.*

2 *Οἱ δὲ ἐν Μαρακάνδοις ἐν τῇ ἄκρᾳ φρουρούμενοι Μακεδόνες προσβολῆς γενομένης τῇ ἄκρᾳ ἐκ Σπιταμένους τε καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν ἐπεκδραμόντες ἀπέκτεινάν τε τῶν πολεμίων ἔστιν οὓς καὶ ἀπώσαντο ξύμπαντας, καὶ αὐτοὶ ἀπαθεῖς ἀπεχώρησαν ἐς τὴν ἄκραν.* 3 *ὡς δὲ καὶ οἱ ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐσταλμένοι ἐς Μαράκανδα ἤδη προσάγοντες Σπιταμένει ἐξηγγέλλοντο, τὴν μὲν πολιορκίαν ἐκλείπει τῆς ἄκρας, αὐτὸς δὲ ὡς ἐς τὰ βόρεια τῆς Σογδιανῆς ἀνεχώρει. Φαρνούχης δὲ καὶ οἱ ξὺν αὐτῷ στρατηγοὶ σπεύδοντες ἐξελάσαι αὐτὸν παντάπασιν ἐπί τε τὰ ὅρια τῆς Σογδιανῆς ξυνείποντο*

5—13 = Exc. de legat. gentium ad Romanos 2, p. 513 ed. De Boor. *ὅτι παρὰ τοῦ — ἐπεξιέναι.*

---

1 *πάντες* m. 1 corr. e *πάντας* A | *Ἀλεξάνδρῳ*] *Ἀλέξανδρος* Krüg. (ed.) coll. VII 14, 1; cf. II 4, 11 ‖ 5 post *βασιλέως* add. *τῶν (τοῦ η) ἐν τῇ Ἀσίᾳ ε* ‖ 7 *ἐκπεμφθέντες*] *ἐκπεμφθέντας ε* ‖ 8 ⟨*τοῦ*⟩ add. vulg. ‖ 10 *ἐθέλοι*] *ἐθέλει ε* ‖ 12 *καιρὸν* vulg., *καιροῦ Aε* ‖ 22 *βόρεια* Pol., *βασίλεια* A, quod corruptum esse intellexit Schm. coll. III 30, 6, *ἀνώτερα* proponens; *ἀσινέα* Enth. ‖ 23 *στρατηγοὶ* del. Ell. (ed.)

ὑποχωροῦντι καὶ εἰς τοὺς Νομάδας τοὺς Σκύθας
4 *οὐδενὶ λογισμῷ ξυνεσβάλλουσιν. ἔνθα δὴ προσλαβὼν*
ὁ Σπιταμένης τῶν Σκυθῶν ἱππέων ἐς ἑξακοσίους
προσεπήρθη ὑπὸ τῆς ξυμμαχίας τῆς Σκυθικῆς δέξα-
σθαι ἐπιόντας τοὺς Μακεδόνας· παραταξάμενος δὲ ἐν
χωρίῳ ὁμαλῷ πρὸς τῇ ἐρήμῳ τῆς Σκυθικῆς ὑπομεῖναι
μὲν τοὺς πολεμίους ἢ αὐτὸς ἐς αὐτοὺς ἐμβαλεῖν οὐκ
ἤθελε, περιϊππεύων δὲ ἐτόξευεν ἐς τὴν φάλαγγα τῶν
5 *πεζῶν. καὶ ἐπελαυνόντων μὲν αὐτοῖς τῶν ἀμφὶ Φαρ-*
νούχην ἔφευγεν εὐπετῶς, οἷα δὴ ὠκυτέρων τε αὐτοῖς
καὶ ἐν τῷ τότε ἀκμαιοτέρων ὄντων τῶν ἵππων, τοῖς
δὲ ἀμφὶ Ἀνδρόμαχον ὑπό τε τῆς ξυνεχοῦς πορείας καὶ
ἅμα χιλοῦ ἀπορίᾳ κεκάκωτο ἡ ἵππος· μένουσι δὲ ἢ
6 *ὑποχωροῦσιν ἐπέκειντο εὐρώστως οἱ Σκύθαι. ἔνθα δὴ*
πολλῶν μὲν τιτρωσκομένων ἐκ τῶν τοξευμάτων, ἔστι
δὲ ὧν καὶ πιπτόντων, ἐς πλαίσιον ἰσόπλευρον τάξαντες
τοὺς στρατιώτας ἀνεχώρουν ὡς ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν
Πολυτίμητον, ὅτι νάπος ταύτῃ ἦν, ὡς μήτε τοῖς βαρ-
βάροις εὐπετὲς ἔτι εἶναι ἐκτοξεύειν ἐς αὐτούς, σφίσι
τε οἱ πεζοὶ ὠφελιμώτεροι ὦσι.

7 *Κάρανος δὲ ὁ ἱππάρχης οὐκ ἀνακοινώσας Ἀνδρο-*
μάχῳ διαβαίνειν ἐπεχείρησε τὸν ποταμὸν ὡς ἐς ἀσφαλὲς
ταύτῃ καταστήσων τὴν ἵππον· καὶ οἱ πεζοὶ αὐτῷ ἐπηκο-
λούθησαν, οὐκ ἐκ παραγγέλματος, ἀλλὰ φοβερά τε καὶ
οὐδενὶ κόσμῳ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ ἔσβασις ἡ ἐς τὸν ποτα-
8 *μὸν κατὰ κρημνώδεις τὰς ὄχθας. καὶ οἱ βάρβαροι*
αἰσθόμενοι τὴν ἁμαρτίαν τῶν Μακεδόνων αὐτοῖς ἵπ-
ποις ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐσβάλλουσιν ἐς τὸν πόρον. καὶ

---

1 *τοὺς* alterum del. aut *τοὺς Σκύθας τοὺς Νομάδας* collocat Krüg. coll. III 30, 9; VII 16, 4 | 4 *προσεπήρθη*] *ἐπήρθη* Krüg. (ed.) || 12 *Ἀνδρόμαχον* Palm. et Blanc. coll. IV 3, 7; 5, 7; 6, 2: *ἀριστόμαχον* A

οἱ μὲν τῶν ἤδη διαβεβηκότων καὶ ἀποχωρούντων εἴχοντο, οἱ δὲ τοὺς διαβαίνοντας ἀντιμέτωποι ταχθέντες ἀνεῖλλον ἐς τὸν ποταμόν, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν πλαγίων ἐξετόξ- 9 *ευον ἐς αὐτούς, οἱ δὲ τοῖς ἔτι ἐσβαίνουσιν ἐπέκειντο, ὥστε ἀπορίᾳ πάντοθεν ξυνεχόμενοι οἱ Μακεδόνες ἐς νῆσόν τινα τῶν ἐν τῷ ποταμῷ ξυμφεύγουσιν οὐ μεγάλην. καὶ περιστάντες αὐτοὺς οἱ Σκύθαι τε καὶ οἱ ξὺν Σπιταμένει ἱππεῖς ἐν κύκλῳ πάντας κατετόξευσαν· ὀλίγους δὲ ἠνδραποδίσαντο αὐτῶν, καὶ τούτους πάντας ἀπέκτειναν.*

6 *Ἀριστόβουλος δὲ ἐνέδρᾳ τὸ πολὺ τῆς στρατιᾶς* FGrH 139/fr. 27 *διαφθαρῆναι λέγει, τῶν Σκυθῶν ἐν παραδείσῳ κρυφθέντων, οἳ ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐπεγένοντο τοῖς Μακεδόσιν ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ· ἵνα τὸν μὲν Φαρνούχην παραχωρεῖν τῆς ἡγεμονίας τοῖς ξυμπεμφθεῖσι Μακεδόσιν, ὡς οὐκ ἐμπείρως ἔχοντα ἔργων πολεμικῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ καθομιλῆσαι τοὺς βαρβάρους μᾶλλόν τι πρὸς Ἀλεξάνδρου ἢ ἐπὶ τῷ ἐν ταῖς μάχαις ἐξηγεῖσθαι ἐσταλμένον, τοὺς δὲ Μακεδόνας τε εἶναι καὶ ἑταίρους βασιλέως. Ἀνδρό-* 2 *μαχον δὲ καὶ Κάρανον καὶ Μενέδημον οὐ δέξασθαι τὴν ἡγεμονίαν, τὸ μέν τι ὡς μὴ δοκεῖν παρὰ τὰ ἐπηγγελμένα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου αὐτούς τι κατὰ σφᾶς νεωτερίζειν, τὸ δὲ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ δεινῷ οὐκ ἐθελήσαντας, εἰ δή τι πταίσειαν, μὴ ὅσον κατ' ἄνδρα μόνον μετέχειν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὡς τὸ πᾶν αὐτοὺς κακῶς* □ *ἐξηγησαμένους. ἐν τούτῳ δὴ τῷ θορύβῳ τε καὶ τῇ ἀταξίᾳ ἐπιθεμένους αὐτοῖς τοὺς βαρβάρους κατακόψαι πάντας, ὥστε ἱππέας μὲν μὴ πλείονας τῶν τεσσαράκοντα ἀποσωθῆναι, πεζοὺς δὲ ἐς τριακοσίους.*

---

23 *πταίσειαν*, quod. coni. Schn. et Ell. (ed.) pro vulg. *πταῖσαν* et *πταίσαντας*, est in A paene evanidum ‖ 24 *αὐτοῦ* scripsi, *αὐτούς* A

□ 3 Ταῦτα δὲ ὡς ἠγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, ἤλγησέ τε τῷ
πάθει τῶν στρατιωτῶν καὶ ἔγνω σπουδῇ ἐλαύνειν ὡς
ἐπὶ Σπιταμένην τε καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν βαρβάρους.
ἀναλαβὼν οὖν τῶν τε ἑταίρων ἱππέων τοὺς ἡμισέας
καὶ τοὺς ὑπασπιστὰς ξύμπαντας καὶ τοὺς τοξότας καὶ
τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τῆς φάλαγγος τοὺς κουφοτάτους
ᾔει ὡς ἐπὶ Μαράκανδα, ἵνα ἐπανήκειν Σπιταμένην
ἐπυνθάνετο καὶ αὖθις πολιορκεῖν τοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ.
4 καὶ αὐτὸς μὲν ἐν τρισὶν ἡμέραις διελθὼν χιλίους καὶ
πεντακοσίους σταδίους τῇ τετάρτῃ ὑπὸ τὴν ἕω προσῆγε
τῇ πόλει. Σπιταμένης δὲ καὶ οἱ ἀμφ' αὐτόν, ὡς ἐξ-
ηγγέλθη προσάγων Ἀλέξανδρος, οὐκ ἔμειναν, ἀλλ'
5 ἐκλιπόντες τὴν πόλιν φεύγουσιν. ὁ δὲ ἐχόμενος αὐτῶν
ἐδίωκεν· ὡς δὲ ἐπὶ ⟨τὸν⟩ χῶρον ἧκεν, οὗ ἡ μάχη
ἐγένετο, θάψας τοὺς στρατιώτας ὡς ἐκ τῶν παρόντων
εἵπετο ἔστε ἐπὶ τὴν ἔρημον τοῖς φεύγουσιν. ἐκεῖθεν
δὲ ἀναστρέφων ἐπόρθει τὴν χώραν καὶ τοὺς ἐς τὰ
ἐρύματα καταπεφευγότας τῶν βαρβάρων ἔκτεινεν, ὅτι
ξυνεπιθέσθαι ἐξηγγέλλοντο καὶ αὐτοὶ τοῖς Μακεδόσι·
καὶ ἐπῆλθε πᾶσαν τὴν χώραν ὅσην ὁ ποταμὸς ὁ Πο-
□ 6 λυτίμητος ἐπάρδων ἐπέρχεται. ἵνα δὲ ἀφανίζεται τῷ
ποταμῷ τὸ ὕδωρ, ἐντεῦθεν ἤδη τὸ ἐπέκεινα ἔρημος ἡ
χώρα ἐστίν· ἀφανίζεται δὲ καίπερ πολλοῦ ὢν ὕδατος
ἐς τὴν ψάμμον. καὶ ἄλλοι ποταμοὶ ὡσαύτως ἐκεῖ ἀφανί-
ζονται μεγάλοι καὶ ἀέ[ν]ναοι, ὅ τε Ἔπαρδος, ὃς ῥέει
διὰ Μάρδων τῆς χώρας, καὶ Ἄρειος, ὅτου ἐπώνυμος ἡ

---

26 — p. 185, 1 cf. Eustath. ad Dionys. Perieg. 1097

---

1 δὲ A^sFHL, δὴ B ‖ 14 ⟨τὸν⟩ add. Schm. (ed.) ‖ 22 τὸ] τὰ Krüg. (ed.); cf. V 4, 5; 5, 1; VI 18, 5 ‖ 25 [ν] del. Sint. (ed.); cf. VII 7, 5

τῶν Ἀρείων γῆ ἐστιν, καὶ Ἑτύμανδρος, ὃς δι' Εὐεργε-
τῶν ῥέει. καὶ εἰσὶ ξύμπαντες οὗτοι τηλικοῦτοι ποταμοὶ 7
ὥστε οὐδεὶς αὐτῶν μείων ἐστὶ τοῦ Πηνειοῦ τοῦ Θεσ-
σαλικοῦ ποταμοῦ, ὃς διὰ τῶν Τεμπῶν ῥέων ἐκδιδοῖ ἐς
θάλασσαν· ὁ δὲ Πολυτίμητος πολὺ ἔτι μείζων ἢ κατὰ
τὸν Πηνειὸν ποταμόν ἐστι.

Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος ἐς Ζαρίασπα ἀφίκετο· καὶ 7
αὐτοῦ κατέμενεν ἔστε παρελθεῖν τὸ ἀκμαῖον τοῦ χει- a. 329-328
μῶνος. ἐν τούτῳ δὲ ἀφίκοντο παρ' αὐτὸν Φραταφέρ-
νης τε ὁ Παρθυαίων σατράπης καὶ Στασάνωρ ὁ ἐς
Ἀρείους ἀποπεμφθεὶς ὡς Ἀρσάκην ξυλληψόμενος, τόν
τε Ἀρσάκην δεδεμένον ἄγοντες καὶ Βραζάνην, ὅντινα
Βῆσσος τῆς Παρθυαίων σατράπην κατέστησε, καί τινας
ἄλλους τῶν τότε ξὺν Βήσσῳ ἀποστάντων. ἧκον δὲ ἐν 2
τῷ αὐτῷ Ἐπόκιλλος καὶ Μελαμνίδας καὶ Πτολεμαῖος
ὁ τῶν Θρᾳκῶν στρατηγὸς ἀπὸ θαλάσσης, οἳ τά τε
χρήματα ⟨τὰ⟩ ξὺν Μένητι πεμφθέντα καὶ τοὺς ξυμ-
μάχους ὡς ἐπὶ θάλασσαν κατήγαγον. καὶ Ἄσανδρος
δὲ ἐν τούτῳ ἧκεν καὶ Νέαρχος, στρατιὰν Ἑλλήνων
μισθοφόρων ἄγοντες, καὶ †Βῆσσός τε ὁ Συρίας σα-
τράπης καὶ Ἀσκληπιόδωρος ὁ ὕπαρχος ἀπὸ θαλάσσης,
καὶ οὗτοι στρατιὰν ἄγοντες.

Ἔνθα δὴ ξύλλογον ἐκ τῶν παρόντων ξυναγαγὼν 3
Ἀλέξανδρος παρήγαγεν ἐς αὐτοὺς Βῆσσον· καὶ κατ-
ηγορήσας τὴν Δαρείου προδοσίαν τήν τε ῥῖνα Βήσσου

---

1 Ἑτύμανδρος A, Ἐτύμανδρος vulg.; ἐτοιμάνδροι Ptolem. VI 17 cod. A, ἐτυμάνδροι ceteri; *Estumandrus* Itin. Alex. 87; *Ethymantus* Curt. VIII 9, 10; Ἐρύμανθος Polyb. XI 34, 13; *Erymandus* Plin. N H. VI 25 ‖ 11 Ἀρσάκην] v. ad p. 162, 16 ‖ 12 Βραζάνην] Βαρζάνην vulg. post Vulc. ‖ 13 τινας ⟨καὶ⟩ Krüg. (ed.) probante Grundm. p. 59; cf. IV 8, 3 ‖ 17 ⟨τὰ⟩ add. Krüg. (ed.) ‖ 20 †Βῆσσος corruptum, Ἀσκληπιόδωρος Schm. coll. III 6, 8 ‖ 21 Ἀσκληπιόδωρος] Μένης Schm. coll. III 16, 9 ‖ 25 Βήσσου] Βῆσσον Krüg.

ἀποτμηθῆναι καὶ τὰ ὦτα ἄκρα ἐκέλευσεν, αὐτὸν δὲ ἐς
Ἐκβάτανα ἄγεσθαι, ὡς ἐκεῖ ἐν τῷ Μήδων τε καὶ Περ-
4 σῶν ξυλλόγῳ ἀποθανούμενον. καὶ ἐγὼ οὔτε τὴν ἄγαν
ταύτην τιμωρίαν Βήσσου ἐπαινῶ, ἀλλὰ βαρβαρικὴν
εἶναι τίθεμαι τῶν ἀκρωτηρίων τὴν λώβην καὶ ὑπαχθῆ-
ναι Ἀλέξανδρον ξύμφημι ἐς ζῆλον τοῦ Μηδικοῦ τε καὶ
Περσικοῦ πλούτου καὶ τῆς κατὰ τοὺς βαρβάρους βασι-
λέας οὐκ ἴσης ἐς τοὺς ὑπηκόους ξυνδιαιτήσεως, ἐσθῆτά
τε ὅτι Μηδικὴν ἀντὶ τῆς Μακεδονικῆς τε καὶ πατρίου
Ἡρακλείδης ὢν μετέλαβεν, οὐδαμῇ ἐπαινῶ, καὶ τὴν
κίταριν τὴν Περσικὴν τῶν νενικημένων ἀντὶ ὧν αὐτὸς
5 ὁ νικῶν πάλαι ἐφόρει ἀμεῖψαι οὐκ ἐπηδέσθη, οὐδὲν
τούτων ἐπαινῶ, ἀλλ' εἴπερ τι ἄλλο, καὶ τὰ Ἀλεξάνδρου
μεγάλα πράγματα ἐς τεκμηρίωσιν τίθεμαι ὡς οὔτε τὸ
σῶμα ὅτῳ εἴη καρτερόν, οὔτε ὅστις γένει ἐπιφανής,
οὔτε κατὰ πόλεμον εἰ δή τις διευτυχοίη ἔτι μᾶλλον ἢ
Ἀλέξανδρος, οὐδὲ εἰ τὴν Λιβύην τις πρὸς τῇ Ἀσίᾳ,
καθάπερ οὖν ἐπενόει ἐκεῖνος, ἐκπεριπλεύσας κατάσχοι,
οὐδὲ εἰ τὴν Εὐρώπην ἐπὶ τῇ Ἀσίᾳ τε καὶ Λιβύῃ τρί-
την, τούτων πάντων οὐδέν τι ὄφελος ἐς εὐδαιμονίαν
ἀνθρώπου, εἰ μὴ σωφρονεῖν ἐν ταὐτῷ ὑπάρχοι τούτῳ
τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὰ μεγάλα, ὡς δοκεῖ, πράγματα
πράξαντι.

a. 328 8 Ἔνθα δὴ καὶ τὸ Κλείτου τοῦ Δρωπίδου πάθημα
καὶ τὴν Ἀλεξάνδρου ἐπ' αὐτῷ ξυμφοράν, εἰ καὶ ὀλίγον

8—23 = Exc. de sententiis 6. ὅτι ἐπεὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐσθῆτα τὴν Μηδικὴν — πράξαντι

---

9 Μηδικὴν] τὴν Μηδικὴν *d* ‖ 10 οὐδαμῇ ἐπαινῶ del. Krüg. (ed.); cf. Grundm. p. 27 ‖ 12 ⟨ὅτι⟩ οὐκ Krüg. | ἐπηδέσθη] ᾐδέσθη *d* ‖ 13 ἀλλ'] ἀλλὰ *d* ‖ 15 ὅτῳ] οὕτω *d* ‖ 17 εἰ] εἰς *d* ‖ 20 πάντων *d*, om. A | τι om. *d* ‖ 21 ἀνθρώπου] ἀνθρώπῳ Krüg.

ὕστερον ἐπράχθη, οὐκ ἔξω τοῦ καιροῦ ἀφηγήσομαι.
εἶναι μὲν γὰρ ἡμέραν ἱερὰν τοῦ Διονύσου Μακεδόσι
καὶ θύειν Διονύσῳ ὅσα ἔτη ἐν αὐτῇ Ἀλέξανδρον· τὸν 2
δὲ τοῦ Διονύσου μὲν ἐν τῷ τότε ἀμελῆσαι λέγουσι,
Διοσκούροιν δὲ θῦσαι, ἐξ ὅτου δὴ ἐπιφρασθέντα τοῖν
Διοσκούροιν τὴν θυσίαν· πόρρω δὲ τοῦ πότου προϊόν-
τος (καὶ γὰρ καὶ τὰ τῶν πότων ἤδη Ἀλεξάνδρῳ ἐς τὸ
βαρβαρικώτερον νενεωτέριστο) ἀλλ' ἐν γε τῷ πότῳ
τότε ὑπὲρ τοῖν Διοσκούροιν λόγους γίγνεσθαι, ὅπως
ἐς Δία ἀνηνέχθη αὐτοῖν ἡ γένεσις ἀφαιρεθεῖσα Τυν-
δάρεω. καί τινας τῶν παρόντων κολακείᾳ τῇ Ἀλεξάν- 3
δρου, οἷοι δὴ ἄνδρες διέφθειράν τε ἀεὶ καὶ οὔποτε
παύσονται ἐπιτρίβοντες τὰ τῶν ἀεὶ βασιλέων πράγματα,
κατ' οὐδὲν ἀξιοῦν συμβάλλειν Ἀλεξάνδρῳ τε καὶ τοῖς
Ἀλεξάνδρου ἔργοις τὸν Πολυδεύκην καὶ τὸν Κάστορα.
οἱ δὲ οὐδὲ τοῦ Ἡρακλέους ἀπείχοντο ἐν τῷ πότῳ· ἀλλὰ
τὸν φθόνον γὰρ ἐμποδὼν ἵστασθαι τοῖς ζῶσι τὸ μὴ οὐ
τὰς δικαίας τιμὰς αὐτοῖς ἐκ τῶν ξυνόντων γίγνεσθαι.

Κλεῖτον δὲ δῆλον μὲν εἶναι πάλαι ἤδη ἀχθόμενον 4
τοῦ τε Ἀλεξάνδρου τῇ ἐς τὸ βαρβαρικώτερον μετακινή-
σει καὶ τῶν κολακευόντων αὐτὸν τοῖς λόγοις· τότε δὲ
καὶ αὐτὸν πρὸς τοῦ οἴνου παροξυνόμενον οὐκ ἐᾶν
οὔτε ἐς τὸ θεῖον ὑβρίζειν, οὔτε [ἐς] τὰ τῶν πάλαι
ἡρώων ἔργα ἐκφαυλίζοντας χάριν ταύτην ἄχαριν προσ-
τιθέναι Ἀλεξάνδρῳ. εἶναι γὰρ οὖν οὐδὲ τὰ Ἀλεξάν- 5
δρου οὕτω τι μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὡς ἐκεῖνοι ἐπ-

16—18 = Exc. de sententiis 7. ἀλλὰ τὸν — γίγνεσθαι

5. 6 τοῖν — θυσίαν del. Pol., nescio an recte ‖ 11 τινας ⟨καὶ⟩ Krüg.; cf. IV 7, 1 ‖ 23 [ἐς] del. Vulc.; cf. I 13, 6 ‖ 25 — p. 188, 1 οὐδὲ — οὔκουν] οὔτε — οὔτ' οὖν Sint.; οὔτε — οὔτε αὐτὸν Abicht (ed.)

αἱροῦσιν· οὔκουν μόνον καταπρᾶξαι αὐτά, ἀλλὰ τὸ πολὺ γὰρ μέρος Μακεδόνων εἶναι τὰ ἔργα. καὶ τοῦτον τὸν λόγον ἀνιᾶσαι Ἀλέξανδρον λεχθέντα. οὐδὲ ἐγὼ ἐπαινῶ τὸν λόγον, ἀλλὰ ἱκανὸν γὰρ εἶναι τίθεμαι ἐν τοιᾷδε παροινίᾳ τὸ καθ' αὑτὸν σιγῶντα ἔχειν μηδὲ τὰ αὐτὰ
6 τοῖς ἄλλοις ἐς κολακείαν πλημμελεῖν. ὡς δὲ καὶ τῶν Φιλίππου τινὲς ἔργων, ὅτι οὐ μεγάλα οὐδὲ θαυμαστὰ Φιλίππῳ κατεπράχθη, οὐδεμιᾷ ξὺν δίκῃ ἐπεμνήσθησαν, χαριζόμενοι καὶ οὗτοι Ἀλεξάνδρῳ, τὸν Κλεῖτον ἤδη οὐκέτι ἐν ἑαυτοῦ ὄντα πρεσβεύειν μὲν τὰ τοῦ Φιλίππου, καταβάλλειν δὲ Ἀλέξανδρόν τε καὶ τὰ τούτου ἔργα, παροινοῦντα ἤδη τὸν Κλεῖτον, τά τε ἄλλα καὶ πολὺν εἶναι ἐξονειδίζοντα Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι πρὸς αὐτοῦ ἄρα ἐσώθη, ὁπότε ἡ ἱππομαχία ἡ ἐπὶ Γρανίκῳ ξυν-
7 ειστήκει πρὸς Πέρσας· καὶ δὴ καὶ τὴν δεξιὰν τὴν αὐτοῦ σοβαρῶς ἀνατείναντα, αὕτη σε ἡ χείρ, φάναι, ὦ Ἀλέξανδρε, ἐν τῷ τότε ἔσωσε. καὶ Ἀλέξανδρον οὐκέτι φέρειν τοῦ Κλείτου τὴν παροινίαν τε καὶ ὕβριν, ἀλλὰ ἀναπηδᾶν γὰρ ξὺν ὀργῇ ἐπ' αὐτόν, κατέχεσθαι δὲ ὑπὸ τῶν ξυμπινόντων. Κλεῖτον δὲ οὐκ ἀνιέναι
8 ὑβρίζοντα. Ἀλέξανδρος δὲ ἐβόα ἄρα καλῶν τοὺς ὑπασπιστάς· οὐδενὸς δὲ ὑπακούοντος ἐς ταὐτὰ ἔφη καθεστηκέναι Δαρείῳ, ὁπότε πρὸς Βήσσου τε καὶ τῶν ἀμφὶ Βῆσσον ξυλληφθεὶς ἤγετο οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ

9—11 = Anecd. Bekkeri I p. 169, 33. Ἀρριανὸς τετάρτῳ τὸν Κλεῖτον — Ἀλέξανδρον ‖ 10 = Anecd. Bekkeri I p. 139, 24. οὐκέτι ἐν αὑτοῦ ὄντα

5 σιγῶντα ἔχειν] σιγῇ ἔχειν aut σιγῶντα μετέχειν Krüg. ‖ 10 ἑαυτοῦ] αὑτοῦ Anecd. Bekk. utroque loco ‖ 11 τούτου] Ἀλεξάνδρου Krüg.; v. ad p. 176, 14 ‖ 12 τὸν Κλεῖτον del. Pol., τά τε ἄλλα cum παροιν. coniungens ‖ 14. 15 ξυνειστήκει Ell., ξυνεστήκει A

ὄνομα ὢν βασιλέως. οὔκουν ἔτι οἵους τε εἶναι κατέχειν
αὐτὸν τοὺς ἑταίρους, ἀλλ' ἀναπηδήσαντα γὰρ οἱ μὲν
λόγχην ἁρπάσαι λέγουσι τῶν σωματοφυλάκων τινὸς
καὶ ταύτῃ παίσαντα Κλεῖτον ἀποκτεῖναι, οἱ δὲ σάρισ- 9
σαν παρὰ τῶν φυλάκων τινὸς καὶ ταύτην. Ἀριστό- FGrH 139/fr. 29 □
βουλος δὲ ὅθεν μὲν ἡ παροινία ὡρμήθη οὐ λέγει, Κλείτου
δὲ γενέσθαι μόνου τὴν ἁμαρτίαν, ὅν γε ὠργισμένου Ἀλεξ-
άνδρου καὶ ἀναπηδήσαντος ἐπ' αὐτὸν ὡς διαχρησομένου
ἀπαχθῆναι μὲν διὰ θυρῶν ἔξω ὑπὲρ τὸ τεῖχός τε καὶ τὴν
τάφρον τῆς ἄκρας, ἵνα ἐγίνετο, πρὸς Πτολεμαίου τοῦ
Λάγου τοῦ σωματοφύλακος· οὐ καρτερήσαντα δὲ ἀνα-
στρέψαι αὖθις καὶ περιπετῆ Ἀλεξάνδρῳ γενέσθαι Κλεῖτον
ἀνακαλοῦντι, καὶ φάναι ὅτι· οὗτός τοι ἐγὼ ὁ Κλεῖτος, ὦ
Ἀλέξανδρε· καὶ ἐν τούτῳ πληγέντα τῇ σαρίσσῃ ἀποθανεῖν.

Καὶ ἐγὼ Κλεῖτον μὲν τῆς ὕβρεως τῆς ἐς τὸν βα- 9
σιλέα τὸν αὐτοῦ μεγαλωστὶ μέμφομαι· Ἀλέξανδρον δὲ
τῆς συμφορᾶς οἰκτείρω, ὅτι δυοῖν κακοῖν ἐν τῷ τότε
ἡττημένον ἐπέδειξεν αὐτόν, ὑφ' ὅτων δὴ καὶ τοῦ ἑτέρου
οὐκ ἐπέοικεν ἄνδρα σωφρονοῦντα ἐξηττᾶσθαι, ὀργῆς
τε καὶ παροινίας. ἀλλὰ τὰ ἐπὶ τοῖσδε αὖ ἐπαινῶ 2
Ἀλεξάνδρου, ὅτι παραυτίκα ἔγνω σχέτλιον ἔργον
ἐργασάμενος. καὶ λέγουσιν εἰσὶν οἳ [τὰ Ἀλεξάν-
δρου] ὅτι ἐρείσας τὴν σάρισσαν πρὸς τὸν τοῖχον
ἐπιπίπτειν ἐγνώκει αὐτῇ, ὡς οὐ καλὸν αὐτῷ ζῆν
ἀποκτείναντι φίλον αὐτοῦ ἐν οἴνῳ. οἱ πολλοὶ δὲ 3

1 ὢν Gron., ἦν A ‖ 4—5 καὶ ταύτῃ—ταύτην] οἱ δὲ σάρισσαν παρὰ τῶν φυλάκων τινὸς καὶ ταύτῃ παίσαντα Κλεῖτον ἀποκτεῖναι Sint. ‖ 10 ἐγίνετο] ἐγένετο vulg., ἐπίνετο Krüg. (ed.); fortasse ἐγίνετο ⟨ὁ πότος⟩ ‖ 16 μεγαλωστὶ Gron., μεγάλως τι A ‖ 18 δὴ A²FHL, δὲ B ‖ 22 [τὰ Ἀλεξάνδρου] del. Krüg. (ed.), τὸν Ἀλέξανδρον Gron., ⟨τῶν⟩ τὰ Ἀλεξάνδρου ⟨ξυγγραψάντων⟩ Vulc., τὰ Ἀλεξάνδρου ⟨ἀναγράψαντες⟩ Geier (ed.) ‖ 24 ἐπιπίπτειν] ἐμπίπτειν vel περιπίπτειν Krüg.

ξυγγραφεῖς τοῦτο μὲν οὐ λέγουσιν, ἀπελθόντα δὲ ἐς τὴν εὐνὴν κεῖσθαι ὀδυρόμενον, αὐτόν τε τὸν Κλεῖτον ὀνομαστὶ ἀνακαλοῦντα καὶ τὴν Κλείτου μὲν ἀδελφήν, αὐτὸν δὲ ἀναθρεψαμένην, Λανίκην τὴν Δρωπίδου παῖδα, ὡς καλὰ ἄρα αὐτῇ τροφεῖα ἀποτετικὼς εἴη ἀν-
4 *δρωθείς, ἥ γε τοὺς μὲν παῖδας τοὺς ἑαυτῆς ὑπὲρ αὐτοῦ μαχομένους ἐπεῖδεν ἀποθανόντας, τὸν ἀδελφὸν δὲ αὐτῆς αὐτὸς αὐτοχειρίᾳ ἔκτεινε· φονέα τε τῶν φίλων οὐ διαλείπειν αὐτὸν ἀνακαλοῦντα, ἄσιτόν τε καὶ ἄποτον καρτερεῖν ἔστε ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, οὐδέ τινα ἄλλην θεραπείαν θεραπεῦσαι τὸ σῶμα.*

5 *Καὶ ἐπὶ τούτοις τῶν μάντεών τινες μῆνιν ἐκ Διονύσου ᾖδον, ὅτι ἡ θυσία ἐξελείφθη Ἀλεξάνδρῳ ἡ τοῦ Διονύσου. καὶ Ἀλέξανδρος μόγις πρὸς τῶν ἑταίρων πεισθεὶς σίτου τε ἥψατο καὶ τὸ σῶμα κακῶς ἐθεράπευσε· καὶ τῷ Διονύσῳ τὴν θυσίαν `ἀπέδωκεν, ἐπεὶ οὐδὲ αὐτῷ ἄκοντι ἦν ἐς μῆνιν τοῦ θείου μᾶλλόν τι ἢ τὴν αὐτοῦ κακότητα ἀναφέρεσθαι τὴν ξυμφοράν.*
6 *ταῦτα μεγαλωστὶ ἐπαινῶ Ἀλεξάνδρου, τὸ μήτε ἀπαυθαδιάσασθαι ἐπὶ κακῷ, μήτε προστάτην τε καὶ ξυνήγορον κακίονα ἔτι γενέσθαι τοῦ ἁμαρτηθέντος, ἀλλὰ ξυμφῆσαι γὰρ ἐπταικέναι ἄνθρωπόν γε ὄντα.*

7 *Εἰσὶ δὲ οἳ λέγουσιν Ἀνάξαρχον τὸν σοφιστὴν ἐλθεῖν μὲν παρ' Ἀλέξανδρον κληθέντα, ὡς παραμυθησόμενον· εὑρόντα δὲ κείμενον καὶ ἐπιστένοντα, ἀγνοεῖν, φάναι*

19—22 = Exc. de sententiis 8. *ταῦτα — ὄντα* ‖ 23 — p. 192, 16 = Exc. de sententiis 9. *ὅτι εἰσὶν οἳ — τῆς Ἑλλάδος.*

---

15 *κακῶς*] *καλῶς* Schm. (ed.) ex **k**, *ἀναγκαίως* Pfl., *ἱκανῶς* Sint., *ἄλλως* H. Röhl, *Progr. Halberstadt 1903* p. 4, *ἐπιεικῶς* Pol. ‖ 19 *μεγαλωστὶ*] *μεγάλως τε* **δ** ‖ 22 *γε* om. **δ** ‖ 24 *παρ'*] *παρὰ* **δ** ‖ 25 *ἐπιστένοντα*] *στένοντα* Krüg. (ed.) ‖ 25 — p. 191, 1 *ἀγνοεῖν φάναι ἐπιγελάσαντα* **δ**, *ἐπιγελάσαντα ἀγνοεῖν φάναι* A

ἐπιγελάσαντα, διότι ἐπὶ τῷδε οἱ πάλαι σοφοὶ ἄνδρες τὴν Δίκην πάρεδρον τῷ Διὶ ἐποίησαν ὡς ὅ τι ἂν πρὸς τοῦ Διὸς κυρωθῇ, τοῦτο ξὺν δίκῃ πεπραγμένον. καὶ οὖν καὶ τὰ ἐκ βασιλέως μεγάλου γιγνόμενα δίκαια χρῆναι νομίζεσθαι, πρῶτα μὲν πρὸς αὐτοῦ βασιλέως, ἔπειτα πρὸς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. ταῦτα εἰπόντα 8 παραμυθήσασθαι μὲν Ἀλέξανδρον ἐν τῷ τότε, κακὸν δὲ μέγα, ὡς ἐγώ φημι, ἐξεργάσασθαι Ἀλεξάνδρῳ καὶ μεῖζον ἔτι ἢ ὅτῳ τότε ξυνείχετο, εἴπερ οὖν σοφοῦ ἀνδρὸς τήνδε ἔγνω τὴν δόξαν, ὡς οὐ τὰ δίκαια ἄρα χρὴ σπουδῇ ἐπιλεγόμενον πράττειν τὸν βασιλέα, ἀλλὰ ὅ τι ἂν καὶ ὅπως οὖν ἐκ βασιλέως πραχθῇ, τοῦτο δίκαιον νομίζειν. ἐπεὶ καὶ προσκυνεῖσθαι ἐθέλειν 9 Ἀλέξανδρον λόγος κατέχει, ὑπούσης μὲν αὐτῷ καὶ τῆς ἀμφὶ τοῦ Ἄμμωνος πατρὸς μᾶλλόν τι ἢ Φιλίππου δόξης, θαυμάζοντα δὲ ἤδη τὰ Περσῶν καὶ Μήδων τῆς τε ἐσθῆτος τῇ ἀμείψει καὶ τῆς ἄλλης θεραπείας τῇ μετακοσμήσει. οὐκ ἐνδεῆσαι δὲ οὐδὲ πρὸς τοῦτο αὐτῷ τοὺς κολακείᾳ ἐς αὐτὸ ἐνδιδόντας, ἄλλους τέ τινας καὶ δὴ καὶ τῶν σοφιστῶν τῶν ἀμφ' αὐτὸν Ἀνάξαρχόν τε καὶ Ἆγιν Ἀργεῖον, ἐποποιόν.

Καλλισθένην δὲ τὸν Ὀλύνθιον Ἀριστοτέλους τε 10 τῶν λόγων διακηκοότα καὶ τὸν τρόπον ὄντα ὑπαγροικότερον οὐκ ἐπαινεῖν ταῦτα. τούτου μὲν δὴ ἕνεκα καὶ αὐτὸς Καλλισθένει ξυμφέρομαι, ἐκεῖνα δὲ οὐκέτι ἐπιεικῆ δοκῶ τοῦ Καλλισθένους, εἴπερ ἀληθῆ ξυγγέγραπται, ὅτι ὑφ' αὐτῷ εἶναι ἀπέφαινε καὶ τῇ αὐτοῦ ξυγγραφῇ Ἀλέξανδρόν τε καὶ τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα, οὔκουν αὐτὸς ἀφῖχθαι ἐξ Ἀλεξάνδρου δόξαν κτησόμενος, 2

8 Ἀλεξάνδρῳ] Ἀλέξανδρον Pol. ‖ 14 μὲν om. δ ‖ 18 τοῦτο] τούτῳ δ ‖ 22 δὲ] τε δ ‖ 27 ὑφ'] ἐφ' Pfl.

*ἀλλὰ ἐκεῖνον εὐκλεᾶ ἐς ἀνθρώπους ποιήσων· καὶ οὖν
καὶ τοῦ θείου τὴν μετουσίαν Ἀλεξάνδρῳ οὐκ ἐξ ὧν
Ὀλυμπιὰς ὑπὲρ τῆς γενέσεως αὐτοῦ ψεύδεται ἀνηρ-
τῆσθαι, ἀλλὰ ἐξ ὧν ἂν αὐτὸς ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ξυγ-*
3 *γράψας ἐξενέγκῃ ἐς ἀνθρώπους. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τάδε
ἀνέγραψαν, ὡς ἄρα ἤρετο αὐτόν ποτε Φιλώτας ὅντινα
οἴοιτο μάλιστα τιμηθῆναι πρὸς τῆς Ἀθηναίων πόλεως·
τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, ὅτι
τὸν ἕτερον τοῖν τυράννοιν ἔκτειναν καὶ τυραννίδα*
4 *ὅτι κατέλυσαν. ἐρέσθαι δὲ αὖθις τὸν Φιλώταν εἰ τῷ
τύραννον κτείναντι ὑπάρχοι παρ' οὕστινας ἐθέλει τῶν
Ἑλλήνων φυγόντα σώζεσθαι· καὶ ἀποκρίνασθαι αὖθις
Καλλισθένην, εἰ καὶ μὴ παρ' ἄλλους, παρά γε Ἀθη-
ναίους ὅτι φυγόντι ὑπάρχοι σώζεσθαι. τούτους γὰρ
καὶ πρὸς Εὐρυσθέα πολεμῆσαι ὑπὲρ τῶν παίδων τῶν
Ἡρακλέους, τυραννοῦντα ἐν τῷ τότε τῆς Ἑλλάδος.*

5 *Ὑπὲρ δὲ τῆς προσκυνήσεως ὅπως ἠναντιώθη
Ἀλεξάνδρῳ, καὶ τοιόσδε κατέχει λόγος. ξυγκεῖσθαι μὲν
γὰρ τῷ Ἀλεξάνδρῳ πρὸς τοὺς σοφιστάς τε καὶ τοὺς
ἀμφ' αὐτὸν Περσῶν καὶ Μήδων τοὺς δοκιμωτάτους*
6 *μνήμην τοῦ λόγου τοῦδε ἐν πότῳ ἐμβαλεῖν· ἄρξαι δὲ
τοῦ λόγου Ἀνάξαρχον, ὡς πολὺ δικαιότερον ἂν θεὸν
νομιζόμενον Ἀλέξανδρον Διονύσου τε καὶ Ἡρακλέους,
μὴ ὅτι τῶν ἔργων ἕνεκα ὅσα καὶ ἡλίκα καταπέπρακται*

---

17 — p. 197, 8 = Exc. de sententiis 10. *ὅτι ὑπὲρ τῆς — παίδων*

---

2 *καὶ* post *οὖν* om *δ* ‖ 4 *ἀλλὰ*] *ἀλλ'* *δ* ‖ 6 *ἤρετο*] *εἴρετο* *δ* | *αὐτόν ποτε* *δ*, *ποτε αὐτοὺς* A; *ποτε αὐτὸν* Vulc. ‖ 8 *ἀποκρίνασθαι*] *ὑποκρίνασθαι* *δ* ‖ 10 *δὲ* *δ*, om. A ‖ 11 *ὑπάρχοι*] *ὑπάρχει* *δ* | *ἐθέλει*] fortasse *ἐθέλοι* ‖ 12 *φυγόντα* om. *δ* ‖ 14 *ὑπάρχοι*] *ὑπάρχει* *δ* ‖ 15 *Εὐρυσθέα*] *εὐρυσθεος* (sic) *δ* ‖ 21 *πότῳ*] *ποτῷ* *δ* ‖ 23 *νομιζόμενον μὲν* *δ* ‖ 24 *καταπέπρακται*] *πέπρακται* *δ*

Ἀλεξάνδρῳ, ἀλλὰ καὶ ὅτι Διόνυσος μὲν Θηβαῖος ἦν,
οὐδέν τι προσήκων Μακεδόσι, καὶ Ἡρακλῆς Ἀργεῖος,
οὐδὲ οὗτος προσήκων ὅτι μὴ κατὰ γένος τὸ Ἀλεξάνδρου·
Ἡρακλείδην γὰρ εἶναι Ἀλέξανδρον· Μακεδόνας δὲ ἂν 7
τὸν σφῶν βασιλέα δικαιότερον θείαις τιμαῖς κοσμοῦντας.
καὶ γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνο εἶναι ἀμφίλογον ὅτι ἀπελθόντα
γε ἐξ ἀνθρώπων ὡς θεὸν τιμήσουσι· πόσῳ δὴ δικαι-
ότερον ζῶντα γεραίρειν ἤπερ τελευτήσαντα ἐς οὐδὲν
ὄφελος τῷ τιμωμένῳ.

Λεχθέντων δὲ τούτων τε καὶ τοιούτων λόγων 11
πρὸς Ἀναξάρχου τοὺς μὲν μετεσχηκότας τῆς βουλῆς
ἐπαινεῖν τὸν λόγον καὶ δὴ ἐθέλειν ἄρχεσθαι τῆς
προσκυνήσεως, τοὺς Μακεδόνας δὲ τοὺς πολλοὺς ἀχθο-
μένους τῷ λόγῳ σιγῇ ἔχειν. Καλλισθένην δὲ ὑπο- 2
λαβόντα, Ἀλέξανδρον μέν, εἰπεῖν, ὦ Ἀνάξαρχε, οὐδεμιᾶς
ἀνάξιον ἀποφαίνω τιμῆς ὅσαι ξύμμετροι ἀνθρώπῳ·
ἀλλὰ διακεκρίσθαι γὰρ τοῖς ἀνθρώποις ὅσαι τε ἀν-
θρώπιναι τιμαὶ καὶ ὅσαι θεῖαι πολλοῖς μὲν καὶ ἄλλοις,
καθάπερ ναῶν τε οἰκοδομήσει καὶ ἀγαλμάτων ἀναστάσει
καὶ τεμένη ὅτι τοῖς θεοῖς ἐξαιρεῖται καὶ θύεται ἐκείνοις
καὶ σπένδεται, καὶ ὕμνοι μὲν ἐς τοὺς θεοὺς ποιοῦνται,
ἔπαινοι δὲ ἐς ἀνθρώπους, — ἀτὰρ οὐχ ἥκιστα τῷ τῆς
προσκυνήσεως νόμῳ. τοὺς μὲν γὰρ ἀνθρώπους φιλεῖσθαι 3
πρὸς τῶν ἀσπαζομένων, τὸ θεῖον δέ, ὅτι ἄνω που
ἱδρυμένον καὶ οὐδὲ ψαῦσαι αὐτοῦ θέμις, ἐπὶ τῷδε ἄρα □
τῇ προσκυνήσει γεραίρεται, καὶ χοροὶ τοῖς θεοῖς ἵσταν-
ται καὶ παιᾶνες ἐπὶ τοῖς θεοῖς ᾄδονται. καὶ οὐδὲν
θαυμαστόν, ὁπότε γε καὶ αὐτῶν τῶν θεῶν ἄλλοις

---

4. 5 *ἂν τὸν* σ (Krüg.), *αὐν τὸν* (sic) A²L, *αὐτὸν* B, *τὸν* FH, *αὖ τὸν* vulg. ‖ 7 *δὴ*] *δὲ* σ ‖ 13 *δὲ* σ (vulg.), *τε* A | *ἀχθομένους* Yxem, *μαχομένους* Aσ ‖ 14 *Καλλισθένην*] *καλλισθένειν* σ ‖ 23 *γὰρ*] *γε* σ ‖ 24 *ὅτι*] *ἅτε* Pol. ‖ 25 *καὶ* om. B, del. Sint. (ed.)

ἄλλαι τιμαὶ πρόσκεινται, καὶ ναὶ μὰ Δία ἥρωσιν ἄλλαι,
4 καὶ αὗται ἀποκεκριμέναι τοῦ θείου. οὔκουν εἰκὸς
ξύμπαντα ταῦτα ἀναταράσσοντας τοὺς μὲν ἀνθρώπους
ἐς σχῆμα ὑπέρογκον καθιστάναι τῶν τιμῶν ταῖς ὑπερ-
βολαῖς, τοὺς θεοὺς δὲ τό γε ἐπὶ σφίσιν ἐς ταπεινότητα
οὐ πρέπουσαν καταβάλλειν τὰ ἴσα ἀνθρώποις τιμῶντας.
οὔκουν οὐδὲ Ἀλέξανδρον ἀνασχέσθαι ἄν, εἰ τῶν ἰδιω-
τῶν τις εἰσποιοῖτο ταῖς βασιλικαῖς τιμαῖς χειροτονίᾳ
5 ἢ ψήφῳ οὐ δικαίᾳ. πολὺ ἂν οὖν δικαιότερον τοὺς
θεοὺς δυσχεραίνειν ὅσοι ἄνθρωποι ἐς τὰς θείας τιμὰς
σφᾶς εἰσποιοῦσιν ἢ πρὸς ἄλλων εἰσποιούμενοι ἀν-
έχονται. Ἀλέξανδρον δὲ πόρρω τοῦ ἱκανοῦ ἀνδρῶν
ἀγαθῶν τὸν ἄριστον εἶναί τε καὶ δοκεῖν, καὶ βασιλέων
τὸν βασιλικώτατον καὶ στρατηγῶν τὸν ἀξιοστρατηγό-
6 τατον. καὶ σέ, εἴπερ τινὰ ἄλλον, ὦ Ἀνάξαρχε, εἰσηγητήν
τε τούτων τῶν λόγων ἐχρῆν γίγνεσθαι καὶ κωλυτὴν
τῶν ἐναντίων, ἐπὶ σοφίᾳ τε καὶ παιδεύσει Ἀλεξάνδρῳ
ξυνόντα. οὔκουν ἄρχειν γε τοῦδε τοῦ λόγου πρέπον
ἦν, ἀλλὰ μεμνῆσθαι γὰρ οὐ Καμβύσῃ οὐδὲ Ξέρξῃ
ξυνόντα ἢ ξυμβουλεύοντα, ἀλλὰ Φιλίππου μὲν παιδί,
Ἡρακλείδῃ δὲ ἀπὸ γένους καὶ Αἰακίδῃ, ὅτου οἱ πρό-
γονοι ἐξ Ἄργους ἐς Μακεδονίαν ἦλθον, οὐδὲ βίᾳ, ἀλλὰ
7 νόμῳ Μακεδόνων ἄρχοντες διετέλεσαν. οὔκουν οὐδὲ
αὐτῷ τῷ Ἡρακλεῖ ζῶντι ἔτι θεῖαι τιμαὶ παρ' Ἑλλήνων

---

7 — 12 = Anecd. Bekkeri I, p. 145, 12. Ἀρριανὸς τετάρτῳ· οὔκουν — ἀνέχονται.

---

2 αὗται] αὐται (sic) 𝔡 ‖ 8 εἰσποιοῖτο Anecd. Bekk. (Vulc.), εἰσποιεῖτο A𝔡 ‖ 9 πολὺ] πολλοὶ 𝔡 ‖ 11 ἄλλων] τῶν ἄλλων Anecd. Bekk. ‖ 14. 15 ἀξιοστρατηγότατον] ἀξιοστρατηγικώτατον 𝔡 ‖ 15 εἴπερ 𝔡 (vulg.), ἤπερ A[2]BFHL | ὦ om. 𝔡 ‖ 21 Ἡρακλείδῃ 𝔡 (vulg.), ἡρακλείδε (sic) A[2], ἡρακλείδει BHL | Αἰακίδῃ vulg., αἰακίδει A, αἰακίδι 𝔡 ‖ 22 οὐδὲ] καὶ οὐ 𝔡

*ἐγένοντο, ἀλλ' οὐδὲ τελευτήσαντι πρόσθεν ἢ πρὸς τοῦ
θεοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἐπιθεσπισθῆναι ὡς θεὸν τιμᾶν
Ἡρακλέα. εἰ δέ, ὅτι ἐν τῇ βαρβάρῳ γῇ οἱ λόγοι
γίγνονται, βαρβαρικὰ χρὴ ἔχειν τὰ φρονήματα, καὶ
ἐγὼ τῆς Ἑλλάδος μεμνῆσθαί σε ἀξιῶ, ὦ Ἀλέξανδρε,
ἧς ἕνεκα ὁ πᾶς στόλος σοι ἐγένετο, προσθεῖναι τὴν
Ἀσίαν τῇ Ἑλλάδι. καὶ οὖν ἐνθυμήθητι, ἐκεῖσε ἐπαν-* 8
*ελθὼν ἆρά γε καὶ τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἐλευθερω-
τάτους προσαναγκάσεις ἐς τὴν προσκύνησιν, ἢ Ἑλλή-
νων μὲν ἀφέξῃ, Μακεδόσι δὲ προσθήσεις τήνδε τὴν
ἀτιμίαν, ἢ διακεκριμένα ἔσται σοι αὐτῷ τὰ τῶν τιμῶν
ἐς ἅπαν, ὡς πρὸς Ἑλλήνων μὲν καὶ Μακεδόνων ἀνθρω-
πίνως τε καὶ Ἑλληνικῶς τιμᾶσθαι, πρὸς δὲ τῶν βαρ-
βάρων μόνων βαρβαρικῶς; εἰ δὲ ὑπὲρ Κύρου τοῦ* 9
*Καμβύσου λέγεται πρῶτον προσκυνηθῆναι ἀνθρώπων
Κῦρον καὶ ἐπὶ τῷδε ἐμμεῖναι Πέρσαις τε καὶ Μήδοις
τήνδε τὴν ταπεινότητα, χρὴ ἐνθυμεῖσθαι ὅτι τὸν
Κῦρον ἐκεῖνον Σκύθαι ἐσωφρόνισαν, πένητες ἄνδρες
καὶ αὐτόνομοι, καὶ Δαρεῖον ἄλλοι αὖ Σκύθαι, καὶ
Ξέρξην Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ Ἀρτοξέρξην
Κλέαρχος καὶ Ξενοφῶν καὶ οἱ ξὺν τούτοις μύριοι, καὶ
Δαρεῖον τοῦτον Ἀλέξανδρος μὴ προσκυνούμενος.*

Ταῦτα δὴ καὶ τοιαῦτα εἰπόντα Καλλισθένην ἀνιᾶσαι **12**
*μὲν μεγαλωστὶ Ἀλέξανδρον, Μακεδόσι δὲ πρὸς θυμοῦ
εἰπεῖν. καὶ τοῦτο γνόντα Ἀλέξανδρον πέμψαντα κωλῦσαι
[Μακεδόνας] μεμνῆσθαι ἔτι τῆς προσκυνήσεως. ἀλλὰ* 2
σιγῆς γὰρ γενομένης ἐπὶ τοῖς λόγοις ἀναστάντας Περσῶν

---

4 *χρὴ* et *ἔχειν* inversa *δ* | *καὶ* post *ἔχειν* transponit Krüg. ‖ 11 *αὐτῷ*] *οὕτω* Pfl. ‖ 13 *τε*] *σε* *δ* ‖ 16 *ἐπὶ τῷδε*] *ἀπὸ τοῦδε* Pol. ‖ 20 *Ἀρτοξέρξην*] *ἀρταξερξην* *δ*; v. ad p. 28, 7 ‖ 23 *τοιαῦτα*] *τὰ τοιαῦτα* *δ* ‖ 24 *μεγαλωστὶ* *δ*, *μεγάλως τι* A ‖ 24. 25 *Μακεδόσι — Ἀλέξανδρον* om. *δ* ‖ 26 [*Μακεδόνας*], quod habet A, om. *δ*, delevi

τοὺς πρεσβυτάτους ἐφεξῆς προσκυνεῖν. Λεοννάτον
δέ, ἕνα τῶν ἑταίρων, ἐπειδή τις ἐδόκει τῶν Περσῶν
αὐτῷ οὐκ ἐν κόσμῳ προσκυνῆσαι, τὸν δὲ ἐπιγελάσαι
τῷ σχήματι τοῦ Περσοῦ ὡς ταπεινῷ· καὶ τούτῳ
χαλεπήναντα τότε Ἀλέξανδρον ξυναλλαγῆναι αὖθις.
3 ἀναγέγραπται δὲ δὴ καὶ τοιόσδε λόγος. προπίνειν φιάλην
χρυσῆν ἐν κύκλῳ Ἀλέξανδρον πρώτοις μὲν τούτοις
πρὸς οὕστινας ξυνέκειτο αὐτῷ τὰ τῆς προσκυνήσεως,
τὸν δὲ πρῶτον ἐκπιόντα τὴν φιάλην προσκυνῆσαί τε
ἀναστάντα καὶ φιληθῆναι πρὸς αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ἐφ-
4 εξῆς διὰ πάντων χωρῆσαι. ὡς δὲ ἐς Καλλισθένην
ἧκεν ἡ πρόποσις, ἀναστῆναι μὲν Καλλισθένην καὶ
ἐκπιεῖν τὴν φιάλην, καὶ προσελθόντα ἐθέλειν φιλῆ-
σαι οὐ προσκυνήσαντα. τὸν δὲ τυχεῖν μὲν τότε δια-
λεγόμενον Ἡφαιστίωνι· οὔκουν προσέχειν τὸν νοῦν,
εἰ καὶ τὰ τῆς προσκυνήσεως ἐπιτελῆ τῷ Καλλισθένει
5 ἐγένετο. ἀλλὰ Δημήτριον γὰρ τὸν Πυθώνακτος, ἕνα
τῶν ἑταίρων, ὡς προσήει αὐτῷ ὁ Καλλισθένης φιλήσων,
φάναι ὅτι οὐ προσκυνήσας πρόσεισιν. καὶ τὸν Ἀλέξαν-
δρον οὐ παρασχεῖν φιλῆσαι ἑαυτόν· τὸν δὲ Καλλισθένην,
φιλήματι, φάναι, ἔλαττον ἔχων ἄπειμι.
6 Καὶ τούτων ἐγώ, ὅσα ἐς ὕβριν τε τὴν Ἀλεξάνδρου
τὴν ἐν τῷ παραυτίκα καὶ ἐς σκαιότητα τὴν Καλλι-
σθένους φέροντα, οὐδὲν οὐδαμῇ ἐπαινῶ, ἀλλὰ τὸ καθ'

---

6. 7 = Anecd. Bekkeri I, p. 170, 8. Ἀρριανὸς τετάρτῳ προπ. — Ἀλέξανδρον

---

1 Λεοννάτον] λέννατον 𝔡 || 4 ταπεινῷ Ell., ταπεινόν A 𝔡 || 6 προπίνειν] προπίνω Anecd. Bekk. || 6. 7 φιάλην χρυσῆν] φιάλῃ χρυσῇ 𝔡 || 8 ξυνέκειτο] ξυνέκειντο 𝔡 || 10 ἀναστάντα ⟨καὶ φιλῆσαι⟩ Sint. || 16 τῷ 𝔡 (Pfl.), αὐτῷ A || 18 προσήει] προσίει 𝔡 || 24 φέροντα] ἔφερεν ⟨αὐτῶν⟩ Krüg.; cf. Grundm. p. 78 adn.

αὐτὸν γὰρ κοσμίως τίθεσθαι ἐξαρκεῖν φημί, αὔξοντα ὡς ἀνυστὸν τὰ βασιλέως πράγματα ὅτῳ τις ξυνεῖναι οὐκ ἀπηξίωσεν. οὔκουν ἀπεικότως δι' ἀπεχθείας 7 γενέσθαι Ἀλεξάνδρῳ Καλλισθένην τίθεμαι ἐπὶ τῇ ἀκαίρῳ τε παρρησίᾳ καὶ ὑπερόγκῳ ἀβελτερίᾳ. ἐφ' ὅτῳ τεκμαίρομαι μὴ χαλεπῶς πιστευθῆναι τοὺς κατειπόντας Καλλισθένους, ὅτι μετέσχε τῆς ἐπιβουλῆς τῆς γενομένης Ἀλεξάνδρῳ ἐκ τῶν παίδων, τοὺς δέ, ὅτι καὶ ἐπῆρεν αὐτὸς ἐς τὸ ἐπιβουλεῦσαι. ξυνέβη δὲ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς ὧδε.

Ἐκ Φιλίππου ἦν ἤδη καθεστηκὸς τῶν ἐν τέλει 13 Μακεδόνων τοὺς παῖδας ὅσοι ἐς ἡλικίαν ἐμειρακιεύοντο καταλέγεσθαι ἐς θεραπείαν τοῦ βασιλέως, τά τε περὶ τὴν ἄλλην δίαιταν τοῦ σώματος διακονεῖσθαι βασιλεῖ καὶ κοιμώμενον φυλάσσειν τούτοις ἐπετέτραπτο. καὶ ὁπότε ἐξελαύνοι βασιλεύς, τοὺς ἵππους παρὰ τῶν ἱπποκόμων δεχόμενοι ἐκεῖνοι προσῆγον καὶ ἀνέβαλλον οὗτοι βασιλέα τὸν Περσικὸν τρόπον καὶ τῆς ἐπὶ θήρᾳ φιλοτιμίας βασιλεῖ κοινωνοὶ ἦσαν. τούτων καὶ Ἑρμό- 2 λαος ἦν, Σωπόλιδος μὲν παῖς, φιλοσοφίᾳ δὲ ἐδόκει προσέχειν τὸν νοῦν καὶ Καλλισθένην θεραπεύειν ἐπὶ τῷδε. ὑπὲρ τούτου λόγος κατέχει, ὅτι ἐν θήρᾳ προσφερομένου Ἀλεξάνδρῳ συὸς ἔφθη βαλὼν τὸν σῦν ὁ Ἑρμόλαος· καὶ ὁ μὲν σῦς πίπτει βληθείς, Ἀλέξανδρος δὲ τοῦ καιροῦ ὑστερήσας ἐχαλέπηνε τῷ Ἑρμολάῳ καὶ κελεύει αὐτὸν πρὸς ὀργὴν πληγὰς λαβεῖν ὁρώντων τῶν ἄλλων παίδων, καὶ τὸν ἵππον αὐτοῦ ἀφείλετο.

---

2 ἀνυστὸν Vulc., ανοιστον (sic) A, ἄνυστον *δ* ‖ 5 ἀβελτερίᾳ] ἀβελτηρίᾳ *δ* ‖ 7 ⟨τοὺς μὲν⟩ ὅτι Krüg. (ed.) ‖ 8 αὐτὸς] αὐτοὺς Vulc. ‖ 11 ἐμειρακιεύοντο] ἐμειρακιοῦντο Dübn. ‖ 12 ⟨καὶ⟩ τά Pol. ‖ 21 ἐν θήρᾳ B, ἐσθήρα an ἐνθήρα incertum A^2, ἐς θήρα L, ἐς θήραν FGH ‖ 24 ὑστερήσας Sint. (ed.) ex B, ὑστερίσας A ‖ 26 αὐτοῦ] αὐτὸν Krüg. (ed.)

3 Τοῦτον τὸν Ἑρμόλαον ἀλγήσαντα τῇ ὕβρει φράσαι πρὸς Σώστρατον τὸν Ἀμύντου, ἡλικιώτην τε ἑαυτοῦ καὶ ἐραστὴν ὄντα, ὅτι οὐ βιωτόν οἵ ἐστι μὴ τιμωρησαμένῳ Ἀλέξανδρον τῆς ὕβρεως, καὶ τὸν Σώστρατον οὐ χαλεπῶς συμπεῖσαι μετασχεῖν τοῦ ἔργου, ἅτε ἐρῶντα.
4 ὑπὸ τούτων δὲ ἀναπεισθῆναι Ἀντίπατρόν τε τὸν Ἀσκληπιοδώρου τοῦ Συρίας σατραπεύσαντος καὶ Ἐπιμένην τὸν Ἀρσαίου καὶ Ἀντικλέα τὸν Θεοκρίτου καὶ Φιλώταν τὸν Κάρσιδος τοῦ Θρᾳκός. ὡς οὖν περιῆκεν ἐς Ἀντίπατρον ἡ νυκτερινὴ φυλακή, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ξυγκείμενον εἶναι ἀποκτεῖναι Ἀλέξανδρον, κοιμωμένῳ ἐπιπεσόντας.

5 Ξυμβῆναι δὲ οἱ μὲν αὐτομάτως λέγουσιν ἔστε ⟨ἐφ'⟩
FGrH 139/fr. 30 ἡμέραν πίνειν Ἀλέξανδρον, Ἀριστόβουλος δὲ ὧδε ἀνέγραψε. Σύραν γυναῖκα ἐφομαρτεῖν Ἀλεξάνδρῳ κάτοχον ἐκ τοῦ θείου γιγνομένην καὶ ταύτην τὸ μὲν πρῶτον γέλωτα εἶναι Ἀλεξάνδρῳ τε καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτόν· ὡς δὲ τὰ πάντα ἐν τῇ κατοχῇ ἀληθεύουσα ἐφαίνετο, οὐκέτι ἀμελεῖσθαι ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ἀλλ' εἶναι γὰρ τῇ Σύρᾳ πρόσοδον πρὸς τὸν βασιλέα καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ καθεύδοντι πολλάκις ἤδη ἐπιστῆ-
6 ναι. καὶ δὴ καὶ τότε ἀπαλλασσομένου ἐκ τοῦ πότου κατεχομένην ἐκ τοῦ θείου ἐντυχεῖν, καὶ δεῖσθαι ἐπανελθόντα πίνειν ὅλην τὴν νύκτα· καὶ Ἀλέξανδρον θεῖόν τι εἶναι νομίσαντα ἐπανελθεῖν τε καὶ πίνειν, καὶ οὕτως τοῖς παισὶ διαπεσεῖν τὸ ἔργον.

7 Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Ἐπιμένης ὁ Ἀρσαίου τῶν μετεχόντων τῆς ἐπιβουλῆς φράζει τὴν πρᾶξιν Χαρικλεῖ τῷ

---

1 τοῦτον ⟨δὴ⟩ Krüg.; v. ad p. 112, 7 | 13 ⟨ἐφ'⟩ add. Krüg. (ed.), probantibus Boehn. Act. p. 504 et Grundm. p. 82.

Μενάνδρου, ἐραστῇ ἑαυτοῦ γεγονότι· Χαρικλῆς δὲ φράζει Εὐρυλόχῳ τῷ ἀδελφῷ τῷ Ἐπιμένους. καὶ ὁ Εὐρύλοχος ἐλθὼν ἐπὶ τὴν σκηνὴν τὴν Ἀλεξάνδρου Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου τῷ σωματοφύλακι καταλέγει ἅπαν τὸ πρᾶγμα· ὁ δὲ Ἀλεξάνδρῳ ἔφρασε. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ξυλλαβεῖν κελεύει ὧν τὰ ὀνόματα εἶπεν ὁ Εὐρύλοχος· καὶ οὗτοι στρεβλούμενοι σφῶν τε αὐτῶν κατεῖπον τὴν ἐπιβουλὴν καί τινας καὶ ἄλλους ὠνόμασαν.

Ἀριστόβουλος μὲν λέγει ὅτι καὶ Καλλισθένην ἐπᾶραι 14 σφᾶς ἔφασαν ἐς τὸ τόλμημα· καὶ Πτολεμαῖος ὡσαύτως FGrH 139/fr. 31, λέγει. οἱ δὲ πολλοὶ οὐ ταύτῃ λέγουσιν, ἀλλὰ διὰ 138/fr. 16 μῖσος γὰρ τὸ ἤδη ὂν πρὸς Καλλισθένην ἐξ Ἀλεξάνδρου καὶ ὅτι ὁ Ἑρμόλαος ἐς τὰ μάλιστα ἐπιτήδειος ἦν τῷ Καλλισθένει, οὐ χαλεπῶς πιστεῦσαι τὰ χείρω ὑπὲρ Καλλισθένους Ἀλέξανδρον. ἤδη δέ τινες καὶ τάδε 2 ἀνέγραψαν, τὸν Ἑρμόλαον προαχθέντα ἐς τοὺς Μακεδόνας ὁμολογεῖν τε ἐπιβουλεῦσαι — καὶ γὰρ οὐκ εἶναι ἔτι ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ φέρειν τὴν ὕβριν τὴν Ἀλεξάνδρου — πάντα καταλέγοντα, τήν τε Φιλώτα οὐκ ἔνδικον τελευτὴν καὶ ⟨τὴν⟩ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Παρμενίωνος ἔτι ἐκνομωτέραν καὶ τῶν ἄλλων τῶν τότε ἀποθανόντων, καὶ τὴν Κλείτου ἐν μέθῃ ἀναίρεσιν, καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν Μηδικήν, καὶ τὴν προσκύνησιν τὴν βουλευθεῖσαν καὶ οὔπω πεπαυμένην, καὶ πότους τε καὶ ὕπνους τοὺς Ἀλεξάνδρου· ταῦτα οὐ φέροντα ἔτι ἐλευθερῶσαι ἐθελῆσαι ἑαυτόν τε καὶ τοὺς ἄλλους Μακεδόνας. τοῦτον μὲν δὴ αὐτόν τε καὶ τοὺς ξὺν αὐτῷ ξυλληφ- 3

12 δὲ πολλοὶ] πολλοὶ δὲ Krüg; v. ad. p. 44, 7 ‖ 21 ⟨τὴν⟩ post καὶ add. Pol., post Παρμενίωνος add. Krüg. (ed.)

θέντας καταλευσθῆναι πρὸς τῶν παρόντων. Καλλι-
FGrH 139/fr. 33 σθένην δὲ Ἀριστόβουλος μὲν λέγει δεδεμένον ἐν πέδαις
ξυμπεριάγεσθαι τῇ στρατιᾷ, ἔπειτα νόσῳ τελευτῆσαι,
FGrH 138/fr. 17 Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου στρεβλωθέντα καὶ κρεμασ-
θέντα ἀποθανεῖν. οὕτως οὐδὲ οἱ πάνυ πιστοὶ ἐς τὴν
ἀφήγησιν καὶ ξυγγενόμενοι ἐν τῷ τότε Ἀλεξάνδρῳ
ὑπὲρ τῶν γνωρίμων τε καὶ οὐ λαθόντων σφᾶς ὅπως
4 ἐπράχθη ξύμφωνα ἀνέγραψαν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὑπὲρ
τούτων αὐτῶν ἄλλοι ἄλλως ἀφηγήσαντο, ἀλλ' ἐμοὶ
ταῦτα ἀποχρῶντα ἔστω ἀναγεγραμμένα. ταῦτα μὲν
δὴ οὐ πολλῷ ὕστερον πραχθέντα ἐγὼ ἐν τοῖσδε τοῖς
ἀμφὶ Κλεῖτον ξυνενεχθεῖσιν Ἀλεξάνδρου ἀνέγραψα,
τούτοις μᾶλλόν τι οἰκεῖα ὑπολαβὼν ἐς τὴν ἀφήγησιν.
a. 328 15 Παρ' Ἀλέξανδρον δὲ ἧκεν καὶ αὖθις Σκυθῶν τῶν
ἐκ τῆς Εὐρώπης πρεσβεία ξὺν τοῖς πρέσβεσιν οἷς
αὐτὸς ἐς Σκύθας ἔστειλεν. ὁ μὲν δὴ τότε βασιλεὺς
τῶν Σκυθῶν ὅτε οὗτοι ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐπέμποντο
τετελευτηκὼς ἐτύγχανεν, ἀδελφὸς δὲ ἐκείνου ἐβασίλευεν.
2 ἦν δὲ ὁ νοῦς τῆς πρεσβείας ἐθέλειν ποιεῖν πᾶν τὸ ἐξ
Ἀλεξάνδρου ἐπαγγελλόμενον Σκύθας· καὶ δῶρα ἔφερον
Ἀλεξάνδρῳ παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν Σκυθῶν ὅσα
μέγιστα νομίζεται ἐν Σκύθαις· καὶ τὴν θυγατέρα ὅτι
ἐθέλει Ἀλεξάνδρῳ δοῦναι γυναῖκα βεβαιότητος οὕνεκα
3 τῆς πρὸς Ἀλέξανδρον φιλίας τε καὶ ξυμμαχίας. εἰ δὲ
ἀπαξιοῖ τὴν Σκυθῶν βασίλισσαν γῆμαι Ἀλέξανδρος,
ἀλλὰ τῶν γε σατραπῶν τῶν τῆς Σκυθικῆς χώρας καὶ

14—22 Exc. de legat. gentium ad Rom. 3, p. 514 ed. de Boor. ὅτι παρὰ Ἀλέξανδρον ἧκεν — ἐν Σκύθαις

---

14 καὶ om. ε ‖ 14. 15 Σκυθῶν τῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης et πρεσβεία inversa ε ‖ 17 ὑπὸ] ὑπ' ε ‖ 22 νομίζεται] κομίζεται η ‖ 23 οὕνεκα] εἵνεκα Krüg. (ed.); cf. I, 12, 10

ὅσοι ἄλλοι δυνάσται κατὰ τὴν γῆν τὴν Σκυθίδα, τούτων τὰς παῖδας ἐθέλειν δοῦναι τοῖς πιστοτάτοις τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον· ἥξειν δὲ καὶ αὐτὸς ἔφασκεν, εἰ κελεύοιτο, ὡς παρ' αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου ἀκοῦσαι ὅσα ἐπαγγέλλοι. ἀφίκετο δ' ἐν τούτῳ παρ' Ἀλέξανδρον 4
καὶ Φαρασμάνης ὁ Χορασμίων βασιλεὺς ξὺν ἱππεῦσι χιλίοις καὶ πεντακοσίοις. ἔφασκεν δὲ ὁ Φαρασμάνης ὅμορος οἰκεῖν τῷ τε Κόλχων γένει καὶ ταῖς γυναιξὶ ταῖς Ἀμαζόσι, καὶ εἰ θέλοι Ἀλέξανδρος ἐπὶ Κόλχους τε καὶ Ἀμαζόνας ἐλάσας καταστρέψασθαι τὰ ἐπὶ τὸν πόντον τὸν Εὔξεινον ταύτῃ καθήκοντα γένη, ὁδῶν τε ἡγεμὼν ἔσεσθαι ἐπηγγέλλετο καὶ τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ παρασκευάσειν.

Τοῖς τε οὖν παρὰ τῶν Σκυθῶν ἥκουσι φιλάν- 5
θρωπα ἀποκρίνεται Ἀλέξανδρος καὶ ἐς τὸν τότε καιρὸν ξύμφορα, γάμου δὲ οὐδὲν δεῖσθαι Σκυθικοῦ, καὶ Φαρασμάνην ἐπαινέσας τε καὶ φιλίαν καὶ ξυμμαχίαν πρὸς αὐτὸν ξυνθέμενος αὐτῷ μὲν τότε οὐκ ἔφη ἐν καιρῷ εἶναι ἐλαύνειν ἐπὶ τὸν Πόντον· Ἀρταβάζῳ δὲ τῷ Πέρσῃ, ὅτῳ τὰ Βακτρίων ἐξ Ἀλεξάνδρου ἐπετέτακτο, καὶ ὅσοι ἄλλοι πρόσχωροι τούτῳ σατράπαι ξυστήσας Φαρασμάνην ἀποπέμπει ἐς τὰ ἤθη τὰ αὐτοῦ. αὐτῷ 6
δὲ τὰ Ἰνδῶν ἔφη ἐν τῷ τότε μέλειν. τούτους γὰρ καταστρεψάμενος πᾶσαν ἂν ἤδη ἔχειν τὴν Ἀσίαν·

---

5 — 23 = Exc. de legat. gentium ad Rom. 4, p. 514 ed. De Boor. ὅτι ἀφίκετο παρὰ Ἀλέξανδρον Φαρασμάνης — μέλειν

---

6 Χορασμίων scripsi coll. V 5, 2; VII 10, 6: χωρασμίων A ε || 9 θέλοι] θέλει ζ, sed οι m. 1 spr. vers. || 14 — 16 τοῖς—Σκυθικοῦ om. ε || 17 Φαρασμάνην] τοῦτον Ἀλέξανδρος ε || 20 ἐπετέτακτο] ἐπιτέτακτο ε; ἐπετέτραπτο Schm. (ed.) ex k; fortasse ἐπετέτακτο ⟨κοσμεῖν⟩ || 21 σατράπαι] ξατράπαι ε || 23 μέλειν] μέλλειν ε

ἐχομένης δὲ τῆς Ἀσίας ἐπανιέναι ἂν ἐς τὴν Ἑλλάδα,
ἐκεῖθεν δ' ἐφ' Ἑλλησπόντου τε καὶ τῆς Προποντίδος
ξὺν τῇ δυνάμει πάσῃ τῇ τε ναυτικῇ καὶ τῇ πεζικῇ
ἐλάσειν εἴσω τοῦ Πόντου· καὶ ἐς τὸ τότε ἠξίου ἀπο-
θέσθαι Φαρασμάνην ὅσα ἐν τῷ παραυτίκα ἐπηγγέλλετο.
7 Αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὸν Ὦξον τε ποταμὸν ᾔει αὖθις καὶ
εἰς τὴν Σογδιανὴν προχωρεῖν ἐγνώκει, ὅτι πολλοὺς
τῶν Σογδιανῶν ἐς τὰ ἐρύματα ξυμπεφευγέναι ἠγγέλ-
λετο οὐδὲ ἐθέλειν κατακούειν τοῦ σατράπου, ὅστις
αὐτοῖς ἐξ Ἀλεξάνδρου ἐπετέτακτο. στρατοπεδεύοντος
δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ Ὤξῳ οὐ μακρὰν τῆς
σκηνῆς τῆς αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου πηγὴ ὕδατος καὶ ἄλλη
8 ἐλαίου πηγὴ πλησίον αὐτῆς ἀνέσχε. καὶ Πτολεμαίῳ
τῷ Λάγου τῷ σωματοφύλακι ἐπειδὴ ἐσηγγέλθη τὸ τέρας,
Πτολεμαῖος Ἀλεξάνδρῳ ἔφρασεν. Ἀλέξανδρος δὲ ἔθυεν
ἐπὶ τῷ φάσματι ὅσα οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο. Ἀρίσταν-
δρος δὲ πόνων εἶναι σημεῖον τοῦ ἐλαίου τὴν πηγὴν
ἔφασκεν, ἀλλὰ καὶ νίκην ἐπὶ τοῖς πόνοις σημαίνειν.
16 Διαβὰς οὖν ξὺν μέρει τῆς στρατιᾶς ἐς τὴν Σογ-
διανήν, Πολυπέρχοντα δὲ καὶ Ἄτταλον καὶ Γοργίαν
καὶ Μελέαγρον αὐτοῦ ἐν Βάκτροις ὑπολιπόμενος τού-
τοις μὲν παρήγγειλεν τήν τε χώραν ἐν φυλακῇ ἔχειν,
ὡς μή τι νεωτερίσωσιν οἱ ταύτῃ βάρβαροι, καὶ τοὺς
2 ἔτι ἀφεστηκότας αὐτῶν ἐξαιρεῖν· αὐτὸς δὲ ἐς πέντε
μέρη διελὼν τὴν ἅμα οἷ στρατιὰν τῶν μὲν Ἡφαιστίωνα
ἄρχειν ἔταξε, τῶν δὲ Πτολεμαῖον τὸν Λάγου τὸν
σωματοφύλακα· τοῖς τρίτοις δὲ Περδίκκαν ἐπέταξε·

---

1 ἐπανιέναι ἂν A², ἐπανιένἀλανὸς (sic) L, ἐπανιέναι BFGH ‖ 2 δ' A² ut videtur, δὲ B, γὰρ FGHL ‖ 6 τε] τὸν Krüg. (ed.) ‖ 21 ὑπολιπόμενος] ὑπολειπόμενος Sint. (ed.) ‖ 24 ἐξαιρεῖν Vulc., ἐξαίρειν A

τῆς δὲ τετάρτης τάξεως Κοῖνος καὶ Ἀρτάβαζος ἡγοῦντο αὐτῷ· τὴν δὲ πέμπτην μοῖραν ἀναλαβὼν αὐτὸς ἐπήει τὴν χώραν ὡς ἐπὶ Μαράκανδα. καὶ οἱ ἄλλοι ὡς 3
ἑκάστοις προὐχώρει ἐπήεσαν, τοὺς μέν τινας τῶν ἐς τὰ ἐρύματα ξυμπεφευγότων βίᾳ ἐξαιροῦντες, τοὺς δὲ καὶ ὁμολογίᾳ προσχωροῦντάς σφισιν ἀναλαμβάνοντες. ὡς δὲ ξύμπασα αὐτῷ ἡ δύναμις ἐπελθοῦσα τῶν Σογδιανῶν τῆς χώρας τὴν πολλὴν ἐς Μαράκανδα ἀφίκετο, Ἡφαιστίωνα μὲν ἐκπέμπει τὰς ἐν τῇ Σογδιανῇ πόλεις συνοικίζειν, Κοῖνον δὲ καὶ Ἀρτάβαζον ὡς ἐς Σκύθας, ὅτι ἐς Σκύθας καταπεφευγέναι Σπιταμένης αὐτῷ ἐξηγγέλλετο, αὐτὸς δὲ ξὺν τῇ λοιπῇ στρατιᾷ ἐπιὼν τῆς Σογδιανῆς ὅσα ἔτι πρὸς τῶν ἀφεστηκότων κατείχετο ταῦτα οὐ χαλεπῶς ἐξῄρει.

Ἐν τούτοις δὲ Ἀλεξάνδρου ὄντος Σπιταμένης τε 4
καὶ σὺν αὐτῷ τῶν Σογδιανῶν τινες φυγάδων ἐς τῶν Σκυθῶν τῶν Μασσαγετῶν καλουμένων τὴν χώραν ξυμπεφευγότες ξυναγαγόντες τῶν Μασσαγετῶν ἱππέας ἑξακοσίους ἀφίκοντο πρός τι φρούριον τῶν κατὰ τὴν Βακτριανήν. καὶ τῷ τε φρουράρχῳ οὐδὲν πολέμιον 5
προσδεχομένῳ ἐπιπεσόντες καὶ τοῖς ξὺν τούτῳ τὴν φυλακὴν ἔχουσιν τοὺς μὲν στρατιώτας διέφθειραν, τὸν φρούραρχον δὲ ἑλόντες ἐν φυλακῇ εἶχον. θαρσήσαντες δὲ ἐπὶ τοῦ φρουρίου τῇ καταλήψει ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον Ζαριάσποις πελάσαντες τῇ μὲν πόλει προσβαλεῖν ἀπέγνωσαν, λείαν δὲ πολλὴν περιβαλλόμενοι ἤλαυνον.

---

2 *αὐτῷ* Sint. (ed.), *αὐτῶν* A ‖ 6 *ἀναλαμβάνοντες*] *παραλαμβάνοντες* Krüg. (ed.) ‖ 14 *ἐξῄρει* G, *ἐξή ει* (sic) A[a], *ἐξήει* B, *ἐξήσει* L, *ἐξίησι* FH ‖ 23 *ἐν φυλακῇ* Krüg. (ed.), *ἐς φυλακὴν* A ‖ 26 *περιβαλλόμενοι* vulg., *περιβαλόμενοι* A; cf. Xen. Hell. IV 8, 18 ‖ 27 *ἤλαυνον*] *ἀπήλαυνον* Krüg.

Ἦσαν δὲ ἐν τοῖς Ζαριάσποις νόσῳ ὑπολελειμμένοι
τῶν ἑταίρων ἱππέων οὐ πολλοὶ καὶ ξὺν τούτοις Πείθων
τε ὁ Σωσικλέους, ἐπὶ τῆς βασιλικῆς θεραπείας τῆς ἐν
Ζαριάσποις τεταγμένος, καὶ Ἀριστόνικος ὁ κιθαρῳδός.
καὶ οὗτοι αἰσθόμενοι τῶν Σκυθῶν τὴν καταδρομήν
(ἤδη γὰρ ἐκ τῆς νόσου ἀναρρωσθέντες ὅπλα τε ἔφερον
καὶ τῶν ἵππων ἐπέβαινον) ξυναγαγόντες τούς τε
μισθοφόρους ἱππέας ἐς ὀγδοήκοντα, οἳ ἐπὶ φυλακῇ
τῶν Ζαριάσπων ὑπολελειμμένοι ἦσαν, καὶ τῶν παίδων
τινὰς τῶν βασιλικῶν ἐκβοηθοῦσιν ἐπὶ τοὺς Μασ-
7 σαγέτας. καὶ τῇ μὲν πρώτῃ προσβολῇ οὐδὲν ὑποτο-
πήσασι τοῖς Σκύθαις ἐπιπεσόντες τήν τε λείαν ξύμπασαν
ἀφείλοντο αὐτοὺς καὶ τῶν ἀγόντων τὴν λείαν οὐκ
ὀλίγους ἀπέκτειναν. ἐπανιόντες δὲ αὐτοὶ ἀτάκτως, ἅτε
οὐδενὸς ἐξηγουμένου, ἐνεδρευθέντες πρὸς Σπιταμένους
καὶ τῶν Σκυθῶν τῶν μὲν ἑταίρων ἀποβάλλουσιν ἑπτά,
τῶν δὲ μισθοφόρων ἱππέων ἑξήκοντα. καὶ Ἀριστόνικος
ὁ κιθαρῳδὸς αὐτοῦ ἀποθνήσκει, οὐ κατὰ κιθαρῳδὸν
ἀνὴρ ἀγαθὸς γενόμενος. Πείθων δὲ τρωθεὶς ζῶν
λαμβάνεται πρὸς τῶν Σκυθῶν.

17 Καὶ ταῦτα ὡς Κρατερῷ ἐξηγγέλθη, σπουδῇ ἐπὶ
τοὺς Μασσαγέτας ἤλαυνεν. οἱ δὲ ὡς ἐπύθοντο πλησίον
ἐπελαύνοντά σφισι Κρατερόν, ἔφευγον ἀνὰ κράτος ὡς
εἰς τὴν ἐρήμην. καὶ Κρατερὸς ἐχόμενος αὐτῶν αὐτοῖς
□ τε ἐκείνοις περιπίπτει οὐ πόρρω τῆς ἐρήμου καὶ ἄλλοις
2 ἱππεῦσι Μασσαγετῶν ὑπὲρ τοὺς χιλίους. καὶ μάχη
γίγνεται τῶν τε Μακεδόνων καὶ τῶν Σκυθῶν καρτερά·
καὶ ἐνίκων οἱ Μακεδόνες. τῶν δὲ Σκυθῶν ἀπέθανον
μὲν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ἱππεῖς· οἱ δε ἄλλοι οὐ
χαλεπῶς ἐς τὴν ἐρήμην διεσώθησαν, ὅτι ἄπορον ἦν
προσωτέρω τοῖς Μακεδόσι διώκειν.

Καὶ ἐν τούτῳ Ἀλέξανδρος Ἀρτάβαζον μὲν τῆς 3
σατραπείας τῆς Βακτρίων ἀπαλλάττει δεηθέντα διὰ
γῆρας, Ἀμύνταν δὲ τὸν Νικολάου σατράπην ἀντ'
αὐτοῦ καθίστησι. Κοῖνον δὲ ἀπολείπει αὐτοῦ τήν
τε αὐτοῦ τάξιν καὶ τὴν Μελεάγρου ἔχοντα καὶ τῶν
ἑταίρων ἱππέων ἐς τετρακοσίους καὶ τοὺς ἱππακον-
τιστὰς πάντας καὶ τῶν Βακτρίων τε καὶ Σογδιανῶν
καὶ ὅσοι ἄλλοι μετὰ Ἀμύντου ἐτάχθησαν, προστάξας
ἅπασιν ἀκούειν Κοίνου καὶ διαχειμάζειν αὐτοῦ ἐν τῇ
Σογδιανῇ, τῆς τε χώρας ἕνεκα τῆς φυλακῆς καὶ εἴ πη
ἄρα Σπιταμένην περιφερόμενον κατὰ τὸν χειμῶνα
ἐνεδρεύσαντας ξυλλαβεῖν.

Σπιταμένης δὲ καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ὡς φρουραῖς 4
τε πάντα κατειλημμένα ἑώρων ἐκ τῶν Μακεδόνων καί
σφιν ἄπορα πάντῃ τὰ τῆς φυγῆς ἐγίγνετο, ὡς ἐπὶ
Κοῖνόν τε καὶ τὴν ξὺν τούτῳ στρατιὰν ἐτράποντο,
ὡς ταύτῃ μᾶλλόν τι ἀξιόμαχοι ἐσόμενοι. ἀφικόμενοι
δὲ ἐς Γαβάς, χωρίον τῆς Σογδιανῆς ὀχυρὸν ἐν μεθορίῳ
τῆς τε Σογδιανῶν γῆς καὶ τῆς Μασσαγετῶν Σκυθῶν
ᾠκισμένον, ἀναπείθουσιν οὐ χαλεπῶς τῶν Σκυθῶν
ἱππέας ἐς τρισχιλίους συνεμβάλλειν σφίσιν ἐς τὴν
Σογδιανήν. οἱ δὲ Σκύθαι οὗτοι ἀπορίᾳ τε πολλῇ 5
ἔχονται καὶ ἅμα ὅτι οὔτε πόλεις εἰσὶν αὐτοῖς οὔτε
ἑδραῖοι οἰκοῦσιν, ὡς δειμαίνειν ἂν περὶ τῶν φιλτάτων,
οὐ χαλεποὶ ἀναπεισθῆναί εἰσιν ἐς ἄλλον καὶ ἄλλον
πόλεμον. ὡς δὲ Κοῖνός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἔμαθον
προσιόντας τοὺς ξὺν Σπιταμένει ἱππέας, ἀπήντων καὶ

10 *εἴ πη* ⟨*εἴη*⟩ Pol. ‖ 12 *ἐνεδρεύσαντας ξυλλαβεῖν*] *ἐνεδρεύσαντες ξυλλάβοιεν* Schm.; v. Grundm. p. 15 ‖ 15 *σφιν*] *σφισιν* Krüg. (ed.); cf. Ind. 13, 4; 43, 5 | *πάντῃ* Sint. (ed.) coll. II 21, 8; III 29, 3; IV 21, 6: *πάντα* A ‖ 18 *Γαβας* (sic) A, *Βαγὰς* vulg. post Schm. (ex k); oppidum aliunde ignotum; cf. *Γάζα* IV 2, 1; *Gazaba* Curt. VIII 4, 1

6 αὐτοὶ μετὰ τῆς στρατιᾶς. καὶ γίγνεται αὐτῶν μάχη
καρτερά, καὶ νικῶσιν οἱ Μακεδόνες, ὥστε τῶν μὲν
βαρβάρων ἱππέων ὑπὲρ τοὺς ὀκτακοσίους πεσεῖν ἐν
τῇ μάχῃ, τῶν δὲ ξὺν Κοίνῳ ἱππέας μὲν ἐς εἴκοσι
καὶ πέντε, πεζοὺς δὲ δώδεκα. οἵ τε οὖν Σογδιανοὶ
οἱ ἔτι ὑπολειπόμενοι ξὺν Σπιταμένει καὶ τῶν Βακ-
τρίων οἱ πολλοὶ ἀπολείπουσιν ἐν τῇ φυγῇ Σπιταμένην
καὶ ἀφικόμενοι παρὰ Κοῖνον παρέδοσαν σφᾶς αὐτοὺς
7 Κοίνῳ, οἵ τε Μασσαγέται οἱ Σκύθαι κακῶς πεπρα-
γότες τὰ μὲν σκευοφόρα τῶν ξυμπαραταξαμένων σφίσι
Βακτρίων τε καὶ Σογδιανῶν διήρπασαν, αὐτοὶ δὲ ξὺν
Σπιταμένει ἐς τὴν ἔρημον ἔφευγον. ὡς δὲ ἐξηγγέλ-
λετο αὐτοῖς Ἀλέξανδρος ἐν ὁρμῇ ὢν ἐπὶ τὴν ἔρημον
ἐλαύνειν ἀποτεμόντες τοῦ Σπιταμένους τὴν κεφαλὴν
παρὰ Ἀλέξανδρον πέμπουσιν, ὡς ἀποτρέψοντες ἀπὸ
σφῶν αὐτῶν τούτῳ τῷ ἔργῳ.

18 Καὶ ἐν τούτῳ Κοῖνός τε ἐς Ναύτακα παρ' Ἀλέξ-
ανδρον ἐπανέρχεται καὶ οἱ ἀμφὶ Κρατερόν τε καὶ
Φραταφέρνην τὸν τῶν Παρθυαίων σατράπην καὶ
Στασάνωρ ὁ Ἀρείων, πεπραγμένων σφίσι πάντων ὅσα
2 ἐξ Ἀλεξάνδρου ἐτέτακτο. Ἀλέξανδρος δὲ περὶ Ναύτακα
ἀναπαύων τὴν στρατιὰν ὅ τι περ ἀκμαῖον τοῦ χειμῶ-
νος, Φραταφέρνην μὲν ἀποστέλλει ἐς Μάρδους καὶ
Ταπ⟨ο⟩ύρους ⟨Αὐτο⟩φραδάτην ἐπανάξοντα τὸν σατρά-
πην, ὅτι πολλάκις ἤδη μετάπεμπτος ἐξ Ἀλεξάνδρου

---

6 ὑπολειπόμενοι Ell. (ed.), ὑπολιπόμενοι A ‖ 9 οἱ post Μασσαγέται del. Krüg. (ed.) ‖ 15 ἀποτρέψοντες] ἀποστρέψοντες vulg. ‖ 16 αὐτῶν] αὐτὸν Vulc. ‖ 24 ⟨ο⟩ add. Blanc.; forma Τάπυροι Arr. non usus esse videtur, cf. III 23, 2; 7; 24, 3; VII 23,1 (Τόπειροι III 8, 4; 11, 4; corruptum πάγροι III 23, 1) | ⟨Αὐτο⟩ add. Blanc. coll. III 23, 7; 24, 3; apud Curtium ubique *Phradates* nominatur

γιγνόμενος οὐχ ὑπήκουε καλοῦντι. Στασάνορα δὲ ἐς 3 □
Δράγγας σατράπην ἐκπέμπει, ἐς Μήδους δὲ Ἀτροπάτην
ἐπὶ σατραπείᾳ καὶ τοῦτον τῇ Μήδων, ὅτι Ὀξυδάτης
ἐθελοκακεῖν αὐτῷ ἐφαίνετο. Σταμένην δὲ ἐπὶ Βαβυ-
λῶνος στέλλει, ὅτι Μαζαῖος ὁ Βαβυλώνιος ὕπαρχος □
τετελευτηκέναι αὐτῷ ἐξηγγέλλετο· Σώπολιν δὲ καὶ
Ἐπόκιλλον καὶ Μεν[ν]ίδαν ἐς Μακεδονίαν ἐκπέμπει,
τὴν στρατιὰν τὴν ἐκ Μακεδονίας αὐτῷ ἀνάξοντας.

Ἅμα δὲ τῷ ἦρι ὑποφαίνοντι προὐχώρει ὡς ἐπὶ τὴν 4 a. 327
ἐν τῇ Σογδιανῇ πέτραν, ἐς ἣν πολλοὺς μὲν τῶν
Σογδιανῶν ξυμπεφευγέναι αὐτῷ ἐξηγγέλλετο· καὶ ἡ
Ὀξυάρτου δὲ γυνὴ τοῦ Βακτρίου καὶ αἱ παῖδες αἱ
Ὀξυάρτου ἐς τὴν πέτραν ταύτην ξυμπεφευγέναι ἐλέ-
γοντο, Ὀξυάρτου αὐτὰς ὡς ἐς ἀνάλωτον δῆθεν τὸ
χωρίον ἐκεῖνο ὑπεκθεμένου, ὅτι καὶ αὐτὸς ἀφειστήκει
ἀπ' Ἀλεξάνδρου. ταύτης γὰρ ἐξαιρεθείσης οὐκέτι
οὐδὲν ὑπολειφθήσεσθαι ἐδόκει τῶν Σογδιανῶν τοῖς
νεωτερίζειν ἐθέλουσιν. ὡς δὲ ἐπέλασαν τῇ πέτρᾳ, 5
καταλαμβάνει πάντῃ ἀπότομον ἐς τὴν προσβολὴν σιτία
τε ξυγκεκομισμένους τοὺς βαρβάρους ὡς ἐς χρόνιον
πολιορκίαν. καὶ χιὼν πολλὴ ἐπιπεσοῦσα τήν τε πρόσ-
βασιν ἀπορωτέραν ἐποίει τοῖς Μακεδόσι καὶ ἅμα ἐν
ἀφθονίᾳ ὕδατος τοὺς βαρβάρους διῆγεν. ἀλλὰ καὶ
ὣς προσβάλλειν ἐδόκει τῷ χωρίῳ. καὶ γάρ τι καὶ 6

9 — p. 209, 16 exhibet Anonymus de obsid. toler. p. 363, 26 — 364, 8 ed. Thévenot

1 *γιγνόμενος*] *γεγενημένος* Krüg. (ed.) | *Στασάνορα* vulg., *στρασάνορα* A ‖ 3 *Ὀξυδάτης* Krüg., *ὀξοδάτης* A; cf. III 20,3; *Oxydates* Curt. VI 2,11; VIII 3,17 ‖ 5 *Βαβυλώνιος*] *Βαβυλωνίας* Krüg. ‖ 7 *Ἐπόκιλλον* Vulc., *σπόκιλλον* A; cf. III 19, 6; IV 7, 2 | *Μενίδαν* Blanc., *μεννίδαν* A ‖ 11 *ἐξηγγέλλετο*] *ἐλέγετο αγ* ‖ 13. 14 *ἐς — ἐλέγοντο* om. *αγ* ‖ 15 *ἀφειστήκει*] *ἀφείστη* (sic) *αγ* ‖ 19 *τὴν* del. Krüg. (ed.) coll. I 3, 4; VI 6, 5 ‖ 21 *ἐπιπεσοῦσα*] *ἔτι ἐποῦσα αγ*

ὑπέρογκον ὑπὸ τῶν βαρβάρων λεχθὲν ἐς φιλοτιμίαν
ξὺν ὀργῇ ἐμβεβλήκει Ἀλέξανδρον. προκληθέντες γὰρ
ἐς ξύμβασιν καὶ προτεινομένου σφίσιν, ὅτι σώοις
ὑπάρξει ἐπὶ τὰ σφέτερα ἀπαλλαγῆναι παραδοῦσι τὸ
χωρίον, οἱ δὲ σὺν γέλωτι βαρβαρίζοντες πτηνοὺς
ἐκέλευον ζητεῖν στρατιώτας Ἀλέξανδρον, οἵτινες αὐτῷ
ἐξαιρήσουσι τὸ ὄρος, ὡς τῶν γε ἄλλων ἀνθρώπων
7 οὐδεμίαν ὤραν σφίσιν οὖσαν. ἔνθα δὴ ἐκήρυξεν
Ἀλέξανδρος τῷ μὲν πρώτῳ ἀναβάντι δώδεκα τάλαντα
εἶναι τὸ γέρας, δευτέρῳ δὲ ἐπὶ τούτῳ τὰ δεύτερα καὶ
τρίτῳ τὰ ἐφεξῆς, ὡς τελευταῖον εἶναι τῷ τελευταίῳ
ἀνελθόντι τριακοσίους Δαρεικοὺς τὸ γέρας. καὶ τοῦτο
τὸ κήρυγμα παρώξυνεν ἔτι μᾶλλον καὶ ἄλλως τοὺς
Μακεδόνας ὡρμημένους.

19 Ξυνταξάμενοι δὴ ὅσοι πετροβατεῖν ἐν ταῖς πολι-
ορκίαις αὐτῷ μεμελετήκεσαν, ἐς τριακοσίους τὸν ἀριθ-
μόν, καὶ πασσάλους μικροὺς σιδηροῦς, οἷς αἱ σκηναὶ
καταπεπήγεσαν αὐτοῖς, παρασκευάσαντες, τοῦ κατα-
πηγνύναι αὐτοὺς ἔς τε τὴν χιόνα ὅπου πεπηγυῖα
φανείη καὶ εἴ πού τι τῆς χώρας ἔρημον χιόνος ὑπο-
φαίνοιτο, καὶ τούτους καλωδίοις ἐκ λίνου ἰσχυροῖς
ἐκδήσαντες τῆς νυκτὸς προὐχώρουν κατὰ τὸ ἀποτομώ-
2 τατόν τε τῆς πέτρας καὶ ταύτῃ ἀφυλακτότατον. καὶ
τούτους τοὺς πασσάλους καταπηγνύντες τοὺς μὲν ἐς
τὴν γῆν, ὅπου διεφαίνετο, τοὺς δὲ καὶ τῆς χιόνος ἐς
τὰ μάλιστα οὐ θρυφθησόμενα, ἀνεῖλκον σφᾶς αὐτοὺς
ἄλλοι ἄλλῃ τῆς πέτρας. καὶ τούτων ἐς τριάκοντα μὲν

6 ζητεῖν et στρατιώτας inversa αγ ‖ 13 καὶ ἄλλως Βαγ, καὶ ἄλλος A², ἄλλως FH, ἄλλος L ‖ 13. 14 τοὺς Μακεδόνας del. Krüg. ‖ 16 αὐτῷ] αὐτῶν Schm. (ed.) ex k | μεμελετήκεσαν Ell. (ed.), μεμελετήκεισαν Aαγ ‖ 23 ἀφυλακτότατον] ἀφυλακτότατόν τε αγ ‖ 26 οὐ om. αγ

ἐν τῇ ἀναβάσει διεφθάρησαν, ὥστε οὐδὲ τὰ σώματα
αὐτῶν ἐς ταφὴν εὑρέθη ἐμπεσόντα ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ τῆς
χιόνος. οἱ δὲ λοιποὶ ἀναβάντες ὑπὸ τὴν ἕω καὶ τὸ 3
ἄκρον τοῦ ὄρους καταλαβόντες σινδόνας κατέσειον ὡς
ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Μακεδόνων, οὕτως αὐτοῖς ἐξ
Ἀλεξάνδρου παρηγγελμένον. πέμψας δὴ κήρυκα ἐμ-
βοῆσαι ἐκέλευσε τοῖς προφυλάσσουσι τῶν βαρβάρων
μὴ διατρίβειν ἔτι, ἀλλὰ παραδιδόναι σφᾶς· ἐξευρῆσθαι
γὰρ δὴ τοὺς πτηνοὺς ἀνθρώπους καὶ ἔχεσθαι ὑπὸ
αὐτῶν τοῦ ὄρους τὰ ἄκρα· καὶ ἅμα ἐδείκνυεν τοὺς
ὑπὲρ τῆς κορυφῆς στρατιώτας.

Οἱ δὲ βάρβαροι ἐκπλαγέντες τῷ παραλόγῳ τῆς 4
ὄψεως καὶ πλείονάς τε ὑποτοπήσαντες εἶναι τοὺς
κατέχοντας τὰ ἄκρα καὶ ἀκριβῶς ὡπλισμένους ἐν-
έδοσαν σφᾶς αὐτούς· οὕτω πρὸς τὴν ὄψιν τῶν ὀλίγων
ἐκείνων Μακεδόνων φοβεροὶ ἐγένοντο. ἔνθα δὴ ἄλ-
λων τε πολλῶν γυναῖκες καὶ παῖδες ἐλήφθησαν καὶ
ἡ γυνὴ ἡ Ὀξυάρτου καὶ οἱ παῖδες. καὶ ἦν γὰρ Ὀξυ- 5
άρτῃ παῖς παρθένος ἐν ὥρᾳ γάμου, Ῥωξάνη ὀνόματι,
ἣν δὴ καλλίστην τῶν Ἀσιανῶν γυναικῶν λέγουσιν
ὀφθῆναι οἱ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ στρατεύσαντες μετά γε
τὴν Δαρείου γυναῖκα. καὶ ταύτην ἰδόντα Ἀλέξαν-
δρον ἐς ἔρωτα ἐλθεῖν αὐτῆς· ἐρασθέντα δὲ οὐκ
ἐθελῆσαι ὑβρίσαι καθάπερ αἰχμάλωτον, ἀλλὰ γῆμαι

16 ἐγένοντο] desinit narratio in Anonymo ‖ 20 — p. 211, 8 = Suidas s. v. Ἀλέξανδρος· Ῥωξάνης δὲ ἠράσθη ὁ Ἀλέξανδρος τῆς Ὀξυάρτου τοῦ Βακτριανοῦ, ἣν δὴ — ἔργα

6 δὴ αγ, δὲ A ‖ 9 δὴ om. αγ ‖ 10 ἐδείκνυεν Krüg. (ed.), ἐδείκνυον Aαγ ‖ 13 ὑποτοπήσαντες et εἶναι inversa αγ ‖ 18 οἱ] αἱ Vulc.; cf. IV 20, 4 ‖ 22 καὶ del. Krüg. (ed.), probante Grundm. p. 43 adn.; post interiectum enunciatum (ἣν — γυναῖκα) anacolouthon tolerandum videtur

6 γὰρ οὐκ ἀπαξιῶσαι. καὶ τοῦτο ἐγὼ Ἀλεξάνδρου τὸ ἔργον ἐπαινῶ μᾶλλόν τι ἢ μέμφομαι. καίτοι τῆς γε Δαρείου γυναικός, ἣ καλλίστη δὴ ἐλέγετο τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ γυναικῶν, ἢ οὐκ ἦλθεν ἐς ἐπιθυμίαν ἢ καρτερὸς αὐτὸς αὑτοῦ ἐγένετο, νέος τε ὢν καὶ τὰ μάλιστα ἐν ἀκμῇ τῆς εὐτυχίας, ὁπότε ὑβρίζουσιν οἱ ἄνθρωποι· ὁ δὲ κατηδέσθη τε καὶ ἐφείσατο, σωφροσύνῃ τε πολλῇ διαχρώμενος καὶ δόξης ἅμα ἀγαθῆς οὐκ ἀτόπῳ ἐφέσει.

20 Καὶ τοίνυν καὶ λόγος κατέχει ὀλίγον μετὰ τὴν μάχην, ἣ πρὸς Ἰσσῷ Δαρείῳ τε καὶ Ἀλεξάνδρῳ ξυνέβη, ἀποδράντα ἐλθεῖν παρὰ Δαρεῖον τὸν εὐνοῦχον τὸν φύλακα αὐτῷ τῆς γυναικός. καὶ τοῦτον ὡς εἶδε Δαρεῖος, πρῶτα μὲν πυθέσθαι εἰ ζῶσιν αὐτῷ αἱ παῖδες
2 [καὶ οἱ υἱοὶ] καὶ ἡ γυνή τε καὶ ἡ μήτηρ. ὡς δὲ ζώσας τε ἐπύθετο καὶ βασίλισσαι ὅτι καλοῦνται καὶ ἡ θεραπεία ὅτι ἀμφ' αὐτάς ἐστιν, ἥντινα καὶ ἐπὶ Δαρείου ἐθεραπεύοντο, ἐπὶ τῷδε αὖ πυθέσθαι εἰ σωφρονεῖ αὐτῷ ἡ γυνὴ ἔτι. ὡς δὲ σωφρονοῦσαν ἐπύθετο, αὖθις ἐρέσθαι μή τι βίαιον ἐξ Ἀλεξάνδρου αὐτῇ ἐς ὕβριν ξυνέβη· καὶ τὸν εὐνοῦχον ἐπομόσαντα φάναι ὅτι· ὦ βασιλεῦ, οὕτω τοι ὡς ἀπέλιπες ἔχει ἡ σὴ γυνή, καὶ Ἀλέξανδρος ἀνδρῶν ἄριστός τέ ἐστι καὶ σωφρονέστατος.
3 ἐπὶ τοῖσδε ἀνατεῖναι Δαρεῖον ἐς τὸν οὐρανὸν τὰς

1. 2 τὸ ἔργον om. Suid. ‖ 5 αὐτὸς om. Suid. ‖ 6 οἱ om. Suid. ‖ 9—11 ὀλίγον — ξυνέβη om. Suid. ‖ 12. 13 εἶδε Δαρεῖος] εἶδεν ὁ Δαρεῖος Suid. ‖ 13 αἱ παῖδες] οἱ παῖδες Suid., sed in sequentibus de feminis tantum sermo est ‖ 14 καὶ οἱ υἱοί, quod exhibent A ι, om. ϰ, del. Gron.; καὶ ὁ υἱὸς Blanc. coll. II 11, 9 | τε om. Suid. ‖ 15—22 pro καὶ ἡ θεραπεία — σωφρονέστατος Suid. habet καὶ περὶ τῆς θεραπείας καὶ ὡς σωφρονεῖ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ‖ 23 τοῖσδε] τούτοις Suid.; τοῖσδε ⟨δὴ⟩ Krüg. (ed.); v. ad. p. 156, 13 | Δαρεῖον] τὸν Δαρεῖον Suid.

χεῖρας καὶ εὔξασθαι ὧδε· ἀλλ' ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, ὅτῳ ἐπιτέτραπται νέμειν τὰ βασιλέων πράγματα ἐν ἀνθρώποις, σὺ νῦν μάλιστα μὲν ἐμοὶ φύλαξον Περσῶν τε καὶ Μήδων τὴν ἀρχήν, ὥσπερ οὖν καὶ ἔδωκας· εἰ δὲ δὴ ἐγὼ οὐκέτι σοι βασιλεὺς τῆς Ἀσίας, σὺ δὲ μηδενὶ ἄλλῳ ὅτι μὴ Ἀλεξάνδρῳ παραδοῦναι τὸ ἐμὸν κράτος. οὕτως οὐδὲ πρὸς τῶν πολεμίων ἄρα ἀμελεῖται ὅσα σώφρονα ἔργα.

Ὀξυάρτης δὲ ἀκούσας τοὺς παῖδας ἐχομένους, 4
ἀκούσας δὲ καὶ ὑπὲρ Ῥωξάνης τῆς θυγατρὸς ὅτι μέλει αὐτῆς Ἀλεξάνδρῳ, θαρσήσας ἀφίκετο παρὰ Ἀλέξανδρον, καὶ ἦν ἐν τιμῇ παρ' αὐτῷ, ἧπερ εἰκὸς ἐπὶ ξυντυχίᾳ τοιαύτῃ.

Ἀλέξανδρος δέ, ὡς τὰ ἐν Σογδιανοῖς αὐτῷ διεπέ- 21
πρακτο, ἐχομένης ἤδη καὶ τῆς πέτρας ἐς Παρειτάκας προὐχώρει, ὅτι καὶ ἐν Παρειτάκαις χωρίον τι ὀχυρόν, ἄλλην πέτραν, κατέχειν ἐλέγοντο πολλοὶ τῶν βαρβάρων. ἐκαλεῖτο δὲ αὕτη Χοριήνου ἡ πέτρα· καὶ ἐς αὐτὴν αὐτός τε ὁ Χοριήνης ξυμπεφεύγει καὶ ἄλλοι τῶν ὑπάρχων οὐκ ὀλίγοι. ἦν δὲ τὸ μὲν ὕψος τῆς πέτρας 2
ἐς σταδίους εἴκοσι, κύκλος δὲ ἐς ἑξήκοντα· αὐτὴ δὲ

10. 11 ὅτι — Ἀλεξάνδρῳ Anecd. Bekkeri I p. 156, 28 || 21 — p. 213, 17 exhibet Anonymus de obsid. toler. p. 364, 8—32 ed. Thévenot

1 ἀλλ' A*x*, om. *ι* || 2 νέμειν et τὰ βασιλέων πράγματα inversa Suid. || 15 Παρειτάκας] Παραιτάκας et IV 22, 1 Παραιτακηνῶν Blanc. (ed.), sed cum Παρειτάκαι Sogdianis finitimi, de quibus v. Lassen in Ersch-Gruber, *Allgem. Encyclop.* III 11 p. 325, apud nullum alium auctorem inveniantur, nihil mutavi; *Bubacene* eorum regio appellatur Curt. VIII 5, 2; de Paraetacis Medorum vicinis v. Arr. III 19, 2 || 17 ἄλλην πέτραν del. Pol. || 18 ἡ del. Krüg. (ed.) || 19 Χοριήνης] Σισιμίθρης apud ceteros, cf. Kaerst apud Pauly-Wissowa s. v. *Choriens*

ἀπότομος πάντοθεν, ἄνοδος δὲ ἐς αὐτὴν μία καὶ αὐτὴ
στενή τε καὶ οὐκ εὔπορος, οἷα δὴ παρὰ τὴν φύσιν
τοῦ χωρίου πεποιημένη, ὡς χαλεπὴ εἶναι καὶ μηδενὸς
εἴργοντος καὶ καθ' ἕνα ἀνελθεῖν, φάραγξ τε κύκλῳ
περιεῖργε τὴν πέτραν βαθεῖα, ὥστε ὅστις προσάξειν
στρατιὰν τῇ πέτρᾳ ἔμελλε, πολὺ πρόσθεν αὐτῷ τὴν
φάραγγα εἶναι χωστέον, ὡς ἐξ ὁμαλοῦ ὁρμᾶσθαι προσ-
άγοντα ἐς προσβολὴν τὸν στρατόν.
3 Ἀλλὰ καὶ ὣς Ἀλέξανδρος ἥπτετο τοῦ ἔργου· οὕτως
πάντα ᾤετο χρῆναι βατά τε αὐτῷ καὶ ἐξαιρετέα εἶναι,
ἐς τοσόνδε τόλμης τε καὶ εὐτυχίας προκεχωρήκει.
τέμνων δὴ τὰς ἐλάτας (πολλαὶ γὰρ καὶ ὑπερύψηλοι
ἐλάται ἦσαν ἐν κύκλῳ τοῦ ὄρους) κλίμακας ἐκ τούτων
ἐποίει, ὡς κάθοδον εἶναι ἐς τὴν φάραγγα τῇ στρατιᾷ·
4 οὐ γὰρ ἦν ἄλλως κατελθεῖν ἐς αὐτήν. καὶ τὰς μὲν
ἡμέρας αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐφειστήκει τῷ ἔργῳ τὸ ἥμισυ
τοῦ στρατοῦ ἔχων ἐργαζόμενον, τὰς δὲ νύκτας ἐν μέρει
οἱ σωματοφύλακες αὐτῷ εἰργάζοντο, Περδίκκας τε καὶ
Λεοννάτος καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, τῷ λοιπῷ μέρει
τῆς στρατιᾶς τριχῇ διανενεμημένῳ, ὅπερ αὐτῷ ἐς τὴν
νύκτα ἀπετέτακτο. ἤνυτον δὲ τῆς ἡμέρας οὐ πλέον
ἤπερ εἴκοσι πήχεις καὶ τῆς νυκτὸς ὀλίγον ἀποδέον,

---

10 Suidas s. v. βατά· πάντα δὲ τῷ Ἀλεξάνδρῳ βατά τε καὶ ἐξαιρετέα εἶναι ἐδόκει.

---

1 αὐτὴ] αὕτη Krüg. (ed.); locutionem καὶ αὐτὸς amat noster, cf I 9, 4; II 13, 7 i. f.; III 2, 6; V 2, 2; 4, 1; 10, 1; 13, 2; 14, 1 ‖ 3 χαλεπὴ] χαλεπὴν Schm. (ed.) ex **k**; an χαλεπὸν? ‖ 4 τε] τ' ἐν αγ ‖ 5 περιεῖργε Krüg. (ed.), περιείργει Ααγ ‖ 6 ἔμελλε] ἤμελλε αγ | πολὺ del. Krüg. (ed.); ⟨ἐπὶ⟩ πολὺ Enth. ‖ 7. 8 προσάγοντα] προσάγοντος αγ ‖ 11 τοσόνδε] τοσοῦτον δὲ αγ ‖ 13 ἦσαν] εἰσὶν αγ ‖ 18 εἰργάζοντο] παρειργάζοντο αγ ‖ 20 διανενεμημένῳ] διανειμαμένῳ αγ ‖ 21 ἀπετέτακτο scripsi, ἐπετέτακτο A, ἀπέκειτο αγ | ἤνυτον] ἤνυον αγ

καίτοι ξυμπάσης τῆς στρατιᾶς ἐργαζομένης· οὕτω τό
τε χωρίον ἄπορον ἦν καὶ τὸ ἔργον ἐν αὐτῷ χαλεπόν.
κατιόντες δ' ἐς τὴν φάραγγα πασσάλους κατεπήγνυον 5
ἐς τὸ ὀξύτατον τῆς φάραγγος, διέχοντας ἀλλήλων ὅσον
ξύμμετρον πρὸς ἰσχύν τε καὶ ξυνοχὴν τῶν ἐπιβαλλο-
μένων. ἐπέβαλλον δὲ πλέγματα ἐκ λύγων εἰς γεφύρας
μάλιστα ἰδέαν, καὶ ταῦτα ξυνδοῦντες χοῦν ἄνωθεν
ἐπεφόρουν, ὡς ἐξ ὁμαλοῦ γίγνεσθαι τῇ στρατιᾷ τὴν
πρόσοδον τὴν πρὸς τὴν πέτραν.

Οἱ δὲ βάρβαροι τὰ μὲν πρῶτα κατεφρόνουν ὡς 6
ἀπόρου πάντῃ τοῦ ἐγχειρήματος· ὡς δὲ τοξεύματα
ἤδη ἐς τὴν πέτραν ἐξικνεῖτο καὶ αὐτοὶ ἀδύνατοι ἦσαν
ἄνωθεν ἐξείργειν τοὺς Μακεδόνας (ἐπεποίητο γὰρ
αὐτοῖς προκαλύμματα πρὸς τὰ βέλη, ὡς ὑπ' αὐτοῖς
ἀβλαβῶς ἐργάζεσθαι) ἐκπλαγεὶς ὁ Χοριήνης πρὸς τὰ
γιγνόμενα κήρυκα πέμπει πρὸς Ἀλέξανδρον, δεόμενος
Ὀξυάρτην οἱ ἀναπέμψαι. καὶ πέμπει Ὀξυάρτην Ἀλέξ-
ανδρος. ὁ δὲ ἀφικόμενος πείθει Χοριήνην ἐπιτρέψαι 7
Ἀλεξάνδρῳ αὐτόν τε καὶ τὸ χωρίον. βίᾳ μὲν γὰρ
οὐδὲν ὅ τι οὐχ ἁλωτὸν εἶναι Ἀλεξάνδρῳ καὶ τῇ
στρατιᾷ τῇ ἐκείνου, ἐς πίστιν δὲ ἐλθόντος καὶ φιλίαν,
τὴν πίστιν τε καὶ δικαιότητα μεγαλωστὶ ἐπῄνει τοῦ
βασιλέως, τά τε ἄλλα καὶ τὸ αὐτοῦ ἐν πρώτοις ἐς
βεβαίωσιν τοῦ λόγου προφέρων. τούτοις πεισθεὶς ὁ 8
Χοριήνης αὐτός τε ἧκε παρ' Ἀλέξανδρον καὶ τῶν

17 ἀναπέμψαι] desinit Anonymus ‖ 22—24 = Suidas s. v. μεγαλωστί· τὴν πίστιν — προφέρων

3 κατιόντες] κατιδόντες αγ ‖ 14 προκαλύμματα] προσκαλύμματα αγ ‖ 17 Ὀξυάρτην] Ὀξυάρτου αγ ‖ 21 post φιλίαν nonnulla intercidisse suspicatur Krüg. ‖ 22 τε καὶ] καὶ τὴν Suid. | μεγαλωστὶ Suid., μεγωλωστι (sic) A², μεγάλως τι BL ‖ 23 βασιλέως] Ἀλεξάνδρου Suid. ‖ 24 προφέρων] προφέρειν ι, πρὸς φέρων ϰ

οἰκείων τινὲς καὶ ἑταίρων αὐτοῦ. ἐλθόντι δὲ τῷ Χοριήνῃ φιλάνθρωπά τε ἀποκρινάμενος καὶ πίστιν ἐς φιλίαν δοὺς αὐτὸν μὲν κατέχει, πέμψαι δὲ κελεύει τῶν συγκατελθόντων τινὰς αὐτῷ ἐς τὴν πέτραν τοὺς 9 *κελεύσοντας ἐνδοῦναι τὸ χωρίον. καὶ ἐνδίδοται ὑπὸ τῶν ξυμπεφευγότων, ὥστε καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἀναλαβὼν τῶν ὑπασπιστῶν ἐς πεντακοσίους ἀνέβη κατὰ θέαν τῆς πέτρας, καὶ τοσούτου ἐδέησεν ἀνεπιεικές τι ἐς τὸν Χοριήνην ἔργον ἀποδείξασθαι, ὥστε καὶ αὐτὸ τὸ χωρίον ἐκεῖνο ἐπιτρέπει Χοριήνῃ καὶ ὕπαρχον εἶναι ὅσωνπερ καὶ πρόσθεν ἔδωκεν.*

10 *Ξυνέβη δὲ χειμῶνί τε κακοπαθῆσαι αὐτῷ τὴν στρατιὰν πολλῆς χιόνος ἐπιπεσούσης ἐν τῇ πολιορκίᾳ καὶ ἅμα ἀπορίᾳ τῶν ἐπιτηδείων ἐπιέσθησαν. ἀλλὰ Χοριήνης ἐς δίμηνον σιτία ἔφη δώσειν τῇ στρατιᾷ καὶ ἔδωκεν σῖτόν τε καὶ οἶνον τῶν ἐν τῇ πέτρᾳ ἀποθέτων κρέα τε ταριχηρὰ κατὰ σκηνήν. καὶ ταῦτα δοὺς οὐκ ἔφασκεν ἀναλῶσαι τῶν παρεσκευασμένων ἐς τὴν πολιορκίαν οὐδὲ τὴν δεκάτην μοῖραν. ἔνθεν ἐν τιμῇ μᾶλλον τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἦν ὡς οὐ πρὸς βίαν μᾶλλον ἢ κατὰ γνώμην ἐνδοὺς τὴν πέτραν.*

22 *Ταῦτα δὲ καταπραξάμενος Ἀλέξανδρος αὐτὸς μὲν ἐς Βάκτρα ᾔει, Κρατερὸν δὲ τῶν ἑταίρων ἱππέας ἔχοντα ἑξακοσίους καὶ τῶν πεζῶν τήν τε αὐτοῦ τάξιν*

8—10 = Suidas s. v. *ἀνεπιεικές· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τοσοῦτον — ἐπιτρέψαι* ‖ 16. 17 = Suidas s. v. *ταριχεύειν· ὁ δὲ ἔδωκε σῖτόν τε καὶ οἶνον καὶ κρέα ταριχηρὰ κατὰ σκηνήν*

---

8 *τοσούτου ἐδέησεν*] *τοσοῦτον ἀνεδέησεν* Suid.; *ἐνεδέησεν* Bernhardy ‖ 9 *ἐς τὸν Χοριήνην ἔργον ἀποδείξασθαι*] *ἐς τοῦτο ἐργάσασθαι ἢ ἀποδείξασθαι* Suid. ‖ 10 *ἐκεῖνο ἐπιτρέπει*] *ἐκείνῳ ἐπιτρέψαι* Suid. ‖ 19 *ἔνθεν* ⟨*δὴ*⟩ Krüg. (ed.); cf. IV 4, 7 i. f.

καὶ τὴν Πολυπέρχοντος καὶ Ἀττάλου καὶ τὴν Ἀλκέτα □
ἐπὶ Κατάνην τε καὶ Αὐστάνην ἐκπέμπει, οἳ δὴ μόνοι
ἔτι ὑπελείποντο ἐν τῇ Παρειτακηνῶν χώρᾳ ἀφεστη-
κότες. καὶ μάχης γενομένης πρὸς αὐτοὺς καρτερᾶς 2
νικῶσιν οἱ ἀμφὶ Κρατερὸν τῇ μάχῃ· καὶ Κατάνης
μὲν ἀποθνήσκει αὐτοῦ μαχόμενος, Αὐστάνης δὲ ξυλ-
ληφθεὶς ἀνήχθη παρ' Ἀλέξανδρον· τῶν δὲ ξὺν αὐτοῖς
βαρβάρων ἱππεῖς μὲν ἀπέθανον ἑκατὸν καὶ εἴκοσι,
πεζοὶ δὲ ἀμφὶ τοὺς χιλίους πεντακοσίους. ταῦτα δὲ
ὡς ἐπράχθη τοῖς ἀμφὶ Κρατερόν, καὶ οὗτοι ἐς Βάκτρα
ἦσαν. καὶ ἐν Βάκτροις τὸ ἀμφὶ Καλλισθένην τε καὶ
τοὺς παῖδας πάθημα Ἀλεξάνδρῳ ξυνηνέχθη.

Ἐκ Βάκτρων δὲ ἐξήκοντος ἤδη τοῦ ἦρος ἀναλαβὼν 3
τὴν στρατιὰν προὐχώρει ὡς ἐπ' Ἰνδούς, Ἀμύνταν
ἀπολιπὼν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Βακτρίων καὶ ξὺν αὐτῷ
ἱππέας μὲν τρισχιλίους καὶ πεντακοσίους, πεζοὺς δὲ
μυρίους. ὑπερβαλὼν δὲ τὸν Καύκασον ἐν δέκα ἡμέραις 4
ἀφίκετο εἰς Ἀλεξάνδρειαν πόλιν τὴν κτισθεῖσαν ἐν
Παραπαμισάδαις, ὅτε τὸ πρῶτον ἐπὶ Βάκτρων ἐστέλ-
λετο. καὶ τὸν μὲν ὕπαρχον, ὅστις αὐτῷ ἐπὶ τῆς πόλεως
τότε ἐτάχθη, παραλύει τῆς ἀρχῆς, ὅτι οὐ καλῶς ἐξ-
ηγεῖσθαι ἔδοξε· προσκατοικίσας δὲ καὶ ἄλλους τῶν 5
περιοίκων τε καὶ ὅσοι τῶν στρατιωτῶν ἀπόμαχοι ἦσαν
ἐς τὴν Ἀλεξάνδρειαν Νικάνορα μέν, ἕνα τῶν ἑταίρων,
τὴν πόλιν αὐτὴν κοσμεῖν ἐκέλευσε, σατράπην δὲ

2 *Κατάνην*] *Catenes* Curt. VII 5, 21 sqq.; VIII 5, 2; *Cattenes* Epit. Mett. 5; 23 | *Αὐστάνην*] *Haustanes* Curt. VIII 5, 2 || 3 *Παρειτακηνῶν*] *Παραιτακηνῶν* Blanc.; v. ad p. 211, 15 || 9 *χιλίους* ⟨*καὶ*⟩ Krüg. (ed); cf. IV 3, 7 || 11 *ἦσαν*] *ἤεσαν* Raph., sed cf. Herod. I 21; V 38 || 13 *ἦρος*] *θέρους* A. Fränkel, *Die Quellen der Alexanderhistoriker* p. 186 coll. Aristobulo apud Strab. XV 1, 17, p. 691; cf. Lez. p. 77, Ansp. p. 8 adn. 18 || 19 *Παραπαμισάδαις*] ita Arr. semper, ceteri *Παροπαμισάδαι* vel (rectius) *Παροπανισάδαι*

Τυρίεσπιν κατέστησε τῆς τε χώρας τῆς Παραπαμισαδῶν
6 *καὶ τῆς ἄλλης ἔστε ἐπὶ τὸν Κωφῆνα ποταμόν. ἀφ-*
ικόμενος δὲ ἐς Νίκαιαν πόλιν καὶ τῇ Ἀθηνᾷ θύσας
προὐχώρει ὡς ἐπὶ τὸν Κωφῆνα, προπέμψας κήρυκα
ὡς Ταξίλην τε καὶ τοὺς ἐπὶ τάδε τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ,
κελεύσας ἀπαντᾶν ὅπως ἂν ἑκάστοις προχωρῇ. καὶ
Ταξίλης τε καὶ οἱ ἄλλοι ὕπαρχοι ἀπήντων, δῶρα τὰ
μέγιστα παρ' Ἰνδοῖς νομιζόμενα κομίζοντες, καὶ τοὺς
ἐλέφαντας δώσειν ἔφασκον τοὺς παρὰ σφίσιν ὄντας,
ἀριθμὸν ἐς πέντε καὶ εἴκοσιν.

7 *Ἔνθα δὴ διελὼν τὴν στρατιὰν Ἡφαιστίωνα μὲν*
καὶ Περδίκκαν ἐκπέμπει ἐς τὴν Πευκελαῶτιν χώραν
ὡς ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, ἔχοντας τήν τε Γοργίου
τάξιν καὶ Κλείτου καὶ Μελεάγρου καὶ τῶν ἑταίρων
ἱππέων τοὺς ἡμίσεας καὶ τοὺς μισθοφόρους ἱππέας
ξύμπαντας, προστάξας τά τε κατὰ τὴν ὁδὸν χωρία ἢ
βίᾳ ἐξαιρεῖν ἢ ὁμολογίᾳ παρίστασθαι καὶ ἐπὶ τὸν
Ἰνδὸν ποταμὸν ἀφικομένους παρασκευάζειν ὅσα ἐς τὴν
διάβασιν τοῦ ποταμοῦ ξύμφορα. ξὺν τούτοις δὲ καὶ
8 *Ταξίλης καὶ οἱ ἄλλοι ὕπαρχοι στέλλονται. καὶ οὗτοι*
ὡς ἀφίκοντο πρὸς τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, ἔπρασσον ὅσα
ἐξ Ἀλεξάνδρου ἦν τεταγμένα. Ἄστις δὲ ὁ τῆς Πευ-

16. 17 = Suidas s. v. *παρίστασθαι· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος προσέταξε τὰ κατὰ — παρίστασθαι*

1 *Τυρίεσπιν* etiam V 20, 7, sed *τιρύστην* (m. 1 corr. e *τυρύστην*) et *τιρυέστης* VI 15, 3 A; *Terioltes* Curt. IX 8, 9 || 5 *ποταμοῦ* ⟨*Ἰνδοὺς*⟩ Krüg. || 12 *Πευκελαῶτιν*] ita etiam § 8 (et Suid. s. v.), *Πευκελιῶτις* IV 28, 6; *Πευκελαῖτις* Ind. 4, 11 (*πευκέλα ἔτι* 1, 8); *Πευκολαῖτις* Strab. XV 1, 27, p. 698; *Peucolatis* Plin. VI 62; *Peucolitae* VI, 78; *Πευκαλεῖς* Dion. Perieg. 1143 (v. l. *Πευκανεῖς* apud Eust. ad l.) || 17 *ἐξαιρεῖν* Suid. (Vulc.), *ἐξαίρειν* A || 19 *ξύμφορα* del. Krüg. (ed.); cf. Grundm. p. 78 || 22 *Ἄστις*] *Ἄστης* Vulc. || 22 — p. 217, 1 post *Πευκελαώτιδος* vox *χώρας* m. 1 del. A

κελαώτιδος ὕπαρχος νεωτερίσας αὐτός τε ἀπόλλυται
καὶ τὴν πόλιν προσαπώλεσεν, ἐς ἥντινα ξυμπεφεύγει.
ἐξεῖλον γὰρ αὐτὴν ἐν τριάκοντα ἡμέραις προσκαθήμενοι
οἱ ξὺν Ἡφαιστίωνι. καὶ αὐτὸς μὲν Ἄστις ἀποθνήσκει,
τῆς πόλεως δὲ ἐπιμελεῖσθαι ἐτάχθη Σαγγαῖος, ὃς ἔτι
πρόσθεν πεφευγὼς Ἄστιν παρὰ Ταξίλην ηὐτομολήκει·
καὶ τοῦτο ἦν αὐτῷ τὸ πιστὸν πρὸς Ἀλέξανδρον.

Ἀλέξανδρος δέ, ἄγων τοὺς ὑπασπιστὰς καὶ τῶν 23
ἑταίρων ἱππέων ὅσοι μὴ σὺν Ἡφαιστίωνι ἐτετάχατο
καὶ τῶν πεζεταίρων καλουμένων τὰς τάξεις καὶ τοὺς
τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τοὺς ἱππακοντιστάς,
προὐχώρει ἐς τὴν Ἀσπ⟨ασ⟩ίων τε καὶ Γουραίων χώραν
καὶ Ἀσσακηνῶν. πορευθεὶς δὲ παρὰ τὸν Χόην καλού- 2
μενον ποταμὸν ὀρεινήν τε ὁδὸν καὶ τραχεῖαν καὶ τοῦ-
τον διαβὰς χαλεπῶς τῶν μὲν πεζῶν τὸ πλῆθος βάδην
ἕπεσθαί οἱ ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τοὺς ἱππέας
ξύμπαντας καὶ τῶν πεζῶν τῶν Μακεδόνων ἐς ὀκτα-
κοσίους ἐπιβιβάσας τῶν ἵππων ξὺν ταῖς ἀσπίσι ταῖς
πεζικαῖς σπουδῇ ἦγεν, ὅτι τοὺς ταύτῃ οἰκοῦντας βαρ-
βάρους ξυμπεφευγέναι ἔς τε τὰ ὄρη τὰ κατὰ τὴν
χώραν ἐξηγγέλλετο αὐτῷ καὶ ἐς τὰς πόλεις ὅσαι ὀχυραὶ
αὐτῶν ἐς τὸ ἀπομάχεσθαι. καὶ τούτων τῇ πρώτῃ καθ' 3
ὁδὸν πόλει ᾠκισμένῃ προσβαλὼν τοὺς μὲν πρὸ τῆς
πόλεως τεταγμένους ὡς εἶχεν ἐξ ἐφόδου ἐτρέψατο καὶ

---

2 *ξυμπεφεύγει*] *πεφεύγει* Enth. ‖ 7 *Ἀλέξανδρον*] v. ad p. 152, 18 ‖ 10 *πεζεταίρων* Blanc. (ed.), *ἀσθεταίρων* A ‖ 12 ⟨*ασ*⟩ add. Schm. (ed.); cf. IV 24, 1; Plutarch. de fortit. Alex. I 2, p. 527 B; *Ὑπάσιοι* Strab. XV 1, 17, p. 691; 27, p. 698 | *Γουραίων* Gron., *θυραίων* A; v. ad p. 222, 20, 22 ‖ 13 *Ἀσσακηνῶν* Ell., *ἀρασάκων* A; *Ἀσσακανῶν* Gron.; *Ἀσσακηνοὶ* IV 25, 5; 25, 6; V 20, 7; Ind. 1, 1; 1, 8 A, sed *Ἀσσακανοὶ* IV 30, 5; eorum rex *Ἀσσάκανος* IV 27, 4; 30, 5; *Ἀσσακανός* Strab. XV 1, 27, p. 698; *Assacanus* Curt. VIII 10, 32; *Mesagenus* Epit. Mett. 39 ‖ 15 *τῶν* Sint. ex B, *τὸ* A

κατέκλεισεν ἐς τὴν πόλιν, αὐτὸς δὲ τιτρώσκεται βέλει διὰ τοῦ θώρακος ἐς τὸν ὦμον· τὸ δὲ τραῦμα οὐ χαλεπὸν αὐτῷ ἐγένετο· ὁ γὰρ θώραξ ἔσχε τὸ μὴ οὐ διαμπὰξ διὰ τοῦ ὤμου ἐλθεῖν τὸ βέλος· καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου ἐτρώθη καὶ Λεοννάτος.

4 Τότε μὲν δὴ ἵνα ἐπιμαχώτατον τοῦ τείχους ἐφαίνετο ἐστρατοπεδεύσατο πρὸς τῇ πόλει· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὑπὸ τὴν ἕω, διπλοῦν γὰρ τεῖχος περιεβέβλητο τῇ πόλει, ἐς μὲν τὸ πρῶτον ἅτε οὐκ ἀκριβῶς τετειχισμένον οὐ χαλεπῶς ἐβιάσαντο οἱ Μακεδόνες, πρὸς δὲ τῷ δευτέρῳ ὀλίγον ἀντισχόντες οἱ βάρβαροι, ὡς αἵ τε κλίμακες προσέκειντο ἤδη καὶ ὑπὸ τῶν βελῶν πάντοθεν ἐτιτρώσκοντο οἱ προμαχόμενοι, οὐκ ἔμειναν, ἀλλὰ κατὰ τὰς
5 πύλας ὡς ἐπὶ τὰ ὄρη ἐκπίπτουσιν ἐκ τῆς πόλεως. καὶ τούτων οἱ μὲν ἐν τῇ φυγῇ ἀποθνήσκουσιν, ὅσους δὲ ζῶντας ἔλαβον αὐτῶν, ξύμπαντας ἀποκτείνουσιν οἱ Μακεδόνες, ὅτι ἐτρώθη ὑπ' αὐτῶν Ἀλέξανδρος ὀργιζόμενοι· οἱ πολλοὶ δὲ ἐς τὰ ὄρη, ὅτι οὐ μακρὰν τῆς πόλεως τὰ ὄρη ἦν, ἀπέφυγον. τὴν πόλιν δὲ κατασκάψας ἐς Ἄνδακα ἄλλην πόλιν ἦγε. ταύτην δὲ ὁμολογίᾳ ἐνδοθεῖσαν κατασχὼν Κρατερὸν μὲν ξὺν τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσι τῶν πεζῶν καταλείπει αὐτοῦ ἐξαιρεῖν ὅσαι ἂν ἄλλαι πόλεις μὴ ἑκοῦσαι προσχωρῶσι καὶ τὰ κατὰ τὴν χώραν ὅπως ξυμφορώτατον ἐς τὰ παρόντα κοσμεῖν.

24 Αὐτὸς δὲ ἄγων τοὺς ὑπασπιστάς τε καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τὴν Κοίνου τε καὶ

---

6. 7 = Suidas s. v. ἵνα· ἵνα — ἐστρατοπεδεύσατο

---

8 περιεβέβλητο BG, περιβέβλητο A^2FL ‖ 22 ἐξαιρεῖν Vulc., ἐξαιρειν (sic) A ‖ 24 ἐς τὰ m. 1 corr. ex ἔσται A

Ἀττάλου τάξιν καὶ τῶν ἱππέων τὸ ἄγημα καὶ τῶν
ἄλλων ἑταίρων ἐς τέσσαρας μάλιστα ἱππαρχίας καὶ
τῶν ἱπποτοξοτῶν τοὺς ἡμίσεας ὡς ἐπὶ τὸν ποταμὸν
τὸν † Εὐασ .... πόλεως προὐχώρει, ἵνα ὁ τῶν Ἀσπα- □
σίων ὕπαρχος ἦν· καὶ διελθὼν πολλὴν ὁδὸν δευτε-
ραῖος ἀφίκετο πρὸς τὴν πόλιν. οἱ δὲ βάρβαροι προσ- 2
άγοντα αἰσθόμενοι Ἀλέξανδρον ἐμπρήσαντες τὴν πόλιν
ἔφευγον πρὸς τὰ ὄρη. οἱ δ' ἀμφ' Ἀλέξανδρον εἵχοντο
τῶν φευγόντων ἔστε ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ φόνος πολὺς
γίγνεται τῶν βαρβάρων, πρὶν ἐς τὰς δυσχωρίας φθάσαι
ἀπελθόντας.

Τὸν δὲ ἡγεμόνα αὐτὸν τῶν ταύτῃ Ἰνδῶν Πτολε- 3
μαῖος ὁ Λάγου πρός τινι ἤδη γηλόφῳ ὄντα κατιδὼν
καὶ τῶν ὑπασπιστῶν ἔστιν οὓς ἀμφ' αὐτὸν ξὺν πολὺ
ἐλάττοσιν αὐτὸς ὢν ὅμως ἐδίωκεν ἔτι ἐκ τοῦ ἵππου·
ὡς δὲ χαλεπὸς ὁ γήλοφος τῷ ἵππῳ ἀναδραμεῖν ἦν,
τοῦτον μὲν αὐτοῦ καταλείπει παραδούς τινι τῶν
ὑπασπιστῶν ἄγειν, αὐτὸς δὲ ὡς εἶχε πεζὸς τῷ Ἰνδῷ
εἵπετο. ὁ δὲ ὡς πελάζοντα ἤδη κατεῖδε τὸν Πτολεμαῖον, 4
αὐτός τε μεταβάλλει ἐς τὸ ἔμπαλιν καὶ οἱ ὑπασπισταὶ
ξὺν αὐτῷ. καὶ ὁ μὲν Ἰνδὸς τοῦ Πτολεμαίου διὰ τοῦ
θώρακος παίει ἐκ χειρὸς ἐς τὸ στῆθος ξυστῷ μακρῷ,
καὶ ὁ θώραξ ἔσχε τὴν πληγήν· Πτολεμαῖος δὲ τὸν
μηρὸν διαμπὰξ βαλὼν τοῦ Ἰνδοῦ καταβάλλει τε καὶ
σκυλεύει αὐτόν. ὡς δὲ τὸν ἡγεμόνα σφῶν κείμενον 5
οἱ ἀμφ' αὐτὸν εἶδον, οὗτοι μὲν οὐκέτι ἔμενον, οἱ δὲ
ἐκ τῶν ὀρῶν αἰρόμενον τὸν νεκρὸν τοῦ ὑπάρχου

4 † Εὐας .... πόλεως] lacunae signa posui, εὐασπόλεως A; Εὐάσπλα editiones post Vulc.; Σοαστὸν τέως Gron. coll. Ind. 4, 11; Χοάσπην Kiepert, sed etiam urbis cuiusdam mentionem desiderari recte vidit Blanc. ‖ 20 μεταβάλλει] μεταβάλλεται Krüg. (ed.) coll. IV 26, 2; VI 7, 4; cf. Herod. I 65; 66; VIII 109

ἰδόντες πρὸς τῶν πολεμίων ἤλγησάν τε καὶ καταδρα-
μόντες ξυνάπτουσιν ἐπ' αὐτῷ μάχην καρτερὰν πρὸς
τῷ γηλόφῳ. ἤδη γὰρ καὶ Ἀλέξανδρος ἔχων τοὺς ἀπὸ
τῶν ἵππων καταβεβηκότας πεζοὺς πρὸς τῷ γηλόφῳ ἦν.
καὶ οὗτοι ἐπιγενόμενοι μόγις ἐξέωσαν τοὺς Ἰνδοὺς ἐς
τὰ ὄρη καὶ τοῦ νεκροῦ ἐκράτησαν.

6 Ὑπερβαλὼν δὲ τὰ ὄρη Ἀλέξανδρος ἐς πόλιν κατ-
ῆλθεν, ᾗ ὄνομα ἦν Ἀριγαῖον· καὶ ταύτην καταλαμβάνει
ἐμπεπρησμένην ὑπὸ τῶν ἐνοικούντων καὶ τοὺς ἀνθρώ-
πους πεφευγότας. ἐνταῦθα δὲ ἀφίκοντο αὐτῷ καὶ οἱ
ἀμφὶ Κρατερὸν ξὺν τῇ στρατιᾷ πεπραγμένων σφίσι
7 ξυμπάντων ὅσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐτέτακτο. ταύτην
μὲν δὴ τὴν πόλιν, ὅτι ἐν ἐπικαίρῳ χωρίῳ ἐδόκει
ᾠκίσθαι, ἐκτειχίσαι τε προστάσσει Κρατερῷ καὶ ξυνοι-
κίσαι ἐς αὐτὴν τούς τε προσχώρους ὅσοι ἐθελονταί
καὶ εἰ δή τινες ἀπόμαχοι τῆς στρατιᾶς. αὐτὸς δὲ
προὐχώρει ἵνα ξυμπεφευγέναι ἐπυνθάνετο τοὺς πολλοὺς
τῶν ταύτῃ βαρβάρων. ἐλθὼν δὲ πρός τι ὄρος κατ-
εστρατοπέδευσεν ὑπὸ ταῖς ὑπωρείαις τοῦ ὄρους.

8 Καὶ ἐν τούτῳ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου ἐκπεμφθεὶς
μὲν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐς προνομήν, προελθὼν δὲ προ-
σωτέρω αὐτὸς ξὺν ὀλίγοις ὡς ἐς κατασκοπήν, ἀπαγγέλλει
Ἀλεξάνδρῳ πυρὰ κατιδεῖν τῶν βαρβάρων πλείονα ἢ
9 ἐν τῷ Ἀλεξάνδρου στρατοπέδῳ. καὶ Ἀλέξανδρος τῷ
μὲν πλήθει τῶν πυρῶν ἠπίστησεν, εἶναι δέ τι ξυν-
εστηκὸς τῶν ταύτῃ βαρβάρων αἰσθόμενος μέρος μὲν

---

18. 19 = Anecd. Bekkeri I p. 178, 15. *Ἀρριανὸς πέμπτῳ* (sic) *κατεστρατοπέδευεν — ὄρους*

---

8 *Ἀριγαιον* (sic) A; *Argacum* Itiner. Alex. 105 ‖ 14 *ᾠκίσθαι* Schm. (ed.) ex **k**, *ᾠκεῖσθαι* A; *οἰκεῖσθαι* Sint. (ed.) ‖ 18. 19 *κατ-εστρατοπέδευσεν*] *κατεστρατοπέδευεν* Anecd. Bekk.

*τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ καταλείπει πρὸς τῷ ὄρει ὡς εἶχον
ἐστρατοπεδευμένους· αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν ὅσοι ἀπο-
χρῶντες ἐς τὰ ἀπηγγελμένα ἐφαίνοντο, ὡς πλησίον ἤδη
ἀφεώρων τὰ πυρά, τρίχα διανέμει τὴν στρατιάν. καὶ* 10
*τῷ μὲν ἑνὶ ἐπέταξε Λεοννάτον τὸν σωματοφύλακα,
ξυντάξας αὐτῷ τήν τε Ἀττάλου καὶ τὴν Βαλάκρου
τάξιν· τὴν δευτέραν δὲ μοῖραν Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου
ἄγειν ἔδωκε, τῶν τε ὑπασπιστῶν τῶν βασιλικῶν τὸ
τρίτον μέρος καὶ τὴν Φιλίππου καὶ Φιλώτα τάξιν καὶ* □
*δύο χιλιαρχίας τῶν τοξοτῶν καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ
τῶν ἱππέων τοὺς ἡμίσεας· τὴν δὲ τρίτην μοῖραν αὐτὸς
ἦγεν ἵνα οἱ πλεῖστοι τῶν βαρβάρων ἐφαίνοντο.*

Οἱ δὲ ὡς ᾔσθοντο προσάγοντας τοὺς Μακεδόνας, 25
*κατεῖχον γὰρ χωρία ὑπερδέξια, τῷ τε πλήθει σφῶν
θαρσήσαντες καὶ τῶν Μακεδόνων, ὅτι ὀλίγοι ἐφαί-
νοντο, καταφρονήσαντες ἐς τὸ πεδίον ὑποκατέβησαν·
καὶ μάχη γίγνεται καρτερά. ἀλλὰ τούτους μὲν οὐ
ξὺν πόνῳ ἐνίκα Ἀλέξανδρος· οἱ δὲ ἀμφὶ Πτολεμαῖον* 2
*οὐκ ἐν τῷ ὁμαλῷ παρετάξαντο, ἀλλὰ γήλοφον γὰρ
κατεῖχον οἱ βάρβαροι, ὀρθίους ποιήσαντες τοὺς λόχους,* □
*Πτολεμαῖος προσῆγεν ᾗπερ ἐπιμαχ[ιμ]ώτατον τοῦ λόφου
ἐφαίνετο, οὐ πάντῃ τὸν λόφον κυκλωσάμενος, ἀλλ'
ἀπολιπών, εἰ φεύγειν ἐθέλοιεν οἱ βάρβαροι, χώραν
αὐτοῖς ἐς τὴν φυγήν. καὶ γίγνεται καὶ τούτοις μάχη* 3 □
*καρτερὰ τοῦ χωρίου τῇ χαλεπότητι καὶ ὅτι οὐ κατὰ τοὺς
ἄλλους τοὺς ταύτῃ βαρβάρους οἱ Ἰνδοί, ἀλλὰ πολὺ δή
τι ἀλκιμώτατοι τῶν προσχώρων εἰσίν. ἐξώσθησαν δὲ
καὶ οὗτοι ἀπὸ τοῦ ὄρους ὑπὸ τῶν Μακεδόνων· καὶ οἱ*

---

1 *εἶχον* Krüg. (ed.), *εἶχεν* A ‖ 4 *τρίχα*] *τριχὰ* A, *τριχῇ* Ell.; cf. Ind. 40, 2; Herod. IV 67 ‖ 20 *ποιήσαντες*] *ποιήσας* Pfl.; cf. Grundm. p. 51 ‖ 21 [*ιμ*] del. Schm. ex **k** ‖ 27 *ἀλκιμώτατοι*] *ἀλκιμώτεροι* Pol. | *εἰσίν*] *ἦσαν* Krüg.

ἀμφὶ Λεοννάτον τῇ τρίτῃ μοίρᾳ τῆς στρατιᾶς ὡσαύτως
4 ἔπραξαν· ἐνίκων γὰρ καὶ οὗτοι τοὺς κατὰ σφᾶς. καὶ
FGrH 138/fr. 18 λέγει Πτολεμαῖος ἀνθρώπους μὲν ληφθῆναι τοὺς
πάντας ὑπὲρ τετρακισμυρίους, βοῶν δὲ ὑπὲρ τὰς τρεῖς
καὶ εἴκοσι μυριάδας· καὶ τούτων τὰς καλλίστας ἐπι-
λεξάμενον Ἀλέξανδρον, ὅτι διαφέρουσαι αὐτῷ κάλλει
τε καὶ μεγέθει ἐφαίνοντο, πέμψαι ἐθέλειν ἐς Μακε-
δονίαν ἐργάζεσθαι τὴν χώραν.
5 Ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν τῶν Ἀσσακηνῶν χώραν ἦγεν·
τούτους γὰρ ἐξηγγέλλετο παρεσκευάσθαι ὡς μαχου-
μένους, ἱππέας μὲν ἐς δισχιλίους ἔχοντας, πεζοὺς δὲ
ὑπὲρ τοὺς τρισμυρίους, τριάκοντα δὲ ἐλέφαντας.
Κρατερὸς μὲν δὴ ἐκτετειχικὼς ἤδη τὴν πόλιν, ἐφ' ἧς
τῷ οἰκισμῷ κατελέλειπτο, τούς τε βαρύτερον ὡπλισ-
μένους τῆς στρατιᾶς Ἀλεξάνδρῳ ἦγεν καὶ τὰς μη-
6 χανάς, εἴ που πολιορκίας δεήσειεν. αὐτὸς δὲ Ἀλέξ-
ανδρος τούς τε ἑταίρους ἱππέας ἄγων καὶ τοὺς
ἱππακοντιστὰς καὶ τὴν Κοίνου καὶ Πολυπέρχοντος
τάξιν καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας τοὺς χιλίους καὶ τοὺς τοξότας
ᾔει ὡς ἐπὶ τοὺς Ἀσσακηνούς· ἦγε δὲ διὰ τῆς Γουραίων
7 χώρας. καὶ τὸν ποταμὸν τὸν ἐπώνυμον τῆς χώρας
τὸν Γουραῖον χαλεπῶς διέβη, διά βαθύτητά τε καὶ
ὅτι ὀξὺς ὁ ῥοῦς ἦν αὐτῷ καὶ οἱ λίθοι στρογγύλοι ἐν
τῷ ποταμῷ ὄντες σφαλεροὶ τοῖς ἐπιβαίνουσιν ἐγίγνοντο.

---

20 Steph. Byz. s. v. Ἀσσακηνοί· Ἀρριανὸς τετάρτῃ τῆς Ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως· ᾔει — Ἀσσακηνοὺς

---

4 ὑπὲρ ⟨τοὺς⟩ Krüg. (ed.); v. ad p. 122, 9 ‖ 19 τοὺς χιλίους] τοὺς ψιλοὺς Krüg., ἐς χιλίους Geier (ed.), ⟨καὶ⟩ τοὺς ψιλοὺς Abicht (ed.); v. ad p. 32, 8 ‖ 20 Γουραίων] Θυραίων IV 23, 1; cf. Strab. XV 1, 26, p. 697 παρὰ Γώρυδα πόλιν; Ptolem. VII 1, 42 s. Γώρυα et Γωρυαῖα; Epit. Mett. 39 *Cordiaei montes* ‖ 22 Γουραῖον] Γαροίας Ind. 4, 11

οἱ δὲ βάρβαροι ὡς προσάγοντα ᾔσθοντο Ἀλέξανδρον,
ἀθρόοι μὲν ἐς μάχην καταστῆναι οὐκ ἐτόλμησαν, δια-
λυθέντες δὲ ὡς ἕκαστοι κατὰ πόλεις ταύτας ἐπενόουν
ἀπομαχόμενοι διασώζειν.

Καὶ Ἀλέξανδρος πρῶτα μὲν ἐπὶ Μάσσαγα ἦγε, τὴν 26
μεγίστην τῶν ταύτῃ πόλεων. ὡς δὲ προσῆγεν ἤδη
τοῖς τείχεσι, θαρρήσαντες οἱ βάρβαροι τοῖς μισθοφόροις
τοῖς ἐκ τῶν πρόσω Ἰνδῶν, ἦσαν γὰρ οὗτοι ἐς ἑπτα-
κισχιλίους, ὡς στρατοπεδευομένους εἶδον τοὺς Μακε-
δόνας, δρόμῳ ἐπ' αὐτοὺς ᾔεσαν. καὶ Ἀλέξανδρος ἰδὼν 2
πλησίον τῆς πόλεως ἐσομένην τὴν μάχην προσωτέρω
ἐκκαλέσασθαι αὐτοὺς βουληθεὶς τῶν τειχῶν, ὡς εἰ
τροπὴ γίγνοιτο, ἐγίγνωσκεν γὰρ ἐσομένην, μὴ δι'
ὀλίγου ἐς τὴν πόλιν καταφυγόντες εὐμαρῶς διασώ-
ζοιντο, ὡς ἐκθέοντας εἶδε τοὺς βαρβάρους, μεταβαλ-
λομένους κελεύει τοὺς Μακεδόνας ὀπίσω ἀποχωρεῖν
ὡς πρὸς γήλοφόν τινα ἀπέχοντα ἀπὸ τοῦ χωρίου,
ἵναπερ στρατοπεδεύειν ἐγνώκει, ἑπτά που μάλιστα
σταδίους. καὶ οἱ πολέμιοι ἀναθαρσήσαντες, ὡς ἐγ- 3
κεκλικότων ἤδη τῶν Μακεδόνων, δρόμῳ τε καὶ ξὺν
οὐδενὶ κόσμῳ ἐφέροντο ἐς αὐτούς. ὡς δὲ ἐξικνεῖτο □
ἤδη τὰ τοξεύματα, ἐνταῦθα Ἀλέξανδρος ἀπὸ ξυνθή-
ματος ἐπιστρέψας ἐς αὐτοὺς τὴν φάλαγγα δρόμῳ ἀντ-
επῆγε. πρῶτοι δὲ οἱ ἱππακοντισταί τε αὐτῷ καὶ οἱ 4
Ἀγριᾶνες καὶ οἱ τοξόται ἐκδραμόντες ξυνέμιξαν τοῖς
βαρβάροις· αὐτὸς δὲ τὴν φάλαγγα ἐν τάξει ἦγεν. οἱ

---

5 *Μάσσαγα* etiam IV 28, 4, sed *Μάσσακα*·Ind. 1, 8 (= Steph. Byz. s. v.); Diod. argum. lib. XVII; *Μασόγα* Strab. XV 1, 27, p. 698; *Mazagae* Curt. VIII 10, 22; acc. *mazanam* Epit. Mett. 39; incolae *Μασσακανοί* Arr. IV 27, 5; *Μασσακηνοί* Steph. Byz. l. l. ‖ 8 *πρόσω*] *πρὸς ἕω* Krüg. (ed.), speciose | *οὗτοι* Krüg. ed.), *αὐτοὶ* A; *αὐτοῖς* Pfl. ‖ 17 *ποταμοῦ* post *τοῦ* m. 1 del. A

*δὲ Ἰνδοὶ τῷ τε παραλόγῳ ἐκπλαγέντες καὶ ἅμα ἐν
χερσὶ γεγενημένης τῆς μάχης ἐγκλίναντες ἔφευγον ἐς
τὴν πόλιν. καὶ ἀπέθανον μὲν αὐτῶν ἀμφὶ τοὺς διακο-
σίους, οἱ δὲ λοιποὶ ἐς τὰ τείχη κατεκλείσθησαν. καὶ
Ἀλέξανδρος προσῆγε τῷ τείχει τὴν φάλαγγα, καὶ
ἐντεῦθεν τοξεύεται μὲν ἀπὸ τοῦ τείχους ἐς τὸ σφυρὸν*
5 *οὐ χαλεπῶς. ἐπαγαγὼν δὲ τὰς μηχανὰς τῇ ὑστεραίᾳ
τῶν μὲν τειχῶν τι εὐμαρῶς κατέσεισε, βιαζομένους δὲ
ταύτῃ τοὺς Μακεδόνας ᾗ παρέρρηκτο τοῦ τείχους οὐκ
ἀτόλμως οἱ Ἰνδοὶ ἠμύνοντο, ὥστε ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ
ἀνεκαλέσατο τὴν στρατιάν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τῶν τε
Μακεδόνων αὐτῶν ἡ προσβολὴ καρτερωτέρα ἐγίγνετο
καὶ πύργος ἐπήχθη ξύλινος τοῖς τείχεσιν, ὅθεν ἐκ-
τοξεύοντες οἱ τοξόται καὶ βέλη ἀπὸ μηχανῶν ἀφιέμενα
ἀνέστελλεν ἐπὶ πολὺ τοὺς Ἰνδούς. ἀλλ' οὐδὲ ὣς
βιάσασθαι εἴσω τοῦ τείχους οἷοί τε ἐγένοντο.*
6 *Τῇ δὲ τρίτῃ προσαγαγὼν αὖθις τὴν φάλαγγα καὶ
ἀπὸ μηχανῆς γέφυραν ἐπιβαλὼν τοῦ τείχους ᾗ παρ-
ερρωγὸς ἦν, ταύτῃ ἐπῆγε τοὺς ὑπασπιστάς, οἵπερ αὐτῷ
καὶ Τύρον ὡσαύτως ἐξεῖλον. πολλῶν δὲ ὑπὸ προθυ-
μίας ὠθουμένων ἄχθος λαβοῦσα μεῖζον ἡ γέφυρα κατ-*
7 *ερράγη καὶ πίπτουσι ξὺν αὐτῇ οἱ Μακεδόνες. οἱ δὲ
βάρβαροι ἰδόντες τὸ γιγνόμενον λίθοις τε ξὺν βοῇ
ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ τοξεύμασι καὶ ἄλλῳ ὅτῳ τις μετὰ
χεῖρας ἔχων ἐτύγχανεν ἢ ὅτῳ τις ἐν τῷ τότε ἔλαβεν
ἐξηκόντιζον ἐς τοὺς Μακεδόνας· οἱ δὲ καὶ κατὰ θύρας,
αἵτινες αὐτοῖς κατὰ τὰ μεσοπύργια μικραὶ ἦσαν, ἐκ-
θέοντες ἐκ χειρὸς ἔπαιον τεταραγμένους.*

---

6 *ἐντεῦθεν*] *ἐνταῦθα* Sint. ‖ 13. 14 *ἐκτοξεύοντες* FGH, *ἐκτοξεύεσθε* A², *ἐκτοξεύουσι* B, *ἐκτοξεύσας* L ‖ 15 *ἀνέστελλεν*, quod coni. Grundm. p. 66 adn. 1 pro vulg. *ἀνέστελλον*, habet A

Ἀλέξανδρος δὲ πέμπει Ἀλκέταν ξὺν τῇ αὑτοῦ τάξει 27 τούς τε κατατετρωμένους ἀναλαβεῖν καὶ ὅσοι προσεμάχοντο ἐπανακαλέσασθαι ὡς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καὶ τῇ τετάρτῃ ὡσαύτως ἀπ' ἄλλης μηχανῆς ἄλλη ἐπιβάθρα αὐτῷ προσήγετο πρὸς τὸ τεῖχος.

Καὶ οἱ Ἰνδοί, ἕως μὲν αὐτοῖς ὁ ἡγεμὼν τοῦ 2 χωρίου περιῆν, ἀπεμάχοντο καρτερῶς· ὡς δὲ βέλει ἀπὸ μηχανῆς τυπεὶς ἀποθνήσκει ἐκεῖνος, αὐτῶν τε οἱ μέν τινες πεπτωκότες ἐν τῇ ξυνεχεῖ πολιορκίᾳ, οἱ πολλοὶ δὲ τραυματίαι τε καὶ ἀπόμαχοι ἦσαν, ἐπεκηρυκεύοντο πρὸς Ἀλέξανδρον. τῷ δὲ ἀσμένῳ γίνεται 3 ἄνδρας ἀγαθοὺς διασῶσαι· καὶ ξυμβαίνει ἐπὶ τῷδε Ἀλέξανδρος τοῖς μισθοφόροις Ἰνδοῖς ὡς καταταχθέντας ἐς τὴν ἄλλην στρατιὰν ξὺν αὐτῷ στρατεύεσθαι. οἱ μὲν δὴ ἐξῆλθον ξὺν τοῖς ὅπλοις, καὶ κατεστρατοπέδευσαν κατὰ σφᾶς ἐπὶ γηλόφῳ, ὃς ἦν ἀντίπορος τοῦ τῶν Μακεδόνων στρατοπέδου. νυκτὸς δὲ ἐπενόουν δρασμῷ διαχρησάμενοι ἐς τὰ σφέτερα ἤθη ἀπαναστῆναι οὐκ ἐθέλοντες ἐναντία αἴρεσθαι τοῖς ἄλλοις Ἰνδοῖς ὅπλα. καὶ ταῦτα ὡς ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, περιστήσας 4 τῆς νυκτὸς τῷ γηλόφῳ τὴν στρατιὰν πᾶσαν κατακόπτει τοὺς Ἰνδοὺς ἐν μέσῳ ἀπολαβών, τήν τε πόλιν αἱρεῖ κατὰ κράτος ἐρημωθεῖσαν τῶν προμαχομένων, καὶ τὴν μητέρα τὴν Ἀσσακάνου καὶ τὴν παῖδα ἔλαβεν.

4 ἀπ'] ἐπ' vulg. ‖ 6 οἱ ⟨μισθοφόροι⟩ Ansp. p. 25 adn. 72 | ἕως Krüg. (ed.), τέως A ‖ 13 καταταχθέντας Ell. (ed.), καταταχθέντες A ‖ 16 ἀντίπορος Schn. ad. Xenoph. Anab. IV 2, 18, ἀντίρροπος A ‖ 17 τοῦ — στρατοπέδου] τῷ — στρατοπέδῳ Schn. l. l.; cf. Ind. 3, 3 ‖ 19 αἴρεσθαι Locella ad Xenoph. Ephes. p. 208, αἱρεῖσθαι (sic) A ‖ 20 ⟨τὰ⟩ ὅπλα Krüg.; cf. App. Bell. Civ. V 47 ‖ 24 τὴν μητέρα τ. Ἀ.] *Cleophis* Curt. VIII 10, 22; Justin. XII 7, 9; *Cleopis* Epit. Mett. 39 ss. | Ἀσσακάνου] Ἀσσακήνου vulg.; v. ad p. 217, 13

ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ πάσῃ πολιορκίᾳ τῶν ξὺν Ἀλεξάνδρῳ ἐς πέντε καὶ εἴκοσιν.

5 *Ἔνθεν δὲ Κοῖνον μὲν ὡς ἐπὶ Βάζιρα ἐκπέμπει, γνώμην ποιησάμενος ὅτι μαθόντες τῶν Μασσακανῶν τὴν ἅλωσιν ἐνδώσουσι σφᾶς αὐτούς. Ἄτταλον δὲ καὶ Ἀλκέταν καὶ Δημήτριον τὸν ἱππάρχην ἐπὶ Ὧρα στέλλει, ἄλλην πόλιν, παραγγείλας περιτειχίζειν τὴν πόλιν ἔστ'*
6 *ἂν ἀφίκηται αὐτός. καὶ γίγνεται ἐκδρομὴ τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ τοὺς ἀμφὶ Ἀλκέταν. οὐ χαλεπῶς δὲ τρεψάμενοι αὐτοὺς οἱ Μακεδόνες εἴσω τοῦ τείχους ἐς τὴν πόλιν ἀποστρέφουσι. καὶ Κοίνῳ οὐ προχωρεῖ τὰ ἐν τοῖς Βαζίροις, ἀλλὰ πιστεύοντες γὰρ τοῦ χωρίου τῇ ὀχυρότητι, ὅτι ὑπερύψηλόν τε ἦν καὶ πάντῃ ἀκριβῶς τετειχισμένον, οὐδὲν ξυμβατικὸν ἐνεδίδοσαν.*

7 *Ταῦτα μαθὼν Ἀλέξανδρος ὥρμητο μὲν ὡς ἐπὶ Βάζιρα, γνοὺς δὲ ὅτι τῶν προσοίκων τινὲς βαρβάρων παριέναι ἐς τὰ Ὧρα τὴν πόλιν λαθόντες μέλλουσι, πρὸς Ἀβισάρου ἐπὶ τῷδε ἐσταλμένοι, ἐπὶ τὰ Ὧρα πρῶτον ἦγε· Κοῖνον δὲ ἐπιτειχίσαι τῇ πόλει τῶν Βαζιρέων καρτερόν τι χωρίον προσέταξε, καὶ ἐν τούτῳ φυλακὴν καταλιπόντα ἀποχρῶσαν, ὡς μὴ ἄδεια εἴη τοῖς ἐν τῇ πόλει χρῆσθαι τῇ χώρᾳ, αὐτὸν ἄγοντα τῆς στρατιᾶς*
8 *τὴν λοιπὴν παρ' αὐτὸν ἰέναι. οἱ δὲ ἐκ τῶν Βαζίρων ὡς εἶδον ἀπιόντα ξὺν τῷ πλείστῳ τῆς στρατιᾶς τὸν Κοῖνον, καταφρονήσαντες τῶν Μακεδόνων, ὡς οὐ γενομένων ἂν σφισιν ἀξιομάχων, ἐπεκθέουσιν ἐς τὸ*

---

3 *Βάζιρα*] *Beira* Curt. VIII 10, 22; *Bazifara* Itin. Alex. 107; *Bagasdara* Epit. Mett. 46 ‖ 4 *Μασσακανῶν*] *Μασσάγων* Schm. (ed.); v. ad p. 223, 5 ‖ 6 *Ὧρα*] *Ὥρα* Ansp. p. 27 adn. 77 coll. Itiner. Alex. 107 *Hora* ‖ 7 *ἄλλην πόλιν* del. Pol. ‖ 11 *προχωρεῖ*] an *προὐχώρει*? cf. vs. 14 *ἐνεδίδοσαν* ‖ 20 *Βαζιρέων* Krüg. (ed.), *βαζίρων* A

πεδίον· καὶ γίγνεται αὐτῶν μάχη καρτερά. καὶ ἐν ταύτῃ πίπτουσι μὲν τῶν βαρβάρων ἐς πεντακοσίους, ζῶντες δὲ ἐλήφθησαν ὑπὲρ τοὺς ἑβδομήκοντα· οἱ δὲ λοιποὶ ἐν τῇ πόλει ξυμφυγόντες βεβαιότερον ἤδη εἴργοντο τῆς χώρας ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ ἐπιτειχίσματος. καὶ Ἀλεξάνδρῳ δὲ τῶν Ὥρων ἡ πολιορκία οὐ χαλεπὴ 9 ἐγένετο, ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἐφόδου προσβαλὼν τοῖς τείχεσι τῆς πόλεως ἐκράτησε, καὶ τοὺς ἐλέφαντας τοὺς ἐγκαταλειφθέντας ἔλαβε.

Καὶ ταῦτα οἱ ἐν τοῖς Βαζίροις ὡς ἔμαθον, ἀπο- 28 γνόντες τὰ σφέτερα πράγματα ἀμφὶ μέσας νύκτας τὴν πόλιν ἐκλείπουσιν, ἔφυγον δὲ ἐς τὴν πέτραν. ὣς δὲ καὶ οἱ ἄλλοι βάρβαροι ἔπραττον· ἀπολιπόντες τὰς πόλεις ξύμπαντες ἔφευγον ἐς τὴν πέτραν τὴν ἐν τῇ χώρᾳ τὴν Ἄορνον καλουμένην. μέγα γάρ τι τοῦτο χρῆμα πέτρας ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἐστί, καὶ λόγος ὑπὲρ αὐτῆς κατέχει οὐδὲ Ἡρακλεῖ τῷ Διὸς ἁλωτὸν γενέσθαι τὴν πέτραν. εἰ μὲν δὴ καὶ ἐς Ἰνδοὺς ἀφίκετο ὁ Ἡρακλῆς 2 ὁ Θηβαῖος ἢ ὁ Τύριος ἢ ὁ Αἰγύπτιος ἐς οὐδέτερα ἔχω ἰσχυρίσασθαι· μᾶλλον δὲ δοκῶ ὅτι οὐκ ἀφίκετο, ἀλλὰ πάντα γὰρ ὅσα χαλεπὰ οἱ ἄνθρωποι ἐς τοσόνδε ἄρα αὔξουσιν αὐτῶν τὴν χαλεπότητα, ὡς καὶ τῷ Ἡρακλεῖ ἂν ἄπορα γενέσθαι μυθεύειν. κἀγὼ ὑπὲρ τῆς πέτρας

15. 16 = Suidas s. v. Ἄορνος· μέγα — ἐστιν

1 αὐτῶν] αὐτοῦ Pol., αὐτῶν ⟨τε καὶ τῶν Μακεδόνων⟩ Krüg. coll. IV 17,2; 29,3 || 4 ἐν τῇ πόλει ξυμφυγόντες] ἐν τῇ πόλει ξυμπεφευγότες Krüg. (ed.), ἐς τὴν πόλιν ξυμφυγόντες Sint. (ed.) || 5 ἐκ τῶν post χώρας m. 1 del. A || 8. 9 ἐγκαταλειφθέντας vulg., ἐγκαταληφθέντας A || 11 τὴν ⟨μὲν⟩ Pol. || 12 ἔφυγον — πέτραν del. Gron. | ὣς Schn., ὡς A || 13 ἀπολιπόντες ⟨γὰρ⟩ Vulc. || 15 Ἄορνον] ita etiam ceteri plerique, sed Ἄορνις Dion. Perieg. 1151; v. l. apud Diod. XVII 85, 1; 96, 2; *Aornis* Curt. VIII 11, 2; *Avernum* Epit. Mett. 46 | τοῦτο om. Suid.

ταύτης οὕτω γιγνώσκω, τὸν Ἡρακλέα ἐς κόμπον τοῦ
3 λόγου ἐπιφημίζεσθαι. τὸν μὲν δὴ κύκλον τῆς πέτρας
λέγουσιν ἐς διακοσίους σταδίους μάλιστα εἶναι, ὕψος
δὲ αὐτῆς, ἵναπερ χθαμαλώτατον, σταδίων ἕνδεκα, καὶ
ἀνάβασιν χειροποίητον μίαν χαλεπήν· εἶναι δὲ καὶ
ὕδωρ ἐν ἄκρᾳ τῇ πέτρᾳ πολὺ καὶ καθαρόν, πηγὴν
ἀνίσχουσαν, ὡς καὶ ἀπορρεῖν ἀπὸ τῆς πηγῆς ὕδωρ,
καὶ ὕλην καὶ γῆν ἀγαθὴν ἐργάσιμον ὅσην καὶ χιλίοις
ἀνθρώποις ἀποχρῶσαν ἂν εἶναι ἐργάζεσθαι.

4 Καὶ ταῦτα ἀκούοντα Ἀλέξανδρον πόθος λαμβάνει
ἐξελεῖν καὶ τοῦτο τὸ ὄρος, οὐχ ἥκιστα ἐπὶ τῷ ἀμφὶ
τὸν Ἡρακλέα μύθῳ πεφημισμένῳ. τὰ μὲν δὴ Ὦρα
καὶ τὰ Μάσσαγα φρούρια ἐποίησεν ἐπὶ τῇ χώρᾳ, τὰ
5 Βάζιρα δὲ ⟨τὴν⟩ πόλιν ἐξετείχισε. καὶ οἱ ἀμφὶ Ἡφαι-
στίωνά τε καὶ Περδίκκαν αὐτῷ ἄλλην πόλιν ἐκτειχί-
σαντες, Ὀροβάτις ὄνομα τῇ πόλει. ἦν, καὶ φρουρὰν
καταλιπόντες ὡς ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν ᾔεσαν· ὡς
δὲ ἀφίκοντο, ἔπρασσον ἤδη ὅσα ἐς τὸ ζεῦξαι τὸν Ἰνδὸν
ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐτέτακτο.

6 Ἀλέξανδρος δὲ τῆς μὲν χώρας τῆς ἐπὶ τάδε τοῦ
Ἰνδοῦ ποταμοῦ σατράπην κατέστησε Νικάνορα τῶν
ἑταίρων. αὐτὸς δὲ τὰ μὲν πρῶτα ὡς ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν
ποταμὸν ἦγε, καὶ πόλιν τε Πευκελαῶτιν οὐ πόρρω
τοῦ Ἰνδοῦ ᾠκισμένην ὁμολογίᾳ παρεστήσατο καὶ ἐν
αὐτῇ φρουρὰν καταστήσας τῶν Μακεδόνων καὶ Φίλιππον
ἐπὶ τῇ φρουρᾷ ἡγεμόνα, ὁ δὲ καὶ ἄλλα προσηγάγετο
μικρὰ πολίσματα πρὸς τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ ᾠκισμένα.
ξυνείποντο δὲ αὐτῷ Κωφαῖός τε καὶ Ἀσσαγέτης οἱ

---

14 ⟨τὴν⟩ add. Krüg. (ed.); cf. Böhn. p. 30 ‖ 23 Πευκελαῶτιν Schm. (ed.), πευκελιῶτιν A; v. ad p. 216, 12 ‖ 28 Ἀσσάγετης (sic) A, ut fortasse Ἀσσάγετις scribendum sit

ὕπαρχοι τῆς χώρας. ἀφικόμενος δὲ ἐς Ἐμβόλιμα πόλιν, 7
ἣ ξύνεγγυς τῆς πέτρας τῆς Ἀόρνου ᾤκεῖτο, Κρατερὸν
μὲν ξὺν μέρει τῆς στρατιᾶς καταλείπει αὐτοῦ, σῖτόν
τε ἐς τὴν πόλιν ὡς πλεῖστον ξυνάγειν καὶ ὅσα ἄλλα
ἐς χρόνιον τριβήν, ὡς ἐντεῦθεν ὁρμωμένους τοὺς
Μακεδόνας χρονίῳ πολιορκίᾳ ἐκτρυχῶσαι τοὺς κατ-
έχοντας τὴν πέτραν, εἰ μὴ ἐξ ἐφόδου ληφθείη. αὐτὸς 8
δὲ τοὺς τοξότας τε ἀναλαβὼν καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τὴν
Κοίνου τάξιν καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης φάλαγγος ἐπιλέξας τοὺς
κουφοτάτους τε καὶ ἅμα εὐοπλοτάτους καὶ τῶν ἑταίρων
ἱππέων ἐς διακοσίους καὶ ἱπποτοξότας ἐς ἑκατὸν προσῆγε
τῇ πέτρᾳ. καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ κατεστρατοπεδεύσατο,
ἵνα ἐπιτήδειον αὐτῷ ἐφαίνετο, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὀλίγον
προελθὼν ὡς πρὸς τὴν πέτραν αὖθις ἐστρατοπεδεύσατο.

Καὶ ἐν τούτῳ ἧκον παρ' αὐτὸν τῶν προσχώρων 29
τινές, σφᾶς τε αὐτοὺς ἐνδιδόντες καὶ ἡγήσεσθαι
φάσκοντες ἐς τῆς πέτρας τὸ ἐπιμαχώτατον, ὅθεν οὐ
χαλεπὸν αὐτῷ ἔσεσθαι ἑλεῖν τὸ χωρίον. καὶ ξὺν
τούτοις πέμπει Πτολεμαῖον τὸν Λάγου τὸν σωμα-
τοφύλακα τούς τε Ἀγριᾶνας ἄγοντα καὶ τοὺς ψιλοὺς
τοὺς ἄλλους καὶ τῶν ὑπασπιστῶν ἐπιλέκτους, προσ-
τάξας, ἐπειδὰν καταλάβῃ τὸ χωρίον, κατέχειν μὲν αὐτὸ
ἰσχυρᾷ φυλακῇ, οἷ δὲ σημαίνειν ὅτι ἔχεται. καὶ Πτολε- 2
μαῖος ἐλθὼν ὁδὸν τραχεῖάν τε καὶ δύσπορον λανθάνει
τοὺς βαρβάρους κατασχὼν τὸν τόπον· καὶ τοῦτον
χάρακι ἐν κύκλῳ καὶ τάφρῳ ὀχυρώσας πυρσὸν αἴρει
ἀπὸ τοῦ ὄρους ἔνθεν ὀφθήσεσθαι ὑπὸ Ἀλεξάνδρου
ἔμελλεν. καὶ ὤφθη τε ἅμα ἡ φλὸξ καὶ Ἀλέξανδρος

---

1 Ἐμβόλιμα] *Ecbolima* Curt. VIII 12, 1 || 5 ὁρμ. m. 2 corr. ex ὠρμ. A || 16 ἡγήσεσθαι, quod coni. Schn. pro vulg. ἡγήσασθαι, habet A || 28 ἅμα del. Krüg. (ed.); ἄρα Sint.

ἐπῆγε τῇ ὑστεραίᾳ τὴν στρατιάν· ἀμυνομένων δὲ τῶν
βαρβάρων οὐδὲν πλέον αὐτῷ ὑπὸ δυσχωρίας ἐγίγνετο.
3 ὡς δὲ Ἀλεξάνδρῳ ἄπορον τὴν προσβολὴν κατέμαθον
οἱ βάρβαροι, ἀναστρέψαντες τοῖς ἀμφὶ Πτολεμαῖον
αὐτοὶ προσέβαλλον· καὶ γίγνεται αὐτῶν τε καὶ τῶν
Μακεδόνων μάχη καρτερά, τῶν μὲν διασπάσαι τὸν
χάρακα σπουδὴν ποιουμένων, τῶν Ἰνδῶν, Πτολεμαίου
δὲ διαφυλάξαι τὸ χωρίον· καὶ μεῖον σχόντες οἱ βάρ-
βαροι ἐν τῷ ἀκροβολισμῷ νυκτὸς ἐπιγενομένης ἀπ-
εχώρησαν.
4 Ἀλέξανδρος δὲ τῶν Ἰνδῶν τινα τῶν αὐτομόλων
πιστόν τε ἄλλως καὶ τῶν χωρίων δαήμονα ἐπιλεξά-
μενος πέμπει παρὰ Πτολεμαῖον τῆς νυκτός, γράμ-
ματα φέροντα τὸν Ἰνδόν, ἵνα ἐνεγέγραπτο, ἐπειδὰν
αὐτὸς προσβάλλῃ τῇ πέτρᾳ, τὸν δὲ ἐπιέναι τοῖς βαρ-
βάροις κατὰ τὸ ὄρος μηδὲ ἀγαπᾶν ἐν φυλακῇ ἔχοντα
τὸ χωρίον, ὡς ἀμφοτέρωθεν βαλλομένους τοὺς Ἰνδοὺς
5 ἀμφιβόλους γίγνεσθαι. καὶ αὐτὸς ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἄρας
ἐκ τοῦ στρατοπέδου προσῆγε τὴν στρατιὰν κατὰ τὴν
πρόσβασιν, ᾗ Πτολεμαῖος λαθὼν ἀνέβη, γνώμην ποιού-
μενος, ὡς, εἰ ταύτῃ βιασάμενος ξυμμίξει τοῖς ἀμφὶ
Πτολεμαῖον, οὐ χαλεπὸν ἔτι ἐσόμενον αὐτῷ τὸ ἔργον.
6 καὶ ξυνέβη οὕτως. ἔστε μὲν γὰρ ἐπὶ μεσημβρίαν
ξυνειστήκει καρτερὰ μάχη τοῖς τε Ἰνδοῖς καὶ τοῖς
Μακεδόσιν, τῶν μὲν ἐκβιαζομένων ἐς τὴν πρόσβασιν,
τῶν δὲ βαλλόντων ἀνιόντας· ὡς δὲ οὐκ ἀνίεσαν οἱ
Μακεδόνες, ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις ἐπιόντες, οἱ δὲ πρόσθεν
ἀναπαυόμενοι, μόγις δὴ ἀμφὶ δείλην ἐκράτησαν τῆς

---

1 τῇ ὑστεραίᾳ del. Abicht; cf. Grundm. p. 39 ‖ 5 προσέβαλλον] προσέβαλον Sint. (ed.) ‖ 15 προσβάλλῃ] προσβάλῃ Vulc. ‖ 26 ἀνίεσαν Krüg. (ed.), ἀνήεσαν A

παρόδου καὶ ξυνέμιξαν τοῖς ξὺν Πτολεμαίῳ. ἐκεῖθεν δὲ ὁμοῦ ἤδη γενομένη ἡ στρατιὰ πᾶσα ἐπήγετο αὖθις ὡς ἐπ' αὐτὴν τὴν πέτραν· ἀλλὰ γὰρ ἔτι ἄπορος ἦν □ αὐτῇ ἡ προσβολή, ταύτῃ μὲν δὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦτο τὸ τέλος γίγνεται.

Ὑπὸ δὲ τὴν ἕω παραγγέλλει στρατιώτῃ ἑκάστῳ 7 κόπτειν χάρακας ἑκατὸν κατ' ἄνδρα. καὶ οὗτοι κεκομμένοι ἦσαν καὶ αὐτὸς ἐχώννυεν ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, ἵνα ἐστρατοπεδευκότες ἦσαν, ὡς ἐπὶ τὴν πέτραν χῶμα μέγα, ἔνθεν τοξεύματά τε ἂν ἐξικνεῖσθαι ἐς τοὺς προμαχομένους [δυνατὰ] αὐτῷ ἐφαίνετο καὶ ἀπὸ μηχανῶν βέλη ἀφιέμενα· καὶ ἐχώννυον αὐτῷ πᾶς τις ἀντιλαμβανόμενος τοῦ ἔργου· καὶ αὐτὸς ἐφειστήκει θεατὴς καὶ ἐπαινέτης τοῦ ξὺν προθυμίᾳ περαινομένου, κολαστὴς δὲ τοῦ ἐν τῷ παραχρῆμα ἐκλιποῦς.

Τῇ μὲν δὴ πρώτῃ ἡμέρᾳ ὡς ἐπὶ στάδιον ἔχωσεν 30 αὐτῷ ὁ στρατός. ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν οἵ τε σφενδονῆται σφενδονῶντες ἐς τοὺς Ἰνδοὺς ἐκ τοῦ ἤδη κεχωσμένου καὶ ἀπὸ τῶν μηχανῶν βέλη ἀφιέμενα ἀνέστελλε τῶν Ἰνδῶν τὰς ἐκδρομὰς τὰς ἐπὶ τοὺς χωννύοντας. καὶ ἐχώννυτο αὐτῷ ἐς τρεῖς ἡμέρας ξυνεχῶς · τὸ χωρίον. τῇ τετάρτῃ δὲ βιασάμενοι τῶν Μακεδόνων οὐ πολλοὶ κατέσχον ὀλίγον γήλοφον ἰσόπεδον τῇ πέτρᾳ. καὶ Ἀλέξανδρος οὐδέν τι ἐλινύων ἐπῆγε τὸ χῶμα ξυνάψαι ἐθέλων τὸ χωννύμενον τῷ γηλόφῳ, ὅντινα οἱ ὀλίγοι αὐτῷ ἤδη κατεῖχον.

Οἱ δὲ Ἰνδοὶ πρός τε τὴν ἀδιήγητον τόλμαν τῶν 2 ἐς τὸν γήλοφον βιασαμένων Μακεδόνων ἐκπλαγέντες

8 αὐτὸς] εὐθὺς Krüg., αὖθις Sint., αὐτίκ' Pol. || 11 [δυνατὰ] del. Krüg. (ed.) || 23 χωρίον] χῶμα Ell. (ed.); cf. I 20, 8; Her. II, 10

καὶ τὸ χῶμα ξυνάπτον ἤδη ὁρῶντες, τοῦ μὲν ἀπο-
μάχεσθαι ἔτι ἀπείχοντο, πέμψαντες δὲ κήρυκας σφῶν
παρὰ Ἀλέξανδρον ἐθέλειν ἔφασκον ἐνδοῦναι τὴν πέτραν,
εἴ σφισι σπένδοιτο. γνώμην δὲ ἐπεποίηντο ἐν τῷ ἔτι
διαμέλλοντι τῶν σπονδῶν διαγαγόντες τὴν ἡμέραν
νυκτὸς ὡς ἕκαστοι διασκεδάννυσθαι ἐπὶ τὰ σφέτερα
3 ἤθη. καὶ τοῦτο ὡς ἐπύθετο Ἀλέξανδρος, ἐνδίδωσιν
αὐτοῖς χρόνον τε ἐς τὴν ἀποχώρησιν καὶ τῆς φυλακῆς
τὴν κύκλωσιν τὴν πάντῃ ἀφελεῖν. καὶ αὐτὸς ἔμενεν
ἔστε ἤρξαντο τῆς ἀποχωρήσεως· καὶ ἐν τούτῳ ἀνα-
λαβὼν τῶν σωματοφυλάκων καὶ τῶν ὑπασπιστῶν ἐς
ἑπτακοσίους κατὰ τὸ ἐκλελειμμένον τῆς πέτρας ἀνέρ-
χεται ἐς αὐτὴν πρῶτος, καὶ οἱ Μακεδόνες ἄλλος ἄλλῃ
4 ἀνιμῶντες ἀλλήλους ἀνήεσαν. καὶ οὗτοι ἐπὶ τοὺς
ἀποχωροῦντας τῶν βαρβάρων τραπόμενοι ἀπὸ ξυν-
θήματος, πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἐν τῇ φυγῇ ἀπέκτειναν,
οἱ δὲ καὶ πεφοβημένως ἀποχωροῦντες κατὰ τῶν κρημνῶν
ῥίψαντες σφᾶς ἀπέθανον. εἴχετό τε Ἀλεξάνδρῳ ἡ
πέτρα ἡ τῷ Ἡρακλεῖ ἄπορος γενομένη καὶ ἔθυεν ἐπ'
αὐτῇ Ἀλέξανδρος καὶ κατεσκεύασε φρούριον, παραδοὺς
Σισικόττῳ ἐπιμελεῖσθαι τῆς φρουρᾶς, ὃς ἐξ Ἰνδῶν
μὲν πάλαι ηὐτομολήκει ἐς Βάκτρα παρὰ Βῆσσον, Ἀλεξ-
άνδρου δὲ κατασχόντος τὴν χώραν τὴν Βακτρίαν
ξυνεστράτευέ τε αὐτῷ καὶ πιστὸς ἐς τὰ μάλιστα
ἐφαίνετο.
5 Ἄρας δ' ἐκ τῆς πέτρας ἐς τὴν Ἀσσακηνῶν χώραν

18.19 cf. Suidas s. v. Ἄορνος i. f. · ταύτην Ἀλέξανδρος εἷλεν, ᾗ τῷ Ἡρακλεῖ ἄπορος ἐγένετο ἡ πέτρα

2 κήρυκας] κήρυκα vulg. ‖ 9 ἀφελεῖν] ἀφεῖλε Pfl. ‖ 15 ἀποχωροῦντας m. 1 corr. ex ἀποχωρήσαντας A ‖ 18 σφᾶς inter lineas ascr. A, nescio an m. 1 ‖ 26 Ἀσσακηνῶν Ell. (ed.), ἀσσακανῶν A; v. ad p. 217, 13

ἐμβάλλει. Τὸν γὰρ ἀδελφὸν τὸν Ἀσσακάνου ἐξηγγέλ-
λετο τούς τε ἐλέφαντας ἔχοντα καὶ τῶν προσχώρων
βαρβάρων πολλοὺς ξυμπεφευγέναι ἐς τὰ ταύτῃ ὄρη.
καὶ ἀφικόμενος ἐς Δύρτα πόλιν τῶν μὲν ⟨ἐν⟩οικούντων
οὐδένα καταλαμβάνει οὐδὲ ἐν τῇ χώρᾳ τῇ πρὸς τῇ
πόλει· ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν Νέαρχόν τε καὶ Ἀντίοχον
τοὺς χιλιάρχους τῶν ὑπασπιστῶν ἐκπέμπει· καὶ Νεάρχῳ 6
μὲν τοὺς Ἀγριᾶνας τοὺς ψιλοὺς ἄγειν ἔδωκεν, Ἀντιόχῳ
δὲ τήν τε αὑτοῦ χιλιαρχίαν καὶ δύο ἐπὶ ταύτῃ ἄλλας.
ἐστέλλοντο δὲ τά τε χωρία κατοψόμενοι καὶ εἴ πού
τινας τῶν βαρβάρων ξυλλαβεῖν ἐς ἔλεγχον τῶν κατὰ
τὴν χώραν, τῶν τε ἄλλων καὶ μάλιστα δὴ τὰ ἀμφὶ
τοὺς ἐλέφαντας ἔμελεν αὐτῷ μαθεῖν.
Αὐτὸς δὲ ὡς ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν ἤδη ἦγε, καὶ 7
ἡ στρατιὰ αὐτῷ ὡδοποίει τὸ πρόσω ἰοῦσα ἄπορα
ἄλλως ὄντα τὰ ταύτῃ χωρία. ἐνταῦθα ξυλλαμβάνει
ὀλίγους τῶν βαρβάρων, καὶ παρὰ τούτων ἔμαθεν, ὅτι
οἱ μὲν ἐν τῇ χώρᾳ Ἰνδοὶ παρὰ Ἀβισάρῃ ἀποπεφευγότες
εἶεν, τοὺς δὲ ἐλέφαντας ὅτι αὐτοῦ κατέλιπον νέμεσθαι
πρὸς τῷ ποταμῷ τῷ Ἰνδῷ· καὶ τούτους ἡγήσασθαί οἱ
τὴν ὁδὸν ἐκέλευσεν ὡς ἐπὶ τοὺς ἐλέφαντας. εἰσὶ δὲ 8
Ἰνδῶν πολλοὶ κυνηγέται τῶν ἐλεφάντων, καὶ τούτους
σπουδῇ ἀμφ' αὑτὸν εἶχεν Ἀλέξανδρος, καὶ τότε ἐθήρα
ξὺν τούτοις τοὺς ἐλέφαντας· καὶ δύο μὲν αὐτῶν
ἀπόλλυνται κατὰ κρημνοῦ σφᾶς ῥίψαντες ἐν τῇ διώξει,

1 *τὸν γ. ἀδελφὸν τ. Ἀ.*] *Amminais* Epit. Mett. 39 ‖ 4 ⟨*ἐν*⟩ add. Schm. (ed.) ‖ 8 *Ἀγριᾶνας* ⟨*καὶ*⟩ Gron.; cf. Lez. p. 83 ‖ 11 *ξυλλαβεῖν* ⟨*δύναιντο*⟩ Schm., *ξυλλάβοιεν* Krüg.; cf. Grundm. p. 15 ‖ 15 *ὡδοποίει τὸ* Pfl., *ὡδοποιεῖτο* A; v. ad p. 167, 10 et cf. I 26, 1; III 13, 2; Xenoph. Anab. III 2, 24; IV 8, 8; V 3, 1; Hellen. V 4, 39 ‖ 18 *Ἀβισάρῃ* Freinsh. ad. Curt. VIII 13, 1, *βαρισάδη* A; cf. Fischer ad Diod. XVII 87, 2 et 90, 4 ‖ 25 *κατὰ κρημνοῦ* FH, *κατὰ κρήμνους* A², *κατακρήμνους* BL

οἱ δὲ ἄλλοι ξυλληφθέντες ἔφερόν τε τοὺς ἀμβάτας
9 καὶ τῇ στρατιᾷ ξυνετάσσοντο. ἐπεὶ δὲ καὶ ὕλη ἐργασίμῳ ἐνέτυχε παρὰ τὸν ποταμὸν, καὶ αὕτη ἐκόπη αὐτῷ ὑπὸ τῆς στρατιᾶς καὶ ναῦς ἐποιήθησαν. καὶ αὗται κατὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν ἤγοντο ὡς ἐπὶ τὴν γέφυραν, ἥντινα Ἡφαιστίων καὶ Περδίκκας αὐτῷ ἐξῳκοδομηκότες πάλαι ἦσαν.

---

2 ἐργασίμῳ] ναυπηγησίμῳ Krüg. ‖ 4 ἐποιήθησαν] ἐποίησαν Krüg. ‖ 7 ἀρριανοῦ ἀλεξάνδρου Δ′ subscriptio in A; liber V sine titulo incipit

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ἥντινα μεταξὺ τοῦ τε 1 a. 327
Κωφῆνος καὶ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἐπῆλθεν Ἀλέξαν-
δρος, καὶ Νῦσαν πόλιν ᾠκίσθαι λέγουσι· τὸ δὲ κτίσμα
εἶναι Διονύσου· Διόνυσον δὲ κτίσαι τὴν Νῦσαν ἐπεί
τε Ἰνδοὺς ἐχειρώσατο, ὅστις δὴ οὗτος ὁ Διόνυσος καὶ
ὁπότε ἢ ὅθεν ἐπ' Ἰνδοὺς ἐστράτευσεν· οὐ γὰρ ἔχω 2
συμβαλεῖν εἰ ὁ Θηβαῖος Διόνυσος [ὃς] ἐκ Θηβῶν ἢ
ἐκ Τμώλου τοῦ Λυδίου ὁρμηθεὶς ἐπὶ Ἰνδοὺς ἧκε
στρατιὰν ἄγων, τοσαῦτα μὲν ἔθνη μάχιμα καὶ ἄγνωστα
τοῖς τότε Ἕλλησιν ἐπελθών, οὐδὲν δὲ αὐτῶν ἄλλο ὅτι
μὴ τὸ Ἰνδῶν βίᾳ χειρωσάμενος· πλήν γε δὴ ὅτι οὐκ
ἀκριβῆ ἐξεταστὴν χρὴ εἶναι τῶν ὑπὲρ τοῦ θείου ἐκ
παλαιοῦ μεμυθευμένων. τὰ γάρ τοι κατὰ τὸ εἰκὸς
ξυντιθέντι οὐ πιστά, ἐπειδὰν τὸ θεῖόν τις προσθῇ τῷ
λόγῳ, οὐ πάντῃ ἄπιστα φαίνεται.

Ὡς δὲ ἐπέβη τῇ Νύσῃ Ἀλέξανδρος, ἐκπέμπουσι 3
παρ' αὐτὸν οἱ Νυσαῖοι τὸν κρατιστεύοντα σφῶν, ὄνομα
δὲ ἦν αὐτῷ Ἄκουφις, καὶ ξὺν αὐτῷ πρέσβεις τῶν
δοκιμωτάτων τριάκοντα, δεησομένους Ἀλεξάνδρου ἀφ-

---

4. 5 *ἐπεί τε*] *ἐπεὶ τοὺς* Krüg.; cf. Grundm. p. 62 ‖ 7 [ὃς] del. Ell. (ed.) et Grundm. p. 62 adn. | ἢ ⟨*ὁ Διόνυσος ὁ Ἴακχος*⟩ Grundm. l. l.; cf. Eurip. Bacch. 461 sqq. ‖ 8 *τοῦ Λυδίου*] *ὁ Λύδιος* Pol. ‖ 18 *Ἄκουφις*] ita Arr. et Plut. Alex. 58; *Augypes* Epit. Mett. 37

4 εἶναι τῷ θεῷ τὴν πόλιν. παρελθεῖν τε δὴ ἐς τὴν σκηνὴν τὴν Ἀλεξάνδρου τοὺς πρέσβεις καὶ καταλαβεῖν καθήμενον κεκονιμένον ἔτι ἐκ τῆς ὁδοῦ ξὺν τοῖς ὅπλοις τοῖς τε ἄλλοις καὶ τὸ κράνος [αὐτῷ] περικείμενον καὶ τὸ δόρυ ἔχοντα· θαμβῆσαί τε ἰδόντας τὴν ὄψιν καὶ πεσόντας ἐς γῆν ἐπὶ πολὺ σιγὴν ἔχειν. ὡς δὲ ἐξανέστησέ τε αὐτοὺς Ἀλέξανδρος καὶ θαρρεῖν ἐκέλευσε, τότε δὴ τὸν Ἄκουφιν ἀρξάμενον λέγειν ὧδε.

5 Ὦ βασιλεῦ, δέονταί σου Νυσαῖοι ἐᾶσαι σφᾶς ἐλευθέρους τε καὶ αὐτονόμους αἰδοῖ τοῦ Διονύσου. Διόνυσος γὰρ ἐπειδὴ χειρωσάμενος τὸ Ἰνδῶν ἔθνος ἐπὶ θάλασσαν ὀπίσω κατήει τὴν Ἑλληνικήν, ἐκ τῶν απομάχων στρατιωτῶν, οἳ δὴ αὐτῷ καὶ βάκχοι ἦσαν, κτίζει τὴν πόλιν τήνδε μνημόσυνον τῆς αὐτοῦ πλάνης τε καὶ νίκης τοῖς ἔπειτα ἐσόμενον, καθάπερ οὖν καὶ σὺ αὐτὸς Ἀλεξάνδρειάν τε ἔκτισας τὴν πρὸς Καυκάσῳ ὄρει καὶ ἄλλην Ἀλεξάνδρειαν ἐν τῇ Αἰγυπτίων γῇ, καὶ ἄλλας πολλὰς τὰς μὲν ἔκτικας ἤδη, τὰς δὲ καὶ κτίσεις ἀνὰ χρόνον, οἷα δὴ πλείονα Διονύσου ἔργα ἀποδειξάμενος.

6 Νῦσάν τε οὖν ἐκάλεσε τὴν πόλιν Διόνυσος ἐπὶ τῆς τροφοῦ τῆς Νύσης καὶ τὴν χώραν Νυσαίαν· τὸ δὲ ὄρος ὅ τι περ πλησίον ἐστὶ τῆς πόλεως καὶ τοῦτο Μηρὸν ἐπωνόμασε Διόνυσος, ὅτι δὴ κατὰ τὸν μῦθον ἐν μηρῷ τῷ τοῦ Διὸς ηὐξήθη. καὶ ἐκ τούτου ἐλευθέραν τε οἰκοῦμεν τὴν Νῦσαν καὶ αὐτοὶ αὐτόνομοι

2—6 cf. Eustathius ad Dionys. Perieg. 1153

1 δὴ del. Krüg. (ed.); cf. Grundm. p. 37 ‖ 4 [αὐτῷ] del. Sint. (ed.) ex B ‖ 5 τε suppl. Krüg. (ed.) ex Eust., om. A ‖ 6 σιγὴν] σιγῇ Krüg.: cf. Grundm. p. 70 ‖ 10 τοῦ] τῇ Krüg.; v. ad p. 178, 23 ‖ 18 ἔκτικας] ἔκτισας vulg. ‖ 23 κατὰ τὸν μῦθον delendum videtur

καὶ ἐν κόσμῳ πολιτεύοντες· τῆς δὲ ἐκ Διονύσου
οἰκίσεως καὶ τόδε σοι γενέσθω τεκμήριον· κιττὸς γὰρ
οὐκ ἄλλῃ τῆς Ἰνδῶν γῆς φυόμενος παρ' ἡμῖν φύεται.
Καὶ ταῦτα πάντα Ἀλεξάνδρῳ πρὸς θυμοῦ ἐγίγνετο 2
ἀκούειν καὶ ἤθελε πιστὰ εἶναι τὰ ὑπὲρ τοῦ Διονύσου
τῆς πλάνης μυθευόμενα· καὶ κτίσμα εἶναι Διονύσου
τὴν Νῦσαν ἤθελεν, ὡς ἤδη τε ἥκειν αὐτὸς ἔνθα ἦλθε
Διόνυσος καὶ ἐπέκεινα ⟨ἂν⟩ ἐλθεῖν Διονύσου· οὐδ'
ἂν Μακεδόνας τὸ πρόσω ἀπαξιῶσαι συμπονεῖν οἱ ἔτι
κατὰ ζῆλον τῶν Διονύσου ἔργων. καὶ δίδωσιν ἐλευ- 2
θέρους τε εἶναι τοὺς οἰκήτορας τῆς Νύσης καὶ αὐτο-
νόμους. ὡς δὲ καὶ τοὺς νόμους ἐπύθετο αὐτῶν καὶ
ὅτι πρὸς τῶν ἀρίστων τὸ πολίτευμα ἔχεται, ταῦτά τε
ἐπῄνεσε καὶ ἠξίωσε τῶν τε ἱππέων οἱ ξυμπέμψαι ἐς
τριακοσίους καὶ τῶν προεστώτων τοῦ πολιτεύματος,
ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ τριακόσιοι, ἑκατὸν τοὺς ἀρίστους
ἐπιλεξαμένους· Ἄκουφιν δὲ εἶναι τὸν ἐπιλεγόμενον,
ὅντινα καὶ ὕπαρχον τῆς χώρας τῆς Νυσαίας κατέστησεν
αὐτός. τὸν δὲ Ἄκουφιν ταῦτα ἀκούσαντα ἐπιμειδιᾶσαι 3
λέγεται τῷ λόγῳ· καὶ Ἀλέξανδρον ἐρέσθαι ἐφ' ὅτῳ
ἐγέλασεν· ὑποκρίνασθαι δ' Ἄκουφιν· καὶ πῶς ἄν, ὦ
βασιλεῦ, μία πόλις ἑκατὸν ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἐρημωθεῖσα
ἔτι καλῶς πολιτεύοιτο; ἀλλὰ σύ, εἴ σοι μέλει Νυσαίων,
τοὺς ἱππέας μὲν ἄγεσθαι τοὺς τριακοσίους καὶ εἰ
βούλει ἔτι τούτων πλείονας, ἀντὶ δὲ τῶν ἑκατόν,
οὕστινας τοὺς ἀρίστους ἐπιλέξαι σὺ κελεύεις, διπλα-

2. 3 cf. Eustathius ad Dionys. Perieg. 1153

8 ⟨ἂν⟩ add. Krüg. (ed.) ‖ 16 αὐτοὶ] οὗτοι Krüg.; v. ad p. 212, 1 ‖ 17 ἐπιλεξαμένους Krüg. (ed.), ἐπιλεξάμενος A | ἐπιλεγόμενον] ἐπιλεξόμενον Pol. ‖ 21 ὑποκρίνασθαι] ἀποκρίνασθαι vulg.; cf. VII 2, 3; 26, 3; Thuc. VII 44, 5

□ σίους τῶν ἄλλων τῶν κακῶν ἄγεσθαι, ἵ⟨να⟩ σοι καὶ
αὖθις ἀφικομένῳ δεῦρο ἐν τῷ αὐτῷ τούτῳ κόσμῳ
4 φανείη ἡ πόλις. ταῦτα λέγοντα, λέγειν γὰρ δόξαι
φρόνιμα, πεῖσαι Ἀλέξανδρον. καὶ τοὺς μὲν ἱππέας
ξυμπέμπειν οἱ ἐκέλευσε, τοὺς δὲ ἑκατὸν τοὺς ἐπι-
λέκτους μηκέτι αἰτῆσαι, ἀλλὰ μηδὲ ἀντ' αὐτῶν ἄλλους·
τὸν δὲ παῖδα ἄρα τοῦ Ἀκούφιος καὶ τῆς θυγατρὸς
τὸν παῖδα ξυμπέμψαι αὐτῷ Ἄκουφιν.
5 Ἀλέξανδρον δὲ πόθος ἔλαβεν ἰδεῖν τὸν χῶρον,
ὅπου τινὰ ὑπομνήματα τοῦ Διονύσου οἱ Νυσαῖοι
ἐκόμπαζον. ἐλθεῖν τε ἐς τὸ ὄρος τὸν Μηρὸν ξὺν
τοῖς ἑταίροις τοῖς ἱππεῦσι καὶ τῷ πεζικῷ ἀγήματι καὶ
ἰδεῖν κισσοῦ τε ἀνάπλεων καὶ δάφνης τὸ ὄρος καὶ
□ ἄλση παντοῖα· καὶ ἰδεῖν σύσκιον, καὶ θήρας ἐν αὐτῷ
6 εἶναι θηρίων παντοδαπῶν. καὶ τοὺς Μακεδόνας ἡδέως
τὸν κισσὸν ἰδόντας, οἷα δὴ διὰ μακροῦ ὀφθέντα (οὐ
γὰρ εἶναι ἐν τῇ Ἰνδῶν χώρᾳ κισσόν, οὐδὲ ἵναπερ
αὐτοῖς ἄμπελοι ἦσαν) στεφάνους σπουδῇ ἀπ' αὐτοῦ
ποιεῖσθαι, ὡς καὶ στεφανώσασθαι εἶχον, ἐφυμνοῦντας
τὸν Διόνυσόν τε καὶ τὰς ἐπωνυμίας τοῦ θεοῦ ἀνα-
καλοῦντας. θῦσαι τε αὐτοῦ Ἀλέξανδρον τῷ Διονύσῳ
7 καὶ εὐωχηθῆναι ὁμοῦ τοῖς ἑταίροις. οἱ δὲ καὶ τάδε
ἀνέγραψαν, εἰ δή τῳ πιστὰ καὶ ταῦτα, πολλοὺς τῶν

15—19 cf. Eustathius ad Dionys. Perieg. 1153 ‖ 22—p. 239, 27 = Exc. de sententiis 11. ὅτι οἱ δὲ — λόγοι

---

1 ἵνα Schm. (ed.) ex k, ἵ (sic) A; ὡς Vulc. ‖ 14 ἄλση παντοῖα· καὶ ἰδεῖν σύσκιον] ἄλση παντοῖα καὶ ἴδην σύσκιον Pfl.; ἄλση παντοίᾳ [καὶ] ὕλῃ σύσκια aut ἄλσει παντοίῳ [καὶ ἰδεῖν] σύσκιον Krüg.; ἄλλῃ ⟨ὕλῃ⟩ παντοίᾳ [καὶ ἰδεῖν] σύσκιον aut ἄλσει παντοίας ⟨ὕλης⟩ [καὶ ἰδεῖν] σύσκιον Sint.; ὕλῃ παντοίᾳ [καὶ ἰδεῖν] σύσκιον Grundm. p. 72 ‖ 19 ποιεῖσθαι] ποιήσασθαι Schn. | ὡς et καὶ στεφανώσασθαι invertit Vulc. | εἶχον] ἔχειν Pol.

ἀμφ' αὐτὸν τῶν οὐκ ἠμελημένων Μακεδόνων τῷ τε
κισσῷ στεφανωσαμένους καὶ ὑπὸ τῇ κατακλήσει τοῦ
θεοῦ κατασχεθῆναί τε πρὸς τοῦ Διονύσου καὶ ἀν-
ευάσαι τὸν θεὸν καὶ βακχεῦσαι.

Καὶ ταῦτα ὅπως τις ἐθέλει ὑπολαβὼν ἀπιστείτω 3
ἢ πιστευέτω. οὐ γὰρ ἔγωγε Ἐρατοσθένει τῷ Κυρη- Erat. fr. I B,
ναίῳ πάντῃ ξυμφέρομαι, ὃς λέγει πάντα ὅσα ἐς τὸ 24 ed. Berger
θεῖον ἀναφέρεται ἐκ Μακεδόνων πρὸς χάριν τὴν
Ἀλεξάνδρου ἐς τὸ ὑπέρογκον ἐπιφημισθῆναι. καὶ γὰρ 2
καὶ σπήλαιον λέγει ἰδόντας ἐν Παραπαμισάδαις τοὺς
Μακεδόνας καί τινα μῦθον ἐπιχώριον ἀκούσαντας ἢ
καὶ αὐτοὺς ξυνθέντας φημίσαι, ὅτι τοῦτο ἄρα ἦν τοῦ
Προμηθέως τὸ ἄντρον ἵνα ἐδέδετο, καὶ ὁ ἀετὸς ὅτι
ἐκεῖσε ἐφοίτα δαισόμενος τῶν σπλάγχνων τοῦ Προ-
μηθέως, καὶ ὁ Ἡρακλῆς ὅτι ἐκεῖσε ἀφικόμενος τόν τε
ἀετὸν ἀπέκτεινε καὶ τὸν Προμηθέα τῶν δεσμῶν ἀπ-
έλυσε. τὸν δὲ Καύκασον τὸ ὄρος ἐκ τοῦ Πόντου ἐς 3
τὰ πρὸς ἕω μέρη τῆς γῆς καὶ τὴν Παραπαμισαδῶν
χώραν ὡς ἐπὶ Ἰνδοὺς μετάγειν τῷ λόγῳ τοὺς Μακε-
δόνας, Παραπάμισον ὄντα τὸ ὄρος αὐτοὺς καλοῦντας
Καύκασον τῆς Ἀλεξάνδρου ἕνεκα δόξης, ὡς ὑπὲρ τὸν
Καύκασον ἄρα ἐλθόντα Ἀλέξανδρον. ἔν τε αὐτῇ τῇ 4
Ἰνδῶν γῇ βοῦς ἰδόντας ἐγκεκαυμένας ῥόπαλον τεκ-
μηριοῦσθαι ἐπὶ τῷδε, ὅτι Ἡρακλῆς ἐς Ἰνδοὺς ἀφίκετο.
ὅμοια δὲ καὶ ὑπὲρ Διονύσου τῆς πλάνης ἀπιστεῖ
Ἐρατοσθένης· ἐμοὶ δ' ἐν μέσῳ κείσθων οἱ ὑπὲρ
τούτων λόγοι.

---

2 στεφανωσαμένους] ἐστεφανωμένους Raph. | post καὶ pauca intercidisse susp. Schn., probante Krüg. | κατακλήσει δ, κατακλίσει A ‖ 9 ἐπιφημισθῆναι Lobeck ad Phrynich. p. 597, ἐπευφημηθῆναι Aδ ‖ 10 καὶ om. δ ‖ 20 ὄντα] ὂν Pol. ‖ 25 ὑπὲρ ⟨τοῦ⟩ Krüg. (ed.); cf. Böhn. Diss. p. 24 adn. 15 ‖ 26 κείσθων] κείσθωσαν δ

a. 327 5 Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀφίκετο ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, καταλαμβάνει γέφυράν τε ἐπ' αὐτῷ πεποιημένην πρὸς Ἡφαιστίωνος καὶ πλοῖα πολλὰ μὲν σμικρότερα, δύο δὲ τριακοντόρους, καὶ παρὰ Ταξίλου τοῦ Ἰνδοῦ δῶρα ἥκοντα ἀργυρίου μὲν τάλαντα ἐς διακόσια, ἱερεῖα δὲ βοῦς μὲν τρισχιλίας, πρόβατα δὲ ὑπὲρ μύρια, ἐλέφαν-
6 τας δὲ ἐς τριάκοντα· καὶ ἱππεῖς δὲ ἑπτακόσιοι αὐτῷ Ἰνδῶν ἐς ξυμμαχίαν παρὰ Ταξίλου ἧκον· καὶ τὴν πόλιν Τάξιλα, τὴν μεγίστην μεταξὺ Ἰνδοῦ τε ποταμοῦ καὶ Ὑδάσπου, ὅτι αὐτῷ Ταξίλης ἐνδίδωσιν. ἐνταῦθα θύει Ἀλέξανδρος τοῖς θεοῖς ὅσοις αὐτῷ νόμος καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμνικὸν καὶ ἱππικὸν ἐπὶ τῷ ποταμῷ· καὶ γίγνεται αὐτῷ ἐπὶ τῇ διαβάσει τὰ ἱερά.

4 Ὁ δὲ Ἰνδὸς ποταμὸς ὅτι μέγιστος ποταμῶν ἐστι τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν τε καὶ τὴν Εὐρώπην, πλὴν Γάγγου, καὶ τούτου Ἰνδοῦ ποταμοῦ, καὶ ὅτι αἱ πηγαί εἰσιν αὐτῷ ἐπὶ τάδε τοῦ ὄρους τοῦ Παραπαμίσου ἢ Καυκάσου, καὶ ὅτι ἐκδίδωσιν ἐς τὴν μεγάλην θάλασσαν τὴν κατὰ Ἰνδοὺς ὡς ἐπὶ νότον ἄνεμον, καὶ ὅτι δίστομός ἐστιν ὁ Ἰνδὸς καὶ αἱ ἐκβολαὶ αὐτοῦ ἀμφότεραι τεναγώδεις, καθάπερ αἱ πέντε τοῦ Ἴστρου, καὶ ὅτι Δέλτα ποιεῖ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ τῷ Αἰγυπτίῳ Δέλτα παραπλήσιον καὶ τοῦτο Πάταλα καλεῖται τῇ Ἰνδῶν φωνῇ, ταῦτα μὲν ὑπὲρ τοῦ Ἰνδοῦ τὰ μάλιστα
2 οὐκ ἀμφίλογα καὶ ἐμοὶ ἀναγεγράφθω. ἐπεὶ καὶ ὁ

20. 22. 23 = Eustathius ad Dionys. Perieg. 1088. *δίστομός ἐστιν ὁ Ἰνδὸς καὶ Δέλτα ποιεῖ — παραπλήσιον*

6 *ὑπὲρ* ⟨*τὰ*⟩ Krüg. (ed.): v. ad p. 122, 9 ‖ 9 fortasse *μεγίστην* ⟨*τῶν*⟩; cf. V 8, 2 ‖ 22 *αὐτὸς*] *οὗτος* Eust.; v. ad p. 212, 1 | *τῇ*] *τῇ τῶν* Eust. | *Αἰγυπτίῳ* Eust., *αἰγύπτῳ* A

Ὑδάσπης καὶ Ἀκεσίνης καὶ Ὑδραώτης καὶ Ὕφασις, καὶ οὗτοι Ἰνδοὶ ποταμοὶ ὄντες, τῶν μὲν ἄλλων τῶν Ἀσιανῶν ποταμῶν πολύ τι κατὰ μέγεθος ὑπερφέρουσι, τοῦ Ἰνδοῦ δὲ μείονές εἰσιν καὶ πολὺ δὴ μείονες, ὅπου καὶ αὐτὸς ὁ Ἰνδὸς τοῦ Γάγγου. Κτησίας μὲν δή, εἰ δή FGrH 688/fr. 45
τῳ ἱκανὸς καὶ Κτησίας ἐς τεκμηρίωσιν, ἵνα μὲν στενότατος αὐτὸς αὐτοῦ ὁ Ἰνδός ἐστι, τεσσαράκοντα σταδίους <λέγει> ὅτι διέχουσιν αὐτῷ αἱ ὄχθαι, ἵνα δὲ πλατύτατος, καὶ ἑκατόν· τὸ πολὺ δὲ εἶναι αὐτοῦ τὸ μέσον τούτοιν.

Τοῦτον τὸν ποταμὸν τὸν Ἰνδὸν ὑπὸ τὴν ἕω διέβαινε 3 □
ξὺν τῇ στρατιᾷ Ἀλέξανδρος ἐς τῶν Ἰνδῶν τὴν γῆν· ὑπὲρ ὧν ἐγὼ οὔτε οἵστισι νόμοις διαχρῶνται ἐν τῇδε τῇ συγγραφῇ ἀνέγραψα, οὔτε ζῷα εἰ δή τινα ἄτοπα ἡ χώρα αὐτοῖς ἐκφέρει, οὔτε ἰχθύας ἢ κήτη ὅσα ἢ οἷα ὁ Ἰνδὸς ἢ ὁ Ὑδάσπης ἢ ὁ Γάγγης ἢ οἱ ἄλλοι Ἰνδῶν ποταμοὶ φέρουσιν, οὐδὲ τοὺς μύρμηκας τοὺς τὸν χρυσόν σφισιν ἐργαζομένους, οὐδὲ τοὺς γρῦπας τοὺς φύλακας, οὐδὲ ὅσα ἄλλα ἐφ' ἡδονῇ μᾶλλόν τι πεποίηται ἢ ἐς ἀφήγησιν τῶν ὄντων, ὡς τά γε κατ' Ἰνδοὺς ὅσα ἂν ἄτοπα ψεύσωνται, οὐκ ἐξελεγχθησόμενα
πρὸς οὐδαμῶν. ἀλλὰ Ἀλέξανδρος γὰρ καὶ οἱ ξὺν 4
τούτῳ στρατεύσαντες τὰ πολλὰ ἐξήλεγξαν, ὅσα γε μὴ

6 — 9 cf. Eustathius ad Dionys. Perieg. 1143

1 *Ἀκεσίνης* ita Arr. semper cum ceteris plerisque; *Ἀκεσῖνος* Diod. II 37, 4; *Acesinus* Plin. VI 71 | *Ὑδραώτης*] ita Arr. semper; *Ὑάρωτις* Strab. XV 1, 21, p. 694 (ex Aristob.); 27, p. 697; 30, p. 699; *Hyarotis* Curt. IX 1, 13; *Ῥουάδις* (v. l. *Ἄδρις*) Ptolem. VII 1, 26 s. | *Ὕφασις*] ita Arr. semper et Diod. XVII 93, 1; *Hypasis* Curt. IX 1, 35; Plin. VI 62; (*Βίβασις* Ptolem. VII 1, 26 s.); sed *Ὕπανις* Diod. II 37, 4; Strab. XV 1, 17, p. 691 et alibi; Dion. Perieg. 1145; Avien. 1351 ‖ 8 <*λέγει*> add. Ell. ‖ 11 *τοῦτον* <*οὖν*> Cast. p. 16; v. ad. p. 112, 7

καὶ αὐτῶν ἔστιν οἳ ἐψεύσαντο· ἀχρύσους τε εἶναι Ἰνδοὺς ἐξήλεγξαν, ὅσους γε δὴ Ἀλέξανδρος ξὺν τῇ στρατιᾷ ἐπῆλθε, πολλοὺς δὲ ἐπῆλθε, καὶ ἥκιστα χλιδῶντας κατὰ τὴν δίαιταν, ἀλλὰ μεγάλους μὲν τὰ σώματα, οἵους μεγίστους τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν, πενταπήχεις τοὺς πολλοὺς ἢ ὀλίγον ἀποδέοντας, καὶ μελαντέρους τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, πλὴν Αἰθιόπων, καὶ τὰ πολέμια πολύ τι γενναιοτάτους τῶν γε δὴ τότε
5 ἐποίκων τῆς Ἀσίας. τὸ γὰρ Περσῶν τῶν πάλαι, ξὺν οἷς ὁρμηθεὶς Κῦρος ὁ Καμβύσου Μήδους τε τὴν ἀρχὴν τῆς Ἀσίας ἀφείλετο καὶ ἄλλα ἔθνη τὰ μὲν κατεστρέψατο, τὰ δὲ προσχωρήσαντά οἱ ἑκόντα κατέσχεν, οὐκ ἔχω ἀτρεκῶς ὥς γε δὴ πρὸς τὰ Ἰνδῶν ξυμβαλεῖν. καὶ γὰρ καὶ Πέρσαι τότε πένητές τε ἦσαν καὶ χώρας τραχείας οἰκήτορες, καὶ νόμιμά σφισιν ἦν οἷα ἐγγυτάτω εἶναι τῇ Λακωνικῇ παιδεύσει. τὸ δὲ τραῦμα τὸ γενόμενον Πέρσαις ἐν τῇ Σκυθικῇ γῇ οὐδὲ τοῦτο ἔχω ἀτρεκῶς ξυμβαλεῖν πότερα δυσχωρίαις ξυνενεχθεῖσιν ἤ τινι ἄλλῃ Κύρου ἁμαρτίᾳ ξυνέβη ἢ Σκυθῶν γε τῶν ταύτῃ κακίους τὰ πολέμια Πέρσαι ἦσαν.

5 Ἀλλὰ ὑπὲρ Ἰνδῶν ἰδίᾳ μοι γεγράψεται ὅσα πιστότατα ἐς ἀφήγησιν οἵ τε ξὺν Ἀλεξάνδρῳ στρατεύσαντες καὶ ὁ ἐκπεριπλεύσας τῆς μεγάλης θαλάσσης τὸ κατ' Ἰνδοὺς Νέαρχος, ἐπὶ δὲ ὅσα Μεγασθένης τε καὶ Ἐρατοσθένης, δοκίμω ἄνδρε, ξυνεγραψάτην, καὶ νόμιμα ἅττα Ἰνδοῖς ἐστι καὶ εἰ δή τινα ἄτοπα ζῷα αὐτόθι φύεται καὶ τὸν παράπλουν αὐτὸν τῆς ἔξω θαλάσσης.
2 νῦν δὲ ὅσον ἐς τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα ἀποχρῶν ἐφαίνετο,

FGrH 133 T 15a, 715/Tr 6

2 ἐξήλεγξαν del. Pol. || 4 μὲν del. Krüg. (ed.) || 9 τὸ] τὰ Krüg.; v. ad p. 184,22 || 23 τὸ] τὰ Krüg.; v. ad l. l. || 24 ἐπὶ Schm. (ed.) ex k, ἐπεὶ A

τοσόνδε μοι ἀναγεγράφθω· τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος
ἀπείργειν τὴν Ἀσίαν, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ Μυκάλης
τοῦ καταντικρὺ Σάμου τῆς νήσου ὄρους, ἀποτεμνό-
μενον δὲ τήν τε Παμφύλων καὶ Κιλίκων γῆν ἔνθεν
μὲν ὡς ἐς Ἀρμενίαν παρήκειν, ἀπὸ δὲ Ἀρμενίων ὡς
ἐπὶ Μηδίαν παρὰ Παρθυ⟨α⟩ίους τε καὶ Χορασμίους,
κατὰ δὲ Βακτρίους ξυμβάλλειν τῷ Παραπαμίσῳ ὄρει, 3
ὃ δὴ Καύκασον ἐκάλουν οἱ Ἀλεξάνδρῳ ξυστρατεύσαντες
Μακεδόνες, ὡς μὲν λέγεται τὰ Ἀλεξάνδρου αὔξοντες,
ὅτι δὴ καὶ ἐπέκεινα ἄρα τοῦ Καυκάσου κρατῶν τοῖς
ὅπλοις ἦλθεν Ἀλέξανδρος· τυχὸν δὲ καὶ ξυνεχὲς
τυγχάνει ὂν τοῦτο τὸ ὄρος τῷ ἄλλῳ τῷ Σκυθικῷ
Καυκάσῳ, καθάπερ οὖν αὐτῷ τούτῳ ὁ Ταῦρος· καὶ
ἐμοὶ αὐτῷ πρότερόν ποτε ἐπὶ τῷδε λέλεκται Καύκασος III 28,4 s.
τὸ ὄρος τοῦτο καὶ ὕστερον τῷδε τῷ ὀνόματι κλη-
θήσεται· τὸν δὲ Καύκασον τοῦτον καθήκειν ἔστε ἐπὶ 4
⟨τὴν⟩ μεγάλην τὴν πρὸς ἕω τε καὶ Ἰνδοὺς θάλασσαν.
τοὺς οὖν ποταμούς, ὅσοι κατὰ τὴν Ἀσίαν λόγου ἄξιοι,
ἐκ τοῦ Ταύρου τε καὶ τοῦ Καυκάσου ἀνίσχοντας τοὺς
μὲν ὡς ἐπ' ἄρκτον τετραμμένον ἔχειν τὸ ὕδωρ, καὶ
τούτων τοὺς μὲν ἐς τὴν λίμνην ἐκδιδόναι τὴν
Μαιῶτιν, τοὺς δὲ ἐς τὴν Ὑρκανίαν καλουμένην θάλασ-
σαν, καὶ ταύτην κόλπον οὖσαν τῆς μεγάλης θαλάσσης,
τοὺς δὲ ὡς ἐπὶ νότον ἄνεμον τὸν Εὐφράτην τε εἶναι 5
καὶ τὸν Τίγρητα καὶ τὸν Ἰνδόν τε καὶ τὸν Ὑδάσπην
καὶ Ἀκεσίνην. καὶ Ὑδραώτην καὶ Ὕφασιν καὶ ὅσοι
ἐν μέσῳ τούτων τε καὶ τοῦ Γάγγου ποταμοῦ ἐς

1 — 6 cf. Eustathius ad Dionys. Perieg. 638

2 ἀπὸ ⟨τῆς⟩ Boehn. Diss. p. 30 ‖ 6 ⟨α⟩ add. vulg. ‖
17 ⟨τὴν⟩ add. Krüg. (ed.)

θάλασσαν καὶ οὗτοι ἐσβάλλουσιν ἢ εἰς τενάγη ἀναχεόμενοι ἀφανίζονται, καθάπερ ὁ Εὐφράτης ποταμὸς ἀφανίζεται.

6 Ὅτῳ δὴ τὰ τῆς Ἀσίας ὧδε ἔχει ὡς πρὸς τοῦ Ταύρου τε καὶ τοῦ Καυκάσου τέμνεσθαι ἀπὸ ἀνέμου ζεφύρου ὡς ἐπὶ ἀπηλιώτην ἄνεμον τὴν Ἀσίαν, τούτῳ δύο μὲν αὗται μέγισται πρὸς αὐτοῦ τοῦ Ταύρου τῆς Ἀσίας μοῖραι γίγνονται, ἡ μὲν ἐς μεσημβρίαν τε καὶ πρὸς νότον ἄνεμον [τοῦ Ταύρου] κεκλιμένη, ἡ δὲ ἐπ'
2 ἄρκτον τε καὶ ἄνεμον βορρᾶν. τῆς δὲ ὡς ἐπὶ νότον
Erat. fr. III B, 9 ed. FGrH 715/fr. 5-6 (cf. Ind. 3,6-8) Ἀσίας τετραχῇ αὖ τεμνομένης μεγίστην μὲν μοῖραν τὴν Ἰνδῶν γῆν ποιεῖ Ἐρατοσθένης τε καὶ Μεγασθένης, ὃς ξυνῆν μὲν Σιβυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας, πολλάκις δὲ λέγει ἀφικέσθαι παρὰ Σανδράκοττον τὸν Ἰνδῶν βασιλέα, ἐλαχίστην δὲ ὅσην ὁ Εὐφράτης ποταμὸς ἀπείργει ὡς πρὸς τὴν ἐντὸς τὴν ἡμετέραν θάλασσαν. δύο δὲ αἱ μεταξὺ Εὐφράτου τε ποταμοῦ καὶ τοῦ Ἰνδοῦ ἀπειργόμεναι αἱ δύο ξυντεθεῖσαι μόλις
3 ἄξιαι τῇ Ἰνδῶν γῇ ξυμβαλεῖν. ἀπείργεσθαι δὲ τὴν Ἰνδῶν χώραν πρὸς μὲν ἕω τε καὶ ἀπηλιώτην ἄνεμον ἔστε ἐπὶ μεσημβρίαν τῇ μεγάλῃ θαλάσσῃ· τὸ πρὸς βορρᾶν δὲ αὐτῆς ἀπείργειν τὸν Καύκασον τὸ ὄρος ἔστε ἐπὶ τοῦ Ταύρου τὴν ξυμβολήν· τὴν δὲ ὡς πρὸς ἑσπέραν τε καὶ ἄνεμον Ἰάπυγα ἔστε ἐπὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς ἀποτέμνεται. καὶ ἔστι

---

9 [τοῦ Ταύρου] om. Vulc. in interpretat., del. Krüg. (ed.) ‖ 14 Σανδράκοττον] Σανδρόκοττος Ind. 5, 3 (ἐς ἀνδρόκοτον 9, 9); Strab. XV 1, 36 p. 702; 1, 53 p. 709; 1, 57 p. 711; 2, 9 p. 724 (πρὸς ἀνδρόκοττον II 1,9 p. 70); Justin. XV 4, 13; 20; Σανδρόκυττος Phylarch. fr. 37 ap. Athen. I p. 18d; sed Ἀνδρόκοττος (non praecedente littera ς) Plut. Alex. 62; Appian. Syr. 55. Sanscr. *Chandraguptas* ‖ 18 αἱ δύο del. Pol.

πεδίον ἡ πολλὴ αὐτῆς, καὶ τοῦτο, ὡς εἰκάζουσιν, ἐκ
τῶν ποταμῶν προ⟨σ⟩κεχωσμένον. εἶναι γὰρ οὖν καὶ 4
τῆς ἄλλης χώρας ὅσα πεδία οὐ πρόσω θαλάσσης τὰ
πολλὰ τῶν ποταμῶν παρ' ἑκάστοις ποιήματα· ὧς δὲ
καὶ τῆς χώρας τὴν ἐπωνυμίαν τοῖς ποταμοῖς ἐκ
παλαιοῦ προσκεῖσθαι, καθάπερ Ἕρμου τέ τι πεδίον
λέγεσθαι, ὃς κατὰ τὴν Ἀσίαν γῆν ἀνίσχων ἐξ ὄρους
Μητρὸς Δινδυμήνης παρὰ Σμύρναν πόλιν Αἰολικὴν
ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν, καὶ ἄλλο Καΰστρου, πεδίον
Λύδιον καὶ Λυδίου ποταμοῦ, καὶ Καΐκου ἄλλο ἐν
Μυσίᾳ καὶ Μαιάνδρου τὸ Καρικὸν ἔστε ἐπὶ Μίλητον
πόλιν Ἰωνικήν. Αἴγυπτόν τε Ἡρόδοτός τε καὶ 5
Ἑκαταῖος οἱ λογοποιοί, ἢ εἰ δή του ἄλλου ἢ Ἑκαταίου FGrH 1/fr. 301
ἐστὶ τὰ ἀμφὶ τῇ γῇ τῇ Αἰγυπτίᾳ ποιήματα, δῶρόν τε Hecat. fr. 279
τοῦ ποταμοῦ ἀμφότεροι ὡσαύτως ὀνομάζουσιν καὶ οὐκ
ἀμαυροῖς τεκμηρίοις ὅτι ταύτῃ ἔχει Ἡροδότῳ ἐπιδέδεικται, ὡς καὶ τὴν γῆν αὐτὴν τυχὸν τοῦ ποταμοῦ
εἶναι ἐπώνυμον. Αἴγυπτος γὰρ τὸ παλαιὸν ὁ ποταμὸς
ὅτι ἐκαλεῖτο, ὅντινα νῦν Νεῖλον Αἰγύπτιοί τε καὶ οἱ
ἔξω Αἰγύπτου ἄνθρωποι ὀνομάζουσιν, ἱκανὸς τεκμηριῶσαι Ὅμηρος, λέγων ἐπὶ τῇ ἐκβολῇ τοῦ Αἰγύπτου Odyss. IV 581
ποταμοῦ τὸν Μενέλεων στῆσαι τὰς νέας. εἰ δὴ οὖν 6
εἷς τε ποταμὸς παρ' ἑκάστοις καὶ οὐ μεγάλοι οὗτοι

2—11 cf. Eustathius ad Dion. Perieg. 775

2 ⟨σ⟩ add. vulg.; cf. p. 246, 6; Herod. II 10; 99; Thuc. II 102, 3 ‖ 3 χώρας] γῆς Krüg. (ed.) ‖ 4 ποταμῶν ⟨τῶν⟩ Pfl. | ὧς δὲ scripsi, ὡς δὲ A; ὥστε Vulc.; cf. Grundm. p. 61 sq. ‖ 8 Σμύρναν πόλιν Pol., πόλιν Σμύρναν A ‖ 10 καὶ Λυδίου] ἀπὸ Λυδίου Vulc., καὶ αὐτὸ Dübn. (ed.), καὶ τούτου Grundm. p. 10; καὶ Λυδίου ποταμοῦ del. Bernhardy ad Eust. l. l. | Καΐκου vulg., κοῦ A ‖ 23 τε] τις Grundm. p. 16 adn.

*ποταμοὶ ἱκανοὶ γῆν πολλὴν ποιῆσαι ἐς θάλασσαν
προχεόμενοι, ὁπότε ἰλὺν καταφέροιεν καὶ πηλὸν ἐκ
τῶν ἄνω τόπων ἔνθενπερ αὐτοῖς αἱ πηγαί εἰσιν, οὐδὲ
ὑπὲρ τῆς Ἰνδῶν ἄρα χώρας ἐς ἀπιστίαν ἰέναι ἄξιον,
ὅπως πεδίον τε ἡ πολλή ἐστι καὶ ἐκ τῶν ποταμῶν τὸ
7 πεδίον ἔχει προσκεχωσμένον. Ἕρμον μὲν γὰρ καὶ
Κάϋστρον καὶ Κάϊκόν τε καὶ Μαίανδρον ἢ ὅσοι πολλοὶ
ποταμοὶ τῆς Ἀσίας ἐς τήνδε τὴν ἐντὸς θάλασσαν
ἐκδιδοῦσιν οὐδὲ σύμπαντας ξυντεθέντας ἑνὶ τῶν Ἰνδῶν
ποταμῶν ἄξιον ξυμβαλεῖν πλήθους ἕνεκα τοῦ ὕδατος,
μὴ ὅτι τῷ Γάγγῃ τῷ μεγίστῳ, ὅτῳ οὔτε ⟨τὸ⟩ τοῦ
Νείλου ὕδωρ τοῦ Αἰγυπτίου οὔτε ὁ Ἴστρος ὁ κατὰ τὴν
8 Εὐρώπην ῥέων ἄξιοι ξυμβαλεῖν, ἀλλ' οὐδὲ τῷ Ἰνδῷ
ποταμῷ ἐκεῖνοί γε πάντες ξυμμιχθέντες ἐς ἴσον ἔρχονται,
ὃς μέγας τε εὐθὺς ἀπὸ τῶν πηγῶν ἀνίσχει καὶ πεντε-
καίδεκα ποταμοὺς πάντας τῶν Ἀσιανῶν μείζονας παρα-
λαβὼν καὶ τῇ ἐπωνυμίᾳ κρατήσας οὕτως ἐκδιδοῖ ἐς
θάλασσαν. ταῦτά μοι ἐν τῷ παρόντι περὶ Ἰνδῶν τῆς
χώρας λελέχθω· τὰ δὲ ἄλλα ἀποκείσθω ἐς τὴν Ἰνδικὴν
ξυγγραφήν.*

7 *Τὸ δὲ ζεῦγμα τὸ ἐπὶ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ὅπως
μὲν ἐποιήθη Ἀλεξάνδρῳ οὔτε Ἀριστόβουλος οὔτε
Πτολεμαῖος, οἷς μάλιστα ἐγὼ ἕπομαι, λέγουσιν· οὐδὲ
αὐτὸς ἔχω ἀτρεκῶς εἰκάσαι, πότερα πλοίοις ἐξεύχθη ὁ
πόρος, καθάπερ οὖν ὁ Ἑλλήσποντός τε πρὸς Ξέρξου
καὶ ὁ Βόσπορός τε καὶ ὁ Ἴστρος πρὸς Δαρείου, ἢ
γέφυρα κατὰ τοῦ ποταμοῦ διηνεκὴς ἐποιήθη αὐτῷ·*

---

4 *ἰέναι* Krüg. (ed.), *εἶναι* A ‖ 7 *πολλοὶ*] *ἄλλοι* Schm., *καὶ ἄλλοι* Pol.; fortasse ⟨*ἄλλοι*⟩ *πολλοὶ* ‖ 11 ⟨*τὸ*⟩ *τοῦ* Sint. (ed.) ex B, *τὸ* m. 1 suprascripto *οὗ* A ‖ 18 *περὶ* ⟨*τῶν*⟩ Krüg. (ed.); cf. Boehn. Diss. p. 24 adn. 15

δοκεῖ δ' ἔμοιγε πλοίοις μᾶλλον ζευχθῆναι· οὐ γὰρ
ἂν δέξασθαι γέφυραν τὸ βάθος τοῦ ὕδατος, οὐδ' ἂν
ἐν τοσῷδε χρόνῳ ἔργον οὕτως ἄτοπον ξυντελεσθῆναι.
εἰ δὲ δὴ πλοίοις ἐξεύχθη ὁ πόρος, πότερα ξυντεθεῖσαι 2
αἱ νῆες σχοίνοις καὶ κατὰ στοῖχον ὁρμισθεῖσαι ἐς τὸ
ζεῦγμα ἀπήρκεσαν, ὡς λέγει Ἡρόδοτος ζευχθῆναι τὸν Herod VII
Ἑλλήσποντον, ἢ ὅτῳ τρόπῳ Ῥωμαίοις ἐπὶ τῷ Ἴστρῳ 33—36
ποταμῷ ζεῦγμα ποιεῖται καὶ ἐπὶ τῷ Ῥήνῳ τῷ Κελ-
τικῷ, καὶ τὸν Εὐφράτην καὶ τὸν Τίγρητα, ὁσάκις
κατέλαβεν αὐτοὺς ἀνάγκη, ἐγεφύρωσαν, οὐδὲ τοῦτο
ἔχω ξυμβαλεῖν. καίτοι ταχυτάτη γε ὧν ἐγὼ οἶδα 3
Ῥωμαίοις ἡ γεφύρωσις ἡ διὰ τῶν νεῶν γίγνεται, καὶ
ταύτην ἐγὼ ἀφηγήσομαι ἐν τῷ παρόντι, ὅτι λόγου
ἀξία. αἱ νῆες αὐτοῖς κατὰ πόρου ἀφίενται ἀπὸ ξυν-
θήματος, οὐκ ἐπ' εὐθύ, ἀλλὰ καθάπερ αἱ πρύμναν
κρουόμεναι. ταύτας ὑποφέρει μέν, οἷα εἰκός, ὁ ῥοῦς,
ἀνέχει δὲ κελήτιον ἐπῆρες, ἔστ' ἂν καταστήσῃ ἐς τὸ
τεταγμένον χωρίον· καὶ ἐνταῦθα ἤδη καθίεται πλέγ-
ματα ἐκ λύγου πυραμοειδῆ πλήρη λίθων λογάδων ἀπὸ
πρώρας ἑκάστης νεώς, τοῦ ἀνέχειν τὴν ναῦν πρὸς τὸν
ῥοῦν. ἅμα δὲ δὴ μία τις τῶν νεῶν [ἅμα δὲ δὴ] 4
ἐσχέθη, καὶ ἄλλη ἀπὸ ταύτης διέχουσα ὅσον ξύμμετρον
πρὸς ἰσχὺν τῶν ἐπιβαλλομένων ἀντίπρωρος πρὸς τὸ
ῥεῦμα ὁρμίζεται· καὶ ἀπ' ἀμφοῖν ξύλα τε ἐς εὐθὺ
ὀξέως ἐπιβάλλεται καὶ σανίδες ἐγκάρσιαι ἐς τὸ ξυνδεῖν·
καὶ διὰ πασῶν οὕτω τῶν νεῶν, ὅσαι ἱκαναὶ γεφυρῶσαι

---

1 δ' ἔμοιγε m. 1 corr. e δέ μοιγε A ‖ 4 ξυντεθεῖσαι] ξυνδεθεῖσαι Schm. (ed.); cf. Herod. VII 36 ‖ 11 ὧν Krüg. (ed.), ὡς A ‖ 14 πόρου] τοῦ ῥοῦ Krüg. (ed.), ποταμοῦ Sint. (ed.), ῥοῦν Abicht (ed.); cf. V 18, 1; 20, 10; VI 3, 2; VII 21, 4 ‖ 21 ἅμα δὲ scripsi, οτε δὲ (sic) A; ἅμα τε Krüg. (ed.); cf. Ind. 24, 7 | [ἅμα δὲ δὴ] del. Krüg. (ed.)

5 τὸν πόρον, χωρεῖ τὸ ἔργον. ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ ζεύγματος κλίμακες προβάλλονται καταπηγνύμεναι, τοῦ ἀσφαλεστέραν τοῖς τε ἵπποις καὶ τοῖς ζεύγεσι τὴν ἔφοδον γίγνεσθαι, καὶ ἅμα ὡς σύνδεσμος εἶναι τοῦ ζεύγματος. δι' ὀλίγου τε ξυντελεῖται ἅπαν καὶ ξὺν πολλῷ θορύβῳ, καὶ τὸ τεταγμένον ἐν τῷ δρωμένῳ ὅμως οὐκ ἄπεστιν, οἵ τε παρακελευσμοὶ ὡς τύχοιεν κατὰ ναῦν ἑκάστην καὶ αἱ ἐπιτιμήσεις τοῦ ἐκλιποῦς οὔτε τὴν κατάκουσιν τῶν παραγγελμάτων οὔτε τὴν ὀξύτητα τοῦ ἔργου ἀφαιροῦνται.

8 Ῥωμαίοις μὲν δὴ οὕτω ταῦτα ἐκ παλαιοῦ ἐπήσκηται· Ἀλεξάνδρῳ δὲ ὅπως ἐζεύχθη ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς οὐκ ἔχω εἰπεῖν, ὅτι μηδὲ οἱ συστρατεύσαντες αὐτῷ εἶπον. ἀλλά μοι δοκεῖ ὡς ἐγγυτάτω τούτων ἐξεῦχθαι, ἢ εἰ
2 δή τινι ἄλλῃ μηχανῇ, ἐκείνη ἐχέτω. ὡς δὲ διέβη πέραν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐνταῦθα αὖ θύει κατὰ νόμον Ἀλέξανδρος. ἄρας δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ ἐς Τάξιλα ἀφίκετο, πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα, τὴν μεγίστην τῶν μεταξὺ Ἰνδοῦ τε ποταμοῦ καὶ Ὑδάσπου. καὶ ἐδέχετο αὐτὸν Ταξίλης ὁ ὕπαρχος τῆς πόλεως καὶ αὐτοὶ οἱ τῇδε Ἰνδοὶ φιλίως. καὶ Ἀλέξανδρος προσ-
3 τίθησιν αὐτοῖς χώραν τῆς ὁμόρου ὅσης ἐδέοντο. ἧκον δὲ ἐνταῦθα παρ' αὐτὸν καὶ παρὰ Ἀβισάρου πρέσβεις τοῦ τῶν ὀρείων Ἰνδῶν βασιλέως ὅ τε ἀδελφὸς τοῦ Ἀβισάρου καὶ ἄλλοι ξὺν αὐτῷ οἱ δοκιμώτατοι, καὶ παρὰ Δοξάρεως νομάρχου ἄλλοι, δῶρα φέροντες. καὶ ἐνταῦθα αὖ Ἀλέξανδρος ἐν Ταξίλοις θύει ὅσα οἱ νόμος καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμνικόν τε καὶ ἱππικόν. καὶ ἀποδείξας σατράπην τῶν ταύτῃ Ἰνδῶν Φίλιππον τὸν

---

11 ἐπήσκηται] ἔτι ἤσκηται Krüg.; cf. Grundm. p. 74

Μαχάτα φρουράν τε ἀπολείπει ἐν Ταξίλοις καὶ τοὺς ἀπομάχους τῶν στρατιωτῶν διὰ νόσον· αὐτὸς δὲ ἦγεν ὡς ἐπὶ τὸν Ὑδάσπην ποταμόν.

Ἐπέκεινα γὰρ τοῦ Ὑδάσπου Πῶρος αὐτῷ εἶναι 4 ἐξηγγέλλετο ξὺν τῇ στρατιᾷ πάσῃ ἐγνωκὼς εἴργειν τοῦ πόρου αὐτὸν ἢ περῶντι ἐπιτίθεσθαι. ταῦτα ὡς ἔγνω Ἀλέξανδρος, Κοῖνον μὲν τὸν Πολεμοκράτους πέμψας ὀπίσω ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν τὰ πλοῖα ὅσα παρεσκεύαστο αὐτῷ ἐπὶ τοῦ πόρου τοῦ Ἰνδοῦ ξυντεμόντα κελεύει φέρειν ὡς ἐπὶ τὸν Ὑδάσπην ποταμόν. καὶ 5 ξυνετμήθη τε τὰ πλοῖα καὶ ἐκομίσθη αὐτῷ, ὅσα μὲν βραχύτερα διχῇ διατμηθέντα, αἱ τριακόντοροι δὲ τριχῇ ἐτμήθησαν, καὶ τὰ τμήματα ἐπὶ ζευγῶν διεκομίσθη ἔστε ἐπὶ τὴν ὄχθην τοῦ Ὑδάσπου κἀκεῖ ξυμπηχθέντα ναυτικὸν αὖθις δὴ ὁμοῦ ὤφθη ἐν τῷ Ὑδάσπῃ. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν ἥν τε δύναμιν ἔχων ἧκεν ἐς Τάξιλα καὶ πεντακισχιλίους τῶν Ἰνδῶν, οὓς Ταξίλης τε καὶ οἱ ταύτῃ ὕπαρχοι ἦγον, ᾔει ὡς ἐπὶ τὸν Ὑδάσπην ποταμόν.

Καὶ Ἀλέξανδρός τε κατεστρατοπέδευσεν ἐπὶ τῇ 9 a. 326 ὄχθῃ τοῦ Ὑδάσπου, καὶ Πῶρος κατὰ τὴν ἀντιπέρας ὄχθην ὤφθη ξὺν πάσῃ τῇ στρατιᾷ καὶ τῶν ἐλεφάντων τῷ στίφει. ταύτῃ μὲν δὴ ᾗ κατεστρατοπεδευκότα εἶδεν Ἀλέξανδρον αὐτὸς μένων ἐφύλαττε τὸν πόρον· ὅσα δὲ ἄλλα τοῦ ποταμοῦ εὐπορώτερα, ἐπὶ ταῦτα φρουρὰς διαπέμψας καὶ ἡγεμόνας ἐπιστήσας ἑκάστοις

12—15 cf. Eustathius ad. Dionys. Perieg. 1139

1 Μαχάτα m. 1 corr. e ματάχα A || 9 τοῦ πόρου] τῷ πόρῳ Krüg. (ed.); v. ad p. 64, 7 || 14 ξυμπηχθέντα] ξυμπηχθὲν τὸ Vulc.; cf. Eust. l. l. αἱ τριακόντοροι . . συνεπήχθησαν . . καὶ ὤφθησαν ναυτικαί

εἴργειν ἐπενόει [ἀπὸ] τοῦ πόρου τοὺς Μακεδόνας.
2 ταῦτα δὲ ὁρῶντι Ἀλεξάνδρῳ κινητέα καὶ αὐτῷ ἐδόκει ἡ στρατιὰ πολλαχῇ, ὡς τὸν Πῶρον ἀμφίβολον γίνεσθαι. διελὼν δὴ ἐς πολλὰ τὸν στρατὸν τοὺς μὲν αὐτὸς ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ἦγε τῆς χώρας τὰ μὲν πορθῶν ὅσα πολέμια, τὰ δὲ σκοπῶν ὅπῃ εὐπορώτερος αὐτῷ ὁ ποταμὸς φανεῖται, τοὺς δὲ, τῶν ἡγεμόνων ἄλλοις [καὶ] ἄλλους ἐπιτάξας,
3 καὶ αὐτοὺς πολλαχῇ διέπεμπε. σῖτος δὲ αὐτῷ πάντοθεν ἐκ τῆς ἐπὶ τάδε τοῦ Ὑδάσπου χώρας ἐς τὸ στρατόπεδον ξυνεκομίζετο, ὡς δῆλον εἶναι τῷ Πώρῳ ὅτι ἐγνωκὼς εἴη προσλιπαρεῖν τῇ ὄχθῃ, ἔστε τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ μεῖον γενόμενον τοῦ χειμῶνος πολλαχῇ παραδοῦναί οἱ τὸν πόρον· τά τε πλοῖα αὐτῷ ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ παραπλέοντα καὶ αἱ διφθέραι τῆς κάρφης ἐμπιπλάμεναι καὶ ἡ ὄχθη πᾶσα πλήρης φαινομένη τῇ μὲν ἱππέων, τῇ δὲ πεζῶν, οὐκ εἴα ἠρεμεῖν τὸν Πῶρον, οὐδὲ ἕν τι ἐπιλεξάμενον ἐς φυλακὴν ξύμφορον ἐς
4 τοῦτο ἐκ πάντων παρασκευάζεσθαι. ἄλλως τε ἐν μὲν τῷ τότε οἱ ποταμοὶ πάντες οἱ Ἰνδικοὶ πολλοῦ τε ὕδατος καὶ θολεροῦ ἔρρεον καὶ ὀξέος τοῦ ῥεύματος· ἦν γὰρ ὥρα ἔτους ἡ μετὰ τροπὰς μάλιστα ⟨τὰς⟩ ἐν θέρει τρέπεται ὁ ἥλιος· ταύτῃ δὲ τῇ ὥρᾳ ὕδατά τε ἐξ οὐρανοῦ ἀθρόα τε καταφέρεται ἐς τὴν γῆν τὴν

14—16 = Suidas s. v. κάρφη· καὶ αἱ διφθέραι — Πόρον

---

1 ἀπὸ A, διὰ vulg., quod del. Gron. || 2. 3 ἡ στρατιὰ del. Krüg. (ed.) || 7 ἄλλους Pol., καὶ ἄλλοις A; τοὺς — ἄλλοις καὶ ἄλλοις ἐπιτρέψας Krüg (ed.), τοῖς — ἄλλους καὶ ἄλλους ἐπιτάξας Sint. || 15. 16 τῇ μὲν — πεζῶν om Suid. || 21 ἢ μετὰ] ἢ κατὰ Sint. (ed.); ἡ μετὰ τροπὰς μάλιστα ⟨ἃς⟩ Krüg ; ego ⟨τὰς⟩ addidi; cf. Ansp. p. 40 adn. 124

Ἰνδικὴν καὶ αἱ χιόνες αἱ τοῦ Καυκάσου, ἔνθενπερ
τῶν πολλῶν ποταμῶν αἱ πηγαί εἰσι, κατατηκόμεναι
αὔξουσιν αὐτοῖς τὸ ὕδωρ ἐπὶ μέγα· χειμῶνος δὲ
ἔμπαλιν ἴσχουσιν ὀλίγοι τε γίγνονται καὶ καθαροὶ
ἰδεῖν καὶ ἔστιν ὅπου περάσιμοι, πλήν γε δὴ τοῦ
Ἰνδοῦ καὶ Γάγγου καὶ τυχὸν καὶ ἄλλου του· ἀλλ' ὅ
γε Ὑδάσπης περατὸς γίνεται. mense Maio a. 326

Ταύτην οὖν τὴν ὥραν τοῦ ἔτους προσμένειν ἐς 10
τὸ φανερὸν ἔφασκεν, εἰ ἐν τῷ τότε εἴργοιτο· ὁ δὲ
οὐδὲν μεῖον ἐφεδρεύων ἔμενεν, εἴ πῃ λάθοι ὑφαρ-
πάσας ὀξέως τὸν πόρον. ᾗ μὲν δὴ αὐτὸς Πῶρος κατ-
εστρατοπεδεύκει πρὸς τῇ ὄχθῃ τοῦ Ὑδάσπου, ἔγνω
ἀδύνατος ὢν περᾶσαι ὑπὸ πλήθους τε τῶν ἐλεφάντων
καὶ ὅτι πολλὴ στρατιὰ καὶ αὐτὴ τεταγμένη τε καὶ
ἀκριβῶς ὡπλισμένη ἐκβαίνουσιν αὐτοῖς ἐπιθήσεσθαι
ἔμελλεν· οἵ τε ἵπποι οὐκ ἂν ἐδόκουν αὐτῷ ἐθελῆσαι 2
οὐδὲ ἐπιβῆναι τῆς ὄχθης τῆς πέραν, προσκειμένων
σφίσιν εὐθὺς τῶν ἐλεφάντων καὶ τῇ τε ὄψει ἅμα καὶ
τῇ φωνῇ φοβούντων, οὐδ' ἂν ἔτι πρόσθεν μεῖναι ἐπὶ
τῶν διφθερῶν κατὰ τὸν πόρον, ἀλλ' ἐκπηδᾶν γὰρ ἐς τὸ
ὕδωρ ἀφορῶντες πέραν τοὺς ἐλέφαντας [καὶ] ἔκφρονες
γιγνόμενοι. κλέψαι οὖν ἐπενόει τὴν διάβασιν ὧδε πράτ- 3
των. νύκτωρ παραγαγὼν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ τῆς ὄχθης τοὺς
πολλοὺς τῶν ἱππέων βοήν τε ἐποίει καὶ ἠλαλάζετο
τῷ Ἐνυαλίῳ καὶ τἆλλα ὅσα ἐπὶ διαβάσει συσκευαζο-
μένων θόρυβος παντοδαπὸς ἐγίγνετο. καὶ ὁ Πῶρός

---

5 ἔστιν Krüg. (ed.), εἰσὶν A ‖ 14. 15 πολλὴ στρατιὰ καὶ αὐτὴ τεταγμένη — ὡπλισμένη vulg., πολλῇ στρατιᾷ καὶ αὐτῇ τεταγμένῃ — ὡπλισμένῃ A; αὕτη pro αὐτὴ Krüg. (ed.), v. ad p. 212, 1 ‖ 17 προσκειμένων ⟨ἂν⟩ Krüg. ‖ 21 καὶ exp. A, nescio an m. 1, om. Sint. (ed.) cum B ‖ 24 ἠλαλάζετο] ἠλάλαζε Krüg.; cf. Boehn. Diss. p. 12

τε ἀντιπαρῄει πρὸς τὴν βοὴν ἐπάγων τοὺς ἐλέφαντας
καὶ Ἀλέξανδρος ἐς ἔθος αὐτὸν τῆς ἀντιπαραγωγῆς
4 καθίστη. ὡς δὲ ἐπὶ πολὺ τοῦτο ἐγίγνετο καὶ βοὴ
μόνον καὶ ἀλαλαγμός ἦν, οὐκέτι ὁ Πῶρος μετεκινεῖτο
πρὸς τὰς ἐκδρομὰς τῶν ἱππέων, ἀλλὰ κενὸν γὰρ
γνοὺς τὸν φόβον κατὰ χώραν ἐπὶ στρατοπέδου ἔμενε·
σκοποὶ δὲ αὐτῷ πολλαχοῦ τῆς ὄχθης καθε⟨ι⟩στήκεσαν.
Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἐξείργαστο αὐτῷ ἄφοβον τὸ τοῦ Πώρου
εἰς τὰς νυκτερινὰς ἐπιχειρήσεις μηχανᾶταί τι τοιόνδε.
11 Ἄκρα ἦν ἀνέχουσα τῆς ὄχθης τοῦ Ὑδάσπου, ἵνα
ἐπέκαμπτεν ὁ ποταμὸς λόγου ἀξίως, αὐτή τε δασεῖα
ἴδῃ παντοίων δένδρων καὶ κατ' αὐτὴν νῆσος ἐν τῷ
ποταμῷ ὑλώδης τε καὶ ἀστιβὴς ὑπ' ἐρημίας. ταύτην
καταμαθὼν τὴν νῆσον καταντικρὺ τῆς ἄκρας, ἀμφότερα
ὑλώδη τὰ χωρία καὶ οἷα κρύψαι τῆς διαβάσεως τὴν
ἐπιχείρησιν, ταύτῃ ἔγνω διαβιβάζειν τὸν στρατόν.
2 ἀπέχει δὲ ἥ τε ἄκρα καὶ ἡ νῆσος τοῦ μεγάλου στρατο-
πέδου ἐς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν σταδίους. παρὰ
πᾶσαν δὴ τὴν ὄχθην φυλακαί τε αὐτῷ καθεστηκυῖαι
□ ἦσαν, διαλείπουσαι ὅσον ξύμμετρον ἐς τὸ ξυνορᾶν τε
ἀλλήλους καὶ κατακούειν εὐπετῶς ὁπόθεν τι παρ-
αγγέλλοιτο, καὶ πανταχόθεν βοαί τε νύκτωρ ἐπὶ πολλὰς
νύκτας ἐγίγνοντο καὶ πυρὰ ἐκαίετο.
3 Ἐπειδὴ δὲ ἔγνω ἐπιχειρεῖν τῷ πόρῳ, κατὰ μὲν
τὸ στρατόπεδον φανερῶς αὐτῷ τὰ τῆς διαβάσεως
παρεσκευάζετο. καὶ Κρατερὸς ὑπελέλειπτο ἐπὶ στρατο-

---

20 — 21 = Suidas s. v. διαλείπουσαι διαλείπουσαι — εὐπετῶς

---

5 ἀλλὰ κενὸν Krüg. (ed.), ἀλλ' ἐκεῖνον A ‖ 7 ⟨ι⟩ add. Vulc. ‖ 12 ἴδῃ Krüg. (qui etiam ὕλῃ et ἄλσει prop.), εἴδει A; cf. Herod. IV 109; 175 ‖ 17 ἀπέχει] ἀπεῖχε Krüg. (ed.)

πέδου τήν τε αὑτοῦ ἔχων ἱππαρχίαν καὶ τοὺς ἐξ
Ἀραχωτῶν καὶ Παραπαμισαδῶν ἱππέας καὶ τῆς φάλαγ-
γος τῶν Μακεδόνων τήν τε Ἀλκέτου καὶ τὴν Πολυ-
πέρχοντος τάξιν καὶ τοὺς νομάρχας τῶν ἐπὶ τάδε
Ἰνδῶν καὶ τοὺς ἅμα τούτοις τοὺς πεντακισχιλίους.
παρηγγέλλετο δὲ Κρατερῷ μὴ πρὶν διαβαίνειν τὸν 4
πόρον πρὶν ἀπαλλαγῆναι Πῶρον ξὺν τῇ δυνάμει ὡς
ἐπὶ σφᾶς ἢ φεύγοντα μαθεῖν, αὐτοὺς δὲ νικῶντας·
ἢν δὲ μέρος μέν τι τῆς στρατιᾶς ἀναλαβὼν Πῶρος
ἐπ' ἐμὲ ἄγῃ, μέρος δέ τι ὑπολειφθῇ αὐτῷ ἐπὶ στρατο-
πέδου καὶ ἐλέφαντες, σὺ δὲ δὴ καὶ ὣς μένειν κατὰ
χώραν· εἰ δὲ τοὺς ἐλέφαντας ξύμπαντας ἅμα οἷ ἄγοι
Πῶρος ἐπ' ἐμέ, τῆς δὲ ἄλλης στρατιᾶς ὑπολείποιτό τι
ἐπὶ στρατοπέδου, σὺ δὲ διαβαίνειν σπουδῇ· οἱ γὰρ
ἐλέφαντες μόνοι, ἔφη, ἄποροί εἰσι πρὸς τοὺς ἐκβαί-
νοντας ἵππους, ἡ δὲ ἄλλη στρατιὰ εὔπορος.

Ταῦτα μὲν Κρατερῷ ἐνετέλλετο. ἐν μέσῳ δὲ τῆς 12
νήσου τε καὶ τοῦ μεγάλου στρατοπέδου, ἵνα αὐτῷ
Κρατερὸς ὑπελέλειπτο, Μελέαγρός τε καὶ Ἄτταλος καὶ
Γοργίας ξὺν τοῖς μισθοφόροις ἱππεῦσί τε καὶ πεζοῖς
ἐτετάχατο· καὶ τούτοις διαβαίνειν παρηγγέλλετο κατὰ
μέρος, διελόντας τὸν στρατόν, ὁπότε ξυνεχομένους ἤδη
ἐν τῇ μάχῃ τοὺς Ἰνδοὺς ἴδοιεν.

Αὐτὸς δὲ ἐπιλεξάμενος τῶν τε ἑταίρων τὸ ἄγημα 2
καὶ τὴν Ἡφαιστίωνος ἱππαρχίαν καὶ τὴν Περδίκκου

---

4 τάδε ⟨τοῦ Ἰνδοῦ⟩ Krüg. (ed.); fortasse ⟨τοῦ Ὑδάσπου⟩ coll. V 8, 5 || 6 πρὶν del. aut πρόσθεν prop. Krüg. || 7 πρὶν ⟨ἢ⟩ Pol. coll. Herod. I, 165 || 11 δὴ καὶ ὣς Jacobsius ad Anthol. Palat. III p. 582, δικαίως A; καὶ ὣς Coraïs ad Plut. Vit. V p. 452 || 12 ἄγοι Ell. (ed.) e Z, ἄγει A || 16 post εὔπορος Droysen I 2 p. 130 adn. 1 et Sint. nonnulla intercidisse susp.; cf. Lez. p. 99 || 19 ὑπελέλειπτο Bersan. p. 44, ὑπολέλειπτο A

τε καὶ Δημητρίου καὶ τοὺς ἐκ Βάκτρων καὶ Σογδιανῶν καὶ τοὺς Σκύθας ἱππέας καὶ Δάας τοὺς ἱπποτοξότας καὶ τῆς φάλαγγος τούς τε ὑπασπιστὰς καὶ τὴν Κλείτου τε καὶ Κοίνου τάξιν καὶ τοὺς τοξότας τε καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας ἦγεν ἀφανῶς πολύ τι ἀπέχων τῆς ὄχθης, τοῦ μὴ καταφανὴς εἶναι ἄγων ἐπὶ τὴν νῆσον καὶ τὴν
3 ἄκραν, ἔνθεν διαβαίνειν αὐτῷ ἦν ἐγνωσμένον. καὶ ἐνταῦθα ἐπληροῦντο τῆς νυκτὸς αἱ διφθέραι τῆς κάρφης, ἐκ πολλοῦ ἤδη παρενηνεγμέναι, καὶ κατερράπτοντο ἐς ἀκρίβειαν· ὕδωρ τε ἐξ οὐρανοῦ τῆς νυκτὸς λάβρον ἐπιγίγνεται. ταύτῃ καὶ μᾶλλόν τι ἡ παρασκευή τε αὐτῷ καὶ ἡ ἐπιχείρησις ἡ ἐς τὴν διάβασιν οὐ φανερὰ κατέστη, τῷ κτύπῳ τῷ ἀπὸ τῶν ὅπλων καὶ τῷ θορύβῳ τῷ ἀπὸ τῶν παραγγελμάτων τῶν τε βροντῶν καὶ τοῦ ὄμβρου ἀντιπαταγούντων.
4 καὶ τῶν πλοίων δὲ τὰ πολλὰ αὐτῷ ξυντετμημένα παρεκεκόμιστο ἐς τὸν χῶρον τοῦτον καὶ ἀφανῶς αὖθις ξυμπεπηγμένα ἐν τῇ ὕλῃ ἐκρύπτετο, τά τε ἄλλα καὶ αἱ τριακόντοροι. ὑπὸ δὲ τὴν ἕω ὅ τε ἄνεμος καὶ ὁ ὄμβρος κεκοίμητο. καὶ ἡ μὲν ἄλλη στρατιὰ αὐτῷ ἡ ἱππικὴ τῶν διφθερῶν ἐπιβᾶσα καὶ ὅσους τῶν πεζῶν τὰ πλοῖα ἐδέχετο ἐπέρα κατὰ τὴν νῆσον, ὡς μὴ πρόσθεν ὀφθεῖεν πρὸς τῶν σκοπῶν τῶν ἐκ Πώρου καθεστηκότων πρὶν παραλλάξαντας τὴν νῆσον ὀλίγον ἔτι ἀπέχειν τῆς ὄχθης.

18 Αὐτὸς δὲ ἐπιβὰς τριακοντόρου ἐπέρα καὶ ἅμα αὐτῷ Πτολεμαῖός τε καὶ Περδίκκας καὶ Λυσίμαχος οἱ σωματοφύλακες καὶ Σέλευκος τῶν ἑταίρων, ὁ βασιλεύσας ὕστερον, καὶ τῶν ὑπασπιστῶν οἱ ἡμίσεες· τοὺς

---

5 ἀπέχων B, ἐπέχων A^2FL ‖ 9 παρενηνεγμέναι] παρενηνεγμένης Krüg. ‖ 11 ταύτῃ καὶ] καὶ ταύτῃ Krüg.

δὲ ἄλλους ὑπασπιστὰς ἄλλαι τριακόντοροι ἔφερον. ὡς
δὲ τὴν νῆσον παρήλλαξεν ἡ στρατιά, φανερῶς ἤδη
ἐπεῖχον τῇ ὄχθῃ· καὶ οἱ σκοποὶ κατιδόντες αὐτῶν
τὴν ὁρμὴν ὡς ἑκάστοις τάχους οἱ ἵπποι εἶχον ἤλαυνον
ὡς ἐπὶ τὸν Πῶρον. ἐν τούτῳ δὲ Ἀλέξανδρος πρῶτος 2
αὐτὸς ἐκβὰς καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἄλλων τριακοντόρων
ἀναλαβὼν ξυνέταττε τοὺς ἀεὶ ἐκβαίνοντας τῶν ἱππέων.
οἱ γὰρ ἱππεῖς πρῶτοι ἐτετάχατο αὐτῷ ἐκβαίνειν· καὶ
τούτους ἄγων προήει ἐν τάξει. ἔλαθε δὲ οὐκ ἐς
βέβαιον χωρίον ἐκβὰς ἀγνοίᾳ τῶν τόπων, ἀλλὰ ἐς
νῆσον γὰρ καὶ αὐτὴν μὲν μεγάλην, ᾗ δὴ καὶ μᾶλλον
νῆσος οὖσα ἔλαθεν, οὐ πολλῷ δὲ ὕδατι πρὸς τοῦ
ποταμοῦ ἀποτεμνομένην ἀπὸ τῆς ἄλλης γῆς. καὶ ἅμα 3
ηὐξήκει τὸ ὕδωρ ὁ ὄμβρος λάβρος τε καὶ ἐπὶ πολὺ
τῆς νυκτὸς κατασχών, ὥστε οὐκ ἐξεύρισκον αὐτῷ οἱ
ἱππεῖς τὸν πόρον, καὶ δέος ἦν αὖθις ἄλλου δεῆσαι
αὐτῷ ἐπὶ τῇ διαβάσει ἴσου τῷ πρώτῳ πόνου. ὡς δὲ
ἐξευρέθη ποτὲ ὁ πόρος, ἦγε κατ' αὐτὸν χαλεπῶς· ἦν
γὰρ τῶν μὲν πεζῶν ὑπὲρ τοὺς μαστοὺς τὸ ὕδωρ ἵναπερ
τὸ βαθύτατον αὐτοῦ, τῶν δὲ ἵππων ὅσον τὰς κεφαλὰς
ὑπερίσχειν τοῦ ποταμοῦ. ὡς δὲ καὶ τοῦτο ἐπεπέρατο 4
αὐτῷ τὸ ὕδωρ, ἐπὶ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας παρήγαγε τό
τε ἄγημα τῶν ἱππέων καὶ τῶν ἄλλων ἱππαρχιῶν τοὺς
κρατίστους ἐπιλεξάμενος· τοὺς δὲ ἱπποτοξότας τῆς πάσης
ἵππου προέταξε· τῶν δὲ πεζῶν πρώτους μὲν τοὺς
ὑπασπιστὰς τοὺς βασιλικούς, ὧν ἡγεῖτο Σέλευκος, ἐπέ-
ταξε τῇ ἵππῳ· ἐπὶ δὲ τούτοις τὸ ἄγημα τὸ βασιλικόν·
ἐχομένους δὲ τούτων τοὺς ἄλλους ὑπασπιστάς, ὡς □
ἑκάστοις αἱ ἡγεμονίαι ἐν τῷ τότε ξυνέβαινον· κατὰ δὲ

11 ᾗ Gron. (ed.), ἣ A ‖ 21 ἐπεπέρατο Pfl., ἐπερᾶτο A ‖ 28 ὡς Schm. (ed.), ὧν A

τὰ ἄκρα τῆς φάλαγγος οἱ τοξόται αὐτῷ καὶ οἱ Ἀγριᾶνες [καὶ] οἱ ἀκοντισταὶ ἑκατέρωθεν ἐπέστησαν.

14 Οὕτως ἐκτάξας τὸν μὲν πεζὸν στρατὸν ἐν κόσμῳ βάδην ἕπεσθαι ἐκέλευσεν, οὐ πολὺ ἀποδέοντας τῶν ἑξακισχιλίων· αὐτὸς δέ, ὅτι κρατεῖν ἐδόκει τῇ ἵππῳ, τοὺς ἱππέας μόνους ἀναλαβὼν σπουδῇ ἡγεῖτο, ὄντας ἐς πεντακισχιλίους. Ταύρωνι δὲ τῷ τοξάρχῃ προσέταξε τοὺς τοξότας ἐπάγειν τῇ ἵππῳ καὶ αὐτοὺς σπουδῇ.

2 γνώμην δὲ ἐπεποίητο, ὡς εἰ μὲν προσμίξειαν αὐτῷ οἱ ἀμφὶ τὸν Πῶρον ξὺν τῇ δυνάμει ἁπάσῃ, ἢ κρατήσειν αὐτῶν οὐ χαλεπῶς τῇ ἵππῳ προσβαλὼν ἢ ἀπομαχεῖσθαί γε ἔστε τοὺς πεζοὺς ἐν τῷ ἔργῳ ἐπιγενέσθαι· εἰ δὲ πρὸς τὴν τόλμαν τῆς διαβάσεως ἄτοπον γενομένην οἱ Ἰνδοὶ ἐκπλαγέντες φεύγοιεν, οὐ πόρρωθεν ἕξεσθαι αὐτῶν κατὰ τὴν φυγήν, ὡς πλείονα ἐν τῇ ἀποχωρήσει τὸν φόνον γενόμενον ὀλίγον ἔτι ὑπολείπεσθαι αὐτῷ τὸ ἔργον.

3 Ἀριστόβουλος δὲ λέγει τὸν Πώρου παῖδα φθάσαι FGrH 139/fr. 43 ἀφικόμενον σὺν ἅρμασιν ὡς ἑξήκοντα πρὶν τὸ ὕστε- □ ρον ἐκ τῆς νήσου τῆς μικρᾶς περᾶσαι Ἀλέξανδρον· καὶ τοῦτον δυνηθῆναι ἂν εἶρξαι Ἀλέξανδρον τῆς διαβάσεως χαλεπῶς καὶ μηδενὸς εἴργοντος περαιωθέντα, εἴπερ οὖν καταπηδήσαντες οἱ Ἰνδοὶ ἐκ τῶν ἁρμάτων προσέκειντο τοῖς πρώτοις τῶν ἐκβαινόντων·

---

2 [καὶ] del. Lez. p. 36 adn. 1 et Pet. p. 79, defendit Ansp. p. 48 adn. 141 ‖ 4 τῶν <δισμυρίων> Ansp. p. 50 adn. 141; cf. V 18, 3 ‖ 11 ἀπομαχεῖσθαι Krüg. (ed.), ἀπομάχεσθαι A ‖ 15 <πρὸς> πλείονα <ἂν> Pol.; fortasse πλείονος — τοῦ φόνου γενομένου ‖ 19 τῆς μικρᾶς del aut τῆς μακρᾶς prop. Schm. coll. V 13, 2, sed insulam, quam noster auctore, ni fallor, Ptolemaeo magnam fuisse l. l. tradidit, Aristobulus parvam appellasse potest, quippe quae in Alexandri quae ferebatur epistula νῆσος οὐ μεγάλη dicta sit, cf. Plut. Alex. 60 ‖ 20 ἂν εἶρξαι vulg., ἀνεῖρξαι A

ἀλλὰ παραλλάξαι γὰρ ξὺν τοῖς ἅρμασι καὶ ἀκίνδυνον
ποιῆσαι Ἀλεξάνδρῳ τὴν διάβασιν· καὶ ἐπὶ τούτους
ἀφεῖναι Ἀλέξανδρον τοὺς ἱπποτοξότας, καὶ τραπῆναι
αὐτοὺς οὐ χαλεπῶς, πληγὰς λαμβάνοντας. οἱ δὲ καὶ 4
μάχην λέγουσιν ἐν τῇ ἐκβάσει γενέσθαι τῶν Ἰνδῶν
τῶν ξὺν τῷ παιδὶ τῷ Πώρου ἀφιγμένων πρὸς Ἀλέξ-
ανδρόν τε καὶ τοὺς ξὺν αὐτῷ ἱππέας. καὶ γὰρ καὶ
ἀφικέσθαι ξὺν μείζονι δυνάμει τὸν Πώρου παῖδα, καὶ
αὐτόν τε Ἀλέξανδρον τρωθῆναι πρὸς αὐτοῦ καὶ τὸν
ἵππον αὐτοῦ ἀποθανεῖν τὸν Βουκεφάλαν, φίλτατον
Ἀλεξάνδρῳ ὄντα τὸν ἵππον, καὶ τοῦτον τρωθέντα ὑπὸ
τοῦ παιδὸς τοῦ Πώρου. ἀλλὰ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, FGrH 138/fr. 20
ὅτῳ καὶ ἐγὼ ξυμφέρομαι, ἄλλως λέγει. ἐκπεμφθῆναι 5
μὲν γὰρ τὸν παῖδα ὑπὸ τοῦ Πώρου λέγει καὶ οὗτος,
ἀλλ' οὐχ ἑξήκοντα μόνα ἅρματα ἄγοντα. οὐδὲ γὰρ
εἰκὸς Πῶρον ἀκούσαντα ἐκ τῶν σκοπῶν, ὅτι δὴ ἢ
αὐτὸς Ἀλέξανδρος διαβέβηκεν τοῦ Ὑδάσπου τὸν πόρον
ἢ μέρος γέ τι τῆς στρατιᾶς, ξὺν ἑξήκοντα ἅρμασι
μόνοις ἐκπέμψαι τὸν αὑτοῦ παῖδα· ἃ δὴ ὡς μὲν ἐπὶ 6
κατασκοπὴν ἐκπεμπόμενα πολλά τε καὶ οὐκ εὔζωνα ἐς
τὴν ἀποχώρησιν ἦν, ὡς δὲ εἰς τὸ εἶρξαί τε τοὺς οὔπω
πεπερακότας τῶν πολεμίων καὶ τοῖς ἤδη ἐκβεβηκόσιν
ἐπιθέσθαι οὐδαμῇ ἀξιόμαχα. ἀλλὰ δισχιλίους γὰρ
λέγει ἱππέας ἄγοντα ἀφικέσθαι τοῦ Πώρου τὸν παῖδα,
ἅρματα δὲ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι· φθάσαι δὲ περάσαντα
Ἀλέξανδρον καὶ τὸν ἐκ τῆς νήσου τὸν τελευταῖον
πόρον.

Καὶ ἐπὶ τούτους τὰ μὲν πρῶτα ἐκπέμψαι Ἀλέξ- 15
ανδρον καὶ οὗτος λέγει τοὺς ἱπποτοξότας, αὐτὸν δὲ

2 τούτους Vulc., τούτοις A || 11 τὸν ἵππον del. Pol. || 15 οὐχ Vulc., οὐκ A || 17 διαβέβηκεν] διαβεβήκει Krüg. (ed.)

ἄγειν τοὺς ἱππέας· προσάγειν γὰρ οἰηθῆναι Πῶρον ξὺν τῇ πάσῃ δυνάμει· τὴν δὲ ἵππον ταύτην προτεταγμένην αὐτῷ προπορεύεσθαι πρὸ τοῦ ἄλλου στρατοῦ.
2 ὡς δὲ κατέμαθεν ἀτρεκῶς τὸ πλῆθος τὸ τῶν Ἰνδῶν, ἐνταῦθα δὴ ὀξέως ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς ξὺν τῇ ἀμφ' αὐτὸν ἵππῳ· τοὺς δὲ ἐγκλῖναι, ὡς Ἀλέξανδρόν τε αὐτὸν κατεῖδον καὶ τὸ στῖφος ἀμφ' αὐτὸν τῶν ἱππέων οὐκ ἐπὶ μετώπου, ἀλλὰ κατ' ἴλας ἐμβεβληκός. καὶ τούτων ἱππέας μὲν πεσεῖν ἐς τετρακοσίους, πεσεῖν δὲ καὶ τοῦ Πώρου τὸν παῖδα· τὰ δὲ ἅρματα αὐτοῖς ἵπποις ἁλῶναι ἔν τε τῇ ἀποχωρήσει βαρέα γενόμενα καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ ὑπὸ πηλοῦ ἀχρεῖα.

3 Πῶρος δέ, ὡς αὐτῷ ὅσοι ἱππεῖς ἐκ τῆς φυγῆς διεσώζοντο Ἀλέξανδρόν τε αὐτὸν πεπερακότα ξὺν τῇ στρατιᾷ ἐς τὸ καρτερώτατον καὶ τὸν παῖδα ἐν τῇ μάχῃ τετελευτηκότα ἤγγειλαν, ἐγίγνετο μὲν καὶ ὣς ἀμφίβολος τῇ γνώμῃ, ὅτι καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ καταντικρὺ τοῦ μεγάλου στρατοπέδου οἱ ξὺν Κρατερῷ ὑπολελειμ-
4 μένοι ἐπιχειροῦντες τῇ διαβάσει ἐφαίνοντο· εἵλετο δ' οὖν ἐπ' αὐτὸν Ἀλέξανδρον ἐλάσας ξὺν τῇ στρατιᾷ πάσῃ πρὸς τὸ καρτερώτατόν τε τῶν Μακεδόνων καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα διαγωνίσασθαι. ἀλλὰ καὶ ὣς ὀλίγους τῶν ἐλεφάντων σὺν οὐ πολλῇ στρατιᾷ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου ἀπέλιπεν, ὡς φοβεῖν ἀπὸ τῆς ὄχθης τοὺς ξὺν Κρατερῷ ἱππέας. αὐτὸς δὲ τήν τε ἵππον ἀναλαβὼν πᾶσαν, ἐς τετρακισχιλίους ἱππέας, καὶ τὰ ἅρματα πάντα, τριακόσια ὄντα, καὶ τῶν ἐλεφάντων διακοσίους καὶ τῶν πεζῶν ὅ τι περ ὄφελος, ἐς τρισμυρίους, ἤλαυνεν
5 ὡς ἐπ' Ἀλέξανδρον. ὡς δὲ ἐνέτυχε χωρίῳ, ἵνα οὐ

3 προπορεύεσθαι] πορεύεσθαι Krüg. (ed.) ex B ‖ 14. 15 τῇ στρατιᾷ ἐς τὸ καρτερώτατον] τῆς στρατιᾶς τῷ καρτερωτάτῳ Krüg. (ed.)

πηλὸς αὐτῷ ἐφαίνετο, ἀλλὰ ὑπὸ ψάμμου γὰρ ξύμπαν
ἦν ἄπεδον καὶ στερεὸν ἐς τὰς ἐφόδους τε καὶ ἀνα-
στροφὰς τῶν ἵππων, ἐνταῦθα ἔτασσε τὴν στρατιάν,
πρώτους μὲν τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ μετώπου, διέχοντα
ἐλέφαντα ἐλέφαντος οὐ μεῖον πλέθρου, ὡς πρὸ πάσης
τε τῆς φάλαγγος τῶν πεζῶν παραταθῆναι αὐτῷ τοὺς
ἐλέφαντας ἐπὶ μετώπου καὶ φόβον πάντῃ παρέχειν
τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἱππεῦσιν. ἄλλως τε οὐδὲ ἠξίου 6
ἐς τὰ διαλείποντα τῶν ἐλεφάντων τολμῆσαι ἄν τινα
ὤσασθαι τῶν πολεμίων, οὔτε ξὺν ἵπποις διὰ τὸν φόβον
τῶν ἵππων, πεζούς τε ἔτι μεῖον· κατὰ στόμα τε γὰρ
ἂν πρὸς τῶν ὁπλιτῶν προσβαλλόντων εἴργεσθαι καὶ
καταπατηθήσεσθαι ἐπιστρεψάντων ἐπ' αὐτοὺς τῶν
ἐλεφάντων. ἐπὶ τούτοις δὲ οἱ πεζοὶ αὐτῷ ἐτετάχατο, 7
οὐκ ἴσον τὸ μέτωπον τοῖς θηρίοις ἐπέχοντες, ἀλλ' ἐν
δευτέρῳ μετώπῳ μετὰ τοὺς ἐλέφαντας, ὅσον ἐς τὰ
διαλείποντα ἐπ' ὀλίγον ἐμβεβλῆσθαι τοὺς λόχους. ἦσαν
δὲ αὐτῷ καὶ κατὰ τὰ κέρατα ἔτι ὑπὲρ τοὺς ἐλέφαντας
πεζοὶ ἐφεστηκότες, ἑκατέρωθεν δὲ τῶν πεζῶν ἡ ἵππος
αὐτῷ ἐτέτακτο καὶ πρὸ ταύτης τὰ ἅρματα ἑκατέρωθεν.

Αὕτη μὲν ἡ Πώρου τάξις ἦν. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς 16
ἤδη καθεώρα τοὺς Ἰνδοὺς ἐκτασσομένους, ἐπέστησε
τοὺς ἱππέας τοῦ πρόσω, ὡς ἀναλαμβάνειν τῶν πεζῶν
τοὺς ἀεὶ προσάγοντας. ὡς δὲ καὶ ἡ φάλαγξ αὐτῷ
δρόμῳ συνάψασα ὁμοῦ ἤδη ἦν, ὁ δὲ οὐκ εὐθὺς ἐκτάξας
ἐπῆγεν, ὡς μὴ καματηροὺς τε καὶ πνευστιῶντας ἀκμῆσι
παραδοῦναι τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ ἐς κύκλους παρ-

26. 27 = Suidas s. v. καματηρούς· μήπως καματηρούς— βαρβάροις

13 ἐπιστρεψάντων] ἐπιστρεψόντων Pol. || 26. 27 ὡς μὴ— παραδοῦναι] μήπως—παραδῷ Suid.

ιππεύων ἀνέπαυε τοὺς πεζοὺς ἔστε καταστῆναι αὐτοῖς
2 *τὸν θυμόν. ὡς δὲ τὴν τάξιν κατεῖδε τῶν Ἰνδῶν, κατὰ*
μέσον μέν, ἵνα οἱ ἐλέφαντες προεβέβληντο καὶ πυκνὴ
ἡ φάλαγξ κατὰ τὰ διαλείποντα αὐτῶν ἐπετέτακτο, οὐκ
ἔγνω προάγειν, αὐτὰ ἐκεῖνα ὀκνήσας ἅπερ ὁ Πῶρος
τῷ λογισμῷ ξυνθεὶς ταύτῃ ἔταξεν· ἀλλὰ αὐτὸς μὲν
ἅτε ἱπποκρατῶν τὴν πολλὴν τῆς ἵππου ἀναλαβὼν ἐπὶ
τὸ εὐώνυμον κέρας τῶν πολεμίων παρήλαυνεν, ὡς
3 *ταύτῃ ἐπιθησόμενος. Κοῖνον δὲ πέμπει ὡς ἐπὶ τὸ*
δεξιόν, τὴν Δημητρίου καὶ τὴν αὐτοῦ ἔχοντα ἱππαρχίαν,
κελεύσας, ἐπειδὰν τὸ κατὰ σφᾶς στῖφος τῶν ἱππέων
ἰδόντες οἱ βάρβαροι ἀντιπαριππεύωσιν, αὐτὸν κατόπιν
ἔχεσθαι αὐτῶν· τῶν πεζῶν δὲ τὴν φάλαγγα Σελεύκῳ
καὶ Ἀντιγένει καὶ Ταύρωνι προσέταξεν ἄγειν, μὴ
πρόσθεν δὲ ἅπτεσθαι τοῦ ἔργου πρὶν ὑπὸ τῆς ἵππου
τῆς ἀμφ' αὐτὸν τεταραγμένην τήν τε φάλαγγα τῶν
πεζῶν καὶ τοὺς ἱππέας κατίδωσιν.
4 *Ἤδη τε ἐντὸς βέλους ἐγίγνετο καὶ ἐφῆκεν ἐπὶ τὸ*
κέρας τὸ εὐώνυμον τῶν Ἰνδῶν τοὺς ἱπποτοξότας,
ὄντας ἐς χιλίους, ὡς ταράξαι τοὺς ταύτῃ ἐφεστηκότας
τῶν πολεμίων τῇ πυκνότητί τε τῶν τοξευμάτων καὶ
τῶν ἵππων τῇ ἐπελάσει. καὶ αὐτὸς δὲ τοὺς ἑταίρους
ἔχων τοὺς ἱππέας παρήλαυνεν ὀξέως ἐπὶ τὸ εὐώνυμον
τῶν βαρβάρων, κατὰ κέρας ἔτι τεταραγμένοις ἐμβαλεῖν
σπουδὴν ποιούμενος, πρὶν ἐπὶ φάλαγγος ἐκταθῆναι
αὐτοῖς τὴν ἵππον.
17 *Ἐν τούτῳ δὲ οἵ τε Ἰνδοὶ τοὺς ἱππέας πάντοθεν*
ξυναλίσαντες παρίππευον Ἀλεξάνδρῳ ἀντιπαρεξάγοντες
τῇ ἐλάσει, καὶ οἱ περὶ Κοῖνον, ὡς παρήγγελτο, κατόπιν

---

5 *προάγειν*] *προσάγειν* Sint. ‖ 6 fort. ⟨*τούτους*⟩ *ταύτῃ* ‖ 15 *πρὶν* ⟨*ἂν*⟩ Pol.

αὐτοῖς ἐπεφαίνοντο. ταῦτα ξυνιδόντες οἱ Ἰνδοὶ ἀμφίστομον ἠναγκάσθησαν ποιῆσαι τὴν τάξιν τῆς ἵππου, τὴν μὲν ὡς ἐπ' Ἀλέξανδρον τὴν πολλήν τε καὶ κρατίστην, οἱ δὲ ἐπὶ Κοῖνόν τε καὶ τοὺς ἅμα τούτῳ ἐπέστρεφον. τοῦτό τε οὖν εὐθὺς ἐτάραξε τὰς τάξεις 2 τε καὶ τὰς γνώμας τῶν Ἰνδῶν καὶ Ἀλέξανδρος ἰδὼν τὸν καιρὸν ἐν αὐτῇ τῇ ἐπὶ θάτερα ἐπιστροφῇ τῆς ἵππου ἐπιτίθεται τοῖς καθ' αὐτόν, ὥστε οὐδὲ τὴν ἐμβολὴν ἐδέξαντο τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἱππέων οἱ Ἰνδοί, ἀλλὰ κατηρ[ρ]άχθησαν ὥσπερ εἰς τεῖχός τι φίλιον τοὺς ἐλέφαντας. καὶ ἐν τούτῳ οἱ ἐπιστάται τῶν ἐλε- 3 φάντων ἀντεπῆγον τῇ ἵππῳ τὰ θηρία, καὶ ἡ φάλαγξ αὐτὴ τῶν Μακεδόνων ἀντεπῄει πρὸς τοὺς ἐλέφαντας, ἔς τε τοὺς ἐπιβάτας αὐτῶν ἀκοντίζοντες καὶ αὐτὰ τὰ θηρία περισταδὸν πάντοθεν βάλλοντες. καὶ ἦν τὸ ἔργον οὐδενὶ τῶν πρόσθεν ἀγώνων ἐοικός· τά τε γὰρ θηρία ἐπεκθέοντα ἐς τὰς τάξεις τῶν πεζῶν, ὅπῃ ἐπιστρέψειεν, ἐκεράϊζε καίπερ πυκνὴν οὖσαν τὴν τῶν Μακεδόνων φάλαγγα, καὶ οἱ ἱππεῖς οἱ τῶν Ἰνδῶν τοῖς πεζοῖς ἰδόντες ξυνεστηκὸς τὸ ἔργον ἐπιστρέψαντες αὖθις καὶ αὐτοὶ ἐπήλαυνον τῇ ἵππῳ. ὡς δὲ πάλιν 4 ἐκράτησαν αὐτῶν οἱ ἀμφ' Ἀλέξανδρον τῇ τε ῥώμῃ καὶ τῇ ἐμπειρίᾳ πολὺ προέχοντες, ὡς ⟨ἐπὶ⟩ τοὺς ἐλέφαντας αὖθις κατειλήθησαν. καὶ ἐν τούτῳ πᾶσα ἡ ἵππος Ἀλεξάνδρῳ ἐς μίαν ἴλην ἤδη ξυνηγμένη, οὐκ ἐκ παραγγέλματος, ἀλλὰ ἐν τῷ ἀγῶνι αὐτῷ ἐς τήνδε τὴν τάξιν καταστᾶσα, ὅπῃ προσπέσοι τῶν Ἰνδῶν ταῖς τάξεσι, ξὺν πολλῷ φόνῳ ἀπελύοντο. καὶ ἐς στενὸν 5

10 [ρ] del. Ell. (ed.) ‖ 23 ⟨ἐπὶ⟩ add. vulg. ‖ 25 Ἀλεξάνδρῳ] ⟨ἡ⟩ Ἀλεξάνδρου Krüg. ‖ 26 αὐτῷ] αὐτὴ Krüg. (ed.) ‖ 28 ἀπελύοντο] ἀπηλλάττοντο Pol.

□ ἤδη κατειλημ[μ]ένων τῶν θηρίων οὐ μείω πρὸς αὐτῶν
οἱ φίλιοι ἤπερ οἱ πολέμιοι ἐβλάπτοντο ἐν ταῖς ἐπιστρο-
φαῖς τε καὶ τοῖς ὠθισμοῖς καταπατούμενοι. τῶν τε
οὖν ἱππέων, οἷα δὴ ἐν στενῷ περὶ τοὺς ἐλέφαντας
εἱλουμένων, πολὺς φόνος ἐγίγνετο καὶ οἱ ἡγεμόνες
τῶν ἐλεφάντων οἱ πολλοὶ κατηκοντισμένοι ἦσαν, καὶ
αὐτοὶ οἱ ἐλέφαντες τὰ μὲν τιτρωσκόμενοι, τὰ δὲ ὑπό
τε τῶν πόνων καὶ ἐρημίᾳ ἡγεμόνων οὐκέτι διακεκρι-
6 μένοι ἐν τῇ μάχῃ ἦσαν, ἀλλ' οἷα δὴ ὑπὸ τοῦ κακοῦ
ἔκφρονες φιλίοις τε ὁμοῦ καὶ πολεμίοις προσφερόμενοι
πάντα τρόπον ἐξώθουν τε καὶ κατεπάτουν καὶ κατ-
έκαινον. ἀλλ' οἱ μὲν Μακεδόνες, ἅτε ἐν εὐρυχωρίᾳ
τε καὶ κατὰ γνώμην τὴν σφῶν προσφερόμενοι τοῖς
θηρίοις, ὅπῃ μὲν ἐπιφέροιντο εἶκον, ἀποστραφέντων
δὲ εἴχοντο ἐσακοντίζοντες· οἱ δὲ Ἰνδοὶ ἐν αὐτοῖς
ἀναστρεφόμενοι τὰ πλείω ἤδη πρὸς ἐκείνων ἐβλάπτοντο.
7 ὡς δὲ καματηρά τε ἦν τὰ θηρία καὶ οὐκέτι αὐτοῖς
ἐρρωμέναι αἱ ἐκδρομαὶ ἐγίγνοντο, ἀλλὰ συριγμῷ μόνον
διαχρώμενα ὥσπερ αἱ πρύμναν κρουόμεναι νῆες ἐπὶ
πόδα ὑπεχώρουν, αὐτὸς μὲν Ἀλέξανδρος περιβάλλει
ἐν κύκλῳ τὴν ἵππον τῇ πάσῃ τάξει, τοὺς πεζοὺς δὲ
ξυνασπίσαντας ὡς ἐς πυκνοτάτην ξύγκλεισιν ἐπάγειν
τὴν φάλαγγα ἐσήμηνε. καὶ οὕτως οἱ μὲν ἱππεῖς τῶν
Ἰνδῶν πλὴν ὀλίγων κατεκόπησαν ἐν τῷ ἔργῳ· ἐκό-
πτοντο δὲ καὶ οἱ πεζοὶ πανταχόθεν ἤδη προσκειμένων
σφίσι τῶν Μακεδόνων. καὶ ἐν τούτῳ ἵνα διέσχεν ἡ
□ ἵππος ἡ Ἀλεξάνδρου ἐς φυγὴν πάντες ἐπεστράφησαν.
18 Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ Κρατερός τε καὶ οἱ ἄλλοι ὅσοι

---

1 [μ] del. Ell. (ed.) ‖ 2 φίλιοι Pol., φίλοι A ‖ 8 ἐρημίᾳ A (Krüg. coll. III 28, 9; IV 5, 5), ἐρημίας vulg. ‖ 10 φιλίοις et πολεμίοις Vulc., φιλίους et πολεμίους A

τῆς στρατιᾶς [τε] τῆς Ἀλεξάνδρου ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τοῦ Ὑδάσπου ὑπολελειμμένοι ἡγεμόνες ἦσαν, ὡς νικῶντα λαμπρῶς κατεῖδον Ἀλέξανδρον, ἐπέρων καὶ αὐτοὶ τὸν πόρον. καὶ οὗτοι οὐ μείονα τὸν φόνον ἐν τῇ ἀποχωρήσει τῶν Ἰνδῶν ἐποίησαν, ἀκμῆτες ἀντὶ κεκμηκότων τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἐπιγενόμενοι τῇ διώξει.

Ἀπέθανον δὲ τῶν Ἰνδῶν πεζοὶ μὲν ὀλίγον ἀπο- 2
δέοντες τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ ἐς τρισχιλίους, τὰ δὲ ἅρματα ξύμπαντα κατεκόπη· καὶ Πώρου δύο παῖδες ἀπέθανον καὶ Σπιτάκης ὁ νομάρχης τῶν ταύτῃ Ἰνδῶν καὶ τῶν ἐλεφάντων καὶ ἁρμάτων οἱ ἡγεμόνες καὶ οἱ ἱππάρχαι καὶ οἱ στρατηγοὶ τῆς στρατιᾶς τῆς Πώρου ξύμπαντες..... ἐλήφθησαν δὲ καὶ οἱ ἐλέφαντες, ὅσοι γε αὐτῶν μὴ αὐτοῦ ἀπέθανον. τῶν δὲ ἀμφ' Ἀλέξ- 3
ανδρον πεζοὶ μὲν ἀπὸ ἑξακισχιλίων τῶν ἐν τῇ πρώτῃ προσβολῇ γενομένων ἐς ὀγδοήκοντα μάλιστα ἀπέθανον· ἱππεῖς δὲ τῶν μὲν ἱπποτοξοτῶν, οἳ δὴ καὶ πρῶτοι τοῦ ἔργου ἥψαντο, δέκα· τῆς δὲ ἑταιρικῆς ἵππου ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι· τῶν δὲ ἄλλων ἱππέων ὡς διακόσιοι.

Πῶρος δὲ μεγάλα ἔργα ἐν τῇ μάχῃ ἀποδειξάμενος 4
μὴ ὅτι στρατηγοῦ, ἀλλὰ καὶ στρατιώτου γενναίου, ὡς τῶν τε ἱππέων τὸν φόνον κατεῖδε καὶ τῶν ἐλεφάντων τοὺς μὲν αὐτοῦ πεπτωκότας, τοὺς δὲ ἐρήμους τῶν ἡγεμόνων λυπηροὺς πλανωμένους, τῶν δὲ πεζῶν αὐτῷ οἱ πλείους ἀπολώλεσαν, οὐχ ἧπερ Δαρεῖος ὁ μέγας βασιλεὺς ἐξάρχων τοῖς ἀμφ' αὐτὸν τῆς φυγῆς ἀπεχώρει, ἀλλὰ ἔστε γὰρ ὑπέμενέ τι τῶν Ἰνδῶν ἐν τῇ μάχῃ 5

---

1 [τε] om. vulg. ‖ 13 lacunae signa posuit Krüg., qui captivorum numerum intercidisse susp. ‖ 24 λυπηροὺς] λυγροὺς Krüg. (ed.), qui etiam λυπροὺς coni. | πλανωμένους m 1 corr. e πεπλανημένους A

ξυνεστηκός, ἐς τοσόνδε ἀγωνισάμενος, τετρωμένος δὲ τὸν
δεξιὸν ὦμον, ὃν δὴ γυμνὸν μόνον ἔχων ἐν τῇ μάχῃ ἀν-
εστρέφετο (ἀπὸ γὰρ τοῦ ἄλλου σώματος ἤρκει αὐτῷ τὰ
βέλη ὁ θώραξ περιττὸς ὢν κατά τε τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν
ἁρμονίαν, ὡς ὕστερον καταμαθεῖν θεωμένοις ἦν), τότε
6 δὴ καὶ αὐτὸς ἀπεχώρει ἐπιστρέψας τὸν ἐλέφαντα. καὶ
Ἀλέξανδρος μέγαν τε αὐτὸν καὶ γενναῖον ἄνδρα ἰδὼν
ἐν τῇ μάχῃ σῶσαι ἐπεθύμησε. πέμπει δὴ παρ' αὐτὸν
πρῶτα μὲν Ταξίλην τὸν Ἰνδόν· καὶ Ταξίλης προσ-
ιππεύσας ἐφ' ὅσον οἱ ἀσφαλὲς ἐφαίνετο τῷ ἐλέφαντι
ὃς ἔφερε τὸν Πῶρον ἐπιστῆσαί τε ἠξίου τὸ θηρίον,
οὐ γάρ εἶναί οἱ ἔτι φεύγειν, καὶ ἀκοῦσαι τῶν παρ'
7 Ἀλεξάνδρου λόγων. ὁ δὲ ἰδὼν ἄνδρα ἐχθρὸν ἐκ
παλαιοῦ τὸν Ταξίλην ἐπιστρέψας ἀνήγετο ὡς ἀκοντί-
σων· καὶ ἂν καὶ κατέκανε τυχόν, εἰ μὴ ὑποφθάσας
ἐκεῖνος ἀπήλασεν ἀπὸ τοῦ Πώρου πρόσω τὸν ἵππον.
Ἀλέξανδρος δὲ οὐδὲ ἐπὶ τῷδε τῷ Πώρῳ χαλεπὸς ἐγέ-
νετο, ἀλλ' ἄλλους τε ἐν μέρει ἔπεμπε καὶ δὴ καὶ
Μερόην ἄνδρα Ἰνδόν, ὅτι φίλον εἶναι ἐκ παλαιοῦ τῷ
Πώρῳ τὸν Μερόην ἔμαθεν. Πῶρος δὲ ὡς τὰ παρὰ
τοῦ Μερόου ἤκουσε καὶ ἐκ τοῦ δίψους ἅμα ἐκρατεῖτο,
ἐπέστησέ τε τὸν ἐλέφαντα καὶ κατέβη ἀπ' αὐτοῦ ὡς
δὲ ἔπιέ τε καὶ ἀνέψυξεν, ἄγειν αὐτὸν σπουδῇ ἐκέλευσεν
παρὰ Ἀλέξανδρον.

19 Καὶ ὁ μὲν ἤγετο· Ἀλέξανδρος δὲ ὡς προσάγοντα
ἐπύθετο, προσιππεύσας πρὸ τῆς τάξεως ξὺν ὀλίγοις

25—p 265, 18 = Exc. de sententiis 12. ὅτι ὡς ἐπύθετο Ἀλέξανδρος μετὰ τὸ τρωθῆναι τὸν Πῶρον προσάγοντα, προσιππεύσας—ἐχρήσατο

6 ἐπιστρέψας] ἀποστρέψας Pol. ‖ 15 τυχόν Vulc., τυχών A ‖ 26 προσιππεύσας] προϊππεύσας Ell.

τῶν ἑταίρων ἀπαντᾷ τῷ Πώρῳ· καὶ ἐπιστήσας τὸν
ἵππον τό τε μέγεθος ἐθαύμαζεν, ὑπὲρ πέντε πήχεις
μάλιστα ξυμβαῖνον, καὶ τὸ κάλλος τοῦ Πώρου καὶ ὅτι
οὐ δεδουλωμένος τῇ γνώμῃ ἐφαίνετο, ἀλλ' ὥσπερ ⟨ἂν⟩
ἀνὴρ ἀγαθὸς ἀνδρὶ ἀγαθῷ προσέλθοι ὑπὲρ βασιλείας
τῆς αὑτοῦ πρὸς βασιλέα ἄλλον καλῶς ἠγωνισμένος.
ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρος πρῶτος προσειπὼν αὐτὸν λέγειν 2
ἐκέλευσεν ὅ τι οἱ γενέσθαι ἐθέλοι. Πῶρον δὲ ἀπο-
κρίνασθαι λόγος ὅτι· βασιλικῶς μοι χρῆσαι, ὦ Ἀλέξ-
ανδρε. καὶ Ἀλέξανδρος ἡσθεὶς τῷ λόγῳ, τοῦτο μὲν
ἔσται σοι, ἔφη, ὦ Πῶρε, ἐμοῦ ἕνεκα· σὺ δὲ σαυτοῦ
ἕνεκα ὅ τι σοὶ φίλον ἀξίου. ὁ δὲ πάντα ἔφη ἐν τούτῳ
ἐνεῖναι. καὶ Ἀλέξανδρος τούτῳ ἔτι μᾶλλον τῷ λόγῳ 3
ἡσθεὶς τήν τε ἀρχὴν τῷ Πώρῳ τῶν τε αὐτῶν Ἰνδῶν
ἔδωκεν καὶ ἄλλην ἔτι χώραν πρὸς τῇ πάλαι οὔσῃ
πλείονα τῆς πρόσθεν προσέθηκεν· καὶ οὕτως αὐτός
τε βασιλικῶς κεχρημένος ἦν ἀνδρὶ ἀγαθῷ καὶ ἐκείνῳ
ἐκ τούτου ἐς ἅπαντα πιστῷ ἐχρήσατο. τοῦτο τὸ τέλος
τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Πῶρόν τε καὶ τοὺς ἐπέκεινα τοῦ
Ὑδάσπου ποταμοῦ Ἰνδοὺς Ἀλεξάνδρῳ ἐγένετο ἐπ'
ἄρχοντος Ἀθηναίοις Ἡγήμονος μηνὸς Μουνυχιῶνος.
Ἵνα δὲ ἡ μάχη ξυνέβη καὶ ἔνθεν ὁρμηθεὶς ἐπέ- 4
ρασε τὸν Ὑδάσπην ποταμὸν πόλεις ἔκτισεν Ἀλέξανδρος.
καὶ τὴν μὲν Νίκαιαν τῆς νίκης τῆς κατ' Ἰνδῶν ἐπώ-
νυμον ὠνόμασε, τὴν δὲ Βουκεφάλαν ἐς τοῦ ἵππου τοῦ

4 ⟨ἂν⟩ add. Krüg. (ed.) ‖ 8 ἐκέλευσεν δ (vulg.), ἐκέλευεν A | ἐθέλοι] ἐθέλει δ ‖ 11 ἔφη om. δ ‖ 13 ἐνεῖναι] εἶναι δ ‖ 14 αὐτῶν] αὐτοῦ Krüg. (ed.) ‖ 21 Ἡγήμονος] Ἡγεμόνος vulg.; cf. Kirchner n. 6291 ‖ 23 ἔκτισεν] ἔκτιζεν Sint. (ed.), coll. V 20, 2 ‖ 25 Βουκεφάλαν] Βουκέφαλα Gron. coll. V 29, 5, sed Βουκεφάλα fem. s. etiam Diod. XVII 95, 5; Steph. Byz. s. v. Βοὸς κεφαλαί; Ptolem. VIII 26, 8; Curt. IX 3, 23; v. praeterea Tomaschek apud Pauly-Wissowa s. v.

Βουκεφάλα τὴν μνήμην, ὃς ἀπέθανεν αὐτοῦ, οὐ βληθεὶς
5 πρὸς οὐδενός, ἀλλὰ ὑπὸ καύματός τε καὶ ἡλικίας (ἦν
γὰρ ἀμφὶ τὰ τριάκοντα ἔτη) καματηρὸς γενόμενος,
πολλὰ δὲ πρόσθεν ξυγκαμὼν τε καὶ συγκινδυνεύσας
Ἀλεξάνδρῳ, ἀναβαινόμενός τε πρὸς μόνου Ἀλεξάνδρου
[ὁ Βουκεφάλας οὗτος], ὅτι τοὺς ἄλλους πάντας ἀπηξίου
ἀμβάτας, καὶ μεγέθει μέγας καὶ τῷ θυμῷ γενναῖος.
σημεῖον δέ οἱ ἦν βοὸς κεφαλὴ ἐγκεχαραγμένη, ἐφ'
ὅτῳ καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο λέγουσιν ὅτι ἔφερεν· οἱ δὲ
λέγουσιν ὅτι λευκὸν σῆμα εἶχεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, μέλας
6 ὢν αὐτός, ἐς βοὸς κεφαλὴν μάλιστα εἰκασμένον. οὗτος
ὁ ἵππος ἐν τῇ Οὐξίων χώρᾳ ἀφανὴς ἐγένετο Ἀλεξάνδρῳ,
καὶ Ἀλέξανδρος προεκήρυξεν ἀνὰ τὴν χώραν πάντας
ἀποκτενεῖν Οὐξίους, εἰ μὴ ἀπάξουσιν αὐτῷ τὸν ἵππον·
καὶ ἀπήχθη εὐθὺς ἐπὶ τῷ κηρύγματι. τοσήδε μὲν
σπουδὴ Ἀλεξάνδρῳ ἀμφ' αὐτὸν ἦν, τόσος δὲ Ἀλεξάνδρου
φόβος τοῖς βαρβάροις. καὶ ἐμοὶ ἐς τοσόνδε τετιμήσθω
ὁ Βουκεφάλας οὗτος Ἀλεξάνδρου ἕνεκα.

20 Ἀλεξάνδρῳ δὲ ἐπειδὴ οἱ ἀποθανόντες ἐν τῇ μάχῃ
κεκόσμηντο τῷ πρέποντι κόσμῳ, ὁ δὲ τοῖς θεοῖς τὰ
νομιζόμενα ἐπινίκια ἔθυε, καὶ ἀγὼν ἐποιεῖτο αὐτῷ
γυμνικὸς καὶ ἱππικὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τοῦ Ὑδάσπου,
2 ἵναπερ τὸ πρῶτον διέβη ἅμα τῷ στρατῷ. Κρατερὸν
μὲν δὴ ξὺν μέρει τῆς στρατιᾶς ὑπελείπετο τὰς πόλεις
ἅστινας ταύτῃ ἔκτιζεν ἀναστήσοντά τε καὶ ἐκτειχιοῦντα·
αὐτὸς δὲ ἤλαυνεν ὡς ἐπὶ τοὺς προσχώρους τῇ Πώρου
ἀρχῇ Ἰνδούς. ὄνομα δὲ ἦν τῷ ἔθνει Γλαυγανῖκαι,
FGrH 139/fr. 45, 138 fr. 21 ὡς λέγει Ἀριστόβουλος, ὡς δὲ Πτολεμαῖος, Γλαῦσαι.

---

6 [ὁ Βουκεφάλας οὗτος] del. Pol. ‖ 9 ὅτῳ] ὅτου Krüg. (ed.); cf. Xenoph. Memor. III 14, 2; Stallbaum ad Plat. de republ. V, p. 470 B ‖ 16 τόσος] τοσόσ⟨δε⟩ Krüg. (ed.); cf. VI 27, 5

ὁποτέρως δὲ ἔχει τὸ ὄνομα οὔ μοι μέλει. ἐπῄει δὲ 3
τὴν χώραν αὐτῶν Ἀλέξανδρος τῶν τε ἑταίρων ἱππέων ἔχων τοὺς ἡμίσεας καὶ τῶν πεζῶν ἀπὸ φάλαγγος ἑκάστης ἐπιλέκτους καὶ τοὺς ἱπποτοξότας σύμπαντας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τοὺς τοξότας· καὶ προσεχώρουν αὐτῷ ὁμολογίᾳ πάντες. καὶ ἔλαβε πόλεις μὲν ἐς τριά- 4
κοντα καὶ ἑπτά, ὧν ἵνα ὀλίγιστοι ἦσαν οἰκήτορες πεντακισχιλίων οὐκ ἐλάττους ἦσαν, πολλῶν δὲ καὶ ὑπὲρ τοὺς μυρίους· καὶ κώμας πλήθει τε πολλὰς ἔλαβε καὶ πολυανθρώπους οὐ μεῖον τῶν πόλεων. καὶ ταύτης τῆς χώρας Πώρῳ ἄρχειν ἔδωκεν. καὶ Ταξίλῃ δὲ διαλλάττει Πῶρον καὶ Ταξίλην ἀποπέμπει ὀπίσω ἐς τὰ ἤθη τὰ αὐτοῦ.

Ἐν τούτῳ δὲ παρά τε Ἀβισάρου πρέσβεις ἧκον, 5
ἐνδιδόντες αὐτόν τε Ἀλεξάνδρῳ Ἀβισάρην καὶ τὴν χώραν ὅσης ἦρχε. καίτοι πρό γε τῆς μάχης τῆς πρὸς Πῶρον γενομένης Ἀλεξάνδρῳ ἐπενόει Ἀβισάρης καὶ αὐτὸς ξὺν Πώρῳ τάττεσθαι· τότε δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ ξὺν τοῖς ἄλλοις πρέσβεσι παρ' Ἀλέξανδρον ἔπεμψε, χρήματά τε κομίζοντα καὶ ἐλέφαντας τεσσαράκοντα δῶρον Ἀλεξάνδρῳ. ἧκον δὲ καὶ παρὰ 6
τῶν αὐτονόμων Ἰνδῶν πρέσβεις παρ' Ἀλέξανδρον καὶ παρὰ Πώρου ἄλλου του ὑπάρχου Ἰνδῶν. Ἀλέξανδρος

14—p. 268, 3 = Exc. de legat. gentium ad Rom. 5, p. 514 ed. De Boor. ὅτι παρὰ Ἀβισάρου — ἰδὼν

---

2 ἱππέων FH, ἱππέας A²BL ‖ 7 ὀλίγιστοι Krüg. (ed.), ὀλιγοστοὶ A ‖ 8 ⟨τῶν⟩ πεντακισχιλίων Krüg.; cf. III 30, 11 | πολλῶν] fortasse πολλαὶ ‖ 15. 16 ἐνδιδόντες — Ἀβισάρην καὶ τὴν χώραν] ἐνδίδοντος — Ἀβισάρου καὶ τῆς χώρας ε ‖ 16 πρό] πρός η ‖ 20 ἔπεμψε] ἔπεμπε ε ‖ 22 αὐτονόμων] αὐτονόμων τῶν ε | παρ'] παρὰ ε ‖ 23 του Ell. (ed.), τοῦ A ε

δὲ Ἀβισάρην διὰ τάχους ἰέναι παρ' αὑτὸν κελεύει ἐπαπειλήσας, εἰ μὴ ἔλθοι, ὅτι αὐτὸν ὄψεται ἥκοντα ξὺν τῇ στρατιᾷ ἵνα οὐ χαιρήσει ἰδών.

7 *Ἐν τούτῳ δὲ Φραταφέρνης τε ὁ Παρθυαίων καὶ Ὑρκανίας σατράπης τοὺς καταλειφθέντας παρὰ οἷ Θρᾷκας ἄγων ἧκεν ὡς Ἀλέξανδρον καὶ παρὰ Σισικόττου τοῦ Ἀσσακηνῶν σατράπου ἄγγελοι, ὅτι τόν τε ὕπαρχον σφῶν ἀπεκτονότες εἶεν οἱ Ἀσσακηνοὶ καὶ ἀπ' Ἀλεξάνδρου ἀφεστηκότες. καὶ ἐπὶ τούτους Φίλιππον ἐκπέμπει καὶ Τυρίεσπιν σὺν στρατιᾷ τὰ περὶ τὴν Ἀσσακηνῶν χώραν καταστησομένους καὶ κοσμήσοντας.*

8 *Αὐτὸς δὲ ὡς ἐπὶ τὸν Ἀκεσίνην ποταμὸν προὐ-
χώρει. τούτου τοῦ Ἀκεσίνου τὸ μέγεθος μόνου τῶν
FGrH 138/fr. 22 Ἰνδῶν ποταμῶν Πτολεμαῖος ὁ Λάγου ἀνέγραψεν·
εἶναι γὰρ ἵνα ἐπέρασεν αὐτὸν Ἀλέξανδρος ἐπὶ τῶν
πλοίων τε καὶ τῶν διφθερῶν ξὺν τῇ στρατιᾷ τὸ μὲν
ῥεῦμα ὀξὺ τοῦ Ἀκεσίνου πέτραις μεγάλαις καὶ ὀξείαις,
καθ' ὧν φερόμενον βίᾳ τὸ ὕδωρ κυμαίνεσθαί τε καὶ
καχλάζειν, τὸ δὲ εὖρος σταδίους ἐπέχειν πεντεκαίδεκα.
9 τοῖς μὲν δὴ ἐπὶ τῶν διφθερῶν περῶσιν εὐμαρῆ
γενέσθαι τὸν πόρον, τοὺς δὲ ἐν τοῖς πλοίοις δια-
βάλλοντας ἐποκειλάντων πολλῶν πλοίων ἐπὶ ταῖς
πέτραις καὶ συναρ[ρ]αχθέντων οὐκ ὀλίγους αὐτοῦ ἐν
10 τῷ ὕδατι διαφθαρῆναι. εἴη ἂν οὖν ἐκ τοῦδε τοῦ
λόγου ξυντιθέντι τεκμηριοῦσθαι, ὅτι οὐ πόρρω τοῦ
ἀληθοῦς ἀναγέγραπται τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ τὸ μέγεθος,
ὅσοις ἐς τεσσαράκοντα σταδίους δοκεῖ τοῦ Ἰνδοῦ εἶναι*

---

3 *χαιρήσει*] *χαιρήσειν* ε ‖ 6 *Σισικόττου* Blanc. coll. IV 30,4, *σισίκου* A; *Sisocostus* Curt. VIII 11, 25 ‖ 8 *καὶ* post *σφῶν* m. 1 exp. A ‖ 13 *μὲν οὐ* post *μέγεθος* m. 1 del. A ‖ 22 *ἐποκειλάντων* F, *ἐπωκειλάντων* A²BHL ‖ 23 [ρ] del. Krüg. (ed.)

τὸ εὖρος, ἵνα μέσως ἔχει αὐτὸς αὐτοῦ ὁ Ἰνδός· ἵνα δὲ στενότατός τε καὶ διὰ στενότητα βαθύτατος ἐς τοὺς πεντεκαίδεκα ξυνάγεσθαι· καὶ ταῦτα πολλαχῇ εἶναι τοῦ Ἰνδοῦ. καὶ γὰρ καὶ τοῦ Ἀκεσίνου τεκμαίρομαι ἐπιλέξασθαι Ἀλέξανδρον, ἵναπερ τὸ πλατύτατον ἦν τοῦ πόρου, ὡς σχολαιτέρῳ χρήσασθαι τῷ ῥεύματι.

Περάσας δὲ τὸν ποταμὸν Κοῖνον μὲν ξὺν τῇ αὐτοῦ 21
τάξει ἀπολείπει αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ὄχθῃ προστάξας ἐπιμελεῖσθαι τῆς ὑπολελειμμένης στρατιᾶς τῆς διαβάσεως, οἳ τόν τε σῖτον αὐτῷ τὸν ἐκ τῆς ἤδη ὑπηκόου τῶν Ἰνδῶν χώρας καὶ τὰ ἄλλα ἐπιτήδεια παρακομίζειν
ἔμελλον. Πῶρον δὲ ἐς τὰ αὐτοῦ ἤθη ἀποπέμπει, 2
κελεύσας Ἰνδῶν τε τοὺς μαχιμωτάτους ἐπιλεξάμενον καὶ εἴ τινας παρ' αὐτῷ ἔχοι ἐλέφαντας, τούτους δὲ ἀναλαβόντα[ς] ἰέναι παρ' αὐτόν. αὐτὸς δὲ Πῶρον τὸν ἕτερον τὸν κακόν, ὅτι ἐξηγγέλθη πεφευγέναι ἀπολιπὼν τὴν χώραν ἧς ἦρχεν, ἐπενόει διώκειν σὺν
τοῖς κουφοτάτοις τῆς στρατιᾶς. ὁ γὰρ Πῶρος οὗτος, 3
ἔστε μὲν πολέμια ξυνειστήκει Ἀλεξάνδρῳ τὰ πρὸς τὸν ἄλλον Πῶρον, πρέσβεις παρ' Ἀλέξανδρον πέμπων αὐτόν τε καὶ τὴν ὑπὸ οἷ χώραν ἐνεδίδου Ἀλεξάνδρῳ, κατὰ ἔχθος τὸ Πώρου μᾶλλον ἢ φιλίᾳ τῇ Ἀλεξάνδρου· ὡς δὲ ἀφειμένον τε ἐκεῖνον καὶ πρὸς τῇ αὐτοῦ καὶ ἄλλης πολλῆς ἄρχοντα ἔμαθε, τότε δὴ φοβηθείς, οὐχ οὕτω τι Ἀλέξανδρον, ὡς τὸν Πῶρον ἐκεῖνον τὸν ὁμώνυμον, φεύγει τὴν ἑαυτοῦ ἀναλαβὼν ὅσους τῶν μαχίμων ξυμπεῖσαι ἠδυνήθη μετασχεῖν οἱ τῆς φυγῆς.

Ἐπὶ τοῦτον ἐλαύνων Ἀλέξανδρος ἀφικνεῖται ἐπὶ 4
τὸν Ὑδραώτην ποταμόν, ἄλλον αὖ τοῦτον Ἰνδὸν

1 ὁ Ἰνδός delendum videtur ‖ 5. 6 τοῦ πόρου] τὸν πόρον Krüg.; cf. Grundm. p. 67 ‖ 15 [ς] del. Vulc. ‖ 29 ποταμόν del. Pol.

ποταμόν, τὸ μὲν εὖρος οὐ μείονα τοῦ Ἀκεσίνου, ὀξύτητι
δὲ τοῦ ῥοῦ μείονα. ὅσην δὲ τῆς χώρας ἔστε ἐπὶ τὸν
Ὑδραώτην ἐπῆλθε, φυλακὰς ὑπέλιπεν ἐν τοῖς ἐπι-
καιροτάτοις χωρίοις, ὅπως οἱ ἀμφὶ Κρατερόν τε καὶ
Κοῖνον δι᾽ ἀσφαλείας ἐπέρχοιντο τῆς χώρας τὴν πολλὴν
5 προνομεύοντες. ἐνταῦθα Ἡφαιστίωνα μὲν ἐκπέμπει
δοὺς αὐτῷ μέρος τῆς στρατιᾶς, πεζῶν μὲν φάλαγγας
δύο, ἱππέων δὲ τήν τε αὐτοῦ καὶ τὴν Δημητρίου
ἱππαρχίαν καὶ τῶν τοξοτῶν τοὺς ἡμίσεας, ἐς τὴν
Πώρου τοῦ ἀφεστηκότος χώραν, κελεύσας παραδιδόναι
ταύτην Πώρῳ τῷ ἄλλῳ, καὶ εἰ δή τινα πρὸς ταῖς
ὄχθαις τοῦ Ὑδραώτου ποταμοῦ αὐτόνομα ἔθνη Ἰνδῶν
νέμεται, καὶ ταῦτα προσαγαγόμενον τῷ Πώρῳ ἄρχειν
6 ἐγχειρίσαι. αὐτὸς δ᾽ ἐπέρα τὸν Ὑδραώτην ποταμόν,
οὐ καθάπερ τὸν Ἀκεσίνην χαλεπῶς. προχωροῦντι δὲ
αὐτῷ ἐπέκεινα τῆς ὄχθης τοῦ Ὑδραώτου τοὺς μὲν
πολλοὺς καθ᾽ ὁμολογίαν προσχωρεῖν ξυνέβαινεν, ἤδη
δέ τινας ξὺν ὅπλοις ἀπαντήσαντας, τοὺς δὲ καὶ ὑποφεύ-
γοντας ἑλὼν βίᾳ κατεστρέψατο.

22 Ἐν τούτῳ δὲ ἐξαγγέλλεται Ἀλεξάνδρῳ τῶν αὐτο-
νόμων Ἰνδῶν ἄλλους τέ τινας καὶ τοὺς καλουμένους
Καθαίους αὐτούς τε παρασκευάζεσθαι ὡς πρὸς μάχην,
εἰ προσάγοι τῇ χώρᾳ αὐτῶν Ἀλέξανδρος, καὶ ὅσα ὅμορά
σφισιν ⟨ἔθνη⟩ ὡσαύτως αὐτόνομα, καὶ ταῦτα παρα-
2 καλεῖν ἐς τὸ ἔργον· εἶναι δὲ τήν τε πόλιν ὀχυρὰν
πρὸς ᾗ ἐπενόουν ἀγωνίσασθαι, Σάγγαλα ἦν τῇ πόλει
ὄνομα, καὶ αὐτοὶ οἱ Καθαῖοι εὐτολμότατοί τε καὶ τὰ
πολέμια κράτιστοι ἐνομίζοντο, καὶ τούτοις κατὰ τὰ

---

24 ⟨ἔθνη⟩ add. Krüg. ‖ 26 ᾗ Pfl., ἦν A ‖ 27 εὐτολμό-
τατοι Schm. (ed.), εὐτολμώτατοι A

*αὐτὰ Ὀξυδράκαι, ἄλλο Ἰνδῶν ἔθνος, καὶ Μαλλοί, ἄλλο
καὶ τοῦτο· ἐπεὶ καὶ ὀλίγῳ πρόσθεν στρατεύσαντας ἐπ᾽
αὐτοὺς Πῶρόν τε καὶ Ἀβισάρην ξύν τε τῇ σφετέρᾳ
δυνάμει καὶ πολλὰ ἄλλα ἔθνη τῶν αὐτονόμων Ἰνδῶν
ἀναστήσαντας οὐδὲν πράξαντας τῆς παρασκευῆς ἄξιον
ξυνέβη ἀπελθεῖν.*

Ταῦτα ὡς ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, σπουδῇ ἤλαυνεν 3
*ὡς ἐπὶ τοὺς Καθαίους. καὶ δευτεραῖος μὲν ἀπὸ τοῦ
ποταμοῦ τοῦ Ὑδραώτου πρὸς πόλιν ἧκεν ᾗ ὄνομα
Πίμπραμα· τὸ δὲ ἔθνος τοῦτο τῶν Ἰνδῶν Ἀδραϊσταὶ
ἐκαλοῦντο. οὗτοι μὲν δὴ προσεχώρησαν ὁμολογίᾳ* 4
*Ἀλεξάνδρῳ. καὶ Ἀλέξανδρος ἀναπαύσας τῇ ὑστεραίᾳ
τὴν στρατιὰν τῇ τρίτῃ προὐχώρει ἐπὶ τὰ Σάγγαλα,
ἵνα οἱ Καθαῖοί τε καὶ οἱ ἄλλοι πρόσχωροι αὐτοῖς
ξυνεληλυθότες πρὸ τῆς πόλεως παρατεταγμένοι ἦσαν
ἐπὶ γηλόφου οὐ πάντῃ ἀποτόμου· κύκλῳ δὲ τοῦ
γηλόφου ἁμάξας περιστήσαντες ἐντὸς αὐτῶν ἐστρατο-
πέδευον, ὡς τριπλοῦν χάρακα προβεβλῆσθαι [πρὸ] τῶν
ἁμαξῶν. Ἀλέξανδρος δὲ τό τε πλῆθος κατιδὼν τῶν* 5
*βαρβάρων καὶ τοῦ χωρίου τὴν φύσιν, ὡς μάλιστα πρὸς
τὰ παρόντα ἐν καιρῷ οἱ ἐφαίνετο παρετάσσετο· καὶ
τοὺς μὲν ἱπποτοξότας εὐθὺς ὡς εἶχεν ἐκπέμπει ἐπ᾽
αὐτούς, ἀκροβολίζεσθαι κελεύσας παριππεύοντας, ὡς
μήτε ἐκδρομήν τινα ποιήσασθαι τοὺς Ἰνδοὺς πρὶν
ξυνταχθῆναι αὐτῷ τὴν στρατιὰν καὶ ὡς πληγὰς γίγνε-
σθαι αὐτοῖς καὶ πρὸ τῆς μάχης ἐντὸς τοῦ ὀχυρώματος.*

---

1 *Ὀξυδράκαι*] hanc formam usitatiorem semper adhibet Arr.; *Συδράκαι* Strab. XV 1, 33 p. 701, *Sudracae* Curt. IX 4, 15, Justin. XII 9, 3 | *Μαλλοί*, quam formam firmat *ε* VI 14, 1 et 3, ubique scripsi: *μαλοί* saepe A ‖ 8 *μὲν* del. Krüg. (ed.) ‖ 10 *Ἀδραϊσται* (sic) A, *Ἀδρεσταί* Diod. XVII 91, 2; *Adrestae* Justin. XII 8, 9 ‖ 14 *ἄλλοι* ⟨*οἱ*⟩ Pfl. ‖ 18 [*πρὸ*] del. Vulc.

6 αὐτὸς δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ δεξιοῦ κέρως τῶν ἱππέων τὸ
ἄγημα κατέστησε καὶ τὴν Κλείτου ἱππαρχίαν, ἐχομένους
δὲ τούτων τοὺς ὑπασπιστάς, καὶ ἐπὶ τούτοις τοὺς
Ἀγριᾶνας· κατὰ δὲ τὸ εὐώνυμον Περδίκκας αὐτῷ ἐτέ-
τακτο τήν τε αὐτοῦ ἔχων ἱππαρχίαν καὶ τὰς τῶν
πεζεταίρων τάξεις· ἐπὶ κέρως δὲ ἑκατέρου οἱ τοξόται
7 αὐτῷ διχῇ διακριθέντες ἐτάχθησαν. ἐκτάσσοντι δὲ
αὐτῷ παρεγένοντο καὶ οἱ ἀπὸ τῆς ὀπισθοφυλακίας
πεζοί τε καὶ ἱππεῖς. καὶ τούτων τοὺς μὲν ἱππέας ἐπὶ
τὰ κέρατα διελὼν παρήγαγεν, ἀπὸ δὲ τῶν πεζῶν τῶν
προσγενομένων πυκνοτέραν τὴν ξύγκλεισιν τῆς φά-
λαγγος ποιήσας αὐτὸς ἀναλαβὼν τὴν ἵππον τὴν ἐπὶ
τοῦ δεξιοῦ τεταγμένην παρήγαγεν ἐπὶ τὰς κατὰ τὸ
εὐώνυμον τῶν Ἰνδῶν ἁμάξας. ταύτῃ γὰρ εὐπροσ-
οδώτερον αὐτῷ ἐφαίνετο τὸ χωρίον καὶ οὐ πυκναὶ
ὡσαύτως αἱ ἅμαξαι ἐφειστήκεσαν.

23 Ὡς δὲ ἐπὶ τὴν ἵππον προσαγαγοῦσαν οὐκ ἐξέδραμον
οἱ Ἰνδοὶ ἔξω τῶν ἁμαξῶν, ἀλλ' ἐπιβεβηκότες αὐτῶν
ἀφ' ὑψηλοῦ ἠκροβολίζοντο, γνοὺς Ἀλέξανδρος ὅτι οὐκ
εἴη τῶν ἱππέων τὸ ἔργον καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἵππου
2 πεζὸς ἐπῆγε τῶν πεζῶν τὴν φάλαγγα. καὶ ἀπὸ μὲν
τῶν πρώτων ἁμαξῶν οὐ χαλεπῶς ἐβιάσαντο οἱ Μακε-
δόνες τοὺς Ἰνδούς· πρὸ δὲ τῶν δευτέρων οἱ Ἰνδοὶ
παραταξάμενοι ῥᾷον ἀπεμάχοντο, οἷα δὴ πυκνότεροί
τε ἐφεστηκότες ἐλάττονι τῷ κύκλῳ καὶ τῶν Μακεδόνων
οὐ κατ' εὐρυχωρίαν ὡσαύτως προσαγόντων σφίσιν, ἐν
ᾧ τάς τε πρώτας ἁμάξας ὑπεξῆγον καὶ κατὰ τὰ δια-
λείμματα αὐτῶν ὡς ἑκάστοις προὐχώρει ἀτάκτως

---

6 πεζεταίρων Blanc. (ed.), ἀσθεταίρων A ‖ 23 πρὸ] ἀπὸ Ansp. p. 71 adn. 225 ‖ 25 ἐλάττονι Blanc., ἐλάττον (sic) A[2], ἔλαττοι (sic) B, ἔλαττον FHL; ⟨ἐν⟩ ἐλάττονι Gron. (ed.) ex k

προσέβαλλον· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τούτων ὅμως ἐξώσθησαν
οἱ Ἰνδοὶ βιασθέντες πρὸς τῆς φάλαγγος. οἱ δὲ οὐκέτι 3
ἐπὶ τῶν τρίτων ἔμενον, ἀλλὰ ὡς τάχους εἶχον φυγῇ
εἰς τὴν πόλιν κατεκλείσθησαν. καὶ Ἀλέξανδρος ταύτην
μὲν τὴν ἡμέραν περιεστρατοπέδευσε τοῖς πεζοῖς τὴν
πόλιν ὅσα γε ἠδυνήθη αὐτῷ περιβαλεῖν ἡ φάλαγξ·
ἐπὶ πολὺ γὰρ ἐπέχον τὸ τεῖχος τῷ στρατοπέδῳ κυκλώ-
σασθαι οὐ δυνατὸς ἐγένετο· κατὰ δὲ τὰ διαλείποντα 4
αὐτοῦ, ἵνα καὶ λίμνη οὐ μακρὰν τοῦ τείχους ἦν, τοὺς
ἱππέας ἐπέταξεν ἐν κύκλῳ τῆς λίμνης, γνοὺς οὐ βαθεῖαν
οὖσαν τὴν λίμνην καὶ ἅμα εἰκάσας ὅτι φοβεροὶ γενό-
μενοι οἱ Ἰνδοὶ ἀπὸ τῆς προτέρας ἥττης ἀπολείψουσι
τῆς νυκτὸς τὴν πόλιν. καὶ συνέβη οὕτως ὅπως εἴκασεν· 5
ἀμφὶ γὰρ δευτέραν φυλακὴν ἐκπίπτοντες ἐκ τοῦ τείχους
οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἐνέκυρσαν ταῖς προφυλακαῖς τῶν
ἱππέων· καὶ οἱ μὲν πρῶτοι αὐτῶν κατεκόπησαν
πρὸς τῶν ἱππέων, οἱ δὲ ἐπὶ τούτοις αἰσθόμενοι ὅτι
φυλάσσεται ἐν κύκλῳ ἡ λίμνη ἐς τὴν πόλιν αὖθις
ἀνεχώρησαν.

Ἀλέξανδρος δὲ χάρακί τε διπλῷ περιβάλλει ἵναπερ 6
μὴ εἶργεν ἡ λίμνη τὴν πόλιν καὶ φυλακὰς ἐν κύκλῳ
τῆς λίμνης ἀκριβεστέρας κατέστησεν. αὐτὸς δὲ μηχανὰς
προσάγειν τῷ τείχει ἐπενόει, ὡς κατασείειν τὸ τεῖχος.
αὐτομολήσαντες δὲ αὐτῷ τῶν ἐκ τῆς πόλεώς τινες
φράζουσιν, ὅτι ἐν νῷ ἔχοιεν αὐτῆς ἐκείνης τῆς νυκτὸς
ἐκπίπτειν ἐκ τῆς πόλεως οἱ Ἰνδοὶ κατὰ τὴν λίμνην,
ἵναπερ τὸ ἐκλιπὲς ἦν τοῦ χάρακος. ὁ δὲ Πτολεμαῖον 7
τὸν Λάγου ἐπιτάττει ἐνταῦθα, τῶν τε ὑπασπιστῶν

4 κατεκλείσθησαν] κατειλήθησαν Sint. (ed.); cf. I 5,8; 20,4
6 περιβαλεῖν] περιλαβεῖν Pfl.; cf. vs. 20 ‖ 11 τὴν λίμνην del. Pol. ‖ 12 ὄψεως post προτέρας m. 1 del. A

αὐτῷ δοὺς χιλιαρχίας τρεῖς καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας ξύμπαντας καὶ μίαν τάξιν τῶν τοξοτῶν, ἀποδείξας τὸ χωρίον, ᾗπερ μάλιστα εἴκαζε βιάσεσθαι τοὺς βαρβάρους· σὺ δὲ ἐπειδὰν αἴσθῃ, ἔφη, βιαζομένους ταύτῃ, αὐτὸς μὲν ξὺν τῇ στρατιᾷ εἴργειν τοὺς βαρβάρους τοῦ πρόσω, τὸν δὲ σαλπιγκτὴν κέλευε σημαίνειν· ὑμεῖς δέ, ἄνδρες ἡγεμόνες, ἐπειδὰν σημανθῇ, ξὺν τοῖς καθ' αὐτοὺς ἕκαστοι ξυντεταγμένοι ἰέναι ἐπὶ τὸν θόρυβον, ἵνα ἂν ἡ σάλπιγξ παρακαλῇ. ἀποστατήσω δὲ οὐδὲ ἐγὼ τοῦ ἔργου.

24 Ὁ μὲν ταῦτα παρήγγειλεν· Πτολεμαῖος δὲ ἁμάξας τε ἐκ τῶν ἀπολελειμμένων ἐν τῇ πρώτῃ φυγῇ ἁμαξῶν ταύτῃ ξυναγαγὼν ὡς πλείστας κατέστησεν ἐγκαρσίας, ἵνα πολλὰ ἐν νυκτὶ τὰ ἄπορα φαίνηται τοῖς φεύγουσι, καὶ τοῦ χάρακος τοῦ κεκομμένου τε καὶ οὐ καταπηχθέντος συννῆσαι ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ἐκέλευσεν ἐν μέσῳ τῆς τε λίμνης καὶ τοῦ τείχους. καὶ ταῦτ' αὐτῷ
2 οἱ στρατιῶται ἐν τῇ νυκτὶ ἐξειργάσαντο. ἤδη τε ἦν ἀμφὶ τετάρτην φυλακὴν καὶ οἱ βάρβαροι, καθάπερ ἐξηγγέλλετο Ἀλεξάνδρῳ, ἀνοίξαντες τὰς ὡς ἐπὶ τὴν λίμνην πύλας δρόμῳ ἐπ' αὐτὴν ἐφέροντο. οὐ μὴν ἔλαθον τὰς ταύτῃ φυλακὰς οὐδὲ Πτολεμαῖον τὸν ἐπ' αὐταῖς τεταγμένον, ἀλλὰ ἐν τούτῳ οἵ τε σαλπιγκταὶ ἐσήμαινον αὐτῷ καὶ αὐτὸς τὴν στρατιὰν ὡπλισμένην τε καὶ συντεταγμένην ἔχων ἐχώρει ἐπὶ τοὺς βαρβάρους.

---

9. 10. = Suidas s. v. ἀποστατήσω· ἀποστατήσω — ἔργου

---

3 εἴκαζε] εἴκασε Krüg. ‖ 9 ἀποστατήσω δὲ Toupius in Emendationibus in Suidam I p. 54, ἀποστάτης ὧδε A, ἀποστατήσω Suid. ‖ 20 ἐξηγγέλλετο] ἐξήγγελτο Krüg. (ed.) ‖ 23 τούτῳ] ταὐτῷ Grundm. p. 77

τοῖς δὲ αἵ τε ἅμαξαι ἐμποδὼν ἦσαν καὶ ὁ χάραξ ἐν 3
μέσῳ καταβεβλημένος· ὡς δὲ ἥ τε σάλπιγξ ἐφθέγξατο
καὶ οἱ ἀμφὶ Πτολεμαῖον προσέκειντο αὐτοῖς τοὺς ἀεὶ
ἐκπίπτοντας διὰ τῶν ἁμαξῶν κατακαίνοντες, ἐνταῦθα
δὴ ἀποστρέφονται αὖθις ἐς τὴν πόλιν. καὶ ἀπέθανον
αὐτῶν ἐν τῇ ἀποχωρήσει ἐς πεντακοσίους.

Ἐν τούτῳ δὲ καὶ Πῶρος ἀφίκετο τούς τε ὑπολοί- 4
πους ἐλέφαντας ἅμα οἷ ἄγων καὶ τῶν Ἰνδῶν ἐς πεντα-
κισχιλίους, αἵ τε μηχαναὶ Ἀλεξάνδρῳ ξυμπεπηγμέναι
ἦσαν καὶ προσήγοντο ἤδη τῷ τείχει. ἀλλὰ οἱ Μακε-
δόνες, πρὶν καὶ κατασεισθῆναί τι τοῦ τείχους, ὑπορύτ-
τοντές τε αὐτοὶ πλίνθινον ὂν τὸ τεῖχος καὶ τὰς
κλίμακας ἐν κύκλῳ πάντη προσθέντες αἱροῦσι κατὰ
κράτος τὴν πόλιν. καὶ ἀποθνήσκουσι μὲν ἐν τῇ 5
καταλήψει τῶν Ἰνδῶν ἐς μυρίους καὶ ἑπτακισχιλίους,
ἑάλωσαν δὲ ὑπὲρ τὰς ἑπτὰ μυριάδας καὶ ἅρματα τρια-
κόσια καὶ ἵπποι πεντακόσιοι. τῆς δὲ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ
στρατιᾶς ἀπέθανον μὲν ὀλίγον ἀποδέοντες τῶν ἑκατὸν
ἐν τῇ πάσῃ πολιορκίᾳ, τραυματίαι δὲ οὐ κατὰ τὸ
πλῆθος τῶν νεκρῶν ἐγένοντο, ἀλλὰ ὑπὲρ τοὺς χιλίους
καὶ διακοσίους, καὶ ἐν τούτοις τῶν ἡγεμόνων ἄλλοι
τε καὶ Λυσίμαχος ὁ σωματοφύλαξ.

Θάψας δὲ ὡς νόμος αὐτῷ τοὺς τελευτήσαντας 6
Εὐμενῆ τὸν γραμματέα ἐκπέμπει ἐς τὰς δύο πόλεις
τὰς ξυναφεστώσας τοῖς Σαγγάλοις δοὺς αὐτῷ τῶν
ἱππέων ἐς τριακοσίους, φράσοντα[ς] τοῖς ἔχουσι τὰς
πόλεις τῶν τε Σαγγάλων τὴν ἅλωσιν καὶ ὅτι αὐτοῖς
οὐδὲν ἔσται χαλεπὸν ⟨ἐξ⟩ Ἀλεξάνδρου ὑπομένουσί τε

---

17 ἵπποι Lez. p. 48 adn. 2, ἱππεῖς A ‖ 26 [ς] del. Krüg. (ed.) ‖ 28 ⟨ἐξ⟩ add. Schm. (ed.) ex **k**, ⟨ὑπ'⟩ vulg.; cf. II 14, 2; VII 23, 8

καὶ δεχομένοις φιλίως Ἀλέξανδρον· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ
ἄλλοις τισὶ γενέσθαι τῶν αὐτονόμων Ἰνδῶν ὅσοι
7 ἑκόντες σφᾶς ἐνέδοσαν. οἱ δὲ (ἤδη γὰρ ἐξήγγελτο
αὐτοῖς κατὰ κράτος ἑαλωκότα πρὸς Ἀλεξάνδρου τὰ
Σάγγαλα) φοβεροὶ γενόμενοι ἔφευγον ἀπολιπόντες
τὰς πόλεις. καὶ Ἀλέξανδρος, ἐπειδὴ ἐξηγγέλθη αὐτῶν
ἡ φυγή, σπουδῇ ἐδίωκεν· ἀλλὰ οἱ πολλοὶ μὲν αὐτῶν
ἔφθασαν ἀποφυγόντες, διὰ μακροῦ γὰρ ἡ δίωξις
ἐγίγνετο, ὅσοι δὲ κατὰ τὴν ἀποχώρησιν ἀσθενείᾳ
ὑπελείποντο, οὗτοι ἐγκαταληφθέντες πρὸς τῆς στρατιᾶς
8 ἀπέθανον ἐς πεντακοσίους μάλιστα. ὡς δὲ ἀπέγνω
διώκειν τοῦ πρόσω τοὺς φεύγοντας, ἐπανελθὼν ἐς τὰ
Σάγγαλα τὴν πόλιν μὲν κατέσκαψε, τὴν χώραν δὲ
τῶν Ἰνδῶν τοῖς πάλαι μὲν αὐτονόμοις, τότε δὲ ἑκουσίως
προσχωρήσασι προσέθηκεν. καὶ Πῶρον μὲν ξὺν τῇ
δυνάμει τῇ ἀμφ' αὐτὸν ἐκπέμπει ἐπὶ τὰς πόλεις αἳ
προσκεχωρήκεσαν, φρουρὰς εἰσάξοντα εἰς αὐτάς, αὐτὸς
δὲ ξὺν τῇ στρατιᾷ ἐπὶ τὸν Ὕφασιν ποταμὸν προὐχώρει,
ὡς καὶ τοὺς ἐπέκεινα Ἰνδοὺς καταστρέψαιτο. οὐδὲ
ἐφαίνετο αὐτῷ πέρας τι τοῦ πολέμου ἔστε ὑπελείπετό
τι πολέμιον.

25 Τὰ δὲ δὴ πέραν τοῦ Ὑφάσιος εὐδαίμονά τε τὴν
χώραν εἶναι ἐξηγγέλλετο καὶ ἀνθρώπους ἀγαθοὺς μὲν
γῆς ἐργάτας, γενναίους δὲ τὰ πολέμια καὶ ἐς τὰ ἴδια
δὲ σφῶν ἐν κόσμῳ πολιτεύοντας (πρὸς γὰρ τῶν
ἀρίστων ἄρχεσθαι τοὺς πολλούς, τοὺς δὲ οὐδὲν ἔξω

5. 6 = Suidas s. v. φοβερός· οἱ δὲ φοβεροὶ — πόλεις

5 γενόμενοι] γινόμενοι Suid. ‖ 10 ἐγκαταληφθέντες] δὲ καταληφθέντες Sint. (ed.) ‖ 22 ποταμοῦ post Ὑφάσιος m. 1 exp. A ‖ 23 fortasse ἀνθρώπους ⟨ἔχειν⟩

τοῦ ἐπιεικοῦς ἐξηγεῖσθαι), πλῆθός τε ἐλεφάντων εἶναι
τοῖς ταύτῃ ἀνθρώποις πολύ τι ὑπὲρ τοὺς ἄλλους
Ἰνδοὺς, καὶ μεγέθει μεγίστους καὶ ἀνδρείᾳ. ταῦτα δὲ 2
ἐξαγγελλόμενα Ἀλέξανδρον μὲν παρώξυνεν ἐς ἐπιθυμίαν
τοῦ πρόσω ἰέναι· οἱ Μακεδόνες δὲ ἐξέκαμνον ἤδη ineunte autumno a. 326
ταῖς γνώμαις, πόνους τε ἐκ πόνων καὶ κινδύνους ἐκ
κινδύνων ἐπαναιρούμενον ὁρῶντες τὸν βασιλέα· ξύλ-
λογοί τε ἐγίγνοντο κατὰ τὸ στρατόπεδον τῶν μὲν τὰ
σφέτερα ὀδυρομένων, ὅσοι ἐπιεικέστατοι, τῶν δὲ οὐκ ἀκο-
λουθήσειν, οὐδ' ἢν ἄγῃ Ἀλέξανδρος, ἀπισχυριζομένων.
ταῦτα ὡς ἐπύθετο Ἀλέξανδρος, πρὶν καὶ ἐπὶ μεῖζον
προελθεῖν τὴν ταραχὴν τοῖς στρατιώταις καὶ τὴν ἀθυ-
μίαν, ξυγκαλέσας τοὺς ἡγεμόνας τῶν τάξεων ἔλεξεν ὧδε.
Ὁρῶν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Μακεδόνες τε καὶ ξύμμαχοι, 3
οὐχ ὁμοίᾳ ἔτι τῇ γνώμῃ ἑπομένους μοι ἐς τοὺς κινδύ-
νους, ξυνήγαγον ἐς ταὐτό, ὡς ἢ πείσας ἄγειν τοῦ
πρόσω ἢ πεισθεὶς ὀπίσω ἀποστρέφεσθαι. εἰ μὲν δὴ
μεμπτοί εἰσιν ὑμῖν οἱ μέχρι δεῦρο πονηθέντες πόνοι
καὶ αὐτὸς ἐγὼ ἡγούμενος, οὐδὲν ἔτι προὔργου λέγειν
μοί ἐστιν. εἰ δὲ Ἰωνία τε πρὸς ἡμῶν διὰ τούσδε 4
τοὺς πόνους ἔχεται καὶ Ἑλλήσποντος καὶ Φρύγες
ἀμφότεροι καὶ Καππαδόκαι καὶ Παφλαγόνες καὶ Λυδοὶ
καὶ Κᾶρες καὶ Λύκιοι καὶ Παμφυλία δὲ καὶ Φοινίκη
καὶ Αἴγυπτος ξὺν τῇ Λιβύῃ τῇ Ἑλληνικῇ καὶ Ἀραβίας
ἔστιν ἃ καὶ Συρία ἥ τε κοίλη καὶ ἡ μέση τῶν ποταμῶν,
καὶ Βαβυλὼν δὲ ἔχεται καὶ τὸ Σουσίων ἔθνος καὶ 5
Πέρσαι καὶ Μῆδοι καὶ ὅσων Πέρσαι καὶ Μῆδοι

---

3 ἀνδρείᾳ ⟨ἐπιφανεστάτους⟩ Ell. coll. V 19, 5; VII 23, 7; ⟨ἐκπρεπεστάτους⟩ Krüg. ‖ 10 ἀπισχυριζομένων] ἰσχυριζομένων Boehn Act. p. 506; cf. Thuc. I 140, 5 ‖ 19 ἐγὼ ⟨ὁ⟩ Krüg. ‖ 20 ἡμῶν Vulc., ὑμῶν A; cf. p. 278, 4 ss.

ἐπῆρχον, καὶ ὅσων δὲ οὐκ ἦρχον, τὰ ὑπὲρ τὰς Κασπίας
πύλας, τὰ ἐπέκεινα τοῦ Καυκάσου, ὁ Τάναϊς, τὰ πρόσω
ἔτι τοῦ Ταναΐδος, Βακτριανοί, Ὑρκάνιοι, ἡ θάλασσα
ἡ Ὑρκανία, Σκύθας τε ἀνεστείλαμεν ἔστε ἐπὶ τὴν
ἔρημον, ἐπὶ τούτοις μέντοι καὶ ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς διὰ
τῆς ἡμετέρας ῥεῖ, ὁ Ὑδάσπης διὰ τῆς ἡμετέρας, ὁ
Ἀκεσίνης, ὁ Ὑδραώτης, τί ὀκνεῖτε καὶ τὸν Ὕφασιν καὶ
τὰ ἐπέκεινα τοῦ Ὑφάσιος γένη προσθεῖναι τῇ ἡμετέρᾳ
6 Μακεδόνων τε ἀρχῇ; ἢ δέδιτε μὴ δέξωνται ὑμᾶς ἔτι
ἄλλοι βάρβαροι ἐπιόντας; ὧν γε οἱ μὲν προσχωροῦσιν
ἑκόντες, οἱ δὲ φεύγοντες ἁλίσκονται, οἱ δὲ ἀποφυγόντες
τὴν χώραν ἡμῖν ἔρημον παραδιδόασιν, ἣ δὴ τοῖς ξυμ-
μάχοις τε καὶ τοῖς ἑκοῦσι προσχωρήσασι προστίθεται.
26 Πέρας δὲ τῶν πόνων γενναίῳ μὲν ἀνδρὶ οὐδὲν
δοκῶ ἔγωγε ὅτι μὴ αὐτοὺς τοὺς πόνους, ὅσοι αὐτῶν
ἐς καλὰ ἔργα φέρουσιν. εἰ δέ τις καὶ αὐτῷ τῷ
πολεμεῖν ποθεῖ ἀκοῦσαι ὅ τι περ ἔσται πέρας, μαθέτω
ὅτι οὐ πολλὴ ἔτι ἡμῖν ἡ λοιπή ἐστιν ἔστε ἐπὶ ποταμόν
τε Γάγγην καὶ τὴν ἑῴαν θάλασσαν· ταύτῃ δὲ, λέγω
ὑμῖν, ξυναφὴς φανεῖταί ἡ Ὑρκανία θάλασσα· ἐκπερι-
2 έρχεται γὰρ γῆν πέρι πᾶσαν ἡ μεγάλη θάλασσα. καὶ
ἐγὼ ἐπιδείξω Μακεδόσι τε καὶ τοῖς ξυμμάχοις τὸν μὲν
Ἰνδικὸν κόλπον ξύρρουν ὄντα τῷ Περσικῷ, τὴν δὲ
Ὑρκανίαν ⟨θάλασσαν⟩ τῷ Ἰνδικῷ· ἀπὸ δὲ τοῦ Περ-
σικοῦ εἰς Λιβύην περιπλευσθήσεται στόλῳ ἡμετέρῳ
τὰ μέχρι Ἡρακλέους Στηλῶν· ἀπὸ δὲ Στηλῶν ἡ ἐντὸς
Λιβύη πᾶσα ἡμετέρα γίγνεται καὶ ἡ Ἀσία δὴ οὕτω
πᾶσα, καὶ ὅροι τῆς ταύτῃ ἀρχῆς οὕσπερ καὶ τῆς γῆς
3 ὅρους ὁ θεὸς ἐποίησε. νῦν δὲ δὴ ἀποτρεπομένων

2 ὁ Τάναϊς Pfl., ὅτἀν ἐς A ‖ 8 ἡμ. vulg., ὑμ. A (Schm. ex **k**) ‖ 9 τε om. vulg. ‖ 12 ἣ δὴ Pol., ἡ δὲ A ‖ 24 ⟨θάλασσαν⟩ add. Krüg.

πολλὰ μὲν μάχιμα ὑπολείπεται γένη ἐπέκεινα τοῦ
Ὑφάσιος ἔστε ἐπὶ τὴν ἑῴαν θάλασσαν, πολλὰ δὲ ἀπὸ
τούτων ἔτι ἐπὶ τὴν Ὑρκανίαν ὡς ἐπὶ βορρᾶν ἄνεμον,
καὶ τὰ Σκυθικὰ γένη οὐ πόρρω τούτων, ὥστε δέος
μὴ ἀπελθόντων ὀπίσω καὶ τὰ νῦν κατεχόμενα οὐ
βέβαια ὄντα ἐπαρθῇ πρὸς ἀπόστασιν πρὸς τῶν μήπω
ἐχομένων. καὶ τότε δὴ ἀνόνητοι ἡμῖν ἔσονται οἱ 4
πολλοὶ πόνοι ἢ ἄλλων αὖθις ἐξ ἀρχῆς δεήσει πόνων
τε καὶ κινδύνων. ἀλλὰ παραμείνατε, ἄνδρες Μακε-
δόνες καὶ ξύμμαχοι. πονούντων τοι καὶ κινδυνευόντων
τὰ καλὰ ἔργα, καὶ ζῆν τε ξὺν ἀρετῇ ἡδὺ καὶ ἀπο-
θνήσκειν κλέος ἀθάνατον ὑπολειπομένους. ἢ οὐκ ἴστε 5
ὅτι ὁ πρόγονος ὁ ἡμέτερος οὐκ ἐν Τίρυνθι οὐδὲ Ἄργει,
ἀλλ' οὐδὲ ἐν Πελοποννήσῳ ἢ Θήβαις μένων ἐς τοσόνδε
κλέος ἦλθεν ὡς θεὸς ἐξ ἀνθρώπου γενέσθαι ἢ δοκεῖν;
οὐ μὲν δὴ οὐδὲ Διονύσου, ἁβροτέρου τούτου θεοῦ ἢ
καθ' Ἡρακλέα, ὀλίγοι πόνοι. ἀλλὰ ἡμεῖς γε καὶ
ἐπέκεινα τῆς Νύσης ἀφίγμεθα καὶ ἡ Ἄορνος πέτρα ἡ
τῷ Ἡρακλεῖ ἀνάλωτος πρὸς ἡμῶν ἔχεται. ὑμεῖς δὲ 6
καὶ τὰ ἔτι ὑπόλοιπα τῆς Ἀσίας πρόσθετε τοῖς ἤδη
ἐκτημένοις καὶ τὰ ὀλίγα τοῖς πολλοῖς. ἐπεὶ καὶ ἡμῖν
αὐτοῖς τί ἂν μέγα καὶ καλὸν κατεπέπρακτο, εἰ ἐν
Μακεδονίᾳ καθήμενοι ἱκανὸν ἐποιούμεθα ἀπόνως τὴν
οἰκείαν διασώζειν, Θρᾷκας τοὺς ὁμόρους ἢ Ἰλλυριοὺς

10—12 = Exc. de sententiis 13. ὅτι πονούντων καὶ — ὑπολειπομένους

3 ἄνεμον ⟨ἰόντι⟩ Krüg. ‖ 13 Τίρυνθι Gron, τιρύνθη A ‖ 15 κλέος] κλέους Krüg. (ed.) coll. IV 21, 3 | ἢ del. Krüg. (ed.) ‖ 16 ἁβροτέρου] ἀκροτέρου vulg. ‖ 18 ἡ (alterum) Vulc., ἢ A ‖ 19 ἀνάλωτος ⟨γενομένη⟩ Krüg. | δὲ] δὴ Krüg. ‖ 21 ἐκτημένοις] κεκτημένοις Vulc.; cf. Ind. 14, 1

ἢ Τριβαλλοὺς ἢ καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅσοι οὐκ ἐπιτήδειοι
ἐς τὰ ἡμέτερα, ἀναστέλλοντες;

7 Εἰ μὲν δὴ ὑμᾶς πονοῦντας καὶ κινδυνεύοντας
αὐτὸς ἀπόνως καὶ ἀκινδύνως ἐξηγούμενος ἦγον, οὐκ
ἀπεικότως ἂν προεκάμνετε ταῖς γνώμαις, τῶν μὲν
πόνων μόνοις ὑμῖν μετόν, τὰ δὲ ἆθλα αὐτῶν ἄλλοις
περιποιοῦντες· νῦν δὲ κοινοὶ μὲν ἡμῖν οἱ πόνοι, ἴσον
δὲ μέτεστι τῶν κινδύνων, τὰ δὲ ἆθλα ἐν μέσῳ κεῖται
8 ξύμπασιν. ἥ τε χώρα ὑμετέρα καὶ ὑμεῖς αὐτῆς σατρα-
πεύετε. καὶ τῶν χρημάτων τὸ μέρος νῦν τε ἐς ὑμᾶς
τὸ πολὺ ἔρχεται καὶ ἐπειδὰν ἐπεξέλθωμεν τὴν Ἀσίαν,
τότε οὐκ ἐμπλήσας μὰ Δί' ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ ὑπερβαλὼν
ὅσα ἕκαστος ἐλπίζει ἀγαθὰ ἔσεσθαι τοὺς μὲν ἀπιέναι
οἴκαδε ἐθέλοντας εἰς τὴν οἰκείαν ἀποπέμψω ἢ ἐπανάξω
αὐτός, τοὺς δὲ αὐτοῦ μένοντας ζηλωτοὺς τοῖς ἀπερχο-
μένοις ποιήσω.

27 Ταῦτα καὶ τοιαῦτα εἰπόντος Ἀλεξάνδρου πολὺν
μὲν χρόνον σιωπὴ ἦν οὔτε ἀντιλέγειν τολμώντων
πρὸς τὸν βασιλέα ἐκ τοῦ εὐθέος οὔτε ξυγχωρεῖν
ἐθελόντων. ἐν δὲ τούτῳ πολλάκις μὲν Ἀλέξανδρος
ἐκέλευε λέγειν τὸν βουλόμενον, εἰ δή τις τὰ ἐναντία
τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεχθεῖσι γιγνώσκει· ἔμενε δὲ καὶ ὣς
ἐπὶ πολὺ ἡ σιωπή· ὀψὲ δέ ποτε θαρσήσας Κοῖνος ὁ
Πολεμοκράτους ἔλεξε τοιάδε.

2 Ἐπειδὴ αὐτός, ὦ βασιλεῦ, οὐ κατὰ πρόσταγμα
ἐθέλεις Μακεδόνων ἐξηγεῖσθαι, ἀλλὰ πείσας μὲν ἄξειν
φής, πεισθεὶς δὲ οὐ βιάσεσθαι, οὐχ ὑπὲρ ἡμῶν τῶνδε
ποιήσομαι ἐγὼ τοὺς λόγους, οἳ καὶ προτιμώμενοι τῶν
ἄλλων καὶ τὰ ἆθλα τῶν πόνων οἱ πολλοὶ ἤδη

---

2 ἡμέτερα, ἀν.] σφέτερα ἀν. Krüg. (ed.) || 9 τε ⟨γὰρ⟩ Vulc. || 27 φής Vulc., φῇς A | βιάσεσθαι Vulc., βιάσασθαι A

κεκομισμένοι καὶ τῷ κρατιστεύειν παρὰ τοὺς ἄλλους
πρόθυμοί σοι ἐς πάντα ἐσμέν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς στρατιᾶς
τῆς πολλῆς. οὐδὲ ὑπὲρ ταύτης τὰ καθ' ἡδονὴν ἐκείνοις 3
ἐρῶ, ἀλλὰ ἃ νομίζω σύμφορά τέ σοι ἐς τὰ παρόντα
καὶ ἐς τὰ μέλλοντα μάλιστα ἀσφαλῆ εἶναι. δίκαιος
δέ εἰμι καθ' ἡλικίαν τε μὴ ἀποκρύπτεσθαι τὰ δοκοῦντα
βέλτιστα καὶ κατὰ τὴν ἐκ σοῦ μοι οὖσαν καὶ ἐς τοὺς
ἄλλους ἀξίωσιν καὶ κατὰ τὴν ἐν τοῖς πόνοις τε καὶ
κινδύνοις ἐς τόδε ἀπροφάσιστον τόλμαν. ὅσῳ γάρ 4
τοι πλεῖστα καὶ μέγιστα σοί τε ἡγουμένῳ καταπέπρακται
καὶ τοῖς ἅμα σοὶ οἴκοθεν ὁρμηθεῖσι, τοσῷδε μᾶλλόν
τι ξύμφορόν μοι δοκεῖ πέρας τι ἐπιθεῖναι τοῖς πόνοις
καὶ κινδύνοις. αὐτὸς γάρ τοι ὁρᾷς, ὅσοι μὲν Μακεδόνων
τε καὶ Ἑλλήνων ἅμα σοὶ ὡρμήθημεν, ὅσοι δὲ
ὑπολελείμμεθα· ὧν Θετταλοὺς μὲν ἀπὸ Βάκτρων 5
εὐθὺς οὐ προθύμους ἔτι ἐς τοὺς πόνους αἰσθόμενος
οἴκαδε, καλῶς ποιῶν, ἀπέπεμψας· τῶν δὲ ἄλλων Ἑλλήνων
οἱ μὲν ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς πρὸς σοῦ οἰκισθείσαις
κατῳκισμένοι οὐδὲ οὗτοι πάντῃ ἑκόντες μένουσιν· οἱ
δὲ ξυμπονοῦντές τε ἔτι καὶ ξυγκινδυνεύοντες, αὐτοί
τε καὶ ἡ Μακεδονικὴ στρατιά, τοὺς μὲν ἐν ταῖς μάχαις
ἀπολωλέκασιν, οἱ δὲ ἐκ τραυμάτων ἀπόμαχοι γεγενημένοι
ἄλλοι ἄλλῃ τῆς Ἀσίας ὑπολελειμμένοι εἰσίν, οἱ 6
πλείους δὲ νόσῳ ἀπολώλασιν, ὀλίγοι δὲ ἐκ πολλῶν
ὑπολείπονται, καὶ οὔτε τοῖς σώμασιν ἔτι ὡσαύτως
ἐρρωμένοι, ταῖς τε γνώμαις πολὺ ἔτι μᾶλλον προκεκμηκότες.
καὶ τούτοις ξύμπασιν πόθος μὲν γονέων
ἐστίν, ὅσοις ἔτι σώζονται, πόθος δὲ γυναικῶν καὶ

15 ἀπὸ Βάκτρων] ἀπ' Ἐκβατάνων Krüg. (ed.) coll. III 19, 5 || 19 πάντῃ] πάντες Sint. (ed.) ex B || 24 δὲ (alterum)] τε Krüg. (ed.) || 25 καὶ ⟨οὗτοι⟩ Krüg. (ed.)

παίδων, πόθος δὲ δὴ τῆς γῆς αὐτῆς τῆς οἰκείας, ἣν
ξὺν τῷ ἐκ σοῦ πορισθέντι σφίσιν κόσμῳ μεγάλοι τε
ἀντὶ μικρῶν καὶ πλούσιοι ἐκ πενήτων ἀναστρέφοντες
7 ξύγγνωστοί εἰσιν ἐπιδεῖν ποθοῦντες. σὺ δὲ νῦν μὴ
ἄγειν ἄκοντας· οὐδὲ γὰρ ὁμοίοις ἔτι χρήσῃ ἐς τοὺς
κινδύνους, οἷς τὸ ἑκούσιον ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀπέσται·
ἐπανελθὼν δὲ αὐτός [τε], εἰ δοκεῖ, ἐς τὴν οἰκ⟨ε⟩ίαν
καὶ τὴν μητέρα τὴν σαυτοῦ ἰδὼν καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων
καταστησάμενος καὶ τὰς νίκας ταύτας τὰς πολλὰς καὶ
μεγάλας ἐς τὸν πατρῷον οἶκον κομίσας οὕτω δὴ ἐξ
ἀρχῆς ἄλλον στόλον στέλλεσθαι, εἰ μὲν βούλει, ἐπ'
αὐτὰ ταῦτα τὰ πρὸς τὴν ἕω ᾠκισμένα Ἰνδῶν γένη,
εἰ δὲ βούλει, ἐς τὸν Εὔξεινον πόντον, εἰ δέ, ἐπὶ
Καρχηδόνα καὶ τὰ ἐπέκεινα Καρχηδονίων τῆς Λιβύης.
8 ταῦτα δὲ σὸν ἤδη ἐξηγεῖσθαι. ἕψονται δέ σοι ἄλλοι
Μακεδόνες καὶ ἄλλοι Ἕλληνες, νέοι τε ἀντὶ γερόντων
καὶ ἀκμῆτες ἀντὶ κεκμηκότων, καὶ οἷς τὰ τοῦ πολέμου
διὰ τὸ ἀπείρατον ἔς τε τὸ παραυτίκα οὐ φοβερὰ καὶ
κατὰ τὴν τοῦ μέλλοντος ἐλπίδα ἐν σπουδῇ ἔσται· οὓς
καὶ ταύτῃ ἔτι προθυμότερον ἀκολουθήσειν σοι εἰκός,
ὁρῶντας τοὺς πρότερον ξυμπονήσαντάς τε καὶ ξυγ-
κινδυνεύσαντας ἐς τὰ σφέτερα ἤδη ἐπανεληλυθότας,
πλουσίους τε ἀντὶ πενήτων καὶ ἀντὶ ἀφανῶν τῶν
9 πάλαι εὐκλεεῖς. καλὸν δέ, ὦ βασιλεῦ, εἴπερ τι καὶ ἄλλο,
καὶ ἡ ἐν τῷ εὐτυχεῖν σωφροσύνη. σοὶ γὰρ αὐτῷ ἡγου-
μένῳ καὶ στρατιὰν τοιαύτην ἄγοντι ἐκ μὲν πολεμίων

24. 25 = Exc. de sententiis 14. ὅτι καλόν, εἴπερ — σωφροσύνη

7 [τε] delevi | ⟨ε⟩ add. vulg. ‖ 24 καὶ ἄλλο] ἄλλο A, quod sane nostro sollemne est; cf. II 1, 3; III 11, 2; IV 7, 5; VI 3, 5

δέος οὐδέν, τὰ δὲ ἐκ τοῦ δαιμονίου ἀδόκητά τε καὶ
ταύτῃ καὶ ἀφύλακτα τοῖς ἀνθρώποις ἐστί.

Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Κοίνου θόρυβον γενέσθαι 28
ἐκ τῶν παρόντων ἐπὶ τοῖς λόγοις· πολλοῖς δὲ δὴ καὶ
δάκρυα προχυθέντα ἔτι μᾶλλον δηλῶσαι τό τε ἀκούσιον
τῆς γνώμης ἐς τοὺς πρόσω κινδύνους καὶ τὸ καθ'
ἡδονήν σφισιν εἶναι τὴν ἀποχώρησιν. Ἀλέξανδρος δὲ
τότε μὲν ἀχθεσθεὶς τοῦ τε Κοίνου τῇ παρρησίᾳ καὶ
τῷ ὄκνῳ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων διέλυσε τὸν ξύλλογον·
ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν ξυγκαλέσας αὖθις ξὺν ὀργῇ τοὺς 2
αὐτοὺς αὐτὸς μὲν ἰέναι ἔφη τοῦ πρόσω, βιάσεσθαι
δὲ οὐδένα ἄκοντα Μακεδόνων ξυνέπεσθαι· ἕξειν γὰρ
τοὺς ἀκολουθήσοντας τῷ βασιλεῖ σφῶν ἑκόντας· τοῖς
δὲ καὶ ἀπιέναι οἴκαδε ἐθέλουσιν ὑπάρχειν ἀπιέναι καὶ
ἐξαγγέλλειν τοῖς οἰκείοις, ὅτι τὸν βασιλέα σφῶν
ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις ἐπανήκουσιν ἀπολιπόντες.
ταῦτα εἰπόντα ἀπελθεῖν ἐς τὴν σκηνὴν μηδέ τινα τῶν 3
ἑταίρων προσέσθαι αὐτῆς τε ἐκείνης τῆς ἡμέρας καὶ
ἐς τὴν τρίτην ἔτι ἀπ' ἐκείνης, ὑπομένοντα, εἰ δή τις
τροπὴ ταῖς γνώμαις τῶν Μακεδόνων τε καὶ ξυμμάχων,
οἷα δὴ ἐν ὄχλῳ στρατιωτῶν τὰ πολλὰ φιλεῖ γίγνεσθαι,
ἐμπεσοῦσα εὐπειθεστέρους παρέξει αὐτούς. ὡς δὲ 4
σιγὴ αὖ πολλὴ ⟨ἦν⟩ ἀνὰ τὸ στρατόπεδον καὶ ἀχθό-
μενοι μὲν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ δῆλοι ἦσαν, οὐ μὴν μετα-
βαλλόμενοι γε ὑπ' αὐτῆς, ἐνταῦθα δὴ λέγει Πτολε- FGrH 138/fr. 23
μαῖος ὁ Λάγου, ὅτι ἐπὶ τῇ διαβάσει οὐδὲν μεῖον
ἐθύετο, θυομένῳ δὲ οὐκ ἐγίγνετο αὐτῷ τὰ ἱερά.
τότε δὴ τοὺς πρεσβυτάτους τε τῶν ἑταίρων καὶ 5

---

3 θόρυβον FGL, θόρυβος A²B ‖ 6 τὸ del. Krüg. (ed.) ‖ 11 βιάσεσθαι Vulc., βιάσασθαι A ‖ 14 καὶ ἀπιέναι — ἀπιέναι] ἀπιέναι — καὶ ἀπιέναι Sint. ‖ 23 ⟨ἦν⟩ add. vulg.

τοὺς μάλιστα ἐπιτηδείους αὐτῷ συναγαγών, ὡς πάντα
ἐς τὴν ὀπίσω ἀναχώρησιν αὐτῷ ἔφερεν, ἐκφαίνει ἐς
τὴν στρατιάν, ὅτι ἔγνωσται ὀπίσω ἀποστρέφειν.
29 Οἱ δὲ ἐβόων τε οἷα ἂν ὄχλος ξυμμιγὴς χαίρων
βοήσειε καὶ ἐδάκρυον οἱ πολλοὶ αὐτῶν· οἱ δὲ καὶ τῇ
σκηνῇ τῇ βασιλικῇ πελάζοντες ηὔχοντο Ἀλεξάνδρῳ
πολλὰ καὶ ἀγαθά, ὅτι πρὸς σφῶν μόνων νικηθῆναι
ἠνέσχετο. ἔνθα δὴ διελὼν κατὰ τάξεις τὴν στρατιὰν
δώδεκα βωμοὺς κατασκευάζειν προστάττει, ὕψος μὲν
κατὰ τοὺς μεγίστους πύργους, εὖρος δὲ μείζονας ἔτι
ἢ κατὰ πύργους, χαριστήρια τοῖς θεοῖς τοῖς ἐς τοσόνδε
ἀγαγοῦσιν αὐτὸν νικῶντα καὶ μνημεῖα τῶν αὐτοῦ
2 πόνων. ὡς δὲ κατεσκευασμένοι αὐτῷ οἱ βωμοὶ ἦσαν,
θύει δὴ ἐπ' αὐτῶν ὡς νόμος καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμ-
νικόν τε καὶ ἱππικόν. καὶ τὴν μὲν χώραν τὴν μέχρι
τοῦ Ὑφάσιος ποταμοῦ Πώρῳ ἄρχειν προσέθηκεν, αὐτὸς
δὲ ἐπὶ τὸν Ὑδραώτην ἀνέστρεφε. διαβὰς δὲ τὸν
3 Ὑδραώτην, ἐπὶ τὸν Ἀκεσίνην αὖ ἐπανήει ὀπίσω. καὶ
ἐνταῦθα καταλαμβάνει τὴν πόλιν ἐξῳκοδομημένην,
ἥντινα Ἡφαιστίων αὐτῷ ἐκτειχίσαι ἐτάχθη· καὶ ἐς
ταύτην ξυνοικίσας τῶν τε προσχώρων ὅσοι ἐθελονταὶ
κατῳκίζοντο καὶ τῶν μισθοφόρων ὅ τι περ ἀπόμαχον,
αὐτὸς τὰ ἐπὶ τῷ κατάπλῳ παρεσκευάζετο τῷ ἐς τὴν
μεγάλην θάλασσαν.
4 Ἐν τούτῳ δὲ ἀφίκοντο πρὸς αὐτὸν Ἀρσάκης τε ὁ
τῆς ὁμόρου Ἀβισάρῃ χώρας ὕπαρχος καὶ ὁ ἀδελφὸς
Ἀβισάρου καὶ οἱ ἄλλοι οἰκεῖοι, δῶρά τε κομίζοντες ἃ
μέγιστα παρ' Ἰνδοῖς καὶ τοὺς παρ' Ἀβισάρου ἐλέφαντας,

---

1 τοὺς μάλιστα Krüg., μάλιστα τοὺς A ‖ 6 ηὔχοντο] εὔχοντο Krüg. (ed.) ‖ 17 ἀνέστρεφε] ἀνέστρεψε Krüg. ‖ 26 ἀδελφὸς ⟨ὁ⟩ Krüg. (ed.) ‖ 28 Ἀβισάρου Krüg. (ed.), ἀβισάρῃ A

ἀριθμὸν ἐς τριάκοντα· Ἀβισάρην γὰρ νόσῳ ἀδύνατον
γενέσθαι ἐλθεῖν. ξυνέβαινον δὲ τούτοις καὶ οἱ παρὰ
Ἀλεξάνδρου ἐκπεμφθέντες πρέσβεις πρὸς Ἀβισάρην.
καὶ ταῦτα οὐ χαλεπῶς πιστεύσας οὕτως ἔχειν Ἀβισάρῃ 5
τε τῆς αὐτοῦ χώρας σατραπεύειν ἔδωκεν καὶ Ἀρσάκην
τῇ Ἀβισάρου ἐπικρατείᾳ προσέθηκεν· καὶ φόρους
οὕστινας ἀποίσουσι τάξας θύει αὖ καὶ ἐπὶ τῷ Ἀκεσίνῃ
ποταμῷ. καὶ τὸν Ἀκεσίνην αὖ διαβὰς ἐπὶ τὸν Ὑδάσπην
ἧκεν, ἵνα καὶ τῶν πόλεων τῆς τε Νικαίας καὶ τῶν
Βουκεφάλων ὅσα πρὸς τῶν ὄμβρων πεπονηκότα ἦν ξὺν
τῇ στρατιᾷ ἐπεσκεύασε καὶ τὰ ἄλλα τὰ κατὰ τὴν χώραν
ἐκόσμει. autumno a. 326

2 ξυνέβαινον] ξυνανέβαινον Pol. || 6 ἐπικρατείᾳ BFH, ἐπικρατείας A^2L || 12 ἀρριανοῦ ε´ subscriptio in A; liber VI sine titulo incipit

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

1 *Ἀλέξανδρος δέ, ἐπειδὴ παρεσκευάσθησαν αὐτῷ ἐπὶ
τοῦ Ὑδάσπου ταῖς ὄχθαις πολλαὶ μὲν τριακόντοροι καὶ
ἡμιόλιαι, πολλὰ δὲ καὶ ἱππαγωγὰ πλοῖα καὶ ἄλλα ὅσα
ἐς παρακομιδὴν στρατιᾶς ποταμῷ εὔπορα, ἔγνω κατα-
πλεῖν κατὰ τὸν Ὑδάσπην ὡς ἐπὶ τὴν μεγάλην θάλασ-
2 σαν. πρότερον μέν γε ἐν τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ κροκοδείλους
ἰδών, μόνῳ τῶν ἄλλων ποταμῶν πλὴν Νείλου, πρὸς
δὲ ταῖς ὄχθαις τοῦ Ἀκεσίνου κυάμους πεφυκότας
□ ὁποίους ἡ γῆ ἐκφέρει ἡ Αἰγυπτία, καὶ [ὁ] ἀκούσας
ὅτι ὁ Ἀκεσίνης ἐμβάλλει ἐς τὸν Ἰνδόν, ἔδοξεν ἐξευρη-
3 κέναι τοῦ Νείλου τὰς ἀρχάς, ὡς τὸν Νεῖλον ἐνθένδε
ποθὲν ἐξ Ἰνδῶν ἀνίσχοντα καὶ δι' ἐρήμου πολλῆς γῆς
ῥέοντα καὶ ταύτῃ ἀπολλύοντα τὸν Ἰνδὸν τὸ ὄνομα,
ἔπειτα, ὁπόθεν ἄρχεται διὰ τῆς οἰκουμένης χώρας ῥεῖν,
Νεῖλον ἤδη πρὸς Αἰθιόπων τε τῶν ταύτῃ καὶ Αἰγυ-
□ Odyss. IV 581 πτίων καλούμενον ⟨ἢ⟩, ὡς Ὅμηρος ἐποίησεν, ἐπώνυμον
τῆς Αἰγύπτου Αἴγυπτον, οὕτω δὴ ἐσδιδόναι ἐς τὴν
4 ἐντὸς θάλασσαν. καὶ δὴ καὶ πρὸς Ὀλυμπιάδα γράφοντα*

---

3 *ἄλλα ὅσα*] *ὅσα ἄλλα* Grundm. p. 79 ‖ 4 *παρακομιδὴν*] *κατακομιδὴν* Krüg. (ed.) | *εὔπορα* del. Krüg. (ed.); cf. Grundm. l. l. ‖ 9 [*ὁ*] om. vulg. ‖ 16 ⟨*ἢ*⟩ addidi ‖ 17 *ἐσδιδόναι*] *ἐκδιδόναι* Vulc., *ἐκδιδόντα* Krüg.; cf. Herod. IV 50

ὑπὲρ τῶν Ἰνδῶν τῆς γῆς ἄλλα τε γράψαι καὶ ὅτι ineunte a. 325 δοκοίη αὐτῷ ἐξευρηκέναι τοῦ Νείλου τὰς πηγάς, μικροῖς δή τισι καὶ φαύλοις ὑπὲρ τῶν τηλικούτων τεκμαιρόμενον. ἐπεὶ μέντοι ἀτρεκέστερον ἐξήλεγξε τὰ ἀμφὶ 5 τῷ ποταμῷ τῷ Ἰνδῷ, οὕτω δὴ μαθεῖν παρὰ τῶν ἐπιχωρίων τὸν μὲν Ὑδάσπην τῷ Ἀκεσίνῃ, τὸν Ἀκεσίνην δὲ τῷ Ἰνδῷ τό τε ὕδωρ ξυμβάλλοντας καὶ τῷ ὀνόματι ξυγχωροῦντας, τὸν Ἰνδὸν δὲ ἐκδιδόντα ἤδη ἐς τὴν μεγάλην θάλασσαν, δίστομον τὸν Ἰνδὸν ὄντα, οὐδέ⟨ν⟩ τι αὐτῷ προσῆκον τῆς γῆς τῆς Αἰγυπτίας· τηνικαῦτα δὲ τῆς ἐπιστολῆς τῆς πρὸς τὴν μητέρα τοῦτο ⟨τὸ⟩ ἀμφὶ τῷ □ Νείλῳ γραφὲν ἀφελεῖν. καὶ τὸν κατάπλουν τὸν κατὰ 6 τοὺς ποταμοὺς ἔστε ἐπὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν ἐπινοοῦντα παρασκευασθῆναί οἱ ἐπὶ τῷδε κελεῦσαι τὰς ναῦς. αἱ δὲ ὑπηρεσίαι αὐτῷ ἐς τὰς ναῦς ξυνεπληρώθησαν ἐκ τῶν ξυνεπομένων τῇ στρατιᾷ Φοινίκων καὶ Κυπρίων καὶ Καρῶν καὶ Αἰγυπτίων.

Ἐν δὲ τούτῳ Κοῖνος μὲν ἐν τοῖς πιστοτάτοις 2 Ἀλεξάνδρῳ ὢν τῶν ἑταίρων νόσῳ τελευτᾷ· καὶ τοῦτον θάπτει ἐκ τῶν παρόντων μεγαλοπρεπῶς. αὐτὸς δὲ ξυναγαγὼν τούς τε ἑταίρους καὶ ὅσοι Ἰνδῶν πρέσβεις παρ' αὐτὸν ἀφιγμένοι ἦσαν βασιλέα μὲν τῆς ἑαλωκυίας ἤδη Ἰνδῶν γῆς ἀπέδειξε Πῶρον, ἑπτὰ μὲν ἐθνῶν τῶν ξυμπάντων, πόλεων δὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τὰς δισχιλίας. τὴν στρατιὰν δὲ διένειμεν ὧδε· αὐτὸς μὲν 2 τοὺς ὑπασπιστάς τε ἅμα οἷ ξύμπαντας ἐπὶ τὰς ναῦς ἀνεβίβασε καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τὸ ἄγημα τῶν ἱππέων. Κρατερὸς δὲ αὐτῷ μοῖράν τε τῶν

---

9 τὸν Ἰνδὸν del. Pol. | ⟨ν⟩ add. Vulc. ‖ 11 ⟨τὸ⟩ Krüg. (ed.), ⟨ὃ⟩ Geier (ed.), vs. 12 ἔγραφε retinens ‖ 12 γραφὲν Vulc. et Krüg. (ed.), ἔγραφε A ‖ 28 τε τῶν] τῶν τε Sint. (ed.)

*πεζῶν καὶ τῶν ἱππέων παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Ὑδάσπου
τὴν ἐν δεξιᾷ ἦγεν· κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν ὄχθην τὸ
πλεῖστόν τε καὶ κράτιστον τῆς στρατιᾶς καὶ τοὺς
ἐλέφαντας Ἡφαιστίων προὐχώρει ἄγων, ἤδη ὄντας ἐς
διακοσίους· τούτοις δὲ ἦν παρηγγελμένον ὡς τάχιστα
3 ἄγειν ἵναπερ τὰ Σωπείθου βασίλεια. Φιλίππῳ δὲ τῷ
σατράπῃ τῆς ἐπέκεινα τοῦ Ἰνδοῦ ὡς ἐπὶ Βακτρίους
γῆς διαλιπόντι τρεῖς ἡμέρας παρήγγελτο ἕπεσθαι ξὺν
τοῖς ἀμφ' αὐτόν. τοὺς ἱππέας δὲ τοὺς Νυσαίους
ὀπίσω ἀποπέμπει ἐς τὴν Νῦσαν. τοῦ μὲν δὴ ναυτικοῦ
□ παντὸς Νέαρχος αὐτῷ ἐξηγεῖτο, τῆς δὲ αὐτοῦ νεὼς
FGrH 134/fr. 27 κυβερνήτης ⟨ἦν⟩ Ὀνησίκριτος, ὃς ἐν τῇ ξυγγραφῇ,
ἥντινα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ξυνέγραψε, καὶ τοῦτο ἐψεύ-
σατο, ναύαρχον ἑαυτὸν εἶναι γράψας, κυβερνήτην
4 ὄντα. ἦν δὲ τὸ ξύμπαν πλῆθος τῶν νεῶν, ὡς λέγει
FGrH 138/fr. 24 Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, ᾧ μάλιστα ἐγὼ ἕπομαι, τρια-
κόντοροι μὲν ἐς ὀγδοήκοντα, τὰ δὲ πάντα πλοῖα σὺν
τοῖς ἱππαγωγοῖς τε καὶ κερκούροις καὶ ὅσα ἄλλα
ποτάμια ἢ τῶν πάλαι πλεόντων κατὰ τοὺς ποταμοὺς
ἢ ἐν τῷ τότε ποιηθέντων οὐ πολὺ ἀποδέοντα τῶν
δισχιλίων.*

3 *Ὡς δὲ ξύμπαντα αὐτῷ παρεσκεύαστο, ὑπὸ τὴν
ἕω ὁ μὲν στρατὸς ἐπέβαινε τῶν νεῶν, αὐτὸς δὲ ἔθυε
τοῖς θεοῖς ὡς νόμος καὶ τῷ ποταμῷ τῷ Ὑδάσπῃ ὅπως*

---

6 *Σωπείθου*] *Σωπείθης* Diod. XVII 91 s.; Strab. XV 1, 30, p. 699 s.; *Sophites* Curt. IX 1, 24; *cufites* codd. Justin. XII 8, 10 (*cofides* Oros. III 19, 5); *Sophes* Epit. Mett. p. 106, 28; *ΣΩΦΥΤΟΥ* in nummis, Head p. 702 ‖ 7. 8 *ὡς ἐπὶ Βακτρίους γῆς* del. Ansp. p. 65 adn. 200 ‖ 8 *διαλιπόντι* A²FGH, *διαλείποντι* BL; *διαλείποντα* Krüg. (ed.) ‖ 12 ⟨*ἦν*⟩ add. Krüg. ‖ 21 *δισχιλίων*] *χιλίων* Krüg. (ed.) coll. Ind. 19, 7; Diod. XVII 95, 5; Curt. IX 3, 22

οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο. καὶ ἐπιβὰς τῆς νεὼς ἀπὸ τῆς
πρώρας ἐκ χρυσῆς φιάλης ἔσπενδεν ἐς τὸν ποταμόν,
τόν τε Ἀκεσίνην ξυνεπικαλούμενος τῷ Ὑδάσπῃ, ὅντινα
μέγιστον αὖ τῶν ἄλλων ποταμῶν ξυμβάλλειν τῷ
Ὑδάσπῃ ἐπέπυστο καὶ οὐ πόρρω αὐτῶν εἶναι τὰς ξυμ-
βολάς, καὶ τὸν Ἰνδόν, ἐς ὅντινα ὁ Ἀκεσίνης ξὺν τῷ
Ὑδάσπῃ ἐμβάλλει. ἐπὶ δὲ Ἡρακλεῖ τε τῷ προπάτορι 2
σπείσας καὶ Ἄμμωνι καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ὅσοις αὐτῷ □
νόμος σημῆναι ἐς ἀναγωγὴν κελεύει τῇ σάλπιγγι. ἅμα
τε δὴ ἐσημάνθη καὶ ἀνήγοντο ἐν κόσμῳ. παρήγγελτο
γὰρ ἐφ' ὅσων τε τὰ σκευοφόρα πλοῖα ἐχρῆν τετάχθαι
καὶ ἐφ' ὅσων τὰ ἱππαγωγά, ἐφ' ὅσων τε τὰς μαχίμους
τῶν νεῶν, ὡς μὴ συμπίπτειν ἀλλήλαις κατὰ τὸν πόρον
εἰκῇ πλεούσας· καὶ ταῖς ταχυναυτούσαις φθάνειν οὐκ
ἐφίετο ἔξω τῆς τάξεως. ἦν δὲ ὅ τε κτύπος τῆς εἰρε- 3
σίας οὐδενὶ ἄλλῳ ἐοικώς, ἅτε ἀπὸ πολλῶν νεῶν ἐν
ταὐτῷ ἐρεσσομένων, καὶ βοὴ ἀπό τε τῶν κελευστῶν
ἐνδιδόντων τὰς ἀρχάς τε καὶ ἀναπαύλας τῇ εἰρεσίᾳ
καὶ τῶν ἐρετῶν ὁπότε ἀθρόοι ἐμπίπτοντες τῷ ῥοθίῳ
ἐπαλαλάξειαν· αἵ τε ὄχθαι, ὑψηλότεραι τῶν νεῶν
πολλαχῇ οὖσαι, ἐς στενόν τε τὴν βοὴν ξυνάγουσαι
καὶ τῇ ξυναγωγῇ αὐτῇ ἐπὶ μέγα ηὐξημένην ἐς ἀλλήλας
ἀντέπεμπον, καί που καὶ νάπαι ἑκατέρωθεν τοῦ
ποταμοῦ τῇ τε ἐρημίᾳ καὶ τῇ ἀντιπέμψει τοῦ κτύπου
καὶ αὗται ξυνεπελάμβανον· οἵ τε ἵπποι διαφαινόμενοι 4
διὰ τῶν ἱππαγωγῶν πλοίων, οὐ πρόσθεν ἵπποι ἐπὶ
νεῶν ὀφθέντες ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ (καὶ γὰρ καὶ τὸν
Διονύσου ἐπ' Ἰνδοὺς στόλον οὐκ ἐμέμνηντο γενέσθαι
ναυτικόν), ἔκπληξιν παρεῖχον τοῖς θεωμένοις τῶν

7 ἐπί, quod coni. Sint. pro vulg. ἐπεί, habet A ‖ 12 τε] δὲ Krüg. (ed.) ‖ 28 Διονύσου Gron. (ed.), διόνυσον A

βαρβάρων, ὥστε οἱ μὲν αὐτόθεν τῇ ἀναγωγῇ παρα-
5 γενόμενοι ἐπὶ πολὺ ἐφωμάρτουν, ἐς ὅσους δὲ τῶν ἤδη Ἀλεξάνδρῳ προσκεχωρηκότων Ἰνδῶν ἡ βοὴ τῶν ἐρετῶν ἢ ὁ κτύπος τῆς εἰρεσίας ἐξίκετο, καὶ οὗτοι ἐπὶ τῇ ὄχθῃ κατέθεον καὶ ξυνείποντο ἐπᾴδοντες βαρβαρικῶς. φιλῳδοὶ γάρ, εἴπερ τινὲς ἄλλοι, Ἰνδοὶ καὶ φιλορχήμονες ἀπὸ Διονύσου ἔτι καὶ τῶν ἅμα Διονύσῳ βακχευσάντων κατὰ τὴν Ἰνδῶν γῆν.

4 Οὕτω δὴ πλέων τρίτῃ ἡμέρᾳ κατέσχεν, ἵναπερ Ἡφαιστίωνί τε καὶ Κρατερῷ κατὰ τὸ αὐτὸ στρατοπεδεύειν ἐπὶ ταῖς ἀντιπέρας ὄχθαις παρήγγελτο. μείνας δὲ ἐνταῦθα ἡμέρας δύο, ὡς καὶ Φίλιππος αὐτῷ ξὺν τῇ λοιπῇ στρατιᾷ ἀφίκετο, τοῦτον μὲν ἐπὶ τὸν Ἀκεσίνην ποταμὸν ἐκπέμπει ξὺν οἷς ἔχων ἧκε, τάξας παρὰ τοῦ Ἀκεσίνου ποταμοῦ τὴν ὄχθην πορεύεσθαι· τοὺς δὲ ἀμφὶ Κρατερόν τε καὶ Ἡφαιστίωνα αὖθις ἐκπέμπει,
2 παραγγείλας ὅπως χρὴ τὴν πορείαν ποιεῖσθαι. αὐτὸς δὲ ἔπλει κατὰ τὸν Ὑδάσπην ποταμὸν οὐδαμοῦ μείονα ἐν τῷ κατάπλῳ εἴκοσι σταδίων τὸ εὖρος. προσορμιζόμενος δὲ ὅπῃ τύχοι ταῖς ὄχθαις τοὺς προσοικοῦντας τῷ Ὑδάσπῃ Ἰνδοὺς τοὺς μὲν ἐνδιδόντας σφᾶς ὁμολογίαις παρελάμβανεν, ἤδη δέ τινας καὶ ἐς ἀλκὴν
3 χωρήσαντας βίᾳ κατεστρέψατο. αὐτὸς δὲ ὡς ἐπὶ τὴν Μαλλῶν τε καὶ Ὀξυδρακῶν γῆν σπουδῇ ἔπλει, πλείστους τε καὶ μαχιμωτάτους τῶν ταύτῃ Ἰνδῶν πυνθανόμενος καὶ ὅτι ἐξηγγέλλοντο αὐτῷ παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας ἀποτεθεῖσθαι εἰς τὰς ὀχυρωτάτας τῶν πόλεων,

5 τῇ ὄχθῃ] τὴν ὄχθην Krüg. (ed.) ‖ 6 εἴπερ Vulc., ἤπερ A | ἄλλοι, ⟨καὶ οἱ⟩ Krüg. ‖ 7 φιλορχήμονες FGHL, φιλοσχήμονες A²B ‖ 21 Ἰνδοὺς Vulc., Ἰνδῶν A, ⟨τῶν⟩ Ἰνδῶν Krüg., Ἰνδῶν del. Pol. ‖ 22 παρελάμβανεν Krüg. (ed.), κατελάμβανεν A ‖ 27 ἀποτεθεῖσθαι] ὑπεκτεθεῖσθαι Krüg. (ed.)

αὐτοὶ δὲ ἐγνωκέναι διὰ μάχης ἰέναι πρὸς αὐτόν. ἐφ' ὅτῳ δὴ καὶ σπουδῇ πλείονι ἐποιεῖτο τὸν πλοῦν, ὅπως μὴ καθεστηκόσιν αὐτοῖς, ἀλλὰ ἐν τῷ ἐνδεεῖ τε ἔτι τῆς παρασκευῆς καὶ τεταραγμένῳ προσφέρηται. ἔνθεν 4
δὲ ὡρμήθη τὸ δεύτερον, [καὶ] πέμπτῃ ἡμέρᾳ ἀφίκετο ἐπὶ τὴν ξυμβολὴν τοῦ τε Ὑδάσπου καὶ τοῦ Ἀκεσίνου. ἵνα δὲ ξυμβάλλουσιν οἱ ποταμοὶ οὗτοι, στενότατος εἷς ποταμὸς ἐκ τοῖν δυοῖν γίγνεται καὶ τὸ ῥεῦμα αὐτῷ ὀξὺ ἐπὶ τῇ στενότητι καὶ δῖναι ἄτοποι ὑποστρέφοντος τοῦ ῥοῦ, καὶ τὸ ὕδωρ κυμαίνεταί τε καὶ καχλάζει ἐπὶ μέγα, ὡς καὶ πόρρω ἔτι ὄντων ἐξακούεσθαι τὸν κτύπον τοῦ κύματος. καὶ ἦν μὲν προεξηγγελμένα ταῦτα 5
Ἀλεξάνδρῳ ἐκ τῶν ἐγχωρίων καὶ ⟨ἐξ⟩ Ἀλεξάνδρου τῇ στρατιᾷ· ὅμως δὲ ἐπειδὴ ἐπέλαζεν αὐτῷ ταῖς ξυμβολαῖς ὁ στρατός, ἐς τοσόνδε ὁ ἀπὸ τοῦ ῥοῦ κτύπος κατεῖχεν, ὥστε ἐπέστησαν τὰς εἰρεσίας οἱ ναῦται, οὐκ ἐκ παραγγέλματος, ἀλλὰ τῶν τε κελευστῶν ὑπὸ θαύματος ἐκσιωπησάντων καὶ αὐτοὶ μετέωροι πρὸς τὸν κτύπον γενόμενοι.

Ὡς δὲ οὐ πόρρω τῶν ξυμβολῶν ἦσαν, ἐνταῦθα 5
δὴ οἱ κυβερνῆται παραγγέλλουσιν ὡς βιαιοτάτῃ εἰρεσίᾳ χρωμένους ἐξελαύνειν ἐκ τῶν στενῶν, τοῦ μὴ ἐμπιπτούσας τὰς ναῦς ἐς τὰς δίνας ἀναστρέφεσθαι πρὸς αὐτῶν, ἀλλὰ κρατεῖν γὰρ τῇ εἰρεσίᾳ τῶν ἐπιστροφῶν τοῦ ὕδατος. τὰ μὲν δὴ στρογγύλα πλοῖα ὅσα καὶ 2
ἔτυχεν αὐτῶν περιστραφέντα πρὸς τοῦ ῥοῦ, οὐδέν τι παθόντα ἐν τῇ ἐπιστροφῇ ὅτι μὴ ταράξαντα τοὺς ἐμπλέοντας, κατέστη ἐς εὐθύ, πρὸς αὐτοῦ τοῦ ῥοῦ

5 [καὶ] del. Schm. (ed.); fortasse ⟨δεκάτῃ⟩ καὶ ‖ 13 ⟨ἐξ⟩ add. Krüg. (ed.) ‖ 16 τὰς] τῆς Krüg. (ed.) coll. Thuc. II 91, 4; cf. Arr. III 30, 4 ‖ 21 βιαιοτάτῃ ⟨τῇ⟩ Krüg. (ed.)

ὀρθωθέντα· αἱ δὲ μακραὶ νῆες οὐχ ὡσαύτως ἀπαθεῖς
ἀπῆλθον ἐν τῇ ἐπιστροφῇ, οὔτε μετέωροι ἐπὶ τοῦ
ἐπικαχλάζοντος κύματος ὡσαύτως οὖσαι, ὅσαι τε δίκρο-
τοι αὐτῶν τὰς κάτω κώπας οὐκ ἐπὶ πολὺ ἔξω ἔχουσαι
3 τοῦ ὕδατος· καὶ αἱ κῶπαι δὲ αὐτοῖς πλαγίοις ἐν ταῖς
δίναις γενομένοις συνετρίβοντο, ὅσων γε ἐγκατ-
ελήφθησαν ὑπὸ τοῦ ὕδατος οὐ φθασάντων αὐτὰς
μετεωρίσαι, ὡς πολλὰς μὲν πονῆσαι τῶν νεῶν, δύο δὲ
δὴ περιπεσούσας ἀλλήλαις αὐτάς τε διαφθαρῆναι καὶ
τῶν ἐμπλεόντων ἐν αὐταῖς πολλούς. ὡς δὲ ἐς πλάτος
ἤδη ὁ ποταμὸς διέσχεν, ἐνταῦθα δὴ ὅ τε ῥοῦς οὐκέτι
ὡσαύτως χαλεπὸς ἦν καὶ αἱ δῖναι οὐχ ὁμοίᾳ τῇ βίᾳ ἐπ-
4 έστρεφον. προσορμίσας οὖν τῇ ἐν δεξιᾷ ὄχθῃ Ἀλέξ-
ανδρος τὸν στρατόν, ἵνα σκέπη τε ἦν τοῦ ῥοῦ καὶ
προσβολὴ ταῖς ναυσὶν καί τις καὶ ἄκρα τοῦ ποταμοῦ
ἐπιτηδείως ἀνεῖχεν ἐς τῶν ναυαγίων τε τὴν ξυναγω-
γὴν καὶ εἴ τινες ἐπ' αὐτῶν ζῶντες ἔτι ἐφέροντο, τούτους
τε διέσωσε καὶ ἐπισκευάσας τὰς πεπονηκυίας τῶν
νεῶν Νέαρχον μὲν καταπλεῖν κελεύει ἔστ' ἂν ἀφίκηται
ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ Μαλλῶν ἔθνους, αὐτὸς δὲ τῶν βαρ-
βάρων τῶν οὐ προσχωρούντων καταδρομὴν τῆς χώρας
ποιησάμενος καὶ κωλύσας ἐπικουρῆσαι αὐτοὺς τοῖς
Μαλλοῖς, οὕτω δὴ αὖθις ξυνέμιξε τῷ ναυτικῷ.
5 Καὶ ἐνταῦθα Ἡφαιστίων τε αὐτῷ καὶ Κρατερὸς
καὶ Φίλιππος ξὺν τοῖς ἀμφ' αὐτοὺς ὁμοῦ ἤδη ἦσαν.
ὁ δὲ τοὺς μὲν ἐλέφαντας καὶ τὴν Πολυπέρχοντος
τάξιν καὶ τοὺς ἱπποτοξότας καὶ Φίλιππον ξὺν τῇ ἀμφ'

---

2 ἐν τῇ ἐπιστροφῇ del. Krüg. (ed.) ‖ 5 δὲ] δὴ Krüg. (ed.) ‖ 27 καὶ τοὺς ἱπποτοξότας del. Krüg. (ed.) coll. VI 6, 1; ἱππακοντιστὰς alterutro loco prop. Sint.; Arriani incuria videtur

αὐτὸν στρατιᾷ διαβιβάσας τὸν Ὑδάσπην ποταμὸν
Κρατερῷ ἄγειν προσέταξε· Νέαρχον δὲ ξὺν τῷ ναυτικῷ
πέμπει τρισὶν ἡμέραις τὴν στρατιὰν κελεύσας φθάνειν
κατὰ τὸν πλοῦν. τὸν δὲ ἄλλον στρατὸν τριχῇ δι- 6
ένειμε· καὶ Ἡφαιστίωνα μὲν πέντε ἡμέραις προϊέναι
ἔταξεν, ὡς εἴ τινες τοὺς ξὺν αὐτῷ τεταγμένους φεύ-
γοντες ἐς τὸ πρόσω κατὰ σπουδὴν ἴοιεν, τοῖς ἀμφὶ
Ἡφαιστίωνα ἐμπίπτοντες ἁλίσκωνται· Πτολεμαῖον δὲ
τὸν Λάγου δοὺς καὶ τούτῳ τῆς στρατιᾶς μέρος τρισὶν
ἡμέραις ὑπολειπόμενον ἕπεσθαι ἐκέλευσεν, ὡς ὅσοι τὸ
ἔμπαλιν ὑποστρέφοιεν αὐτὸν φεύγοντες, οὗτοι δὲ ἐς
τοὺς ἀμφὶ τὸν Πτολεμαῖον ἐμπίπτοιεν. ἐπὰν δὲ ἀφ- 7
ίκωνται ἐς τὰς ξυμβολὰς τοῦ τε Ἀκεσίνου καὶ τοῦ
Ὑδραώτου ποταμοῦ, ἐνταῦθα δὴ τούς τε φθάνοντας
ὑπομένειν ἐκέλευσεν, ἔστ' ἂν ἥκῃ αὐτός, καὶ τοὺς ἀμφὶ
Κρατερὸν καὶ Πτολεμαῖον αὐτῷ ξυμβαλεῖν.

Αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τοὺς ὑπασπιστάς τε καὶ τοὺς 6
τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τῶν πεζεταίρων καλου-
μένων τὴν Πείθωνος τάξιν καὶ τοὺς ἱπποτοξότας τε
πάντας καὶ τῶν ἱππέων τῶν ἑταίρων τοὺς ἡμίσεας
διὰ γῆς ἀνύδρου ὡς ἐπὶ Μαλλοὺς ἦγεν, ἔθνος Ἰνδικὸν
Ἰνδῶν τῶν αὐτονόμων. καὶ τῇ μὲν πρώτῃ κατεστρατο- 2
πέδευσε πρὸς ὕδατι οὐ πολλῷ, ὃ δὴ ἀπεῖχε τοῦ
Ἀκεσίνου ποταμοῦ σταδίους ἐς ἑκατόν· δειπνοποιησά-
μενος δὲ καὶ ἀναπαύσας τὴν στρατιὰν οὐ πολὺν
χρόνον παραγγέλλει ὅ τι τις ἔχοι ἄγγος ἐμπλῆσαι
ὕδατος. διελθὼν δὲ τῆς τε ἡμέρας τὸ ἔτι ὑπολ⟨ε⟩ιπό-

---

1 *Ὑδάσπην* del. Ansp. p. 99 adn. 314 ‖ 8 *ἁλίσκωνται* FG, *ἁλίσκονται* A²BHL ‖ 14 *δὴ* Pol., *δὲ* A | *τε* del. Pol. ‖ 15 *καὶ* ⟨*ἔστε*⟩ Krüg. ‖ 18 *πεζεταίρων* Blanc. (ed.), *ἀσθεταίρων* A ‖ 19 *ἱπποτοξότας*] v. ad p. 292,27 | *τε*] *δὲ* Krüg. (ed.) ‖ 27 ⟨ε⟩ add. vulg.

μενον καὶ τὴν νύκτα ὅλην ἐς τετρακοσίους μάλιστα
σταδίους ἅμα ἡμέρᾳ πρὸς πόλιν ἀφίκετο, ἐς ἣν ξυμ-
3 πεφεύγεσαν πολλοὶ τῶν Μαλλῶν. οἱ δὲ οὔποτ' ἂν
οἰηθέντες διὰ τῆς ἀνύδρου ἐλθεῖν ἐπὶ σφᾶς Ἀλέξαν-
δρον ἔξω τε τῆς πόλεως οἱ πολλοὶ καὶ ἄνοπλοι ἦσαν·
ἐφ' ὅτῳ καὶ δῆλος ἐγένετο ταύτην ἀγαγὼν Ἀλέξανδρος,
ἣν ὅτι αὐτῷ ἀγαγεῖν χαλεπὸν ἦν, ἐπὶ τῷδε οὐδὲ τοῖς
πολεμίοις ὅτι ἄξει πιστὸν ἐφαίνετο. τούτοις μὲν δὴ
οὐ προσδοκήσασιν ἐπιπεσὼν τοὺς μὲν πολλοὺς ἀπ-
έκτεινεν αὐτῶν οὐδὲ ἐς ἀλκὴν οἷα δὴ ἀνόπλους τρα-
πέντας· τῶν δὲ ἄλλων εἰς τὴν πόλιν κατειληθέντων
κύκλῳ περιστήσας τῷ τείχει τοὺς ἱππέας, ὅτι μήπω ἡ
φάλαγξ τῶν πεζῶν ἠκολουθήκει αὐτῷ, ἀντὶ χάρακος
4 ἐχρήσατο τῇ ἵππῳ. ὡς δὲ τάχιστα οἱ πεζοὶ ἀφίκοντο,
Περδίκκαν μὲν τήν τε αὐτοῦ ἱππαρχίαν ἔχοντα καὶ
τὴν Κλείτου καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας πρὸς ἄλλην πόλιν
ἐκπέμπει τῶν Μαλλῶν, οἷ ξυμπεφευγότες ἦσαν πολλοὶ
τῶν ταύτῃ Ἰνδῶν, φυλάσσειν τοὺς ἐν τῇ πόλει κελεύ-
σας, ἔργου δὲ μὴ ἔχεσθαι ἔστ' ἂν ἀφίκηται αὐτός, ὡς
μηδὲ ἀπὸ ταύτης τῆς πόλεως διαφυγόντας τινὰς
αὐτῶν ἀγγέλους γενέσθαι τοῖς ἄλλοις βαρβάροις ὅτι
προσάγει ἤδη Ἀλέξανδρος· αὐτὸς δὲ προσέβαλλεν τῷ
5 τείχει. οἱ δὲ βάρβαροι τὸ μὲν τεῖχος ἐκλείπουσιν, ὡς
οὐκ ἂν διαφυλάξαντες αὐτὸ ἔτι, πολλῶν ἐν τῇ κατα-
λήψει τεθνηκότων, τῶν δὲ καὶ ἀπὸ τραυμάτων ἀπο-
μάχων γεγενημένων· ἐς δὲ τὴν ἄκραν ξυμφυγόντες
χρόνον μέν τινα ἠμύνοντο ἐξ ὑπερδεξίου τε χωρίου
καὶ χαλεποῦ ἐς προσβολήν, προσκειμένων δὲ πάντοθεν

---

24 διαφυλάξαντες Krüg. (ed.), διαφυλάξοντες A; cf. IV 4, 2; 27, 8; VII 3, 2 | πολλῶν ⟨μὲν⟩ Ell. ‖ 27 τε] τοῦ aut τε ⟨τοῦ⟩ Krüg.; v. ad p. 147, 10

εὐρώστως τῶν Μακεδόνων καὶ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου
ἄλλοτε ἄλλῃ ἐπιφαινομένου τῷ ἔργῳ ἥ τε ἄκρα κατὰ
κράτος ἑάλω καὶ οἱ ξυμφυγόντες ἐς αὐτὴν πάντες
ἀπέθανον· ἦσαν δὲ ἐς δισχιλίους.

Περδίκκας δὲ ἐς τὴν πόλιν ἐφ' ἥντινα ἐστάλη 6
ἀφικόμενος τὴν μὲν πόλιν ἐρήμην καταλαμβάνει,
μαθὼν δὲ ὅτι οὐ πρὸ πολλοῦ πεφεύγεσαν ἐξ αὐτῆς
οἱ ἐνοικοῦντες δρόμῳ ἤλαυνε κατὰ στίβον τῶν φευ-
γόντων· οἱ δὲ ψιλοὶ ὡς τάχους ποδῶν εἶχον αὐτῷ
ἐφείποντο. καταλαβὼν δὲ τῶν φευγόντων κατέκοψεν
ὅσοι γε μὴ ἔφθασαν ἐς τὰ ἕλη ξυμφυγόντες.

Ἀλέξανδρος δὲ δειπνοποιησάμενός τε καὶ ἀναπαύσας 7
τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἔστε ἐπὶ πρώτην φυλακὴν ᾔει τοῦ
πρόσω· καὶ τὴν νύκτα διελθὼν πολλὴν ὁδὸν ἅμα
ἡμέρᾳ ἀφίκετο πρὸς τὸν Ὑδραώτην ποταμόν. ἔνθα
δὴ τῶν Μαλλῶν τοὺς μὲν πολλοὺς διαβεβηκότας ἤδη
ἔμαθεν, τοῖς δὲ καὶ διαβαίνουσιν ἐπιγενόμενος περὶ
αὐτὸν τὸν πόρον πολλοὺς αὐτῶν διέφθειρε. καὶ αὐτὸς 2
ὡς εἶχε ξυνδιαβὰς κατὰ τὸν αὐτὸν πόρον διώκων
εἴχετο τῶν φθασάντων ἐς τὴν ἀποχώρησιν. καὶ πολλοὺς
μὲν ἀπέκτεινεν αὐτῶν, τοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἔλαβεν, οἱ
πλείους δὲ κατέφυγον ἔς τι χωρίον ὀχυρὸν καὶ τετει-
χισμένον. Ἀλέξανδρος δέ, ὡς οἱ πεζοὶ ἀφίκοντο αὐτῷ,
ἀποστέλλει ἐπὶ τούτους Πείθωνα τήν τε αὐτοῦ τάξιν
ἔχοντα καὶ τῶν ἱππέων δύο ἱππαρχίας. καὶ οὗτοι δὴ 3
ἐξ ἐφόδου προσβαλόντες λαμβάνουσι τὸ χωρίον καὶ
τοὺς καταπεφευγότας ἐς αὐτὸ ἠνδραπόδισαν, ὅσοι γε
μὴ ἐν τῇ προσβολῇ διεφθάρησαν. ταῦτα δὲ οἱ ἀμφὶ

---

2 *ἐπιφαινομένου* ⟨*ἐν*⟩ Abicht ‖ 9 *ποδῶν* del. Abicht ‖ 14 *τὴν νύκτα*] *τῆς νυκτὸς* Krüg. coll. III 17, 2; 21, 6; 21, 9

τὸν Πείθωνα διαπραξάμενοι ἐπανῆλθον αὖθις ἐς τὸ
στρατόπεδον.
4 Αὐτὸς δὲ Ἀλέξανδρος ὡς ἐπὶ τῶν Βραχμάνων τινὰ
πόλιν ἦγεν, ὅτι καὶ ἐς ταύτην ξυμπεφευγέναι τινὰς
τῶν Μαλλῶν ἔμαθεν. ὡς δὲ ἀφίκετο πρὸς αὐτήν,
ἐπῆγε τῷ τείχει πάντοθεν πυκνὴν τὴν φάλαγγα. οἱ
δὲ ὑπορυσσόμενα τὰ τείχη ἰδόντες καὶ ἐκ τῶν βελῶν
ἀναστελλόμενοι τὰ μὲν τείχη καὶ οὗτοι ἐκλείπουσιν,
ἐς δὲ τὴν ἄκραν ξυμφυγόντες ἐκεῖθεν ἠμύνοντο·
ξυνεισπεσόντων δὲ αὐτοῖς ὀλίγων Μακεδόνων μετα-
βαλλόμενοι καὶ ξυστραφέντες τοὺς μὲν ἐξέωσαν αὐτῶν,
ἀπέκτειναν δὲ ἐν τῇ ὑποστροφῇ ἐς πέντε καὶ εἴκοσι.
5 καὶ ἐν τούτῳ Ἀλέξανδρος τάς τε κλίμακας πάντοθεν
κελεύει προστιθέναι τῇ ἄκρᾳ καὶ ὑπορύττειν τὸ τεῖχος.
ὡς δὲ πύργος τε ἔπεσεν ὑπορυσσόμενος καὶ τοῦ μετα-
πυργίου τι παραρραγὲν ἐπιμαχωτέραν ταύτῃ ἐποίησε
τὴν ἄκραν, πρῶτος Ἀλέξανδρος ἐπιβὰς τοῦ τείχους ὤφθη
6 ἔχων τὸ τεῖχος. καὶ τοῦτον ἰδόντες οἱ ἄλλοι Μακεδόνες
αἰσχυνθέντες ἄλλος ἄλλῃ ἀνῄεσαν. εἴχετό τε ἤδη ἡ ἄκρα,
καὶ τῶν Ἰνδῶν οἱ μὲν τὰς οἰκίας ἐνεπίμπρασαν καὶ ἐν
αὐταῖς ἐγκαταλαμβανόμενοι ἀπέθνησκον, οἱ πολλοὶ δὲ
□ μαχόμενοι αὐτῶν. ἀπέθανον δὲ οἱ πάντες ἐς πεντα-
κισχιλίους, ζῶντες δὲ δι' ἀνδρ⟨ε⟩ίαν ὀλίγοι ἐλήφθησαν.
8 Μείνας δὲ αὐτοῦ μίαν ἡμέραν καὶ ἀναπαύσας τὴν
στρατιὰν τῇ ὑστεραίᾳ προὐχώρει ὡς ἐπὶ τοὺς ἄλλους
Μαλλούς. καὶ τὰς μὲν πόλεις ἐκλελοιπότας κατα-
λαμβάνει, αὐτοὺς δὲ ἔμαθεν ὅτι πεφευγότες εἶεν ἐς
2 τὴν ἔρημον. καὶ ἐνταῦθα αὖθις μίαν ἡμέραν ἀνα-
παύσας τὴν στρατιὰν ἐς τὴν ἐπιοῦσαν Πείθωνα μὲν

---

19 ἀνῄεσαν Ell. (ed.), ἀνίεσαν A ‖ 23 ⟨ε⟩ add. Blanc. (ed.)

καὶ Δημήτριον τὸν ἱππάρχην πρὸς τὸν ποταμὸν ὀπίσω
ἀπέπεμψεν, ὧν τε αὐτοὶ ἡγοῦντο ἄγοντας καὶ πρὸς
τούτοις ψιλῶν τάξεις δοὺς αὐτοῖς ὅσαι ἱκαναὶ πρὸς
τὸ ἔργον. προσέταξε δὲ παρὰ τῇ ὄχθῃ τοῦ ποταμοῦ 3
ἰόντας, εἴ τισι περιτυγχάνοιεν τῶν ἐς τὰς ὕλας ξυμ-
πεφευγότων, αἳ δὴ πολλαὶ πρὸς τῇ ὄχθῃ τοῦ ποταμοῦ
ἦσαν, τούτους κτείνειν, ὅσοι μὴ ἐθελονταὶ σφᾶς
ἐνδιδοῖεν. καὶ πολλοὺς καταλαβόντες ἐν ταῖς ὕλαις
οἱ ἀμφὶ Πείθωνά τε καὶ Δημήτριον ἀπέκτειναν.
Αὐτὸς δὲ ἦγεν ἐπὶ τὴν μεγίστην τῶν Μαλλῶν 4
πόλιν, ἵνα καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων πολλοὺς ξυμ-
πεφευγέναι αὐτῷ ἐξηγγέλλετο. ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐξέλι-
πον οἱ Ἰνδοὶ ὡς προσάγοντα Ἀλέξανδρον ἔμαθον.
διαβάντες δὲ τὸν Ὑδραώτην ποταμὸν ἐπὶ ταῖς ὄχθαις
αὐτοῦ, ὅτι ὑψηλαὶ αἱ ὄχθαι ἦσαν, παρατεταγμένοι
ἔμενον, ὡς εἴρξοντες τοῦ πόρου Ἀλέξανδρον. καὶ 5
ταῦτα ὡς ἤκουσεν, ἀναλαβὼν τὴν ἵππον τὴν ἅμα αὐτῷ
πᾶσαν ᾔει ὡς ἐπὶ τὸν Ὑδραώτην, ἵναπερ παρατετάχθαι
τοὺς Μαλλοὺς ἐξηγγέλλετο. οἱ δὲ πεζοὶ ἕπεσθαι αὐτῷ
ἐτάχθησαν. ὡς δὲ ἀφίκετό τε ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐν τῷ
πέραν τοὺς πολεμίους τεταγμένους κατεῖδεν, ὡς εἶχεν
ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐμβάλλει ἐς τὸν πόρον ξὺν τῇ ἵππῳ μόνῃ.
οἱ δὲ ἰδόντες ἐν μέσῳ τοῦ ποταμοῦ ὄντα ἤδη Ἀλέξ- 6
ανδρον κατὰ σπουδὴν μέν, ξυντεταγμένοι δὲ ὅμως
ἀπεχώρουν ἀπὸ τῆς ὄχθης· καὶ Ἀλέξανδρος ξὺν μόνῃ
τῇ ἵππῳ εἵπετο. ὡς δὲ κατεῖδον ἱππέας μόνους, ἐπι-
στρέψαντες οἱ Ἰνδοὶ καρτερῶς ἐμάχοντο πλῆθος ὄντες
ἐς πέντε μυριάδας. καὶ Ἀλέξανδρος ὡς τήν τε φάλαγγα

---

1 ἱππάρχην Gron. ex **k**, ἱππάρχον (sic) A ‖ 4 τῇ ὄχθῃ] τὴν ὄχθην Krüg. (ed.) ‖ 17 ἅμα αὐτῷ] ἅμα οἱ Krüg. (ed.), quod nostro sollemne est

αὐτῶν πυκνὴν κατεῖδε καὶ αὐτῷ οἱ πεζοὶ ἀπῆσαν,
προσβολὰς μὲν ἐποιεῖτο ἐς κύκλους παριππεύων, ἐς
7 χεῖρας δὲ οὐκ ᾔει τοῖς Ἰνδοῖς. καὶ ἐν τούτῳ παρα-
γίγνονται αὐτῷ οἵ τε Ἀγριᾶνες καὶ ἄλλαι τάξεις τῶν
ψιλῶν, ἃς δὴ ἐπιλέκτους ἅμα οἷ ἦγε, καὶ οἱ τοξόται·
οὐ πόρρω δὲ οὐδὲ ἡ φάλαγξ ἐφαίνετο τῶν πεζῶν. καὶ
οἱ Ἰνδοὶ ὁμοῦ σφισι πάντων τῶν δεινῶν προσκειμένων
ἀποστρέψαντες ἤδη προτροπάδην ἔφευγον ἐς πόλιν
8 ὀχυρωτάτην τῶν πλησίον. καὶ Ἀλέξανδρος ἑπόμενός
τε αὐτοῖς πολλοὺς ἔκτεινε καὶ ὡς ἐς τὴν πόλιν οἱ
διαφυγόντες κατειλήθησαν, πρῶτα μὲν τοῖς ἱππεῦσιν
ἐξ ἐφόδου ἐκυκλώσατο τὴν πόλιν· ὡς δὲ οἱ πεζοὶ
αὐτῷ παρῆσαν, ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ περιστρατοπεδεύει
ἐν κύκλῳ τοῦ τείχους, ὅτι οὐ πολύ τε τῆς ἡμέρας
ὑπελείπετο ἐς τὴν προσβολὴν καὶ ἡ στρατιὰ αὐτῷ ὑπό
τε πορείας μακρᾶς οἱ πεζοὶ καὶ ὑπὸ διώξεως συνεχοῦς
οἱ ἵπποι καὶ οὐχ ἥκιστα κατὰ τὸν πόρον τοῦ ποταμοῦ
τεταλαιπωρήκεσαν.

9 Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ διχῇ διελὼν τὸν στρατὸν τοῦ μὲν
ἑτέρου αὐτὸς ἡγούμενος προσέβαλλε τῷ τείχει, τὸ δὲ
ἕτερον Περδίκκας προσῆγε. καὶ ἐν τούτῳ οὐ δεξά-
μενοι οἱ Ἰνδοὶ τῶν Μακεδόνων τὴν ὁρμὴν τὰ μὲν
τείχη τῆς πόλεως λείπουσιν, αὐτοὶ δὲ ἐς τὴν ἄκραν
ξυνέφευγον. Ἀλέξανδρος μὲν οὖν καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν
πυλίδα τινὰ κατασχίσαντες παρῆλθον ἐς τὴν πόλιν πολὺ
2 πρὸ τῶν ἄλλων· οἱ δὲ ὁμοῦ Περδίκκᾳ τεταγμένοι ὑστέρη-
σαν ὑπερβαίνοντες κατὰ τὰ τείχη οὐκ εὐπετῶς, οὐδὲ

2 ἐποιεῖτο ἐς Krüg. (ed.), ἐποίει τοὺς A; ἐποίει ἐς Ell. (ed.); cf. IV 4, 6 ‖ 6 πόρρω⟨θεν⟩ Krüg. (ed.); cf. V 6, 6; VI 9, 5; 23, 6 ‖ 10 οἱ B, om. A²FL ‖ 14 τοῦ τείχους] τὸ τεῖχος Pol. | ὅτι Vulc., οἱ A | τε] τι Krüg. (ed.)

τὰς κλίμακας οἱ πολλοὶ αὐτῶν φέροντες, ὅτι ἑαλωκέναι
αὐτοῖς ἐδόκει ἡ πόλις, ἐρημούμενα τῶν προμαχομένων
τὰ τείχη ὡς κατεῖδον. ὡς δὲ ἡ ἄκρα ἐχομένη πρὸς
τῶν πολεμίων καὶ πρὸ ταύτης τεταγμένοι εἰς τὸ ἀπο-
μάχεσθαι πολλοὶ ἐφάνησαν, ἐνταῦθα δὴ οἱ μὲν ὑπ-
ορύσσοντες τὸ τεῖχος, οἱ δὲ προσθέσει ὅπῃ παρείκοι
τῶν κλιμάκων βιάσασθαι ἐπειρῶντο ἐς τὴν ἄκραν.
Ἀλέξανδρος δέ, ὡς βλακεύειν αὐτῷ ἐδόκουν τῶν Μακε- 3
δόνων οἱ φέροντες τὰς κλίμακας, ἁρπάσας κλίμακα
ἑνὸς τῶν φερόντων προσέθηκε τῷ τείχει αὐτὸς καὶ
εἰληθεὶς ὑπὸ τῇ ἀσπίδι ἀνέβαινεν· ἐπὶ δὲ αὐτῷ Πευ-
κέστας ὁ τὴν ἱερὰν ἀσπίδα φέρων, ἣν ἐκ τοῦ νεὼ τῆς
Ἀθηνᾶς τῆς Ἰλιάδος λαβὼν ἅμα οἷ εἶχεν Ἀλέξανδρος
καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐφέρετο ἐν ταῖς μάχαις· ἐπὶ δὲ τούτῳ
Λεοννάτος ἀνῄει κατὰ τὴν αὐτὴν κλίμακα ὁ σωματο-
φύλαξ· κατὰ δὲ ἄλλην κλίμακα Ἀβρέας τῶν διμοιριτῶν
τις στρατευομένων. ἤδη τε πρὸς τῇ ἐπάλξει τοῦ 4
τείχους ὁ βασιλεὺς ἦν καὶ ἐρείσας ἐπ' αὐτῇ τὴν ἀσπίδα
τοὺς μὲν ὤθει εἴσω τοῦ τείχους τῶν Ἰνδῶν, τοὺς δὲ
καὶ αὐτοῦ τῷ ξίφει ἀποκτείνας γεγυμνώκει τὸ ταύτῃ
τεῖχος· καὶ οἱ ὑπασπισταὶ ὑπέρφοβοι γενόμενοι ὑπὲρ
τοῦ βασιλέως σπουδῇ ὠθούμενοι κατὰ τὴν αὐτὴν κλί-
μακα συντρίβουσιν αὐτήν, ὥστε οἱ μὲν ἤδη ἀνιόντες
αὐτῶν κάτω ἔπεσον, τοῖς δὲ ἄλλοις ἄπορον ἐποίησαν
τὴν ἄνοδον.

Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἐπὶ τοῦ τείχους στὰς κύκλῳ τε 5
ἀπὸ τῶν πλησίον πύργων ἐβάλλετο, οὐ γὰρ πελάσαι
γε ἐτόλμα τις αὐτῷ τῶν Ἰνδῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς
πόλεως, οὐδὲ πόρρω τούτων γε ἐσακοντιζόντων (ἔτυχε

---

3 ὡς post πόλις (vs. 2) posuit Vulc. ‖ 29 οὐδὲ] οὐ Krüg. (ed.); cf. II 24, 1 | πόρρω⟨θεν⟩ Krüg. (ed.); v. ad p. 298, 6 | γε Vulc., τε A

γάρ τι καὶ προσκεχωσμένον ταύτῃ πρὸς τὸ τεῖχος), δῆλος μὲν ἦν Ἀλέξανδρος ὢν τῶν τε ὅπλων τῇ λαμπρότητι καὶ τῷ ἀτόπῳ τῆς τόλμης, ἔγνω δὲ ὅτι αὐτοῦ μὲν μένων κινδυνεύσει μηδὲν ὅ τι καὶ λόγου ἄξιον ἀποδεικνύμενος, καταπηδήσας δὲ εἴσω τοῦ τείχους τυχὸν μὲν αὐτῷ τούτῳ ἐκπλήξει τοὺς Ἰνδούς, εἰ δὲ μή, καὶ κινδυνεύειν δέοι, μεγάλα ἔργα καὶ τοῖς ἔπειτα πυθέσθαι ἄξια ἐργασάμενος οὐκ ἀσπουδεὶ ἀποθανεῖται — ταῦτα γνοὺς καταπηδᾷ ἀπὸ τοῦ τείχους ἐς τὴν
6 ἄκραν. ἔνθα δὴ ἐρεισθεὶς πρὸς τῷ τείχει τοὺς μέν τινας ἐς χεῖρας ἐλθόντας καὶ τόν γε ἡγεμόνα τῶν Ἰνδῶν προσφερόμενόν οἱ θρασύτερον παίσας τῷ ξίφει ἀποκτείνει· ἄλλον δὲ πελάζοντα λίθῳ βαλὼν ἔσχε καὶ ἄλλον λίθῳ, τὸν δὲ ἐγγυτέρω προσάγοντα τῷ ξίφει αὖθις. οἱ δὲ βάρβαροι πελάζειν μὲν αὐτῷ οὐκέτι ἤθελον, ἔβαλλον δὲ πάντοθεν περιεστηκότες ὅ τι τις ἔχων βέλος ἐτύγχανεν ἢ ἐν τῷ τότε ἔλαβεν.

10 Ἐν τούτῳ δὲ Πευκέστας τε καὶ ὁ διμοιρίτης Ἀβρέας καὶ ἐπ' αὐτοῖς Λεοννάτος, οἳ δὴ μόνοι ἔτυχον πρὶν ξυντριβῆναι τὰς κλίμακας ἀναβεβηκότες ἐπὶ τὸ τεῖχος, καταπηδήσαντες καὶ αὐτοὶ πρὸ τοῦ βασιλέως ἐμάχοντο. καὶ Ἀβρέας μὲν ὁ διμοιρίτης πίπτει αὐτοῦ τοξευθεὶς ἐς τὸ πρόσωπον, Ἀλέξανδρος ⟨δὲ⟩ βάλλεται καὶ αὐτὸς διὰ τοῦ θώρακος ἐς τὸ στῆθος τοξεύματι
FGrH 138/fr. 25 ὑπὲρ τὸν μαστόν, ὥστε λέγει Πτολεμαῖος ὅτι καὶ πνεῦμα ὁμοῦ τῷ αἵματι ἐκ τοῦ τραύματος ἐξεπνεῖτο.

---

2 ⟨καὶ⟩ δῆλος Krüg. (ed.) | ἦν del. Grundm. p. 45 || 3 δὲ ὅτι Vulc., διότι A || 7 μή, καὶ] δὴ καὶ Pfl. || 8 ἀσπουδεὶ ⟨οὐδ' ἀκλεῶς⟩ Krüg. (ed.) coll. Hom. Iliad. XXII 304 || 14 λίθῳ del. aut δόρατι prop. Krüg. | προσάγοντα] προσάττοντα Krüg. (ed.) || 18 δὲ Ell. (ed.), τε A || 23 ⟨δὲ⟩ add. vulg.

ὁ δέ, ἔστε μὲν ἔτι θερμὸν ἦν αὐτῷ τὸ αἷμα, καίπερ κακῶς 2
ἔχων ἠμύνετο· πολλοῦ δὲ δὴ τοῦ αἵματος καὶ ἀθρόου
οἷα δὴ ξὺν πνεύματι ἐκρυέντος, ἴλιγγός τε αὐτὸν καὶ
λειποψυχία κατέσχε καὶ πίπτει αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἀσπίδα
ξυννεύσας. Πευκέστας δὲ περιβὰς πεπτωκότι καὶ ὑπερ-
σχὼν τὴν ἱερὰν τὴν ἐξ Ἰλίου ἀσπίδα πρὸ αὐτοῦ [εἶχε],
καὶ Λεοννάτος ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα, οὗτοί τε βάλλονται
ἀμφότεροι καὶ Ἀλέξανδρος ἐγγὺς ἦν ἤδη ὑπὸ τοῦ
αἵματος ἐκλιπεῖν. τοῖς γὰρ Μακεδόσι καὶ ταύτῃ ἐν 3
ἀπόρῳ γεγένητο τὰ τῆς προσβολῆς, ὅτι οἱ τὸν Ἀλέξ-
ανδρον βαλλόμενόν τε ἐπὶ τῷ τείχει ἰδόντες καὶ
πηδῶντα ἔσω ἐς τὴν ἄκραν, ὑπὸ σπουδῆς τε καὶ φόβου
μή τι αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς πάθῃ οὐ ξὺν νόῳ κινδυνεύων,
τὰς κλίμακας ξυντετριφότες ἄλλοι ἄλλας μηχανὰς ἐς
τὸ ἀνελθεῖν ἐπὶ τὸ τεῖχος ὡς ἐν ἀπόροις ἐμηχανῶντο,
οἱ μὲν πασσάλους ἐμπηγνύοντες ἐς τὸ τεῖχος γήϊνον
ὄν, καὶ κατὰ τούτους ἐκκρεμαννύμενοι χαλεπῶς ἀνεῖρ-
πον, οἱ δὲ ἄλλοι ἐπ' ἄλλους ἐπιβαίνοντες. ὁ δὲ πρῶτος 4
ἀνελθὼν ἐνρίπτει αὐτὸν κατὰ τοῦ τείχους ἐς τὴν
πόλιν, ἵναπερ τὸν βασιλέα ἑώρων κείμενον, ξὺν οἰμωγῇ
καὶ ἀλαλαγμῷ πάντες. ἤδη τε ἀμφ' αὐτῷ πεπτωκότι
καρτερὰ μάχη ξυνειστήκει ἄλλου ἐπ' ἄλλῳ τῶν Μακε-
δόνων προασπίζοντος, καὶ ἐν τούτῳ οἱ μὲν τὸν μοχλὸν
ὅτῳ εἴχετο ἡ κατὰ τὸ μεταπύργιον πύλη κατασχίσαντες
ἐπ' ὀλίγους παρήεσαν, οἱ δὲ καθ' ὅ τι ἡ πύλη διέσχε

---

4 λειποψυχία] λιποψυχία Sint. (ed.), etiam VI 11, 2 ‖ 6 [εἶχε] del. Gron. cum **k** ‖ 7 οὗτοί τε] αὐτοί τε Krüg. (ed.) ‖ 8 ἤδη ⟨τοῦ⟩ Pol. ‖ 12 ⟨κατα⟩πηδῶντα Hartm. (ed.) | ἔσω] εἴσω Krüg. (ed.), etiam § 4; cf. VI 29, 5; VII 1, 2 ‖ 13 νόῳ] νῷ Krüg. (ed.); cf. ῥόῳ VI 18, 4 ‖ 17 ⟨οἳ⟩ καὶ Pol. ‖ 19 τοῦ τείχους Krüg. (ed.), τὸ τεῖχος A ‖ 20 πόλιν, ⟨εἶτα ἄλλος καὶ ἄλλος⟩, Pol.

τοὺς ὤμους ὑποθέντες καὶ ὤσαντες ἐς τὸ ἔσω τὸ τεῖχος ἀνεπέτασαν ταύτῃ τὴν ἄκραν.

11 Ἐν τούτῳ δὲ οἱ μὲν ἔκτεινον τοὺς Ἰνδούς, καὶ ἀπέκτεινάν γε πάντας οὐδὲ γυναῖκα ἢ παῖδα ὑπελείποντο, οἱ δὲ ἐξέφερον τὸν βασιλέα ἐπὶ τῆς ἀσπίδος κακῶς ἔχοντα, οὔπω γιγνώσκοντες βιώσιμον ὄντα. τὸ δὲ βέλος ἐξελκύσαι ἐκ τοῦ τραύματος ἐπιτεμόντα τὴν πληγὴν οἱ μὲν Κριτόδημον ἀνέγραψαν, ἰατρὸν Κῶον, τὸ γένος τῶν Ἀσκληπιαδῶν, οἱ δὲ Περδίκκαν τὸν σωματοφύλακα, οὐ παρόντος ἐν τῷ δεινῷ ἰατροῦ, ἐγκελευσαμένου Ἀλεξάνδρου τῷ ξίφει ἐπιτεμεῖν τὴν
2 πληγὴν καὶ κομίσασθαι τὸ βέλος. ἐν δὲ τῇ κομιδῇ φορὰ αἵματος πολλοῦ γίγνεται, ὥστε λειποψυχῆσαι αὖθις Ἀλέξανδρον καὶ οὕτω σχεθῆναι αὐτῷ τὸ αἷμα ὑπὸ τῇ λειποψυχίᾳ. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἀναγέγραπται τοῖς ξυγγραφεῦσιν ὑπὲρ τοῦ παθήματος, καὶ ἡ φήμη παραδεξαμένη αὐτὰ κατὰ τοὺς πρώτους ψευσαμένους ἔτι καὶ εἰς ἡμᾶς διασώζει, οὐδὲ ἀφήσει παραδιδοῦσα καὶ ἐφεξῆς ἄλλοις τὰ ψευδῆ, εἰ μὴ ὑπὸ τῆσδε τῆς ξυγγραφῆς παύσεται.

3 Αὐτίκα ἐν Ὀξυδράκαις τὸ πάθημα τοῦτο γενέσθαι Ἀλεξάνδρῳ ὁ πᾶς λόγος κατέχει· τὸ δὲ ἐν Μαλλοῖς ἔθνει αὐτονόμῳ Ἰνδικῷ ξυνέβη, καὶ ἥ τε πόλις Μαλλῶν ἦν καὶ οἱ βαλόντες Ἀλέξανδρον Μαλλοί, οἳ δὴ ἐγνώκεσαν μὲν ξυμμίξαντες τοῖς Ὀξυδράκαις οὕτω διαγωνίζεσθαι, ἔφθη δὲ διὰ τῆς ἀνύδρου ἐπ' αὐτοὺς ἐλάσας πρίν τινα ὠφέλειαν αὐτοῖς παρὰ τῶν Ὀξυδρα-

1 τὸ τεῖχος] τοῦ τείχους Krüg. (ed.) ‖ 4. 5 ὑπελείποντο] ὑπολείποντες Krüg. (ed.) ‖ 8 Κριτόδημον] *Critobulus* Curt. IX 5, 25 ‖ 13. 15 λειποψυχῆσαι et λειποψυχίᾳ] v. ad p. 301, 4 ‖ 14 οὕτω σχεθῆναι vulg., οὕτως χεθῆναι A ‖ 19 ἐφεξῆς post παραδιδοῦσα (vs. 18) aut post ἄλλοις collocat Krüg.

κῶν γενέσθαι ἢ αὐτοὺς ἐκείνοις τι ἐπωφελῆσαι. ἐπεὶ 4
καὶ τὴν τελευταίαν μάχην τὴν πρὸς Δαρεῖον γενο-
μένην, καθ' ἥντινα ἔφυγε Δαρεῖος οὐδὲ πρόσθεν ἔληξε
τῆς φυγῆς πρὶν ξυλληφθῆναι ὑπὸ τῶν ἀμφὶ Βῆσσον
καὶ προσάγοντος ἤδη Ἀλεξάνδρου ἀποθανεῖν, πρὸς
Ἀρβήλοις γενέσθαι ὁ πᾶς λόγος κατέχει, καθάπερ οὖν
καὶ τὴν πρὸ ταύτης ἐν Ἰσσῷ καὶ τὴν πρώτην ἱππο-
μαχίαν πρὸς Γρανίκῳ. ἀλλὰ πρὸς Γρανίκῳ μὲν ξυνέβη 5
⟨ἡ⟩ μάχη ἡ ἱππικὴ καὶ πρὸς Ἰσσῷ ἡ αὖθις πρὸς Δαρεῖον
μάχη, Ἄρβηλα δὲ τοῦ χώρου, ἐν ᾧ τὴν ἐσχάτην μάχην
Δαρεῖός τε καὶ Ἀλέξανδρος ἐμαχέσαντο, οἱ μὲν τὰ
πλεῖστα ξυγγράψαντες λέγουσιν ὅτι ἑξακοσίους σταδίους
ἀπέχει, οἱ δὲ τὰ ἐλάχιστα, ὅτι ἐς πεντακοσίους. ἀλλὰ
ἐν Γαυγαμήλοις γὰρ γενέσθαι τὴν μάχην πρὸς ποταμῷ
Βουμήλῳ λέγει Πτολεμαῖος καὶ Ἀριστόβουλος. πόλις 6
δὲ οὐκ ἦν τὰ Γαυγάμηλα, ἀλλὰ κώμη μεγάλη, οὐδὲ FGrH 138/fr. 10, 139/fr. 16
ὀνομαστὸς ὁ χῶρος οὐδὲ ἐς ἀκοὴν ἡδὺ τὸ ὄνομα· ἔνθεν
δή μοι δοκεῖ πόλις οὖσα τὰ Ἄρβηλα ἀπηνέγκατο τὴν
δόξαν τῆς μεγάλης μάχης. εἰ δὲ πρὸς Ἀρβήλοις χρὴ
οἴεσθαι γενέσθαι τὸ ἔργον ἐκεῖνο ἐς τοσόνδε Ἀρβήλων
ἀπέχον, καὶ τὴν ἐν Σαλαμῖνι γενομένην ναυμαχίαν
πρὸς ἰσθμῷ τῷ Κορινθίων ἔξεστι λέγειν ὅτι ἐγένετο,
καὶ τὴν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ τῆς Εὐβοίας πρὸς Αἰγίνῃ ἢ
Σουνίῳ.

Καὶ μὴν ὑπὲρ τῶν ὑπερασπισάντων ἐν τῷ κινδύνῳ 7
Ἀλεξάνδρου, Πευκέσταν μὲν γενέσθαι ξύμπαντες ὁμο-
λογοῦσιν, ὑπὲρ Λεοννάτου δὲ οὐκέτι ξυμφέρονται οὐδὲ

3 καθ'] μεθ' Pol. ‖ 9 ⟨ἡ⟩ addidi; utrumque ἡ om. vulg. ‖ 15 βουμηλω an βουμολω (sic) incertum A, Βουμώδῳ Schm. (ed.); v. ad p. 129, 19 ‖ 17. 18 ἔνθεν δή Krüg. (ed.), ἐνθενδέ (sic) A ‖ 18 δοκεῖ] δοκεῖν Pol. ‖ 22 Κορινθίων] Κορινθίῳ Krüg. ‖ 25 ὑπὲρ del. aut pro eo καὶ prop. Krüg.

ὑπὲρ Ἀβρέου τοῦ διμοιρίτου. καὶ οἱ μὲν ξύλῳ πληγέντα κατὰ τοῦ κράνους Ἀλέξανδρον καὶ ἰλιγγιάσαντα πεσεῖν, αὖθις δὲ ἀναστάντα βληθῆναι βέλει διὰ τοῦ
FGrH 138/fr. 26 θώρακος ἐς τὸ στῆθος· Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου ταύτην μόνην τὴν πληγὴν πληγῆναι λέγει τὴν ἐς τὸ στῆθος.
8 τὸ δὲ δὴ μέγιστον πλημμέλημα τῶν ξυγγραψάντων τὰ ἀμφὶ Ἀλέξανδρον ἐκεῖνο τίθεμαι ἔγωγε. Πτολεμαῖον γὰρ τὸν Λάγου ἔστιν οἳ ἀνέγραψαν ξυναναβῆναί τε Ἀλεξάνδρῳ κατὰ τὴν κλίμακα ὁμοῦ Πευκέστᾳ καὶ ὑπερασπίσαι κειμένου, καὶ ἐπὶ τῷδε Σωτῆρα ἐπικληθῆναι τὸν Πτολεμαῖον· καίτοι αὐτὸς Πτολεμαῖος ἀναγέγραφεν οὐδὲ παραγενέσθαι τούτῳ τῷ ἔργῳ, ἀλλὰ στρατιᾶς γὰρ αὐτὸς ἡγούμενος ἄλλας μάχεσθαι μάχας καὶ πρὸς ἄλλους βαρβάρους. ταῦτα μὲν δὴ ἐν ἐκβολῇ τοῦ λόγου ἀναγεγράφθω μοι, ὡς μὴ ἀταλαίπωρον γίγνεσθαι τοῖς ἔπειτα ἀνθρώποις τὴν ὑπὲρ τῶν τηλικούτων ἔργων τε καὶ παθημάτων ἀφήγησιν.

12 Ἐν ᾧ δὲ Ἀλέξανδρος αὐτοῦ μένων τὸ τραῦμα ἐθεραπεύετο, ἐς τὸ στρατόπεδον, ἔνθενπερ ὡρμήθη ἐπὶ τοὺς Μαλλούς, ὁ μὲν πρῶτος λόγος ἧκεν ὅτι τεθνηκὼς εἴη ἐκ τοῦ τραύματος. καὶ τὰ μὲν πρῶτα οἰμωγὴ ἦν τῆς στρατιᾶς ξυμπάσης ἄλλου ἄλλῳ παραδιδόντος τὴν φήμην· παυσάμενοι δὲ τῆς οἰμωγῆς ἄθυμοί τε καὶ ἄποροι ἦσαν, ὅστις μὲν ἐξηγούμενος ἔσται τῆς στρατιᾶς
2 (πολλοῖς γὰρ δὴ ἐν ἴσῳ τὰ τῆς ἀξιώσεως ἐδόκει πρός τε αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ πρὸς Μακεδόνων καθεστηκέναι), ὅπως δὲ ἀποσωθήσονται ἐς τὴν οἰκείαν,

14—17 = Exc. de sententiis 15. ταῦτά μοι ἐν ἐκβολῇ τοῦ λόγου εἰρήσθω, ὡς—ἀφήγησιν.

16 γίγνεσθαι] φαίνεσθαι Pol. ‖ 24 μὲν ⟨ὁ⟩ Pfl.; cf. Grundm. p. 78 adn.

τοσούτων μὲν ἐθνῶν μαχίμων περιειργόντων σφᾶς ἐν
κύκλῳ, τῶν μὲν οὔπω προσκεχωρηκότων, ἃ δὴ ὑπὲρ
τῆς ἐλευθερίας εἴκαζον ἀγωνιεῖσθαι καρτερῶς, τῶν δὲ
ἀποστησομένων ἀφαιρεθέντος αὐτοῖς τοῦ Ἀλεξάνδρου
φόβου, ποταμῶν τε ἐν μέσῳ ἀδιαβάτων τότε δὴ ἐδόκουν
εἶναι καὶ πάντα σφίσιν ἄπορα καὶ ἀμήχανα ἐρήμοις
Ἀλεξάνδρου ἐφαίνετο. ὡς δὲ ἦκέ ποτε λόγος ὅτι ζῇ 3
Ἀλέξανδρος, τούτῳ μὲν μόγις ξυνεχώρησαν, εἰ δὲ καὶ
βιώσιμός ἐστιν, οὔπω ἐπιστεύετο. ὡς δὲ καὶ γράμματα
παρ' αὐτοῦ ἧκεν ὅτι ὅσον οὔπω κατελεύσεται ἐπὶ τὸ
στρατόπεδον, οὐδὲ ταῦτα τοῖς πολλοῖς ὑπὸ τοῦ ἄγαν
δέους πιστὰ ἐφαίνετο, ἀλλὰ πλάττεσθαι γὰρ πρὸς
τῶν ἀμφ' αὐτὸν σωματοφυλάκων τε καὶ στρατηγῶν
εἰκάζετο.

Καὶ ταῦτα ἐννοήσας Ἀλέξανδρος, μή τι νεωτερισθείη 13
ἐν τῇ στρατιᾷ, ὅτε πρῶτον ἠδυνήθη κομίζεται ἐπὶ τοῦ
ποταμοῦ τοῦ Ὑδραώτου τὰς ὄχθας· καὶ πλέων κατὰ
τὸν ποταμόν (ἦν γὰρ τὸ στρατόπεδον ἐπὶ ταῖς ξυμ-
βολαῖς τοῦ τε Ὑδραώτου καὶ τοῦ Ἀκεσίνου, ἵνα Ἡφαι-
στίων τε ἐπὶ τῆς στρατιᾶς ἦν καὶ Νέαρχος τὸ ναυτικὸν
αὐτῷ εἶχεν), ὡς [δὲ] ἐπέλαζεν ἡ ναῦς ἤδη τῷ στρατο-
πέδῳ τὸν βασιλέα φέρουσα, κελεύει δὴ ἀφελεῖν τὴν
σκηνὴν ἀπὸ τῆς πρύμνης, ὡς καταφανὴς εἶναι πᾶσιν.
οἱ δὲ ἔτι ἠπίστουν, ὡς νεκροῦ δῆθεν κομιζομένου 2
Ἀλεξάνδρου, πρίν γε δὴ προσχούσης τῆς νεὼς τῇ ὄχθῃ
ὁ μὲν τὴν χεῖρα ἀνέτεινεν ἐς τὸ πλῆθος· οἱ δὲ ἀν-
εβόησαν, ἐς τὸν οὐρανὸν ἀνασχόντες τὰς χεῖρας, οἱ δὲ
πρὸς αὐτὸν Ἀλέξανδρον· πολλοῖς δὲ καὶ δάκρυα ἐπὶ

5 δὴ Pol., δὲ A; γε Geier (ed.); δὲ del. Sint. (ed.) ‖ 7 ⟨ὁ⟩ λόγος Krüg. (ed.) ‖ 17 πλέων Krüg. (ed.), πλοίων A[2]BFHL ‖ 21 [δὲ] del. Krüg. (ed.) ‖ 22 ⟨ἡ⟩ τὸν Krüg. (ed.)

τῷ ἀνελπίστῳ προεχύθη ἀκούσια. καὶ οἱ μὲν τῶν
ὑπασπιστῶν κλίνην προσέφερον αὐτῷ ἐκκομιζομένῳ ἐκ
3 τῆς νεώς, ὁ δὲ τὸν ἵππον προσαγαγεῖν ἐκέλευσεν. ὡς
δὲ ἐπιβὰς τοῦ ἵππου ὤφθη αὖθις, κρότῳ δὴ πολλῷ
ἐπεκτύπησεν ἡ στρατιὰ πᾶσα, ἐπήχησαν δὲ αἵ τε ὄχθαι
καὶ αἱ πλησίον αὐτῶν νάπαι. προσάγων δὲ ἤδη τῇ
σκηνῇ καταβαίνει ἀπὸ τοῦ ἵππου, ὥστε καὶ βαδίζων
ὀφθῆναι. οἱ δὲ ἐπέλαζον ἄλλος ἄλλοθεν, οἱ μὲν χειρῶν,
οἱ δὲ γονάτων, οἱ δὲ τῆς ἐσθῆτος αὐτῆς ἁπτόμενοι,
οἱ δὲ καὶ ἰδεῖν ἐγγύθεν καί τι καὶ ἐπευφημήσαντες
ἀπελθεῖν· οἱ δὲ ταινίαις ἔβαλλον, οἱ δὲ ἄνθεσιν, ὅσα
ἐν τῷ τότε ἡ Ἰνδῶν γῆ παρεῖχε.
4 Νέαρχος δὲ λέγει, ὅτι χαλεποὶ αὐτῷ τῶν φίλων
FGrH 133/fr. 2 ἐγένοντο ὅσοι ἐκάκιζον, ὅτι αὐτὸς πρὸ τῆς στρατιᾶς
κινδυνεύοι· οὐ γὰρ στρατηγοῦ ταῦτα, ἀλλὰ στρατιώτου
εἶναι. καί μοι δοκεῖ ἄχθεσθαι Ἀλέξανδρος τοῖσδε τοῖς
λόγοις, ὅτι ἀληθεῖς τε ὄντας ἐγίγνωσκε καὶ αὐτὸν
ὑπαίτιον τῇ ἐπιτιμήσει. καὶ ὅμως ὑπὸ μένους τε τοῦ
ἐν ταῖς μάχαις καὶ τοῦ ἔρωτος τῆς δόξης, καθάπερ οἱ
ἄλλης τινὸς ἡδονῆς ἐξηττώμενοι, οὐ καρτερὸς ἦν ἀπ-
5 έχεσθαι τῶν κινδύνων. ἄνθρωπον δέ τινα πρεσβύτερον
λέγει Βοιώτιον, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου οὐ λέγει,
ὡς ἀχθόμενόν τε πρὸς τὰς ἐπιτιμήσεις τῶν φίλων

13—21 = Suidas s. v. Ἀλέξανδρος. Νέαρχος δὲ — κινδύνων ‖ 21 — p. 307, 7 = Exc. de sententiis 16. ὅτι τρωθέντος τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ λειποψυχήσαντος καὶ φερομένου ἐπ' ἀσπίδος ἄλλοι ἄλλα αὐτῷ ἔλεγον ὀνειδίζοντες, ἄνθρωπον δέ τινα πρεσβύτερον Βοιώτιον ἀχθόμενον πρὸς τὰς ἐπιτιμήσεις τῶν φίλων καταμαθεῖν Ἀλέξανδρον ἐσκυθρωπακότα καὶ προσελθόντα — γενέσθαι

---

11 ἀπελθεῖν ⟨ἐφιέμενοι⟩ Krüg. ‖ 13 λέγει] φησιν Suid. ‖ 14 ἐκάκιζον] ἐκόμιζον αὐτῷ ἀρρωστοῦντα Suid.

κατέμαθεν Ἀλέξανδρον καὶ ἐσκυθρωπακότα, προσελθόντα τοῦτον βοιωτιάζοντα ἅμα τῇ φωνῇ ταῦτα φάναι· ὦ Ἀλέξανδρε, ἀνδρῶν τὰ ἔργα· καί τι καὶ ἰαμβεῖον ὑπειπεῖν, τὸν δὲ νοῦν εἶναι τοῦ ἰαμβείου ὅτι τῷ τι δρῶντι καὶ παθεῖν ἐστιν ὀφειλόμενον. καὶ τοῦτον ἔν τε τῷ παραυτίκα εὐδοκιμῆσαι καὶ ἐπιτηδειότερον ἐς τὸ ἔπειτα Ἀλεξάνδρῳ γενέσθαι.

Ἐν τούτῳ δὲ ἀφίκοντο παρὰ Ἀλέξανδρον τῶν 14
Μαλλῶν τῶν ὑπολειπομένων πρέσβεις ἐνδιδόντες τὸ
ἔθνος, καὶ παρὰ Ὀξυδρακῶν οἵ τε ἡγεμόνες τῶν πόλεων
καὶ οἱ νομάρχαι αὐτοὶ καὶ ἄλλοι ἅμα τούτοις ἑκατὸν
καὶ πεντήκοντα οἱ γνωριμώτατοι αὐτοκράτορες περὶ
σπονδῶν δῶρά τε ὅσα μέγιστα παρ' Ἰνδοῖς κομίζοντες
καὶ τὸ ἔθνος καὶ οὗτοι ἐνδιδόντες. συγγνωστὰ δὲ 2
ἁμαρτεῖν ἔφασαν οὐ πάλαι παρ' αὐτὸν πρεσβευσάμενοι· ἐπιθυμεῖν γάρ, ὥσπερ τινὲς ἄλλοι, ἔτι μᾶλλον αὐτοὶ ἐλευθερίας τε καὶ αὐτόνομοι εἶναι, ἥντινα ἐλευθερίαν ἐξ ὅτου Διόνυσος ἐς Ἰνδοὺς ἧκε σώαν σφίσιν εἶναι ἐς Ἀλέξανδρον· εἰ δὲ Ἀλεξάνδρῳ δοκοῦν ἐστιν, ὅτι καὶ Ἀλέξανδρον ἀπὸ θεοῦ γενέσθαι λόγος κατέχει, σατράπην τε ἀναδέξεσθαι, ὅντινα τάττοι Ἀλέξανδρος, καὶ φόρους ἀποίσειν τοὺς Ἀλεξάνδρῳ δόξαντας· διδόναι δὲ καὶ ὁμήρους ἐθέλειν ὅσους ἂν αἰτῇ Ἀλέξανδρος.

---

8 — p. 308, 10 = Exc. de legat. gentium ad Rom. 6, p. 515 ed. De Boor. *ὅτι παρεγένοντο παρὰ — ἔλαβεν*

---

1 *ἐσκυθρωπακότα* δ (vulg.), *ἐσκυσθρωπακότα* A ‖ 2 *ταῦτα*] *τάδε* Krüg. (ed.); cf. Grundm. p. 54 ‖ 4 *ἰαμβεῖον* et *ἰαμβείου* δ (vulg.), *ἰαμβίον* et *ἰαμβίου* A ‖ 5 cf. Aeschyl. fr. 444 N. *δράσαντι γάρ τι καὶ παθεῖν ὀφείλεται* ‖ 8 *Ἀλέξανδρον*] *Ἀλεξάνδρου* η ‖ 16 *ὥσπερ*] *εἴπερ* Pol. ‖ 18 — 20 *Διόνυσος — ὅτι*] *διότι* (*δι' ότι* ζ) reliquis omissis ε ‖ 20 *θεοῦ* ε, *θεῶν* A ‖ 21 *σατράπην τε*] *ξατράπην δὲ* ε | *ἀναδέξεσθαι* Vulc., *ἀναδέξασθαι* A, *ἂν δέξασθαι* ε

3 ὁ δὲ χιλίους ᾔτησε τοὺς κρατιστεύοντας τοῦ ἔθνους,
οὕς, εἰ μὲν βούλοιτο, ἀντὶ ὁμήρων καθέξειν, εἰ δὲ
μή, ξυστρατεύοντας ἕξειν ἔστ' ἂν διαπολεμηθῇ αὐτῷ
πρὸς τοὺς ἄλλους Ἰνδούς. οἱ δὲ τούς τε χιλίους
ἔπεμψαν, τοὺς κρατίστους καὶ μεγίστους σφῶν ἐπι-
λεξάμενοι, καὶ ἅρματα πεντακόσια οὐκ αἰτηθέντες καὶ
τοὺς ἀμβάτας τῶν ἁρμάτων. Ἀλέξανδρος δὲ σατράπην
μὲν τούτοις τε καὶ τῶν Μαλλῶν τοῖς ἔτι σωζομένοις
ἐπέταξε Φίλιππον· τοὺς ὁμήρους δὲ αὐτοῖς ἀφῆκεν, τὰ
δὲ ἅρματα ἔλαβεν.

4 Ὡς δὲ ταῦτα αὐτῷ κεκόσμητο καὶ πλοῖα ἐπὶ τῇ
διατριβῇ τῇ ἐκ τοῦ τραύματος πολλὰ προσενεναυπή-
γητο, ἀναβιβάσας ἐς τὰς ναῦς τῶν μὲν ἑταίρων ἱππέας
ἑπτακοσίους καὶ χιλίους, τῶν ψιλῶν δὲ ὅσουσπερ καὶ
πρότερον, πεζοὺς δὲ ἐς μυρίους, ὀλίγον μέν τι τῷ
Ὑδραώτῃ ποταμῷ κατέπλευσεν, ὡς δὲ συνέμιξεν ὁ
Ὑδραώτης τῷ Ἀκεσίνῃ, ὅτι ὁ Ἀκεσίνης κρατεῖ τοῦ
Ὑδραώτου [ἐν] τῇ ἐπωνυμίᾳ, κατὰ τὸν Ἀκεσίνην αὖ
ἔπλει, ἔστε ἐπὶ τὴν ξυμβολὴν τοῦ Ἀκεσίνου καὶ τοῦ
5 Ἰνδοῦ ἧκεν. τέσσαρες γὰρ οὗτοι μεγάλοι ποταμοὶ καὶ
ναυσίποροι οἱ τέσσαρες εἰς τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν τὸ
ὕδωρ ξυμβάλλουσιν, οὐ ξὺν τῇ σφετέρᾳ ἕκαστος ἐπω-
νυμίᾳ, ἀλλὰ ὁ Ὑδάσπης μὲν ἐς τὸν Ἀκεσίνην ἐμβάλλει,
ἐμβαλὼν δὲ τὸ πᾶν ὕδωρ Ἀκεσίνην παρέχεται καλού-
μενον· αὖθις δὲ ὁ Ἀκεσίνης οὗτος ξυμβάλλει τῷ
Ὑδραώτῃ, καὶ παραλαβὼν τοῦτον ἔτι Ἀκεσίνης ἐστί·

23—25 cf. Eustathius ad Dion. Perieg. 1139

2 βούλοιτο] βούλοιντο ε ‖ 7 σατράπην] ξατράπην ε ‖ 11 κεκόσμητο Sint. (ed.), κεκόμιστο A ‖ 18 [ἐν] del. Schm. (ed.) cum k; cf. V 6, 8; Ind. 4, 10

καὶ τὸν Ὕφασιν ἐπὶ τούτῳ ὁ Ἀκεσίνης παραλαβὼν τῷ αὐτοῦ δὴ ὀνόματι ἐς τὸν Ἰνδὸν ἐμβάλλει· ξυμβαλὼν δὲ ξυγχωρεῖ δὴ τῷ Ἰνδῷ. ἔνθεν δὴ ὁ Ἰνδὸς πρὶν ἐς τὸ Δέλτα σχισθῆναι οὐκ ἀπιστῶ ὅτι καὶ ἐς ἑκατὸν σταδίους ἔρχεται καὶ ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν τυχόν, ἵναπερ λιμνάζει μᾶλλον.

Ἐνταῦθα ἐπὶ ταῖς ξυμβολαῖς τοῦ Ἀκεσίνου καὶ 15 Ἰνδοῦ προσέμενεν ἔστε ἀφίκετο αὐτῷ ξὺν τῇ στρατιᾷ a. 326—325 Περδίκκας καταστρεψάμενος ἐν παρόδῳ τὸ Ἀβαστανῶν ἔθνος αὐτόνομον. ἐν τούτῳ δὲ ἄλλαι τε προσγίγνονται Ἀλεξάνδρῳ τριακόντοροι καὶ πλοῖα στρογγύλα ἄλλα, ἃ δὴ ἐν Ξάθροις ἐναυπηγήθη αὐτῷ, καὶ ⟨Σόγδοι⟩ ἄλλο ἔθνος Ἰνδῶν αὐτόνομον προσεχώρησαν. καὶ παρὰ Ὀσσαδίων, καὶ τούτου γένους αὐτονόμου Ἰνδικοῦ, πρέσβεις ἧκον, ἐνδιδόντες καὶ οὗτοι τοὺς Ὀσσαδίους. Φιλίππῳ μὲν δὴ 2 τῆς σατραπείας ὅρους ἔταξε τὰς συμβολὰς τοῦ τε Ἀκεσίνου καὶ Ἰνδοῦ καὶ ἀπολείπει ξὺν αὐτῷ τούς τε Θρᾷκας πάντας καὶ ἐκ τῶν τάξεων ὅσοι ἐς φυλακὴν τῆς χώρας ἱκανοὶ ἐφαίνοντο, πόλιν τε ἐνταῦθα κτίσαι ἐκέλευσεν ἐπ' αὐτῇ τῇ ξυμβολῇ τοῖν ποταμοῖν, ἐλπίσας μεγάλην τε ἔσεσθαι καὶ ἐπιφανῆ ἐς ἀνθρώπους, καὶ νεωσοίκους ποιηθῆναι. ἐν τούτῳ δὲ καὶ Ὀξυάρτης ὁ Βάκτριος, 3 ὁ Ῥωξάνης τῆς γυναικὸς τῆς Ἀλεξάνδρου πατήρ, ἧκε

---

13 — 15 = Exc. de legat. gentium ad Rom. 7, p. 515 ed. De Boor. ὅτι καὶ παρὰ — Ὀσσαδίους

---

2 ξυμβαλὼν] ἐμβαλὼν Sint. (ed.) ‖ 3 δὴ (prius)] ἤδη Sint. (ed.) ‖ 7 τοῦ ⟨τε⟩ Hartm. (ed.) ‖ 9 Ἀβαστανων (sic) A; Σαβαστανῶν Ansp. p. 112 adn. 356 coll. Diod. XVII 102, 1 (Σαμβαστῶν), Curt. IX 8, 4 *(Sabarcas)* ‖ 12 ⟨Σόγδοι⟩ addidi coll. § 4; ⟨οἳ δὴ⟩ [καὶ] ἄλλο Gron. praeeunte Facio; ⟨οἳ δὴ⟩ καὶ ἄλλο Ell. (ed.) ‖ 14 καὶ τούτου om. ε ‖ 23 τῆς alterum, quod de coni. supplevit Krüg., habet A

παρ' Ἀλέξανδρον· καὶ προστίθησιν αὐτῷ Παραπαμισαδῶν σατραπεύειν, ἀπαλλάξας Τυρίεσπιν τὸν πρόσθεν σατράπην, ὅτι οὐκ ἐν κόσμῳ ἐξηγεῖσθαι αὐτῷ ὁ
□ *Τυρίεσπις ἐξήγγελτο.*

4 *Ἔνθα δὴ διαβιβάσας Κρατερόν τε καὶ τῆς στρατιᾶς τὴν πολλὴν καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἐπ' ἀριστερὰ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, ὅτι εὐπορώτερά τε ταύτῃ τὰ παρὰ τὸν ποταμὸν στρατιᾷ βαρείᾳ ἐφαίνετο καὶ τὰ ἔθνη τὰ προσοικοῦντα οὐ πάντῃ φίλια ἦν, αὐτὸς κατέπλει ἐς τῶν Σόγδων τὸ βασίλειον. καὶ ἐνταῦθα πόλιν τε ἐτείχιζεν ἄλλην καὶ νεωσοίκους ἐποίει ἄλλους καὶ τὰ πλοῖα αὐτῷ τὰ πεπονηκότα ἐπεσκευάσθη. τῆς δὲ ἀπὸ τῶν ξυμβολῶν τοῦ τε Ἰνδοῦ καὶ Ἀκεσίνου χώρας ἔστε ἐπὶ θάλασσαν σατράπην ἀπέδειξε[ν Ὀξυάρτην καὶ] Πείθωνα ξὺν τῇ παραλίᾳ πάσῃ τῆς Ἰνδῶν γῆς.*

5 *Καὶ Κρατερὸν μὲν ἐκπέμπει αὖθις ξὺν τῇ στρατιᾷ [διὰ τῆς Ἀραχωτῶν καὶ Δραγγῶν γῆς], αὐτὸς δὲ κατέπλει ἐς τὴν Μουσικανοῦ ἐπικράτειαν, ἥντινα εὐδαιμονεστάτην τῆς Ἰνδῶν γῆς εἶναι ἐξηγγέλλετο, ὅτι οὔπω οὔτε ἀπηντήκει αὐτῷ Μουσικανὸς ἐνδιδοὺς αὐτόν τε καὶ τὴν χώραν οὔτε πρέσβεις ἐπὶ φιλίᾳ ἐκπέμπει, οὐδέ τι οὔτε αὐτὸς ἐπεπόμφει ἃ δὴ μεγάλῳ*
6 *βασιλεῖ εἰκός, οὔτε τι ᾐτήκει ἐξ Ἀλεξάνδρου. καὶ*
γίγνεται αὐτῷ ὁ πλοῦς κατὰ τὸν ποταμὸν ἐς τοσόνδε

1. 2 *Παραπαμισαδῶν*] *Παραπαμισάδας* Krüg. (ed.); cf. VI 15, 7 ‖ 2. 4 *Τυρίεσπιν* et *Τυρίεσπις* scripsi, *τιρύστην* m. 1 corr. e *τυρύστην* et *τιρυέστης* A; v. ad p. 216, 1 ‖ 6 *ἐπ' ἀριστερὰ* Krüg. (ed.), *ἐν ἀριστερᾶ* A ‖ 10 *Σόγδων*] *Σόδραι* Diod. XVII 102, 4; cf. Ansp. p. 114 adn. 363 ‖ 14 [*Ὀξυάρτην καὶ*] del. Ansp. p. 115 adn. 365; *Ὀξυάρτην καὶ* ⟨*στρατηγὸν*⟩ Krüg. (ed.); cf. Beloch, *Griech. Gesch.* III p. 31 adn. 2 ‖ 17 [*διὰ τῆς Ἀραχωτῶν καὶ Δράγγων γῆς*] del. Schm. (ed.) coll. VI 15, 7; 17, 3 ‖ 22 *αὐτὸς* ante *τι ᾐτήκει* vs. 23 collocat Sint.

ἐσπουδασμένος ὥστε ἔφθη ἐπὶ τοῖς ὁρίοις γενέσθαι
τῆς Μουσικανοῦ χώρας, πρὶν πυθέσθαι Μουσικανὸν
ὅτι ὥρμηται ὡς ἐπ' αὐτὸν Ἀλέξανδρος. οὕτω δὴ
ἐκπλαγεὶς κατὰ τάχος ἀπήντα Ἀλεξάνδρῳ, δῶρά τε τὰ
πλείστου ἄξια παρ' Ἰνδοῖς κομίζων καὶ τοὺς ἐλέφαντας
ξύμπαντας ἄγων καὶ τὸ ἔθνος τε καὶ αὐτὸν ἐνδιδοὺς
καὶ ὁμολογῶν ἀδικεῖν, ὅπερ μέγιστον παρ' Ἀλεξάνδρῳ
ἦν ἐς τὸ τυχεῖν ὧν τις δέοιτο. καὶ οὖν καὶ Μουσι- 7
κανῷ ἐπὶ τοῖσδε ἄδεια ἐδόθη ἐξ Ἀλεξάνδρου, καὶ τὴν
πόλιν ἐθαύμασεν Ἀλέξανδρος καὶ τὴν χώραν, καὶ
ἄρχειν αὐτῆς Μουσικανῷ ἔδωκεν· Κρατερὸς δὲ ἐν τῇ
πόλει ἐτάχθη τὴν ἄκραν ἐκτειχίσαι· καὶ παρόντος ἔτι
ἐτειχίσθη Ἀλεξάνδρου καὶ φυλακὴ κατεστάθη, ὅτι ἐπι-
τήδειον αὐτῷ ἐφάνη τὸ χωρίον ἐς τὸ κατέχεσθαι τὰ
κύκλῳ ἔθνη φυλαττόμενα.

Ἔνθεν δὲ ἀναλαβὼν τούς τε τοξότας καὶ τοὺς 16
Ἀγριᾶνας καὶ τὴν ἵππον τὴν ἅμα οἷ πλέουσαν ἐξ-
ελαύνει ἐπὶ τὸν νομάρχην τῆς ταύτῃ γῆς, ὄνομα δὲ ἦν
Ὀξικανός, ὅτι μήτε αὐτὸς ἀφῖκτο μήτε πρέσβεις παρ'
αὐτοῦ ἧκον ἐνδιδόντες αὐτόν τε καὶ τὴν χώραν. δύο 2
μὲν δὴ τὰς μεγίστας πόλεις τῶν ὑπὸ τῷ Ὀξικανῷ ἐξ
ἐφόδου κατὰ κράτος ἔλαβεν, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ τούτων
καὶ αὐτὸς Ὀξικανὸς ἑάλω. ὁ δὲ τὴν μὲν λείαν τῇ
στρατιᾷ δίδωσι, τοὺς ἐλέφαντας δὲ ἅμα οἷ ἦγε· καὶ ⟨αἱ⟩
ἄλλαι δὲ πόλεις αὐτῷ αἱ ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ ἐνεδίδοντο
ἐπιόντι οὐδέ τις ἐτρέπετο ἐς ἀλκήν· οὕτω καὶ Ἰνδοὶ
πάντες ἐδεδούλωντο ἤδη τῇ γνώμῃ πρὸς Ἀλέξανδρον
τε καὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης.

---

19 Ὀξικανός] *Πορτικᾶνος* Diod. XVII 102, 5; *Πορτικανός* Strab. XV 1, 33, p. 701; *Porticanus* Curt. IX 8, 11 ‖ 24 ⟨αἱ⟩ add. Pol.; ἦγεν· αἱ Sint. (ed.), deleto καὶ

3 *Ὁ δὲ ἐπὶ Σάμβον αὖ ἦγε τῶν ὀρείων Ἰνδῶν
σατράπην ὑπ' αὐτοῦ κατασταθέντα, ὃς πεφευγέναι
αὐτῷ ἐξηγγέλλετο ὅτι Μουσικανὸν ἀφειμένον πρὸς
Ἀλεξάνδρου ἐπύθετο καὶ τῆς χώρας τῆς ἑαυτοῦ ἄρχοντα·
4 τὰ γὰρ πρὸς Μουσικανὸν αὐτῷ πολέμια ἦν. ὡς δὲ
ἐπέλαξεν ἤδη τῇ πόλει Ἀλέξανδρος, ἥντινα μητρόπολιν
εἶχεν ἡ τοῦ Σάμβου χώρα, ὄνομα δὲ ἦν τῇ πόλει
Σινδίμανα, αἵ τε πύλαι αὐτῷ ἀνοίγονται προσάγοντι
καὶ οἱ οἰκεῖοι οἱ τοῦ Σάμβου τά τε χρήματα ἀπηρίθ-
μησαν καὶ τοὺς ἐλέφαντας μετὰ σφῶν ἄγοντες
ἀπήντων· οὐ γὰρ δὴ Ἀλεξάνδρῳ γε πολεμίως ἔχοντα
Σάμβον φυγεῖν, ἀλλὰ Μουσικανοῦ τὴν ἄφεσιν δείσαντα.
5 ὁ δὲ καὶ ἄλλην πόλιν ἐν τούτῳ ἀποστᾶσαν εἷλεν καὶ
τῶν Βραχμάνων, οἳ δὴ σοφισταὶ τοῖς Ἰνδοῖς εἰσιν,
ὅσοι αἴτιοι τῆς ἀποστάσεως ἐγένοντο ἀπέκτεινεν. ὑπὲρ
Ind. 11 ὧν ἐγὼ τῆς σοφίας, εἰ δή τίς ἐστιν, ἐν τῇ Ἰνδικῇ
ξυγγραφῇ δηλώσω.*

17 *Καὶ ἐν τούτῳ Μουσικανὸς αὐτῷ ἀφεστάναι ἐξηγ-
γέλλετο. καὶ ἐπὶ τοῦτον μὲν ἐκπέμπει Πείθωνα τὸν
Ἀγήνορος σατράπην ξὺν στρατιᾷ ἀποχρώσῃ, αὐτὸς δὲ
τὰς πόλεις τὰς ὑπὸ Μουσικανῷ τεταγμένας ἐπελθὼν
τὰς μὲν ἐξανδραποδίσας αὐτῶν κατέσκαψεν, εἰς ἃς δὲ
φρουρὰς εἰσήγαγε καὶ ἄκρας ἐξετείχισε. ταῦτα δὲ
διαπραξάμενος ἐπὶ τὸ στρατόπεδόν τε ἐπανῆκε καὶ τὸν
2 στόλον. ἔνθα δὴ Μουσικανός τε ξυλληφθεὶς ἄγεται
πρὸς Πείθωνος, καὶ τοῦτον κρεμάσαι κελεύει Ἀλέξ-
ανδρος ἐν τῇ αὐτοῦ γῇ, καὶ τῶν Βραχμάνων ὅσοι*

---

1 *Σάμβον*] cf. Fischer ad Diod. XVII 102, 6 ‖ 8 *Σινδίμανα*] *σινδονάλια* (vel-*αλία*) codd. opt. Strab. XV 1, 33, p. 701, *σινδολία* deteriores ‖ 9. 10 *ἀπηρίθμησαν* BG, *ἀπηριθμήθησαν* A², *ἀπηριθμήθη* L ‖ 20 *σατράπην* del. Pol.; fortasse ⟨*τὸν*⟩ *σατρ.* ‖ 26 *τοῦτόν* ⟨*τε*⟩ Krüg. (ed.)

αἴτιοι τῆς ἀποστάσεως τῷ Μουσικανῷ κατέστησαν.
ἀφίκετο δὲ αὐτῷ καὶ ὁ τῶν Πατάλων τῆς χώρας
ἄρχων, ὃ δὴ τὸ Δέλτα ἔφην εἶναι τὸ πρὸς τοῦ ποταμοῦ V 4, 1
τοῦ Ἰνδοῦ ποιούμενον, μεῖζον ἔτι τοῦ Δέλτα τοῦ
Αἰγυπτίου, καὶ οὗτος τήν τε χώραν αὐτῷ ἐνεδίδου
πᾶσαν καὶ αὐτόν τε καὶ τὰ αὐτοῦ ἐπέτρεψεν. τοῦτον 3
μὲν δὴ ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ ἐκπέμπει αὖθις παραγ-
γείλας παρασκευάζειν ὅσα ἐς ὑποδοχὴν τῇ στρατιᾷ·
αὐτὸς δὲ Κρατερὸν μὲν τήν τε Ἀττάλου τάξιν ἄγοντα
καὶ τὴν Μελεάγρου καὶ Ἀντιγένους καὶ τῶν τοξοτῶν
ἔστιν οὓς καὶ τῶν ἑταίρων τε καὶ ἄλλων Μακεδόνων
ὅσους ἐς Μακεδονίαν ἀπομάχους ὄντας ἤδη ἔστελλε
τὴν ἐπ' Ἀραχωτῶν καὶ Ζαραγγῶν ἔπεμπεν ἐς Καρμα-
νίαν, καὶ τοὺς ἐλέφαντας τούτῳ ἄγειν ἔδωκεν· τὴν δὲ 4
ἄλλην στρατιάν, ὅση γε μὴ ξὺν αὐτῷ κατέπλει ὡς ἐπὶ
θάλασσαν, ...Ἡφαιστίων ἐπετάχθη, Πείθωνα δὲ □
τούς τε ἱππακοντιστὰς ἄγοντα καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας ἐς
τὴν ἐπέκεινα ὄχθην τοῦ Ἰνδοῦ διαβιβάσας, οὐχ ᾗπερ
Ἡφαιστίων τὴν στρατιὰν ἄγειν ἤμελλε, τάς τε ἐκ-
τετειχισμένας ἤδη πόλεις ξυνοικίσαι ἐκέλευσε καὶ εἰ
δή τινα νεωτερίζοιτο πρὸς τῶν ταύτῃ Ἰνδῶν καὶ
ταῦτα ἐς κόσμον καταστήσαντα ξυμβάλλειν οἱ ἐς τὰ
Πάταλα.

Ἤδη δὲ τρίτην ἡμέραν αὐτῷ τοῦ πλοῦ ἔχοντι 5
ἐξαγγέλλεται ὅτι ὁ τῶν Πατάλων ὕπαρχος ξυλλαβὼν
τῶν Παταλέων τοὺς πολλοὺς ἀποδεδρακὼς οἴχοιτο

---

2 *Πατάλων*] *Παταλέων* Krüg. (ed.); cf. VI 18, 3; 20, 1 i. f. ‖ 14. 15 *τὴν δὲ ἄλλην στρατιάν*] *τῇ δὲ ἄλλῃ στρατιᾷ* Ell. (qui lacunam vs. 16 non agnovit) ‖ 16 lacunae signa posui sic fere supplendae: ⟨*διχῇ διένειμε· καὶ τῇ μὲν πλείστῃ μοίρᾳ*⟩ ‖ 22 *ξυμβάλλειν*] *ξυμβαλεῖν* Krüg. (ed.) ‖ 24 *ἔχοντι*] *προελθόντι* Krüg., *ἔχοντος* Sint., *ἄγοντι* Pol.

ἀπολιπὼν τὴν χώραν ἔρημον· καὶ ἐπὶ τούτῳ πλείονι ἢ πρόσθεν σπουδῇ κατέπλει Ἀλέξανδρος. ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς τὰ Πάταλα, τήν τε πόλιν καὶ τὴν χώραν ἔρημον καταλαμβάνει τῶν ἐνοικούντων τε καὶ ἐπεργαζομένων.
6 *ὁ δὲ κατὰ δίωξιν τῶν φευγόντων ἐκπέμψας τῆς στρατιᾶς τοὺς κουφοτάτους, ἐπεί τινες αὐτῶν ξυνελήφθησαν, ἀποπέμπει τούτους παρὰ τοὺς ἄλλους, ἐντειλάμενος ἐπανιέναι θαρροῦντας· εἶναι γὰρ αὐτοῖς τήν τε πόλιν οἰκεῖν ὡς πρόσθεν καὶ τὴν χώραν ἐργάζεσθαι. καὶ ἐπανῆλθον οἱ πολλοὶ αὐτῶν.*

18 *Αὐτὸς δὲ Ἡφαιστίωνι προστάξας τειχίζειν ἐν τοῖς Πατάλοις ἄκραν ἀποπέμπει ἐς τὴν ἄνυδρον τῆς πλησίον γῆς φρέατά τε ὀρύξοντας καὶ οἰκήσιμον τὴν χώραν κατασκευάσοντας. καὶ τούτοις ἐπέθεντο τῶν προσχώρων τινὲς βαρβάρων, καὶ ἔστι μὲν οὓς διέφθειραν αὐτῶν ἄφνω προσπεσόντες, πολλοὺς δὲ καὶ σφῶν ἀποβαλόντες ἔφυγον ἐς τὴν ἔρημον, ὥστε ἐπιτελεσθῆναι τοῖς ἐκπεμφθεῖσι τὰ ἔργα προσγενομένης αὐτοῖς καὶ ἄλλης στρατιᾶς, ἣν Ἀλέξανδρος πυθόμενος τῶν βαρβάρων τὴν ἐπίθεσιν ἐστάλκει μεθέξοντας τοῦ ἔργου.*
2 *Περὶ δὲ τοῖς Πατάλοις σχίζεται τοῦ Ἰνδοῦ τὸ ὕδωρ ἐς ⟨δύο⟩ ποταμοὺς μεγάλους, καὶ οὗτοι ἀμφότεροι σῴζουσι τοῦ Ἰνδοῦ τὸ ὄνομα ἔστε ἐπὶ τὴν θάλασσαν. ἐνταῦθα ναύσταθμόν τε καὶ νεωσοίκους ἐποίει Ἀλέξανδρος· ὡς δὲ προὐκεχωρήκει αὐτῷ τὰ ἔργα, ὁ δὲ καταπλεῖν ἐπενόει ἔστε ἐπὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ ἐν δεξιᾷ ῥέοντος ποταμοῦ ἐς τὴν θάλασσαν.*
3 *Λεοννάτον μὲν δὴ δοὺς αὐτῷ τῶν τε ἱππέων ἐς*

---

4 *ἐπεργαζομένων*] *ἐργαζομένων* Krüg. (ed.), *ἐνεργαζομένων* Pol. ‖ 8 *ἐντειλάμενος* ⟨*εἰπεῖν*⟩ Krüg. (ed.) ‖ 22 ⟨*δύο*⟩ add. Vulc. ‖ 23 *τοῦ Ἰνδοῦ*] *τὸν Ἰνδὸν* Krüg. (ed.) coll. VI 1, 3

χιλίους καὶ τῶν ὁπλιτῶν τε καὶ ψιλῶν ἐς ὀκτακισχι-
λίους κατὰ τὴν νῆσον τὰ Πάταλα ἐκπέμπει ἀντιπαρ-
άγειν τῷ στόλῳ, αὐτὸς δὲ τὰς μάλιστα τῶν νεῶν ταχυ-
ναυτούσας ἀναλαβὼν ὅσαι τε ἡμιόλιαι καὶ τὰς τρια-
κοντόρους πάσας καὶ τῶν κερκούρων ἔστιν οὓς ἔπλει
κατὰ τὸν ποταμὸν τὸν ἐν δεξιᾷ. οὐκ ἔχοντι δὲ αὐτῷ 4
ἡγεμόνα τοῦ πλοῦ, ὅτι πεφεύγεσαν οἱ ταύτῃ Ἰνδοί,
ἀπορώτερα τὰ τοῦ κατάπλου ἦν· χειμών τε ἐπιγίγνεται
ἐς τὴν ὑστεραίαν ἀπὸ τῆς ἀναγωγῆς καὶ ὁ ἄνεμος τῷ
ῥόῳ πνέων ὑπεναντίος κοῖλόν τε ἐποίει τὸν ποταμὸν
καὶ τὰ σκάφη διέσειεν, ὥστε ἐπόνησαν αὐτῷ αἱ
πλεῖσται τῶν νεῶν, τῶν δὲ τριακοντόρων ἔστιν αἳ καὶ
πάντῃ διελύθησαν. ἔφθησαν δὲ ἐποκείλαντες αὐτὰς
πρὶν παντάπασιν διαπεσεῖν ἐν τῷ ὕδατι. ἕτεραι οὖν 5
ξυνεπήγνυντο. καὶ τῶν ψιλῶν τοὺς κουφοτάτους
ἐκπέμψας ἐς τὴν προσωτέρω τῆς ὄχθης χώραν ξυλ-
λαμβάνει τινὰς τῶν Ἰνδῶν, καὶ οὗτοι τὸ ἀπὸ τοῦδε
ἐξηγοῦντο αὐτῷ τὸν πόρον. ὡς δὲ ἧκον ἵναπερ ἀνα-
χεῖται ἐς εὖρος ὁ ποταμός, ὡς καὶ διακοσίους ταύτῃ
σταδίους ἐπέχειν ᾗπερ εὐρύτατος αὐτὸς αὑτοῦ ἦν, τό
τε πνεῦμα κατῄει μέγα ἀπὸ τῆς ἔξω θαλάσσης καὶ αἱ
κῶπαι ἐν κλύδωνι χαλεπῶς ἀνεφέροντο, ξυμφεύγουσιν
αὖ ἐς διώρυχα, ἐς ἥντινα οἱ ἡγεμόνες αὐτῷ καθηγή-
σαντο.

Ἐνταῦθα ὁρμισάντων τὸ πάθημα ἐπιγίγνεται τῆς 19
μεγάλης θαλάσσης ἡ ἄμπωτις, ὥστε ἐπὶ ξηροῦ ἀπελή-
φθησαν αὐτοῖς αἱ νῆες. καὶ τοῦτο οὔπω πρότερον
ἐγνωκόσι τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἔκπληξιν μὲν καὶ

---

16 προσωτέρω vulg., προσοτέρω A | post τῆς vox χώρας m. 1 del. A ‖ 25 ὁρμισάντων Vulc., ὁρμησάντων A ‖ 26. 27 ἀπελήφθησαν B, ἀπελείφθησαν A²L, ἀνελήφθησαν FH

αὐτὸ οὐ σμικρὰν παρέσχε, πολὺ δὲ δὴ ἔτι μείζονα,
ὁπότε διελθούσης τῆς ὥρας προσήει τε τὸ ὕδωρ καὶ
2 τὰ σκάφη ⟨ἐ⟩μετεωρίζοντο. ὅσας μὲν δὴ τῶν νεῶν
ἐν τῷ πηλῷ ἑδραίας κατέλαβεν, αὗται δὲ ἀβλαβῶς τε
ἐμετεωρίσθησαν καὶ οὐδὲν χαλεπὸν παθοῦσαι ἔπλεον
αὖθις· ὅσαι δὲ ἐν ξηροτέρᾳ τε τῇ γῇ καὶ οὐ βεβαίως
τὴν στάσιν ἔχουσαι ὑπελείφθησαν, αὗται δὲ ἀθρόου
ἐπελθόντος τοῦ κύματος αἱ μὲν αὐτῶν ἐμπεσοῦσαι ἐς
ἀλλήλας, αἱ δὲ πρὸς τῇ γῇ ἀρ[ρ]αχθεῖσαι συνετρίβησαν.
3 ταύτας τε οὖν ἐπεσκεύασεν Ἀλέξανδρος ἐκ τῶν παρόν-
των καὶ ἐν κερκούροιν δυοῖν προπέμπει κατὰ τὸν ποτα-
μὸν τοὺς κατασκεψομένους τὴν νῆσον, ἐς ἥντινα οἱ ἐπι-
χώριοι ἔφασκον ὁρμιστέα εἶναι αὐτῷ κατὰ τὸν πλοῦν
τὸν ἐς τὴν θάλασσαν· Κίλλουτα δὲ τῇ νήσῳ τὸ ὄνομα
ἔλεγον. ὡς δὲ ἐξηγγέλθη ὅτι ὅρμοι τε ἐν τῇ νήσῳ
εἰσὶ καὶ αὐτὴ μεγάλη καὶ ὕδωρ ἔχουσα, ὁ μὲν ἄλλος
αὐτῷ στόλος ἐς τὴν νῆσον κατέσχεν, αὐτὸς δὲ ταῖς
ἄριστα πλεούσαις τῶν νεῶν ἐπέκεινα προὐχώρει, ὡς
ἀπιδεῖν τοῦ ποταμοῦ τὴν ἐκβολὴν τὴν ἐς τὴν θάλασ-
4 σαν, εἰ παρέχει τὸν ἔκπλουν εὔπορον. προελθόντες
δὲ ἀπὸ τῆς νήσου σταδίους ὅσον διακοσίους ἀφορῶσιν
ἄλλην νῆσον, ταύτην ἤδη ἐν τῇ θαλάσσῃ. τότε μὲν
δὴ ἐπανῆλθον ἐς τὴν ἐν τῷ ποταμῷ νῆσον, καὶ πρὸς
τοῖς ἄκροις αὐτῆς καθορμισθεὶς θύει τοῖς θεοῖς
Ἀλέξανδρος ὅσοις ἔφασκεν ὅτι παρὰ τοῦ Ἄμμωνος
ἐπηγγελμένον ἦν θῦσαι αὐτῷ. ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν

2 ὁπότε Gron. ex k, ἄποτε (sic) A ‖ 3 ⟨ἐ⟩ add. Ell. (ed.) ‖ 9 [ρ] del. vulg. ‖ 14 Κίλλουτα] Σκιλλοῦστις et Ψιλτοῦκις Plut. Alex. 66 | τῇ νήσῳ] τῆς νήσου Krüg. (ed.) coll. VI 13, 5; fortasse τῇ νήσῳ τὸ ὄνομα ⟨εἶναι⟩ ‖ 20 παρέχει] παρέχοι Vulc. ‖ 22 ⟨καὶ⟩ ταύτην Ell., ταύτην ⟨δὲ⟩ Krüg.; cf. Ind. 21, 3

*κατέπλει ὡς ἐπὶ τὴν ἄλλην τὴν ἐν τῷ πόντῳ νῆσον,
καὶ προσχὼν καὶ ταύτῃ ἔθυε καὶ ἐνταῦθα ἄλλας αὖ
θυσίας ἄλλοις τε θεοῖς καὶ ἄλλῳ τρόπῳ· καὶ ταύτας
δὲ κατ' ἐπιθεσπισμὸν θύειν ⟨ἔφασκε⟩ τοῦ Ἄμμωνος.
αὐτὸς δὲ ὑπερβαλὼν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ τὰς ἐκβολὰς* 5
*ἐς τὸ πέλαγος ἀνέπλει, ὡς μὲν ἔλεγεν, ἀπιδεῖν εἴ πού
τις χώρα πλησίον ἀνίσχει ἐν τῷ πόντῳ, ἐμοὶ δὲ δοκεῖ,
οὐχ ἥκιστα ὡς πεπλευκέναι τὴν μεγάλην τὴν ἔξω
Ἰνδῶν θάλασσαν. ἐνταῦθα ταύρους τε σφάξας τῷ
Ποσειδῶνι ἀφῆκεν ἐς τὴν θάλασσαν καὶ σπείσας ἐπὶ
τῇ θυσίᾳ τήν τε φιάλην χρυσῆν οὖσαν καὶ κρατῆρας
χρυσοῦς ἐνέβαλεν ἐς τὸν πόντον χαριστήρια, εὐχόμενος
σῶόν οἱ παραπέμψαι τὸν στρατὸν τὸν ναυτικόν, ὅντινα
ξὺν Νεάρχῳ ἐπενόει στέλλειν ὡς ἐπὶ τὸν κόλπον τὸν
Περσικὸν καὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ τε Εὐφράτου καὶ τοῦ
Τίγρητος.*

Ἐπανελθὼν δὲ ὀπίσω ἐς τὰ Πάταλα τήν τε ἄκραν **20**
*τετειχισμένην καταλαμβάνει καὶ Πείθωνα ξὺν τῇ
στρατιᾷ ἀφιγμένον καὶ τούτῳ ξύμπαντα καταπεπραγ-
μένα ἐφ' οἷσπερ ἐστάλη. Ἡφαιστίων μὲν δὴ ἐτάχθη
παρασκευάζειν τὰ πρὸς τὸν ἐκτειχισμόν τε τοῦ ναυ-
στάθμου καὶ τῶν νεωσοίκων τὴν κατασκευήν· καὶ γὰρ
καὶ ἐνταῦθα ἐπενόει στόλον ὑπολείπεσθαι νεῶν οὐκ
ὀλίγων πρὸς τῇ πόλει τοῖς Παταλοις, ἵναπερ ἐσχίζετο
ὁ ποταμὸς ὁ Ἰνδός.*

Αὐτὸς δὲ κατὰ τὸ ἕτερον στόμα τοῦ Ἰνδοῦ κατ- 2
*έπλει αὖθις ἐς τὴν μεγάλην θάλασσαν, ὡς καταμαθεῖν,
ὅπῃ εὐπορωτέρα ἡ ἐκβολὴ τοῦ Ἰνδοῦ ἐς τὸν πόντον*

---

4 ⟨*ἔφασκε*⟩ addidi; *θύει* pro *θύειν* vulg. ‖ 6 *ἀπιδεῖν* ⟨*ἐπιθυμῶν*⟩ Pol. ‖ 9 ⟨*τὴν*⟩ *Ἰνδῶν* Ell., fort. *Ἰνδῶν* delendum

γίγνεται· ἀπέχει δὲ ἀλλήλων τὰ στόματα τοῦ ποταμοῦ
τοῦ Ἰνδοῦ ἐς σταδίους μάλιστα ὀκτακοσίους καὶ
3 χιλίους. ἐν δὲ τῷ κατάπλῳ ἀφίκετο τῆς ἐκβολῆς τοῦ
ποταμοῦ ἐς λίμνην μεγάλην, ἥντινα ἀναχεόμενος ὁ
ποταμός, τυχὸν δὲ καὶ ἐκ τῶν πέριξ ὑδάτων ἐμβαλ-
λόντων ἐς αὐτήν, μεγάλην τε ποιεῖ καὶ κόλπῳ θαλάσ-
σης μάλιστα ἐοικυῖαν· καὶ γὰρ ἰχθύες ἤδη ἐν αὐτῇ
τῶν ἀπὸ θαλάσσης ἐφαίνοντο, μείζονες τῶν ἐν τῇδε
τῇ ἡμετέρᾳ θαλάσσῃ. προσορμισθεὶς οὖν κατὰ τὴν
λίμνην ἵναπερ οἱ καθηγεμόνες ἐξηγοῦντο, τῶν μὲν
στρατιωτῶν τοὺς πολλοὺς καταλείπει σὺν Λεοννάτῳ
4 αὐτοῦ καὶ τοὺς κερκούρους ξύμπαντας, αὐτὸς δὲ ταῖς
τριακοντόροις τε καὶ ἡμιολίαις ὑπερβαλὼν τὴν ἐκβολὴν
τοῦ Ἰνδοῦ καὶ προελθὼν καὶ ταύτῃ ἐς τὴν θάλασσαν
εὐπορωτέραν τε κατέμαθεν τὴν ἐπὶ τάδε τοῦ Ἰνδοῦ
ἐκβολὴν καὶ αὐτὸς προσορμισθεὶς τῷ αἰγιαλῷ καὶ τῶν
ἱππέων τινὰς ἅμα οἷ ἔχων παρὰ θάλασσαν ᾔει στα-
θμοὺς τρεῖς, τήν τε χώραν ὁποία τίς ἐστιν ἡ ἐν
τῷ παράπλῳ ἐπισκεπτόμενος καὶ φρέατα ὀρύσσεσθαι
5 κελεύων, ὅπως ἔχοιεν ὑδρεύεσθαι οἱ πλέοντες. αὐτὸς
μὲν δὴ ἐπανελθὼν ἐπὶ τὰς ναῦς ἀνέπλει ἐς τὰ Πάταλα
μέρος δέ τι τῆς στρατιᾶς τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐργασο-
μένους κατὰ τὴν παραλίαν ἔπεμψεν, ἐπανιέναι καὶ
τούτοις προστάξας ἐς τὰ Πάταλα. αὖθις δὲ ὡς ἐπὶ
τὴν λίμνην καταπλεύσας ἄλλον ναύσταθμον καὶ ἄλλους
νεωσοίκους ἐνταῦθα κατεσκεύασε, καὶ φυλακὴν κατα-
λιπὼν τῷ χωρίῳ σῖτόν τε ὅσον καὶ ἐς τέτταρας μῆνας

1—3 cf. Eustathius ad Dion. Perieg. 1088

5 ἐκ del. Sint. (ed.) ‖ 23 τὴν ⟨ἑτέραν⟩ Ansp. p. 130 adn. 418

ἐξαρκέσαι τῇ στρατιᾷ ἐσηγάγετο καὶ τἆλλ' ὅσα [ἐν] □
τῷ παράπλῳ παρεσκεύαζεν.

Ἦν δὲ ἐν μὲν τῷ τότε ἄπορος ἡ ὥρα ἐς τὸν 21 autumno a. 325
πλοῦν· οἱ γὰρ ἐτησίαι ἄνεμοι κατεῖχον, οἳ δὴ τῇ ὥρᾳ
ἐκείνῃ οὐ καθάπερ παρ' ἡμῖν ἀπ' ἄρκτου, ἀλλ' ἀπὸ
τῆς μεγάλης θαλάσσης κατὰ νότον μάλιστα ἄνεμον
ἵστανται. ἀπὸ δὲ τοῦ χειμῶνος τῆς ἀρχῆς τὸ ἀπὸ 2
Πλειάδων δύσεως ἔστε ἐπὶ τροπάς, ἃς ἐν χειμῶνι ὁ
ἥλιος ἐπιστρέφει, πλόϊμα εἶναι ταύτῃ ἐξηγγέλλετο. τότε
γὰρ κατὰ γῆν μᾶλλον οἷα δὴ πολλῷ ὕδατι ἐξ οὐρανοῦ
βεβρεγμένην αὔρας ἵστασθαι μαλθακὰς καὶ ἐς τὸν
παράπλουν ταῖς τε κώπαις καὶ τοῖς ἱστίοις ξυμμέτρους.

Νέαρχος μὲν δὴ ἐπιταχθεὶς τῷ ναυτικῷ προσέμενε 3
τὴν ὥραν τοῦ παράπλου, αὐτὸς δὲ ἄρας ἐκ Πατάλων
ἔστε μὲν ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἀράβιον ξὺν τῇ στρατιᾷ
πάσῃ προὐχώρει. ἐκεῖθεν δὲ ἀναλαβὼν τῶν ὑπασπιστῶν τε καὶ τῶν τοξοτῶν τοὺς ἡμίσεας καὶ τῶν πεζεταίρων καλουμένων τὰς τάξεις καὶ τῆς ἵππου τῆς ἑταιρικῆς τό τε ἄγημα καὶ ἴλην ἀφ' ἑκάστης ἱππαρχίας καὶ τοὺς ἱπποτοξότας ξύμπαντας ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν
ἐς ἀριστερὰ ἐτράπετο, ὕδατά τε ὀρύσσειν, ὡς κατὰ τὸν □
παράπλουν ἄφθονα εἴη τῇ στρατιᾷ τῇ παραπλεούσῃ,
καὶ ἅμα ὡς τοῖς Ὠρείταις τοῖς ταύτῃ Ἰνδοῖς αὐτονόμοις

1 ἐσηγάγετο] ἐπηγάγετο vulg.; cf. Herod. V 34 | [ἐν] delevi; ἐν⟨έδει⟩ Krüg. (ed.), ἦν Grundm. p. 79, ἐν τῷ παράπλῳ ⟨δυνατὰ ἐγένετο⟩ Abicht coll. VI 23, 1 ‖ 2 παρεσκεύαζεν] παρεσκεύασεν Vulc. ‖ 4 ἄνεμοι aut vs. 6 ἄνεμον del. Pol. ‖ 7 τῆς ἀρχῆς Vulc., τὴν ἀρχὴν A ‖ 14 δὲ ⟨Ἀλέξανδρος⟩ Krüg. ‖ 15 Ἀράβιον] ita Arr. in Anab., sed Ἄραβις Ind. 21, 8; 22, 8; 23, 1; Ἄρβις Strab. XV 2, 1, p. 720; Steph. Byz. s. v.; *Arbis* Plin. VI 96 ‖ 17. 18 πεζεταίρων Blanc. (ed.), ἀσθεταίρων A ‖ 21 ἐς ἀριστερά Krüg., ἐν ἀριστερᾶ A ‖ 22 εἴη scripsi, εἶ A, εἶναι vulg. ‖ 23 Ὠρείταις] idem populus Ὧροι VI 22, 3; 24, 1; 28, 5; VII 5, 5 | Ὠρείταις ⟨καὶ⟩ Salmasius ad Solin. p. 828 sq. coll. Ind. 22, 10

ἐκ πολλοῦ οὖσιν ἄφνω ἐπιπεσεῖν, ὅτι μηδὲν φίλιον
αὐτοῖς ἐς αὐτόν τε καὶ τὴν στρατιὰν ἐπέπρακτο. τῆς
δὲ ὑπολειφθείσης δυνάμεως Ἡφαιστίων αὐτῷ ἀφηγεῖτο.
4 Ἀραβῖται μὲν δή, ἔθνος καὶ τοῦτο αὐτόνομον τῶν
περὶ τὸν Ἀράβιον ποταμὸν νεμομένων, οὔτε ἀξιόμαχοι
δόξαντες εἶναι Ἀλεξάνδρῳ οὔτε ὑποδῦναι ἐθελήσαντες,
ὡς προσάγοντα ἐπύθοντο Ἀλέξανδρον, φεύγουσιν ἐς
τὴν ἔρημον. Ἀλέξανδρος δὲ διαβὰς τὸν Ἀράβιον
ποταμὸν στενόν τε καὶ ὀλίγου ὕδατος καὶ διελθὼν ἐν
νυκτὶ τῆς ἐρήμου τὴν πολλὴν ὑπὸ τὴν ἕω πρὸς τῇ
οἰκουμένῃ ἦν· καὶ τοὺς μὲν πεζοὺς ἐν τάξει ἐκέλευσεν
ἕπεσθαι, τοὺς δὲ ἱππέας ἀναλαβὼν αὐτὸς καὶ ἐς ἴλας
κατανείμας, ὅπως ἐπὶ πλεῖστον τοῦ πεδίου ἐπέχοιεν,
5 ἐπῄει τὴν χώραν τῶν Ὠρειτῶν. ὅσοι μὲν δὴ ἐς ἀλκὴν
αὐτῶν ἐτράποντο κατεκόπησαν πρὸς τῶν ἱππέων,
πολλοὶ δὲ καὶ ζῶντες ἑάλωσαν. ὁ δὲ τότε μὲν κατεστρατοπέδευσε πρὸς ὕδατι οὐ πολλῷ, ὡς δὲ καὶ οἱ περὶ Ἡφαιστίωνα αὐτῷ ὁμοῦ ἤδη ἦσαν, προὐχώρει ἐς τὸ πρόσω. ἀφικόμενος δὲ εἰς κώμην, ἥπερ ἦν μεγίστη τοῦ ἔθνους τοῦ Ὠρειτῶν, Ῥαμβακία ἐκαλεῖτο ἡ κώμη, τόν τε χῶρον ἐπῄνεσε καὶ ἐδόκει ἂν αὐτῷ πόλις ξυνοικισθεῖσα μεγάλη καὶ εὐδαίμων γενέσθαι. Ἡφαιστίωνα μὲν δὴ ἐπὶ τούτοις ὑπελείπετο.

22 Αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν αὖθις τῶν ὑπασπιστῶν καὶ τῶν Ἀγριάνων τοὺς ἡμίσεας καὶ τὸ ἄγημα τῶν ἱππέων καὶ τοὺς ἱπποτοξότας προῄει ὡς ἐπὶ τὰ ὅρια τῶν τε

---

3 ἀφηγεῖτο] ἐξηγεῖτο Krüg. ‖ 4 Ἀραβῖται] *Arabitae* Curt. IX 10, 5; Ἀρβῖται Ptolem. VI 21, 4; Ἀβρῖται Diod. XVII 104, 4; sed Ἀράβιες Arr. Ind. 21, 8; 22, 10; 25, 3; Ἄρβιες Strab. XV 2, 1, p. 720; *Arbii* Plin. VI 95; 110; Ἄρβιες ἢ Ἀρβῖται Steph. Byz. s. v. Ἄρβις ‖ 10 τὴν ἕω Krüg. (ed.), τῇ ἕω A ‖ 18 ἤδη Schm. (ed.) ex **k**, δὴ A ‖ 22 post γενέσθαι lacunae signa posuit Krüg

Γαδρωσῶν καὶ Ὠρειτῶν, ἵναπερ στενή τε ἡ πάροδος
αὐτῷ εἶναι ἐξηγγέλλετο καὶ οἱ Ὠρεῖται τοῖς Γαδρωσοῖς
ξυντεταγμένοι πρὸ τῶν στενῶν στρατοπεδεύειν, ὡς
εἴρξοντες τῆς παρόδου Ἀλέξανδρον. καὶ ἦσαν μὲν 2
ταύτῃ τεταγμένοι, ὡς δὲ προάγων ἤδη ἐξηγγέλλετο, οἱ
μὲν πολλοὶ ἔφυγον ἐκ τῶν στενῶν λιπόντες τὴν
φυλακήν, οἱ δὲ ἡγεμόνες τῶν Ὠρειτῶν ἀφίκοντο παρ
αὐτὸν σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὸ ἔθνος ἐνδιδόντες.
τούτοις μὲν δὴ προστάττει ξυγκαλέσαντας τὸ πλῆθος
τῶν Ὠρειτῶν πέμπειν ἐπὶ τὰ σφέτερα ἤθη, ὡς δεινὸν
οὐδὲν πεισομένους· σατράπην δὲ καὶ τούτοις ἐπιτάσσει
Ἀπολλοφάνην· καὶ ξὺν τούτῳ ἀπολείπει Λεοννάτον 3
τὸν σωματοφύλακα ἐν Ὥροις, ἔχοντα τούς τε Ἀγριᾶνας
ξύμπαντας καὶ τῶν τοξοτῶν ἔστιν οὓς καὶ τῶν ἱππέων
καὶ ἄλλους πεζούς τε καὶ ἱππέας Ἕλληνας μισθο-
φόρους, τό τε ναυτικὸν ὑπομένειν ἔστ' ἂν περιπλεύσῃ
τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν ξυνοικίζειν καὶ τὰ κατὰ
τοὺς Ὠρείτας κοσμεῖν, ὅπως μᾶλλόν τι προσέχοιεν τῷ
σατράπῃ τὸν νοῦν. αὐτὸς δὲ ξὺν τῇ στρατιᾷ τῇ
πολλῇ, καὶ γὰρ καὶ Ἡφαιστίων ἀφίκετο ἄγων αὐτῷ
τοὺς ὑπολειφθέντας, προὐχώρει ὡς ἐπὶ Γαδρωσοὺς
ἔρημον τὴν πολλήν. FGrH 139/fr. 49
Καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ λέγει Ἀριστόβουλος σμύρνης 4 □
πολλὰ δένδρα πεφυκέναι μείζονα ἢ κατὰ τὴν ἄλλην
σμύρναν, καὶ τοὺς Φοίνικας τοὺς κατ' ἐμπορ[ε]ίαν τῇ
στρατιᾷ ξυνεπομένους ξυλλέγοντας τὸ δάκρυον τῆς

23 — p. 322, 4 cf. Eustathius ad Dionys. Perieg. 1086

5 προάγων] προσάγων vulg. ‖ 13 ἔχοντα Krüg. (ed.), σχόντας A; ἔχοντας Ell. (ed.) ‖ 19 τῇ στρατιᾷ] τῆς στρατιᾶς Krüg. (ed.) ‖ 25 [ε] om. vulg.

σμύρνης (πολὺ γὰρ εἶναι, οἷα δὴ ἐκ μεγάλων τε τῶν
πρέμνων καὶ οὔπω πρόσθεν ξυλλελεγμένον) ἐμπλή-
5 σαντας τὰ ὑποζύγια ἄγειν. ἔχειν δὲ τὴν ἔρημον ταύτην
καὶ νάρδου ῥίζαν πολλήν τε καὶ εὔοδμον καὶ ταύτην
ξυλλέγειν τοὺς Φοίνικας· πολὺ δὲ εἶναι αὐτῆς τὸ
καταπατούμενον πρὸς τῆς στρατιᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ πατου-
μένου ὀδμὴν ἡδεῖαν κατέχειν ἐπὶ πολὺ τῆς χώρας.
6 τοσόνδε εἶναι τὸ πλῆθος· εἶναι δὲ καὶ ἄλλα δένδρα
ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὸ μέν τι δάφνῃ ἐοικὸς τὸ φύλλον, καὶ
τοῦτο ἐν τοῖς προσκλυζομένοις τῇ θαλάσσῃ χωρίοις
πεφυκέναι· καὶ ἀπολείπεσθαι μὲν τὰ δένδρα πρὸς τῆς
ἀμπώτεως ἐπὶ ξηροῦ, ἐπελθόντος δὲ τοῦ ὕδατος ἐν
τῇ θαλάσσῃ πεφυκότα φαίνεσθαι· τῶν δὲ καὶ ἀεὶ τὰς
ῥίζας τῇ θαλάσσῃ ἐπικλύζεσθαι, ὅσα ἐν κοίλοις χωρίοις
ἐπεφύκει, ἔνθενπερ οὐχ ὑπενόστει τὸ ὕδωρ, καὶ ὅμως
οὐ διαφθείρεσθαι τὸ δένδρον πρὸς τῆς θαλάσσης.
7 εἶναι δὲ τὰ δένδρα ταύτῃ πήχεων καὶ τριάκοντα ἔστιν
ἃ αὐτῶν, τυχεῖν τε ἀνθοῦντα ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, καὶ τὸ
ἄνθος εἶναι τῷ λευκῷ μάλιστα ἴῳ προσφερές, τὴν
ὀδμὴν δὲ πολύ τι ὑπερφέρον. καὶ ἄλλον εἶναι καυλὸν
ἐκ γῆς πεφυκότα ἀκάνθης, καὶ τούτῳ ἐπεῖναι ἰσχυρὰν
τὴν ἄκανθαν, ὥστε ἤδη τινῶν καὶ παριππευόντων
ἐμπλακεῖσαν τῇ ἐσθῆτι κατασπάσαι ἀπὸ τοῦ ἵππου
μᾶλλόν τι τὸν ἱππέα ἢ αὐτὴν ἀποσχισθῆναι ἀπὸ τοῦ
□ 8 καυλοῦ. καὶ τῶν λαγῶν λέγεται ὅτι παραθεόντων
εἴχοντο ἐν ταῖς θριξὶν αἱ ἄκανθαι καὶ ὅτι οὕτως
ἡλίσκοντο οἱ λαγῷ, καθάπερ ὑπὸ ἰξοῦ αἱ ὄρνιθες ἢ
τοῖς ἀγκίστροις οἱ ἰχθύες, σιδήρῳ δὲ ὅτι διακοπῆναι

---

4 ταύτην ⟨δὲ⟩ Krüg. ‖ 17 ταύτῃ] ταῦτα Sint. ‖ 26 εἴχοντο Ell., εἴχονται A; ἔχονται Vulc. | ὅτι Vulc., οὔτι (sic) A

οὐ χαλεπὴ ἦν· καὶ ὀπὸν ὅτι ἀνίει πολὺν ὁ καυλὸς τῆς ἀκάνθης τεμνομένης, ἔτι πλείονα ἢ αἱ συκαῖ τοῦ ἦρος καὶ δριμύτερον.

Ἔνθεν δὲ διὰ τῆς Γαδρωσῶν χώρας ᾔει ὁδὸν 23
χαλεπὴν καὶ ἄπορον τῶν ἐπιτηδείων, τῶν τε ἄλλων
καὶ ὕδωρ πολλαχοῦ τῇ στρατιᾷ οὐκ ἦν· ἀλλὰ νύκτωρ
ἠναγκάζοντο γῆν πολλὴν πορεύεσθαι καὶ προσωτέρω
ἀπὸ θαλάσσης, ἐπεὶ αὐτῷ γε ἐν σπουδῇ ἦν ἐλθεῖν τὰ
παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς χώρας καὶ λιμένας τε ἰδεῖν
τοὺς ὄντας καὶ ὅσα γε ἐν παρόδῳ δυνατὰ γένοιτο τῷ
ναυτικῷ παρασκευάσαι, ἢ φρέατα ὀρύξαντας ἢ ἀγορᾶς
που ἢ ὅρμου ἐπιμεληθέντας. ἀλλὰ ἦν γὰρ ἔρημα 2
παντάπασιν τὰ πρὸς τῇ θαλάσσῃ τῆς Γαδρωσῶν γῆς,
ὁ δὲ Θόαντα τὸν Μανδροδώρου καταπέμπει ἐπὶ θάλασ-
σαν ξὺν ὀλίγοις ἱππεῦσιν, κατασκεψόμενον εἴ πού τις
ὅρμος ὢν τυγχάνει ταύτῃ ἢ ὕδωρ οὐ πόρρω ἀπὸ
θαλάσσης ἤ τι ἄλλο τῶν ἐπιτηδείων. καὶ οὗτος ἐπ- 3
ανελθὼν ἀπήγγειλεν ἁλιέας τινὰς καταλαβεῖν ἐπὶ τοῦ
αἰγιαλοῦ ἐν καλύβαις πνιγηραῖς· πεποιῆσθαι δὲ τὰς
καλύβας ξυνθέντας τὰς κόγχας· στέγην δὲ εἶναι αὐταῖς
τὰς ἀκάνθας τῶν ἰχθύων· καὶ τούτους τοὺς ἁλιέας
ὕδατι ὀλίγῳ διαχρῆσθαι χαλεπῶς διαμωμένους τὸν
κάχληκα, καὶ οὐδὲ τούτῳ πάντῃ γλυκεῖ τῷ ὕδατι.

---

7 γῆν] τὴν Pfl.; cf. Xenoph. Anab. II 5, 18 ‖ 8 ἐλθεῖν] ἐπελθεῖν Krüg. (ed.); cf. Herod. II 24; 25 ‖ 10 γε Krüg. (ed.), τε A ¦ δυνατὰ del. Schm. (ed.) cum **k**, probante Grundm. p. 80 adn. ‖ 14 Μανδροδώρου] Μανοδώρου C. Fuhr, thesi post dissert. Bonn. anni 1877 „*Animadversiones in oratores att.*" proposita, sed hic homo alius est ac Θόας Μηνοδώρου, qui cum Nearcho navigabat, cf. Ind. 18, 7; nomen Μανδρόδωρος v. apud Kern, *Inschr. aus Magnesia* 88, 1 ‖ 18 ἐπὶ Berglerus ad Alciphr. p. 11, ἀπὸ A, quod si retineas, διαιτωμένους vel simile quid post πνιγηραῖς inseras; cf. Thuc. II 52, 2 ‖ 23 καὶ del. Krüg. (ed.); v. ad p. 77, 18

4 Ὡς δὲ ἀφίκετο Ἀλέξανδρος ἐς χῶρόν τινα τῆς
Γαδρωσίας ἵνα ἀφθονώτερος ἦν σῖτος, διανέμει ἐς τὰ
ὑποζύγια τὸν καταληφθέντα καὶ τοῦτον σημηνάμενος
τῇ ἑαυτοῦ σφραγῖδι κατακομίζεσθαι κελεύει ὡς ἐπὶ
θάλασσαν. ἐν ᾧ δὲ ᾔει ὡς ἐπὶ τὸν σταθμόν, ἔνθενπερ
ἐγγυτάτω ἦν ἡ θάλασσα, ἐν τούτῳ ὀλίγα φροντίσαντες
οἱ στρατιῶται τῆς σφραγῖδος αὐτοί τε οἱ φύλακες τῷ
σίτῳ ἐχρήσαντο καὶ ὅσοι μάλιστα λιμῷ ἐπιέζοντο καὶ
5 τούτοις μετέδωκαν. ἐς τοσόνδε γὰρ πρὸς τοῦ κακοῦ
ἐνικῶντο, ὡς τὸν πρόδηλον καὶ παρόντα ἤδη ὄλεθρον
τοῦ ἀφανοῦς τε καὶ πρόσω ἔτι ὄντος ἐκ τοῦ βασιλέως
κινδύνου ξὺν λογισμῷ ἔδοξέ σφισιν ἔμπροσθεν
ποιήσασθαι. καὶ Ἀλέξανδρος καταμαθὼν τὴν ἀνάγκην
ξυνέγνω τοῖς πράξασιν. αὐτὸς δέ, ὅσα ἐκ τῆς χώρας
ἐπιδραμὼν ξυναγαγεῖν ἠδυνήθη εἰς ἐπισιτισμὸν τῇ
στρατιᾷ τῇ περιπλεούσῃ ξὺν τῷ στόλῳ, ταῦτα κομί-
6 σοντα πέμπει Κρηθέα τὸν Καλλατιανόν. καὶ τοῖς
ἐγχωρίοις προσετάχθη ἐκ τῶν ἄνω τόπων σῖτόν τε
ὅσον δυνατοὶ ἦσαν κατακομίσαι ἀλέσαντας καὶ τὰς
βαλάνους τὰς τῶν φοινίκων καὶ πρόβατα ἐς ἀγορὰν
τῷ στρατῷ. καὶ ἐς ἄλλον αὖ τόπον Τήλεφον κατ-
έπεμψε τῶν ἑταίρων σὺν σίτῳ οὐ πολλῷ ἀληλεσμένῳ.

24 Αὐτὸς δὲ προὐχώρει ὡς ἐς τὰ βασίλεια τῶν Γαδρω-
σῶν, ὁ δὲ χῶρος Ποῦρα ὀνομάζεται, ἵναπερ ἀφίκετο
ἐξ Ὤρων ὁρμηθεὶς ἐν ἡμέραις ταῖς πάσαις ἑξήκοντα.

6 — 14 = Exc. de sententiis 17. καὶ ὅσοι μάλιστα τῷ λιμῷ ἐπιέζοντο, τούτοις τοῦ σίτου μετέδωκαν τῆς σφραγῖδος ὀλίγα φροντίσαντες· ἐς τοσόνδε — πράξασιν.

3 ὑποζύγια ⟨τὸν σῖτον⟩ Krüg. || 9 γὰρ δ, om. A || 11 βασιλέως] βασιλικοῦ δ || 12 ἔδοξε δ, ἔδοξεν A || 18 ἄνω⟨θεν⟩ Krüg. (ed.); v. ad p. 298, 6 || 24 Πουρα (sic) A || 25 ὁρμηθεὶς BFG, ὁρμισθεὶς A²L

καὶ λέγουσιν οἱ πολλοὶ τῶν ξυγγραψάντων τὰ ἀμφ'
Ἀλέξανδρον οὐδὲ τὰ ξύμπαντα ὅσα ἐταλαιπώρησεν
αὐτῷ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἡ στρατιὰ ξυμβληθῆναι ἄξια
εἶναι τοῖς τῇδε πονηθεῖσι πόνοις. οὐ μὴν ἀγνοήσαντα 2
Ἀλέξανδρον τῆς ὁδοῦ τὴν χαλεπότητα ταύτῃ ἐλθεῖν,
τοῦτο μὲν μόνος Νέαρχος λέγει ὧδε, ἀλλὰ ἀκούσαντα FGrH 133/fr. 3
γὰρ ὅτι οὔπω τις πρόσθεν διελθὼν ταύτῃ ξὺν στρατιᾷ
ἀπεσώθη, ὅτι μὴ Σεμίραμις ἐξ Ἰνδῶν ἔφυγε. καὶ
ταύτην δὲ ἔλεγον οἱ ἐπιχώριοι σὺν εἴκοσι μόνοις τῆς
στρατιᾶς ἀποσωθῆναι, Κῦρον δὲ τὸν Καμβύσου σὺν
ἑπτὰ μόνοις καὶ τοῦτον. ἐλθεῖν γὰρ δὴ καὶ Κῦρον 3
ἐς τοὺς χώρους τούτους ὡς ἐσβαλοῦντα ἐς τὴν Ἰνδῶν
γῆν, φθάσαι δὲ ὑπὸ τῆς ἐρημίας τε καὶ ἀπορίας τῆς
ὁδοῦ ταύτης ἀπολέσαντα τὴν πολλὴν τῆς στρατιᾶς.
καὶ ταῦτα Ἀλεξάνδρῳ ἐξαγγελλόμενα ἔριν ἐμβαλεῖν
πρὸς Κῦρον καὶ Σεμίραμιν. τούτων τε οὖν ἕνεκα καὶ
ἅμα ὡς τῷ ναυτικῷ ἐγγύθεν ἐκπορίζεσθαι τὰ ἀναγκαῖα,
λέγει Νέαρχος ταύτην τραπῆναι Ἀλέξανδρον. τό τε 4
οὖν καῦμα ἐπιφλέγον καὶ τοῦ ὕδατος τὴν ἀπορίαν
πολλὴν τῆς στρατιᾶς διαφθεῖραι καὶ μάλιστα δὴ τὰ
ὑποζύγια· ταῦτα μὲν πρὸς τοῦ βάθους τε τῆς ψάμμου
καὶ τῆς θέρμης, ὅτι κεκαυμένη ἦν, τὰ πολλὰ δὲ καὶ
δίψει ἀπόλλυσθαι· καὶ γὰρ καὶ γηλόφοις ἐπιτυγχάνειν
ὑψηλοῖς ψάμμου βαθείας, οὐ νεναγμένης, ἀλλ' οἵας
δέχεσθαι καθάπερ ἐς πηλὸν ἢ ἔτι μᾶλλον ἐς χιόνα
ἀπάτητον ἐπιβαίνοντας. καὶ ἅμα ἐν ταῖς προσβάσεσί 5
τε καὶ καταβαίνοντας τούς τε ἵππους καὶ τοὺς ἡμιόνους

8 Σεμίραμις ⟨ὅτε⟩ Dörner (ad versionem german.); ἐξ Ἰνδῶν ἔφυγε del. Schm. (ed.); cf. I 16, 2 ‖ 23 δίψει m. 1 suprascr. η A ‖ 26 ἐπιβαίνοντας] ἐπεμβαίνοντας Krüg. (ed.) coll. VI 25, 6; fortasse ⟨τοὺς⟩ ἐπιβ.

ἔτι μᾶλλον κακοπαθεῖν τῷ ἀνωμάλῳ τῆς ὁδοῦ καὶ ἅμα
οὐ βεβαίῳ, τῶν τε σταθμῶν τὰ μήκη πιέσαι οὐχ
ἥκιστα τὴν στρατιάν· ἀπορία γὰρ ὕδατος οὐ ξύμμετρος
οὖσα μᾶλλόν τι ἦγε πρὸς ἀνάγκην τὰς πορείας ποι-
6 εῖσθαι. ὁπότε μὲν δὴ τῆς νυκτὸς ἐπελθόντες τὴν
ὁδὸν ἥντινα ἀνύσαι ἐχρῆν ἕωθεν πρὸς ὕδωρ ἔλθοιεν,
οὐ πάντῃ ἐταλαιπωροῦντο· προχωρούσης δὲ τῆς ἡμέρας
ὑπὸ μήκους τῆς ὁδοῦ, εἰ ὁδοιποροῦντες ἔτι ἐγκαταλη-
φθεῖεν, ἐνταῦθα ἂν ἐταλαιπώρουν πρὸς τοῦ καύματός
τε καὶ ἅμα δίψει ἀπαύστῳ συνεχόμενοι.
25 Τῶν δὲ δὴ ὑποζυγίων πολὺς ὁ φθόρος καὶ ἑκούσιος
τῇ στρατιᾷ ἐγίγνετο· ξυνιόντες γάρ, ὁπότε ἐπιλίποι
σφᾶς τὰ σιτία, καὶ τῶν ἵππων τοὺς πολλοὺς ἀποσφά-
ζοντες καὶ τῶν ἡμιόνων τὰ κρέα ἐσιτοῦντο καὶ ἔλεγον
δίψει ἀποθανεῖν αὐτοὺς ἢ ὑπὸ καμάτου ἐκλιπόντας·
καὶ ὁ τὴν ἀτρέκειαν τοῦ ἔργου ἐξελέγξων ὑπό τε τοῦ
πόνου οὐδεὶς ἦν καὶ ὅτι ξύμπαντες τὰ αὐτὰ ἡμάρτανον.
2 καὶ Ἀλέξανδρον μὲν οὐκ ἐλελήθει τὰ γιγνόμενα, ἴασιν
δὲ τῶν παρόντων ἑώρα τὴν τῆς ἀγνοίας προσποίησιν
μᾶλλόν τι ἢ τὴν ὡς γιγνωσκομένων ἐπιχώρησιν. οὔκουν
οὐδὲ τοὺς νόσῳ κάμνοντας τῆς στρατιᾶς οὐδὲ τοὺς
διὰ κάματον ὑπολειπομένους ἐν ταῖς ὁδοῖς ἄγειν ἔτι
ἦν εὐμαρῶς ἀπορίᾳ τε τῶν ὑποζυγίων καὶ ὅτι τὰς
ἁμάξας αὐτοὶ κατέκοπτον, ἀπόρους οὔσας αὐτοῖς ὑπὸ
βάθους τῆς ψάμμου ἄγεσθαι καὶ ὅτι ἐν τοῖς πρώτοις

18—20 = Suidas s. v. ἐπιχώρησις ἴασιν δὲ — ἐπιχώρησιν

---

3. 4 ξύμμετρος οὖσα] ξυμμέτρους Krüg. (ed.) ‖ 4 πορείας ⟨μακρὰς⟩ Krüg. ‖ 8. 9 ἐγκαταληφθεῖεν Vulc., ἐγκαταλειφθεῖεν A ‖ 11 πολὺς Schm. (ed.) ex k, πολλῶν A ‖ 17 πόνου BFG, πάνου A^{2}HL ‖ 19 ἑώρα] ἐποίει Suid. ‖ 20 τι om. Suid. | γιγνωσκομένων Suid. (Vulc.), γιγνωσκομένην A ‖ 25 βάθους vulg., βάθος A

σταθμοῖς διὰ ταῦτα ἐξηναγκάζοντο οὐ τὰς βραχυτάτας
ἰέναι τῶν ὁδῶν, ἀλλὰ τὰς εὐπορωτάτας τοῖς ζεύγεσι.
καὶ οὕτως οἱ μὲν νόσῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑπελείποντο, 3
οἱ δὲ ὑπὸ καμάτου ἢ καύματος ἢ τῷ δίψει οὐκ ἀντ-
έχοντες, καὶ οὔτε οἱ ἄξοντες ἦσαν οὔτε οἱ μένοντες θερα-
πεύσοντες· σπουδῇ γὰρ πολλῇ ἐγίγνετο ὁ στόλος, καὶ ἐν
τῷ ὑπὲρ τοῦ παντὸς προθύμῳ τὸ καθ' ἑκάστους ξὺν
ἀνάγκῃ ἠμελεῖτο· οἱ δὲ καὶ ὕπνῳ κάτοχοι κατὰ τὰς ὁδοὺς
γενόμενοι οἷα δὴ νυκτὸς τὸ πολὺ τὰς πορείας ποιού-
μενοι, ἔπειτα ἐξαναστάντες, οἷς μὲν δύναμις ἔτι ἦν
κατὰ τὰ ἴχνη τῆς στρατιᾶς ἐφομαρτήσαντες ὀλίγοι ἀπὸ
πολλῶν ἐσώθησαν, οἱ πολλοὶ δὲ ὥσπερ ἐν πελάγει
ἐκπεσόντες ἐν τῇ ψάμμῳ ἀπώλλυντο.

Ξυνηνέχθη δὲ τῇ στρατιᾷ καὶ ἄλλο πάθημα, ὃ δὴ 4
οὐχ ἥκιστα ἐπίεσεν αὐτούς τε καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ
ὑποζύγια. ὕεται γὰρ ἡ Γαδρωσίων γῆ ὑπ' ἀνέμων
τῶν ἐτησίων, καθάπερ οὖν καὶ ἡ Ἰνδῶν γῆ, οὐ τὰ
πεδία τῶν Γαδρωσίων, ἀλλὰ τὰ ὄρη, ἵναπερ προσ-
φέρονταί τε αἱ νεφέλαι ἐκ τοῦ πνεύματος καὶ ἀνα-
χέονται, οὐχ ὑπερβάλλουσαι τῶν ὀρῶν τὰς κορυφάς.
ὡς δὲ ηὐλίσθη ἡ στρατιὰ πρὸς χειμάρρῳ ὀλίγου ὕδατος, 5
αὐτοῦ δὴ ἕνεκα τοῦ ὕδατος, ἀμφὶ δευτέραν φυλακὴν
τῆς νυκτὸς ἐμπλησθεὶς ὑπὸ τῶν ὄμβρων ὁ χειμάρρους
ὁ ταύτῃ ῥέων ἀφανῶν τῇ στρατιᾷ γεγενημένων τῶν
ὄμβρων τοσούτῳ ἐπῆλθε τῷ ὕδατι, ὡς γύναια καὶ
παιδάρια τὰ πολλὰ τῶν ἑπομένων τῇ στρατιᾷ δια-
φθεῖραι καὶ τὴν κατασκευὴν τὴν βασιλικὴν ξύμπασαν
ἀφανίσαι καὶ τῶν ὑποζυγίων ὅσα ἀπελείπετο, αὐτοὺς

5 μένοντες Krüg. (ed.), μένοντας A ‖ 7 ξὺν] ξύμφορον Krüg. ‖ 13 ἐν del. Schm. (ed.) ‖ 25 τοσούτῳ] τοσοῦτος Krüg. (ed.)

δὲ μόλις καὶ χαλεπῶς ξὺν τοῖς ὅπλοις οὐδὲ τούτοις 6 πᾶσιν ἀποσωθῆναι. οἱ πολλοὶ δὲ καὶ πίνοντες, ὁπότε ἐκ καύματός τε καὶ δίψους ὕδατι ἀθρόῳ ἐπιτύχοιεν, πρὸς αὐτοῦ τοῦ ἀπαύστου ποτοῦ ἀπώλλυντο. καὶ τούτων ἕνεκα Ἀλέξανδρος τὰς στρατοπεδείας οὐ πρὸς τοῖς ὕδασιν αὐτοῖς τὸ πολὺ ἐποιεῖτο, ἀλλὰ ἀπέχων ὅσον εἴκοσι σταδίους μάλιστα, ὡς μὴ ἀθρόους ἐμπίπτοντας τῷ ὕδατι αὐτούς τε καὶ κτήνη ἀπόλλυσθαι καὶ ἅμα τοὺς μάλιστα ἀκράτορας σφῶν ἐπεμβαίνοντας ἐς τὰς πηγὰς ἢ τὰ ῥεύματα διαφθείρειν καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ τὸ ὕδωρ.

26 Ἔνθα δὴ ἔργον καλὸν εἴπερ τι ἄλλο τῶν Ἀλεξάνδρου οὐκ ἔδοξέ μοι ἀφανίσαι, ἢ ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ πραχθὲν ἢ ἔτι ἔμπροσθεν ἐν Παραπαμισάδαις, ὡς μετεξέτεροι ἀνέγραψαν. ἰέναι μὲν τὴν στρατιὰν διὰ ψάμμου τε καὶ τοῦ καύματος ἤδη ἐπιφλέγοντος, ὅτι πρὸς ὕδωρ ἐχρῆν ἐξανύσαι· τὸ δὲ ἦν πρόσθεν τῆς ὁδοῦ· καὶ αὐτόν τε Ἀλέξανδρον δίψει κατεχόμενον μόλις μὲν καὶ χαλεπῶς, πεζὸν δὲ ὅμως ἡγεῖσθαι· ὣς δὲ καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας, οἷάπερ φιλεῖ ἐν τῷ τοιῷδε, κουφοτέρως φέρειν τοὺς πόνους ἐν ἰσότητι 2 τῆς ταλαιπωρήσεως. ἐν δὲ τούτῳ τῶν ψιλῶν τινας κατὰ ζήτησιν ὕδατος ἀποτραπέντας ἀπὸ τῆς στρατιᾶς εὑρεῖν ὕδωρ συλλελεγμένον ἔν τινι χαράδρᾳ οὐ βαθείᾳ, ὀλίγην καὶ φαύλην πίδακα· καὶ τοῦτο οὐ χαλεπῶς

1 ⟨καὶ⟩ οὐδὲ Pfl.; cf. II 24, 1; V 27, 5; VI 9, 5 ‖ 3 ἀθρόῳ] ἀθρόοι Sint.; cf. IV 4, 9; V 9, 4; VI 10, 2; 19, 2 ‖ 13 ἔδοξε vulg., ἔδοξα A ‖ 17 πρόσθεν] πρόσω Schn. ad Xen. Anab. IV 3, 28; cf. Xen. Hellen. IV 1, 22 ‖ 18 τε] δὲ Sint. | δίψει vulg., δίψη A ‖ 19. 20 ὣς δὲ Krüg. (ed.), ὡς δὲ A; ὥστε Raph; cf. Grundm. p. 61 ‖ 25 καὶ τοῦτο οὐ] καὶ τοῦτο οὖν Pfl.; [καὶ] τοῦτο οὖν Sint. (ed.); καὶ τούτου Grundm. p. 5; οὐ χαλεπῶς del. Krüg. (ed.)

*συλλέξαντας σπουδῇ ἰέναι παρ' Ἀλέξανδρον, ὡς μέγα
δή τι ἀγαθὸν φέροντας· ὡς δὲ ἐπέλαξον ἤδη, ἐμβαλόν-
τας ἐς κράνος τὸ ὕδωρ προσενεγκεῖν τῷ βασιλεῖ. τὸν* 3
*δὲ λαβεῖν μὲν καὶ ἐπαινέσαι τοὺς κομίσαντας, λαβόντα
δὲ ἐν ὄψει πάντων ἐκχέαι· καὶ ἐπὶ τῷδε τῷ ἔργῳ ἐς
τοσόνδε ἐπιρρωσθῆναι τὴν στρατιὰν ξύμπασαν ὥστε
εἰκάσαι ἄν τινα πότον γενέσθαι πᾶσιν ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ
τὸ πρὸς Ἀλεξάνδρου ἐκχυθέν. τοῦτο ἐγώ, εἴπερ τι
ἄλλο, τὸ ἔργον εἰς καρτερίαν τε καὶ ἅμα στρατηγίαν* □
ἐπαινῶ Ἀλεξάνδρου.

Ξυνηνέχθη δέ τι καὶ τοιόνδε τῇ στρατιᾷ ἐν τῇ γῇ 4
*ἐκείνῃ. οἱ γὰρ ἡγεμόνες τῆς ὁδοῦ τελευτῶντες οὐκέτι
μεμνῆσθαι ἔφασκον τὴν ὁδόν, ἀλλ' ἀφανισθῆναι τὰ
σημεῖα αὐτῆς πρὸς τοῦ ἀνέμου ἐπιπνεύσαντος· καὶ —
οὐ γὰρ εἶναι ἐν τῇ ψάμμῳ πολλῇ τε καὶ ὁμοίᾳ πάντῃ
νενημένῃ ὅτῳ τεκμηριώσονται τὴν ὁδόν, οὔτ' οὖν
δένδρα ξυνήθη παρ' αὐτὴν πεφυκότα, οὔτε τινὰ γήλο-
φον βέβαιον ἀνεστηκότα· οὐδὲ πρὸς τὰ ἄστρα ἐν νυκτὶ
ἢ μεθ' ἡμέραν πρὸς τὸν ἥλιον μεμελετῆσθαί σφισι
τὰς πορείας, καθάπερ τοῖς ναύταις πρὸς τῶν ἄρκτων
τὴν μὲν Φοίνιξι, τὴν ὀλίγην, τὴν δὲ τοῖς ἄλλοις
ἀνθρώποις, τὴν μείζονα· — ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρον* 5
ξυνέντα ὅτι ἐν ἀριστερᾷ ⟨δεῖ⟩ ἀποκλίναντα ἄγειν, □
*ἀναλαβόντα ὀλίγους ἅμα οἷ ἱππέας ⟨προχωρῆσαι⟩· ὡς
δὲ καὶ τούτων οἱ ἵπποι ἐξέκαμνον ὑπὸ τοῦ καύματος,*

19—22 cf. Eustathius ad Dion. Perieg. 907

---

1 *συλλέξαντας* Vulc., *συλλέξαντες* A ‖ 7 *πότον* Vulc., *ποτὸν* A ‖ 13 *ἀφανισθῆναι* ⟨*γὰρ*⟩ Pfl. ‖ 15 *οὐ γὰρ*] *οὐκ* Pfl., *οὐκ ἄρ'* Krüg. (ed.) ‖ 23 ⟨*δεῖ*⟩ add. Vulc. praeeunte Facio in versione ‖ 24 ⟨*προχωρῆσαι*⟩ add. Ell.; ⟨*προκεχωρη-κέναι*⟩ Vulc. praeeunte Facio

ἀπολιπεῖν καὶ τούτων τοὺς πολλούς, αὐτὸν δὲ ξὺν πέντε τοῖς πᾶσιν ἀφιππάσασθαι καὶ εὑρεῖν τὴν θάλασσαν, διαμησάμενόν τε αὐτὸν ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ τὸν κάχληκα ἐπιτυχεῖν ὕδατι γλυκεῖ καὶ καθαρῷ καὶ οὕτω μετελθεῖν τὴν στρατιὰν πᾶσαν· καὶ ἐς ἑπτὰ ἡμέρας ἰέναι παρὰ τὴν θάλασσαν ὑδρευομένους ἐκ τῆς ἠϊόνος. ἔνθεν δέ, ἤδη γὰρ γιγνώσκειν τὴν ὁδὸν τοὺς ἡγεμόνας, ἐπὶ τῆς μεσογαίας ποιεῖσθαι τὸν στόλον.

27 Ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς τῶν Γαδρωσίων τὰ βασίλεια,
ἀναπαύει ἐνταῦθα τὴν στρατιάν. καὶ Ἀπολλοφάνην
μὲν παύει τῆς σατραπείας, ὅτι οὐδενὸς ἔγνω ἐπι-
μεληθέντα τῶν προεπηγγελμένων, Θόαντα δὲ σατρα-
πεύειν τῶν ταύτῃ ἔταξε· τούτου δὲ νόσῳ τελευτήσαν-
τος Σιβύρτιος τὴν σατραπείαν ἐκδέχεται· ὁ αὐτὸς δὲ
καὶ Καρμανίας σατράπης ἦν νεωστὶ ἐξ Ἀλεξάνδρου
ταχθείς· τότε δὲ τούτῳ μὲν Ἀραχωτῶν τε καὶ τῶν
Γαδρωσίων ἄρχειν ἐδόθη, Καρμανίαν δὲ ἔσχε Τλη-
2 πόλεμος ὁ Πυθοφάνους. ἤδη τε ἐπὶ Καρμανίας προὐ-
χώρει ὁ βασιλεὺς καὶ ἀγγέλλεται αὐτῷ Φίλιππον τὸν
σατράπην τῆς Ἰνδῶν γῆς ἐπιβουλευθέντα πρὸς τῶν
μισθοφόρων δόλῳ ἀποθανεῖν, τοὺς δὲ ἀποκτείναντας
ὅτι οἱ σωματοφύλακες τοῦ Φιλίππου οἱ Μακεδόνες
τοὺς μὲν ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ, τοὺς δὲ καὶ ὕστερον
λαβόντες ἀπέκτειναν. ταῦτα δὲ ὡς ἔγνω, ἐκπέμπει
γράμματα ἐς Ἰνδοὺς παρὰ Εὔδαμόν τε καὶ Ταξίλην
ἐπιμελεῖσθαι τῆς χώρας τῆς πρόσθεν ὑπὸ Φιλίππῳ
τεταγμένης ἔστ' ἂν αὐτὸς σατράπην ἐκπέμψῃ ἐπ'
□ αὐτῆς.

---

16 ⟨ἐπι⟩ταχθείς Krüg. (ed.); cf. VI 30, 2 ‖ 25 Εὔδαμον] ita etiam Diod. XIX 14, 1; 14, 8; 15, 5; 30, 3; 30, 10; Plut. Eum. 16; Εὔδημος Diod. XIX 27, 2; 44, 1 ‖ 27 ἐπ' del. Krüg. (ed.)

3 Ἤδη δ' ἐς Καρμανίαν ἥκοντος Ἀλεξάνδρου Κρατερὸς ἀφικνεῖται, τήν τε ἄλλην στρατιὰν ἅμα οἷ ἄγων καὶ τοὺς ἐλέφαντας καὶ Ὀρδάνην τὸν ἀποστάντα καὶ νεωτερίσαντα συνειληφώς. ἐνταῦθα δὲ Στασάνωρ τε ὁ Ἀρείων καὶ ὁ Ζαραγγῶν σατράπης ἧκεν καὶ ξὺν αὐτοῖς Φαρισμάνης ὁ Φραταφέρνου τοῦ Παρθυαίων καὶ Ὑρκανίων σατράπου παῖς. ἧκον δὲ καὶ οἱ στρατηγοὶ οἱ ὑπολειφθέντες ἅμα Παρμενίωνι ἐπὶ τῆς στρατιᾶς τῆς ἐν Μηδίᾳ, Κλέανδρός τε καὶ Σιτάλκης καὶ Ἡράκων, τὴν πολλὴν τῆς στρατιᾶς καὶ οὗτοι ἄγοντες. 4 τοὺς μὲν δὴ ἀμφὶ Κλέανδρόν τε καὶ Σιτάλκην πολλὰ ἐπικαλούντων αὐτοῖς τῶν τε ἐγχωρίων καὶ τῆς στρατιᾶς αὐτῆς, ὡς ἱερά τε πρὸς αὐτῶν σεσυλημένα καὶ θήκας παλαιὰς κεκινημένας καὶ ἄλλα ἄδικα ἔργα ⟨ἐς⟩ τοὺς ὑπηκόους τετολμημένα καὶ ἀτάσθαλα, ταῦτα ὡς ἐξηγγέλθη, τοὺς μὲν ἀπέκτεινεν, ὡς καὶ τοῖς ἄλλοις δέος εἶναι, ὅσοι σατράπαι ἢ ὕπαρχοι ἢ νομάρχαι ἀπολείποιντο, τὰ ἴσα ἐκείνοις πλημμελοῦντας πείσεσθαι· 5 (καὶ τοῦτο, εἴπερ τι ἄλλο, κατέσχεν ἐν κόσμῳ τὰ ἔθνη τὰ ἐξ Ἀλεξάνδρου δοριάλωτα ἢ ἑκόντα προσχωρήσαντα, τοσαῦτα μὲν πλήθει ὄντα, τόσον δὲ ἀλλήλων ἀφεστηκότα, ὅτι οὐκ ἐξῆν ὑπὸ τῇ Ἀλεξάνδρου βασιλείᾳ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἀρχομένους ὑπὸ τῶν ἀρχόντων·) Ἡράκων δὲ τότε μὲν ἀφείθη τῆς αἰτίας· ὀλίγον δὲ ὕστερον ἐξελεγχθεὶς πρὸς ἀνδρῶν Σουσίων σεσυληκέναι τὸ ἐν Σούσοις ἱερὸν καὶ οὗτος ἔδωκεν δίκην.

---

3 *Ὀρδάνην*] *Ozines* Curt. IX 10, 19 | *τὸν*] *τινὰ* Krüg. ‖ 4 *δὲ* ⟨*καὶ*⟩ Krüg. (ed.) ‖ 5 *ὁ* del. Sint. (ed.) ‖ 6 *Φαρισμάνης*] fortasse idem *Φραδασμένης* VII 6, 4 ‖ 14 ⟨*ἐς*⟩ add. Vulc. ‖ 15. 16 *ἐξηγγέλθη*] *ἐξηλέγχθη* Sint. (ed.) ‖ 21 *τόσον*] *τοσόνδε* Krüg. (ed.); cf. V 19, 6

6 οἱ δὲ σὺν Στασάνορι καὶ Φραταφέρνῃ πλῆθός τε ὑποζυγίων παρ' Ἀλέξανδρον ἄγοντες ἦλθον καὶ καμήλους πολλάς, ὡς ἔμαθον ὅτι τὴν ἐπὶ Γαδρωσίων ἄγει, εἰκάσαντες ὅτι τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα πείσεται αὐτῷ ἡ στρατιὰ ἃ δὴ ἔπαθε· καὶ οὖν καὶ ἐν καιρῷ μὲν καὶ οὗτοι ἀφίκοντο, ἐν καιρῷ δὲ αἱ κάμηλοί τε καὶ τὰ ὑποζύγια· διένειμε γὰρ ξύμπαντα Ἀλέξανδρος τοῖς μὲν ἡγεμόσι κατ' ἄνδρα, τοῖς δὲ κατ' ἴλας τε καὶ ἑκατοστύας, τοῖς δὲ κατὰ λόχους, ὅπως τὸ πλῆθος τῶν ὑποζυγίων τε καὶ καμήλων αὐτῷ ξυνέβαινεν.

28 Ἤδη δέ τινες καὶ τοιάδε ἀνέγραψαν, οὐ πιστὰ ἐμοὶ λέγοντες, ὡς συζεύξας δύο ἁρμαμάξας κατακείμενος ξὺν τοῖς ἑταίροις καταυλούμενος τὴν διὰ Καρμανίας ἦγεν, ἡ στρατιὰ δὲ αὐτῷ ἐστεφανωμένη τε καὶ παίζουσα εἵπετο, προὔκειτο δὲ αὐτῇ σῖτά τε καὶ ὅσα ἄλλα ἐς τρυφὴν παρὰ τὰς ὁδοὺς συγκεκομισμένα πρὸς τῶν Καρμανίων, καὶ ταῦτα πρὸς μίμησιν τῆς Διονύσου
2 βακχείας ἀπεικάσθη Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι καὶ ὑπὲρ ἐκείνου λόγος ἐλέγετο καταστρεψάμενον Ἰνδοὺς Διόνυσον οὕτω τὴν πολλὴν τῆς Ἀσίας ἐπελθεῖν, καὶ Θρίαμβόν τε αὐτὸν ἐπικληθῆναι τὸν Διόνυσον καὶ τὰς ἐπὶ ταῖς νίκαις ταῖς ἐκ πολέμου πομπὰς ἐπὶ τῷ αὐτῷ τούτῳ θριάμβους. ταῦτα δὲ οὔτε Πτολεμαῖος ὁ Λάγου οὔτε Ἀριστόβουλος ὁ Ἀριστοβούλου ἀνέγραψαν οὐδέ τις ἄλλος ὅντινα ἱκανὸν ἄν τις ποιήσαιτο τεκμηριῶσαι ὑπὲρ τῶν τοιῶνδε, καί μοι ὡς οὐ πιστὰ ἀναγεγράφθαι

1 Στασάνορι vulg., στασάνωρι A ‖ 4 τὰ del. Krüg. (ed.); cf III 30, 5 ‖ 5 δὴ B, ἤδη A²GL | καὶ post μὲν del. Schm. (ed.) cum k ‖ 8 τοῖς δὲ ⟨στρατιώταις τοῖς μὲν⟩ κατ' ἴλ. Krüg. (ed.) ‖ 15 σῖτα] σιτία Krüg. (ed.) ‖ 18 ἀπεικάσθη] ἀπεικάσθαι Krüg. (ed.) ‖ 20. 21 τε αὐτὸν] αὐτόν τε vel δὲ αὐτὸν Sint.

ἐξήρκεσαν. ἀλλὰ ἐκεῖνα ἤδη Ἀριστοβούλῳ ἑπόμενος 3 FGrH 139/fr. 51 Ar fr. 36 ξυγγράφω, θῦσαι ἐν Καρμανίᾳ Ἀλέξανδρον χαριστήρια τῆς κατ᾽ Ἰνδῶν νίκης καὶ ὑπὲρ τῆς στρατιᾶς, ὅτι ἀπεσώθη ἐκ Γαδρωσίων, καὶ ἀγῶνα διαθεῖναι μουσικόν τε καὶ γυμνικόν· καταλέξαι δὲ καὶ Πευκέσταν ἐς τοὺς σωματοφύλακας, ἤδη μὲν ἐγνωκότα σατράπην καταστῆσαι τῆς Περσίδος, ἐθέλοντα δὲ πρὸ τῆς σατραπείας μηδὲ ταύτης τῆς τιμῆς καὶ πίστεως ἀπείρατον εἶναι ἐπὶ τῷ ἐν Μαλλοῖς ἔργῳ· εἶναι δὲ αὐτῷ ἑπτὰ 4 εἰς τότε σωματοφύλακας, Λεοννάτον Ἀντέου, Ἡφαιστίωνα τὸν Ἀμύντορος, Λυσίμαχον Ἀγαθοκλέους, Ἀριστόνουν Πεισαίου, τούτους μὲν Πελλαίους, Περδίκκαν δὲ Ὀρόντου ἐκ τῆς Ὀρεστίδος, Πτολεμαῖον δὲ Λάγου καὶ Πείθωνα Κρατεύα Ἐορδαίους· ὄγδοον δὲ προσγενέσθαι αὐτοῖς Πευκέσταν τὸν Ἀλεξάνδρου ὑπερασπίσαντα. □

Ἐν τούτῳ δὲ καὶ Νέαρχος περιπλεύσας τὴν Ὤρων 5 τε καὶ Γαδρωσῶν γῆν καὶ τὴν τῶν Ἰχθυοφάγων κατῆρεν ἐς τῆς Καρμανίας τὰ πρὸς θάλασσαν ᾠκισμένα· ἔνθεν δὲ ἀνελθὼν σὺν ὀλίγοις Ἀλεξάνδρῳ ἀπήγγειλε τὰ ἀμφὶ τὸν περίπλουν τὸν γενόμενον αὐτῷ κατὰ τὴν ἔξω θάλασσαν. τοῦτον μὲν δὴ καταπέμπει αὖθις ἐκπερι- 6 πλεύσοντα ἔστε ἐπὶ τὴν Σουσιανῶν τε γῆν καὶ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ τὰς ἐκβολάς· ὅπως δὲ ἐπλεύσθη αὐτῷ τὰ ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν Περσικὴν καὶ τὸ στόμα τοῦ Τίγρητος, ταῦτα ἰδίᾳ ἀναγράψω αὐτῷ Νεάρχῳ ἑπόμενος, ὡς καὶ τήνδε εἶναι

1 ἐξήρκεσαν] ἐξήρκεσεν Ell. (ed.); cf. II 20, 8; III 28, 6; VI 19, 1 ‖ 10 Ἀντέου] v. ad p. 123, 22 ‖ 11 τὸν del. Krüg. (ed.) ‖ 14 Κρατεύα Ell. (ed.), κρατευᾶ A, etiam Ind. 18, 6 Ἐορδαίους Vulc., ἐορδέους A; v. ad p. 17, 2 ‖ 19 ἐς et τῆς Καρμανίας invertit Krüg. (ed.); cf. VI 27, 1

ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου Ἑλληνικὴν τὴν συγγραφήν. ταῦτα □ μὲν δὴ ἐν ὑστέρῳ ἔσται τυχόν, εἴ[ς] ὅ τε θυμός [τέ] με καὶ ὁ δαίμων ταύτῃ ἄγοι.

7 Ἀλέξανδρος δὲ Ἡφαιστίωνα μὲν σύν τε τῇ πλείστῃ μοίρᾳ τῆς στρατιᾶς καὶ τοῖς ὑποζυγίοις καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἅμα οἷ ἔχοντα τὴν παρὰ θάλασσαν ἀπὸ Καρμανίας ὡς ἐπὶ τὴν Περσίδα ἄγειν ἐκέλευσεν, ὅτι χειμῶνος ὥρᾳ γιγνομένου αὐτῷ τοῦ στόλου τὰ πρὸς τῇ θαλάσσῃ τῆς Περσίδος ἀλεεινά τε ἦν καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἀφθόνως ἔχοντα.

29 Αὐτὸς δὲ ξὺν τοῖς κουφοτάτοις τῶν πεζῶν καὶ ξὺν τῶν ἱππέων τοῖς ἑταίροις καὶ μέρει τινὶ τῶν τοξοτῶν ᾔει τὴν ἐπὶ Πασαργάδας τῆς Περσίδος. Στασάνορα δὲ καταπέμπει ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἑαυτοῦ.
2 ὡς δὲ ἐπὶ τοῖς ὅροις ἦν τῆς Περσίδος, Φρασαόρτην μὲν οὐ κατέλαβε σατραπεύοντα ἔτι (νόσῳ γὰρ τετελευτηκὼς ἐτύγχανεν ἐν Ἰνδοῖς ἔτι Ἀλεξάνδρου ὄντος), Ὀρξίνης δὲ ἐπεμέλετο τῆς Περσίδος, οὐ πρὸς Ἀλεξάνδρου κατασταθείς, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἀπηξίωσεν αὐτὸν ἐν κόσμῳ Πέρσας διαφυλάξαι Ἀλεξάνδρῳ οὐκ ὄντος
3 ἄλλου ἄρχοντος. ἦλθε δὲ ἐς Πασαργάδας καὶ Ἀτροπάτης ὁ Μηδ[ε]ίας σατράπης, ἄγων Βαρυάξην ἄνδρα Μῆδον συνειλημμένον, ὅτι ὀρθὴν τὴν κίδαριν περιθέμενος βασιλέα προσεῖπεν αὐτὸν Περσῶν καὶ Μήδων, καὶ ξὺν τούτῳ τοὺς μετασχόντας αὐτῷ τοῦ νεωτερισμοῦ τε καὶ τῆς ἀποστάσεως. τούτους μὲν δὴ ἀπέκτεινεν Ἀλέξανδρος.

---

2 [ς] et [τέ] del. Dübn.; εἴποτε θυμός τέ Krüg. (ed.) || 3 ἄγοι] ἄγει Dübn. || 9 ἀλεεινά FH, ἐλεεινά A²BGL || 14 Στασάνορα vulg., στανάσορα A || 15 ὅροις] ὁρίοις Krüg. (ed.) || 21. 22 Ἀτροπάτης Blanc. (ed.), ἀτροβάτης A; v. ad p. 129, 3 || 22 [ε] del. Vulc. || 23 κίδαριν] κίταριν Krüg. (ed.) coll. IV 7, 4

Ἐλύπησε δὲ αὐτὸν ἡ παρανομία ἡ ἐς τὸν Κύρου 4
τοῦ Καμβύσου τάφον, ὅτι διορωρυγμένον τε καὶ
σεσυλημένον κατέλαβε τοῦ Κύρου τὸν τάφον, ὡς λέγει □
Ἀριστόβουλος. εἶναι γὰρ ἐν Πασαργάδαις ἐν τῷ παρα- FGrH 139/fr. 51 □
δείσῳ τῷ βασιλικῷ Κύρου ἐκείνου τάφον καὶ περὶ
αὐτὸν ἄλσος πεφυτεῦσθαι δένδρων παντοίων καὶ ὕδατι
εἶναι κατάρρυτον καὶ πόαν βαθεῖαν πεφυκέναι ἐν τῷ
λειμῶνι, καὶ αὐτὸν δὲ τὸν τάφον τὰ κάτω λίθου τετρα- 5
πέδου ἐς τετράγωνον σχῆμα πεποιῆσθαι, ἄνωθεν δὲ
οἴκημα ἐπεῖναι λίθινον ἐστεγασμένον, θυρίδα ἔχον
φέρουσαν ἔσω στενήν, ὡς μόλις ἂν ⟨εἶναι⟩ ἑνὶ ἀνδρὶ
οὐ μεγάλῳ πολλὰ κακοπαθοῦντι παρελθεῖν. ἐν δὲ τῷ
οἰκήματι πύελον χρυσῆν κεῖσθαι, ἵνα τὸ σῶμα τοῦ
Κύρου ἐτέθαπτο, καὶ κλίνην παρὰ τῇ πυέλῳ· πόδας
δὲ εἶναι τῇ κλίνῃ χρυσοῦς σφυρηλάτους καὶ τάπητα
ἐπίβλημα τῶν Βαβυλωνίων καὶ καυνάκας πορφυροῦς
ὑποστρώματα. ἐπεῖναι δὲ καὶ κάνδυς καὶ ἄλλους χιτῶνας 6
τῆς Βαβυλωνίου ἐργασίας. καὶ ἀναξυρίδες Μηδικαὶ καὶ
στολαὶ ὑακινθινοβαφεῖς λέγει ὅτι ἔκειντο, αἱ δὲ πορ-
φύρας αἱ δὲ ἄλλης καὶ ἄλλης χρόας, καὶ στρεπτοὶ καὶ
ἀκινάκαι καὶ ἐνώτια χρυσοῦ τε καὶ λίθων κολλητά, καὶ
τράπεζα ἔκειτο. ἐν μέσῳ δὲ τῆς κλίνης ἡ πύελος □
ἔκειτο ἡ τὸ σῶμα τὸ Κύρου ἔχουσα. εἶναι δὲ ἐντὸς 7
τοῦ περιβόλου πρὸς τῇ ἀναβάσει τῇ ἐπὶ τὸν τάφον
φερούσῃ οἴκημα σμικρὸν τοῖς Μάγοις πεποιημένον, οἳ
δὴ ἐφύλασσον τὸν Κύρου τάφον ἔτι ἀπὸ Καμβύσου

---

8. 9 τετραπέδου FHL, τετραπόδου A^2BG || 11 ἔσω] εἴσω Krüg. (ed.); v. ad p. 301, 12 | ⟨εἶναι⟩ addidi; εἶναι pro ἑνὶ Krüg. (ed.) || 12 κακοπαθοῦντι vulg., κακοπαθόντι A || 14 παρὰ delet aut ὑπὸ prop. Krüg. coll. § 6 || 16 ἐπίβλημα τῶν H. Röhl, *Progr. Halberstadt 1903* p. 4, ἐπιβλημάτων A

τοῦ Κύρου, παῖς παρὰ πατρὸς ἐκδεχόμενος τὴν φυλα-
κήν. καὶ τούτοις πρόβατόν τε ἐς ἡμέραν ἐδίδοτο ἐκ
βασιλέως καὶ ἀλεύρων τε καὶ οἴνου τεταγμένα καὶ
8 ἵππος κατὰ μῆνα ἐς θυσίαν τῷ Κύρῳ. ἐπεγέγραπτο δὲ ὁ
τάφος Περσικοῖς γράμμασι· καὶ ἐδήλου Περσιστὶ τάδε·
ὦ ἄνθρωπε, ἐγὼ Κῦρός εἰμι ὁ Καμβύσου ὁ τὴν
ἀρχὴν Πέρσαις καταστησάμενος καὶ τῆς Ἀσίας
βασιλεύσας. μὴ οὖν φθονήσῃς μοι τοῦ μνήματος.
□ 9 Ἀλέξανδρος δὲ (ἐπιμελὲς γὰρ ἦν αὐτῷ, ὁπότε ἕλοι
Πέρσας, παριέναι ἐς τοῦ Κύρου τὸν τάφον) τὰ μὲν
ἄλλα καταλαμβάνει ἐκπεφορημένα πλὴν τῆς πυέλου καὶ
τῆς κλίνης· οἱ δὲ καὶ τὸ σῶμα τοῦ Κύρου ἐλωβήσαντο
ἀφελόντες τὸ πῶμα τῆς πυέλου καὶ τὸν νεκρὸν ἐξ-
έβαλον· αὐτὴν δὲ τὴν πύελον ἐπειρῶντο εὔογκόν σφισι
ποιήσασθαι καὶ ταύτῃ εὔφορον τὰ μὲν παρακόπτοντες,
τὰ δὲ ξυνθλῶντες αὐτῆς. ὡς δὲ οὐ προ⟨ὐ⟩χώρει
αὐτοῖς τοῦτο τὸ ἔργον, οὕτω δὴ ἐάσαντες τὴν πύελον
10 ἀπῆλθον. καὶ λέγει Ἀριστόβουλος αὐτὸς ταχθῆναι
πρὸς Ἀλεξάνδρου κοσμῆσαι ἐξ ὑπαρχῆς τῷ Κύρῳ τὸν
τάφον. καὶ τοῦ μὲν σώματος ὅσαπερ ἔτι σῶα ἦν
καταθεῖναι ἐς τὴν πύελον καὶ τὸ πῶμα ἐπιθεῖναι, ὅσα
δὲ λελώβητο αὐτῆς κατορθῶσαι· καὶ τὴν κλίνην
ἐντεῖναι ταινίαις καὶ τἆλλα ὅσα ἐς κόσμον ἔκειτο κατὰ
ἀριθμόν τε καὶ τοῖς πάλαι ὅμοια ἀποθεῖναι καὶ τὴν
θυρίδα δὲ ἀφανίσαι τὰ μὲν αὐτῆς λίθῳ ἐνοικοδομήσαντα,

---

1 ἐκδεχόμενος Krüg. (ed.) coll. Herod. II 166; Strab. XVII 1, 11, p. 795: ἐκδεχόμενοι A ‖ 6 sqq. cf. Strab. XV 3, 7, p. 730; Plut. Alex. 69; Eustath. ad Dionys. Perieg. 1069 ‖ 9 ἕλοι] ἔλθοι ⟨ἐς⟩ Pfl. et A. Miller, *Blätt. f. d. Bayr. Gymnasialschulw.* X p. 205 ‖ 13. 14 ἐξέβαλον FGHL, ἔξω ἔβαλον A^2, ἔξω ἔβαλλον B ‖ 16 δὲ ξυνθλῶντες FGHL, ἔξ ωθλῶντες (sic) A^2, δὲ ἔξω θλῶντες B | ⟨ὐ⟩ add. Vulc. ‖ 19 πρὸς BG, παρ' (m. 1 sprscr. πρὸς litt. paene evanidis) A^2, παρ' FH, πρὸς παρ' (sic) L

τὰ δὲ πηλῷ ἐμπλάσαντα, καὶ ἐπιβαλεῖν τῷ πηλῷ τὸ
σημεῖον τὸ βασιλικόν. Ἀλέξανδρος δὲ ξυλλαβὼν τοὺς 11
Μάγους τοὺς φύλακας τοῦ τάφου ἐστρέβλωσεν, ὡς κατ-
ειπεῖν τοὺς δράσαντας, οἱ δὲ οὐδὲν οὔτε σφῶν οὔτε ἄλλου
κατεῖπον στρεβλούμενοι, οὐδὲ ἄλλῃ πῃ ἐξηλέγχοντο ξυν-
ειδότες τῷ ἔργῳ· καὶ ἐπὶ τῷδε ἀφείθησαν ἐξ Ἀλεξάνδρου.
Ἔνθεν δὲ ἐς τὰ βασίλεια ᾔει τὰ Περσῶν, ἃ δὴ 30
πρόσθεν κατέφλεξεν αὐτός, ὥς μοι λέλεκται, ὅτε οὐκ III 18, 11 s.
ἐπῄνουν τὸ ἔργον· ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐπανελ-
θὼν ἐπῄνει. καὶ μὲν δὴ καὶ κατὰ Ὀρξίνου πολλοὶ
λόγοι ἐλέχθησαν πρὸς Περσῶν, ὃς ἦρξε Περσῶν ἐπειδὴ
Φρασαόρτης ἐτελεύτησε. καὶ ἐξηλέγχθη Ὀρξίνης ἱερά 2
τε ὅτι σεσυλήκει καὶ τάφους βασιλικούς, καὶ Περσῶν
πολλοὺς ὅτι οὐ ξὺν δίκῃ ἀπέκτεινε. τοῦτον μὲν δὴ
οἷς ἐτάχθη ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐκρέμασαν, σατράπην δὲ
Πέρσαις ἔταξε Πευκέσταν τὸν σωματοφύλακα, πιστόν
τέ οἱ ἐς τὰ μάλιστα τιθέμενος τά τε ἄλλα καὶ ἐπὶ τῷ
ἐν Μαλλοῖς ἔργῳ, ἵνα προεκινδύνευσέ τε καὶ συν-
εξέσωσεν Ἀλέξανδρον, καὶ ἄλλως τῷ βαρβαρικῷ τρόπῳ
τῆς διαίτης οὐκ ἀξύμφορον· ἐδήλωσε δὲ ἐσθῆτά τε 3
εὐθὺς ὡς κατεστάθη σατραπεύειν Περσῶν μόνος τῶν
ἄλλων Μακεδόνων μεταβαλὼν τὴν Μηδικὴν καὶ φωνὴν
τὴν Περσικὴν ἐκμαθὼν καὶ τἆλλα ξύμπαντα ἐς τρόπον
τὸν Περσικὸν κατασκευασάμενος. ἐφ' οἷς Ἀλέξανδρός
γε ἐπῄνει αὐτὸν καὶ οἱ Πέρσαι ὡς τὰ παρὰ σφίσι
πρὸ τῶν πατρίων πρεσβεύοντι ἔχαιρον.

4 ἄλλου ⟨του⟩ Krüg. (ed.) ‖ 5 ἐξηλέγχοντο Krüg. (ed.), ξυνηλέγχοντο A ‖ 15 ⟨προσ⟩ετάχθη Krüg. (ed.); cf. Ind. 19, 3 ‖ 16 ⟨ἐπ⟩έταξε Krüg. (ed.); cf. VI 27, 1 ‖ 22 μεταβαλὼν] μεταλαβὼν Krüg. (ed.) ‖ 25 γε] τε Pfl. ‖ 26 Ἀρριανοῦ ς' subscriptio libri VI; liber VII sine titulo incipit

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

vere a. 324 1 Ὡς δὲ ἐς Πασαργάδας τε καὶ ἐς Περσέπολιν
ἀφίκετο Ἀλέξανδρος, πόθος λαμβάνει αὐτὸν κατα-
πλεῦσαι κατὰ τὸν Εὐφράτην τε καὶ κατὰ τὸν Τίγρητα
□ ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν Περσικὴν καὶ τῶν τε ποταμῶν
ἰδεῖν τὰς ἐκβολὰς τὰς ἐς τὸν πόντον, καθάπερ τοῦ
2 Ἰνδοῦ, καὶ τὴν ταύτῃ θάλασσαν. οἱ δὲ καὶ τάδε
ἀνέγραψαν, ὅτι ἐπενόει Ἀλέξανδρος περιπλεῦσαι τήν
τε Ἀραβίαν τὴν πολλὴν καὶ τὴν Αἰθιόπων γῆν καὶ
τὴν Λιβύην τε καὶ τοὺς Νομάδας ὑπὲρ τὸν Ἄτλαντα
τὸ ὄρος ὡς ἐπὶ Γάδειρα ἔσω ἐς τὴν ἡμετέραν θάλασ-
σαν καὶ τὴν Λιβύην τε καταστρεψάμενος καὶ Καρχη-
δόνα οὕτω δὴ τῆς Ἀσίας πάσης δικαίως ἂν βασιλεὺς
3 καλεῖσθαι· τοὺς γάρ τοι Περσῶν καὶ Μήδων βασιλέας
οὐδὲ τοῦ πολλοστοῦ μέρους τῆς Ἀσίας ἐπάρχοντας οὐ
σὺν δίκῃ καλεῖν σφᾶς μεγάλους βασιλέας. ἔνθεν δὲ
οἱ μέν, ὅτι ἐς τὸν πόντον τὸν Εὔξεινον ἐσπλεῖν
ἐπενόει ἐς Σκύθας τε καὶ τὴν λίμνην τὴν Μαιῶτιν,
οἱ δέ, ὅτι ἐς Σικελίαν τε καὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν· ἤδη

9 *Νομάδας* ⟨*τοὺς*⟩ Krüg. (ed.) ‖ 10 *ἔσω*] *εἴσω* Krüg. (ed.); v. ad p. 301, 12 ‖ 13 *Μήδων* vulg., *μήδους* A ‖ 16 *μὲν* ⟨*λέγουσιν*⟩ Vulc. ‖ 17 *τὴν λίμνην τὴν Μαιῶτιν* scripsi coll. III 1, 5; 30, 9; V 4, 4; Per. P. E. 19, 3: *τ. Μ. τ. λ.* A, *τ. Μ. λ.* vulg.

γὰρ καὶ ὑποκινεῖν αὐτὸν τὸ Ῥωμαίων ὄνομα προ-
χωροῦν ἐπὶ μέγα.
Ἐγὼ δὲ ὁποῖα μὲν ἦν Ἀλεξάνδρου τὰ ἐνθυμήματα 4
οὔτε ἔχω ἀτρεκῶς ξυμβαλεῖν οὔτε μέλει ἔμοιγε εἰκάζειν,
ἐκεῖνο δὲ καὶ αὐτὸς ἄν μοι δοκῶ ἰσχυρίσασθαι, οὔτε
μικρόν τι καὶ φαῦλον ἐπινοεῖν Ἀλέξανδρον οὔτε μεῖναι
ἂν ἀτρεμοῦντα ἐπ' οὐδενὶ τῶν ἤδη κεκτημένων, οὐδὲ
εἰ τὴν Εὐρώπην τῇ Ἀσίᾳ προσέθηκεν, οὐδ' εἰ τὰς
Βρεττανῶν νήσους τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλὰ ἔτι ἂν ἐπέκεινα
ζητεῖν τι τῶν ἠγνοημένων, εἰ καὶ μὴ ἄλλῳ τῳ, ἀλλὰ
αὐτόν γε αὑτῷ ἐρίζοντα. καὶ ἐπὶ τῷδε ἐπαινῶ τοὺς 5
σοφιστὰς τῶν Ἰνδῶν, ὧν λέγουσιν ἔστιν οὓς κατα-
ληφθέντας ὑπ' Ἀλεξάνδρου ὑπαιθρίους ἐν λειμῶνι,
ἵναπερ αὐτοῖς διατριβαὶ ἦσαν, ἄλλο μὲν οὐδὲν ποιῆσαι
πρὸς τὴν ὄψιν αὐτοῦ τε καὶ τῆς στρατιᾶς, κρούειν δὲ
τοῖς ποσὶ τὴν γῆν ἐφ' ἧς βεβηκότες ἦσαν. ὡς δὲ
ἤρετο Ἀλέξανδρος δι' ἑρμηνέων ὅ τι νοοῖ αὐτοῖς τὸ
ἔργον, τοὺς δὲ ὑποκρίνασθαι ὧδε· βασιλεῦ Ἀλέξανδρε, 6
ἄνθρωπος μὲν ἕκαστος τοσόνδε τῆς γῆς κατέχει ὅσονπερ
τοῦτό ἐστιν ἐφ' ὅτῳ βεβήκαμεν· σὺ δὲ ἄνθρωπος ὢν
παραπλήσιος τοῖς ἄλλοις, πλήν γε δὴ ὅτι πολυπράγμων
καὶ ἀτάσθαλος, ἀπὸ τῆς οἰκείας τοσαύτην γῆν ἐπεξέρχῃ
πράγματα ἔχων τε καὶ παρέχων ἄλλοις. καὶ οὖν καὶ

11 — p. 340, 1 = Exc. de sententiis 18. ὅτι φησὶν ὁ Ἀρριανός· ἐπὶ τῷδε — τοσοῦτο, in qua voce des. p. 274 𝔖; cetera perierunt

12 τῶν 𝔖 (vulg.), τοὺς A ‖ 12. 13 λέγουσιν — καταληφθέντας] λέγουσί τινας συλληφθέντας 𝔖 ‖ 14 ⟨αἱ⟩ διατριβαὶ Pfl. ‖ 17 ἤρετο] εἴρετο 𝔖 | ὅ τι νοοῖ 𝔖 (quod e Z a Vulc. enotatum recepit Ell.), ὅ τινος A²BL, ὅ τι νοεῖ FGH ‖ 18 ⟨ὦ⟩ βασιλεῦ vulg.; v. ad p. 31, 5 ‖ 19 τῆς 𝔖BFGL, om. A² ‖ 20 ὅτῳ] ᾧ 𝔖; ὅτου Krüg. (ed.); cf. Helbing p. 61 ‖ 21 παραπλήσιος] παραπλησίως Porson, Adversar. p. 175 ed. Lips.

ὀλίγον ὕστερον ἀποθανὼν τοσοῦτον καθέξεις τῆς γῆς ὅσον ἐξαρκεῖ ἐντεθάφθαι τῷ σώματι.

2 *Κἀνταῦθα ἐπήνεσε μὲν Ἀλέξανδρος τούς τε λόγους αὐτοὺς καὶ τοὺς εἰπόντας, ἔπρασσε δὲ ὅμως ἄλλα καὶ τἀναντία οἷς ἐπήνεσεν. ἐπεὶ καὶ Διογένην τὸν ἐκ Σινώπης θαυμάσαι λέγεται, ἐν Ἰσθμῷ ἐντυχὼν τῷ Διογένει κατακειμένῳ ἐν ἡλίῳ, ἐπιστὰς σὺν τοῖς ὑπασπισταῖς καὶ τοῖς πεζεταίροις καὶ ἐρόμενος εἴ του δέοιτο· ὁ δὲ Διογένης ἄλλου μὲν ἔφη δεῖσθαι οὐδενός, ἀπὸ τοῦ ἡλίου δὲ ἀπελθεῖν ἐκέλευσεν αὐτόν τε καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ.*
2 *οὕτω τοι οὐ πάντῃ ἔξω τοῦ ἐπινοεῖν τὰ κρείττω ἦν Ἀλέξανδρος, ἀλλ' ἐκ δόξης γὰρ δεινῶς ἐκρατεῖτο. ἐπεὶ καὶ ἐς Τάξιλα αὐτῷ ἀφικομένῳ καὶ ἰδόντι τῶν σοφιστῶν ⟨τῶν⟩ Ἰνδῶν τοὺς γυμνοὺς πόθος ἐγένετο ξυνεῖναί τινα οἱ τῶν ἀνδρῶν τούτων, ὅτι τὴν καρτερίαν αὐτῶν ἐθαύμασε· καὶ ὁ μὲν πρεσβύτατος τῶν σοφιστῶν, ὅτου ὁμιληταὶ οἱ ἄλλοι ἦσαν, Δάνδαμις ὄνομα, οὔτε αὐτὸς ἔφη παρ' Ἀλέξανδρον ἥξειν οὔτε τοὺς ἄλλους*
3 *εἴα, ἀλλὰ ὑποκρίνασθαι γὰρ λέγεται ὡς Διὸς υἱὸς καὶ αὐτὸς εἴη, εἴπερ οὖν καὶ Ἀλέξανδρος, καὶ ὅτι οὔτε δέοιτό του τῶν παρ' Ἀλεξάνδρου, ἔχει⟨ν⟩ γάρ οἱ εὖ τὰ παρόντα, καὶ ἅμα ὁρᾶν τοὺς ξὺν αὐτῷ πλανωμένους τοσαύτην γῆν καὶ θάλασσαν ἐπ' ἀγαθῷ οὐδενί, μηδὲ πέρας τι αὐτοῖς γινόμενον τῶν πολλῶν πλανῶν. οὔτ' οὖν ποθεῖν τι αὐτὸς ὅτου κύριος ἦν Ἀλέξανδρος δοῦναι, οὔτε αὖ δεδιέναι, ὅτου κρατοίη ἐκεῖνος, ἔστιν*

---

1 *τοσοῦτον*] *τοσοῦτο* δ ‖ 4 *αὐτοὺς καὶ*] *καὶ αὐτοὺς* F. C. Hertlein, *Jen. Lit. Ztg.* III p. 680 ‖ 14 ⟨*τῶν*⟩ add. Sint. (ed.) ‖ 17 *Δάνδαμις* etiam Plut. Alex. 8; 65; *Μάνδανις* Strab. XV 1, 64, p. 715; 68, p. 718 ‖ 21 ⟨*ν*⟩ add. Vulc. ‖ 23 *μηδὲ* Ell. (ed.), *μήτε* A ‖ 25 *ἦν*] *εἴη* Krüg. (ed.) ‖ 26. p. 341,1 *ἔστιν οὗ* Krüg. (ed.), *ἐς τὸ* A

οὗ εἴργεσθαι· ζῶντι μὲν γὰρ οἱ τὴν Ἰνδῶν γῆν ἐξ- 4
αρκεῖν φέρουσαν τὰ ὡραῖα, ἀποθανόντα δὲ ἀπαλ-
λαγήσεσθαι οὐκ ἐπιεικοῦς ξυνοίκου τοῦ σώματος.
οὔκουν οὐδὲ Ἀλέξανδρον ἐπιχειρῆσαι βιάσασθαι γνόντα
ἐλεύθερον ὄντα τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ Κάλανον γὰρ ἀνα-
πεισθῆναι τῶν ταύτῃ σοφιστῶν, ὅντινα μάλιστα δὴ
αὐτοῦ ἀκράτορα Μεγασθένης ἀνέγραψεν αὐτοὺς τοὺς FGrH 715/fr. 34b
σοφιστὰς λέγειν κακίζοντας τὸν Κάλανον, ὅτι ἀπολιπὼν
τὴν παρὰ σφίσιν εὐδαιμονίαν ὁ δὲ δεσπότην ἄλλον ἢ
τὸν θεὸν ἐθεράπευε.

Ταῦτα ἐγὼ ἀνέγραψα, ὅτι καὶ ὑπὲρ Καλάνου ἐχρῆν 3
εἰπεῖν ἐν τῇ περὶ Ἀλεξάνδρου συγγραφῇ· μαλακισθῆναι
γάρ τι τῷ σώματι τὸν Κάλανον ἐν τῇ Περσίδι γῇ,
οὔπω πρόσθεν νοσήσαντα· οὔκουν οὐδὲ δίαιταν διαι-
τᾶσθαι θέλειν ἀρρώστου ἀνδρός, ἀλλὰ εἰπεῖν γὰρ πρὸς
Ἀλέξανδρον, καλῶς αὐτῷ ἔχειν ἐν τῷ τοιῷδε κατα-
στρέψαι, πρίν τινος ἐς πεῖραν ἐλθεῖν παθήματος ὅ τι
περ ἐξαναγκάσει αὐτὸν μεταβάλλειν τὴν πρόσθεν
δίαιταν. καὶ Ἀλέξανδρον ἀντειπεῖν μὲν αὐτῷ ἐπὶ 2
πολύ· ὡς δ' οὐχ ἡττησόμενον ἑώρα, ἀλλὰ ἄλλως ἂν
ἀπαλλαγέντα, εἰ μή τις ταύτῃ ὑπεικάθοι, οὕτω δὴ
ὅπῃ ἐπήγγελλεν αὐτός, κελεῦσαι νησθῆναι αὐτῷ πυράν,
καὶ ταύτης ἐπιμεληθῆναι Πτολεμαῖον τὸν Λάγου τὸν
σωματοφύλακα. οἱ δὲ καὶ πομπήν τινα προπομπεῦσαι
αὐτοῦ λέγουσιν ἵππους τε καὶ ἄνδρας, τοὺς μὲν
ὡπλισμένους, τοὺς δὲ θυμιάματα παντοῖα τῇ πυρᾷ
ἐπιφέροντας· οἱ δὲ καὶ ἐκπώματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ
καὶ ἐσθῆτα βασιλικὴν λέγουσιν ὅτι ἔφερον. αὐτῷ δὲ 3
παρασκευασθῆναι μὲν ἵππον, ὅτι βαδίσαι ἀδυνάτως

---

5 Κάλανον] ita Arr. cum plerisque; Κάρανος Diod. XVII 107

εἶχεν ὑπὸ τῆς νόσου· οὐ μὴν δυνηθῆναί γε οὐδὲ τοῦ
ἵππου ἐπιβῆναι, ἀλλὰ ἐπὶ κλίνης γὰρ κομισθῆναι
φερόμενον, ἐστεφανωμένον τε τῷ Ἰνδῶν νόμῳ καὶ
ᾄδοντα τῇ Ἰνδῶν γλώσσῃ. οἱ δὲ Ἰνδοὶ λέγουσιν ὅτι
4 ὕμνοι θεῶν ἦσαν καὶ αὐτῶν ἔπαινοι. καὶ τὸν μὲν
ἵππον τοῦτον ὅτου ἐπιβήσεσθαι ἔμελλε, βασιλικὸν ὄντα
τῶν Νησαίων, πρὶν ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν πυρὰν Λυσι-
μάχῳ χαρίσασθαι, τῶν τινι θεραπευόντων αὐτὸν ἐπὶ
σοφίᾳ· τῶν δὲ δὴ ἐκπωμάτων ἢ στρωμάτων ὅσα
ἐμβληθῆναι εἰς τὴν πυρὰν κόσμον αὐτῷ τετάχει Ἀλέξ-
5 ανδρος, ἄλλα ἄλλοις δοῦναι τῶν ἀμφ' αὐτόν. οὕτω
δὴ ἐπιβάντα τῇ πυρᾷ κατακλιθῆναι μὲν ἐν κόσμῳ,
ὁρᾶσθαι δὲ πρὸς τῆς στρατιᾶς ξυμπάσης. Ἀλεξάνδρῳ
δὲ οὐκ ἐπιεικὲς φανῆναι τὸ θέαμα ἐπὶ φίλῳ ἀνδρὶ
γιγνόμενον· ἀλλὰ τοῖς γὰρ ἄλλοις θαῦμα παρασχέσθαι
6 οὐδέν τι παρακινήσαντα ἐν τῷ πυρὶ τοῦ σώματος. ὡς
δὲ τὸ πῦρ ἐς τὴν πυρὰν ἐνέβαλον οἷς προστεταγμένον
FGrH 133/fr. 4 ἦν, τάς τε σάλπιγγας φθέγξασθαι λέγει Νέαρχος,
οὕτως ἐξ Ἀλεξάνδρου προστεταγμένον, καὶ τὴν στρατιὰν
ἐπαλαλάξαι πᾶσαν ὁποῖόν τι καὶ ἐς τὰς μάχας ἰοῦσα
ἐπηλάλαζε, καὶ τοὺς ἐλέφαντας συνεπηχῆσαι τὸ ὀξὺ
καὶ πολεμικόν, τιμῶντας Κάλανον. ταῦτα καὶ τοιαῦτα
ὑπὲρ Καλάνου τοῦ Ἰνδοῦ ἱκανοὶ ἀναγεγράφασιν, οὐκ
ἀχρεῖα πάντα ἐς ἀνθρώπους, ὅτῳ γνῶναι ἐπιμελές,
[ὅτι] ὡς καρτερόν τέ ἐστι καὶ ἀνίκητον γνώμη ἀνθρω-
πίνη ὅ τι περ ἐθέλοι ἐξεργάσασθαι.

---

3 τῷ Vulc., τῶν A ‖ 4 λέγουσιν] ἔλεγον Krüg. (ed.) ‖ 7 Νησαίων A^{2}L, Νησσαίων FH, Νυσαίων B; cf. VII 13, 1 ‖ 12 τῇ πυρᾷ] τῆς πυρᾶς Krüg.; cf. Boehn. Diss. p. 23 ‖ 24 πάντα] πάντῃ Sint. (ed.) coll. II 12, 8; VII 8, 2 ‖ 25 [ὅτι] del. Krüg. (ed.) ‖ 26 ἐθέλοι] ἐθέλει Krüg. (ed.)

Ἐν τούτῳ δὲ Ἀλέξανδρος Ἀτροπάτην μὲν ἐπὶ τὴν 4
αὑτοῦ σατραπείαν ἐκπέμπει παρελθὼν ἐς Σοῦσα,
Ἀβουλίτην δὲ καὶ τὸν τούτου παῖδα Ὀξάθρην, ὅτι
κακῶς ἐπεμελεῖτο τῶν Σουσίων, συλλαβὼν ἀπέκτεινε. □
πολλὰ μὲν δὴ ἐπεπλημμέλητο ἐκ τῶν κατεχόντων τὰς 2
χώρας ὅσαι δορίκτητοι πρὸς Ἀλεξάνδρου ἐγένοντο ἔς
τε τὰ ἱερὰ καὶ τάφους καὶ αὐτοὺς τοὺς ὑπηκόους,
ὅτι χρόνιος ὁ εἰς Ἰνδοὺς στόλος ἐγεγένητο τῷ βασιλεῖ
καὶ οὐ πιστὸν ἐφαίνετο ἀπονοστήσειν αὐτὸν ἐκ
τοσῶνδε ἐθνῶν καὶ τοσῶνδε ἐλεφάντων, ὑπὲρ τὸν
Ἰνδόν τε καὶ Ὑδάσπην καὶ τὸν Ἀκεσίνην καὶ Ὕφασιν
φθειρόμενον. καὶ αἱ ἐν Γαδρωσίοις δὲ αὐτῷ ξυμ- 3
φοραὶ ξυνενεχθεῖσαι ἔτι μᾶλλον ἐπῆραν τοὺς [ἐν] □
ταύτῃ σατραπεύοντας καταφρονῆσαι αὐτοῦ τῆς οἴκοι □
ἀπονοστήσεως. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος
ὀξύτερος λέγεται γενέσθαι ἐν τῷ τότε ἐς τὸ πιστεῦσαί
τε τοῖς ἐπικαλουμένοις ὡς πιθανοῖς δὴ ἐν παντὶ οὖσι,
καὶ ἐπὶ τὸ τιμωρήσασθαι μεγάλως τοὺς καὶ ἐπὶ μικροῖς
ἐξελεγχθέντας, ὅτι καὶ τὰ μεγάλα ἂν ἐδόκουν αὐτῷ
τῇ αὐτῇ γνώμῃ ἐξεργάσασθαι.

Ὁ δὲ καὶ γάμους ἐποίησεν ἐν Σούσοις αὑτοῦ τε 4
καὶ τῶν ἑταίρων· αὐτὸς μὲν τῶν Δαρείου θυγατέρων
τὴν πρεσβυτάτην Βαρσίνην ἠγάγετο, ὡς δὲ λέγει
Ἀριστόβουλος, καὶ ἄλλην πρὸς ταύτῃ, τῶν Ὤχου FGrH 139/fr. 52
θυγατέρων τὴν νεωτάτην Παρύσατιν. ἤδη δὲ ἦν
αὐτῷ ἠγμένη καὶ ἡ Ὀξυάρτου τοῦ Βακτρίου παῖς
Ῥωξάνη. Δρύπετιν δὲ Ἡφαιστίωνι δίδωσι, Δαρείου 5

6 δορίκτητοι Ell. (ed.), δορίκτηται A ‖ 7 τὰ del. Krüg. (ed.) ‖ 13 [ἐν] del. Krüg. (ed.) ‖ 23 Βαρσίνην] Ἀρσινόη Phot. 91, p. 68b, 7; apud ceteros Στάτειρα nominatur; cf. Droysen I 2 p. 243 adn. 1 ‖ 27 Δρύπετιν] Δρυπῆτις Diod. XVII 107, 6

□ *παῖδα καὶ ταύτην, ἀδελφὴν τῆς αὐτοῦ γυναικός· ἐθέ-
λειν γάρ οἱ ἀνεψιοὺς τῶν παίδων γενέσθαι τοὺς
Ἡφαιστίωνος παῖδας· Κρατερῷ δὲ Ἀμαστρίνην τὴν
Ὀξυάτρου τοῦ Δαρείου ἀδελφοῦ παῖδα· Περδίκκᾳ δὲ
τὴν Ἀτροπάτου τοῦ Μηδίας σατράπου παῖδα ἔδωκεν·
6 Πτολεμαίῳ δὲ τῷ σωματοφύλακι καὶ Εὐμενεῖ τῷ γραμ-
ματεῖ τῷ βασιλικῷ τὰς Ἀρταβάζου παῖδας τῷ μὲν
Ἀρτακάμαν, τῷ δὲ Ἄρτωνιν· Νεάρχῳ δὲ τὴν Βαρσίνης
τε καὶ Μέντορος παῖδα· Σελεύκῳ δὲ τὴν Σπιταμένους
τοῦ Βακτρίου παῖδα· ὡσαύτως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις
ἑταίροις τὰς δοκιμωτάτας Περσῶν τε καὶ Μήδων
παῖδας ἐς ὀγδοήκοντα. οἱ γάμοι δὲ ἐποιήθησαν νόμῳ
7 τῷ Περσικῷ· θρόνοι ἐτέθησαν τοῖς νυμφίοις ἐφεξῆς
καὶ μετὰ τὸν πότον ἧκον αἱ γαμούμεναι καὶ παρ-
εκαθέζοντο ἑκάστη τῷ ἑαυτῆς· οἱ δὲ ἐδεξιώσαντό τε
αὐτὰς καὶ ἐφίλησαν· πρῶτος δὲ ὁ βασιλεὺς ἦρξεν
ἐν τῷ αὐτῷ γὰρ πάντων ἐγίγνοντο οἱ γάμοι. καὶ
τοῦτο, εἴπερ τι ἄλλο, ἔδοξε δημοτικόν τε καὶ φιλέ-
8 ταιρον πρᾶξαι Ἀλέξανδρον. οἱ δὲ παραλαβόντες ἀπῆγον
τὴν αὑτοῦ ἕκαστος· προῖκας δὲ ξυμπάσαις ἐπέδωκεν
Ἀλέξανδρος. καὶ ὅσοι δὲ ἄλλοι ἠγμένοι ἦσαν Μακε-
δόνες τῶν Ἀσιανῶν τινας γυναικῶν, ἀπογραφῆναι
ἐκέλευσε καὶ τούτων τὰ ὀνόματα, καὶ ἐγένοντο ὑπὲρ
τοὺς μυρίους, καὶ τούτοις δωρεαὶ Ἀλεξάνδρου ἐδόθησαν
ἐπὶ τοῖς γάμοις.*

---

3 *Ἀμαστρίνην*] fortasse *Ἄμαστριν*; cf. Strab. XII 3, 10, p. 544; Scymn. 964; Memnon. 4; Steph. Byz. s. v. ‖ 4 *Ὀξυάτρου*] *Ὀξυάρτου* vulg.; cf. *Oxyatres* Darei frater Epit. Mett. 2; *Ὀξυάθρης* Str. XII 3, 10, p. 544; Scymn. 964; Steph. Byz. s. v. *Ἄμαστρις*; Anon. Peripl. P. Eux. 16; *Ὀξάθρης* Diod. XVII 34, 2; 77, 4; *Oxathres* Curt. III 11, 8 al.; *Ἐξάθρης* Plut. Alex. 43 ‖ 8 *Ἀρτακαμαν* (sic) A | *Ἄρτωνιν*] *Ἀρτώνην* Phot. 91, p. 68b, 13 ‖ 24 *Ἀλεξάνδρου*] *Ἀλεξάνδρῳ* Ell. (ed.); ⟨*ἐξ*⟩ *Ἀλεξάνδρου* Krüg.

Καὶ τὰ χρέα ἐπιλύσασθαι τῆς στρατιᾶς ὅσοις χρέα 5
ἦν ἐν καιρῷ οἱ ἔδοξε, καὶ κελεύει ἀπογράφεσθαι ὁπό-
σον ὀφείλει ἕκαστος, ὡς ληψομένους. καὶ τὰ μὲν
πρῶτα ὀλίγοι ἀπέγραψαν σφῶν τὰ ὀνόματα δεδιότες
ἐξ Ἀλεξάνδρου μὴ πεῖρα αὕτη εἴη καθειμένη, ὅτῳ οὐκ
ἀποχρῶσα ἡ μισθοφορὰ τῶν στρατιωτῶν ἐστι καὶ ὅτῳ
πολυτελὴς ἡ δίαιτα. ὡς δὲ ἐξήγγελτο ὅτι οὐκ ἀπο- 2
γράφουσι σφᾶς οἱ πολλοί, ἀλλ' ἐπικρύπτουσιν ὅτῳ τι
εἴη συμβόλαιον, τὴν μὲν ἀπιστίαν τῶν στρατιωτῶν
ἐκάκισεν· οὐ γὰρ χρῆναι οὔτ' οὖν τὸν βασιλέα ἄλλο
τι ἢ ἀληθεύειν πρὸς τοὺς ὑπηκόους, οὔτε τῶν ἀρχο-
μένων τινὰ ἄλλο τι ἢ ἀληθεύειν δοκεῖν τὸν βασιλέα.
καταθεὶς δὲ τραπέζας ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ ἐπὶ 3
τούτων χρυσίον καὶ τοὺς ἐπιμελησομένους τῆς δόσεως
ἑκάστοις, ὅστις συμβόλαιον ἐπεδείκνυτο, ἐπιλύεσθαι τὰ
χρέα ἐκέλευεν οὐκ ἀπογραφομένους ἔτι τὰ ὀνόματα.
καὶ οὕτω δὴ ἐπίστευσάν τε ἀληθεύειν Ἀλέξανδρον καὶ
σὺν χάριτι μείζονι ἐγίγνετο αὐτοῖς τὸ μὴ γνωσθῆναι
μᾶλλόν τι ἢ τὸ παύσασθαι ὀφείλοντας. λέγεται δὲ
γενέσθαι ἡ δόσις αὕτη τῇ στρατιᾷ ἐς τάλαντα δισμύρια.
Ἔδωκεν δὲ καὶ δῶρα ἄλλοις ἄλλα, ὅπως τις κατ' 4
ἀξίωσιν ἐτιμᾶτο ἢ κατ' ἀρετὴν εἴ τις ἐπιφανὴς ἐγε-
γόνει ἐν τοῖς κινδύνοις. καὶ ἐστεφάνωσε χρυσοῖς
στεφάνοις τοὺς ἀνδραγαθίᾳ διαπρέποντας, πρῶτον μὲν
Πευκέσταν τὸν ὑπερασπίσαντα, ἔπειτα Λεοννάτον, καὶ 5
τοῦτον ὑπερασπίσαντα, καὶ διὰ τοὺς ἐν Ἰνδοῖς κινδύ-
νους καὶ τὴν ἐν Ὤροις νίκην γενομένην, ὅτι παραταξά-
μενος σὺν τῇ ὑπολειφθείσῃ δυνάμει πρὸς τοὺς νεωτερί-
ζοντας τῶν τε Ὠρειτῶν καὶ τῶν πλησίον τούτων

---

29 *τούτων* Schm. (ed.) ex **k**, *τούτοις* A

ᾠκισμένοι τῇ τε μάχῃ ἐκράτησε καὶ τὰ ἄλλα καλῶς
6 ἔδοξε τὰ ἐν Ὤροις κοσμῆσαι. ἐπὶ τούτοις δὲ Νέαρχον
ἐπὶ τῷ περίπλῳ τῷ ἐκ τῆς Ἰνδῶν γῆς κατὰ τὴν μεγά-
λην θάλασσαν ἐστεφάνωσε· καὶ γὰρ καὶ οὗτος ἤδη
ἀφιγμένος ἐς Σοῦσα ἦν· ἐπὶ τούτοις δὲ Ὀνησίκριτον
τὸν κυβερνήτην τῆς νεὼς τῆς βασιλικῆς· ἔτι δὲ
Ἡφαιστίωνα καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς σωματοφύλακας.
6 Ἧκον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ σατράπαι οἱ ἐκ τῶν πόλεών
τε τῶν νεοκτίστων καὶ τῆς ἄλλης γῆς τῆς δοριαλώτου
παῖδας ἡβάσκοντας ἤδη ἐς τρισμυρίους ἄγοντες τὴν
αὐτὴν ἡλικίαν γεγονότας, οὓς Ἐπιγόνους ἐκάλει Ἀλέξ-
ανδρος, κεκοσμημένους Μακεδονικοῖς ὅπλοις καὶ τὰ
πολέμια ἐς τὸν τρόπον τὸν Μακεδονικὸν ἠσκημένους.
2 καὶ οὗτοι ἀφικόμενοι λέγονται ἀνιᾶσαι Μακεδόνας,
ὡς πάντα δὴ μηχανωμένου Ἀλεξάνδρου ὑπὲρ τοῦ
μηκέτι ὡσαύτως δεῖσθαι Μακεδόνων· εἶναι γὰρ οὖν
καὶ Μηδικὴν τὴν Ἀλεξάνδρου στολὴν ἄλγος οὐ σμικρὸν
Μακεδόσιν δρωμένην καὶ τοὺς γάμους ἐν τῷ νόμῳ
τῷ Περσικῷ ποιηθέντας οὐ πρὸς θυμοῦ γενέσθαι τοῖς
πολλοῖς αὐτῶν, οὐδὲ τῶν γημάντων ἔστιν οἷς, καίτοι
τῇ ἰσότητι τῇ ἐς τὸν βασιλέα μεγάλως τετιμημένοις.
3 Πευκέστας τε ὁ Περσῶν σατράπης τῇ τε σκευῇ καὶ
τῇ φωνῇ περσίζων ἐλύπει αὐτούς, ὅτι τῷ βαρβαρισμῷ
αὐτοῦ ἔχαιρεν Ἀλέξανδρος, καὶ οἱ Βακτρίων δὲ καὶ οἱ
Σογδιανῶν καὶ Ἀραχωτῶν ἱππεῖς καὶ Ζαραγγῶν δὲ
καὶ Ἀρείων καὶ Παρθυαίων καὶ ἐκ Περσῶν οἱ Εὐάκαι

---

4. 5 ἀφιγμένος[β] ἤδη[α] numeris m. 1 suprascr. A ‖ 6 ἔτι] ἐπὶ Krüg. (ed.); cf. VII 10, 6; Ind. 4, 3 ‖ 7 alterum τοὺς del. Vulc. ‖ 9 δοριαλώτου Sint. (ed.), δορυαλώτου A; cf. VI 27, 5; VII 4, 2 ‖ 17 καὶ ⟨τὴν⟩ Krüg. (ed.) ‖ 25 δὲ A²GL, om. BFH

καλούμενοι ἱππεῖς καταλοχισθέντες εἰς τὴν ἵππον τὴν
ἑταιρικὴν ὅσοι αὐτῶν κατ' ἀξίωσιν καὶ κάλλει τοῦ
σώματος ἢ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ ὑπερφέροντες ἐφαίνοντο,
καὶ πέμπτη ἐπὶ τούτοις ἱππαρχία προσγενομένη, οὐ 4
βαρβαρικὴ ἡ πᾶσα, ἀλλὰ ἐπαυξηθέντος γὰρ τοῦ παντὸς
ἱππικοῦ κατελέγησαν ἐς αὐτὸ τῶν βαρβάρων, τῷ τε
ἀγήματι προσκαταλεγέντες Κωφής τε ὁ Ἀρταβάζου καὶ
Ὑδάρνης καὶ Ἀρτιβόλης οἱ Μαζαίου, καὶ Σισίνης καὶ
Φραδασμένης [καὶ] οἱ Φραταφέρνου τοῦ Παρθυαίων
καὶ Ὑρκανίας σατράπου παῖδες, καὶ Ἰτάνης Ὀξυάρτου 5
μὲν παῖς, Ῥωξάνης δὲ τῆς γυναικὸς Ἀλεξάνδρου ἀδελ-
φός, καὶ Αἰγοβάρης καὶ ὁ τούτου ἀδελφὸς Μιθρο-
βαῖος, καὶ ἡγεμὼν ἐπὶ τούτοις ἐπισταθεὶς Ὑστάσπης
ὁ Βάκτριος, καὶ τούτοις δόρατα Μακεδονικὰ ἀντὶ τῶν
βαρβαρικῶν μεσαγκύλων δοθέντα, — ταῦτα πάντα
ἐλύπει τοὺς Μακεδόνας, ὡς πάντῃ δὴ βαρβαρίζοντος
τῇ γνώμῃ Ἀλεξάνδρου, τὰ δὲ Μακεδονικὰ νόμιμά τε
καὶ αὐτοὺς Μακεδόνας ἐν ἀτίμῳ χώρᾳ ἄγοντος.

Ἀλέξανδρος δὲ τῆς μὲν πεζῆς στρατιᾶς τὴν πολλὴν 7
Ἡφαιστίωνα ἄγειν κελεύει ἔστε ἐπὶ τὴν θάλασσαν
τὴν Περσικήν, αὐτὸς δὲ ἀναπλεύσαντος αὐτῷ τοῦ
ναυτικοῦ ἐς τὴν Σουσίαν γῆν ἐπιβὰς τῶν νεῶν ξὺν
τοῖς ὑπασπισταῖς τε καὶ τῷ ἀγήματι καὶ τῶν ἱππέων

---

1 καταλοχισθέντες BGL, κατὸλοχισθέντες (sic) A^2, κατα-λοχηθέντες FH ‖ 2 ἀξίωσιν ⟨ἢ⟩ Krüg. ‖ 3 ὑπερφέροντες Gron. (ed.) e Z, ὑπερφαίνοντες A ‖ 7 Κωφής] Κωφήν Ell. (ed.) coll. II 15, 1; III 23, 7; sed *Cophes* etiam Curt. VII 11, 5 sqq. ‖ 8 Ἀρτιβόλης] v. ad p. 152, 27 ‖ 9 Φραδασμένης] v. ad p. 331, 6 | [καὶ] del. Schm. (ed.) ex **k**; cf. VI 27, 3; Bekkeri Anecd. I p. 173, 30 Σισίνης δὲ ὁ Φραταφέρνου παῖς ‖ 10 σατράπου vulg., ξατράπου A ‖ 11 γυναικὸς ⟨τῆς⟩ Krüg. ‖
β α
17 Ἀλεξάνδρου τῇ γνώμῃ numeris m. 1 suprascr. A

τῶν ἑταίρων ἀναβιβασάμενος οὐ πολλοὺς κατέπλει
2 κατὰ τὸν Εὐλαῖον ποταμὸν ὡς ἐπὶ θάλασσαν. ἤδη
δὲ πλησίον ὢν τῆς ἐκβολῆς τῆς ἐς τὸν πόντον τὰς
μὲν πλείονάς τε καὶ πεπονηκυίας τῶν νεῶν καταλείπει
αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ ταῖς μάλιστα ταχυναυτούσαις παρ-
έπλει ἀπὸ τοῦ Εὐλαίου ποταμοῦ κατὰ τὴν θάλασσαν
ὡς ἐπὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τίγρητος· αἱ δὲ ἄλλαι αὐτῷ
νῆες ἀνακομισθεῖσαι κατὰ τὸν Εὐλαῖον ἔστε ἐπὶ τὴν
διώρυχα, ᾗ τέτμηται ἐκ τοῦ Τίγρητος ἐς τὸν Εὐλαῖον,
ταύτῃ διεκομίσθησαν ἐς τὸν Τίγρητα.
3 Τῶν γὰρ δὴ ποταμῶν τοῦ τε Εὐφράτου καὶ τοῦ
Τίγρητος, οἳ τὴν μέσην σφῶν Ἀσσυρίαν ἀπείργουσιν,
ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα Μεσοποταμία πρὸς τῶν ἐπιχωρίων
κληΐζεται, ὁ μὲν Τίγρης πολύ τι ταπεινότερος ῥέων
τοῦ Εὐφράτου διώρυχάς τε πολλὰς ἐκ τοῦ Εὐφράτου
ἐς αὐτὸν δέχεται καὶ πολλοὺς ἄλλους ποταμοὺς παρα-
λαβὼν καὶ ἐξ αὐτῶν αὐξηθεὶς ἐσβάλλει ἐς τὸν πόντον
τὸν Περσικόν, μέγας τε καὶ οὐδαμοῦ διαβατὸς ἔστε
ἐπὶ τὴν ἐκβολήν, καθότι οὐ καταναλίσκεται αὐτοῦ
4 οὐδὲν ἐς τὴν χώραν. ἔστι γὰρ μετεωροτέρα ἡ ταύτῃ
γῆ τοῦ ὕδατος οὐδὲ ἐκδίδωσιν οὗτος κατὰ τὰς διώρυχας
οὐδὲ ἐς ἄλλον ποταμόν, ἀλλὰ δέχεται γὰρ ἐκείνους
μᾶλλον, ἄρδεσθαί τε ἀπὸ οὗ τὴν χώραν οὐδαμῇ παρέχει.

11—15 cf. Eustathius ad Dion. Perieg. 976. *ἄλλοι δὲ καὶ τὴν ἄρχουσαν* (vocis *Τίγρης*) *μετὰ τοῦ π προφέρουσι, καὶ εὕρηται τοιαύτη γραφὴ παρά τε τῷ Ἰουλιανῷ καὶ παρὰ τῷ Ἀρριανῷ δὲ ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου. πολλὰ γὰρ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν οὕτω· τῶν ποταμῶν τοῦ Εὐφράτου — ταπεινότερός ἐστιν Εὐφράτου*

---

12 *Ἀσσυρίαν*] *Συρίαν* Gron. ex **k**; cf. VII 19, 4; 21, 5; 21, 6 || 13 *τὸ ὄνομα* om. Eust.

ὁ δὲ Εὐφράτης μετέωρός τε ῥεῖ καὶ ἰσοχείλης πανταχῇ 5
τῇ γῇ, καὶ διώρυχες δὲ πολλαὶ ἀπ' αὐτοῦ πεποίηνται,
αἱ μὲν ἀέναοι, ἀφ' ὧν ὑδρεύονται οἱ παρ' ἑκάτερα
ᾠκισμένοι, τὰς δὲ καὶ πρὸς καιρὸν ποιοῦνται, ὁπότε
σφίσιν ὕδατος ἐνδεῶς ἔχοι, ἐς τὸ ἐπάρδειν τὴν χώραν·
οὐ γὰρ ὕεται τὸ πολὺ ἡ γῆ αὕτη ἐξ οὐρανοῦ· καὶ
οὕτως ἐς οὐ πολὺ ὕδωρ ὁ Εὐφράτης τελευτῶν καὶ
τεναγῶδες [ἐς] τοῦτο οὕτως ἀποπαύεται.

Ἀλέξανδρος δὲ περιπλεύσας κατὰ τὴν θάλασσαν 6
ὅσον μεταξὺ τοῦ τε Εὐλαίου ποταμοῦ καὶ τοῦ Τίγρητος
ἐπεῖχεν ὁ αἰγιαλὸς τοῦ κόλπου τοῦ Περσικοῦ ἀνέπλει
κατὰ τὸν Τίγρητα ἔστε ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ἵνα Ἡφαι-
στίων αὐτῷ τὴν δύναμιν πᾶσαν ἔχων ἐστρατοπεδεύκει.
ἐκεῖθεν δὲ αὖθις ἔπλει ἐς Ὦπιν, πόλιν ἐπὶ τοῦ
Τίγρητος ᾠκισμένην. ἐν δὲ τῷ ἀνάπλῳ τοὺς κα- 7
ταρράκτας τοὺς κατὰ τὸν ποταμὸν ἀφανίζων ὁμαλὸν
πάντῃ ἐποίει τὸν ῥοῦν, οἳ δὴ ἐκ Περσῶν πεποιημένοι
ἦσαν τοῦ μή τινα ἀπὸ θαλάσσης ἀναπλεῦσαι εἰς τὴν
χώραν αὐτῶν νηΐτῃ στόλῳ κρατήσαντα. ταῦτα δὲ
μεμηχάνητο ἅτε δὴ οὐ ναυτικοῖς τοῖς Πέρσαις· οὕτω
δὴ συνεχεῖς οἱ καταρράκται πεποιημένοι ἄπορον τὸν
ἀνάπλουν ἐποίουν τὸν κατὰ τὸν Τίγρητα. Ἀλέξανδρος
δὲ οὐκ ἔφη τῶν κρατούντων τοῖς ὅπλοις εἶναι τὰ
τοιαῦτα σοφίσματα· οὔκουν πρὸς αὐτοῦ ἐποιεῖτο ταύτην
τὴν ἀσφάλειαν, ἥντινα ἔργῳ οὐδὲ λόγου ἀξίαν ἀπ-
έφηνε οὐ χαλεπῶς διακόψας τῶν Περσῶν τὰ σπου-
δάσματα.

Ὡς δὲ ἐς τὴν Ὦπιν ἀφίκετο, συναγαγὼν τοὺς 8

---

2 δὲ Krüg. (ed.), τε A ‖ 8 τεναγῶδες Jacobsius ad Anthol. Pal. III p. 402, τεναγώδης ἐς A | οὕτως del. Krüg. (ed.); cf. Grundm. p. 23 ‖ 20 ἅτε] οἷα Krüg.; cf. Grundm. p. 60

Μακεδόνας προεῖπεν ὅτι τοὺς ὑπὸ γήρως ἢ πηρώσεως
τοῦ σώματος ἀχρείους ἐς τὰ πολέμια ὄντας παραλύει
μὲν τῆς στρατιᾶς, ἀποπέμπει δὲ ἐς τὰ σφέτερα ἤθη,
ἐπιδώσει δὲ [μένουσιν] ὅσα αὐτούς τε ζηλωτοτέρους
ποιήσει τοῖς οἴκοι καὶ τοὺς ἄλλους Μακεδόνας ἐξ-
ορμήσει ἐς τὸ ἐθέλειν τῶν αὐτῶν κινδύνων τε καὶ
2 πόνων μετέχειν. Ἀλέξανδρος μὲν ὡς χαριούμενος
δῆθεν τοῖς Μακεδόσιν ταῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ ὡς ὑπερορώ-
μενοί τε ἤδη πρὸς Ἀλεξάνδρου καὶ ἀχρεῖοι πάντῃ ἐς
τὰ πολέμια νομιζόμενοι οὐκ ἀλόγως αὖ τῷ λόγῳ
ἠχθέσθησαν τῷ πρὸς Ἀλεξάνδρου λεχθέντι, κατὰ τὴν
στρατιὰν ταύτην πᾶσαν πολλοῖς καὶ ἄλλοις ἀχθεσθέντες,
ὅτι πολλάκις ἤδη ἐλύπει αὐτοὺς ἥ τε ἐσθὴς ἡ Περσικὴ
ἐς τοῦτο φέρουσα καὶ τῶν Ἐπιγόνων τῶν βαρβάρων
⟨ἡ ἐς⟩ τὰ Μακεδονικὰ ἤθη κόσμησις καὶ ἀνάμιξις τῶν
3 ἀλλοφύλων ἱππέων ἐς τὰς τῶν ἑταίρων τάξεις. οὔκουν
σιγῇ ἔχοντες ἐκαρτέρησαν, ἀλλὰ πάντας γὰρ ἀπαλλάτ-
τειν στρατιᾶς ἐκέλευον, αὐτὸν δὲ μετὰ τοῦ πατρὸς
στρατεύεσθαι, τὸν Ἄμμωνα δὴ τῷ λόγῳ ἐπικερτο-
μοῦντες. ταῦτα ἀκούσας Ἀλέξανδρος (ἦν γὰρ δὴ
ὀξύτερός τε ἐν τῷ τότε καὶ ἀπὸ τῆς βαρβαρικῆς θερα-
πείας οὐκέτι ὡς πάλαι ἐπιεικὴς ἐς τοὺς Μακεδόνας)
καταπηδήσας σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἡγεμόσιν ἀπὸ τοῦ
βήματος ξυλλαβεῖν τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ταρα-
ξάντων τὸ πλῆθος κελεύει, αὐτὸς τῇ χειρὶ ἐπιδεικνύων
τοῖς ὑπασπισταῖς οὕστινας χρὴ συλλαμβάνειν· καὶ
ἐγένοντο οὗτοι ἐς τρισκαίδεκα. τούτους μὲν δὴ
ἀπάγειν κελεύει τὴν ἐπὶ θανάτῳ. ὡς δὲ κατεσιώπη-

4 [μένουσιν] delevi; ἀπιοῦσιν Krüg. (ed.) | ζηλωτοτέρους Vulc., ζηλοτωτέρους A ‖ 15 ⟨ἡ ἐς⟩ add. Krüg. (ed.) ex B ‖ 18 ⟨τῆς⟩ στρατιᾶς vulg.

σαν οἱ ἄλλοι ἐκπλαγέντες, ἀναβὰς αὖθις ἐπὶ τὸ βῆμα
ἔλεξεν ὧδε.
Οὐχ ὑπὲρ τοῦ καταπαῦσαι ὑμῶν, ὦ Μακεδόνες, 9
τὴν οἴκαδε ὁρμὴν λεχθήσεταί μοι ὅδε ὁ λόγος, ἔξεστι
γὰρ ὑμῖν ἀπιέναι ὅποι βούλεσθε ἐμοῦ γε ἕνεκα, ἀλλὰ
ὡς γνῶναι ὑμᾶς πρὸς ὁποίους τινὰς ἡμᾶς ὄντας ὁποῖοί
τινες αὐτοὶ γενόμενοι ἀπαλλάσσεσθε. καὶ πρῶτά γε 2
ἀπὸ Φιλίππου τοῦ πατρός, ἧπερ καὶ εἰκός, τοῦ λόγου
ἄρξομαι. Φίλιππος γὰρ παραλαβὼν ὑμᾶς πλανήτας
καὶ ἀπόρους, ἐν διφθέραις τοὺς πολλοὺς νέμοντας ἀνὰ
τὰ ὄρη πρόβατα ὀλίγα καὶ ὑπὲρ τούτων κακῶς μαχο-
μένους Ἰλλυριοῖς καὶ Τριβαλλοῖς καὶ τοῖς ὁμόροις
Θρᾳξίν, χλαμύδας μὲν ὑμῖν ἀντὶ τῶν διφθερῶν φορεῖν
ἔδωκεν, κατήγαγε δὲ ἐκ τῶν ὀρῶν ἐς τὰ πεδία, ἀξιο-
μάχους καταστήσας τοῖς προσχώροις τῶν βαρβάρων,
ὡς μὴ χωρίων ἔτι ὀχυρότητι πιστεύοντας μᾶλλον ἢ τῇ
οἰκείᾳ ἀρετῇ σώζεσθαι, πόλεών τε οἰκήτορας ἀπέφηνε
καὶ νόμοις καὶ ἔθεσι χρηστοῖς ἐκόσμησεν. αὐτῶν δὲ 3
ἐκείνων τῶν βαρβάρων, ὑφ' ὧν πρόσθεν ἤγεσθε καὶ
ἐφέρεσθε αὐτοί τε καὶ τὰ ὑμέτερα, ἡγεμόνας κατέστησεν
ἐκ δούλων καὶ ὑπηκόων, καὶ τῆς Θρᾴκης τὰ πολλὰ τῇ
Μακεδονίᾳ προσέθηκεν, καὶ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ χωρίων
τὰ ἐπικαιρότατα καταλαβόμενος τὴν ἐμπορίαν τῇ χώρᾳ
ἀνεπέτασε, καὶ τῶν μετάλλων τὴν ἐργασίαν ἀδεῆ παρ-
έσχε, Θεσσαλῶν δὲ ἄρχοντας, οὓς πάλαι ἐτεθνήκειτε 4
τῷ δέει, ἀπέφηνε, καὶ τὸ Φωκέων ἔθνος ταπεινώσας
τὴν ἐς τὴν Ἑλλάδα πάροδον πλατεῖαν καὶ εὔπορον
ἀντὶ στενῆς τε καὶ ἀπόρου ὑμῖν ἐποίησεν, Ἀθηναίους
τε καὶ Θηβαίους ἐφεδρεύοντας ἀεὶ τῇ Μακεδονίᾳ ἐς

18 ἔθεσι] ἤθεσι vulg. || 29 τε] δὲ Krüg. (ed.)

τοσόνδε ἐταπείνωσεν, ἤδη ταῦτά γε καὶ ἡμῶν αὐτῷ
ξυμπονούντων, ὡς ἀντὶ τοῦ φόρους τελεῖν Ἀθηναίοις
καὶ ὑπακούειν Θηβαίων, παρ' ἡμῶν ἐν τῷ μέρει ἐκεί-
5 νους τὴν ἀσφάλειάν σφισι πορίζεσθαι. ἐς Πελοπόν-
νησον δὲ παρελθὼν τὰ ἐκεῖ αὖ ἐκόσμησε καὶ ἡγεμὼν
αὐτοκράτωρ συμπάσης τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἀποδειχθεὶς
τῆς ἐπὶ τὸν Πέρσην στρατιᾶς οὐχ ἑαυτῷ μᾶλλόν τι
τὴν δόξαν τήνδε ἢ τῷ κοινῷ τῶν Μακεδόνων προσ-
έθηκεν.
6 Ταῦτα μὲν τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἐς ὑμᾶς
ὑπηργμένα, ὡς μὲν αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῶν σκέψασθαι μεγάλα,
μικρὰ δὲ ὥς γε δὴ πρὸς τὰ ἡμέτερα ξυμβαλεῖν. ὃς
παραλαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς χρυσᾶ μὲν καὶ ἀργυρᾶ
ἐκπώματα ὀλίγα, τάλαντα δὲ οὐδὲ ἑξήκοντα ἐν τοῖς
θησαυροῖς, χρεῶν δὲ ὀφειλόμενα ὑπὸ Φιλίππου ἐς
πεντακόσια τάλαντα, δανεισάμενος ἐπὶ τούτοις αὐτὸς
ἄλλα ὀκτακόσια ὁρμηθεὶς ἐκ τῆς χώρας τῆς γε οὐδὲ
ὑμᾶς αὐτοὺς βοσκούσης καλῶς εὐθὺς μὲν τοῦ Ἑλλη-
σπόντου ὑμῖν τὸν πόρον θαλασσοκρατούντων ἐν τῷ
7 τότε Περσῶν ἀνεπέτασα· κρατήσας δὲ τῇ ἵππῳ τοὺς
σατράπας τοὺς Δαρείου τήν τε Ἰωνίαν πᾶσαν τῇ
ὑμετέρᾳ ἀρχῇ προσέθηκα καὶ τὴν Αἰολίδα πᾶσαν καὶ
Φρύγας ἀμφοτέρους καὶ Λυδούς, καὶ Μίλητον εἷλον
πολιορκίᾳ· τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἑκόντα προσχωρήσαντα
8 λαβὼν ὑμῖν καρποῦσθαι ἔδωκα· καὶ τὰ ἐξ Αἰγύπτου
καὶ Κυρήνης ἀγαθά, ὅσα ἀμαχεὶ ἐκτησάμην, ὑμῖν
ἔρχεται, ἥ τε κοίλη Συρία καὶ ἡ Παλαιστίνη καὶ ἡ
μέση τῶν ποταμῶν ὑμέτερον κτῆμά εἰσι, καὶ Βαβυλὼν
καὶ Βάκτρα καὶ Σοῦσα ὑμέτερα, καὶ ὁ Λυδῶν πλοῦτος

7 στρατιᾶς] στρατείας Schm. (ed.); v. ad p. 2, 19 || 27 Παλαιστίνη vulg., παλαιστήνη A

καὶ οἱ Περσῶν θησαυροὶ καὶ τὰ Ἰνδῶν ἀγαθὰ καὶ ἡ
ἔξω θάλασσα ὑμέτερα· ὑμεῖς σατράπαι, ὑμεῖς στρατηγοί,
ὑμεῖς ταξιάρχαι. ὡς ἔμοιγε αὐτῷ τί περίεστιν ἀπὸ 9
τούτων τῶν πόνων ὅτι μὴ αὕτη ἡ πορφύρα καὶ τὸ
διάδημα τοῦτο; κέκτημαι δὲ ἰδίᾳ οὐδέν, οὐδὲ ἔχει τις
ἀποδεῖξαι θησαυροὺς ἐμοὺς ὅτι μὴ ταῦτα, ὑμέτερα
κτήματα ἢ ὅσα ἕνεκα ὑμῶν φυλάττεται. ἐπεὶ οὐδὲ
ἔστιν ἰδίᾳ μοι ἐς ὅ τι φυλάξω αὐτούς, σιτουμένῳ τε
τὰ αὐτὰ ὑμῖν σιτία καὶ ὕπνον τὸν αὐτὸν αἱρουμένῳ·
καίτοι οὐδὲ σιτία ἐμοὶ δοκῶ τὰ αὐτὰ τοῖς τρυφῶσιν
ὑμῶν σιτεῖσθαι· προαγρυπνῶν δὲ ὑμῶν οἶδα, ὡς
καθεύδειν ἔχοιτε ὑμεῖς.

Ἀλλὰ ταῦτα γὰρ ὑμῶν πονούντων καὶ ταλαιπωρου- 10
μένων ἐκτησάμην αὐτὸς ἀπόνως καὶ ἀταλαιπώρως ἐξ-
ηγούμενος. καὶ τίς ὑμῶν ἢ πονήσας οἶδεν ἐμοῦ
μᾶλλον . . . . . ἢ ἐγὼ ὑπὲρ ἐκείνου; ἄγε δὴ καὶ ὅτῳ
τραύματα ὑμῶν ἐστι γυμνώσας αὐτὰ ἐπιδειξάτω καὶ
ἐγὼ τὰ ἐμὰ ἐπιδείξω ἐν μέρει· ὡς ἔμοιγε οὐκ ἔστιν 2
ὅ τι τοῦ σώματος τῶν γε δὴ ἔμπροσθεν μερῶν ἄτρωτον
ὑπολέλειπται, οὐδὲ ὅπλον τι ἔστιν ἢ ἐκ χειρὸς ἢ τῶν
ἀφιεμένων οὗ γε οὐκ ἴχνη ἐν ἐμαυτῷ φέρω· ἀλλὰ καὶ
ξίφει ἐκ χειρὸς τέτρωμαι καὶ τετόξευμαι ἤδη καὶ ἀπὸ
μηχανῆς βέβλημαι, καὶ λίθοις πολλαχῇ καὶ ξύλοις
παιόμενος ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς ὑμετέρας δόξης καὶ τοῦ
ὑμετέρου πλούτου νικῶντας ὑμᾶς ἄγω διὰ πάσης γῆς

---

11. 12 = Anecd. Bekkeri I p. 170, 5. *προαγρυπνῶν — ὑμεῖς*

---

11 *δὲ* om. Anecd. Bekk. ‖ 12 *ἔχοιτε*] *ἔχετε* Anecd. Bekk.; *ἔχητε* Krüg (ed.) ‖ 15 *ἢ* del. Sint. (ed.), [*ἢ*] *πονήσας οἶδεν* ⟨*ὑπὲρ*⟩ Abicht (ed.) ‖ 16 lacunam agnovit Krüg., qui ⟨*ἢ κινδυνεύσας ὑπὲρ ἐμοῦ μᾶλλον*⟩ add.; ⟨*ἢ ταλαιπωρήσας ὑπὲρ ἐμοῦ*⟩ Pol.

καὶ θαλάσσης καὶ πάντων ποταμῶν καὶ ὀρῶν καὶ
3 πεδίων πάντων, γάμους τε ὑμῖν τοὺς αὐτοὺς γεγάμηκα
καὶ πολλῶν ὑμῶν οἱ παῖδες συγγενεῖς ἔσονται τοῖς
παισὶ τοῖς ἐμοῖς. ἔτι δὲ ᾧ χρέα ἦν, οὐ πολυπραγ-
μονήσας ἐφ' ὅτῳ ἐγένετο, τοσαῦτα μὲν μισθοφορούντων,
τοσαῦτα δὲ ἁρπαζόντων, ὁπότε ἐκ πολιορκίας ἁρπαγὴ
γίγνοιτο, διαλέλυμαι ταῦτα. στέφανοί τε χρυσοῖ τοῖς
πλείστοις ὑμῶν εἰσι μνημεῖα τῆς τε ἀρετῆς τῆς ὑμετέρας
4 καὶ τῆς ἐξ ἐμοῦ τιμῆς ἀθάνατα. ὅστις δὲ δὴ καὶ ἀπ-
έθανεν, εὐκλεὴς μὲν αὐτῷ ἡ τελευτὴ ἐγένετο, περιφανὴς
δὲ ὁ τάφος, χαλκαῖ δὲ αἱ εἰκόνες τῶν πλείστων οἴκοι
ἑστᾶσιν, οἱ γονεῖς δ' ἔντιμοί εἰσι λειτουργίας τε ξυμ-
πάσης καὶ εἰσφορᾶς ἀπηλλαγμένοι· οὐ γάρ τίς γε
φεύγων ὑμῶν ἐτελεύτα ἐμοῦ ἄγοντος.
5 Καὶ νῦν τοὺς ἀπολέμους ὑμῶν ζηλωτοὺς τοῖς οἴκοι
ἀποπέμψειν ἤμελλον· ἀλλ' ἐπειδὴ πάντες ἀπιέναι
βούλεσθε, ἄπιτε πάντες, καὶ ἀπελθόντες οἴκοι ἀπαγ-
γείλατε ὅτι τὸν βασιλέα ὑμῶν Ἀλέξανδρον, νικῶντα
μὲν Πέρσας καὶ Μήδους καὶ Βακτρίους καὶ Σάκας,
6 καταστρεψάμενον δὲ Οὐξίους τε καὶ Ἀραχωτοὺς καὶ
Δράγγας, κεκτημένον δὲ καὶ Παρθυαίους καὶ Χορασ-
μίους καὶ Ὑρκανίους ἔστε ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν
Κασπίαν, ὑπερβάντα δὲ τὸν Καύκασον ὑπὲρ τὰς
Κασπίας πύλας, καὶ περάσαντα Ὦξον τε ποταμὸν καὶ
Τάναϊν, ἔτι δὲ τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, οὐδενὶ ἄλλῳ ὅτι
μὴ Διονύσῳ περαθέντα, καὶ τὸν Ὑδάσπην καὶ τὸν
7 Ἀκεσίνην καὶ τὸν Ὑδραώτην, καὶ τὸν Ὕφασιν δια-
περάσαντα ἄν, εἰ μὴ ὑμεῖς ἀπωκνήσατε, καὶ ἐς τὴν

4 δὲ Krüg. (ed.), τε A; cf. VII 5, 6; 10, 6; Ind. 4, 3 || 7 γίγνοιτο vulg., γίγναιτο A || 11 αἱ] καὶ Krüg. || 13 γε del. aut post ἐμοῦ (vs. 14) collocat Krüg.

μεγάλην θάλασσαν κατ' ἀμφότερα τοῦ Ἰνδοῦ τὰ στόματα ἐμβαλόντα, καὶ διὰ τῆς Γαδρωσίας τῆς ἐρήμου ἐλθόντα, ᾗ οὐδείς πω πρόσθεν σὺν στρατιᾷ ἦλθε, καὶ Καρμανίαν ἐν παρόδῳ προσκτησάμενον καὶ τὴν Ὠρειτῶν γῆν, περιπεπλευκότος δὲ ἤδη αὐτῷ τοῦ ναυτικοῦ τὴν ἀπ' Ἰνδῶν γῆς εἰς Πέρσας θάλασσαν, ὡς εἰς Σοῦσα ἐπανηγάγετε, ἀπολιπόντες οἴχεσθε, παραδόντες φυλάσσειν τοῖς νενικημένοις βαρβάροις. ταῦτα ὑμῖν καὶ πρὸς ἀνθρώπων ἴσως εὐκλεᾶ καὶ πρὸς θεῶν ὅσια δήπου ἔσται ἀπαγγελθέντα. ἄπιτε.

Ταῦτα εἰπὼν κατεπήδησέ τε ἀπὸ τοῦ βήματος 11
ὀξέως καὶ ἐς τὰ βασίλεια παρελθὼν οὔτε ἐθεράπευσε
τὸ σῶμα οὔτε τῳ ὤφθη τῶν ἑταίρων· ἀλλ' οὐδὲ ἐς
τὴν ὑστεραίαν ὤφθη. τῇ τρίτῃ δὲ καλέσας εἴσω τῶν
Περσῶν τοὺς ἐπιλέκτους τάς τε ἡγεμονίας αὐτοῖς τῶν
τάξεων διένειμε καὶ ὅσους συγγενεῖς ἀπέφηνε, τούτοις
δὲ νόμιμον ἐποίησε φιλεῖν αὐτὸν μόνοις. οἱ δὲ Μακε- 2
δόνες ἔν τε τῷ παραυτίκα ἀκούσαντες τῶν λόγων
ἐκπεπληγμένοι σιγῇ ἔμενον αὐτοῦ πρὸς τῷ βήματι
οὐδέ τις ἠκολούθησε τῷ βασιλεῖ ἀπαλλαττομένῳ ὅτι
μὴ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροί τε καὶ οἱ σωματοφύλακες,
οἱ δὲ πολλοὶ οὔτε μένοντες ὅ τι πράττωσιν ἢ λέγωσιν
εἶχον, οὔτε ἀπαλλάσσεσθαι ἤθελον. ὡς δὲ τὰ Περσῶν 3
τε καὶ Μήδων αὐτοῖς ἐξηγγέλλετο, αἵ τε ἡγεμονίαι
Πέρσαις διδόμεναι καὶ ἡ στρατιὰ ἡ βαρβαρικὴ ἐς
λόχους τε καταλεγομένη καὶ τὰ Μακεδονικὰ ὀνόματα
ἄγημά τι Περσικὸν καλούμενον καὶ πεζέταιροι Πέρσαι

---

6 γῆς Vulc., γῆν A ‖ 21 οἱ post καὶ del. Krüg. (ed.) ‖ 22 δὲ πολλοὶ] πολλοὶ δὲ Krüg.; v. ad p. 44, 7 | πράττωσιν ἢ λέγωσιν Krüg. (ed.), πράττουσιν ἢ λέγουσιν A

*[καὶ ἀσθέτεροι ἄλλοι] καὶ ἀργυρασπίδων τάξις Περσικὴ
καὶ ἡ τῶν ἑταίρων ἵππος καὶ ταύτης ἄλλο ἄγημα
4 βασιλικόν, οὐκέτι καρτεροὶ σφῶν ἦσαν, ἀλλὰ ξυνδρα-
μόντες ὡς πρὸς τὰ βασίλεια τὰ μὲν ὅπλα αὐτοῦ πρὸ
τῶν θυρῶν ἐρρίπτουν, ἱκετηρίας ταύτας τῷ βασιλεῖ,
αὐτοὶ δ' ἐβόων πρὸ τῶν θυρῶν ἑστηκότες δεόμενοι
παρελθεῖν εἴσω· τούς τε αἰτίους τῆς ἐν τῷ τότε
ταραχῆς καὶ τοὺς ἄρξαντας τῆς βοῆς ἐκδιδόναι ἐθέ-
λειν· οὔκουν ἀπαλλαγήσεσθαι τῶν θυρῶν οὔτε ἡμέρας
οὔτε νυκτός, εἰ μή τινα οἶκτον σφῶν ἕξει Ἀλέξανδρος.
5 Ταῦτα ὡς ἀπηγγέλλετο αὐτῷ, ὁ δὲ σπουδῇ ἐξ-
έρχεται καὶ ἰδών τε ταπεινῶς διακειμένους καὶ ἀκούσας
σὺν οἰμωγῇ τῶν πολλῶν βοώντων καὶ αὐτῷ προχεῖται
δάκρυα. καὶ ὁ μὲν ἀνήγετο ὥς τι ἐρῶν, οἱ δὲ ἔμενον
6 λιπαροῦντες. καί τις αὐτῶν καθ' ἡλικίαν τε καὶ
ἱππαρχίαν τῆς ἵππου τῆς ἑταιρικῆς οὐκ ἀφανής, Καλ-
λίνης ὄνομα, τοιαῦτα εἶπεν· ὦ βασιλεῦ, τὰ λυποῦντά
ἐστι Μακεδόνας ὅτι σὺ Περσῶν μέν τινας ἤδη πεποίη-
σαι σαυτῷ συγγενεῖς καὶ καλοῦνται Πέρσαι συγγενεῖς
Ἀλεξάνδρου καὶ φιλοῦσί σε, Μακεδόνων δὲ οὔπω τις
7 γέγευται ταύτης τῆς τιμῆς. ἔνθα δὴ ὑπολαβὼν Ἀλέξ-
ανδρος, ἀλλ' ὑμᾶς τε, ἔφη, ξύμπαντας ἐμαυτῷ τίθεμαι
συγγενεῖς καὶ τό γε ἀπὸ τούτου οὕτως καλέσω. ταῦτα
εἰπόντα προσελθὼν ὁ Καλλίνης τε ἐφίλησε καὶ ὅστις
ἄλλος φιλῆσαι ἠθέλησε. καὶ οὕτω δὴ ἀναλαβόντες τὰ
ὅπλα βοῶντές τε καὶ παιωνίζοντες ἐς τὸ στρατόπεδον
8 ἀπῄεσαν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐπὶ τούτοις θυσίαν τε θύει
τοῖς θεοῖς οἷς αὐτῷ νόμος καὶ θοίνην δημοτελῆ*

1 [*καὶ ἀσθέτεροι ἄλλοι*] del. Schm. (ed.) ‖ 2 *καὶ* ⟨*Περσικὴ*⟩ *ἡ* Pol. ‖ 22 *τε*] *γε* Krüg. (ed.) ‖ 28 *οἷς*] *ὅσοις* Hartm. (ed.) coll. III 28, 4; V 3, 6; VI 3, 2

ἐποίησε, καθήμενός τε αὐτὸς καὶ πάντων καθημένων,
ἀμφ' αὐτὸν μὲν Μακεδόνων, ἐν δὲ τῷ ἐφεξῆς τούτων
Περσῶν, ἐπὶ δὲ τούτοις τῶν ἄλλων ἐθνῶν ὅσοι κατ'
ἀξίωσιν ἤ τινα ἄλλην ἀρετὴν πρεσβευόμενοι, καὶ ἀπὸ
τοῦ αὐτοῦ κρατῆρος αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἀρυό-
μενοι ἔσπενδον τὰς αὐτὰς σπονδὰς καταρχομένων τῶν
τε Ἑλλήνων μάντεων καὶ τῶν Μάγων. εὔχετο δὲ τά 9
τε ἄλλα [καὶ τὰ] ἀγαθὰ καὶ ὁμόνοιάν τε καὶ κοινω-
νίαν τῆς ἀρχῆς Μακεδόσι καὶ Πέρσαις. εἶναι δὲ □
κατέχει λόγος τοὺς μετασχόντας τῆς θοίνης ἐνναισχι-
λίους, καὶ τούτους πάντας μίαν τε σπονδὴν σπεῖσαι
καὶ ἐπ' αὐτῇ παιωνίσαι.
Ἔνθα δὴ ἐθελονταὶ ἤδη αὐτῷ ἀπῄεσαν τῶν Μακε- 12
δόνων ὅσοι διὰ γῆρας ἤ τινα ἄλλην ξυμφορὰν ἀπόλε-
μοι ἦσαν· καὶ οὗτοι αὐτῷ ἐγένοντο ἐς τοὺς μυρίους.
τούτοις δὲ τήν τε μισθοφορὰν οὐ τοῦ ἐξήκοντος ἤδη
χρόνου ἔδωκεν Ἀλέξανδρος μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐς
τὴν ἀπονόστησιν τὴν οἴκαδε ξυμβαίνοντος. ἐπέδωκεν 2
δὲ καὶ τάλαντον ἑκάστῳ ὑπὲρ τὴν μισθοφοράν· παῖδες
δὲ εἴ τῳ ἦσαν ἐκ τῶν Ἀσιανῶν γυναικῶν, παρὰ οἷ
καταλιπεῖν ἐκέλευσε μηδὲ στάσιν κατάγειν ἐς Μακε-
δονίαν ἀλλοφύλους τε καὶ ἐκ τῶν βαρβάρων γυναικῶν
παῖδας τοῖς οἴκοι ὑπολελειμμένοις παισί τε καὶ μητράσιν
αὐτῶν· αὐτὸς δὲ ἐπιμελήσεσθαι ὡς ἐκτρέφοιντο Μακε-
δονικῶς τά τε ἄλλα καὶ ἐς τὰ πολέμια κοσμούμενοι,
γενομένους δὲ ἄνδρας ἄξειν αὐτὸς ἐς Μακεδονίαν καὶ
παραδώσειν τοῖς πατράσιν. ταῦτά τε ἀπαλλαττομένοις 3

---

3 δὲ Schm. (ed.), τε A | ὅσοι] οἱ Krüg.; cf. Grundm. p. 78 adn. || 8 [καὶ τὰ] om. vulg. || 10 κατέχει λόγος] λόγος κατέχει Hartm. (ed.), quod nostro sollemne || 15 τοὺς del. Krüg. (ed.); cf. I 16, 4; Ind. 8, 7

ἀστάθμητα καὶ ἀτέκμαρτα ἐπηγγέλλετο, καὶ ὅπως ἔχει φιλίας τε καὶ πόθου ἐς αὐτοὺς τὸ ἀτρεκέστατον τεκμήριον ἐκεῖνο ποιεῖσθαι ἠξίου, ὅτι τὸν πιστότατόν τε αὐτῷ καὶ ὅντινα ἴσον τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ ἄγει, Κρατερόν, ξυμπέμπει αὐτοῖς φύλακά τε καὶ ἡγεμόνα τοῦ στόλου. οὕτω δὴ ἀσπασάμενος ξύμπαντας αὐτός τε δακρύων
4 καὶ δακρύοντας ἐκείνους ἀπὸ οὗ ἀπήλλαξε. Κρατερῷ δὲ τούτους τε ἄγειν ἐκέλευσε καὶ ἀπαγαγόντι Μακεδονίας τε καὶ Θρᾴκης καὶ Θετταλῶν ἐξηγεῖσθαι καὶ τῶν Ἑλλήνων τῆς ἐλευθερίας· Ἀντίπατρον δὲ διαδόχους τοῖς ἀποπεμπομένοις ἄγειν Μακεδόνας τῶν ἀκμαζόντων ἐκέλευσεν. ἔστειλε δὲ καὶ Πολυπέρχοντα ὁμοῦ τῷ Κρατερῷ, δεύτερον δὲ ἀπὸ Κρατεροῦ ἡγεμόνα, ὡς εἴ τι κατὰ πορείαν Κρατερῷ συμπίπτοι, ὅτι καὶ μαλακῶς τὸ σῶμα ἔχοντα ἀπέπεμπεν αὐτόν, μὴ ποθῆσαι στρατηγὸν τοὺς ἰόντας.

5 Λόγος δέ τις οὗτος ἐφοίτα ἀφανὴς παρὰ τοῖς τὰ βασιλικὰ πράγματα, ὅσῳ ἐπικρύπτεται, τοσῷδε φιλοτιμότερον ἐξηγουμένοις, καὶ τὸ πιστὸν ἐς τὸ χεῖρον μᾶλλον, ᾗ τὸ εἰκός τε καὶ ἡ αὐτῶν μοχθηρία ἄγει, ἢ πρὸς τὸ ἀληθὲς ἐκτρέπουσιν, ἐξηττώμενον Ἀλέξανδρον ἤδη τῆς μητρὸς τῶν διαβολῶν τῶν ἐς Ἀντίπατρον
6 ἀπαλλάξαι ἐθέλειν ἐκ Μακεδονίας Ἀντίπατρον. καὶ τυχὸν οὐκ ἐς ἀτιμίαν τὴν Ἀντιπάτρου ἡ μετάπεμψις αὐτοῦ ἔφερεν, ἀλλ' ὡς μή τι ἐκ τῆς διαφορᾶς αὐτοῖς γένοιτο ἄχαρι ἐς ἀλλήλους καὶ οὐδὲ αὐτῷ ἰάσιμον. ἐπεὶ οὐδὲ ἐπαύοντο Ἀλεξάνδρῳ γράφοντες ὁ μὲν τὴν

---

8 ἐκέλευσε] ἐπέστειλε Sint. probante Boehn. Diss. p. 25; cf. I 26, 3 ‖ 10 ἐλευθερίας] ἐλευθέρας V. Costanzi (per litt.) | ἐλευθερίας ⟨ἐπιμελεῖσθαι⟩ Krüg. ‖ 14 κατὰ ⟨τὴν⟩ vulg. ‖ 17 τις ⟨καὶ⟩ Schm. (ed.) ex **k** ‖ 20 τε del. Pol., τὸ εἰκὸς adverb. accipiens ‖ 27 οὐδὲ⟨ν⟩ Krüg. (ed.)

αὐθάδειάν τε τῆς Ὀλυμπιάδος καὶ ὀξύτητα καὶ πολυπραγμοσύνην, ἥκιστα δὴ τῇ Ἀλεξάνδρου μητρὶ εὐσχήμονα, ὥστε καὶ λόγος τις τοιόσδε ἐφέρετο Ἀλεξάνδρου ἐφ' οἷς ὑπὲρ τῆς μητρὸς αὐτῷ ἐξηγγέλλετο, βαρὺ δὴ τὸ ἐνοίκιον τῶν δέκα μηνῶν εἰσπράττεσθαι αὐτοῦ τὴν μητέρα· ἡ δέ, ὑπέρογκον εἶναι τῇ τε ἀξιώσει καὶ τῇ 7
ἄλλῃ θεραπείᾳ Ἀντίπατρον οὐδὲ μεμνῆσθαι τοῦ καταστήσαντος ἔτι, ἀλλ' αὐτὸν γὰρ ἀξιοῦν τὰ πρῶτα φέρεσθαι ἐν τοῖς ἄλλοις Μακεδόσι τε καὶ Ἕλλησι. καὶ ταῦτα μᾶλλόν τι ἰσχύειν παρ' Ἀλεξάνδρῳ ἐφαίνετο ὅσα ἐς τοῦ Ἀντιπάτρου τὴν διαβολὴν φέροντα ἦν, οἷα δὴ καὶ φοβερώτερα ἐν βασιλείᾳ ὄντα. οὐ μέντοι καταφανές γέ τι ἢ ἔργον ἢ λόγος ἐξηγγέλλετο Ἀλεξάνδρου ἐφ' ὅτῳ ἄν τις συνέθηκεν οὐχ ὡσαύτως εἶναι αὐτῷ πρὸς θυμοῦ Ἀντίπατρον . . . .

. . . .

. . . .

. . . . Ἡφαιστίων.

Τούτῳ τῷ λόγῳ ὑποπτήξαντα Ἡφαιστίωνα συναλ- 13
λαγῆναι Εὐμενεῖ, οὐχ ἑκόντα ἑκόντι. ἐν ταύτῃ τῇ

14. 15 = Bekkeri Anecd. I p. 170, 11 οὐχ—Ἀντίπατρον

5 αὐτοῦ] αὐτὸν Krüg. (ed.); cf. IV 13, 2 ‖ 10 ταῦτα] ταύτῃ Sint. ‖ 11 ὅσα] ὅσῳ Krüg. (ed.) ‖ 14 ὅτῳ Pfl., ὅτου A; ἐξ ὅτου Krüg. ‖ 15 Ἀντίπατρον Bekk. An., in syllaba Ἀντί des. f. 125v A; folium, quod sequebatur, periit, in quo quae exarata erant, paulo plus duabus paginis huius editionis complevissent. Desiderantur, praeter alia fortasse, fuga Harpali, de qua sic Photius 91, p. 68b, 20 in epitome Anabaseos: ἐν τούτῳ καὶ Ἅρπαλος βασιλικὰ λαβὼν ᾤχετο φεύγων χρήματα; iter Alexandri ex urbe Opi Ecbatana usque, cf. VII 13, 1; 14, 1; controversia inter Hephaestiona et Eumenem ab Alexandro composita. Verba αὐτὸς δὲ ἐς Ἀθήνας ἐλθών, ὡς ἐκπολεμώσων τοὺς Ἀθηναίους πρὸς Ἀλέξανδρον, Anecd. Bekk. I p. 145 s. v. ἐκπολεμῶ sine auctoris nomine servata, de Harpalo dicta et ex hac pericopa nobis perdita sumpta esse suspicor

ὁδῷ καὶ τὸ πεδίον λέγεται ἰδεῖν Ἀλέξανδρον τὸ ἀνειμένον ταῖς ἵπποις ταῖς βασιλικαῖς, αὐτό τε πεδίον Νησαῖον καλούμενον καὶ αἱ ἵπποι ὅτι Νησαῖαι κληΐζονται λέγει Ἡρόδοτος· (Herod. III 106; VII 40) εἶναι δὲ πάλαι μὲν ἐς πεντεκαίδεκα μυριάδας τῶν ἵππων, τότε δὲ Ἀλέξανδρον οὐ πολὺ πλείονας τῶν πέντε καταλαβεῖν· πρὸς ληστῶν γὰρ διαρπαγῆναι τὰς πολλὰς αὐτῶν.

2 Ἐνταῦθα λέγουσιν ὅτι Ἀτροπάτης ὁ τῆς Μηδίας
σατράπης γυναῖκας ἑκατὸν αὐτῷ ἔδωκεν, ταύτας φάσκων
εἶναι τῶν Ἀμαζόνων, καὶ ταύτας σκευῇ ἀνδρῶν ἱππέων
ἐσταλμένας, πλήν γε δὴ ὅτι πελέκεις ἀντὶ δοράτων
ἐφόρουν καὶ ἀντὶ ἀσπίδων πέλτας· οἱ δὲ καὶ τὸν
μαστὸν λέγουσιν ὅτι μείονα εἶχον τὸν δεξιόν, ὃν δὴ
3 καὶ ἔξω εἶχον ἐν ταῖς μάχαις. ταύτας μὲν δὴ ἀπαλ-
λάξαι τῆς στρατιᾶς Ἀλέξανδρον, μή τι νεωτερισθείη
κατ' αὐτὰς ἐς ὕβριν πρὸς τῶν Μακεδόνων ἢ βαρβά-
ρων· κελεῦσαι δὲ ἀπαγγεῖλαι πρὸς τὴν βασίλισσαν
σφῶν ὅτι αὐτὸς ἥξει πρὸς αὐτὴν παιδοποιησόμενος.
ταῦτα δὲ οὔτε Ἀριστόβουλος οὔτε Πτολεμαῖος οὔτε τις
ἄλλος ἀνέγραψεν ὅστις ἱκανὸς ὑπὲρ τῶν τηλικούτων
4 τεκμηριῶσαι. οὐδὲ δοκεῖ μοι ἐν τῷ τότε σώζεσθαι τὸ
(cf. tamen Xen. An. IV 4, 16) γένος τῶν Ἀμαζόνων, οὐδ' ἔτι πρὸ Ἀλεξάνδρου, ἢ
(□ Xen. An. IV 6, 5; 8, 8) Ξενοφῶν ἂν ἐμνήσθη αὐτῶν, Φασιανῶν τε μνησθεὶς
καὶ Κόλχων καὶ ὅσα ἄλλα ἀπὸ Τραπεζοῦντος ὁρμώ-
μενοι ἢ πρὶν ἐς Τραπεζοῦντα κατελθεῖν οἱ Ἕλληνες
ἐπῆλθον ἔθνη βαρβαρικά, ἵναπερ καὶ ταῖς Ἀμαζόσιν
ἐντετυχήκεσαν ⟨ἂν⟩, εἴπερ οὖν ἔτι ἦσαν Ἀμαζόνες.

---

5 Ἀλέξανδρον B, ἀλέξανδρος A²FGHL ‖ 9 ταύτας del. Krüg. (ed.) ‖ 22 οὐδ' ἔτι Vulc., οὐδέν τι A ‖ 23 ἂν ἐμνήσθη Sint. (ed.), ἀνεμνήσθη A; [ἢ] Ξ. ἀνεμνήσθη Krüg. (ed.) ‖ 27 ⟨ἂν⟩ add. Sint. (ed.)

μὴ γενέσθαι μὲν γὰρ παντελῶς τὸ γένος τούτων τῶν 5
γυναικῶν οὐ πιστὸν δοκεῖ ἔμοιγε, πρὸς τοσούτων καὶ
τοιούτων ὑμνηθέν. ὡς Ἡρακλέα τε ἐπ' αὐτὰς λόγος
κατέχει ὅτι ἐστάλη καὶ ζωστῆρά τινα Ἱππολύτης τῆς
βασιλίσσης αὐτῶν ὅτι ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐκόμισε, καὶ οἱ
ξὺν Θησεῖ Ἀθηναῖοι ὅτι ἐπιούσας τὰς γυναῖκας ταύτας
τὴν Εὐρώπην πρῶτοι μάχῃ νικήσαντες ἀνέστειλαν·
καὶ γέγραπται ἡ Ἀθηναίων καὶ Ἀμαζόνων μάχη πρὸς
Μίκωνος οὐ μεῖον ἤπερ ἡ Ἀθηναίων καὶ Περσῶν.
καὶ Ἡροδότῳ πολλάκις περὶ τῶν γυναικῶν τούτων 6
πεποίηται, καὶ ὅσοι Ἀθηναίων τοὺς ἐν πολέμῳ τελευ- Herod. IV
τήσαντας λόγῳ ἐκόσμησαν, καὶ τοῦ πρὸς Ἀμαζόνας 110-117; IX 27
ἔργου Ἀθηναίων ἐν τοῖς μάλιστα μνήμην ἐποιήσαντο.
εἰ δὲ ἱππικάς δή τινας γυναῖκας Ἀτροπάτης ἔδειξεν
Ἀλεξάνδρῳ, βαρβάρους τινὰς ἄλλας γυναῖκας ἱππεύειν
ἠσκημένας δοκῶ ὅτι ἔδειξεν ἐς τὸν λεγόμενον δὴ τῶν
Ἀμαζόνων κόσμον ἐσταλμένας.

Ἐν Ἐκβατάνοις δὲ θυσίαν τε ἔθυσεν Ἀλέξανδρος, 14
ὥσπερ αὐτῷ ἐπὶ ξυμφοραῖς ἀγαθαῖς νόμος, καὶ ἀγῶνα
ἐπετέλει γυμνικόν τε καὶ μουσικόν, καὶ πότοι αὐτῷ
ἐγίνοντο παρὰ τοῖς ἑταίροις. καὶ ἐν τούτῳ Ἡφαιστίων
ἔκαμε τὸ σῶμα· ἑβδόμη τε ἡμέρα ἤδη ἦν αὐτῷ τῆς
νόσου καὶ λέγουσι τὸ μὲν στάδιον πλῆρες εἶναι·
παίδων γὰρ ἀγὼν ἦν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γυμνικός· ἐπεὶ
δὲ ἐξηγγέλλετο Ἀλεξάνδρῳ ὅτι κακῶς ἔχοι Ἡφαιστίων,
ὁ δὲ παρ' αὐτὸν ἐλθὼν σπουδῇ οὐκέτι ζῶντα κατ-
έλαβεν.

Ἔνθα δὴ καὶ ἄλλοι ἄλλα ἀνέγραψαν ὑπὲρ τοῦ πένθους 2

---

7 ἀνέστειλαν Gron., ἀπέστειλαν A ‖ 9 Μίκωνος Kuhn ad Pausan. VIII 11, 2, κίμωνος A ‖ 11 ⟨λόγος⟩ vel. ⟨μνήμη⟩ πεποίηται Pol. ‖ 28 καὶ hic del. et p. 362, 1 post Ἀλεξάνδρου collocat Krüg. (ed.)

τοῦ Ἀλεξάνδρου· μέγα μὲν γενέσθαι αὐτῷ τὸ πένθος,
πάντες τοῦτο ἀνέγραψαν, τὰ δὲ πραχθέντα ἐπ' αὐτῷ
ἄλλοι ἄλλα, ὡς ἕκαστος ἢ εὐνοίας πρὸς Ἡφαιστίωνα
3 ἢ φθόνου εἶχεν ἢ καὶ πρὸς αὐτὸν Ἀλέξανδρον. ὧν
οἱ τὰ ἀτάσθαλα ἀναγράψαντες οἱ μὲν ἐς κόσμον
φέρει⟨ν⟩ μοι δοκοῦσιν οἰηθῆναι Ἀλεξάνδρῳ ὅσα ὑπερ-
αλγήσας ἔδρασεν ἢ εἶπεν ἐπὶ τῷ πάντων δὴ ἀνθρώπων
φιλτάτῳ, οἱ δὲ ἐς αἰσχύνην μᾶλλόν τι ὡς οὐ πρέ-
ποντα οὔτ' οὖν βασιλεῖ οὔτε Ἀλεξάνδρῳ, οἱ μέν, τὸ
πολὺ μέρος τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐρριμμένον ἐπὶ τοῦ
σώματος τοῦ ἑταίρου ὀδύρεσθαι οὐδ' ἐθέλειν ἀπαλ-
λαγῆναι, πρίν γε δὴ πρὸς βίαν ἀπηνέχθη πρὸς τῶν
4 ἑταίρων· οἱ δέ, τήν τε ἡμέραν ὅλην καὶ τὴν νύκτα
ὅλην ἐρρῖφθαι ἐπὶ τῷ σώματι· οἱ δὲ καί, τὸν ἰατρὸν
Γλαυκίαν ὅτι ἐκρέμασε, καὶ τοῦτο[ν] ὡς ἐπὶ φαρμάκῳ
κακῶς δοθέντι, οἱ δέ, ὅτι οἴνου περιεῖδεν ἐμπλησθέντα
θεωρῶν αὐτός· καὶ κείρασθαι Ἀλέξανδρον ἐπὶ τῷ
νεκρῷ τὴν κόμην τά τε ἄλλα οὐκ ἀπεικότα τίθεμαι
καὶ κατὰ ζῆλον τὸν Ἀχιλλέως, πρὸς ὅντινα ἐκ παιδὸς
5 φιλοτιμία αὐτῷ ἦν· οἱ δὲ καί, τὸ ἅρμα ἐφ' ὅτῳ τὸ
σῶμα ἐφέρετο αὐτὸς ἔστιν ὅτε ⟨ὅτι⟩ ἡνιόχει, τοῦτο
οὐδαμῇ πιστὸν ἔμοιγε λέγοντες· ἄλλοι δέ, ὅτι καὶ τοῦ
Ἀσκληπιοῦ τὸ ἕδος ἐν Ἐκβατάνοις κατασκάψαι ἐκέλευσε,
βαρβαρικὸν τοῦτό γε καὶ οὐδαμῇ Ἀλεξάνδρῳ πρόσ-
φορον, ἀλλὰ τῇ Ξέρξου μᾶλλόν τι ἀτασθαλίᾳ τῇ ἐς τὸ
θεῖον καὶ ταῖς πέδαις ἃς λέγουσιν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον

---

6 ⟨ν⟩ add. vulg. ‖ 15 [ν] del. Sint. ‖ 16 κακῶς] κακῷ Krüg. ‖ 17—20 καὶ — ἦν post Ἑλλήσποντον p. 363,2 ponit Pol. ‖ 18 ἀπεικότα] ἀπεικὸς Sint. ‖ 19 τὸν A²FGL, τοῦ B ‖ 20 ὅτῳ] ὅτου Krüg. (ed.); cf. Helbing p. 61 ‖ 21 ⟨ὅτι⟩, quod post ἐφέρετο add. Abicht (ed.), addidi post ὅτε; ὅτι pro ἔστιν ὅτε Sint.; ἔστιν ⟨οἷ⟩ ὅτι Grundm. p. 81 | ἡνιόχει vulg., ἡνιώχει A

*καθεῖναι Ξέρξην, τιμωρούμενον δῆθεν τὸν Ἑλλήσ-
ποντον. ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο οὐ πάντῃ ἔξω τοῦ εἰκότος* 6
*ἀναγεγράφθαι μοι δοκεῖ, ὡς ἐπὶ Βαβυλῶνος ἤλαυνεν
Ἀλέξανδρος, ἐντυχεῖν αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν πολλὰς
πρεσβείας ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, εἶναι δὲ δὴ ἐν τούτοις
Ἐπιδαυρίων πρέσβεις· καὶ τούτους ὧν τε ἐδέοντο ἐξ
Ἀλεξάνδρου τυχεῖν καὶ ἀνάθημα δοῦναι αὐτοῖς Ἀλέξ-
ανδρον κομίζειν τῷ Ἀσκληπιῷ, ἐπειπόντα ὅτι· καίπερ
οὐκ ἐπιεικῶς κέχρηταί μοι ὁ Ἀσκληπιός, οὐ σώσας μοι
τὸν ἑταῖρον ὅντινα ἴσον τῇ ἐμαυτοῦ κεφαλῇ ἦγον.
ἐναγίζειν τε ὅτι ἀεὶ ὡς ἥρωϊ ἐκέλευεν Ἡφαιστίωνι,* 7
*τοῦτο μὲν πρὸς τῶν πλείστων ἀναγέγραπται· οἱ δὲ
λέγουσιν ὅτι καὶ εἰς Ἄμμωνος ἔπεμψεν ἐρησομένους
τὸν θεὸν εἰ καὶ ὡς θεῷ θύειν συγχωρεῖ Ἡφαιστίωνι,
τὸν δὲ οὐ ξυγχωρῆσαι.*

Ἐκεῖνα δὲ πρὸς πάντων ξυμφωνούμενα, ἐς τρίτην 8
*ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἡφαιστίωνος ἡμέραν μήτε σίτου
γεύσασθαι Ἀλέξανδρον μήτε τινὰ θεραπείαν ἄλλην
θεραπεῦσαι τὸ σῶμα, ἀλλὰ κεῖσθαι γὰρ ἢ ὀδυρόμενον
ἢ πενθικῶς σιγῶντα· καὶ πυρὰν κελεῦσαι αὐτῷ ἑτοι-
μάζεσθαι ἐν Βαβυλῶνι ἀπὸ ταλάντων μυρίων, οἱ δὲ
καὶ πλειόνων ἀνέγραψαν· καὶ ὅτι πένθος ποιεῖσθαι* 9
*περιηγγέλη κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν τὴν βάρβαρον· καὶ
ὅτι πολλοὶ τῶν ἑταίρων τῶν Ἀλεξάνδρου ἐς θεραπείαν
τὴν ἐκείνου σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα Ἡφαιστίωνι
ἀνέθεσαν ἀποθανόντι· πρῶτον δὲ Εὐμενῆ ἄρξαι τοῦ*

17—19 = Anecd. Bekkeri I p. 131, 16 *μήτε — σῶμα*

---

2 *καὶ* del. Krüg. ‖ 8 *καίπερ*] *καίτοι* Pfl. probante Boehn. Diss. p. 51 ‖ 23 *περιηγγέλη*] *περιήγγελλε* aut *περιήγγειλε* Krüg. probante Boehn. Diss. p. 19

σοφίσματος, ὅντινα ὀλίγῳ πρόσθεν ἔφαμεν ὅτι διη-
νέχθη πρὸς Ἡφαιστίωνα· καὶ τοῦτο δὲ δρᾶσαι, τῷ
Ἀλεξάνδρῳ ὡς μὴ ἐφήδεσθαι δοκοίη τελευτήσαντι
10 Ἡφαιστίωνι. οὔκουν οὐδὲ ἄλλον τινὰ ἔταξεν ἀντὶ
Ἡφαιστίωνος χιλίαρχον ἐπὶ τῇ ἵππῳ τῇ ἑταιρικῇ
Ἀλέξανδρος, ὡς μὴ ἀπόλοιτο τὸ ὄνομα τοῦ Ἡφαιστίω-
νος ἐκ τῆς τάξεως, ἀλλὰ Ἡφαιστίωνός τε ἡ χιλιαρχία
ἐκαλεῖτο καὶ τὸ σημεῖον αὐτῆς ἡγεῖτο ⟨τὸ⟩ ἐξ Ἡφαι-
στίωνος πεποιημένον. ἀγῶνά τε ἐπενόει ποιῆσαι γυμ-
νικόν τε καὶ μουσικὸν πλήθει τε τῶν ἀγωνιζομένων
καὶ τῇ εἰς αὐτὸν χορηγίᾳ πολύ τι τῶν ἄλλων τῶν
πρόσθεν ἀριδηλότερον· τρισχιλίους γὰρ ἀγωνιστὰς
τοὺς σύμπαντας παρεσκεύασε. καὶ οὗτοι ὀλίγον ὕστε-
ρον ἐπ' Ἀλεξάνδρου τῷ τάφῳ λέγουσιν ὅτι ἠγωνίσαντο.
15 Χρόνος τε ἦν συχνὸς τῷ πένθει καὶ αὐτός τε
αὐτὸν ἤδη μετεκάλει ἀπ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἑταῖροι μᾶλλόν
τι ἐν τῷ τοιῷδε ἤνυτον. ἔνθα δὴ ἐξέλασιν ποιεῖται
ἐπὶ Κοσσαίους, ἔθνος πολεμικὸν ὅμορον τῷ Οὐξίων.
2 εἰσὶ δὲ ὄρειοι οἱ Κοσσαῖοι καὶ χωρία ὀχυρὰ κατὰ
□ κώμας νέμονται, ὁπότε προσάγοι δύναμις ἐς τὰ ἄκρα
a. 324–323 τῶν ὀρῶν ἀποχωροῦντες ἀθρόοι ἢ ὅπως ἂν προχωρῇ
ἑκάστοις οὕτω διαφεύγουσιν, ἐς ἀπορίαν βάλλοντες
τοὺς ξὺν δυνάμει σφίσιν ἐπιχειροῦντας· ἀπελθόντων
δὲ αὖθις εἰς τὸ λῃστεύειν τρεπόμενοι ἀπὸ τούτου τὸν
3 βίον ποιοῦνται. Ἀλέξανδρος δὲ ἐξεῖλεν αὐτῶν τὸ
ἔθνος καίπερ χειμῶνος στρατεύσας. ἀλλ' οὔτε ⟨ὁ⟩ χειμὼν
ἐμποδὼν ἐγένετο αὐτῷ οὔτε αἱ δυσχωρίαι, οὔτε αὐτῷ
οὔτε Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου, ὃς μέρος τῆς στρατιᾶς ἐπ'

---

2 δὲ] δὴ Krüg. (ed.) ‖ 8 ⟨τὸ⟩ add. Sint. ‖ 17 ἐξέλασιν vulg., ἐξέτασιν BFGHL, ἐξέτασθησαν (sic) A² ‖ 20 κώμας Krüg. (ed.), χώρας A | νέμονται ⟨καὶ⟩ Pol. ‖ 26 ⟨ὁ⟩ add. Sint.

αὐτοὺς ἦγεν. οὕτως οὐδὲν ἄπορον Ἀλεξάνδρῳ τῶν
πολεμικῶν ἦν ἐς ὅ τι ὁρμήσειε.
Κατιόντι δὲ αὐτῷ ἐς Βαβυλῶνα Λιβύων τε πρεσ- 4 a. 323
βεῖαι ἐνετύγχανον ἐπαινούντων τε καὶ στεφανούντων
ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ τῆς Ἀσίας, καὶ ἐξ Ἰταλίας Βρέττιοί
τε καὶ Λευκανοὶ καὶ Τυρρηνοὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπρέ-
σβευον. καὶ Καρχηδονίους τότε πρεσβεῦσαι λέγεται
καὶ ἀπὸ Αἰθιόπων πρέσβεις ἐλθεῖν καὶ Σκυθῶν τῶν
ἐκ τῆς Εὐρώπης, καὶ Κελτοὺς καὶ Ἴβηρας, ὑπὲρ φιλίας
δεησομένους· ὧν τά τε ὀνόματα καὶ τὰς σκευὰς τότε
πρῶτον ὀφθῆναι πρὸς Ἑλλήνων τε καὶ Μακεδόνων.
τοὺς δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν ἐς ἀλλήλους διαφορῶν λέγουσιν 5
ὅτι Ἀλεξάνδρῳ διακρῖναι ἐπέτρεπον· καὶ τότε μάλιστα
αὐτόν τε αὑτῷ Ἀλέξανδρον καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν φανῆ- □
ναι γῆς τε ἁπάσης καὶ θαλάσσης κύριον. Ἄριστος δὲ Aristi fr. 3
καὶ Ἀσκληπιάδης τῶν τὰ Ἀλεξάνδρου ἀναγραψάντων
καὶ Ῥωμαίους λέγουσιν ὅτι ἐπρέσβευσαν· καὶ ἐντυ-
χόντα ταῖς πρεσβείαις Ἀλέξανδρον ὑπὲρ Ῥωμαίων τι
τῆς ἐς τὸ ἔπειτα ἐσομένης δυνάμεως μαντεύσασθαι,
τόν τε κόσμον τῶν ἀνδρῶν ἰδόντα καὶ τὸ φιλόπονόν
τε καὶ ἐλευθέριον καὶ περὶ τοῦ πολιτεύματος ἅμα
διαπυνθανόμενον. καὶ τοῦτο οὔτε ὡς ἀτρεκὲς οὔτε 6
ὡς ἄπιστον πάντῃ ἀνέγραψα· πλήν γε δὴ οὔτε τις
Ῥωμαίων ὑπὲρ τῆς πρεσβείας ταύτης ὡς παρὰ Ἀλέξ-

3 — 15 = Exc. de legat. gentium ad Rom. 8, p. 515 ed. De Boor. ὅτι κατιόντι τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐς — κύριον ¦ 15—p. 366, 9 = Exc. de legat. Romanorum ad gentes 1, p. 89 ed. De Boor. ἐκ τῆς ἱστορίας Ἀρριανοῦ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου. ὅτι Ἄριστος καὶ — κατεχομένους

3. 4 πρεσβεῖαι] πρεσβείᾳ ζ, πρεσβεία η ‖ 6 τοῖς αὐτοῖς ε (Schm. ex **k**), τῆς αὐτῆς A ‖ 14 τοῖς] τοὺς ε ‖ 19 ἐσομένης et δυνάμεως inversa ε ‖ 21 ἐλευθέριον] ἐλεύθερον ε

ανδρον σταλείσης μνήμην τινὰ ἐποιήσατο, οὔτε τῶν τὰ Ἀλεξάνδρου γραψάντων, οἷςτισι μᾶλλον ἐγὼ ξυμφέρομαι, Πτολεμαῖος ὁ Λάγου καὶ Ἀριστόβουλος· οὐδὲ τῷ Ῥωμαίων πολιτεύματι ἐπεοικὸς ἦν ἐλευθέρῳ δὴ τότε ἐς τὰ μάλιστα ὄντι, παρὰ βασιλέα ἀλλόφυλον ἄλλως τε καὶ ἐς τοσόνδε ἀπὸ τῆς οἰκείας πρεσβεῦσαι, οὔτε φόβου ἐξαναγκάζοντος οὔτε κατ' ἐλπίδα ὠφελείας, μίσει τε, εἴπερ τινὰς ἄλλους, τοῦ τυραννικοῦ γένους τε καὶ ὀνόματος κατεχομένους.

16 *Ἐκ τούτου δὴ Ἡρακλείδην τὸν Ἀργαίου ἐκπέμπει*
ἐς Ὑρκανίαν ναυπηγοὺς ἅμα οἷ ἄγοντα, κελεύσας ὕλην
τεμόντα ἐκ τῶν ὀρῶν τῶν Ὑρκανίων ναυπηγεῖσθαι
ναῦς μακρὰς ἀφράκτους τε καὶ πεφραγμένας ἐς τὸν
2 *κόσμον τὸν Ἑλληνικόν. πόθος γὰρ εἶχεν αὐτὸν καὶ*
ταύτην ἐκμαθεῖν τὴν θάλασσαν τὴν Κασπίαν τε καὶ
Ὑρκανίαν καλουμένην ποίᾳ τινὶ ξυμβάλλει θαλάσσῃ,
πότερα τῇ τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου ἢ ἀπὸ τῆς ἑῴας
τῆς κατ' Ἰνδοὺς ἐκπεριερχομένη ἡ μεγάλη θάλασσα
ἀναχεῖται εἰς κόλπον τὸν Ὑρκάνιον, καθάπερ οὖν καὶ
τὸν Περσικὸν ἐξεῦρε, τὴν Ἐρυθρὰν δὴ καλουμένην
3 *θάλασσαν, κόλπον οὖσαν τῆς μεγάλης θαλάσσης. οὐ*
γάρ πω ἐξεύρηντο αἱ ἀρχαὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης,
καίτοι ἐθνῶν τε αὐτὴν ⟨περι⟩οικούντων οὐκ ὀλίγων
καὶ ποταμῶν πλοΐμων ἐμβαλλόντων ἐς αὐτήν· ἐκ
Βάκτρων μὲν Ὦξος, μέγιστος τῶν Ἀσιανῶν ποταμῶν,
πλήν γε δὴ τῶν Ἰνδῶν, ἐξίησιν ἐς ταύτην τὴν θάλασ-
σαν, διὰ Σκυθῶν δὲ Ἰαξάρτης· καὶ τὸν Ἀράξην δὲ

---

1 *οὔτε* ε (Sint.), *οὐδὲ* A ‖ 1—3 *τῶν — ξυμφέρομαι* om. ε ‖ 3 *καὶ*] *οὔτε* ε ‖ 9 *τε* BFHL, om. A²ε | *κατεχομένους*] *κατεχόμενος* ε ‖ 23 *τε αὐτὴν*] *ταύτῃ* Sint. (ed.) | ⟨*περι*⟩ add. Krüg. (ed.) ‖ 27 *Ἰαξάρτης* Blanc., *ὀξυάρτης* A

τὸν ἐξ Ἀρμενίων ῥέοντα ἐς ταύτην ἐσβάλλειν ὁ πλείων λόγος κατέχει. μέγιστοι μὲν οὗτοι· πολλοὶ δὲ δὴ καὶ 4
ἄλλοι ἔς τε τούτους ἐμβάλλοντες καὶ αὐτοὶ ἐπὶ σφῶν ἐς τὴν θάλασσαν ταύτην ἐξιᾶσιν, οἱ μὲν καὶ γινωσκόμενοι πρὸς τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἐπελθόντων τὰ ἔθνη ταῦτα, οἱ δὲ κατὰ τὰ ἐπέκεινα τοῦ κόλπου, ὡς εἰκός, κατὰ τοὺς Σκύθας τοὺς Νομάδας, ὃ δὴ ἄγνωστον πάντη ἐστίν.

Ἀλέξανδρος δὲ ὡς τὸν Τίγρητα ποταμὸν ξὺν τῇ 5
στρατιᾷ διέβη ἐλαύνων ἐπὶ Βαβυλῶνος, ἐνταῦθα ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ Χαλδαίων οἱ λόγιοι, καὶ ἀπαγαγόντες ἀπὸ τῶν ἑταίρων ἐδέοντο ἐπισχεῖν τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος ἔλασιν. λόγιον γὰρ γεγονέναι σφίσιν ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ Βήλου μὴ πρὸς ἀγαθοῦ οἱ εἶναι τὴν πάροδον τὴν ἐς Βαβυλῶνα ἐν τῷ τότε. τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι αὐτοῖς 6
λόγος τοῦ Εὐριπίδου τοῦ ποιητοῦ ἔπος· ἔχει δὲ τὸ Eurip. fr. 963 N
ἔπος Εὐριπίδῃ ὧδε·

Μάντις δ' ἄριστος ὅστις εἰκάζει καλῶς.

σὺ δέ, ὦ βασιλεῦ, ἔφασαν οἱ Χαλδαῖοι, μὴ πρὸς δυσμὰς ἀφορῶν αὐτὸς μηδὲ τὴν στρατιὰν ταύτῃ ἐπέχουσαν ἄγων παρελθεῖν, ἀλλὰ ἐκπεριελθὼν πρὸς ἕω μᾶλλον.
τῷ δὲ οὐδὲ τοῦτο εὐμαρὲς διὰ δυσχωρίαν ξυνέβη· 7
ἀλλὰ ἦγε γὰρ αὐτὸν ταύτῃ τὸ δαιμόνιον ᾗ παρελθόντα ἐχρῆν ἤδη τελευτῆσαι. καί που τυχὸν καὶ ἄμεινον αὐτῷ ἦν ἐν ἀκμῇ τῆς τε ἄλλης δόξης καὶ τοῦ πόθου τοῦ παρ' ἀνθρώπων ἀπηλλάχθαι, πρίν τινα ξυμβῆναι αὐτῷ

9 sqq. cf. Appian. B. Civ. II 153

3 ἐμβάλλοντες] ἐμβαλόντες Sint. ‖ 7 κατὰ Schm. (ed.) ex k, ἐς A; ἐς – Νομάδας del. Abicht (ed. ‖ 10 ἐνταῦθα del. Krüg. (ed.); cf. Grundm. p. 24 ‖ 16 λόγος Krüg. (ed.), λόγον A | τοῦ post λόγος del. Sint. (ed.) ‖ 17 Εὐριπίδῃ FGH, εὐριπίδα A², εὐριπίδ. (sic) B, εὐριπίδι L

*ξυμφορὰν ἀνθρωπίνην, ἧς ἕνεκα καὶ Σόλωνα Κροίσῳ
παραινέσαι εἰκὸς τέλος ὁρᾶν μακροῦ βίου μηδὲ πρόσθεν*
8 *τινὰ ἀνθρώπων ἀποφαίνειν εὐδαίμονα. ἐπεὶ καὶ αὐτῷ
Ἀλεξάνδρῳ ἡ Ἡφαιστίωνος τελευτὴ οὐ σμικρὰ ξυμφορὰ γεγένητο, ἧς καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος προαπελθεῖν ἂν δοκεῖ μοι ἐθελῆσαι μᾶλλον ἢ ζῶν πειραθῆναι, οὐ μεῖον ἢ καὶ Ἀχιλλέα δοκῶ ἂν ἑλέσθαι προαποθανεῖν Πατρόκλου μᾶλλον ἢ τοῦ θανάτου αὐτῷ τιμωρὸν γενέσθαι.*

17 *Ἦν δέ τι καὶ ὕποπτον αὐτῷ ἐς τοὺς Χαλδαίους, ὡς οὐ κατὰ μαντείαν τι μᾶλλον ἢ ἐς ὠφέλειαν τὴν αὑτῶν φέροι αὐτοῖς ἡ κώλυσις τῆς Ἀλεξάνδρου ἐς Βαβυλῶνα ἐν τῷ τότε ἐλάσεως. ὁ γὰρ τοῦ Βήλου νεὼς ἐν μέσῃ τῇ πόλει ἦν τῶν Βαβυλωνίων, μεγέθει τε μέγιστος*
2 *καὶ ἐκ πλίνθου ὀπτῆς ἐν ἀσφάλτῳ ἡρμοσμένης. τοῦτον τὸν νεών, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα ἱερὰ τὰ Βαβυλωνίων, Ξέρξης κατέσκαψεν, ὅτε ἐκ τῆς Ἑλλάδος ὀπίσω ἀπενόστησεν· Ἀλέξανδρος δὲ ἐν νῷ εἶχεν ἀνοικοδομεῖν οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τοῖς θεμελίοις τοῖς πρόσθεν, καὶ τούτου ἕνεκα τὸν χοῦν ἐκφέρειν ἐκέλευε τοὺς Βαβυλωνίους, οἱ δέ, ὅτι καὶ μείζονα ἔτι τοῦ πάλαι*
3 *ὄντος. ἐπεὶ δὲ ἀποστάντος αὐτοῦ μαλθακῶς ἀνθήψαντο τοῦ ἔργου οἷς ταῦτα ἐπετέτραπτο, ὁ δὲ τῇ στρατιᾷ πάσῃ ἐπενόει τὸ ἔργον ἐργάσασθαι. εἶναι δὲ τῷ θεῷ τῷ Βήλῳ πολλὴν μὲν τὴν χώραν ἀνειμένην ἐκ τῶν*
4 *Ἀσσυρίων βασιλέων, πολὺν δὲ χρυσόν. καὶ ἀπὸ τούτου πάλαι μὲν τὸν νεὼν ἐπισκευάζεσθαι καὶ τὰς θυσίας τῷ θεῷ θύεσθαι, τότε δὲ τοὺς Χαλδαίους τὰ τοῦ θεοῦ*

---

5 *αὐτὸς* aut *Ἀλέξανδρος* del. Krüg. ‖ 6 *δοκεῖ* FGL (Ell.), *δοκῇ* A²B ‖ 8 *αὐτῷ* Krüg. (ed.), *αὐτὸν* A ‖ 22 *ἀνθήψαντο* FGHL, *ἀνθήψατο* A², *ἀνήψατο* B ‖ 26 *τούτου* Sint. (ed.), *τοῦ* A

νέμεσθαι, οὐκ ὄντος ἐς ὅ τι ἀναλωθήσεται τὰ περιγιγνό-
μενα. τούτων δὴ εἵνεκα ὕποπτοι Ἀλεξάνδρῳ ἦσαν οὐκ ἐθέ-
λειν παρελθεῖν εἴσω Βαβυλῶνος Ἀλέξανδρον, ὡς μὴ δι'
ὀλίγου τὸν νεὼν ἐπιτελεσθέντα ἀφελέσθαι αὐτοὺς τὰς
ἐκ τῶν χρημάτων ὠφελείας. ὅμως δὲ τά γε τῆς 5
ἐπιστροφῆς τῆς κατὰ τὴν εἴσοδον τὴν ἐς τὴν πόλιν
ἐθελῆσαι αὐτοῖς πεισθῆναι λέγει Ἀριστόβουλος, καὶ τῇ FGrH 139/fr. 54
πρώτῃ μὲν παρὰ τὸν ποταμὸν τὸν Εὐφράτην κατα-
στρατοπεδεῦσαι, ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν ἐν δεξιᾷ ἔχοντα
τὸν ποταμὸν παρ' αὐτὸν πορεύεσθαι, θέλοντα ὑπερ-
βάλλειν τῆς πόλεως τὸ μέρος τὸ ἐς δυσμὰς τετραμ-
μένον, ὡς ταύτῃ ἐπιστρέψαντα πρὸς ἕω ἄγειν· ἀλλὰ 6
οὐ γὰρ δυνηθῆναι ὑπὸ δυσχωρίας οὕτως ἐλάσαι ξὺν
τῇ στρατιᾷ, ὅτι τὰ ἀπὸ δυσμῶν τῆς πόλεως εἰσιόντι,
εἰ ταύτῃ πρὸς ἕω ἐπέστρεφεν, ἑλώδη τε καὶ τεναγώδη
ἦν. καὶ οὕτω καὶ ἑκόντα καὶ ἄκοντα ἀπειθῆσαι
τῷ θεῷ.

Ἐπεὶ καὶ τοιόνδε τινὰ λόγον Ἀριστόβουλος ἀνα- 18
γέγραφεν, Ἀπολλόδωρον τὸν Ἀμφιπολίτην τῶν ἑταίρων
τῶν Ἀλεξάνδρου, στρατηγὸν τῆς στρατιᾶς ἣν παρὰ
Μαζαίῳ τῷ Βαβυλῶνος σατράπῃ ἀπέλιπεν Ἀλέξανδρος,
ἐπειδὴ συνέμιξεν ἐπανιόντι αὐτῷ ἐξ Ἰνδῶν, ὁρῶντα
πικρῶς τιμωρούμενον τοὺς σατράπας ὅσοι ἐπ' ἄλλῃ καὶ
ἄλλῃ χώρᾳ τεταγμένοι ἦσαν, ἐπιστεῖλαι Πειθαγόρᾳ τῷ
ἀδελφῷ, μάντιν γὰρ εἶναι τὸν Πειθαγόραν τῆς ἀπὸ
σπλάγχνων μαντείας, μαντεύσασθαι καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ
τῆς σωτηρίας. ἀντεπιστεῖλαι δὲ αὐτῷ Πειθαγόραν 2

18 sqq. cf. Appian. B. Civ. II 152 i. f.

22 ἐπειδὴ Ell. (ed.), ἐπεὶ δὲ A ‖ 24 Πειθαγόρᾳ] πυθαγόρας codd. nonnulli App. l. l.

πυνθανόμενον τίνα μάλιστα φοβούμενος χρήσασθαι
ἐθέλοι τῇ μαντείᾳ. τὸν δὲ γράψαι αὖθις ὅτι τόν τε
βασιλέα αὐτὸν καὶ Ἡφαιστίωνα. θύεσθαι δὴ τὸν
Πειθαγόραν πρῶτα μὲν ἐπὶ τῷ Ἡφαιστίωνι· ὡς δὲ
ἐπὶ τοῦ ἥπατος τοῦ ἱερείου ὁ λοβὸς ἀφανὴς ἦν, οὕτω
δὴ ἐγγράψαντα καὶ κατασημηνάμενον τὸ γραμμάτιον
πέμψαι παρὰ τὸν Ἀπολλόδωρον ἐκ Βαβυλῶνος εἰς
Ἐκβάτανα, δηλοῦντα μηδέν τι δεδιέναι Ἡφαιστίωνα·
3 ἔσεσθαι γὰρ αὐτοῖς ὀλίγου χρόνου ἐκποδών. καὶ
ταύτην τὴν ἐπιστολὴν λέγει Ἀριστόβουλος κομίσασθαι
Ἀπολλόδωρον μιᾷ πρόσθεν ἡμέρᾳ ἢ τελευτῆσαι Ἡφαι-
στίωνα. αὖθις δὲ θύεσθαι τὸν Πειθαγόραν ἐπὶ τῷ
Ἀλεξάνδρῳ ⟨καὶ⟩ γενέσθαι καὶ ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ ἄλοβον
τὸ ἧπαρ τοῦ ἱερείου. καὶ Πειθαγόραν τὰ αὐτὰ καὶ
ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου γράψαι Ἀπολλοδώρῳ. Ἀπολλόδωρον
δὲ οὐ κατασιωπῆσαι, ἀλλὰ φράσαι γὰρ πρὸς Ἀλέξανδρον
τὰ ἐπεσταλμένα, ὡς εὔνοιαν μᾶλλόν τι ἐπιδειξόμενον
τῷ βασιλεῖ, εἰ φυλάττεσθαι παραινέσειε μή τις αὐτῷ
4 κίνδυνος ἐν τῷ τότε ξυμπέσοι. καὶ Ἀπολλόδωρόν τε
λέγει ὅτι Ἀλέξανδρος ἐπήνεσε καὶ τὸν Πειθαγόραν,
ἐπειδὴ παρῆλθεν εἰς Βαβυλῶνα, ἤρετο ὅτου γενομένου
αὐτῷ σημείου ταῦτα ἐπέστειλεν πρὸς τὸν ἀδελφόν·
τὸν δὲ εἰπεῖν ὅτι ἄλοβόν οἱ τὸ ἧπαρ ἐγένετο τοῦ
ἱερείου· ἐρομένου δὲ ὅ τι νοοῖ τὸ σημεῖον μέγα εἰπεῖν
εἶναι χαλεπόν. Ἀλέξανδρον δὲ τοσούτου δεῆσαι χαλε-

---

13. 14 = Anecd. Bekk. I p. 177, 6. Ἀρριανὸς ἑβδόμῳ· γενέσθαι — ἱερείου

---

13 ⟨καὶ⟩ add., γενέσθαι καὶ ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ, quae om. A, ex Anecd. Bekk. suppl. Krüg. (ed.) | ἄλοβον] ἀλόβοτον Anecd. Bekk. ‖ 17 ἐπιδειξόμενον] ἐνδειξόμενον Pol. ‖ 25 εἶναι ⟨καὶ⟩ Krüg. (ed.)

*πῆναι τῷ Πειθαγόρᾳ, ὡς καὶ δι' ἐπιμελείας ἔχειν
αὐτὸν πλείονος, ὅτι ἀδόλως τὴν ἀλήθειάν οἱ ἔφρασε.
ταῦτα αὐτὸς Ἀριστόβουλος λέγει παρὰ Πειθαγόρου* 5
*πυθέσθαι· καὶ Περδίκκᾳ δὲ μαντεύσασθαι αὐτὸν λέγει
καὶ Ἀντιγόνῳ χρόνῳ ὕστερον· καὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου
ἀμφοῖν γενομένου Περδίκκαν τε ἐπὶ Πτολεμαῖον
στρατεύσαντα ἀποθανεῖν καὶ Ἀντίγονον ἐν τῇ μάχῃ
τῇ πρὸς Σέλευκον καὶ Λυσίμαχον τῇ ἐν Ἰψῷ γενομένῃ.
καὶ μὲν δὴ καὶ ὑπὲρ Καλάνου τοῦ σοφιστοῦ τοῦ Ἰνδοῦ* 6
*τοιόσδε τις ἀναγέγραπται λόγος, ὁπότε ἐπὶ τὴν πυρὰν
ᾔει ἀποθανούμενος, τότε τοὺς μὲν ἄλλους ἑταίρους
ἀσπάζεσθαι αὐτόν, Ἀλεξάνδρῳ δὲ οὐκ ἐθελῆσαι προσ-
ελθεῖν ἀσπασόμενον, ἀλλὰ φάναι γὰρ ὅτι ἐν Βαβυλῶνι
αὐτῷ ἐντυχὼν ἀσπάσεται. καὶ τοῦτον τὸν λόγον ἐν
μὲν τῷ τότε ἀμεληθῆναι, ὕστερον δέ, ἐπειδὴ ἐτελεύ-
τησεν ἐν Βαβυλῶνι Ἀλέξανδρος, ἐς μνήμην ἐλθεῖν
τῶν ἀκουσάντων, ὅτι ἐπὶ τῇ τελευτῇ ἄρα τῇ Ἀλεξάν-
δρου ἐθειάσθη.*

Παρελθόντι δ' αὐτῷ ἐς Βαβυλῶνα πρεσβεῖαι παρὰ 19
*τῶν Ἑλλήνων ἐνέτυχον, ὑπὲρ ὅτων μὲν ἕκαστοι πρεσ-
βευόμενοι οὐκ ἀναγέγραπται, δοκεῖν δ' ἔμοιγε αἱ
πολλαὶ στεφανούντων τε αὐτὸν ἦσαν καὶ ἐπαινούντων
ἐπὶ ταῖς νίκαις ταῖς τε ἄλλαις καὶ μάλιστα ταῖς Ἰνδι-
καῖς, καὶ ὅτι σῶος ἐξ Ἰνδῶν ἐπανήκει χαίρειν φα-
σκόντων. καὶ τούτους δεξιωσάμενός τε καὶ τὰ εἰκότα*

19—p. 372, 8 = Exc. de legat. gentium ad Rom. 9, p. 516 ed. De Boor. *ὅτι παρελθόντι Ἀλεξάνδρῳ ἐς — ἕδος*

---

2 *οἱ* BGL, *ὅν* (sic) A², *αὐτῷ* FH || 4 *αὐτὸν* Krüg. (ed.), *αὐτῷ* A || 19. 20 *πρεσβεῖαι — ἐνέτυχον*] *πρεσβεία — ἐνέτυχεν* ε || 20 *ὅτων*] *ὄντων* η || 20. 21 *πρεσβευόμενοι* om. ε || 21 *δ' ἔμοιγε*] *δέ μοιγε* ε

2 *τιμήσας ἀποπέμψαι ὀπίσω λέγεται. ὅσους δὲ ἀνδριάντας ἢ ὅσα ἀγάλματα ἢ εἰ δή τι ἄλλο ἀνάθημα ἐκ τῆς Ἑλλάδος Ξέρξης ἀνεκόμισεν ἐς Βαβυλῶνα ἢ ἐς Πασαργάδας ἢ ἐς Σοῦσα ἢ ὅπῃ ἄλλῃ τῆς Ἀσίας, ταῦτα* □ *δοῦναι ἄγειν τοῖς πρέσβεσι· καὶ τὰς Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος εἰκόνας τὰς χαλκᾶς οὕτω λέγεται ἀπενεχθῆναι ὀπίσω ἐς Ἀθήνας καὶ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Κελκέας τὸ ἕδος.*

□ 3 *Κατέλαβε δὲ ἐν Βαβυλῶνι, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος,* FGrH 139/fr. 55 *καὶ τὸ ναυτικόν, τὸ μὲν κατὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἀναπεπλευκὸς ἀπὸ θαλάσσης τῆς Περσικῆς, ὅ τι περ σὺν Νεάρχῳ ἦν, τὸ δὲ ἐκ Φοινίκης ἀνακεκομισμένον, πεντήρεις μὲν δύο τῶν ἐκ Φοινίκων, τετρήρεις δὲ τρεῖς, τριήρεις δὲ δώδεκα, τριακοντόρους δὲ ἐς τριάκοντα· ταύτας ξυντμηθείσας κομισθῆναι ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἐκ Φοινίκης ἐς Θάψακον πόλιν, ἐκεῖ δὲ ξυμπηχθείσας αὖθις καταπλεῦσαι ἐς Βαβυλῶνα.*
4 *λέγει δὲ ὅτι καὶ ἄλλος αὐτῷ ἐναυπηγεῖτο στόλος τέμνοντι τὰς κυπαρίσσους τὰς ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ· τούτων γὰρ μόνων τῶν δένδρων εὐπορίαν εἶναι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀσσυρίων, τῶν δὲ ἄλλων ὅσα ἐς ναυπηγίαν ἀπόρως ἔχειν τὴν γῆν ταύτην· πληρώματα δὲ ἐς τὰς ναῦς καὶ τὰς ἄλλας ὑπηρεσίας πορφυρέων τε πλῆθος καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ἐργάται τῆς θαλάσσης ἀφῖχθαι αὐτῷ ἐκ Φοινίκης τε καὶ τῆς ἄλλης παραλίας· λιμένα τε ὅτι πρὸς Βαβυλῶνι ἐποίει ὀρυκτὸν ὅσον χιλίαις ναυσὶ*

---

8 *Κελκέας*] ita A ε, *Κελκαίας* Schm. (ed.) ex k, quam formam exhibet C. I. G. 1947; *Κελκαῖον* inscr. e Nicopoli (Epirotica), *Arch. epigr. Mitt. aus Österr.* XIV p. 113; sed *ΚΕΛΚΕΑ* in nummo Traiani, cf. Höfer apud Roscher, *Ausf. Lexikon d. gr. u. röm. Mythol.* II 1 p. 1029 | *ἕδος*] *ἔδος* ζ, *εἶδος* η ‖ 13 *ἐκ* del. Krüg. (ed.) ‖ 26 *Βαβυλῶνι* Krüg. (ed.), *βαβυλῶνα* A

μακραῖς ὅρμον εἶναι καὶ νεωσοίκους ἐπὶ τοῦ λιμένος.
καὶ Μίκκαλος ὁ Κλαζομένιος μετὰ πεντακοσίων ταλάν- 5
των ἐπὶ Φοινίκης τε καὶ Συρίας ἐστέλλετο, τοὺς μὲν
μισθῷ πείσων, τοὺς δὲ καὶ ὠνησόμενος ὅσοι θαλάττιοι
ἄνθρωποι. τήν τε γὰρ παραλίαν τὴν πρὸς τῷ κόλπῳ
τῷ Περσικῷ κατοικίζειν ἐπενόει καὶ τὰς νήσους τὰς
ταύτῃ. ἐδόκει γὰρ αὐτῷ οὐ μεῖον ⟨ἂν⟩ Φοινίκης
εὐδαίμων ἡ χώρα αὕτη γενέσθαι. ἦν δὲ αὐτῷ τοῦ 6
ναυτικοῦ ἡ παρασκευὴ ὡς ἐπὶ Ἄραβας τοὺς πολλούς,
πρόφασιν μέν, ὅτι μόνοι τῶν ταύτῃ βαρβάρων οὔτε
πρεσβείαν ἀπέστειλαν οὔτε τι ἄλλο ἐπιεικὲς ἢ ἐπὶ τιμῇ
ἐπέπρακτο Ἄραψιν ἐς αὐτόν· τὸ δὲ ἀληθές, ὥς γέ μοι
δοκεῖ, ἄπληστος ἦν τοῦ κτᾶσθαί τι ἀεὶ Ἀλέξανδρος.
Λόγος δὲ κατέχει ὅτι ἤκουεν Ἄραβας δύο μόνον 20
τιμᾶν θεούς, τὸν Οὐρανόν τε καὶ τὸν Διόνυσον, τὸν
μὲν Οὐρανὸν αὐτόν τε ὁρώμενον καὶ τὰ ἄστρα ἐν οἷ
ἔχοντα τά τε ἄλλα καὶ τὸν ἥλιον, ἀφ' ὅτου μεγίστη
καὶ φανοτάτη ὠφέλεια ἐς πάντα ἥκει τὰ ἀνθρώπεια,
Διόνυσον δὲ κατὰ δόξαν τῆς ἐς Ἰνδοὺς στρατιᾶς.
οὔκουν ἀπαξιοῦν καὶ αὐτὸν τρίτον ἂν νομισθῆναι
πρὸς Ἀράβων θεόν, οὐ φαυλότερα ἔργα Διονύσου
ἀποδειξάμενον, εἴπερ οὖν καὶ Ἀράβων κρατήσας ἐπι-
τρέψειεν αὐτοῖς, καθάπερ Ἰνδοῖς, πολιτεύειν κατὰ τὰ
σφῶν νόμιμα. τῆς τε χώρας ἡ εὐδαιμονία ὑπεκίνει 2
αὐτόν, ὅτι ἤκουεν ἐκ μὲν τῶν λιμνῶν τὴν κασίαν
γίγνεσθαι αὐτοῖς, ἀπὸ δὲ τῶν δένδρων τὴν σμύρναν
τε καὶ τὸν λιβανωτόν, ἐκ δὲ τῶν θάμνων τὸ κιννάμω-
μον τέμνεσθαι, οἱ λειμῶνες δὲ ὅτι νάρδον αὐτόματοι

---

7 ⟨ἂν⟩ add. Schn. ‖ 9 πολλούς] παραλίους Pol. ‖ 13 δοκεῖ ⟨ὅτι⟩ Krüg. (ed.), cf. Grundm. p. 48 ‖ 16 αὐτόν τε Krüg. (ed.), τε αὐτὸν A ‖ 19 στρατιᾶς] στρατείας Ell. (ed.); v. ad. p. 2, 19

ἐκφέρουσι· τό ⟨τε⟩ μέγεθος τῆς χώρας, ὅτι οὐκ ἐλάττων ἡ παράλιος τῆς Ἀραβίας ἤπερ ἡ τῆς Ἰνδικῆς αὐτῷ ἐξηγγέλλετο, καὶ νῆσοι αὐτῇ προσκεῖσθαι πολλαί, καὶ λιμένες πανταχοῦ τῆς χώρας ἐνεῖναι, οἷοι παρασχεῖν μὲν ὅρμους τῷ ναυτικῷ, παρασχεῖν δὲ καὶ πόλεις ἐνοικισθῆναι καὶ ταύτας γενέσθαι εὐδαίμονας.

3 Δύο δὲ νῆσοι κατὰ τὸ στόμα τοῦ Εὐφράτου πελάγιαι ἐξηγγέλλοντο αὐτῷ, ἡ μὲν πρώτη οὐ πρόσω τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐφράτου, ἐς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σταδίους ἀπέχουσα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ τε καὶ τοῦ στόματος τοῦ ποταμοῦ, μικροτέρα αὕτη καὶ δασεῖα ὕλῃ παντοίᾳ· εἶναι δὲ ἐν αὐτῇ καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος καὶ τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς ἀμφὶ τὸ ἱερὸν τὴν δίαιταν ποιεῖσθαι·
4 νέμεσθαί τε αὐτὴν αἰξί τε ἀγρίαις καὶ ἐλάφοις, καὶ ταύτας ἀνεῖσθαι ἀφέτους τῇ Ἀρτέμιδι, οὐδὲ εἶναι θέμις θήραν ποιεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν, ὅτι μὴ θῦσαί τινα τῇ θεῷ ἐθέλοντα ἐπὶ τῷδε θηρᾶν μόνον· ἐπὶ τῷδε
5 γὰρ οὐκ εἶναι ἀθέμιτον. καὶ ταύτην τὴν νῆσον λέγει
FGrH 139/fr. 55 Ἀριστόβουλος ὅτι Ἴκαρον ἐκέλευσε καλεῖσθαι Ἀλέξανδρος ἐπὶ τῆς νήσου τῆς Ἰκάρου τῆς ἐν τῷ Αἰγαίῳ πόντῳ, ἐς ἥντινα Ἴκαρον τὸν Δαιδάλου τακέντος τοῦ κηροῦ ὅτῳ προσήρτητο τὰ πτερὰ πεσεῖν λόγος κατέχει, ὅτι οὐ κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρὸς πρὸς τῇ γῇ ἐφέρετο, ἀλλὰ μετέωρος γὰρ ὑπὸ ἀνοίας πετόμενος

12—15 = Anecd. Bekk. I p. 158, 32. Ἀρριανὸς ἑβδόμῳ· καὶ τοὺς—Ἀρτέμιδι

---

1 ⟨τε⟩ add. Krüg. (ed.) ‖ 6 γενέσθαι ⟨ἂν⟩ Krüg. (ed.) ‖ 13 αὐτῆς] αὐτοὺς Anecd. Bekk. | τὴν δίαιταν] τῆς διαίτης Anecd. Bekk.; ⟨τὰ⟩ τῆς διαίτης Bekkerus, τὰς διαίτας Pol. ‖ 16 ἀπ' A²FGL, ἐπ' B ‖ 17 ἐπὶ τῷδε θηρᾶν μόνον del. Krüg. (ed.); ἐπὶ τῷδε γὰρ μόνον θηρᾶν [ἐπὶ τῷδε] οὐκ εἶναι ἀθέμιτον Cast. p. 16

παρέσχε τῷ ἡλίῳ θάλψαι τε καὶ ἀνεῖναι τὸν κηρόν,
καὶ ἀπὸ ἑαυτοῦ τὸν Ἴκαρον τῇ τε νήσῳ καὶ τῷ πελάγει
τὴν ἐπωνυμίαν ἐγκαταλιπεῖν τὴν μὲν Ἴκαρον καλεῖσθαι,
τὸ δὲ Ἰκάριον. ἡ δὲ ἑτέρα νῆσος ἀπέχειν μὲν ἀπὸ 6
τοῦ στόματος τοῦ Εὐφράτου ἐλέγετο ὅσον πλοῦν
ἡμέρας καὶ νυκτὸς κατ' οὖρον θεούσῃ νηΐ· Τύλος
δὲ αὐτῇ εἶναι ὄνομα· μεγάλη δὲ εἶναι καὶ οὔτε τραχεῖα
ἡ πολλὴ οὔτε ὑλώδης, ἀλλ' οἷα καρπούς τε ἡμέρους
ἐκφέρειν καὶ πάντα ὡραῖα.

Ταυτὶ ἀπηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ τὰ μὲν πρὸς Ἀρχίου, 7
ὃς ξὺν τριακοντόρῳ ἐκπεμφθεὶς ἐπὶ κατασκοπὴν τοῦ
παράπλου τοῦ ὡς ἐπὶ τοὺς Ἄραβας μέχρι μὲν τῆς
νήσου τῆς Τύλου ἦλθε, τὸ πρόσω δὲ οὐκέτι περαι-
ωθῆναι ἐτόλμησεν· Ἀνδροσθένης δὲ ξὺν ἄλλῃ τριακον-
τόρῳ σταλεὶς καὶ τῆς χερρονήσου τι τῶν Ἀράβων
παρέπλευσε· μακροτάτω δὲ τῶν ἐκπεμφθέντων προὐ-
χώρησεν Ἱέρων ὁ Σολεὺς ὁ κυβερνήτης, λαβὼν καὶ
οὗτος παρ' Ἀλεξάνδρου τριακόντορον. ἦν μὲν γὰρ 8
αὐτῷ προστεταγμένον περιπλεῦσαι τὴν χερρόνησον τὴν
Ἀράβων πᾶσαν ἔστε ἐπὶ τὸν κόλπον τὸν πρὸς Αἰγύπτῳ
τὸν Ἀράβιον τὸν καθ' Ἡρώων πόλιν· οὐ μὴν ἐτόλμησέ
γε τὸ πρόσω ἐλθεῖν, καίτοι ἐπὶ τὸ πολὺ παραπλεύσας
τὴν Ἀράβων γῆν· ἀλλ' ἀναστρέψας γὰρ παρ' Ἀλέξαν-
δρον ἐξήγγειλεν τὸ μέγεθός τε τῆς χερρονήσου θαυ-
μαστόν τι εἶναι καὶ ὅσον οὐ πολὺ ἀποδέον τῆς Ἰνδῶν
γῆς, ἄκραν τε ἀνέχειν ἐπὶ πολὺ τῆς μεγάλης θαλάσσης·
ἣν δὴ καὶ τοὺς σὺν Νεάρχῳ ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς πλέοντας, 9
πρὶν ἐπικάμψαι ἐς τὸν κόλπον τὸν Περσικόν, οὐ πόρρω
ἀνατείνουσαν ἰδεῖν τε καὶ παρ' ὀλίγον ἐλθεῖν διαβαλεῖν

10 ταυτὶ] ταῦτ' Sint.; cf. Ind. 3, 3; Tact. 21, 2

ἐς αὐτήν, καὶ Ὀνησικρίτῳ τῷ κυβερνήτῃ ταύτῃ δοκοῦν· Nearch. fr. 28 ἀλλὰ Νέαρχος λέγει ὅτι αὐτὸς διεκώλυσεν, ὡς ἐκπεριπλεύσας τὸν κόλπον τὸν Περσικὸν ἔχοι ἀπαγγεῖλαι Ἀλεξάνδρῳ ἐφ' οἷστισι πρὸς αὐτοῦ ἐστάλη· οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ πλεῦσαι τὴν μεγάλην θάλασσαν ἐστάλθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ καταμαθεῖν τὴν χώραν τὴν προσεχῆ τῇ θαλάσσῃ καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν ἀνθρώπους, ὅρμους τε ἐν αὐτῇ καὶ ὕδατα καὶ τὰ νόμαια τῶν ἀνδρῶν καὶ εἴ τις ἀγαθὴ καρποὺς ἐκφέρειν ἢ εἴ τις κακή· καὶ οὖν καὶ τοῦτο αἴτιον γενέσθαι ἀποσωθῆναι Ἀλεξάνδρῳ τὸν στρατόν· οὐ γὰρ ἂν σωθῆναι πλεύσαντας ὑπὲρ τῆς Ἀραβίας τὰ ἔρημα, ἐφ' ὅτῳ καὶ ὁ Ἱέρων ἐπιστρέψαι ὀπίσω λέγεται.

21 Ἐν ᾧ δὲ αὐτῷ ἐναυπηγοῦντο μὲν αἱ τριήρεις, ὁ λιμὴν δὲ πρὸς Βαβυλῶνι ὠρύσσετο, ἐκπλεῖ ἐκ Βαβυλῶνος κατὰ τὸν Εὐφράτην ὡς ἐπὶ τὸν Πολλακόπαν καλούμενον ποταμόν. ἀπέχει δὲ οὗτος τῆς Βαβυλῶνος σταδίους ὅσον ὀκτακοσίους, καὶ ἔστι διῶρυξ αὕτη [ὁ Πολλακόπας] ἐκ τοῦ Εὐφράτου, οὐχὶ δὲ ἐκ πηγῶν τις ἀνίσχων
2 ποταμός. ὁ γὰρ Εὐφράτης ποταμὸς ῥέων ἐκ τῶν Ἀρμενίων ὀρῶν χειμῶνος μὲν ὥρᾳ προχωρεῖ κατὰ τὰς ὄχθας, οἷα δὴ οὐ πολλοῦ ὄντος αὐτῷ τοῦ ὕδατος· ἦρος δὲ ὑποφαίνοντος καὶ πολὺ δὴ μάλιστα ὑπὸ τροπάς, ἅστινας τοῦ θέρους ὁ ἥλιος ἐπιστρέφει, μέγας τε ἐπέρχεται καὶ

---

15 sqq. cf. Appian. B. Civ. II 153

---

8 *νόμαια* Vulc., *νόμεα* A ‖ 9 *ἀγαθὴ* Gron. e. Z, *ἀγαθοὺς* A ‖ 16 *Πολλακόπαν*] *παλλακόπταν*, *παλλακόταν* simm. codd. App. l. l. ‖ 16. 17 *καλούμενον* in marg. m. 1 suppl. A ‖ 18 *αὕτη* Pfl. et Sint. (ed.); *αυτη* (sic) A; *αὐτῇ* vulg.; *ταύτῃ* Krüg. (ed.) | [*ὁ Πολλακόπας*] delevi ‖ 19 *δὲ* del. Krüg. (ed.); cf. Grundm. p. 85

*ὑπερβάλλει ὑπὲρ τὰς ὄχθας ἐς τὴν γῆν τὴν Ἀσσυρίαν·
τηνικαῦτα γὰρ αἱ χιόνες αἱ ἐπὶ τοῖς ὄρεσι τοῖς Ἀρμε-* 3
*νίοις κατατηκόμεναι αὔξουσιν αὐτῷ τὸ ὕδωρ ἐπὶ μέγα.
ὅτι δὲ ἐπιπολῆς ἐστιν αὐτῷ καὶ ὑψηλὸς ὁ ῥοῦς, ὑπερ-
βάλλει ἐς τὴν χώραν, εἰ μή τις ἀναστομώσας αὐτὸν
κατὰ τὸν Πολλακόπαν ἐς τὰ ἕλη τε ἐκτρέψειε καὶ τὰς
λίμνας, αἳ δὴ ἀρχόμεναι ἀπὸ ταύτης τῆς διώρυχος
⟨διήκουσιν⟩ ἔστε ἐπὶ τὴν ξυνεχῆ τῇ Ἀράβων γῇ, καὶ* □
*ἔνθεν μὲν ἐς τέναγος ἐπὶ πολύ, ἐκ δὲ τοῦ ἐς θάλασ-
σαν κατὰ πολλά τε καὶ ἀφανῆ στόματα ἐκδίδωσι.
τετηκυίας δὲ τῆς χιόνος ἀμφὶ Πλειάδων μάλιστα δύσιν* 4
*ὀλίγος τε ὁ Εὐφράτης ῥέει καὶ οὐδὲν μεῖον τὸ πολὺ
αὐτοῦ κατὰ τὸν Πολλακόπαν ἐκδιδοῖ ἐς τὰς λίμνας.
εἰ δή τις μὴ ἀποφράξει⟨ε⟩ τὸν Πολλακόπαν αὖθις, ὡς
κατὰ τὰς ὄχθας ἐκτραπὲν φέρεσθαι τὸ ὕδωρ κατὰ
πόρου, ἐκένωσεν ἂν τὸν Εὐφράτην ἐς αὐτόν, ὡς μηδ'
ἐπάρδεσθαι ἀπ' αὐτοῦ τὴν Ἀσσυρίαν γῆν. ἀλλὰ ἀπ-* 5
*εφράσσοντο γὰρ αἱ ἐς τὸν Πολλακόπαν τοῦ Εὐφράτου
ἐκβολαὶ πρὸς τοῦ σατράπου τῆς Βαβυλωνίας πολλῷ
πόνῳ, καίπερ οὐ χαλεπῶς ἀναστομούμεναι, ὅτι ἰλυώδης
τε ἡ ταύτῃ γῆ καὶ πηλὸς ἡ πολλὴ αὐτῆς, οἵα δεχομένη
τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ μὴ εὐμαρῆ τὴν ἀποστροφὴν
αὐτοῦ παρέχειν· ἀλλὰ καὶ ἐς τρίτον μῆνα Ἀσσυρίων
ἄνδρες ὑπὲρ τοὺς μυρίους ἐν τῷδε τῷ πόνῳ ξυν-
είχοντο.*

Ταῦτα ἀπαγγελθέντα ἐπήγαγεν Ἀλέξανδρον ὠφε- 6

---

8 ⟨*διήκουσιν*⟩ addidi; post *γῇ* aliquid excidisse putavit Krüg. | *τῇ* FGHL, *τῶν* B (om. A², v. Proleg. Cap. II C) ‖ 14 ⟨*δὲ*⟩ *δὴ* Krüg.; v. ad p. 118, 19 | ⟨*ε*⟩ add. Ell. (ed.) ‖ 16 *πόρου*] *τὸν πόρον* Schm. (ed.) ex **k**, v. ad p. 247, 14 ‖ 20 *ἰλυώδης* A²FGH, *ἰλώδης* B, *ἡλιώδης* L ‖ 26 *ἀπαγγελθέντα* A²FGHL, *ἐπαγγελθέντα* B

λῆσαί τι τὴν χώραν τὴν Ἀσσυρίαν. ἔνθεν μὲν δὴ
ἐς τὸν Πολλακόπαν ἐτρέπετο τοῦ Εὐφράτου ὁ ῥοῦς,
ταύτῃ δὲ ἔγνω βεβαίως ἀποκλεῖσαι τὴν ἐκβολήν· προ-
ελθόντι δὲ ὅσον σταδίους τριάκοντα ὑπόπετρος ἡ γῆ
ἐφαίνετο, οἵα διακοπεῖσα, εἰ ξυναφὴς ἐγένετο τῇ πάλαι
διώρυχι τῇ κατὰ τὸν Πολλακόπαν, οὔτ' ἂν διαχεῖσθαι
παρέχειν τὸ ὕδωρ ὑπὸ στερρότητος τῆς γῆς, τήν τε
ἀποστροφὴν αὐτοῦ τῇ τεταγμένῃ ὥρᾳ μὴ χαλεπῶς
7 γίγνεσθαι. τούτων ἕνεκα ἐπί τε τὸν Πολλακόπαν
□ ἔπλευσε καὶ κατ' αὐτὸν καταπλεῖ ἐς τὰς λίμνας ὡς
ἐπὶ τὴν Ἀράβων γῆν. ἔνθα χῶρόν τινα ἐν καλῷ ἰδὼν
πόλιν ἐξῳκοδόμησέ τε καὶ ἐτείχισε, καὶ ἐν ταύτῃ κατ-
ῴκισε τῶν Ἑλλήνων τινὰς τῶν μισθοφόρων, ὅσοι τε
ἑκόντες καὶ ὅσοι ὑπὸ γήρως ἢ κατὰ πήρωσιν ἀπόλε-
μοι ἦσαν.

22 Αὐτὸς δὲ ὡς ἐξελέγξας δὴ τῶν Χαλδαίων τὴν
μαντείαν, ὅτι οὐδὲν πεπόνθοι ἐν Βαβυλῶνι ἄχαρι,
καθάπερ ἐκεῖνοι ἐμαντεύσαντο, ἀλλὰ ἔφθη γὰρ ἐλάσας
ἔξω Βαβυλῶνος πρίν τι παθεῖν, ἀνέπλει αὖθις κατὰ
τὰ ἕλη θαρρῶν, ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὴν Βαβυλῶνα· ἵνα
δὴ καὶ ἐπλανήθη αὐτῷ μέρος τοῦ ναυτικοῦ κατὰ τὰ
στενὰ ἀπορίᾳ ἡγεμόνος, πρίν γε δὴ αὐτὸς πέμψας τὸν
ἡγησόμενον ἐπανήγαγεν αὐτοὺς ἐς τὸν πόρον. λόγος
2 δὲ λέγεται τοιόσδε. τῶν βασιλέων τῶν Ἀσσυρίων
τοὺς τάφους ἐν ταῖς λίμναις τε εἶναι τοὺς πολλοὺς
καὶ ἐν τοῖς ἕλεσι δεδομημένους. ὡς δὲ ἔπλει Ἀλέξ-
ανδρος κατὰ τὰ ἕλη, κυβερνᾶν γὰρ αὐτὸν λόγος τὴν
τριήρη, πνεύματος μεγάλου ἐμπεσόντος αὐτῷ ἐς τὴν

---

3. 4 προελθόντι BG, προσελθόντι A^{2}FHL || 5 ἐγένετο] γένοιτο Schm. (ed.) ex **k** || 11 τὴν A^{2}FGHL, τῶν B || 24 ⟨καὶ⟩ τοιόσδε Krüg. (ed.) more Arrianeo, sed cf. VII 12, 5

καυσίαν καὶ τὸ διάδημα αὐτῇ συνεχόμενον, τὴν μὲν
δὴ οἷα βαρυτέραν πεσεῖν ἐς τὸ ὕδωρ, τὸ διάδημα δὲ
ἀπενεχθὲν πρὸς τῆς πνοῆς σχεθῆναι ἐν καλάμῳ· τὸν
κάλαμον δὲ τῶν ἐπιπεφυκότων εἶναι τάφῳ τινὶ τῶν
πάλαι βασιλέων. τοῦτό τε οὖν αὐτὸ πρὸ τῶν μελ- 3
λόντων σημῆναι καὶ ὅτι τῶν τις ναυτῶν ἐκνηξάμενος
ὡς ἐπὶ τὸ διάδημα ἀφελὼν τοῦ καλάμου αὐτὸ μετὰ
χεῖρας μὲν οὐκ ἤνεγκεν, ὅτι νηχομένου ἂν αὐτοῦ
ἐβρέχετο, περιθεὶς δὲ τῇ κεφαλῇ τῇ αὐτοῦ οὕτω δι-
ήνεγκε. καὶ οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἀναγραψάντων τὰ 4
Ἀλεξάνδρου λέγουσιν ὅτι τάλαντον μὲν ἐδωρήσατο
αὐτῷ Ἀλέξανδρος τῆς προθυμίας ἕνεκα, ἀποτεμεῖν δὲ
ἐκέλευσε τὴν κεφαλήν, τῶν μάντεων ταύτῃ ἐξηγησα-
μένων, μὴ περιιδεῖν σώαν ἐκείνην τὴν κεφαλὴν ἥτις
τὸ διάδημα ἐφόρησε τὸ βασίλειον· Ἀριστόβουλος δὲ FGrH 139/fr. 58
τάλαντον μὲν ὅτι ἔλαβε λέγει αὐτόν, ἀλλὰ πληγὰς
λαβεῖν τῆς περιθέσεως ἕνεκα τοῦ διαδήματος. Ἀριστό- 5
βουλος μὲν δὴ τῶν τινα Φοινίκων τῶν ναυτῶν λέγει
ὅτι τὸ διάδημα τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐκόμισεν, εἰσὶ δὲ οἳ
Σέλευκον λέγουσιν. καὶ τοῦτο τῷ τε Ἀλεξάνδρῳ
σημῆναι τὴν τελευτὴν καὶ τῷ Σελεύκῳ τὴν βασιλείαν
τὴν μεγάλην. Σέλευκον γὰρ μέγιστον τῶν μετὰ Ἀλέξ-
ανδρον διαδεξαμένων τὴν ἀρχὴν βασιλέα γενέσθαι
τήν τε γνώμην βασιλικώτατον καὶ πλείστης γῆς ἐπ- □
άρξαι μετά γε αὐτὸν Ἀλέξανδρον οὔ μοι δοκεῖ ἰέναι
ἐς ἀμφίλογον.

---

2 οἷα B, om. A^2FGHL ‖ 5 αὐτὸ B, αὐτοὺς A^2, αὐτὸς FGHL; αὐτῷ Pol.; fortasse αὐτοῖς ‖ 6 σημῆναι A^2FGHL, συμβῆναι B ‖ 16 λέγει A^2FGHL, λέγειν B | λέγει. ⟨ἀποτμηθῆναι δὲ τὴν κεφαλὴν οὐ λέγει⟩ Krüg. (ed.) | ἀλλὰ ⟨ἅμα⟩ Pol. ‖ 24 τήν τε γνώμην βασιλικώτατον del. Krüg. (ed.); cf. Grundm. p. 46

23 Ἐπανελθὼν δὲ ἐς Βαβυλῶνα καταλαμβάνει Πευκέσταν ἥκοντα ἐκ Περσῶν, ἄγοντα στρατιὰν Περσῶν ἐς δισμυρίους· ἦγε δὲ καὶ Κοσσαίων καὶ Ταπούρων οὐκ ὀλίγους, ὅτι καὶ ταῦτα ἔθνη τῶν προσχώρων τῇ Περσίδι μαχιμώτατα εἶναι ἐξηγγέλλετο. ἧκε δὲ αὐτῷ καὶ Φιλόξενος στρατιὰν ἄγων ἀπὸ Καρίας καὶ Μένανδρος ἐκ Λυδίας ἄλλους καὶ Μενίδας τοὺς ἱππέας ἄγων
2 τοὺς αὐτῷ ξυνταχθέντας. καὶ πρεσβεῖαι δὲ ἐν τούτῳ ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἧκον, καὶ τούτων οἱ πρέσβεις αὐτοί τε ἐστεφανωμένοι Ἀλεξάνδρῳ προσῆλθον καὶ ἐστεφάνουν αὐτὸν στεφάνοις χρυσοῖς, ὡς θεωροὶ δῆθεν ἐς τιμὴν θεοῦ ἀφιγμένοι. τῷ δὲ οὐ πόρρω ἄρα ἡ τελευτὴ ἦν.

3 Ἔνθα δὴ τούς τε Πέρσας ἐπαινέσας τῆς προθυμίας, ὅτι πάντα Πευκέστᾳ ἐπείθοντο, καὶ αὐτὸν Πευκέσταν τῆς ἐν κόσμῳ αὐτῶν ἐξηγήσεως, κατέλεγεν αὐτοὺς ἐς τὰς Μακεδονικὰς τάξεις, δεκαδάρχην μὲν τῆς δεκάδος ἡγεῖσθαι Μακεδόνα καὶ ἐπὶ τούτῳ διμοιρίτην Μακεδόνα καὶ δεκαστάτηρον, οὕτως ὀνομαζόμενον ἀπὸ τῆς μισθοφορᾶς, ἥντινα μείονα μὲν τοῦ διμοιρίτου, πλείονα δὲ τῶν οὐκ ἐν τιμῇ στρατευο-
4 μένων ἔφερεν· ἐπὶ τούτοις δὲ δώδεκα Πέρσας καὶ τελευταῖον τῆς δεκάδος Μακεδόνα, δεκαστάτηρον καὶ τοῦτον, ὥστε ἐν τῇ δεκάδι τέσσαρας μὲν εἶναι Μακεδόνας, τοὺς μὲν τῇ μισθοφορᾷ προὔχοντας, τὸν δὲ τῇ

1—12 = Exc. de legat. gentium ad Rom. 10, p. 516 ed. De Boor. ὅτι ἐπανελθὼν Ἀλέξανδρος ἐς — ἀφιγμένοι

---

2 ἄγοντα] ἄγοντας η ‖ 3—8 pro ἦγε — ξυνταχθέντας ε habet ἄγοντα καὶ ἄλλα τινὰ ἔθνη ‖ 4 ταῦτα A²FGHL, ταῦτα τὰ B ‖ 25 μὲν ⟨τρεῖς⟩ Vulc. | fortasse δὲ ⟨καὶ⟩

ἀρχῇ τῆς δεκάδος, δώδεκα δὲ Πέρσας, τοὺς μὲν Μακε-
δόνας τὴν πάτριον ὅπλισιν ὡπλισμένους, τοὺς δὲ
Πέρσας τοὺς μὲν τοξότας, τοὺς δὲ καὶ μεσάγκυλα
ἔχοντας.
Ἐν τούτῳ δὲ πολλάκις μὲν τοῦ ναυτικοῦ ἀπε- 5
πειρᾶτο, πολλαὶ δὲ ἔριδες αὐτῷ τῶν τριήρων καὶ ὅσαι
τετρήρεις κατὰ τὸν ποταμὸν ἐγίγνοντο, καὶ ἀγῶνες
τῶν τε ἐρετῶν καὶ τῶν κυβερνητῶν καὶ στέφανοι τῶν
νικώντων.
Ἧκον δὲ καὶ παρὰ Ἄμμωνος οἱ θεωροὶ οὕστινας 6
ἐστάλκει ἐρησομένους ὅπως θέμις αὐτῷ τιμᾶν Ἡφαι-
στίωνα· οἱ δὲ ὡς ἥρωϊ ἔφησαν ὅτι θύειν θέμις ὁ
Ἄμμων λέγει. ὁ δὲ ἔχαιρέ τε τῇ μαντείᾳ καὶ τὸ ἀπὸ
τοῦδε ὡς ἥρωα ἐγέραιρε. καὶ Κλεομένει, ἀνδρὶ κακῷ
καὶ πολλὰ ἀδικήματα ἀδικήσαντι ἐν Αἰγύπτῳ, ἐπιστέλλει
ἐπιστολήν. καὶ ταύτην τῆς μὲν ἐς Ἡφαιστίωνα καὶ ἀπο-
θανόντα φιλίας ἕνεκα καὶ μνήμης οὐ μέμφομαι ἔγωγε,
ἄλλων δὲ πολλῶν ἕνεκα μέμφομαι. ἔλεγε γὰρ ἡ ἐπιστολὴ 7
κατασκευασθῆναι Ἡφαιστίωνι ἡρῷον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ
Αἰγυπτίᾳ, ἔν τε τῇ πόλει αὐτῇ καὶ ἐν τῇ νήσῳ τῇ Φάρῳ,
ἵνα ὁ πύργος ἐστὶν ὁ ἐν τῇ νήσῳ, μεγέθει τε μέγιστον
καὶ πολυτελείᾳ ἐκπρεπέστατον, καὶ ὅπως ἐπικρατήσῃ
ἐπικαλεῖσθαι ἀπὸ Ἡφαιστίωνος, καὶ τοῖς συμβολαίοις
καθ' ὅσα οἱ ἔμποροι ἀλλήλοις ξυμβάλλουσιν ἐγγρά-
φεσθαι τὸ ὄνομα Ἡφαιστίωνος. ταῦτα μὲν οὐκ ἔχω 8
μέμψασθαι, πλήν γε δὴ ὅτι οὐκ ἐπὶ μεγάλοις μεγάλως διε-
σπουδάζετο. ἐκεῖνα δὲ καὶ πάνυ μέμφομαι. ἦν γὰρ κατα-

---

5. 6 ἀπεπειρᾶτο] ἀνεπειρᾶτο Krüg. (ed.) ‖ 7 τετρήρεις Vulc., τε τριήρεις A ‖ 18 ἔλεγε] ἐκέλευε Krüg. ‖ 19 κατασκευασθῆναι ⟨δεῖν⟩ Pol. ‖ 21. 22 μέγιστον et ἐκπρεπέστατον Dübn. (ed.) ex B, μέγιστος et ἐκπρεπέστατος A ‖ 25 ὄνομα ⟨τὸ⟩ Krüg. (ed.)

λάβω ἐγώ, ἔλεγε τὰ γράμματα, τὰ ἱερὰ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ καλῶς κατεσκευασμένα καὶ τὰ ἡρῷα τὰ Ἡφαιστίωνος, εἴ τέ τι πρότερον ἡμάρτηκας, ἀφήσω σε τούτου, καὶ τὸ λοιπόν, ὁπηλίκον ἂν ἁμάρτῃς, οὐδὲν πείσῃ ἐξ ἐμοῦ ἄχαρι. τοῦτο ἀνδρὶ ἄρχοντι πολλῆς μὲν χώρας, πολλῶν δὲ ἀνθρώπων ἐκ βασιλέως μεγάλου ἐπεσταλμένον, ἄλλως τε καὶ κακῷ ἀνδρί, οὐκ ἔχω ἐπαινέσαι.

24 *Ἀλλὰ γὰρ αὐτῷ ἤδη Ἀλεξάνδρῳ ἐγγὺς ἦν τὸ τέλος. καί τι καὶ τοιόνδε πρὸ τῶν μελλόντων σημῆναι λέγει*
FGrH 139/fr. 58 *Ἀριστόβουλος· καταλοχίζειν μὲν αὐτὸν τὴν στρατιὰν τὴν σὺν Πευκέστᾳ τε ἐκ Περσῶν καὶ ἀπὸ θαλάσσης ξὺν Φιλοξένῳ καὶ Μενάνδρῳ ἥκουσαν ἐς τὰς Μακεδονικὰς τάξεις· διψήσαντα δὲ ἀποχωρῆσαι ἐκ τῆς ἕδρας*
2 *καταλιπόντα ἔρημον τὸν θρόνον τὸν βασίλειον. εἶναι δὲ κλίνας ἑκατέρωθεν τοῦ θρόνου ἀργυρόποδας, ἐφ' ὧν οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι ἐκάθηντο. τῶν τινα οὖν ἠμελημένων ἀνθρώπων, οἱ δὲ καὶ τῶν ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ ὄντα λέγουσιν, ἔρημον ἰδόντα τὸν θρόνον καὶ τὰς κλίνας, περὶ τῷ θρόνῳ δὲ ἑστηκότας τοὺς εὐνούχους, καὶ γὰρ καὶ οἱ ἑταῖροι ξυνανέστησαν τῷ βασιλεῖ ἀποχωροῦντι, διελθόντα διὰ τῶν εὐνούχων ἀναβῆναί*
3 *τε ἐπὶ τὸν θρόνον καὶ καθέζεσθαι. τοὺς δὲ οὐκ ἀναστῆσαι μὲν αὐτὸν ἐκ τοῦ θρόνου κατὰ δή τινα νόμον Περσικόν, περιρρηξαμένους δὲ τύπτεσθαι τά τε στήθη καὶ τὰ πρόσωπα ὡς ἐπὶ μεγάλῳ κακῷ. ταῦτα ὡς ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, κελεῦσαι στρεβλωθῆναι τὸν καθίσαντα, μήποτε ἐξ ἐπιβουλῆς ξυντεταγμένον τοῦτο ἔδρασε γνῶναι ἐθέλοντα. τὸν δὲ οὐδὲν ἄλλο κατειπεῖν ὅτι μὴ ἐπὶ νοῦν οἱ ἐλθὸν οὕτω πρᾶξαι· ᾗ δὴ καὶ*

---

28 *οὐδὲν ἄλλο* BG, *οὐδὲν ἄλλον* A[2], *οὐδὲν ἀλλ' ὅτι* FH, *οὐδένα ἄλλον* L ‖ 29 *ᾗ* Raph., *ἤ* A

μᾶλλον ἐπ' οὐδενὶ ἀγαθῷ ξυμβῆναι αὐτῷ οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο.

Ἡμέραι τε οὐ πολλαὶ ἐπὶ τούτῳ ἐγένοντο καὶ 4 τεθυκὼς τοῖς θεοῖς τάς τε νομιζομένας θυσίας ἐπὶ ξυμφοραῖς ἀγαθαῖς καί τινας καὶ ἐκ μαντείας εὐωχεῖτο ἅμα τοῖς φίλοις καὶ ἔπινε πόρρω τῶν νυκτῶν. δοῦναι δὲ λέγεται καὶ τῇ στρατιᾷ ἱερεῖα καὶ οἶνον κατὰ λόχους καὶ ἑκατοστύας. ἀπὸ δὲ τοῦ πότου αὐτὸν μὲν ἀπαλλάττεσθαι ἐθέλειν ἐπὶ κοιτῶνα εἰσὶν οἳ ἀνέγραψαν· Μήδιον δὲ αὐτῷ ἐντυχόντα, τῶν ἑταίρων ἐν τῷ τότε τὸν πιθανώτατον, δεηθῆναι κωμάσαι παρὰ οἷ· γενέσθαι γὰρ ἂν ἡδὺν τὸν κῶμον.

Καὶ αἱ βασίλειοι ἐφημερίδες ὧδε ἔχουσιν· πίνειν 25 FGrH 117/fr. 3 παρὰ Μηδίῳ αὐτὸν κωμάσαντα· ἔπειτα ἐξαναστάντα καὶ λουσάμενον καθεύδειν τε καὶ αὖθις δειπνεῖν παρὰ Μηδίῳ καὶ αὖθις πίνειν πόρρω τῶν νυκτῶν· ἀπαλλαχθέντα δὲ τοῦ πότου λούσασθαι· καὶ λουσάμενον ὀλίγον τι ἐμφαγεῖν καὶ καθεύδειν αὐτοῦ, ὅτι ἤδη ἐπύρεσσεν. ἐκκομισθέντα δὲ ἐπὶ κλίνης πρὸς τὰ ἱερὰ 2 θῦσαι ὡς νόμος ἐφ' ἑκάστῃ ἡμέρᾳ, καὶ τὰ ἱερὰ ἐπιθέντα κατακεῖσθαι ἐν τῷ ἀνδρῶνι ἔστε ἐπὶ κνέφας. ἐν τούτῳ δὲ τοῖς ἡγεμόσι παραγγέλλειν ὑπὲρ τῆς πορείας καὶ τοῦ πλοῦ, τοὺς μὲν ὡς πεζῇ ἰόντας παρασκευάζεσθαι ἐς τετάρτην ἡμέραν, τοὺς δὲ ἅμα οἷ πλέοντας ὡς εἰς πέμπτην πλευσουμένους. ἐκεῖθεν δὲ 3 κατακομισθῆναι ἐπὶ τῆς κλίνης ὡς ἐπὶ τὸν ποταμόν, καὶ πλοίου ἐπιβάντα διαπλεῦσαι πέραν τοῦ ποταμοῦ

---

9 κοιτῶνα Sint., κοιτῶνι A || 13 αἱ βασίλειοι ἐφημερίδες] cf. Plut. Alex. 76; U. Wilcken, *Philolog. LIII* p. 112; J. Kärst, *Philolog. LVI* p. 334; C. Wachsmuth, *Rhein. Mus. N. F. LVI* p. 220; C. F. Lehmann, *Hermes XXXVI* p. 319

*ἐς τὸν παράδεισον, κἀκεῖ αὖθις λουσάμενον ἀνα-
παύεσθαι. ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν λούσασθαί τε
αὖθις καὶ θῦσαι τὰ νομιζόμενα· καὶ εἰς τὴν καμάραν
εἰσελθόντα κατακεῖσθαι διαμυθολογοῦντα πρὸς Μήδιον·
παραγγεῖλαι δὲ καὶ τοῖς ἡγεμόσιν ἀπαντῆσαι ἕωθεν.*
4 *ταῦτα πράξαντα δειπνῆσαι ὀλίγον· κομισθέντα δὲ
αὖθις ἐς τὴν καμάραν πυρέσσειν ἤδη ξυνεχῶς τὴν
νύκτα ὅλην· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ λούσασθαι καὶ λουσάμενον
θῦσαι. Νεάρχῳ δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσι παραγ-
γεῖλαι τὰ ἀμφὶ τὸν πλοῦν ὅπως ἔσται ἐς τρίτην
ἡμέραν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ λούσασθαι αὖθις καὶ θῦσαι
τὰ τεταγμένα, καὶ τὰ ἱερὰ ἐπιθέντα οὐκέτι ἐλινύειν
πυρέσσοντα. ἀλλὰ καὶ ὣς τοὺς ἡγεμόνας εἰσκαλέσαντα
παραγγέλλειν τὰ πρὸς τὸν ἔκπλουν ὅπως αὐτῷ ἔσται
ἕτοιμα· λούσασθαί τε ἐπὶ τῇ ἑσπέρᾳ, καὶ λουσάμενον*
5 *ἔχειν ἤδη κακῶς. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ μετακομισθῆναι ἐς
τὴν οἰκίαν τὴν πρὸς τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ θῦσαι μὲν
τὰ τεταγμένα, ἔχοντα δὲ πονήρως ὅμως ἐσκαλέσαι τῶν
ἡγεμόνων τοὺς ἐπικαιριωτάτους καὶ ὑπὲρ τοῦ πλοῦ
αὖθις παραγγέλλειν. τῇ δ' ἐπιούσῃ μόγις ἐκκομισθῆναι
πρὸς τὰ ἱερὰ καὶ θῦσαι, καὶ μηδὲν μεῖον ἔτι παραγ-*
6 *γέλλειν ὑπὲρ τοῦ πλοῦ τοῖς ἡγεμόσιν. ἐς δὲ τὴν
ὑστεραίαν κακῶς ἤδη ἔχοντα ὅμως θῦσαι τὰ τεταγ-
μένα. παραγγεῖλαι δὲ τοὺς μὲν στρατηγοὺς διατρίβειν
κατὰ τὴν αὐλήν, χιλιάρχας δὲ καὶ πεντακοσιάρχας πρὸ
τῶν θυρῶν. ἤδη δὲ παντάπασι πονήρως ἔχοντα δια-
κομισθῆναι ἐκ τοῦ παραδείσου ἐς τὰ βασίλεια. εἰσ-
ελθόντων δὲ τῶν ἡγεμόνων γνῶναι μὲν αὐτούς, φωνῆσαι*

12 *ἐλινύειν* A^2L, *ἐλιννύειν* BFGH || 19 *ἐπικαιριωτάτους* Krüg. (ed.), *ἐπικαιροτάτους* A || 26 *πονήρως*] ita A, *πονηρῶς* vulg.; cf. Herodian. ed. Lentz II p. 197, 19 || 28 *φωνῆσαι* BFGH, *φωνῆναι* A^2L

δὲ μηδὲν ἔτι, ἀλλὰ εἶναι ἄναυδον· καὶ τὴν νύκτα
πυρέσσειν κακῶς καὶ τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν ἄλλην νύκτα
καὶ τὴν ἡμέραν.

Οὕτως ἐν ταῖς ἐφημερίσι ταῖς βασιλείοις ἀνα- 26
γέγραπται, καὶ ἐπὶ τούτοις ὅτι οἱ στρατιῶται ἐπόθησαν
ἰδεῖν αὐτόν, οἱ μέν, ὡς ζῶντα ἔτι ἴδοιεν, οἱ δέ, ὅτι
τεθνηκέναι ἤδη ἐξηγγέλλετο, ἐπικρύπτεσθαι δὲ αὐτοῦ
ἐτόπαζον πρὸς τῶν σωματοφυλάκων τὸν θάνατον, ὡς
ἔγωγε δοκῶ· τοὺς πολλοὺς ⟨δὲ⟩ ὑπὸ πένθους καὶ □
πόθου τοῦ βασιλέως βιάσασθαι ἰδεῖν Ἀλέξανδρον. τὸν
δὲ ἄφωνον μὲν εἶναι λέγουσι παραπορευομένης τῆς
στρατιᾶς, δεξιοῦσθαι δὲ ὡς ἑκάστους τήν τε κεφαλὴν
ἐπαίροντα μόγις καὶ τοῖν ὀφθαλμοῖν ἐπισημαίνοντα.
λέγουσι δὲ αἱ ἐφημερίδες αἱ βασίλειοι ἐν τοῦ Σαρά- 2
πιδος τῷ ἱερῷ Πείθωνά τε ἐγκοιμηθέντα καὶ Ἄτταλον
καὶ Δημοφῶντα καὶ Πευκέσταν, πρὸς δὲ Κλεομένην
τε καὶ Μενίδαν καὶ Σέλευκον, ἐπερωτᾶν τὸν θεὸν εἰ
λῷον καὶ ἄμεινον Ἀλεξάνδρῳ εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ
κομισθέντα καὶ ἱκετεύσαντα θεραπεύεσθαι πρὸς τοῦ
θεοῦ· καὶ γενέσθαι φήμην τινὰ ἐκ τοῦ θεοῦ μὴ
κομίζεσθαι εἰς τὸ ἱερόν, ἀλλὰ αὐτοῦ μένοντι ἔσεσθαι
ἄμεινον. ταῦτά τε ἀπαγγεῖλαι τοὺς ἑταίρους καὶ 3
Ἀλέξανδρον οὐ πολὺ ὕστερον ἀποθανεῖν, ὡς τοῦτο
ἄρα ἤδη ὂν τὸ ἄμεινον. οὐ πόρρω δὲ τούτων οὔτε
Ἀριστοβούλῳ οὔτε Πτολεμαίῳ ἀναγέγραπται. οἱ δὲ FGrH 139/fr. 60, 138/fr. 30
καὶ τάδε ἀνέγραψαν, ἐρέσθαι μὲν τοὺς ἑταίρους αὐτὸν
ὅτῳ τὴν βασιλείαν ἀπολείπει, τὸν δὲ ὑποκρίνασθαι
ὅτι τῷ κρατίστῳ· οἱ δέ, προσθεῖναι πρὸς τούτῳ τῷ

3 ἡμέραν, ⟨καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν⟩ U. Wilcken l. l. p. 126 ‖ 9 ⟨δὲ⟩ add. Vulc. ‖ 24 οὐ πόρρω δὲ τούτων] cf. U. Wilcken l. l. p. 117; J. Kärst l. l.; C. Wachsmuth l. l.

λόγῳ ὅτι μέγαν ἐπιτάφιον ἀγῶνα ὁρᾷ ἐφ' αὐτῷ
ἐσόμενον.
27 Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα οἶδα ἀναγεγραμμένα ὑπὲρ τῆς
Ἀλεξάνδρου τελευτῆς, καὶ φάρμακον ὅτι ἐπέμφθη παρὰ
Ἀντιπάτρου Ἀλεξάνδρῳ καὶ ἐκ τοῦ φαρμάκου ὅτι
ἀπέθανε· καὶ τὸ φάρμακον ὅτι Ἀριστοτέλης μὲν Ἀντι-
πάτρῳ ἐξεῦρε δεδοικὼς ἤδη Ἀλέξανδρον Καλλισθένους
ἕνεκα, Κάσανδρος δὲ ὁ Ἀντιπάτρου ἐκόμισεν· οἱ δὲ
καὶ ὅτι ἐν ἡμιόνου ὁπλῇ ἐκόμισε καὶ τοῦτο ἀνέγραψαν.
2 δοῦναι δὲ αὐτὸ Ἰόλλαν τὸν ἀδελφὸν τὸν Κασάνδρου
τὸν νεώτερον· εἶναι γὰρ οἰνοχόον βασιλικὸν τὸν Ἰόλ-
λαν καί τι καὶ λελυπῆσθαι πρὸς Ἀλεξάνδρου ὀλίγῳ
πρόσθεν τῆς τελευτῆς· οἱ δὲ καὶ Μήδιον μετασχεῖν
τοῦ ἔργου, ἐραστὴν ὄντα τοῦ Ἰόλλα· καὶ αὐτὸν γὰρ
εἶναι τὸν εἰσηγητὴν γενόμενον Ἀλεξάνδρῳ τοῦ κώμου·
ὀδύνην τε αὐτῷ ἐπὶ τῇ κύλικι γενέσθαι ὀξεῖαν, καὶ
3 ἐπὶ τῇ ὀδύνῃ ἀπαλλαγῆναι ἐκ τοῦ πότου. ἤδη δέ τις
οὐκ ᾐσχύνθη ἀναγράψαι ὅτι αἰσθόμενος οὐ βιώσιμον
ὄντα αὐτὸν Ἀλέξανδρος ἐς τὸν Εὐφράτην ποταμὸν
ᾔει ἐμβαλῶν, ὡς ἀφανὴς ἐξ ἀνθρώπων γενόμενος
πιστοτέραν τὴν δόξαν παρὰ τοῖς ἔπειτα ἐγκαταλείποι
ὅτι ἐκ θεοῦ τε αὐτῷ ἡ γένεσις ξυνέβη καὶ παρὰ
θεοὺς ἡ ἀποχώρησις. Ῥωξάνην δὲ τὴν γυναῖκα οὐ
λαθεῖν ἐξιόντα, ἀλλὰ εἰργόμενον γὰρ πρὸς αὐτῆς ἐπ-
οιμώξαντα εἰπεῖν ὅτι ἐφθόνησεν ἄρα αὐτῷ δόξης τῆς

17 — p. 387, 1 cf. Zonaras, Epit. Historiarum IV 14, p. 197 a

1 ἐφ' αὐτῷ Ell., ἐπ' αὐτῷ A ‖ 8 Κάσανδρος] rectius Κάσσανδρος, v. Hoffmann, *Die Makedonen*, p. 208 ‖ 9 καὶ post ἐκόμισε del. Krüg. (ed.); cf. Grundm. p. 22 ‖ 18. 19 βιώσιμον ὄντα] βιώσιμος ὢν ⟨αὐτὸς⟩ Krüg. (ed.) ‖ 20 ἐμβαλῶν Schn. ad Xen. Anab. VII 1, 12, ἐμβαλὼν A

ἐς ἅπαν, ὡς θεῷ δὴ γεγενημένῳ. καὶ ταῦτα ἐμοὶ ὡς μὴ ἀγνοεῖν δόξαιμι μᾶλλον ὅτι λεγόμενά ἐστιν ἢ ὡς πιστὰ ἐς ἀφήγησιν ἀναγεγράφθω.

Ἐτελεύτα μὲν δὴ Ἀλέξανδρος τῇ τετάρτῃ καὶ 28 Id. Iun. a. 323 δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ Ὀλυμπιάδι ἐπὶ Ἡγησίου ἄρχοντος Ἀθήνησιν· ἐβίω δὲ δύο καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ τοῦ τρίτου μῆνας ἐπέλαβεν ὀκτώ, ὡς λέγει Ἀριστό- FGrH 139/fr. 61 βουλος· ἐβασίλευσε δὲ δώδεκα ἔτη καὶ τοὺς ὀκτὼ τούτους μῆνας, τό τε σῶμα κάλλιστος καὶ φιλοπονώτατος καὶ ὀξύτατος γενόμενος καὶ τὴν γνώμην ἀνδρειότατος καὶ φιλοτιμότατος καὶ φιλοκινδυνότατος καὶ τοῦ θείου ἐπιμελέστατος· ἡδονῶν δὲ τῶν μὲν τοῦ σώματος 2 ἐγκρατέστατος, τῶν δὲ τῆς γνώμης ἐπαίνου μόνου ἀπληστότατος· ξυνιδεῖν δὲ τὸ δέον ἔτι ἐν τῷ ἀφανεῖ ὂν δεινότατος, καὶ ἐκ τῶν φαινομένων τὸ εἰκὸς ξυμβαλεῖν ἐπιτυχέστατος, καὶ τάξαι στρατιὰν καὶ ὁπλίσαι τε καὶ κοσμῆσαι δαημονέστατος· καὶ τὸν θυμὸν τοῖς στρατιώταις ἐπᾶραι καὶ ἐλπίδων ἀγαθῶν ἐμπλῆσαι καὶ τὸ δεῖμα ἐν τοῖς κινδύνοις τῷ ἀδεεῖ τῷ αὑτοῦ ἀφανίσαι, ξύμπαντα ταῦτα γενναιότατος. καὶ οὖν καὶ ὅσα ἐν 3 τῷ ἐμφανεῖ πρᾶξαι, ξὺν μεγίστῳ θάρσει ἔπραξεν, ὅσα

9—17 = Suidas s. v. Ἀλέξανδρος· οὗτος ἦν τό τε — δαημονέστατος καὶ πρὸς πᾶν καλὸν ἐπιτηδειότατος ‖ 16. 17 = Suidas s. v. δαημονέστατος· ἦν δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τάξαι — δαημονέστατος

10 γενόμενος καὶ om. Suid. ‖ 12 δὲ] τε Suid. ‖ 13 ἐγκρατέστατος] ἐγκρατέστερος Suid. ‖ 13. 14 ἐπαίνου μόνου ἀπληστότατος] ἐπαινουμένων ἁπλούστατος Suid. ‖ 16 στρατιὰν A et Suid. s. v. Ἀλ., στρατείαν Suid. s. v. δαημ. ‖ 17 τε καὶ κοσμῆσαι om. Suid. s. v. Ἀλ. et s. v. δαημ. | δαημονέστατος καὶ πρὸς πᾶν καλὸν ἐπιτηδειότατος Suid. s. v. Ἀλ., in quae verba eum sequentia contraxisse suspicor ‖ 21 ἐμφανεῖ restitui ex A[2] (ita etiam A, ut videtur), ἀφανεῖ FGHL vulg., om. B

τε φθάσας ὑφαρπάσαι τῶν πολεμίων, πρὶν καὶ δεῖσαί τινα αὐτὰ ὡς ἐσόμενα, προλαβεῖν δεινότατος· καὶ τὰ μὲν ξυντεθέντα ἢ ὁμολογηθέντα φυλάξαι βεβαιότατος, πρὸς δὲ τῶν ἐξαπατώντων μὴ ἁλῶναι ἀσφαλέστατος, χρημάτων τε ἐς μὲν ἡδονὰς τὰς αὑτοῦ φειδωλότατος, ἐς δὲ εὐποιΐαν τῶν πέλας ἀφθονώτατος.

29 Εἰ δέ τι ἐπλημμελήθη Ἀλεξάνδρῳ δι' ὀξύτητα ἢ
ὑπ' ὀργῆς, ἢ εἴ τι ἐς τὸ ὑπερογκότερον προήχθη βαρ-
βαρίσαι, οὐ μεγάλα τίθεμαι ἔγωγε, εἰ τὴν νεότητά τέ
τις τὴν Ἀλεξάνδρου μὴ ἀνεπιεικῶς ἐνθυμηθείη καὶ τὸ
διηνεκὲς τῆς εὐτυχίας καὶ τοὺς πρὸς ἡδονήν, οὐκ ἐπὶ
τῷ βελτίστῳ, τοῖς βασιλεῦσι ξυνόντας τε καὶ ἐπὶ κακῷ
ξυνεσομένους· ἀλλὰ μεταγνῶναί γε ἐφ' οἷς ἐπλημ-
μέλησε μόνῳ οἶδα τῶν πάλαι βασιλέων Ἀλεξάνδρῳ
2 ὑπάρξαι ὑπὸ γενναιότητος. οἱ δὲ πολλοί, εἰ καί τι
ἔγνωσαν πλημμελήσαντες, οἱ δὲ τῷ προηγορεῖν αὐτοῦ,
ὡς καλῶς δὴ πραχθέντος, ἐπικρύψειν οἴονται τὴν
ἁμαρτίαν, κακῶς γιγνώσκοντες. μόνη γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ
ἴασις ἁμαρτίας ὁμολογεῖν τε ἁμαρτόντα καὶ δῆλον εἶναι
ἐπ' αὐτῷ μεταγιγνώσκοντα, ὡς τοῖς τε παθοῦσί τι ἄχαρι
οὐ πάντη χαλεπὰ τὰ παθήματα φαινόμενα, εἰ ὁ δράσας
αὐτὰ ξυγχωροίη ὅτι οὐ καλὰ ἔδρασεν, αὐτῷ τέ τινι
ἐς τὸ μέλλον ταύτην ἐλπίδα ἀγαθὴν ὑπολειπομένην,
μή ποτε ἂν παραπλήσιόν τι ἁμαρτεῖν, εἰ τοῖς πρόσθεν
3 πλημμεληθεῖσιν ἀχθόμενος φαίνοιτο. ὅτι δὲ ἐς θεὸν
τὴν γένεσιν τὴν αὑτοῦ ἀνέφερεν, οὐδὲ τοῦτο ἐμοὶ
δοκεῖ μέγα εἶναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα, εἰ μὴ καὶ
σόφισμα ἦν τυχὸν ἐς τοὺς ὑπηκόους τοῦ σεμνοῦ ἕνεκα.

---

11 ἡδονὴν ⟨καὶ⟩ Krüg. (ed.) ‖ 15 ὑπάρξαι] ὑπάρξαν Krüg. (ed.) ‖ 20 τοῖς τε scripsi, τοῖς τι A; τοῖς vulg. ‖ 21 οὐ⟨κ ἂν⟩ Krüg. (ed.) ‖ 27 αὐτῷ] αὐτοῦ Schn.

οὔκουν δοκεῖ ἔμοιγε ἢ Μίνωος γενέσθαι βασιλεὺς
ἀφανέστερος ἢ Αἰακοῦ ἢ Ῥαδαμάνθυος, οἷς δὴ ἐς Δία
ἀνενεχθεῖσα ἡ γένεσις πρὸς τῶν πάλαι ἀνθρώπων
οὐδεμιᾷ αὐτῶν ὕβρει προστίθεται, οὐδὲ Θησέως τοῦ
Ποσειδῶνος οὐδὲ Ἴωνος τοῦ Ἀπόλλωνος. ὡς ἔμοιγε 4
καὶ ἡ Περσικὴ σκευὴ σόφισμα δοκεῖ εἶναι πρός τε
τοὺς βαρβάρους, ὡς μὴ πάντῃ ἀλλότριον αὐτῶν
φαίνεσθαι τὸν βασιλέα, καὶ πρὸς τοὺς Μακεδόνας, ὡς
ἀποστροφήν τινα εἶναι αὐτῷ ἀπὸ τῆς ὀξύτητός τε καὶ
ὕβρεως τῆς Μακεδονικῆς· ἐφ' ὅτῳ δὴ καὶ ἐγκαταμῖξαί
μοι δοκεῖ ταῖς τάξεσιν αὐτῶν τοὺς Πέρσας τοὺς μηλο-
φόρους καὶ τοῖς ἀγήμασι τοὺς ὁμοτίμους. καὶ οἱ
πότοι δέ, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος, οὐ τοῦ οἴνου ἕνεκα FGrH 139/fr. 62
μακροὶ αὐτῷ ἐγίγνοντο, οὐ γὰρ πίνειν πολὺν οἶνον
Ἀλέξανδρον, ἀλλὰ φιλοφροσύνης τῆς ἐς τοὺς ἑταίρους.

Ὅστις δὲ κακίζει Ἀλέξανδρον, μὴ μόνον ὅσα ἄξια 30
κακίζεσθαί ἐστι προφερόμενος κακιζέτω, ἀλλὰ ξύμ-
παντα τὰ Ἀλεξάνδρου εἰς ἓν χωρίον ξυναγαγὼν οὕτω
δὴ ἐκλογιζέσθω ὅστις τε ὢν αὐτὸς καὶ ὁποίᾳ τύχῃ
κεχρημένος ὅντινα γενόμενον ἐκεῖνον καὶ ἐς ὅσον
εὐτυχίας τῆς ἀνθρωπίνης ἐλθόντα βασιλέα τε ἀμφοῖν
τοῖν ἠπείροιν ἀναμφιλογώτατα γενόμενον καὶ ἐπὶ πᾶν
ἐξικόμενον τῷ αὐτοῦ ὀνόματι κακίζει, σμικρότερός τε □
ὢν αὐτὸς καὶ ἐπὶ σμικροῖς πονούμενος καὶ οὐδὲ ταῦτα
ἐν κόσμῳ τιθέμενος. ὡς ἔγωγε δοκῶ ὅτι οὔτε τι 2
ἔθνος ἀνθρώπων οὔτε τις πόλις ἐν τῷ τότε ἦν οὔτε
τις εἷς ἄνθρωπος εἰς ὃν οὐ πεφοιτήκει τὸ Ἀλεξάνδρου
ὄνομα. οὔκουν οὐδὲ ἐμοὶ ἔξω τοῦ θείου φῦναι ἂν

---

5 οὐδὲ Ἴωνος τοῦ Ἀπόλλωνος m. 1 in marg. suppl. A ‖ 19 δὴ Vulc., δὲ A ‖ 23 τε] γε vulg. ‖ 24 οὐδὲ ⟨ἂν⟩ Krüg. (ed.) ‖ 28 ἂν del. Krüg. (ed.)

*δοκεῖ ἀνὴρ οὐδενὶ ἄλλῳ ἀνθρώπων ἐοικώς. καὶ ταῦτα
χρησμοί τε ἐπισημῆναι ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῇ Ἀλεξάνδρου
λέγονται καὶ φάσματα ἄλλα ἄλλοις γενόμενα καὶ
ἐνύπνια φανέντα ἄλλα ἄλλοις καὶ ἡ ἐς τοῦτο ἐξ
ἀνθρώπων τιμή τε αὐτοῦ καὶ μνήμη οὐκ ἀνθρωπίνη
οὖσα, καὶ νῦν δὲ διὰ τοσούτου ἄλλοι χρησμοὶ ἐπὶ τῇ*
3 *τιμῇ αὐτοῦ τῷ ἔθνει τῷ Μακεδόνων χρησθέντες. ἐπεὶ
καὶ αὐτὸς ἐμεμψάμην ἔστιν ἃ ἐν τῇ ξυγγραφῇ τῶν
Ἀλεξάνδρου ἔργων, ἀλλὰ αὐτόν γε Ἀλέξανδρον οὐκ
αἰσχύνομαι θαυμάζων· τὰ δὲ ἔργα ἐκεῖνα ἐκάκισα
ἀληθείας τε ἕνεκα τῆς ἐμῆς καὶ ἅμα ὠφελείας τῆς ἐς
ἀνθρώπους· ἐφ' ὅτῳ ὡρμήθην οὐδὲ αὐτὸς ἄνευ θεοῦ
ἐς τήνδε τὴν ξυγγραφήν.*

---

1 *δοκεῖ* vulg., *δοκῇ* A ‖ 13 *ἀρριανοῦ ἀνάβασις ἀλεξάνδρου ἑβδόμη* subscriptio in A

INDICES[1]

I. INDEX NOMINUM

[1]) Indicem nominum passim emendatum et auctum repetivi ex editione Abichtiana. Auctorum indicem adieci.

B.

Z.

H.

Θ.

K.

Λ.

N.

Ξ.

O.

Π.

Υ.

Χ.

Ω.

II. INDEX AUCTORUM

EXCERPTA PHOTII

PRAEFATIO

Haud parvi interesse Arriani studiosorum ratus cognoscere, quibus verbis Photius in bibliothecae suae codice XCI Anabasin illustret, totum illum locum exhibeo. quo in munere Henryi (Photius, Bibliothéque, Paris, Société d'édition ,,Les Belles Lettres'' 1959) quod omnino probavi lectiones in contextum recipiendas curavi, adhibitis, quae alia legisse phototypicis usus codicum exemplaribus mihi videar.

ΦΩΤΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

91

Ἀνεγνώσθη Ἀρριανοῦ τὰ κατὰ Ἀλέξανδρον ἐν λόγοις ἑπτά, ἐν οἷς διεξέρχεται τάς τε πρὸς Ἀθηναίους σπονδὰς καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ἄνευ μέντοι Λακεδαιμονίων, καὶ τὴν ἐπὶ τὴν Ἀσίαν περαίωσιν, ὅπως τε μάχαις τρισὶ κατεστρέψατο Πέρσας, ἐν Γρανίκῳ μὲν τοὺς σατράπας Δαρείου στρατιὰν ἄγοντας δισμυρίους μὲν ἱππεῖς,

1 *Ἀρειανοῦ* M, id quod saepius invenias || 5 *τισι* M || 6 nescio an scripseris *στρατιᾶς*

πεζοὺς δὲ παρὰ μικρὸν ἴσους, τούτους σύμπαντας καταπολεμήσας, ἐν Ἰσσῷ δὲ αὐτόν τε Δαρεῖον καὶ τοὺς ἀμφ᾽ αὐτὸν κατὰ κράτος τρεψάμενος, καὶ συλλαβὼν αἰχμαλώτους παῖδας τε καὶ αὐτὴν γυναῖκα, ἐν Ἀρβήλοις δὲ ἤτοι ἐν Γαυγαμήλοις εἰς τέλος αὐτὸν ἐκνικήσας.

Ὅπως τε φεύγων Δαρεῖος ὑπὸ τῶν οἰκείων ἀνῃρέθη, ἀνερρήθη δὲ ἀντ᾽ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς βασιλέα Βῆσσος· ὅπως τε ὕστερον Βῆσσον Ἀλέξανδρος λαβὼν τῆς εἰς Δαρεῖον τόλμης ἐλωβήσατό τε καὶ ἀνεῖλεν.

Ἔτι δὲ ὅπως ἐν μάχαις Ἀλέξανδρος ἑπτάκις ἐτρώθη· καὶ ὅπως εἷλε τὰ ἐν Παγασαῖς βασίλεια χρήματα καὶ ὅτι πεισθεὶς ὡς Φιλώτας εἴη βουλὴν κατ᾽ αὐτοῦ μελετῶν, ἀνεῖλεν αὐτόν τε καὶ τὸν πατέρα Παρμενίωνα. ἐγένετο δὲ καὶ τῶν Σογδιανῶν βασιλείων κύριος, καὶ
68a Σκύθας δὲ τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ μάχῃ ἐκράτησεν. ὅπως τε τὸ τοῦ Κλείτου πάθημα τῷ ποτῷ παρενεχθέντος Ἀλεξάνδρου συνέβη, καὶ οἷον πένθος ἀνανήψας ἐπεδείξατο. ἔτι δὲ καὶ ἡ ἐκ παίδων κατ᾽ Ἀλεξάνδρου ἐπιβουλή, καὶ ἡ ἐπὶ τούτῳ κόλασις. ὅπως τε ἡ ἐν τῇ Σογδιανῇ πέτρα ἑάλω καὶ ἡ γυνὴ Ὀξυάρτου, ὃς ταύτης τῆς χώρας ἐβασίλευεν, ἀλλὰ καὶ ἡ θυγάτηρ Ῥωξάνη, ἣν ὕστερον Ἀλέξανδρος γάμου νόμῳ γυναῖκα ἠγάγετο καὶ ὡς Ἀλέξανδρος ἐκ Βάκτρων ἐπὶ Ἰνδοὺς ἐλάσας μάχαις ἐκράτησε, καὶ πόλεις αὐτῶν πολιορκίᾳ πολλὰς εἷλεν· ἐν οἷς καὶ τὴν καλουμένην Ἄορνον παραλαβὼν εἰς τὴν Ἀσσακάνων χώραν ἐμβάλλει. ἐζεύχθη δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς πλοίοις. καὶ διαβὰς Πῶρόν τε τὸν Ἰνδῶν βασιλέα ἐνίκησε μιᾷ μάχῃ καὶ εἷλε ζωγρίαν, εἶτα καὶ φιλοφρονησάμενος

1 κατὰ M || 11 Παγασαῖς, quae ex abbreviatura fluxisse mihi quidem constat || 16 τοῦ τῷ M, sed propter verborum usum vix probabile || 17 ἐνεδείξατο (?) A || 25 Ἀσκάνων A, Ἀσακάνων M

πλειόνων ἄρχειν ἢ πρόσθεν ἔδωκε. λέγει δὲ ὅτι οἱ ἰνδοὶ ποταμοί, καθάπερ καὶ ὁ Νεῖλος, θέρους μὲν αὔξονται, χειμῶνος δὲ μειοῦνται.

Διαλαμβάνει δὲ καὶ ὅπως ἄλλον τινὰ Πῶρον, καὶ αὐτὸν Ἰνδῶν βασιλεύοντα, ὃν καὶ εἰς κακίαν ἐλάσαι λέγει, τοῦτον διώκων Ἀλέξανδρος τὸν Ὑδραώτην ποταμὸν ἐπεραιώθη. καὶ τοὺς ταύτῃ οἰκοῦντας Ἰνδοὺς ἐχειρώσατο, καὶ πόλεις αὐτῶν μεγάλας καὶ πολυανθρώπους ἐκπολιορκήσας ἐπὶ τὸν Ὕφασιν ποταμὸν ἐχώρει. ἐπεὶ δὲ διαβαίνειν καὶ τοῦτον Ἀλέξανδρος ἔμελλεν, ἐς στάσιν ἐκινήθη τὸ πλῆθος, οὐ φέροντες ἔτι τοὺς πόνους καὶ τὴν ἀπέραντον ἐκστρατείαν· καὶ τοῦτο αἴτιον Ἀλεξάνδρῳ τῆς ἀπ' Ἰνδῶν ὑποστροφῆς κατέστη. ἐν ᾧ καὶ ὁ πέμπτος τοῦ συγγραφέως ἀποπεραιοῦται λόγος.

Ὑποστρέφοντι δὲ Ἀλεξάνδρῳ, ὡς ὁ ἕκτος ὑπολαμβάνει λόγος, μάχαι τε αὐτῷ καὶ νῖκαι γίνονται λαμπραί· ἐν οἷς λαμπρῶς ἀγωνιζόμενος ἐπὶ ταῖς προτέραις πέντε πληγαῖς δύο ἔτι βάλλεται, ὧν ἐπὶ τῇ ἑβδόμῃ καὶ τελευτᾶν ἐδόκει, εἰ καὶ οὐ χαλεπῶς περιεγένετο.

Καὶ αὐτὸς μὲν ἐξ Ἰνδῶν ὑποστρέφων διὰ γῆς ἐποιεῖτο τὴν ἐπάνοδον. Νεάρχῳ δὲ στρατιὰν παρασχὼν ἐπέτρεψε τὴν διὰ θαλάσσης πορείαν. καὶ συμβάλλουσιν ἀλλήλοις τὰ ἀπὸ γῆς καὶ θαλάσσης στρατόπεδα περὶ Καρμανίαν. ἀπὸ Καρμανίας δὲ Ἀλέξανδρος μὲν ἐν Περσίδι, Νέαρχος δὲ ἐς τὴν Σουσιανῶν γῆν ἐπετράπη ἐπιπλεῖν καὶ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ τὰς ἐκβολάς. καὶ διαλαμβάνει τὸν

1 *τε* A || 6 *τοῦτον* vix plane cognoscendum ut conscriptum ex abbreviatura | *Ὑδάσπην* M || 12.13 *ἀπ' Ἰνδῶν* A²M, *ἐπ' Ἰνδοὺς* A | *ἀποστροφῆς* A || 18 *δύο* Bekker, *δεύτερον* codd. || 20 *ἐξ Ἰνδων*, dubitandum quid scripserit A | *διὰ γῆς*, excidisse ⟨*ἀπόρου*⟩ aut ⟨*ἐρήμου*⟩ hoc loco videtur || 24 *μὲν* om. M | *ἐς Περσίδα* M. maluerim quidem *ἐν Περσίδι* ⟨*ἐγένετο*⟩

τοῦ Νεάρχου Περίπλουν 68 b *Ἰωνικῇ φράσει ἡ ἐπιγραφομένη αὐτῷ ἰδίως Ἰνδική.*

Ἀλέξανδρος δὲ καὶ τὸν τοῦ Κύρου τάφον ἠμελημένον ἐπισκευάζει, καὶ Κάλανον τὸν γυμνοσοφιστὴν αἰτ,σάμενον εἰς πῦρ εἰσελθεῖν, ὅτι νόσος αὐτὸν ἠνώχλει, παρέσχε κατὰ τὰ πάτρια τελευτῆσαι. ἐπιτελεῖ δὲ καὶ γάμους αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἑταίρων λαμπρούς, αὐτὸς μὲν τὴν πρεσβυτάτην τῶν Δαρείου παίδων (Ἀρσινόη αὐτῇ ὄνομα) ἀγόμενος, καὶ τὴν νεωτάτην δὲ τῶν Ὤχου θυγατέρων (Παρύσατις ὠνομάζετο). Ῥωξάνη γὰρ ἤδη προηγμένη ἐτύγχανε. τὴν μέντοι Δρυπέτιν, θυγατέρα καὶ αὐτὴν οὖσαν Δαρείου, Ἡφαιστίωνι δίδωσι, Κρατερῷ δὲ Ἀμαστρίνην, Πτολεμαίῳ δὲ καὶ Εὐμένει τὰς Ἀρταβάζου παῖδας Ἀρτακάμαν καὶ Ἀρτώνην, Νεάρχῳ δὲ τὴν Βαρσίνης καὶ Μέντορος παῖδα, Σελεύκῳ δὲ τὴν Σπιταμένους, καὶ τοῖς ἄλλοις ἑταίροις τὰς δοκιμωτάτας τῶν Περσῶν καὶ Μήδων παῖδας, ἄχρι καὶ ἐς ὀγδοήκοντα. καὶ οἱ γάμοι δὲ νόμῳ τῷ Περσικῷ ἐποιήθησαν.

Πέμπει δὲ καὶ τοὺς ἀπομάχους τῶν Μακεδόνων εἰς Μακεδονίαν, ἄλλους ἀντ' αὐτῶν νεοσυλλέκτους ἀποφέρειν αὐτῷ προστάξας Ἀντίπατρον. ἐν τούτῳ καὶ Ἅρπαλος τὰ βασιλικὰ λαβὼν ᾤχετο φεύγων χρήματα. τελευτᾷ καὶ Ἡφαιστίων, ἐφ' ᾧ μέγα πένθος Ἀλεξάνδρῳ ἐποιήθη, καὶ πολυδάπανος ἡ ἐπὶ τῷ σώματι πυρὰ καὶ κηδεία· ἐν ᾧ καὶ πρέσβεις Λιβύων τε καὶ Καρχηδονίων πρὸς αὐτὸν

1 *ἀποπλεῖν* M || 3 *τοῦ* om. M, recte || 4 *Καλάνῳ τῷ γυμνοσοφιστῇ αἰτησαμένῳ* praetulerim, tamen non liquet, quid exhibeant codd. || 7 *αὐτοῦ* Bekker, codicibus vix diiudicandis | *ἑτέρων* M || 10 *ᾗ* (!) *Παρύσατις* M || 11 *καὶ αὐτὴν θυγατέρα* M || 13 *Ἀρταμαν* A, *Ἀρτακάμαν* A[1], *Ἀρτακάναν* M || 14 *Μέντορος* M, *Μελτορος* rell. || 16 *ἑτέρως* A | *δοκιμωτάτων* (?) A || 25 *οἱ πρέσβεις* M

ἀφίκοντο. καὶ Ἰταλῶν δὲ παραγενέσθαί φησι, καὶ ὅτι τὴν αὔξησιν τῶν Ἰταλῶν ἐς αὐτοὺς ἰδὼν προεῖπε καὶ ἀπεφήνατο.

Ὁρμᾷ δὲ καὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ προλέγουσιν αὐτῷ οἱ μάντεις τὴν τελευτήν· καὶ ἐπικαθίζει τις αὐτοῦ τῷ θρόνῳ παραλόγως, ἐξ οὗ μᾶλλον ἐξοιώνιστο τοῖς μάντεσιν αὐτοῦ ἡ τελευτή. παρεσκευάζετο δ' αὐτῷ ὅμως τὸ ναυτικὸν ὡς ἐπὶ Ἄραβας τοὺς πολλούς, οἳ δύο μόνον σέβουσι θεούς Οὐρανὸν καὶ Διόνυσον. καὶ ταῦτα παρασκευαζόμενος, καὶ τῆς νόσου ἤδη ἐπικρατούσης, καταλύει τὸν βίον.

Ἡ δὲ τελευτὴ αὐτοῦ ἄλλοις ἄλλως ἀναγέγραπται, καὶ πολλαὶ περὶ αὐτὴν ἐξηνέχθησαν διαφωνίαι. ἐβίω δὲ β' καὶ λ' ἔτη καὶ τοῦ τρίτου μῆνας ἐπέλαβεν ὀκτώ, ἐβασίλευσε δὲ τούτων τούς τε ὀκτὼ μῆνας καὶ ἔτη ιβ' ἐπαινεῖ δὲ αὐτὸν ἐπὶ πάσαις σχεδόν τι ταῖς ἀρεταῖς ἐς τὰ μάλιστα ὁ συγγραφεύς. καὶ ὁ ἕβδομος ἀπαρτίζεται λόγος, ὃν ἐκδέχεται βιβλίον ἕν, ἡ Ἰνδική.

7 αὐτῶν A || 12 αὐτῆς || 15 τε ut videtur A, probabilius

ADDENDA ET CORRIGENDA

X 33 adde: Sero ex Fabricii Bibliotheca Graeca cur. Harles Vol. V p. 94 didici iam Kollarium in Suppl. I ad Lambecii Commentar. de August. bibliotheca Caes. Vindobonensi p. 582sq. (qui liber praesto hic mihi non est) propter adnotationem f. 125ᵛ et 126ʳ cod. A adscriptam (*ἐνταῦθα λείπει φύλλον ά*) id suspicatum esse, quod me probasse confido, nempe ex A ceteros codices esse derivatos. (Roos add. et corr.)

XLV (nota): Praeterea Krüger a. 1848 Additamenta critica ad Arriani Anabasin edidit, in quo libello etiam Pflugkii coniecturae multae inveniuntur. (Roos add. et corr.)

1,1 (*Πτολεμαῖος-Ἀριστόβουλος*) nota: cf. 246, 23; 366, 3

2,3 (*ἦν*) nota: cf. Synes. enc. calv. 15, 79c

3,15 (*ἐμπόρων*) adn.: *βαρβάρων* Polak, quod tamen vix teneas. *ἐμπόρων* probat Neubert, Petermanns Mitt. 80, 1937, 283. praetulerim ego quidem illud Gronovii *ἐγχωρίων* et propter Arriani verborum usum et propter litterarum, ut fit scilicet corruptarum, ductum; *ἐκ τοῦ* (*τῶν*) *πέραν* Schenkl

3,22 (*ᾗ – τοῦ ὄρους*) adn.: aut *ᾗ ἀπ. ἦν τὸ ὄρος* aut *ᾗ τὸ ἀπ. ἦν τοῦ ὄρους* aut *ἀπ' ἀποτομωτάτου τοῦ ὄρους* Reiske, non necessarium, ut videtur. praetulerim *ᾗ ἀπ.* ⟨*ἦν*⟩ *τὸ ὄρος*, hoc *ἦν* propter similitudinem cum illo *ᾗ* (*ηι*) negligentia librarii A sine dubio omisso; *ἀποτομώτατον ἦν* iam Castiglioni 1909, 291

4,23 (*ἄγημα*) nota: Suid s. v. *ἄγημα. τὸ* (*τ*; *τὸ προιὸν τοῦ βασιλέως τάγμα ἢ I*) *ὅλως τάγμα εὕρηται κατὰ πολὺ παρὰ Ἀρριανῷ* locum quod totam ad Arriani de anabasi Alexandri pertinet narrationem hic proponam ubi prima agematis mentio fit

6,3 (*καταληφθέντες*) adn.: difficile diiudicandum, quid exhibeat A, *καταληφθέντες* B littera per itacismum corrupta. cf. etiam K. Latte, Nachr. d. Akademie d. Wissenschaften in Göttingen, phil.-hist. Kl. 1950, 25. res tamen sine dubio ad *καταλαμβάνει* (v. 2) referri debet, *καταλειφθέντες* sensu carente

6, 7–8 (*προκαλέσαιτο*) adn.: *προκαλέσαιντο* Reiske, quod et ipse praetulerim. intentiones Alexandri ipsius cum consecutivi constructione (*ὡς*, *ὥστε*) circumscribere solet Arrianus; *προκαλέσεται* B

6,22 (*ἀκοντισμῷ*) adn.: *ἀκοντισμῷ ἐχρῶντο* Reiske, quod non probat Roos. maluerim *ἀκοντίζοντες*, quod etiam litterarum ductui correspondet

8,14 (*προσχόντες*) adn.: *προσσχόντες* ZHk, Abicht, quod tamen ex docti cuiusdam posteriorum temporum viri penna fluxisse mihi quidem videtur

8,25 (*τὸν Ἴστρον*) adn.: delet Castiglioni 1906, 12, videtur enim ex margine in contextum lapsum

9,9 (*ὑπελίποντο*) adn.: *ὑπελείποντο* etiam k, praefert Abicht. *ὑπελίποντο* vix usitatum, probabilius *ὑπέλιπον* aut *ὑπελείποντο*, maluerim *ὑπολείπονται*

10, 11 (*ἤδη*) adn.: *ἔτι* iam Reiske, quod praetulerim propter verborum sensum, *ὅλως* Schenkl

11, 7 (*τὴν Ἀλεξάνδρου*) adn.: eiecerim quod sensum loci corrumpere mihi quidem videtur

11, 7 (*Κύναν*) nota: „*Κυννάνα* iustam huius nominis formam esse vidit O. Hoffmann, Die Makedonen p. 219 coll. inscriptione apud Ussing, Inscr. Gr. ined. n. 47; Heuzet, Mont Olympe n. 55" (Roos add. et corr.).

11, 8–9 (*ἀφικομένῳ*) adn.: *ἀφικόμενος* Castiglioni 1909, 291. Vitandum autem, ne inducaris in errorem, cf. etiam Berve, Alexanderreich II nr. 460

13,9 (*ἕως*) adn.: *ἐς* Abicht (dubitandum tamen, quod exhibeant et k et B), quod ego quidem tenuerim contra Roosium propter narrationis formam, *ἕως* hoc sensu vix usitato apud Arrianum; *ἕως ἐς* Jacob 1910, 338 documentis usus Xenoph. Cyrop. II 4, 4, Hist. Gr. II 4, 12

13,13 (*ἐσήμηνεν*) adn.: *ἐσήμανεν* cum A rell. codd.

15,2 (*ἐκτοξεύειν*) adn.: *ἐκτοξεύειν* ⟨*τοὺς διαβαίνοντας καὶ τοὺς ἤδη διαβάντας καὶ τοὺς Ἀγριανας πάλιν*⟩ Jacob 1910, 338, tamen non necessarium ut videtur

15,2 (*ἐπεσβάντας*) adn.: *ἀπεσβάντας* B, C, tamen vix usitatum alias, cf. hunc ad locum etiam Castiglioni 1906, 12–13

15,16 (*προσετέτακτο*) adn.: *προστέτακτο* codd., scribendum est *προσετέτακτο*, nam ut Arrianus verborum simplicium plusquamperfecto cum activi tum passivi generis et plusquamperfecto act. verborum compositorum augmentum modo addit modo detrahit, ita verborum compositorum plusquamperfectum pass. semper cum augmento iungit, cf. Boehner, Dissert. p. 19sq., Bersanetti, L'Anabasi di Arriano p. 44 (Roos add. et corr.)

16,7 (*φευγόντων*) adn.: eicit Jacob 1910, 338 propter antecedens *φυγάδων*. quod tamen non plane probaverim, propterea quod illud *φυγάδες* homines significat in exilio rei publicae causa degentes, *φεύγειν* autem eorum ex urbe fugam

17,11 (*ἰσχυρίζοντο*) adn.: *διισχυρίζοντο* B, Dübner, Abicht

20,19 (*οὓς δὲ ἐς*) adn.: *οὓς δὲ καὶ ἐς* B, *οὓς δέ* ⟨*τινας*⟩ *ἐς* Castiglioni 1909, 291, *τοὺς δὲ ἐς* maluerim, ⟨*ἔστιν*⟩ *οὓς* Polak

21,21 ([τε]) adn.: γε Abicht, τότε Reiske, quod non probat Roos, probat autem Schenkl

21,25 (τοῦ κινδύνου) adn.: probat Castiglioni 1906, 13, codicibus tamen τῶν κινδύνων exhibentibus ut videtur

22,2 (lacuna) adn.: ⟨ὀλίγων δή τινων πολι⟩τῶν Schenkl

22,23 (αὐτοὶ) adn.: αὐτῇ, BJ, haud absurde

23,16 (τὴν) adn.: MSuid, om. AGSuid

23,17 (ἀπογόνους) adn.: ἐκγόνους GMSuid, ex abbreviatura, ut videtur

23,18 (τῇ) adn.: ASuid, τῇ τοῦ GMSuid

23,3 (nota) (τοὺς πολλοὺς) adn.: τοὺς ἄλλους GMSuid, πολλοὺς ASuid, sensu carere mihi quidem videtur illud πολλούς; an scripseris τοὺς πολίτας (cf. v. 1–2) ?

24,9 (Ἀθηναίων) adn.: τῶν Ἀθηναίων B, omiserim tamen illud τῶν propter v. 4 et 12

25, 13–14 (μάντις) adn.: cancellat Castiglioni 1906, 13 ut interpolationem sensu carentem. tamen conservaverim, ut demonstretur initio totius operis quo munere Aristander apud Alexandrum fungatur

26,19 (τῷ Ποσειδῶνι) adn.: τῷ Ποσειδῶνι ⟨καὶ τῇ Ἀμφιτρίτῃ⟩ Castiglioni 1906, 14 propter Cyneg. 35, 2 (II 101–9)

27.5 (ἀνιόντα) adn.: rem corruptam propter 26, 24 putat Schenkl

27,8 (οἱ δέ, ὅτι καὶ τὸν) adn.: ὁ δὲ καὶ αὐτὸς τὸν Abicht, οἱ δὲ ⟨αὐτὸν μὲν λέγουσιν⟩ ὅτι τὸν Castiglioni 1909, 292, qui invicem cancellat illud λέγουσιν (v. 9–10)

28,20 (γιγνώσκω) adn.: γινώσκω sent 56, 3

28,23 (ἀλλ') adn.: ἀλλὰ sent 56,5, quod tenuerim et ipse propter verborum quandam sublimitatem

28,24 (ἀρχαὶ οἶδε) adn.: ἀρχαῖον sent 56, 7 (= ἀρχαῖοι ?). scripserim enim: γένος ἀρχαῖοι δὲ οἱ λόγοι, quibus verbis se rerum antiquarum investigatorem significet Noster

29,2 (*Ἀλέξανδρον*) adn.: *Ἀλέξανδρος* Abicht
30,2 (*ὕπαρχος*) nota: correctius scribere debuisse Arrianum censet Tarn, Alexander the Great II 173, N. 1
31,8 (*τῷ πεζῷ*) adn.: *τὸ πεζὸν* Jacob 1910, 338, probabilius
32,2 (⟨*ὡς*⟩) adn.: addit iam Reiske
32,2 (*Μακεδόσιν ὄντας*) adn.: *Μακεδό⟨σιν ἑαυτοὺς κρ⟩ίνοντες*
33,8 ([*μὲν*) adn.: cancellat iam Reiske
33,18 (*μὴν*) adn.: *μὴν ἐσήμηνε* Schenkl
34,9 (*ποταμοῦ*) adn.: *ποταμοῦ ⟨ἱεμένων⟩* Polak. quid autem significet hoc *εἴργειν ἴεσθαι* ?
34,12 (⟨*οἱ*⟩) adn.: ⟨*οἱ μὲν*⟩ praetulerim
34,13 (*καὶ αὐτοὶ*) adn.: [*καὶ*] *αὐτοὶ* ⟨*μὲν*⟩ Castiglioni 1906, 14–15; *καὶ αὐτοῦ* („statim") ?
35,12 (*Ἀρέτην*) adn.: formam *Ἄρετιν* utpote probat Hoffmann p. 179. (Roos add. et corr.)
36,21 (*ὅτι – νεκροῖς*) adn.: omiserunt nonnulli codd.
37,13 (*ἄλλῳ*) adn.: ⟨*τῷ*⟩ *ἄλλῳ* iam Reiske
39,4 (*ἐξαίφνης*) adn.: ⟨*ἐξαίσιος*⟩ *ἐξαίφνης* Polak
39,17 (*φυλάττειν*) adn.: lacunam hoc loco incipere suspicatur J. Franel apud Jacob 1910, 338
39,18 (*ὑπὲρ*) adn.: omisit **k**, abbreviaturarum usu corrupto. verisimilius mihi quidem *περὶ*
39,24 (*ἀπαξιώσας*) adn.: ⟨*οὐκ*⟩ *ἀπαξιώσας* Jacob 1910, 339, tamen non necessarium. hoc verbo plane contrarium illi *ἀξιοῦν* significari enim praecipue demonstrat conspectus verborum lucidissime (cf. Thucyd. I 47, VII 15, IV 86, Herod. I 199, Xenoph. Mem. III 11, 12, Lys. XXII 5)
40,17 (*ἧκον*) adn.: virorum nomina excidisse putat Jacob 1910, 339
40,24 ([*τε*] *ἐγκαθιστάναι*) adn.: *ἐγκαθιστάναι τε* Schenkl
41,10 (*ἔξω*[*δον*]) adn.: *ἔξω* ⟨*πόλιν*⟩ Schenkl

41, 14 (*πρόσθεν*) adn.: *πρόσθεν* ⟨*μὲν*⟩ Reiske

44, 16 (*ξυστρατεύειν*) adn.: *ξυστρατεύ*⟨*σ*⟩*ειν* Polak

46, 26 (*παρ' Ἀλεξάνδρου*) adn.: *περὶ Ἀλεξάνδρου* Jacob 1910, 339, maluerim *ἀμφ' Ἀλεξάνδρου* (vel *Ἀλέξανδρον*)

47, 11 (*ἐνεδίδοτο*) adn.: *ἐνεδέδοτο* Jacob 1910, 340

47, 16 (*ἐπὶ*) adn.: eicit Jacob 1910, 340 ut dittographiam male lectam. deleverim ego quidem illud *ὡς ἐπὶ*

48, 2 (*τὸ δὲ βάθος*) adn.: B, *βάθος* rell. codd.

50, 2 (*ἐπεφάνη*) adn.: *ἀπεφάνη* B

50, 15 (*ἐφεστηκότος*) adn.: *ἐφεστηκότων* B

50, 22, 23 (*ταῖς μηχαναῖς*) adn.: eicit Castiglioni 1906, 15, ut videtur propter v. 19–20. hoc eo minus probem, quod toto loco de machinarum usu agi videtur demonstrarique Alexandrum recte fecisse (cf. v. 14)

51, 5 (*Ἀδαίου*) adn.: *Ἀδαῖος* iustam huius nominis formam esse iam videbat Hoffm. p. 190. (Roos add. et corr.)

51, 26 (⟨*ὁ*⟩) Roos adn.: ⟨*ὁ*⟩ iam Reiske, quod autem vix probaverim, cum intersit *χιλίαρχον* quendam, quorum nonnullos habuit Alexander (cf. etiam Berve, Alexanderreich II nr. 205)

52, 16 (*νήσῳ*) adn.: *νήσῳ* ⟨*τῇ Ἀκρονήσῳ*⟩ supplet Jacob 1910, 340. recte suspicatur, an non scribas *ἄκραν τὴν ἐν τῇ νήσῳ*, quod ex nomine illo acropoleos fluxerit, ita ut locum mutes: *ἐς τὴν Ἀκρόνησον ἀπεχώρησαν*, hoc quidem non minime propter sequens *Σαλμακίδα*

54, 27 (*ταῦτα*) adn.: *ταῦτα*⟨*δὲ*⟩ Castiglioni 1906, 15, sed vide huius editionis p. 112, 7

56, 18 (*ἐφόβει*) adn.: *ἐσόβει* Castiglioni 1906, 15. quod tamen propter p. 57, 6 non probem

57, 2 (*τῆς*) adn.: AB, om. rell.

59, 2 (*οὐδὲ*) adn.: *καὶ οὐδὲ* k, Abicht, haud absurde

59, 3 (*ἔκτοτε*) adn.: inter *ἐν τότε* et *ἔκτοτε* codd. variantur. tenuerim *ἔκτοτε* propter illud *εὐθὺς* (v. 1), rarius quidem usitatum

61, 6 (*ὅσον*) adn.: ⟨*ὀλίγους*⟩ *ὅσον* Polak
63, 3 (*τὴν*) adn.: *τὴν* ⟨*ὁδὸν τὴν*⟩ Jacob 1910, 341, quod tamen vix intelligas
63, 13 (*φυλακὴ κατεῖχεν*) adn.: BJ, *φυλακῇ κατεῖχον* rell.
63, 24 (*αὐτὸς*) adn.: *αὐτὸς δὲ* B
64, 10 (*ἐνταῦθα*) adn.: *ἐνταῦθα δὲ* B
64, 11, 12 (*Ἀλεξάνδρου*) adn.: om. leg. 513, 15
65, 12 (*αὐτῶν*) adn.: *αὐτῷ* iam Reiske
65, 13 (*τὸ*) adn.: ⟨*ἔπεμψεν*⟩ *τὸ* Jacob 1910, 341, tamen non necessarium propter *ἀποστείλας* (v. 14–15), *ἀποστείλας* iam Reiske
70, 16 (*ἐπὶ*) adn.: *ὡς ἐπὶ* Castiglioni 1909, 294, quod tamen vix tenueris
72, 25–73, 14 (*ἐς Ἀγχίαλον – ὀνόματι*) nota: totum locum Aristobulum significare putat Jacoby FGrH 139, fg. 9, cf. IId 511–512
73, 12 (*αἰνισσόμενος*) adn.: *αἰνισσόμενα* (sc. *ἔπη*) Reiske, non probat Roos
75, 3 (*ὡς εἶχεν*) adn.: ita A, *ὡς εἶχον* vulg. usque ad Sintenisium, qui *εἶχεν* ex B a Dübnero prolatum praetulit. (Roos add. et corr.), *εἶχον* praefert Castiglioni 1906, 16 adn.
75, 5 (*ὡς ἐπὶ*) nota: cf. Miltner, Jahresh. d. österr. archäol. Inst. 28, 1933, 77 („als ein bloß fiktives Ziel"), dubitandum tamen propter Arriani verborum usum
75, 10 (*Ἀλέξανδρον*) nota: nonnulla post hoc nomen excidisse putat v. Domaszewski, Sitz. Ber. Heidelb. Akad. d. Wissenschftn., phil.-hist. Kl. 16, 1925–1926, 60
76, 1 (*αὐτῷ*) adn,: *αὐτὸν* Reiske, quod et ipse praetulerim
77, 11 ([*ὅτι*]) adn.: cancellat iam Reiske
81, 1 (*Μακεδόνας*) nota: dubitat Tarn, Alexander the Great II 157, n. 3: gentes enim Thraciae vel eiusmodi regionem incolentes significari

89, 5 (*ἀνέγραψα*) adn.: *ἐνέγραψα* A Suid

89, 6–10 (*εἴτε – Ἀλέξανδρον*) adn.: non fieri posse videtur, quin in conspectum proferam, quae Suidae omnes codices mira quadem diligentia exhibeant, ut rerum qui curam habent, intellegant, quid compendii illius librarii aut deliraverint aut scribi voluerint cum res confundebant: *ἀλλὰ εἴτε οὕτως ἐπράχθη, ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον ὅτι ὡς καὶ ταῦτα ἂν πράξας καὶ εἰπών, ἐπὶ τῷδε ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον. οὕτως φησὶν Ἀρριανὸς*

89, 20 (*αὐτόμολοι*) adn.: *αὐτόμολοι* ⟨*ὄντες*⟩ Castiglioni 1909, 296 secundum 241, 2

92, 2 (*τῇ χώρᾳ*) adn.: iam Reiske

93, 21 ([*ἃ*]) adn.: aut *τὰ* aut *ἐξ ἴσου* Schenkl

95, 22 (*Λαΐου*) adn.: *Λαΐου* ⟨*τοῦ Λαβδάκου παῖδα*⟩ Castiglioni 1909, 297, non necessarium, ut videtur

97, 1 (*τούτῳ*) adn.: *τούτῳ* ⟨*δὴ*⟩ Reiske

100, 21 (*ἢ ἐπιβληθέντα*) adn.: delet ut ex margine in contextum lapsum Castiglioni 1909, 298

101, 2 (*κατὰ*) adn.: *κατὰ τὴν* V Suid

108, 4 (*ἐπεκάλουν*) adn.: aut *ἀπεκάλουν* aut *ἐπανεκάλουν* secundum verborum usum scribendum censet Castiglioni 1909, 299. praetulerim *ἀνεκάλουν*

108, 20 (*οὐδὲ*) adn.: ⟨*οὐδὲν*⟩ *οὐδὲ* supplet Castiglioni 1909, 299 (cf. 108, 7). quod tamen ex verborum usu vix tenuerim

110, 5 (*αὐτοῦ*) adn.: aut *αὐτὸς* aut ⟨*δι'*⟩ *αὐτοῦ* Reiske, non probat Roos. mihi quidem *αὐτοῦ* (= hoc ipso loco) significari videtur

112, 20 (*ἠγάπησεν*) adn.: *ἠγάπησε* sent 56, 19, mihi probabilius

114, 1 (*ὡς*) adn.: [*ὡς*] cancellat Castiglioni 1909, 296, cui ego quidem assentior

115, 17 (*αὐτῷ*) adn.: *αὐτοῦ* („hoc loco“) praetulerim

118, 25 (*μὲν*) adn.: delevit iam Reiske

118, 26 (*ἐλέγετο*) adn.: *ἐφαίνετο* sibi optat Castiglioni 1909, 300

122, 22 (*Μενοίτας*) adn.: *Μενίδας* etiam Hamilton Cl. Quarterly 48, 1955, 219

123, 21, 22 (*Ἀρρύβα* – *Ἀρρύβας*) adn.: *Ἀρύββα* et *Ἀρύββας* scribendum esse docet Hoffmann p. 176. (Roos add. et corr.)

124, 1 (*Κάλανον*) adn.: *Κάλαν* speciose Hoffmann, p. 196. (Roos add. et corr.)

126, 4 (*ἀντὶ δὲ Ἀρίμμα*) nota: cf. etiam C. F. Lehmann-Haupt, Anz. d. Wiener Akad. d. Wissenschftn. 58, 1921, 87

126, 12, 13 (*περὶ* – *καὶ*) adn.: *περὶ πεζοὺς δὲ τρισχιλίους καὶ* Schenkl propter Curt. IV 9, 12 Schenkl

130, 10 (*ἀπολείπειν*) adn.: ⟨*αὐτοῦ*⟩ *ἀπολείπειν* mavult Castiglioni 1909, 300 multis exemplis adhibitis. quod tamen hoc loco non necessarium mihi quidem videtur

130, 25 (*αὖ τούς τε*) adn.: *αὐτοῦ* ⟨*τούς*⟩ *τε* praefert Castiglioni 1909, 300, quod valde probaverim

132, 18 (*αὐτοῦ*) adn.: *τοῦ Ἀλεξάνδρου* cons. Suid

132, 18 (*τοῦτο*) adn.: om. cons. Suid

134, 9–10 (*προετετάχατο* – *τοῦ*) adn.: *προετετάχατο δὲ* [*ἐπὶ*] *τοῦ μὲν* Castiglioni 1909, 302

134, 13 (*Δαρείου*) adn.: aut *Δαρείου* aut illud sequens *τὴν βασιλικὴν* eiciendum censet Castiglioni 1909, 305, tamen vix necessarium

139, 12 (*ἐπιστρέψας*) adn.: *ἀποστρέψας* Castiglioni 1909, 306 nonnullis exemplis adhibitis

144, 9 (*πέμπει*) adn.: ⟨*ἀπο*⟩*πέμπει* proponit Castiglioni 1909, 306 secundum Arriani verborum usum

146, 26 (*ὡπλισμένοι*) adn.: *ὡπλισμένοι* ⟨*ἦσαν*⟩ Polak

147, 19 (*σημανεῖν*) adn.: iam Reiske, ut videtur Trincavelio nixus

147, 20 (*δὲ*) adn.: *δὴ* iam Reiske

148, 12 (*γιγνόμενοι*) adn.: *γενόμενοι* praefert Castiglioni 1909, 307 nonnullis documentis usus. tenuerim tamen *γιγνόμενοι*

151, 7,8 (*Πολυειδοῦς*) adn.: *Πολυίδου* Hoffmann p. 196, qui formam *Πολυειδής* (*Πολυείδης*) improbat. (Roos add. et corr.)

153, 9 (*προστάττει* ⟨*ἕπεσθαι*⟩) adn.: *προ*⟨*άγειν προ*⟩*στάττει*

156, 17 (*πλανώμενος*) adn.: ⟨*πανταχόσε*⟩ *πλανώμενος* aut ⟨*μακρὰν ἀπό*⟩ *πλανώμενος* Reiske, non probat Roos. mihi quidem cum hoc *φυγὰς* . . . *τῆς* . . . *ἀρχῆς* satis habendum videtur

158, 9–10 (*ὡς* – *Ζαδρακάρτα*) adn.: *ἐφ' Ὑρκανίας ὡς εἰς Ζαδρακάρτα* Castiglioni 1909, 295 luculentissime

162, 27 (*προσηγγελμένη*) adn.: *προσηγγελμένη* ⟨*ἦν*⟩ Reiske. nescio an locum conferam cum 146, 26; *προσηγγελμένη ἤδη* (A) probat Castiglioni 1909, 308

165, 3 (*αὐτοὺς*) adn.: *αὐτὸς* (A) tenendum censet Schenkl

166, 19 (*ἀπὸ τοῦ Καυκάσου*) adn.: delendum censet Castiglioni litteris ad Roosium datis, verbis utpote e versu superiore perverse huc illatis. nescio an recte. Roos add. et corr. cf. etiam Castiglioni 1909, 308

167, 10 (*ἀπείρξων*) adn.: *ἀπείργων* Castiglioni 1909, 309; tenuerim tamen *ἀπείρξων*

168, 17 (*βαθύτερος*) adn.: *βαθύτερον* S Suid

168, 20 (*βεβαίως*) adn.: *βέβαια* S Suid

168, 20 (*ἱδρυμένα*) adn.: *ἱδρυμένος* S Suid

168, 3 (nota) (*τῇ*) adn.: *τῇ τῶν* S Suid, ut videtur posteriorum temporum scribendi modo

168, 3 (nota) (*Βακτρίων*) adn.: *Βακτηρίων* M Suid

168, 3 (nota) (*Ἀλεξάνδρῳ*) adn.: *Ἀλεξάνδρου* S Suid

174, 11 (*διδόντες*) adn. :⟨*ἑαυτοῖς*⟩ *διδόντες* Reiske. haud absurde, quod tamen non probat Roos. illud quod

expectaveris *δώσοντες* propter *δεισ-* (v. 10) mox librarios vitavisse ut potuerunt verisimile est

179, 6 (*αὖ ἐς*) adn.: *αὖθις* Castiglioni per litteras ad Roosium datas, (Roos add. et corr.) elegantissime, (cf. etiam Castiglioni 1909, 309 ubi documenta afferuntur 79, 4–5; 285, 7–8; 142, 1)

180, 26 (*πάντων*) adn.: *πᾶν τῶν* iam Reiske, bene. tamen haud scio an non mutes verborum seriem: *οὐκ ἐπὶ πᾶν τῶν Σκυθῶν ἡ δίωξις*

181, 8 (⟨*τοῦ*⟩) adn.; eiciendum mihi quidem videtur, quod eiusmodi conventus nusquam mentio fit

181, 12 (*καιρὸν*) adn.: *καιροῦ* tenendum censeo propter codicum testimonia

181, 22 (*βόρεια*) adn.: *ἀβασίλευτα* Schenkl

181, 3 (adn.) (*ἐκπεμφθέντες*) adn.: *ἐκπεμφθέντας* AM leg, *ἐκπεμφθέντες* rell. leg

182, 14 (*ἐπέκειντο*) adn.: per nescioquem correctum ex *ὑπέκειντο* A, stulte, ut mihi quidem videtur, propter illud *ὑποχωροῦσιν*

182, 16 (*τάξαντες*) adn.: subiectum desiderat Polak, qui ⟨*οἱ στρατηγοὶ*⟩ vel ⟨*οἱ ἀμφὶ Ἀνδρόμαχον*⟩ supplet post *στρατιώτας*. (Roos add. et corr.)

183, 24 (*αὐτοὺς*) adn.: *αὐτοῦ* Reiske, tamen vix intelligendum. haud scio, an scripseris *αὐτοῦ* (sc. *Φαρνούχου*) ... *ἐξηγησαμένου*

184, 1 (*ἠγγέλθη*) adn.: aut⟨*ἐξ*⟩*ηγγέλθη* aut⟨*ἀπ*⟩*ηγγέλθη* Castiglioni 1906, 16 nonnullis documentis usus, ⟨*ἐξ*⟩*ηγγέλθη* 1909, 309–310

184, 21–185, 6 (*ἵνα – ἔστι*) nota: totum locum propter Strab. XI 11, 5 ab Aristobulo infectum esse putat Jacoby FGrH IId 516

185, 15 (*Μελαμνίδας*) adn.: *Με*[*λαμ*]*νίδας* Hamilton, Cl. Quarterly 48, 1955, 217. „Ita hoc nomen iam in Arriani fonte scriptum fuisse ex Curtio VII 10, 11

(Melamnidas) colligit Hoffm. p. 197sq., qui tamen *Μελαννίδας* iustam formam esse suspicatur". (Roos add. et corr.)

185, 20 († *Βῆσσος*) nota: *Βέλεσυς* C. F. Lehmann-Haupt, Anz. d. Wiener Akad. d. Wissenschftn. 58, 1921, 89; *Ἀσκληπιόδωρος* scribi vult Tarn, Alexander the Great II 179

185, 21 (*Ἀσκληπιόδωρος*) nota: *Μένης* scribi vult Tarn, Alexander the Great II 180

186, 15 (*ὅτῳ*) adn.: *οὕτω* sent 57, 17, quod vix tenueris

186, 20 (*πάντων*) adn.: deleverim propter sequens *τι*

187, 25 (*γὰρ*) adn.: *τοίγαρ* Reiske

188, 1 (*οὔκουν*) adn.: *οὔκουν* ⟨*οὐδὲ*⟩ Castiglioni 1909, 311 nonnullis documentis adhibitis

189, 5 (*καὶ ταύτην*) adn.: cancellandum censet Castiglioni 1909, 311. nisi credas Alexandrum duas sarissas alteram custodi alteram amico cuidam eripuisse

190, 9 (*ἀνακαλοῦντα*) adn.: *ἀποκαλοῦντα* Castiglioni per litteras ad Roosium datas et (Roos add. et corr.) 1909, 311, probabile

191, 1 (*διότι ἐπὶ*) adn.: ⟨*νὴ*⟩ *Δί' ὅτι ἐπὶ* Castiglioni 1909, 312, quod tamen non probaverim propter sequens *Διί Διός*

191, 21 (*Ἆγιν*) adn.: *Ἄγιν* sent 58, 26 nisi oculorum acie fallimur

193, 25 (*ἄρα*) adn.: *ἆρα* sent 50, 3 (haud scio an prelii vitio)

196, 19 (*πρόσεισιν*) adn.: *πρόσεισι* sent 61, 28

201, 7 (*ἔφασκεν*) adn.: *ἔφασκε* cons. leg 514, 14

201, 14–16 (*τοῖς – Σκυθικοῦ*) adn.: om. cons. leg 514, 19

201, 18 (*αὐτῷ*) adn.: *αὐτῷ* cons. leg 514, 21

201, 22 (*αὐτῷ*) adn.: *αὐτῷ* cons. leg 514, 24

204, 25 (*περιπίπτει*) adn.: aut *ἐπιπίπτει* aut *προσπίπτει* mavult Castiglioni 1909, 312

207, 1 (*γιγνόμενος*) adn.: *γενόμενος* Castiglioni 1908, 307 (cf. add. 148, 12)
207, 5 (*ὕπαρχος*) nota: pro *σατράπης* haud correcta Arrianum rerum nomina praebere queritur Tarn, Alexander the Great II 173, n. 1
209, 2 (nota) (*ὁ Ἀλέξανδρος*) adn.: ASuid, *Ἀλέξανδρος* GJTSuid, om. SMSuid
209, 2 (nota) (*δὲ*) adn.: om. Suid
209, 3 (nota) (*Ὀξυάρτου*) adn.: *Ὀξυδάρτου* ASuid
210, 2 (*μᾶλλον – μέμφομαι*) adn.: om. SSuid
210, 2 (*τι*) adn.: om. MSuid
210, 2 (*γε*) adn.: om. SMSuid
210, 14 ([*καὶ οἱ υἱοὶ*]) adn.: om. etiam SMSuid
211, 2 (*βασιλέων*) adn.: *βασίλεια* GJZSMSuid
214, 9 (*αὐτὸ*) adn.: *αὐτῷ* SSuid
214, 2 (adn.) (*τοῦτο*) adn.: *τοσοῦτο* GJTSuid
215, 1 (*Ἀλκέτα*) nota: *Μελεάγρου* Tarn, Alexander the Great II 145, contra eum autem Hamilton, Cl. Quarterly 48, 1955, 22
216, 12 (*Πευκελαῶτιν χώραν*) nota: *Πευκελαῶτις ὄνομα πόλεως* (Suid s. v. *Πευκελαῶτις*)
218, 6–7 (*ἵνα – ἐστρατοπεδεύσατο*) adn.: om. FSuid
219, 4 († *ευας*) adn.: *ευας* ⟨x x *ἐπώνυμον τῆς τῶν ταύτῃ βαρβάρων*⟩ Castiglioni 1909, 13
221, 9 (*φιλώτα*) nota: dubitat de hoc loco Hamilton, Cl. Quarterly 48, 1955, 220
221, 20 (*ποιήσαντες*) adn.: aut *ποιήσας* aut *ποιήσαντας* quod ad Ptolemaeum pertineat, Reiske, haud absurde. non probat Roos
221, 24 (*καὶ*²) adn.: eicit Reiske, non probat Roos. maluerim *ξὺν*
223, 21 (*ἐς*) adn.: *ἐπ'* mavult Castiglioni 1909, 313 documentis usus 139, 4, 223, 10, 274, 25, Xenophon, Anab. I 8, 26

229, 4 (ξυνάγειν) adn.: aut ξυνάγειν ⟨κελεύσας⟩ aut ξυνάγειν ⟨προστάξας⟩ Polak. (Roos add. et corr.)
230, 14 (τὸν Ἰνδὸν) adn.: delet Polak (Roos add. et corr.), recte, nam sine dubio ex margine in contextum fluxit
230, 21 (ξυμμίξει) adn.: ξυμμίξειε Castiglioni 1909, 314 nonnullis documentis usus
231, 3 (πέτραν) adn.: nonnulla excidisse hoc loco suspicatur Tarn, Alexander the Great I 90
238, 1 (ἵ⟨να⟩) adn.: ὡς (Vulc.) supportat Castiglioni 1909, 320 nonnullis documentis usus. praetulerim ὥστε aut ὅτι accentu supra illud ο ut videtur servato
238, 14 (καὶ) adn.: omittendum censet Castiglioni 1909, 314
239, 7 (πάντῃ) adn.: πάντη sent 62, 13
241, 11 (τοῦτον) adn.: τοῦτον ⟨οὖν⟩ Castiglioni 1906, 16
244, 17–18 (αἱ – Ἰνδοῦ) adn.: aut αἱ μεταξὺ ⟨τοῦ⟩τε Εὐφράτου ποταμοῦ καὶ τοῦ Ἰνδοῦ aut αἱ μεταξὺ Εὐφράτου τε ποταμοῦ καὶ [τοῦ] Ἰνδοῦ Castiglioni 1909, 315
246, 7 (πολλοὶ) adn.: eicit Castiglioni 1909, 315 ut dittographiam illius sequentis ποταμοὶ
247, 21–22 (νεῶν – καὶ) adn.: νεῶν ἐσχέθη, ἅμα δὲ δὴ καὶ Schenkl
250, 14–16 (καὶ – Πῶρον) adn.: om. inter cetera FSuid
252, 20 (ἐς ξυνορᾶν) adn.: εἰς συνορᾶν cons. Suid
255, 28 (τούτων) adn.: τούτου Tarn, Alexander the Great II 191
256, 19 (τῆς μικρᾶς) adn.: eicit Pearson, The lost Histories of Alexander the Great 172
262, 1 (κατειλημ[μ]ένων) adn.: iam proposuit Reiske
262, 27 (ἐπεστράφησαν) adn.: lucide declarat Castiglioni 1909, 306
265, 15 (ἔδωκεν) adn.: ἔδωκε sent 63, 11
269, 24 (πολλῆς) adn.: πολλῆς ⟨χώρας⟩ supplet Castiglioni 1909, 315

270, 3 (*ὑπέλιπεν*) adn.: aut *ἀπέλιπεν* aut *ὑπελείπετο* aut *κατέλιπεν* praefert Castiglioni 1909, 316 nonnullis documentis usus

270, 24 (⟨*ἔθνη*⟩) adn.: non necessarium putat Schenkl

272, 25 (*τε*) adn.: *τε* ⟨*αὐτοὶ*⟩ suppleri vult Castiglioni 1909, 316 nonnullis documentis usus

276, 5 (*ἔφευγον*) adn.: *ἔφυγον* G Suid

276, 5 (*ἀπολιπόντες*) adn.: *ἀπολείποντες* (?) V Suid

276, 1 (adn.) (*γινόμενοι*) adn.: *γενόμενοι* G Suid

286, 9 ([*ὁ*]) adn.: aut *ὁμοῦ* aut *ἅμα* Schenkl, quorum tamen neutrum probes

286, 16 (*καλούμενον* ⟨*ἢ*⟩) adn.: *καλούμεν*⟨*ον, τὸ δὲ παλαι*⟩*ὸν* Schenkl

287, 11 (*τὸ*) adn.: iam Reiske, [*του*] *τὸ* scribi vult Castiglioni 1909, 316

288, 11 (*Νέαρχος*) nota: Suid s. v. *Νέαρχος· οὗτος ξυνεστράτευσεν Ἀλεξάνδρῳ καὶ συγγραφὴν συνεγράψατο ὑπὲρ* (maluerim *περὶ*) *Ἀλεξάνδρου ἐψεύσατο δὲ ναύαρχον ἑαυτὸν ἀναγράψας εἶναι, κυβερνήτης ὤν.* quae aut ex contextu corrupto aut excerptis haud optime compositis in compendium fluxisse vix dubium esse potest

289, 8 (*Ἄμμωνι*) nota: dubitat Tarn, Alexander the Great II 351

296, 22 (*αὐτῶν*) adn.: *αὐτοῦ* mavult Castiglioni 1909, 317 nonnullis documentis usus. tamen subest, cur illud *αὐτῶν* teneas

297, 21 (*πέραν*) adn.: ⟨*ἀντι*⟩*πέραν* Castiglioni 1909, 317

298, 4 (*ἄλλαι*) adn.: ⟨*αἱ*⟩ *ἄλλαι* Castiglioni 1909, 317. quod tamen illi *ἃς δὴ ἐπιλέκτους* (v. 5) minime convenire mihi quidem videatur

298, 23 (*λείπουσιν*) adn.: ⟨*ἐκ*⟩*λείπουσιν* Castiglioni 1909, 317 (cf. 296, 8; 297, 12), mihi quidem propter verborum varietatem Noster *λείπουσιν* scripsisse videtur

301, 16 (*οἱ*) adn.: ⟨*καὶ*⟩ *οἱ* Castiglioni 1909, 317
301, 20 (*πόλιν*) adn.: Polakio astipulatur Schenkl
302, 17 (*αὐτὰ*) adn.: *αὐτὰ* ⟨*τὰ*⟩ Polak (Roos add. et corr.)
304, 11 (*αὐτὸς*) adn.: *αὐτός* ⟨*γε*⟩ propter *καίτοι* Castiglioni 1909, 317 (cf. 50, 5; 247, 11; 267, 16
304, 12 (*οὐδὲ . . . τῷ ἔργῳ*) nota: cf. Curt. IX 5, 21
304, 13 (*μάχεσθαι*) adn.: aut *μαχέσασθαι* aut *μεμαχῆσθαι* Reiske
306, 20 (*καρτερὸς*) adn.: S M Suid, *καρτερῶς* A G J T Suid
306, 2 (adn.) (*αὐτῷ*) adn.: *αὐτοῦ* (?) A S Suid, *αὐτὸν* rell. Suid
307, 2, 3 (*ταῦτα φάναι· ὦ*) adn.: „*ταῦτα*" *φάναι*, „*ὦ*." Boissevain (Roos add. et corr.)
308, 17 (*ὅτι*) adn.: *οὗ* Schenkl
310, 4 (*ἐξήγγελτο*) adn.: *ἐξηγγέλλετο* Castiglioni 1909, 318 (cf. 203, 12; 207, 6; 217, 21; 380, 5)
313, 16 (lacuna) adn.: ⟨*τῇ δὲ ἄλλῃ στρατείᾳ*⟩ Schenkl
317, 6 (*ἀπιδεῖν*) adn.: aut *ὡς* ⟨*ἀπιδεῖν*⟩ aut *ἀπιδεῖν* ⟨*ὡς δὲ ἐμοὶ δοκεῖ*⟩ Castiglioni 1909, 320
318, 5 (*ἐμβαλλόντων*) adn.: *ἐμβάλλον τι* Polak (Roos add. et corr.), quod tamen vix Arriano vindicaverim
318, 7 (*ἰχθύες*) adn.: ⟨*καὶ*⟩ *ἰχθύες* Castiglioni 1909, 320
319, 1 ([*ἐν*]) adn.: aut *δεῖ* aut *ἔδει* Schenkl
319, 21 (*ἐς*) adn.: *ἐπ'* mavult Castiglioni 1909, 321
320, 3 (*ἀφηγεῖτο*) adn.: *ἡγεῖτο* Castiglioni 1909, 321 nonnullis documentis usus (cf. autem Xenoph. Hist. Gr. IV 8, 37), *ἀφ-* dittographiam antecedentis *αὖ*
321, 23 – 330, 8 (*καὶ – στόλον*) nota: quem totum locum ab Aristobule pendere demonstrat Jacoby FGrH IId 519–521. contra haec Strasburger (Hermes 80, 1952, 465–493) res ex Nearchi libris fluxisse putat argumentis adductis quae vix est ut spernas
322, 25 (*λέγεται*) adn.: aut *λέγει* aut *λέγεται* ⟨*αὐτῷ*⟩ quod res ad Aristobulum spectet scribendum censet

Castiglioni 1909, 322 documentis usus. tamen dubium est

326, 19 (*ἀγνοίας*) adn.: *ἀνοίας* GJMSuid, haud scio an ex mala rerum interpretatione

327, 28 (*ἀπελείπετο*) adn.: *ὑπελείπετο* lucide Castiglioni 1909, 322

328, 25 (*οὐ*) adn.: delet Polak quippe e versu praecedente male huc illatum. (Roos add. et corr.)

329, 9 (*καὶ ἅμα*) adn.: *ἅμα καὶ* Polak (Roos add. et corr.)

329, 23 (*ἄγειν*) adn.: *ἄγ⟨ειν δέοι, προχωρ⟩εῖν* Schenkl

330, 28 (*αὐτῆς*) adn.: *αὐτὴν* mavult Castiglioni 1909, 322, quod tamen reiciam (cf. Xenoph. Ag. 1, 37; Herod. V 109; Plut. Phoc. 32 Pyrrh. 5)

331, 5 (*ἧκεν*) adn.: *ἧκον* Polak, cui astipulatur Roos (add. et corr.)

331, 14 (⟨*ἐς*⟩) adn.: ⟨*αὐτοῖς ἐς*⟩ vel ⟨*περὶ*⟩ Schenkl

332, 12 (*ἐμοὶ*) adn.: *ἔμοι⟨γε⟩* Castiglioni 1909, 329

332, 13 (*καταυλούμενος*) adn.: ⟨*καὶ*⟩ *καταυλούμενος* Polak (Roos add. et corr.)

333, 15 (*τὸν Ἀλεξάνδρου*) adn.: aut *τὸν Ἀλεξάνδρου* ⟨*τὸν*⟩ aut *Ἀλεξάνδρου* ⟨*τὸν*⟩ Castiglioni 1909, 323 (cf. 345, 25; II 33, 4), tamen hoc loco non necessarium

334, 2 (*εἰ*[*ς*] – [*τε*]) adn.: *εἰς ὅ γε θυμός τε* Castiglioni 1909, 324; *ἔστε ὁ θυμός τε με* Schenkl

335, 3 (*τοῦ – τάφον*) adn.: delet Polak nescio an recte. (Roos add. et corr.)

335, 4 (*Πασαργάδαις*) nota: ad ea quae sequuntur cf. etiam Strabo XV 3, 7

335, 22 (*τῆς κλίνης*) adn.: del. aut *ἐν μέσῳ* ⟨*τῆς τραπέζης καὶ*⟩ *τῆς κλίνης* vel ⟨*ταύτης καὶ*⟩ *τῆς κλίνης* prop. Pol. coll. cs. 14 (Roos add. et corr.)

336, 9 (*ὁπότε ἕλοι*) adn.: aut *εἴ ποτε ἕλοι* aut *ὁπότε ἴδοι* Polak (Roos add. et corr.)

338, 4 (ἐπὶ) adn.: ⟨ἔστε⟩ ἐπὶ mavult Castiglioni 1909, 324 (cf. 314, 23; 348, 18–19; 349, 12; 117, 14)
343, 4 (ἐπεμελεῖτο) adn.: ἐπεμελοῦντο Polak (Roos add. et corr.)
343, 13 ([ἐν]) adn.: ἐνταῦθα Schenkl
343, 14 (οἴκοι) adn.: οἴκαδε praefert Castiglioni 1909, 325
344, 1 (ἀδελφὴν) adn.: ἀδελφὴν δὲ Castiglioni 1909, 326, mihi vix probandum, maluerim ἀδελφήν ⟨τε⟩
346, 25 (δὲ) adn.: aut delendum aut τε proponit Polak (Roos add. et corr.)
347, 2–3 (κατ' – ἀρετῇ) adn.: aut κατ' ἀξίωσιν ἢ κάλλει . . . ἤ τινι ἄλλῃ ἀρετῇ aut κατ' ἀξίωσιν καὶ κάλλει . . . καὶ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ scribendum esse demonstrat Castiglioni 1909, 326
350, 4 ([μένουσιν]), adn.: ἀπιοῦσιν Reiske, aut [μένουσιν] aut ⟨τοῖς⟩ μένουσιν scribendum censet Wüst, Historia 2, 1953–1954, 418
350, 14 (ἐς – καὶ) adn.: καὶ ἐς ταὐτὸ φέρουσα Pol. speciose (Roos add. et corr.)
350, 15 (⟨ἡ' ἐς⟩ – κόσμησις) adn.: ⟨κατὰ⟩ τὰ M. ⟨ἡ⟩ κόσμησις
350, 15 (ἀνάμιξις) adn.: ⟨ἡ⟩ ἀνάμιξις Polak
351, 20 (ἡγεμόνας) adn.: ἡγεμόνας ⟨ὑμᾶς⟩ Polak (Roos add. et corr.)
353, 15 – 16 (καὶ –ἐκείνου) adn.: locum supplet Reiske: καὶ τίς ὑμῶν ξύνοιδεν ἑαυτῷ πεπονηκότι (vel ὅτι πεπόνηκεν) ὑπὲρ ἐμοῦ μᾶλλον ἢ ἐγὼ ἐμαυτῷ ξύνοιδα πεπονηκότι ὑπὲρ ἐκείνου
354, 7 (ταῦτα) adn.: πάντα Castiglioni 1909, 327
357, 9 (καὶ) adn.: ⟨τε⟩ καὶ Badian, Historia 7, 1958, 430
360, 23 (ἂν ἐμνήσθη) adn.: iam Reiske
363, 23 (περιηγγέλη) adn.: περιηγγέλ⟨θ⟩η Castiglioni 1909, 328 Schenkl
364, 20 (κώμας) adn.: ἄκρας Schenkl

365, 14 (*αὐτὸν*) adn.: *αὐτῷ* cons. leg 516, 3 ex archetypo male scripto

372, 5 (*πρέσβεσι*) adn.: *πρέσβεσιν* cons. leg 516, 14, recte

372, 9 – 379, 26 (*κατέλαβε–ἀμφίλογον*) nota: totum locum ab Aristobulo pendere putat Jacoby FGrH IId 523

376, 12 (*ἐπιστρέψαι*) adn.: *ἀποστρέψαι* Castiglioni 1909, 306

377, 8 (*διήκουσιν*) adn.: aut ⟨*προβαίνουσαν*⟩ aut ⟨*ἀνατείνουσαν*⟩ proponit Reiske, *ἐκτείνονται* Schenkl

378, 10 (*καταπλεῖ*) adn.: *κατέπλει* Polak

379, 24 (*ἐπάρξαι*) adn.: *ἐπάρξαντα* Polak

382, 19–21 (*περὶ τῷ–εὐνούχους, καὶ γὰρ–ἀποχωροῦντι*) adn.: *καὶ γὰρ ἀποχωροῦντι, περὶ τῷ–εὐνούχους* invertit Polak, mihi quidem dubitandum

385, 9 (⟨*δὲ*⟩) adn.: dubitat Schenkl

387, 16 (*στρατιὰν*) adn.: inter *στρατιὰν* et *στρατείαν* variantur codd. Suid hoc loco

389, 23 (*σμικρότερος*)· adn.: *σμικρό*[*τερο*]*ς* Castiglioni 1909, 328, cf. autem Kühner-Gerth, Griech. Grammatik II 305, nota 7

395 addendum: *Ἀνδρότιμος* Nearchi pater III 6, 5 (Roos add. et corr.)

399 (*Ἀρχέλαος*) adn.: 1) Androcli filius, ab Alexandro praefectus Aorni relictus III 29, 1 2) Theodori filius, *στρατηγὸς* Susis relictus III 16, 9 (Roos add. et corr.)

Codicis Vindobon. histor. Gr. 4 folii 126r pars inferior (to

ta pagina 495 mm alta est). Anab. VII 13, § 3 med. – 5 i. f.